

Борис Мокін

**ПОЧАТОК ЕЛЕКТРОННОГО ВИБІРКОВОГО ЛІТОПИСУ,
або
РАННІЙ ПОСТЮВІЛЕЙНИЙ ПЕРІОД
(липень 2010 р. – серпень 2012 р.)**

Вінниця – 2014

Текст подається в авторській редакції.

Книга ректора Вінницького національного технічного університету у період з 1989 по 2010 роки, доктора технічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, академіка Національної академії педагогічних наук України та декількох громадських вітчизняних та міжнародних академій, депутата Верховної Ради УРСР 12-го та Верховної Ради України 1-го скликань, члена Національної спілки журналістів України Мокіна Бориса Івановича є тринадцятою з його історико-публіцистичної серії: «Щоб не було соромно перед дітьми, або Рік у політиці» (1991), «Напередодні та трохи згодом» (1992), «Чи те ми робимо?» (1994), «Рік поза політикою, або Вінницький детектив» (1996), «Запитання без відповідей» (2000), «Час сподівань» (2001), «Перші підсумки» (2004), «Що за горизонтом?» (2005), «Друге дихання, або З чужої пісні слова не викинеш» (2006), «Вибірковий і, звичайно ж, тенденційний літопис, або Я так думаю» (2007), «Продовження вибіркового літопису, або Напередодні та після дострокових виборів» (2008), «Завершення вибіркового літопису на папері, або УНІВЕРСИТЕТУ – 50» (2010).

Книга написана у формі авторського вибіркового літопису подій, що відбулися у ВНТУ, на Вінниччині та в Україні з липня 2010 по серпень 2012 року.

Книга буде корисною широкому колу читачів, які цікавляться громадсько-політичним та культурним життям Вінниччини та України, а студенти Вінницького національного технічного університету зможуть використати її в якості посібника з історії України при вивченні розділу, присвяченого історії рідного університету.

ЗМІСТ

Передмова	7
Розмова з міністром.....	7
Десант телеканалу ICTV	8
Телефонний дзвінок від директора департаменту вищої освіти	9
Урочистості з нагоди ювілейного випуску спеціалістів	10
Пам'яті Віктора Скопенко	12
Крилаті фрази, висловлені Віктором Шендеровичом	12
Виклик до міністерства.....	13
Відгук на телепрограму «Максимум в Україні»	17
Відповідь Олесі Сафроновій на її публікацію «На злодієві шапка горить!», опубліковану на сайті «Інтермедіа консалтинг» 06.07.2010 р.	26
Чому я не поїхав на святкування 20-ї річниці Декларації про державний суверенітет України	34
Поява на горизонті одразу двох слідчих.....	35
Неузгодженість між словами міністра і діями його заступника	36
Аналіз стану вступної кампанії до університету через 10 днів від її початку.....	39
Свіжі новини про «благодійний внесок» для міністерства та ситуацію з конкурсом на заміщення вакантної посади ректора ВНТУ	42
П'ятниця 13 серпня	47
Про події напередодні виборів ректора	50
Вибори ректора Вінницького національного технічного університету	53
Моє останнє засідання ректорату в ранзі ректора	56
Останнє засідання Вченої ради університету, яке я провів ще в ранзі ректора.....	59
Переселення	60
Звернення до друзів і недругів.....	62
Повідомлення про рішення суду.....	67
І знову на вибори	68
Заступник міністра Євген Суліма судиться.....	71
Інформація про судовий позов заступника міністра освіти і науки України Євгена Суліми до колишнього ректора ВНТУ Бориса Мокіна та агентства УНІАН	71
Звернення до ректорів.....	72
Гірка розмова з улюбленим учнем	75
Інформація про засідання Голосіївського районного суду	77
Звернення до Прем'єр-міністра України	81
Виведення Юрія Медведєва з обласного бюро партії ВО «Батьківщина»	85
Землетрус на владному Олімпі	86
Другий похід у Голосіївський районний суд.....	88
Другий відкритий лист міністру Дмитру Табачнику	92
Апеляційна скарга на рішення Голосіївського районного суду.....	97
Події, що мали місце на початку 2011 року	105

Народний депутат України Леся Оробець продовжує пошук істини.....	109
Ректор – це не лише посада, а і статус, який є довічно дійсним як за життя особи, ним у якийсь період удостоєної, так і після її смерті	109
Звернення до читачів мого сайту	111
Кілька думок з приводу демаршу Ліни Костенко	111
Перші здобутки міністра Дмитра Табачника у Вінницькому національному технічному університеті.....	115
Візит губернатора до Вінницького національного технічного університету	117
Про корисність читання газет	118
Роздуми над публікацією Остапа Дроздова зі Львова	119
Чому я образився на проректора з виховної роботи?	121
Вінниччина журналістська (і моє місце в ній)	123
Річні збори академії на фоні судового засідання	125
Перше засідання Київського апеляційного суду тривало три хвилини.	125
Коментар до заключного слова ректора на засіданні Вченої ради університету	127
Обмін ультиматумами.....	128
Команда КВН радистів запізнилась на один рік	130
Враження від роману Василя Шкляра «Залишенець Чорний Ворон».....	131
Вінницький державний університет – міф чи реальність?	133
Репліки.....	138
А чи не варто після такого роз'яснення міністерства його керівникам і журналістці Олесі Сафронівій принести мені вибачення?	142
Урочистості з нагоди 51-ї річниці з дня створення нашого вищого навчального закладу	143
Чому недоцільно передавати Міністерству освіти і науки, молоді та спорту медичні і аграрні університети?	147
Репортаж про друге засідання Київського апеляційного суду	149
Третій відкритий лист міністру МОНМС Табачнику Д.В.	156
Мій вклад у профорієнтацію	158
Аналіз телешоувізійної відповіді міністра Дмитра Табачника президенту Віктору Януковичу	159
Роз'яснення щодо особливостей застосування у вищій школі щойно прийнятих антикорупційних законів.....	164
Хто зацікавлений у тому, щоб у нинішньої нашої влади притупився інстинкт самозбереження?.....	176
Повернення впливу на Вчену раду університету	182
Мене знову обрано до складу бюро Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина».....	183
Відпочинок на березі Чорного моря.....	186
Роздуми вголос з приводу арешту у залі суду экс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко.....	188
Підсумки вступної кампанії до університету у 2011 році.....	190

Роздуми під впливом смерті одного з найближчих соратників Віктора Януковича.....	194
Хто наступний?.....	196
Звернення до читачів мого сайту в переддень 20-річчя незалежності України	197
А у Страху, усе-таки, очі дуже великі, або кілька слів про ще одне вінницьке ноу-хау.....	204
Перший звіт нового ректора і перша посвята в першокурсники	205
Для адміністрації нашого університету Конституція України не указ	208
Мовчать, але не всі!.....	209
Кілька слів про ставлення до нашого міністра Дмитра Табачника української діаспори у США.....	210
Три висновки, що напрошуються з «букетного» самосуду над Дмитром Табачником.	210
Чергові непродумані заяви і дії мого наступника на ректорській посаді.....	212
Святкове звернення до усіх працівників Вінницького національного технічного університету.	214
Про один із можливих варіантів розвитку подій після завершення суду над Юлією Тимошенко.	215
Цікаво, чим же керувався наш президент?.....	220
Роздуми про час.....	222
Кілька додаткових аргументів у підтримку гіпотези професора Бебіка	223
Про чергові річні збори Національної академії педагогічних наук України і пропозицію помиритись з Євгеном Сулімою	228
Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?	229
Про події, що супроводжували процес прийому до захисту докторської дисертації Олександра Мокіна.....	232
Короткий репортаж про звітно-виборну конференцію Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України	234
Один із можливих варіантів відповіді на запитання: «Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?».....	235
Чому у Німеччині немає бажаючих встановлювати пам'ятники Гітлеру, а в Україні бажаючі встановлювати пам'ятники Сталіну знаходяться?	239
А чи не станеться отак?	240
Доля генерала Норьєги як попередження для правителів держав, причетних до знищення політичних опонентів не політичними методами.....	244
Ще один варіант відповіді на запитання: «Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?».....	245
А я сумніваюсь у тому, що соборність і свобода – це синоніми!	250
Новорічні побажання экс-ректора ВНТУ читачам сайту.....	251
Прийом до захисту докторської дисертації Олександра Мокіна та примирення з Сергієм Яблочниковим.....	259
Декілька слів «з чужого голосу» про зрадництво	260
Слова вдячності за поздоровлення з днем народження.	261
Чи могла б собі дозволити таке людина, хоч якось причетна до науки?	262

А чи судитимуть тих, хто будує автодороги, асфальт на яких невдовзі розсиплеться?.....	266
Куди кінь з копитом, туди й рак з клешнею!	267
Кілька слів стосовно кризи парламентаризму в Україні.....	268
Інформація про ювіляра.....	271
Польові дослідження з українського сексу	273
Гортаючи старі газети, або кілька слів про те, як двох професорів використано в якості змащувальної насадки.....	275
Міс Наука 2011 Вінницького національного технічного університету.....	278
Открытое письмо профессору Иерусалимского политехнического института Александру Ротштейну – профессору ВГТУ до 2000 года	280
Ефектний і водночас ефективний політичний хід Президента	295
Переобрання керівництва Національної академії педагогічних наук України	297
Радісна подія у святковий день.....	300
А як ви, шановні читачі мого сайту, дивитесь на отаку версію?	304
Роздуми про одну із координатних систем, в яких проходить життя.	306
Враження від відповідей Віталія Кличка «акулам» Євгена Кисельова.....	308
Про можливі негативні наслідки від застосування правила: «Я – начальник, ти – дурень!»	312
Місце ВНТУ в академічному рейтингу університетів «ТОП-200 Україна» за 2012 рік.....	313
Червневі репліки.....	315
Чому я не підтримав пропозиції ректора?	317
Здобутки і втрати ЄВРО-2012	322
А може і вдасться	325
Постскрипtum до попередньої інформації від 04.07.2012 р. про «Піррову перемогу» регіоналів, народників і комуністів.....	330
Вінниця на березі Чорного моря.....	331
Кілька слів про вступну кампанію.....	334
Почалося!.....	336
Післясвяткові слова вдячності	338
Наказ ректора ВНТУ №179 від 22 червня 2012 р. «Про структурні зміни в інститутах університету», його аналіз на предмет відповідності законодавству України та шляхи виходу із ситуації, що склалася	339
Постскрипtum до моєї попередньої публікації від 26 серпня 2012 року, присвяченої структурним змінам в університеті	359
Післямова	362

Передмова

У понеділок 29 червня я віддав до типографії останні сторінки «Післямови» до 12 книжки моєї історико-публіцистичної серії, розпочатої у 1991 році, яка є останньою у чисто паперовому варіанті і називається: «Завершення вибіркового літопису на папері, або університету – 50», і сьогодні, а це є четвер 1 липня 2010 року, я розпочинаю писати 13 книжку із цієї серії, але тепер уже в електронному варіанті, яка має попередню назву: «Початок електронного вибіркового літопису, або ранній постювілейний період» і буде з'являтися на моєму сайті розділ за розділом в темпі їх написання.

Розмова з міністром

Учора, тобто у середу 30 червня, о 9-й годині ранку мені зателефонував міністр освіти і науки України Дмитро Табачник, і між нами відбулася розмова з приводу оприлюднення на сайті www.mokin.com.ua мого «відкритого листа» до нього та суті самого листа, який я не буду дублювати на цих електронних сторінках, оскільки він, по-перше, і досі ще «висить» на моєму сайті, а по-друге, зафіксований на папері у тексті «Післямови» до попередньої книги.

Міністр вів розмову дуже інтелігентно і толерантно. Перш за все він повідомив, що не отримував мого листа, надісланого спецзв'язком, тому з суттю піднятого мною питання ознайомився лише вчора, прочитавши «відкритого листа» на моєму сайті.

На мою репліку, що я маю від системи спецзв'язку письмове повідомлення про те, що листа вручено під розпис о 12 годині 40 хвилин 24 червня 2010 року працівниці канцелярії із відділу діловодства міністерства на прізвище Розпутня, тож, мабуть, саме вона передала мого листа, адресованого міністру, його заступнику, дії якого я цим листом оскаржував, Дмитро Володимирович, пообіцяв розібратись і вжити заходів.

Що ж до самих дій заступника міністра Євгена Суліми по відношенню до мене, то міністр назвав їх «безглуздими» і висловив сподівання, що іншим претендентам на ректорські крісла Суліма сплачувати по 59 тисяч гривень фірмі, котра взялася ремонтувати будівлю міністерства, не пропонував. І на підтвердження цієї тези, міністр повідомив мені, що, наприклад, ректор КНТЕУ професор Мазаракі, з яким міністр мав розмову на цю тему, нічого нікому не платив, і що заступник міністра йому не пропонував цього робити, хоч Мазаракі у той же день, що і я, звітував, і конкурс в університеті його уже оголошено.

У відповідь на цю тезу міністра я нагадав йому про те, що професор Мазаракі є головою Громадської ради при міністерстві, тож немає нічого дивного у тому, що Суліма йому не пропонував оплатити послуги ремонтної фірми, про що я й сам здогадався, адже після звітування Мазаракі одразу пішов з міністерства і, судячи по тому, що в приймальні заступника міністра серед інших прозвітувавших його не було, Суліма йому і не збирався вручати

платіжку Харківської фірми «Модерн ХХІ». І я не здивуюсь, якщо і ректор Національного педагогічного університету імені Драгоманова, професор Андрущенко, який не так давно працював першим заступником міністра з вищої освіти, і ректор Київського національного транспортного університету, професор Дмитриченко, який у той же час, що і Андрущенко працював у міністерстві освіти і науки директором департаменту, яких, як і Мазаракі, після завершення звітування не було у приймальні заступника міністра, теж підтвердять міністру, що Суліма їм ніяких платіжних документів не вручав. Але у приймальні заступника міністра були крім мене ще 8 ректорів, кожен з яких, як і я, виходив з кабінету заступника міністра через півтори-дві хвилини з невеселою посмішкою і на запитання: «Що хоче Суліма?» – відповідав: «Зайдеш, дізнаєшся!» – Ось ці, точніше, ті з них, хто ще не проплатив, і хто не боїться, можуть підтвердити мої слова.

Після цієї моєї репліки Дмитро Володимирович попросив вибачення за дії свого заступника Євгена Суліми, пообіцяв з ним розібратись і визначити міру його покарання після того, як той повернеться з відрядження. Завершив розмову міністр повідомленням про те, що він уже дав розпорядження директору департаменту вищої освіти Ярославу Болубашу направити до газети «Освіта України» повідомлення про оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади ректора Вінницького національного технічного університету.

Після завершення розмови з міністром я додав до «Відкритого листа» на моєму сайті такий абзац:

Постскрипtum до відкритого листа міністру: у середу 30 червня о 9-й годині ранку мені зателефонував міністр освіти і науки України Дмитро Володимирович Табачник, вибачився за дії свого заступника і пообіцяв розібратись та визначити міру його покарання після того, як той повернеться з відрядження.

Десант телеканалу ICTV

А через півгодини після того, як я завершив розмову з міністром Дмитром Табачником, до мого кабінету в університеті зайшов тележурналіст каналу ICTV Олександр Ільїних, який є ведучим програми «МАКСИМУМ В УКРАЇНІ», у супроводі телеоператора і запропонував дати інтерв'ю на тему, підняту в опублікованому на сайті відкритому листі міністру.

Фактично я «на камеру» сказав йому усе те, що викладено у моєму «відкритому листі», додавши згідно з поставленими запитаннями деякі подробиці.

Виклав я тележурналісту і суть телефонної розмови з міністром, яка півгодини тому завершилась.

Олександр Ільїних, прощаючись, пообіцяв зателефонувати мені, коли вийде телепередача за цим сюжетом.

Постскрипtum: через день, тобто у п'ятницю 2 липня моя помічниця Таня Ярошенко зателефонувала Олександрю Ільїних і дізналась від нього, що сюжет буде показано у неділю 4 липня о 19 годині 30 хвилин. Але у кінці цього

ж дня уже він зателефонував їй і повідомив, що редакція вирішила перенести показ сюжету на тиждень – тобто він буде показаний в програмі «МАКСИМУМ В УКРАЇНІ» у неділю 11 липня у той же час.

Я розумію причину перенесення показу – після того, як 2 липня народні депутати України відправили у відставку міністра охорони навколишнього природного середовища Бойка за те, що його заступника звинувачено у корупційних діях, а також віце-прем'єр-міністра Семиноженко, якому інкриміновано неефективний менеджмент, показ 4 липня сюжету зі звинуваченнями заступника міністра освіти і науки, які, на думку того ж таки Олександра Ільїних, теж можна кваліфікувати як корупційні, міг би привести до того, що народні депутати України, у яких наступний тиждень є теж пленарним, могли б зажадати відставки і Дмитра Табачника з посади міністра освіти і науки. Тож редакція телеканалу сюжет вирішила перенести на тиждень, можливо, для того, щоб його показом 4 липня не «підігріти» народних депутатів України, які під впливом цього сюжету можуть внести питання про відставку Дмитра Табачника з посади міністра освіти і науки на останнє пленарне засідання і одразу ж проголосувати. А роз'їхавшись по домівках після останнього пленарного тижня, який завершується 8 липня, вони заспокояться і, повернувшись восени, уже про усе забудуть, тим більше, що 11 липня більшість з них, налаштувавшись на канікулярний відпочинок, телевизор уже і не вмикатиме.

Телефонний дзвінок від директора департаменту вищої освіти

У четвер 1 липня у кінці дня мені зателефонував директор департаменту вищої освіти нашого міністерства Ярослав Болюбаш і повідомив, що за дорученням міністра він відправив до редакції газети «Освіта України» текст оголошення про проведення конкурсу на заміщення вакантної посади ректора Вінницького національного технічного університету з місячним терміном подачі заяв, і що від редакції він отримав підтвердження про розміщення цього повідомлення у найближчому числі газети.

Оскільки ще до появи мого «відкритого листа міністру» за розпорядженням працівника міністерства, не названого під час розмови з моїм проректором, типографія підприємства, яке виготовляє дипломи випускникам вищих навчальних закладів України, припинила друкувати дипломи випускникам Вінницького національного технічного університету, а 1 липня контактні особи підприємства повідомили нам, що вони знову приступили до друку наших дипломів, то, імовірно, Ярослав Болюбаш перед тим, як телефонувати мені, мабуть, зателефонував і до типографії і зняв накладене кимсь табу на друк наших дипломів.

Але лише під кінець дня у п'ятницю 2 липня ми отримали з вище вказаного підприємства видрукувані дипломи усіх наших випускників, тож урочистості з нагоди їх вручення випускникам ми зможемо провести лише у понеділок 5 липня.

Що ж стосується оголошення про конкурс, то у тому числі газети «Освіта України», що прийшов до університету у п'ятницю 2 липня, його ще не було. Сподіваюсь його побачити у середу 7 липня, коли пошта доставить до університету те число газети, яке виходить у вівторок.

Урочистості з нагоди ювілейного випуску спеціалістів

Субота 3 липня і неділя 4 липня пройшли для мене і служби проректора Олександра Романюка та голів Державних екзаменаційних комісій зі спеціальностей надзвичайно напружено – необхідно було з врахуванням інформації з отриманих лише в кінці дня 2 липня дипломів спеціалістів і магістрів здійснити виготовлення додатків до дипломів, які містять інформацію про усі вивчені дисципліни, і підписати як ці додатки, так і копії з них. Директори інститутів і декани розшукували голів ДЕК, якими є провідні фахівців фірм та установ, на дачах, привозили їх до університету для підписання додатків, а потім усі ці додатки ще підписував і я. Усього довелось за два дня поставити 2500 підписів. Не менш напружено працював і директор Головного центру організаційно-методичного забезпечення навчального процесу Геннадій Лисенко, який разом з помічниками вносив в електронну базу інформацію з дипломів і роздруковував додатки до дипломів та копії з них.

Але ми впорались і у понеділок 5 липня об 11 годині ранку на університетському стадіоні розпочали урочистості з нагоди вручення випускникам 2010 року дипломів про закінчення нашого університету. Виступи ректора і директорів інститутів змінювались номерами художньої самодіяльності студентських талантів. Потім за моїм дорученням директори інститутів разом з деканами вручили випускникам дипломи, а від імені випускників наш професорсько-викладацький склад привітала випускниця Інституту машинобудування відмінниця Наташа Возній.

День видався дуже сприятливим – не було спеки, оскільки небо вкрили біленькі клаптики високих хмар, не було і загрози дощу, яким нині в Україні рясніє липень. Настрій в усіх був пречудовий. Урочистості знімала група тележурналістів з ТРК «Вінниччина».

Завершили урочистості на стадіоні ми парадом випускників о 12 годині 30 хвилин. Після цього новоспечені інженери, менеджери і екологи розпочали фотосесію. І я, поки дійшов до своєї резиденції, теж був залучений в декілька фотосюжетів.

А в кабінеті мене очікувала пошта, і серед газет я побачив «Освіту України» за 2 липня 2010 р., в якій прочитав повідомлення про оголошення конкурсу на заміщення посади ректора Вінницького національного технічного університету – дотримали слова і міністр Дмитро Табачник, і директор департаменту вищої освіти Ярослав Болюбаш. Заяви згідно з оголошенням від претендентів на посаду ректора будуть прийматись міністерством протягом місяця, тобто до 2 серпня. А це, у свою чергу, означає, що і сам конкурс необхідно провести теж протягом місяця, тобто до 2 вересня. Оскільки щороку 30 серпня ми проводимо загальні збори колективу, на яких я звітую як ректор

за минулий рік, то і цього року ми проведемо ці збори 30 серпня, але з обов'язковою участю усіх делегатів Конференції трудового колективу і до того ж не у звітному режимі, а у звітно-виборному – обиратимемо нового ректора. Оскільки серед претендентів є і я, то цього ж таки 5 липня у кінці дня я кур'єрською поштою відіслав до міністерства заяву з проханням про допуск до участі в конкурсі і усі супровідні документи згідно з вимогами: особовий листок по обліку кадрів, автобіографію, список наукових праць і копії усіх документів про освіту, наукові ступені і вчені та почесні звання та урядові нагороди.

А наступного дня – у вівторок 6 липня і ректорат і профком, розглянувши питання про встановлення дати проведення Конференції трудового колективу по виборах ректора, постановили призначити вибори ректора на 30 серпня 2010 року.

Отримавши це спільне рішення, я у кінці цього ж дня відіслав міністру освіти і науки України Дмитру Табачнику листа такого змісту:

*Про дату виборів
ректора ВНТУ*

*Міністру освіти і науки України
Д.В. Табачнику*

Шановний Дмитре Володимировичу!

У зв'язку з опублікуванням у газеті «Освіта України» за 2 липня 2010 року повідомлення про оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади ректора Вінницького національного технічного університету з місячним терміном подачі заяв, що обумовлює необхідність у місячний строк після завершення терміну прийняття заяв провести самі вибори, на спільному засіданні ректорату і профкому університету 6 липня 2010 року прийнято рішення провести вибори ректора 30 серпня 2010 року на зборах Конференції трудового колективу з початком о 10 годині ранку.

Визначення саме цієї дати проведення виборів обґрунтовується наступним: в колективі склалася традиція проведення щороку 30 серпня зборів.

Конференції трудового колективу, на яких ректор звітує про роботу, пророблену у навчальному році, що закінчується, і ставить задачі на навчальний рік, що починається. Тож делегати Конференції трудового колективу звикли до того, що саме 30 серпня необхідно взяти участь у щорічних зборах. І відрізнятимуться збори нинішнього року від попередніх лише тим, що цього року вони будуть не звітними, а звітно-виборними.

Прошу затвердити 30 серпня 2010 року датою проведення зборів Конференції трудового колективу по виборам ректора ВНТУ.

*З повагою –
в.о. ректора ВНТУ*

Б.І Мокін

Пам'яті Віктора Скопенко

6 липня газети і телебачення принесли звістку, що 5 липня після важкої хвороби на 75 році пішов з життя колишній ректор Київського національного університету імені Тараса Шевченка, академік Національної академії наук України та Національної академії педагогічних наук України, Герой України, двічі Лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки, доктор хімічних наук, професор Віктор Васильович Скопенко, який очолював головний університет України 23 роки – з 1985 по 2008 роки. Чотири роки він очолював паралельно і Вищу Атестаційну Комісію України, навівши у ній порядок і встановивши принциповість в прийнятті рішень.

Віктор Васильович був людиною високого інтелекту і сміливості, часом різкий, але завжди принциповий і справедливий. І, як на мій погляд, він є чи не єдиним із ректорів, хто по сукупності досягнень і вчинків, заслуговує високого звання Героя України.

Віктор Скопенко мав міцне здоров'я і ще жив би і жив би і плідно працював би ректором, якби не та чорна несправедливість, яка була проявлена по відношенню до нього колишнім главою нашої держави Віктором Ющенком.

Віктор Ющенко, скориставшись владою президента держави, підпорядкував собі Київський національний університет імені Тараса Шевченка лише для того, щоб, як виявилось згодом, звільнити Віктора Скопенка з посади ректора цього університету, оскільки президенту не подобались критичні оцінки його діяльності, що лунали з уст цього сміливого і авторитетного, як в Україні так і за її межами, ректора.

Це несправедливе президентське рішення підкосило психологічно Віктора Васильовича, адже йому, який звик жити багатограним життям, звик до багаточисельного оточення, звик до прийняття важливих рішень, було важко адаптуватись до одноосібної кабінетної роботи наукового співробітника, на яку його було переведено передчасно і несправедливо. Саме тому його, утратившого психологічний самозахист, і здолали фізичні хвороби.

Віктор Скопенко пішов із життя, але його світлий образ вічно житиме в серцях ректорів українських університетів, для яких він був і залишається зразком принциповості і сміливості в словах і вчинках.

Крилаті фрази, висловлені Віктором Шендеровичом

У четвер 8 липня зранку мені зателефонувала секретарша директора департаменту кадрової роботи міністерства освіти і науки України Сергія Баранова-Мохорта і передала від нього запрошення прибути до департаменту у першій половині наступного дня.

Перше, що мені спало на думку у зв'язку з цим викликом, це те, що директор департаменту, отримавши мою заяву з проханням про допуск до участі в конкурсі на заміщення вакантної посади ректора Вінницького національного технічного університету, вирішив познайомитись зі мною ближче. Тож у четвер у кінці робочого дня, підписавши усі необхідні

документи і оформивши відрядження до міністерства, я виїхав до Києва, щоб о 9-й годині ранку наступного дня уже з'явитись перед очима Сергія Баранова-Мохорта.

Поселившись на ніч в гуртожитку Національної академії педагогічних наук України, я пізно увечері включив телевізор і на телеканалі «Київ» натрапив на передачу Дмитра Гордона, в якій він вів розмову з відомим російським письменником-сатириком Віктором Шендеровичем, автором знаменитих у часи горбачовсько-ельцинської перебудови «Кукол» на телеканалі НТВ.

Розмова Дмитра Гордона з Віктором Шендеровичем була цікавою як в інтелектуальному, так і в історичному планах, але я не буду її переказувати, а відзначу лише дві фрази, сказані Віктором Шендеровичем, які я і сам розділяю, і які ще більше переконали мене у тому, що я займаю правильну громадянську позицію.

Подаю ці фрази в українському перекладі. Перша звучить так: «Потрібно робити те, що ти повинен робити, і нехай потім усе буде так, як буде!»

А друга фраза мала такий зміст: «У демократичному суспільстві народ має ту владу, на яку він заслуговує!»

Виклик до міністерства

У п'ятницю 9 липня о 8 годині 45 хвилин я був уже біля міністерства, а о 9 годині зайшов до приймальні директора Департаменту кадрової роботи Сергія Баранова-Мохорта. Разом зі мною до приймальні зайшли ще 4 претенденти на ректорські посади в університетах Донецька і Кривого Рогу. Серед них був і професор Вілкул, який склав з себе повноваження Голови Дніпропетровської обласної ради, у зв'язку з тим, що його сина призначено губернатором Дніпропетровської області. Професор Вілкул вирішив повернутись на посаду ректора Криворізького технічного університету, з якої він кілька років тому, після обрання до обласної ради, і пішов працювати головою цієї ради. Зараз він після подачі заяви приїхав на співбесіду до заступника міністра Євгена Суліми. Інші претенденти на ректорські посади теж прибули на співбесіду з Євгеном Сулімою.

Спочатку директор департаменту кадрової роботи міністерства повів цих претендентів на ректорські посади до заступника міністра Євгена Суліми, де брав участь у співбесіді з ними, а після 11 години ранку дійшла черга і до мене. Мене Сергій Баранов-Мохорт завів до кабінету Олега Ворошиловського, розташованого у прибудові до головного корпусу міністерства напроти канцелярії. Що цікаво, у 1987 році, коли я працював на посаді директора Навчально-методичного кабінету з вищої освіти Мінвузу УРСР, саме цей кабінет був моїм. Яку посаду у міністерстві займає Олег Ворошиловський я не зрозумів, не сказав мені про це і супроводжуючий мене директор департаменту кадрової роботи. Крім Олега Ворошиловського у його кабінеті сидів також, здається, Тимофій Десятов, який, пам'ятаю, раніше працював заступником міністра, а ким працює нині, не знаю, оскільки і Іван Вакарчук, будучи

міністром, здійснював кадрові ротації, і Дмитро Табачник, ставши міністром, здійснює кадрові ротації, тож ми в університетах не встигаємо відслідковувати, хто над нами є хто.

Олег Ворошиловський розпочав розмову зі мною з того, що ознайомив з наказом міністра Дмитра Табачника про службове розслідування достовірності інформації, викладеної у моєму відкритому листі міністру, який видано у зв'язку з депутатським запитом з цього приводу народного депутата України Лесі Оробець. Згідно з цим наказом створена комісія по розслідуванню із трьох високопосадовців міністерства на чолі з директором департаменту кадрової роботи Барановим-Мохортом, а членами комісії є Ворошиловський і той, кого я ідентифікував як Десятова.

Мені було запропоновано викласти мотиви, якими я керувався, звертаючись до міністра з відкритим листом. Спочатку я зробив це усно, а потім мене попросили викласти усе на папері. Виклад на папері зайняв 10 сторінок.

Були запитання, найбільше від Олега Ворошиловського. Він же мені зачитав і довідку, в якій мене звинувачено ревізорами КРУ у нецільовій витраті 11 мільйонів гривень, та інформацію про те, що моя дружина купила в салоні іномарку і подарувала сину. Він же висловив припущення, що, можливо, мої нападки на заступника міністра Євгена Суліму обумовлені моєю спробою у такий спосіб відвернути увагу від себе за допущені нецільові витрати бюджетних коштів.

Відповідаючи, я пояснив, що ревізори КРУ вважають нецільовим використанням бюджетних коштів витрати університету на підготовку спеціалістів за державним замовленням у зв'язку з тим, що 70% випускників після закінчення університету розподілені на роботу у недержавний сектор економіки, а постанова уряду від 1995 року, якою керувалися під час перевірки ревізори КРУ, вимагає, щоб усіх випускників, що вчилися за державним замовленням, було розподілено у державний сектор економіки. Але це звинувачення абсурдне, оскільки, по-перше, сьогодні заводів, на які можна розподілити на роботу інженерів, у державному секторі, практично, уже немає, а по-друге, міністерство не спустило університету жодного місця для розподілу у державний сектор економіки, тож головною нашою задачею було працевлаштувати випускників за отриманим фахом, незалежно від того, у чийй власності знаходиться завод чи фірма, аби лише погодились їх взяти на роботу. І оскільки приватні фірми платять державі податки, то вони теж мають право отримувати для роботи випускників вищих навчальних закладів.

Відбив я і інші нападки ревізорів і повідомив слідчій «трійці», що в оскарження усіх домислів ревізорів КРУ юридичним відділом університету уже подано позов до суду, який судом прийнято до розгляду. Тож як у минулі роки університет виграв судові процеси у податкової інспекції та у інспекції по контролю за цінами, які накладали на університет незаконні штрафні санкції, так ми виграємо судовий процес і у ревізорів КРУ, оскільки усі їхні звинувачення лежать не лише за межами закону, але і за межами здорового глузду, що вони і самі розуміють, оскільки ці 11 мільйонів гривень в офіційний

припис КРУ про усунення недоліків, виявлених ревізією, не включили. Здивувало мене те, що інформація про ці 11 мільйонів гривень, про які мова не йде у офіційному приписі КРУ, а лише у зверненні КРУ до прокуратури з проханням провести перевірку законності цих витрат, уже лежить на столі у Олега Ворошиловського. Тож в його заяву, що інформацію про ці 11 мільйонів гривень він дістав із Інтернету та від журналістів, я не повірив – ця інформація йому могла бути надана лише із прокуратури. А це означає, що комісія зібралась не для перевірки достовірності інформації, наданої мною у відкритому листі міністру, а, скоріш за все, для того, щоб довести, що мої слова не заслуговують на довіру.

Що ж стосується того, що за мої гроші дружина купила автомобіль, який подарувала сину, то в цьому нічого незаконного немає, і гроші я маю цілком легальні – це пенсія народного депутата України, яка є набагато більшою ректорської зарплати і достатньою для того, щоб за рік зібрати на автомобіль.

Дуже не сподобалось моїм «слідчим» повідомлення про те, що я не сам вів переговори з посередником, координати якого мені продиктував заступник міністра Євген Суліма, а передав і платіжку, отриману від Суліми, і ці координати, проректору Віктору Мізерному, який і вів переговори про проплату за виготовлення вікон для міністерства з посередником. І це саме він мені повідомив, що посередник запропонував оплату здійснювати через приватні фірми, не оформляючи це як спонсорство університету по відношенню до міністерства. Звернув я увагу «слідчих» і на те, що і сам заступник міністра Євген Суліма, зателефонувавши мені 9 червня зі свої приймальні через секретаря на мій мобільний, підтвердив, що платити за виготовлення вікон потрібно не університетськими коштами. А оскільки я не платив, то і оголошення конкурсу на заміщення посади ректора нашого університету відкладалось, хоча по 6 університетах, ректори яких 19 травня звітували і були разом зі мною в приймальні заступника міністра, оголошення здійснене. І друк дипломів для випускників саме нашого університету було зупинено, і цей друк було відновлено лише після опублікування мною відкритого листа міністру, що привело до видачі дипломів випускникам нашого університету не 30 червня, як це було здійснено в інших ВНЗ, а лише 5 липня.

Звернув увагу «слідчих» я і на те, що заступник міністра Євген Суліма, нав'язавши мені платіжку на майже 59 тисяч гривень для оплати вартості виготовлення вікон харківською фірмою «Модерн ХХІ», заслуговує на покарання як по закону, оскільки, вручаючи платіжку, знав, що я не зможу здійснити цю проплату на спонсорських засадах, а лише з порушенням закону, так і «по поняттям», оскільки запропонував взяти участь у цій оборудці людині, яка була народним депутатом України і виконувала функції голови підкомісії з вищої освіти Верховної Ради України 1-го скликання, і яка є членом Національної спілки журналістів України і описує в своїх книжках, котрих уже видано одинадцять, усе, про що з нею розмовляють можновладці. Тож, якби Євген Суліма був розумним менеджером, то він зобов'язаний був би після завершення звітування не запрошувати мене для вручення платіжки, як не запрошував він тоді, звітувавши зі мною разом ректорів Мазаракі,

Андрущенко та Дмитриченко, перший із яких є Головою громадської ради при МОН України, другий є колишнім першим заступником міністра з вищої освіти, а нині заступником голови Ради ректорів університетів України, а третій є колишнім директором департаменту міністерства освіти і науки, а нині членом Колегії МОН України.

На запитання Олега Ворошиловського: «Чого я домагаюсь?» – Я відповів, що мета, яку я собі ставив, уже досягнута – конкурс на заміщення посади ректора нашого університету оголошено, причому у такі терміни, що обирати ректора колектив університету буде після повернення із відпусток, і платити 59 тисяч гривень мені за це не доведеться, і дипломи випускникам уже видрукувані та вручені – тож мені більше від Євгена Суліми нічого не треба. А карати чи милувати Євгена Суліму, то уже справа не моя, а комісії і міністра.

Я погодився надіслати факсом копію платіжки, отриманої від Євгена Суліми 19 травня, але відмовився віддати цю платіжку комісії, мотивуючи це тим, що в разі, якщо Євген Суліма подасть на мене позов до суду за пограння його гідності і честі, то я цю платіжку, котра у мене зберігається дуже акуратно, передам судді з вимогою зняти з неї відбитки пальців, аби довести, що вона, перш ніж опинитись у моїх руках, побувала в руках заступника міністра.

Вийшов з кабінету Олега Ворошиловського я біля 13 години. Біля дверей на мене чатувала якась журналістка. Вона задала мені запитання: «Це правда, що заступник міністра вимагав від вас 60 тисяч хабара?» Я відповів: «Ні, не правда, заступник міністра попросив мене на спонсорських засадах сплатити 59 тисяч гривень за виготовлення вікон для будівлі міністерства!» Після цього я сів в автомобіль і поїхав до Вінниці.

Діставшись до університету, я попросив проректора Віктора Мізерного написати пояснювальну записку стосовно мого доручення про з'ясування умов оплати виготовлення вікон для міністерства з посередником харківської фірми «Модерн ХХІ» Володимиром Миколайовичом, телефон якого мені дав Євген Суліма, і після написання ним цього пояснення відіслав його факсом до міністерства і на факс Баранова-Мохорта, і на факс Ворошиловського. Одночасно я передав факсом і копію платіжки, яку мені вручив 19 травня Євген Суліма у своєму кабінеті, і копію координат посередника.

Тепер залишилось лише діждатись вердикту слідчої комісії міністерства, яку чомусь очолив начальник департаменту кадрової роботи міністерства Сергій Баранов-Мохорт, який є підпорядкованим заступнику міністра Євгену Сулімі, проти дій якого я виступив у відкритому листі міністру, а тому не може бути абсолютно незалежним дознавачем, і дочекатись реакції самого міністра.

Трохи посумнівавшись, я усе-таки прийшов до висновку, що матеріал, присвячений виклику до міністерства, доцільно виставити на сайті, оскільки не віриться, що висновки слідчої комісії будуть об'єктивними, адже ніхто у міністерстві не зацікавлений у тому, щоб на заступника міністра лягла підозра в причетності до корупційних дій, завуальованих під спонсорські проплати, інакше члени цієї комісії не збирали б компромат на мене. Та й лише у такий спосіб я можу донести без перекручень усе, що було сказане членами комісії,

до міністра Дмитра Табачника, в непричетність якого до оборудки, сконструйованої Євгеном Сулімою, я продовжую вірити.

А увечері на сумніви дружини стосовно того, чи варто було мені вв'язуватись у цю боротьбу, адже інші ректори, які звітували разом зі мною, побояться признатись, що їм теж були вручені аналогічні платіжки, я відповів словами Віктора Шендеровича, почутими вчора у передачі Дмитра Гордона: «Потрібно робити те, що ти повинен робити, і нехай потім усе буде так, як буде!»

Відгук на телепрограму «Максимум в Україні»

Саме таку назву має програма тележурналіста Олександра Ільїних, яка виходить щонеділі о 19 годині 40 хвилин на телеканалі ICTV після рекламного блоку.

Як я написав вище у розділі «Десант з телеканалу ICTV», Олександр Ільїних взяв у мене інтерв'ю з приводу мого відкритого листа міністру Дмитру Табачнику ще 30 червня, з'явившись у мене в кабінеті через півгодини після моєї телефонної розмови з міністром.

Сюжет на основі інтерв'ю зі мною у Олександра Ільїних був готовий уже через кілька днів, і він навіть повідомив моєму помічнику, що транслюватись цей сюжет буде 4 липня. Але 4 липня передача «Максимум в Україні» показала зовсім інший сюжет. Це дало привід мені припустити, що, по-перше, керівник тележурналіста запропонував йому поставити сюжет уже після того, як у парламенті завершаться пленарні засідання і народні депутати України роз'їдуться на канікули, а по-друге, доопрацювати сюжет, надавши можливість заступнику міністра Євгену Сулімі висловити аргументи на свій захист.

І ось 11 липня сюжет, підготовлений Олександром Ільїних, побачили телеглядачі.

Розпочався сюжет із моєї розповіді про те, як заступник міністра Євген Суліма вручив мені після мого звітування за 7 років попередньої роботи платіжку, виписану харківською фірмою «Модерн ХХІ», яка зобов'язувала того, хто її отримає, до 31 травня заплатити фірмі за виготовлення 4 дерев'яних вікон біля 59 тисяч гривень. Я показав і копію цієї платіжки. Розповів я і про те, що пропонував Сулімі виготовити ці вікна у нас в університеті, що було б набагато дешевше. Однак заступника міністра це не влаштовувало, і він запропонував усе ж таки проспонсорувати на умовах благодійності виготовлення вікон для будівлі міністерства у харківській фірмі. Після цього Олександр Ільїних показав, як вікна виготовляють наші студенти-будівельники в майстернях університету.

Далі у сюжеті було показано, як Олександр Ільїних намагався взяти інтерв'ю у заступника міністра Євгена Суліми, і як той тікав від тележурналіста по коридору міністерства, і як тележурналісту не дозволила прослідувати за заступником міністра охорона, що стоїть біля «вертушки».

Але потім в сюжеті знову з'явився заступник міністра Євген Суліма, уже не розгублений, як в перший раз, а впевнений у собі, котрий заявив, що Мокіну

ще доведеться відповісти, оскільки ревізори КРУ виявили в нього порушень фінансової дисципліни на 11 мільйонів гривень – і, мовляв, аби відвести від себе вогонь, він вирішив написати міністру відкритого листа.

Тепер я розумію, чому показ програми Олександра Ільїних був зсунутий на тиждень – думаю, у першому її варіанті, який готувався до показу 4 липня, другої появи заступника міністра в кадрі не було. Тиждень знадобився на пошук компромату на мене і надання можливості заступнику міністра щось протиставити інформації, наданій мною. А оскільки в міністерстві було відомо, що весною в університеті була планова ревізія КРУ, про що я й сам доповідав під час звітування на кадровій комісії, то вирішили пошукати цей компромат в акті ревізорів. Але, виходячи з дати, міністерство не було ініціатором того, щоб ревізори КРУ передали в прокуратуру заяву про, начебто, виявлені ними порушення фінансової дисципліни в університеті на 11 мільйонів гривень – тут я акцентую увагу читача на тому, що в приписі КРУ на усунення виявлених недоліків цієї суми немає. Це було ініційовано іншими людьми, і, не виключено, що одним із аргументів на користь того, щоб колишній заступник керівника Вінницького відділення КРУ, який останнім часом виконував обов'язки керівника, був призначений повноправним керівником, що нещодавно сталося, було і це звинувачення, висунуте керівництву нашого університету і, у першу чергу, мені – колишньому раднику Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко і №207 у її виборчому списку. Тож вважаю доцільним далі подати те пояснення, яке я дав прокурору, текст якого в юридичному плані мені допомагала скласти начальник юридичного відділу університету Олена Андрощук. Ось текст цього пояснення:

*Прокурору відділу
прокуратури Вінницької обл.
Чернезі С.П.*

*В. о. ректора Вінницького національного технічного університету
Мокіна Бориса Івановича*

ПОЯСНЕННЯ

По суті провадження з перевірки звернення КРУ у Вінницькій обл. щодо порушень у Вінницькому національному технічному університеті вважаю за потрібне пояснити наступне.

-І-

Прокуратурою проводиться перевірка за зверненням КРУ, що видано 08.06.2010 р. У цьому зверненні вказується на «порушення» на суму понад 11 млн. грн., які виявлені ревізорами в університеті. Підставою для такого звернення став акт ревізії фінансово-господарської діяльності Вінницького національного технічного університету (далі – ВНТУ) від 20.04.2010 р. № 03-13/07. Проте згідно Постанови КМ України, від 20.04.2006, № 550 "Про затвердження Порядку проведення інспектування державною контрольно-ревізійною службою", акт ревізії – документ, який складається особами, що

проводили ревізію, фіксує факт її проведення та результати. Акт ревізії не є рішенням, що має обов'язковий характер, він не породжує жодних прав та обов'язків. Акт може містити також і неперевірену (недостовірну) інформацію, отриману не тільки у встановленому законом порядку. Проте КРУ вимагає перевірити «порушення», зафіксовані саме в акті, незважаючи на те, що суми порушень в акті та в зверненні в прокуратуру (зокрема, щодо сплати студентами за навчання та ін.) не збігаються.

-II-

Прошу звернути особливу увагу на той факт, що в цей же день – 08.06.2010 р. КРУ видається вимога про усунення порушень, виявлених ревізією (лист № 02-03-20-14/3991 від 08.06.2010 р., копія додається). У цьому листі, який є розпорядчим документом щодо ВНТУ, КРУ вимагає усунути лише незначну частину «порушень», зафіксованих в акті на загальну суму близько 908,2 тис. грн. Отже, КРУ після наших аргументованих заперечень не вважає порушеннями решту «недоліків» у фінансово-господарській діяльності ВНТУ і не вимагає їх усунення. Проте з незрозумілих для ВНТУ причин все-таки в той же день звертається до прокуратури з вимогою перевірити «порушення» ВНТУ, які ревізорами вже не вважаються порушеннями, про що свідчить їхній же лист № 02-03-20-14/3991.

Зауважимо, що із суми 908,2 тис. грн., що виставлена у листі КРУ університетом вже було усунуто порушення на суму 282, 5 тис. ще до закінчення ревізії, про що повідомлено ревізорів. Порушення ж на решту суми – 625,7 тис. грн. університетом не визнаються, позов про оскарження дій КРУ вже подано до Вінницького окружного адміністративного суду.

Тому ВНТУ вважає незрозумілими і розмір суми «порушень» (понад 11 млн. грн.), на яку вказує КРУ у своєму зверненні до прокуратури, і обґрунтованість цієї суми та, зрештою, законність таких вимог, від яких КРУ в той же день в листі до ВНТУ відмовилось.

Університет вважає, що КРУ не повторює до ВНТУ вимоги, викладені у зверненні до прокуратури, оскільки вони не підтверджені жодними доказами. Ревізори усвідомлюють беззаперечність скасування таких необґрунтованих вимог судом, тому і не ставлять їх перед ВНТУ, як обов'язкові до виконання, але чомусь викладають їх у зверненні до прокуратури.

-III-

Аргументи ВНТУ щодо незгоди із вимогами ревізорів викладаються нижче:

Необґрунтованою є вказівка КРУ на те, що університетом незаконно використано 8330,64 тис. грн. коштів державного бюджету на підготовку 412 випускників. КРУ вважає, що ВНТУ повинен був розподілити цих випускників на державні підприємства.

КРУ вважає порушенням неотримання доходів на суму 1233,9 тис. грн. ВНТУ вважає, що ніякого порушення не було, оскільки вказана сума – це сума, яку студенти не встигли перерахувати у якості плати за навчання. Проте згідно наказу по ВНТУ №116-о від 30.03.2010, (копія наказу в матеріалах перевірки) студенти мають право вносити плату за навчання як за все друге

півріччя навчального року, так і помісячно – до 5-го числа місяця, наступного за звітним. Тобто насправді студенти внесли плату за навчання, заборгованість погашена, про що свідчать і документи КРУ. Так у листі КРУ № 02-03-20-14/3991 від 08.06.2010 р. вказана сума лише 289,4 тис грн. При цьому КРУ намагається ввести в оману прокуратуру, заявляючи в своєму зверненні, що сума боргу становить 1233,9 тис. грн. У тому ж листі (п.2.) вказується, що заборгованість по платі за навчання вже внесена в сумі 944, 5 тис. грн. Якщо «порушення» і мало місце, то в березні 2010 р. «порушення» було усунуто і станом на 01.04 2010 р. зафіксовано у звітності, про що повідомлено ревізорів КРУ. Допускаючи такі порушення при виданні власних документів, КРУ тим самим підтверджує свою неспроможність діяти законно щодо ВНТУ, а тому у ВНТУ виникає сумнів у правомірності реалізації вимог КРУ щодо ВНТУ.

На думку ВНТУ, КРУ діє незаконно, вимагаючи від університету виконання, зокрема, наступних вимог:

Вжити заходів щодо надходження до спеціального фонду ВНТУ недоотриманої орендної плати в сумі 112,8 тис. грн.

Враховувати всі понесені витрати до калькуляції собівартості путівок в спортивно-оздоровчий табір «Супутник».

Забезпечити надходження до спеціального фонду ВНТУ недоотриманих коштів від реалізації путівок на суму 13, 0 тис. грн.

Забезпечити виплату студентам суми добових витрат.

При формуванні кошторису доходів і видатків університету враховувати видатки на виплату добових студентам, які перебувають на практиці за межами місяця знаходження навчального закладу.

Відобразити дебіторську заборгованість перед ПП «Сімбілд», ТОВ «Арісент технолоджік Україна» в сумі 4322,0 грн. та перед ВКПВМР «Вінницяміськтеплоенерго» – в сумі 4436 грн.

Вимоги про забезпечення стягнення з ПП «Сімбілд», ТОВ «Арісент технолоджік Україна», ВКПВМР «Вінницяміськтеплоенерго», якими видані недостовірні дані про працевлаштування випускників Шпортко О.А., Гедзенко Ф.В., Куксюк Р.В., коштів в загальній сумі 13,1 тис. грн.

Неправомірність вимог КРУ, на думку ВНТУ підтверджується наступними доказами:

1. Вжити заходів щодо надходження до спеціального фонду ВНТУ недоотриманої орендної плати в сумі 112,8 тис. грн. університет не може. Оскільки такі заходи передбачають в тому числі примушування Регіонального відділення фонду державного майна України у Вінницькій обл. до укладення додаткових угод із орендарями приміщень, балансоутримувачем яких є ВНТУ, на що в університеті відсутні повноваження. Пояснимо цю ситуацію докладніше.

Органом державної влади, який здійснює державну політику у сфері оренди державного майна, є Фонд державного майна України. Одним із завдань Фонду є здійснення повноважень орендодавця майна державних підприємств і організацій, їх структурних підрозділів.

Згідно з ст. 5 ЗУ «Про оренду державного і комунального майна» Вінницький національний технічний університет може виступати орендодавцем нерухомого державного майна, загальною площею до 200 кв. м. При цьому до РВ Фонду державного майна України по Вінницькій області подається на погодження розрахунок орендної плати та комплект документів відповідно до Переліку, затвердженого наказом ФДМ України від 14.11.2005 р. № 2975. ВНТУ має право укласти договір оренди лише після отримання висновку РВ ФДМ України по Вінницькій обл. про погодження розрахунку орендної плати, в якому вказуються пропорції розподілу орендної плати до Державного бюджету та балансоутримувачу майна.

В договорах оренди, укладених університетом за погодженням з РВ ФДМ України по Вінницькій обл., застосовано пропорції розподілу орендної плати 70% балансоутримувачу та 30% до Державного бюджету відповідно до ч.7 п.17 «Методики розрахунку і порядку використання плати за оренду державного майна», затвердженого Постановою КМУ від 04.10.1995 р. № 786.

В договорах оренди, орендодавцем в яких виступає РВ ФДМ України по Вінницькій обл. застосовано пропорції розподілу орендної плати 30% балансоутримувачу та 70% до Державного бюджету відповідно до ч.3 п.17 Методики № 786.

Такі пропорції розподілу орендної плати між Державним бюджетом та ВНТУ визначено РВ ФДМ України по Вінницькій обл. У 2005 р. ВНТУ звертався до Регіонального відділення з тим, щоб переглянути спрямування орендної плати за державне майно, що знаходиться на балансі університету, та привести пропорції розподілу орендної плати у відповідність вимогам ЗУ «Про Державний бюджет України на 2005 рік», тобто: 50 % – Держ. бюджету та 50 % – ВНТУ. У листі та додатках до нього було обґрунтовано те, що ВНТУ є бюджетною установою та утримується за рахунок коштів Державного бюджету.

На даний запит РВ ФДМ України по Вінницькій обл. було надано відповідь та надіслано для користування в роботі лист-роз'яснення заступника Голови Фонду державного майна України С.Глушко від 18.04.2003 р. № 10-16-4920 «Про установи, що утримуються за рахунок коштів Державного бюджету». В цих листах сказано, що установою, яка повністю утримується за рахунок коштів Державного бюджету, і на яку поширюється вимога щодо розподілу орендної плати у пропорції 50% до 50%, є бюджетна установа, якій присвоєно структурну ознаку неприбутковості 0001 або 0002. Оскільки Вінницькому національному технічному університету присвоєно структурну ознаку неприбутковості з кодом 0014 (як вищому навчальному закладу 4 рівня акредитації, внесеному до Державного реєстру наукових установ, яким надається підтримка держави), до нього не застосовується норма ЗУ «Про Державний бюджет України на 2005 рік» щодо пропорцій розподілу орендної плати.

Таким чином, починаючи з 2005 р., в договорах оренди нерухомого державного майна, що знаходиться на балансі ВНТУ, вказується спрямування

орендної плати відповідно до пропорцій розподілу, встановлених п.17 Методики № 786.

Звертаємо увагу прокуратури на те, що ВНТУ не має повноважень виконати вимоги КРУ щодо внесення змін в договори оренди та повернення коштів з Державного бюджету до спеціального фонду університету, оскільки не є стороною договорів оренди, по яких допущено ці порушення. Повноваження щодо вирішення цього питання має Регіональне відділення ФДМУ, яке є орендодавцем, тобто стороною договорів оренди.

2. Вимогу врахувати у вартість путівки витрати на заробітну плату завідуючого господарством СОТ «Супутник» ВНТУ вважає неправомірною та не може виконати з наступних підстав. Всі споруди та матеріальні цінності Спортивно-оздоровчого табору «Супутник» знаходяться на балансі ВНТУ, тому що табір є структурним підрозділом кафедри фізичного виховання університету та тренувальною базою для підготовки спортсменів, що передбачено п.10.2 Статуту ВНТУ (копія в матеріалах перевірки). Крім того, на цій земельній ділянці розташований радіополігон, для проведення науково-дослідних робіт в області радіотехнологій. Кафедра фізвиховання та радіополігон, розташований на території СОТ, функціонують протягом року, а оздоровлення студентів та співробітників організовується лише в літній період. З метою збереження та утримання у придатному стані об'єктів та майна (у т. ч. збереження та охорони основних засобів, які знаходяться на балансі ВНТУ та використовуються для проведення тренувань спортивних команд університету) виділено 0,5 ст. зав.господарством за рахунок коштів спеціального фонду. Комплекс робіт з утримання об'єктів та майна табору, як і будь-якого іншого майна, що знаходиться на балансі ВНТУ, необхідно виконувати незалежно від того, буде організовано сезонний літній відпочинок, чи ні. Тому витрати на утримання 0,5 ст. зав.господарством, який не задіяний в обслуговування відпочиваючих, не включаються до вартості путівки. Включаються лише витрати, які безпосередньо пов'язані з організацією сезонного літнього відпочинку.

3. Такий порядок формування вартості путівки відповідає Порядку надання платних послуг, затвердженому спільним наказом Мінфіну, МОН від 27.10.1997,

№ 383/239/131 "Про затвердження Порядку надання платних послуг державними навчальними закладами". Включення у вартість путівки витрат, які не пов'язані з організацією сезонного літнього відпочинку безпосередньо і матимуть місце незалежно від організації сезонного літнього відпочинку, суперечить чинним нормативним документам, що регулюють порядок надання платних послуг та формування їх вартості. Включення до вартості путівок витрат, що пропонуються КРУ, є незаконним, тому їх вимогу про забезпечення надходження до спеціального фонду ВНТУ недоотриманих коштів від реалізації путівок на суму 13, 0 тис. грн. ВНТУ виконати не може.

4. Забезпечити виплату студентам суми добових витрат ВНТУ не може, оскільки така вимога є незаконною з наступних причин. Навчальний процес у ВНТУ має свої особливості, яких немає жоден інший навчальний

заклад України. Так, Наказом Міністерства вищої та середньої освіти УРСР № 86 від 04.04.1991 р. «Про проведення експерименту з нової технології підготовки фахівців у Вінницькому політехнічному інституті», інституту було дозволено проводити експеримент, який полягав у тому, що у нашому навчальному закладі студенти проходять робочий триместр. Суть робочого триместру полягає у тому, що на цей період часу (третину навчального року) студенти приймаються на роботу на різні підприємства, де працюють за своїми майбутніми спеціальностями за робітничими професіями, які вони отримали у ВНТУ. (Статут ВНТУ п.7.11 – копія в матеріалах перевірки). При цьому на підприємствах студенти вступають у трудові відносини, отримують заробітну плату, і т.і. Вказаний вище наказ чинний на даний час, відповідно, експеримент продовжується. Згодом Вінницький політехнічний інститут став Вінницьким державним технічним університетом, якому Указом Президента України від 21.08.2003 р. №868/2003 «Про надання Вінницькому державному технічному університету статусу національного» було надано статус національного.

5. При формуванні кошторису доходів і видатків університету неможливо враховувати видатки на виплату добових студентам, оскільки згідно наказів про проведення робочого триместру (копії в матеріалах перевірки) студенти вже зараховані в штат іншого підприємства, установи, організації, а згідно Інструкції про відрядження (Наказ Мінфіну, від 15.05.1995, № 80). ВНТУ не може оплачувати відрядження працівникам іншої установи, підприємства, організації. Як уже наголошувалось вище, студенти не перебувають на практиці (як вважає КРУ, не розуміючи суті експерименту), студенти проходять робочий триместр в якості штатних працівників на певних підприємствах. (докази в матеріалах перевірки). При цьому зазначаємо, що протягом майже 20 років експерименту всі попередні ревізії КРУ не знаходили порушень з даного приводу, оскільки розуміли сутність та правову природу даного експерименту.

6. ВНТУ вважає неправомірною вимогу КРУ відобразити дебіторську заборгованість перед ПП «Сімбілд», ТОВ «Арісент технолоджік Україна» в сумі 4322,0 грн. та перед ВКПВМР «Вінницяміськтеплоенерго» – в сумі 4436 грн., оскільки така вимога КРУ передбачає в подальшому стягнення із цих підприємств або із осіб з числа дітей-сиріт грошової компенсації у розмірі 40 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також одноразової грошової допомоги в розмірі шести прожиткових мінімумів. Проте таку вимогу ВНТУ виконати не може з наступних підстав. Особи з числа дітей-сиріт (Шпортко О.А., Гедзенко Ф.В., Куксюк Р.В.) надали до ВНТУ повідомлення до направлення на роботу, що і були доказами їх працевлаштування згідно направлень. (Додаток № 27). Університет виплатив допомогу зазначеним особам лише після надання таких доказів (у т.ч. і повідомлення державного підприємства «Вінницькі теплові мережі») на підставі Постанови Кабінету Міністрів України, від 05.04.1994, № 226 "Про поліпшення виховання, навчання, соціального захисту та матеріального забезпечення дітей-сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування". Ні на момент виплати допомоги і

компенсації, ні до надання акту КРУ університету не було відомо про те, чи працюють його випускники за направленнями.

7. ВНТУ вважає неправомірною вимогу КРУ про забезпечення стягнення з ПП «Сімбілд», ТОВ «Арісент технолоджік Україна», ВКПВМР «Вінницяміськтеплоенерго», якими видані недостовірні дані про працевлаштування випускників Шпортко О.А., Гедзенко Ф.В., Куксюк Р.В., коштів в загальній сумі 13,1 тис. грн. Про неможливість виконання такої вимоги пояснювалось вище. Крім того, незрозумілою є вимога стягнути кошти з ВКПВМР «Вінницяміськтеплоенерго», у той час, як працевлаштування випускника Куксюка Р.В. здійснювалось на державне підприємство «Вінницькі теплові мережі».

Жодним нормативно-правовим актом університету не надано повноважень втручатись у діяльність інших підприємств, установ, організацій, вимагаючи у них дані щодо їх працівників. Причому такі відомості можуть визнаватись як конфіденційною інформацією, так інформацією для службового користування на цих підприємствах.

Згідно п.6 Постанови КМ України, від 22.08.1996, № 992 "Про Порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням», випускник зобов'язаний глибоко оволодіти всіма видами професійної діяльності, передбаченими відповідною кваліфікаційною характеристикою, та відпрацювати у замовника не менше трьох років, а вищий навчальний заклад забезпечити відповідні якість та рівень підготовки фахівця з вищою освітою. П.17. вказує, що випускники вищих навчальних закладів працевлаштовуються на місця, доведені до вищого навчального закладу виконавцями державного замовлення. Відповідно до п.20. молодий фахівець повинен прибути до місця призначення у термін, визначений у направленні на роботу. Тобто, в жодному із пунктів не вказується на обов'язок навчального закладу контролювати чи працюють випускники згідно направлень. При тому, що в оригіналах довідок (повідомлень) про працевлаштування вказується на те, що випускники працевлаштовані.

Відповідно до частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України. Проте КРУ діяло протиправно, заявляючи вимоги про усунення вказаних вище «порушень».

Отже, дії КРУ є незаконними, оскільки:

1. Університет не вчиняв бюджетного правопорушення, а плата за навчання студентами вже перерахована, тому вимога забезпечити надходження ще певної суми коштів є незаконною.

2. ВНТУ не є стороною договорів оренди між РВ ФДМ та орендарями приміщень, а тому вимога КРУ по забезпеченню перерахування коштів від ФДМ та примушуванню останнього до внесення змін у договори оренди є незаконною.

3. Протягом цілого року необхідно зберігати та утримувати у придатному стані радіополігон та спортивно-оздоровчий табір ВНТУ (як складову кафедри фізкультури), що і здійснюється завідуючим господарством. Проте відпочинок у таборі проходить лише в літній сезон і тому у вартість путівки включаються витрати на оплату праці зав. господарством лише тоді, коли він реально задіяний для забезпечення потреб відпочиваючих. Тому вимога КРУ щодо включення у вартість путівки заробітку завгоспа за несезонний період є незаконною.

4. Університет не може виплатити добові та кошти на відрядження працівникам інших організацій (студентам ВНТУ, що проходять робочий триместр на штатних посадах на різних підприємствах). Проте КРУ вимагає використати кошти не за цільовим призначенням та виплатити стороннім працівникам добові – очевидно, що такі рекомендації є незаконними.

5. ВНТУ не зобов'язаний перевіряти і контролювати чи працюють його випускники на робочих місцях, куди вони направлялись, а тому вживати заходів щодо повернення коштів, виплачених особам з числа дітей-сиріт, університет не має повноважень. І дії КРУ по виданню вимоги до ВНТУ стягнути вказані кошти є незаконними.

З приводу вимог КРУ, які задоволені університетом, пояснення подаються Головним бухгалтером ВНТУ Нечепуренко Л.М.

Додатки:

1. Копія листа КРУ про усунення порушень № 02-03-20-14/3991 від 08.06.2010 р.

2. Копія позовної заяви з відміткою про отримання.

В. о. ректора ВНТУ

Б.І. Мокін

У понеділок 12 липня до головного бухгалтера Ліани Нечепуренко зателефонували з міністерства і запропонували їй до кінця дня привезти туди акт ревізії КРУ. Але, оскільки цього ж дня на 15-у годину головного бухгалтера викликав для дачі пояснень за звинуваченнями ревізорів КРУ прокурор Чернига, то я заборонив їй їхати до міністерства і запропонував йти до прокурора. Що ж до передачі акта ревізії до міністерства, то згідно інструкції його слід передавати під час захисту чергового квартального чи піврічного звіту. І якраз 13 липня – це згідно графіка і є датою нашого піврічного бухгалтерського звіту. Тож саме у вівторок 13 липня Ліана Нечепуренко разом з піврічним бухгалтерським звітом і відвезла акт ревізії КРУ до міністерства. До речі, бухгалтерський звіт за півріччя вона захистила без доопрацювань. А акт ревізії КРУ передала в міністерське КРУ, де її попросили передати мені, що до акту потрібно додати пояснення ректора стосовно порушень, виявлених ревізорами КРУ, оскільки копія пояснень, даних мною прокурору, міністерство не влаштувала.

Наступного дня, зібравши усі необхідні документи, я опівдні сів за комп'ютер і лише увечері піднявся з-за нього, завершивши «Пояснення»

міністру Дмитру Табачнику. Ці «Пояснення» йому були відіслані факсом о 10 годині ранку у четвер 15 липня. А для того, щоб ці «Пояснення» стали відомими не лише міністру, я вирішив використати їх в якості складової у своїй електронній відповіді на пасквільну статтю якоїсь Олесі Сафронової, розміщену на сайті «Інтермедіа консалтинг» 06.07.2010 р.

Відповідь Олесі Сафронової на її публікацію «На злодієві шапка горить!», опубліковану на сайті «Інтермедіа консалтинг» 06.07.2010 р.

У своїй публікації Олеся Сафронова повідомляє читачам:

- 1) що мій звіт за 7 років роботи в міністерстві на кадровій колегії «ухвалили з великим скрипом»;
- 2) що я, «який нещодавно відсвяткував 67-ий рік народження», не бажаючи «піти на пенсію з почестями», вирішив «насамкінець насолити не абикому, а самому галузевому міністру та його заступнику»;
- 3) що «приводом до ректорського обурення стало нібито прохання про хабар у розмірі 59 тисяч гривень, які Борис Мокін мав би перерахувати у якості благодійного внеску на рахунок якогось харківського підприємства»;
- 4) що «прохання про внесок озвучив... заступник міністра освіти та науки Євген Суліма»;
- 5) що «в Бориса Івановича доказів міністерської провини – жодних»;
- 6) що я «суміщав основну роботу зі службою довіреною особою кандидата в президенти України Юлії Тимошенко»;
- 7) що «звідки ж тоді у доброго ректора кошти на покупку Nissan Almera для дружини та Mitsubishi Lanser для сина»;
- 8) що «дружина фігурує як співзасновник декількох громадських організацій»;
- 9) що «нещодавня ревізія фінансово-господарської діяльності Вінницького національного технічного університету виявила порушень на загальну суму 11547,2 тис. грн.. Втрати через неефективність ухвалених рішень склали 9604,5 тис. грн.. Студенти за час проходження практики недобрали добові в розмірі 467,9 тис. грн.. Борги по зарплаті складають майже 80 тисяч гривень, зате незаконної матеріальної допомоги виписали на 13,1 тис. грн.. Недоотриманих коштів від оренди – десятки тисяч гривень»;
- 10) що «поважний ректор перетворився на справжнього ділка, який влаштував непоганий фінансовий та політичний бізнес».

Ці 10 звинувачень Олесі Сафронової я буду спростовувати в порядку їх формулювання.

По першому звинуваченню спростування буде таким – саме тому, що мій звіт за 7 років роботи ректором було оцінено кадровою комісією дуже високо і без зауважень, я і був призначений виконувачем обов'язків ректора ВНТУ на період до обрання нового ректора за конкурсом. Доказом цього є те, що в університетах, ректори яких склали звіт «зі скрипом», виконувачами

обов'язків ректора на період до обрання нового ректора за конкурсом призначені проректори.

По другому звинуваченню спростування буде таким – по-перше, саме у віці 67 років вперше на посаду ректора Київського національного університету імені Тараса Шевченка було обрано рік тому професора Леоніда Губерського, тож нічого дивного, що я вирішив у такому ж віці ще раз балотуватись на посаду ректора ВНТУ; по-друге, я балотуюсь не тому, що я дуже хочу і далі бути ректором, а тому, що колектив мене просить ще попрацювати ректором, що було з'ясовано шляхом таємного анкетування; по-третє, право балотуватись ще на один термін на посаду ректора я заслужив – і тому, що напередодні мого звіту комісія міністерства, провівши подвійне тестування студентів нашого університету, змушена була констатувати, що рівень остаточних знань предметів у наших студентів є найвищим у порівнянні з іншими університетами, в яких проводилось аналогічне тестування перед ректорськими звітами, – і тому, що ефективність аспірантури в нашому університеті завдяки вжитим мною заходам дорівнює 0,6 у той час як середня її оцінка по міністерству в цілому дорівнює 0,2, – і тому, що наш університет має найвищий по міністерству відносний показник по кількості винаходів, зроблених протягом року, і лише наш університет уже більше 10 років є єдиним університетським представником від України у Всесвітній асоціації винахідницьких організацій з центром у Женеві, з виставок якої наші винахідники уже привезли більше золотих і срібних медалей ніж наші олімпійські збірні команди з літніх і зимових олімпіад, – і тому, що за результатами 2009 року наш університет увійшов у двадцятку кращих університетів України за критеріями ЮНЕСКО і в трійку кращих технічних університетів за критеріями МОН України, – і тому, що завдяки мені університет є єдиним в Україні вищим навчальним закладом, який реалізував проект будівництва льодового палацу з 1600 квадратними метрами льодової поверхні, в якому усі студенти, що мають в розкладі заняття з фізкультури, мають можливість безкоштовно кататись на ковзанах на цих заняттях, – і тому, що завдяки мені кожний студент університету на перших двох курсах паралельно з освоєнням інженерної спеціальності отримує робітничу професію, корельовану з майбутньою інженерною, що робить соціально захищеними тих, хто відраховується за неуспішність, і сприяє кращому практичному засвоєнню спеціальності за рахунок роботи за отриманою робочою професією на робочих місцях під час проходження практики у вигляді робочих триместрів.

По третьому звинуваченню спростування буде таким – я ніколи ніде не говорив про те, що від мене вимагали хабар, а скрізь констатував, що заступник міністра Євген Суліма звернувся до мене з проханням сплатити біля 59 тисяч за виготовлення харківською фірмою вікон для ремонту будівлі міністерства на умовах спонсорської допомоги міністерству і вручив мені платіжку цієї фірми на вказану суму з датою проплати до 31 травня. І мене обурило не факт звернення заступника міністра про спонсорську допомогу, а факт затягування з оголошенням конкурсу на заміщення посади ректора і факт зупинки друку дипломів випускникам нашого університету у зв'язку з тим, що я не

проплачував цієї платіжки, яку, як виявилось при аналізі цього питання на засіданні ректорату, університет без порушення закону здійснити не може.

По четвертому звинуваченню спростування буде таким – платіжку на оплату виготовлення вікон для будівлі міністерства харківською фірмою «МОДЕРН ХХІ» мені дійсно вручив після завершення звітування у своєму кабінеті заступник міністра Євген Суліма, інакше звідки б вона у мене взялася, адже у нашому університеті налагоджено виготовлення вікон студентами під час робочих триместрів, тож замовляти комусь іншому виготовлення вікон я не зміг би навіть, якби захотів – бухгалтерія такий рахунок не пропустила б.

Я, до речі, запропонував Євгену Сулімі послуги нашого університету по виготовленню вікон за ціною, на порядок дешевшою від харківської, але він відмовився і попросив оплатити виготовлення вікон харків'янами.

По п'ятому звинуваченню спростування буде таким – доказ того, що мені вручив платіжку заступник міністра Євген Суліма, легко отримати, знявши відбитки пальців з цієї платіжки, яку я зберігаю в целофановій обгортці. Адже, якщо виявиться, що крім моїх відбитків пальців, відбитків пальців мого проректора, якому я доручив провести переговори з представником фірми «МОДЕРН ХХІ», відбитків пальців цього представника і керівників фірми, які підписували платіжку без конкретизації платника, на платіжці виявляться ще й відбитки пальців Євгена Суліми, то це однозначно вказуватиме на те, що її передав мені саме Суліма. Варто звернути увагу ще й на те, що після звітування до себе в кабінет заступник міністра запросив не лише мене, а і усіх інших ректорів, які в той день звітували, окрім ректора НПУ імені Драгоманова професора Андрущенка, ректора КНТЕУ професора Мазаракі та ректора КТУ професора Дмитриченка, які одразу ж після звітування покинули будівлю міністерства і не заходили до приймальні заступника міністра. Тож платіжки, аналогічні тій, що отримав я, у той день отримали також ректор Харківського національного автомобільного університету, професор Туренко, ректор Одеського національного морського університету, професор Морозова, ректор Тернопільського національного педагогічного університету, професор Кравець, та ще кілька ректорів, які у той день (19 травня) звітували і також запрошувались до заступника міністра після звітування, оскільки я їх теж бачив у приймальні, і які, як і я, виходили від нього через 2-3 хвилини, загадково посміхаючись і відповідаючи на запитання: «Що хоче Суліма?», однією і тією ж фразою: «Зайдеш, узнаєш!». Звичайно, не кожен ректор насмілиться підтвердити міністерській комісії той факт, що він отримав платіжку від Євгена Суліми, але, якщо цим ректорам питання буде задавати слідчий, після підписання ними документу про кримінальну відповідальність за дачу неправдивих свідчень, то, я впевнений у тому, що вони факт отримання платіжки від Євгена Суліми підтвердять. Є й ще один спосіб отримати докази того, що ректорам заступник міністра вручав платіжки на оплату виготовлення вікон харківською фірмою «МОДЕРН ХХІ» – це перевірка рахунків цієї фірми на предмет сплати їй за виготовлення вікон за ціною, визначеною у тій платіжці, копію якої передав міністерській «слідчій» комісії я. А, з'ясувавши платників, потім допитати цих платників і з'ясувати, за чийм проханням вони

оплатили ці рахунки. Так слідство вийде на тих ректорів, які замовляли проплату. А після цього і ректори підтвердять, хто їм вручив платіжки фірми «МОДЕРН ХХІ».

По шостому звинуваченню спростування буде таким – по матеріалам ЦВК легко переконатись, що я ніколи не був довіреною особою кандидата в президенти України Юлії Тимошенко. Я був у 2008-2009 роках радником Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко з питань освіти і науки на громадських засадах, а це не одне і те ж.

По сьомому звинуваченню спростування буде таким – я підтверджую те, що купив вказані автомобілі дружині і сину, але купив я їх за свої легальні доходи – пенсію народного депутата України та стипендію академіка, яких достатньо для того, щоб за рік збирати необхідну суму і щороку купляти новий автомобіль закордонного виробництва.

По восьмому звинуваченню спростування буде таким – моя дружина працює викладачем у Вінницькому транспортному коледжі і не є ні співзасновником, ні навіть членом жодної громадської організації, окрім профспілки, що легко перевірити, поспілкувавшись з керівниками коледжу.

Для спростування дев'ятого звинувачення далі я подаю копію «Пояснення», яке надіслав факсом міністру освіти і науки України Дмитру Табачнику 15 липня 2010 року о 10 годині ранку:

*Спростування звинувачень,
висунутих ревізорами КРУ в акті
ревізії № 03-13/07 від 20.04.2010 р.*

*Міністру освіти і науки України
Д.В. Табачнику
в.о. ректора Вінницького НТУ
Б.І. Мокіна*

ПОЯСНЕННЯ

Шановний Дмитре Володимировичу!

Для спростування звинувачень, висунутих ревізорами КРУ в акті ревізії №03-13/07 від 20.04.2010 року, надаю наступні пояснення:

1. На звинувачення ревізорів КРУ, що університетом незаконно використано 8330,64 тис. грн. коштів державного бюджету на підготовку 412 випускників за державним замовленням, які не розподілені на роботу на підприємства державної форми власності, та 1273,86 тис. грн. коштів державного бюджету на підготовку 63 випускників, яких після отримання в університеті направлень на роботу ревізори КРУ не виявили на робочих місцях за направленнями, надаю таке спростування:

– Згідно з Постановою КМУ №992 від 22.08.1996 р. «Про Порядок працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, підготовка яких здійснювалась за державним замовленням» для забезпечення розподілу випускників на підприємства державної форми власності міністерство зобов'язано надсилати до вищих навчальних закладів перелік місць працевлаштування на конкретні підприємства державної форми власності, а вищі навчальні заклади зобов'язані направити випускників на роботу на ці

підприємства. Але з Дня проголошення незалежності України міністерством до ВНТУ жодного року не доводились вакансії для розподілу випускників бюджетної форми навчання, тобто міністерство жодного року не виконало свою частину вищезгаданої Постанови КМУ, а університет самостійно зміг відшукати місця роботи на підприємствах державної форми власності, яких у вітчизняній економіці у зв'язку з процесами приватизації з кожним роком стає усе менше, лише для 30% випускників. Університет вважає своєю заслугою, що в умовах відсутності планових місць для працевлаштування він усе-таки щороку знаходив місця роботи для кожного випускника. А якщо згадати ще й те, що приватні підприємства сплачують податки, з яких і формується Державний бюджет, то згідно з Конституцією України вони теж мають законне право на використання для працевлаштування випускників вищих навчальних закладів, що навчалися за державним замовленням.

Що ж до не виявлених ревізорами КРУ на робочих місцях згідно з направленнями університету 63 випускників, то звертаю увагу на те, що університет згідно з чинним законодавством не зобов'язаний здійснювати постійний контроль за тим, чи працюють випускники за направленнями після того, як вони повернули до університету довідки про працевлаштування згідно направлень.

Таким чином, звинувачення в акті КРУ в нецільовому використанні університетом 9604,5 тис. грн. бюджетних коштів для підготовки 635 випускників за державним замовленням є безпідставними і незаконними

І уже те, що це звинувачення, яке відмічене в акті ревізії, не виставлене в «приписі КРУ» як таке, що потребує усунення, є свідченням того, що і самі ревізори усвідомлюють його незаконність.

2. На звинувачення ревізорів КРУ, що станом на 01.04.2010 р. університетом недоотримано доходів на суму 1233,9 тис. грн. від студентів, які навчаються на умовах надання платних послуг, надаю таке спростування:

– Вказана сума – це та частина коштів із планових майже 27 млн. грн., яку університет повинен був ще отримати від студентів-контрактників до кінця навчального року, тобто до 30.06.2010 р. ВНТУ вважає, що ніякого порушення не було, оскільки вказана сума – це сума, яку студенти ще не перерахували у якості плати за навчання у другому півріччі. Прошу звернути увагу на те, що згідно наказу по ВНТУ №116-о від 30.03.2010, студенти мають право вносити плату за навчання як за все друге півріччя навчального року одразу, так і помісячно – до 5-го числа місяця, наступного за звітним. Тож станом на 01.04.2010 р. студенти-контрактники внесли плати навіть більше, ніж їм було надано платних послуг, оскільки більша частина з них усе-таки внесла плату одразу за півроку. Більше того, станом на 30.06.2010 року усі студенти-контрактники, окрім тих, які були відраховані за неуспішність ще до літньої екзаменаційної сесії, плату за навчання внесли, про що свідчить навіть такий документ КРУ, як лист № 02-03-20-14/3991 від 08.06.2010 р., в якому вказана сума, що ще не внесена студентами-контрактниками станом на 01.06.2010 р., уже лише у розмірі 289,4 тис грн.

3. На звинувачення ревізорів КРУ у тому, що студентам ВНТУ на час проходження практики за межами місця знаходження навчального закладу не нараховано і не виплачено добових на загальну суму 467,9 тис. грн., надаю таке спростування:

– Згідно вимог «Порядку призначення, виплати та розмірів стипендіального забезпечення учнів, студентів, курсантів, слухачів, клінічних ординаторів, аспірантів і докторантів», затвердженого Постановою КМУ №950 від 08.08.2001 р., добові виплачуються тим студентам, які практикуються без працевлаштування на робочі місця, і не виплачуються тим студентам, які під час практики працюють на робочих місцях за зарплату (в «Положенні» наводяться приклади стосовно студентів геологічних спеціальностей та морських, які під час практики працюють в геологічних експедиціях та на морських судах, отримуючи зарплату).

Навчальний процес у ВНТУ має свої особливості, яких немає жоден інший навчальний заклад України. Так, Наказом Міністерства вищої та середньої спеціальної освіти УРСР № 86 від 04.04.1991 р. «Про проведення експерименту з нової технології підготовки фахівців у Вінницькому політехнічному інституті», інституту було дозволено проводити експеримент, який полягав у тому, що у нашому навчальному закладі студенти проходять практики у вигляді робочих триместрів. Суть робочого триместру полягає у тому, що на цей період часу (третину навчального року) студенти приймаються на роботу на різні підприємства, де працюють за своїми майбутніми спеціальностями або робітничими професіями, які вони отримали у ВНТУ, корельованими з майбутніми спеціальностями (Статут ВНТУ п.7.11). При цьому на підприємствах студенти вступають у трудові відносини і отримують заробітну плату. Вказаний вище наказ чинний і на даний час, оскільки експеримент ніхто не відміняв і після утворення незалежної України. І оскільки студенти під час робочих триместрів зараховуються в штат іншого підприємства, установи, організації, то згідно Інструкції про відрядження (Наказ Мінфіну, від 15.05.1995, № 80) ВНТУ не має права оплачувати відрядження працівникам іншої установи, підприємства, організації. Як уже наголошувалось вище, студенти не просто проходять практику (як вважає КРУ, не розуміючи суті експерименту), а відпрацьовують її у вигляді робочого триместру в якості штатних працівників на певних підприємствах. Варто звернути увагу на те, що протягом майже 20 років експерименту всі попередні ревізії КРУ, що проводились кожні два роки, не знаходили порушень з даного приводу, оскільки розуміли сутність та правову природу даного експерименту.

4. На звинувачення ревізорів КРУ у тому, що університетом недоотримано 112, 834 тис. грн. орендної плати по договорам оренди, укладеним Регіональним відділенням Фонду державного майна, оскільки відрахування до Держбюджету склали 70% від орендної плати замість визначених законом про Державний бюджет 50%, а на рахунок університету поступило 30% замість 50%, надаю таке спростування:

– ВНТУ, як державна установа, згідно чинного законодавства не є стороною договорів оренди його площ між Регіональним відділенням ФДМ та

орендарями приміщень, а тому вимога КРУ по забезпеченню перерахування коштів від ФДМ та примушуванню останнього до внесення змін у договори оренди є незаконною, про що нам і повідомлено його регіональним відділенням по Вінницькій області повторно листом №11-11/1118 від 07.07.2010 р. (копія додається).

5. На звинувачення ревізорів КРУ у тому, що при нарахуванні відпускних не було враховано коефіцієнт, за рахунок якого відпускні кожного відпускника потрібно було збільшити в залежності від посадового окладу на суму від 15 до 70 гривень, що привело до недоплати в загальному по університету відпускних на суму 81,15 тис. грн., надаю таке спростування:

– Усі фінансові нарахування і перерахування в університеті здійснюються лише після отримання з міністерства відповідних письмових вказівок. Стосовно врахування цього коефіцієнта при нарахуванні відпускних університет від міністерства письмової вказівки не отримував, а тому нарахував відпускні без врахування даного коефіцієнта. Одразу ж після того, як ревізори КРУ звернули нашу увагу на необхідність врахування цього коефіцієнта, планово-фінансовий відділ університету здійснив перерахунок, а бухгалтерія донарахувала відпускні усім працівникам.

6. На звинувачення ревізорів КРУ у тому, що університетом недоотримано 13,021 тис. грн.. внаслідок не включення до вартості путівок в університетський спортивно-оздоровчий табір «Супутник» зарплати завідувача господарством табору, надаю таке спростування:

– Зберігати майно та утримувати в робочому стані університетський спортивно-оздоровчий табір «Супутник, який є структурною складовою кафедри фізичного виховання і базою підготовки збірних команд університету з різних видів спорту, потрібно протягом усього року, а відпочинок для студентів і викладачів у цьому таборі організовується лише влітку протягом двох місяців. Тож вимога КРУ включати у вартість сезонної путівки для оплати відпочинку зарплату завгоспа, який є постійним працівником і не має безпосереднього відношення до заходів по організації відпочинку, є незаконною. Обслуговують відпочиваючих працівники їдальні, медпункту, радіовузла і кафедри фізвиховання, зарплата яких у вартість путівки включена.

7. На звинувачення ревізорів КРУ у тому, що студентам-відмінникам, яким призначені іменні стипендії Вченої ради університету, не нараховано і не виплачено 8,94 тис. грн., надаю таке спростування:

– Коли університет почав надавати платні послуги і заробляти додаткові кошти, виникла ідея для заохочення студентів до відмінного навчання до тих кількох державних іменних стипендій, які за радянських часів іменувались ленінськими, ввести на кожен факультет додатково по дві стипендії Вченої ради університету, які для диференціації, визначили на 15% меншими іменної державної стипендії. Попередні перевірки ревізорами КРУ не вбачали у цьому дискримінації стипендіатів. Нинішні ж ревізори КРУ заявили, що усі іменні стипендії повинні мати такий розмір, який вказано у відповідній Постанові КМУ, не розуміючи, що в цій постанові йдеться мова про іменні державні стипендії, а у нас мають місце хоч і іменні, але університетські. Але

ми відреагували на це зауваження ревізорів позитивно, хоч по суду його можна було і спростувати, і донарахували та виплатили усім стипендіатам Вченої ради університету стипендію на рівні іменної державної.

8. На звинувачення ревізорів КРУ у тому, що університет незаконно виплатив 8,758 тис. грн. трьом випускникам із числа студентів-сиріт в якості грошової допомоги на одяг і одноразової допомоги, надаю таке спростування:

– Ці три випускники, які як і усі інші із числа студентів-сиріт, по закінченню університету представили в університет довідки з підприємств, які запрошували їх на роботу і гарантували їм робочі місця. Тому в адміністрації університету не було підстав не виплатити їм ті кошти, які гарантуються студентам-сиротам чинним законодавством. І не вина університету у тому, що потім з цих підприємств ці випускники звільнились. І згідно з чинним законодавством в обов'язки університету не входить відслідковування того, працюють випускники із числа студентів-сиріт на тих підприємствах, довідки з яких вони надали, чи ні.

На завершення пояснення повідомляю, що незаконні вимоги ревізорів КРУ нами уже оскаржені у Вінницькому окружному адміністративному суді. Копія позовної заяви надана в КРУ міністерства, куди також надані копії акта ревізії, припису КРУ по усуненню виявлених недоліків та пояснення мої і головного бухгалтера прокурору, який на вимогу КРУ з'ясовує законність наших витрат на підготовку спеціалістів за державним замовленням, яких ми розподілили на роботу на підприємства не державної форми власності.

З повагою –

в.о. ректора ВНТУ

Б.І. Мокін

По десятому звинуваченню у мене буде не спростування, а запитання до Олесі Сафронової:

«Чи продовжуєте ви, пані Олеся, прочитавши мої пояснення, і далі вважати, що «поважний ректор перетворився на справжнього ділка, який влаштував непоганий фінансовий і політичний бізнес?»

І чи не з'явилося у вас, пані Олеся, якщо ви претендуєте на статус порядної людини, після ознайомлення з моїми поясненнями, бажання принести мені публічні вибачення за написання наклепницької статті, виконаної на замовлення тих, хто вам надав усі ті цифри, якими ви оперуєте, і які до вашої статті не були відомими нікому окрім вінницьких ревізорів КРУ і прокурора, до якого звернулась заступник керівника Вінницького відділення КРУ, яку щойно призначили повноправним керівником цього відділення, врахувавши, мабуть, у тому числі, і те, що вона намагалась кинути тінь і на мене – колишнього радника Прем'єр-міністра Юлії Тимошенко?

Без поваги до вас, але з

надією на вибачення –

в.о. ректора ВНТУ

Борис Мокін»

Через кілька хвилин після 12-ї години дня 15 липня ця «Відповідь» уже була на моєму персональному сайті. Повідомлення про неї я «повісив» також і на сайті «Інтермедіа консалтинг».

Цей день став знаковим для мене і ще в одному плані – саме цього дня зажила своїм життям 12-а книга моєї історично-публіцистичної серії під назвою «Завершення вибіркового літопису на папері, або університету – 50». Її 200 перших примірників розлетілись по Україні на адреси керівників вищого рівня нашого міністерства, ректорів провідних університетів, частини народних депутатів України, керівних працівників різних рівнів нашого міста і області та до основних бібліотек міста Вінниці і України.

Чому я не поїхав на святкування 20-ї річниці Декларації про державний суверенітет України

У п'ятницю 16 липня 2010 року о 10 годині ранку в залі засідань Верховної Ради України розпочалося урочисте засідання, присвячене 20-річчю Декларації про державний суверенітет України. На це засідання були запрошені усі народні депутати України Верховної Ради УРСР 12-го скликання, які 20 років тому проголосували за прийняття цієї декларації.

Отримав запрошення як від Голови Верховної Ради України, так і від Асоціації колишніх народних депутатів України і я. І навіть запевнив працівника Секретаріату Верховної Ради України, яка мені зателефонувала, що я візьму участь в урочистостях.

Але, трохи подумавши, я вирішив, що мені не варто покидати 16 липня Вінницю і їхати до Києва. Адже у ці дні я знаходжусь «під прицілом» слідчої комісії міністерства, яка за депутатським запитом народного депутата України Лесі Оробець перевіряє правдивість тієї інформації стосовно заступника міністра Євгена Суліми, котру я виклав у своєму відкритому листі до міністра освіти і науки України Дмитра Табачника. І я цілком усвідомлюю, що варто лише цій комісії віднайти у моїй сьогоднішній поведінці якийсь недолік, як вона одразу ж запропонує міністру увільнити мене від виконання обов'язків ректора.

А щоб взяти участь в урочистостях, присвячених 20-річчю Декларації про державний суверенітет України, мені треба їхати до Києва.

Якщо для виправдання цієї поїздки я оформлю відрядження до Києва, то мене можна буде звинуватити у нецільовому використанні бюджетних коштів, і цього цілком достатньо буде для звільнення з посади в.о. ректора на законних підставах.

Якщо ж я поїду до Києва без оформлення відрядження, то мене можна буде звільнити за прогул, здійснений у такий напружений для університету період, коли розпочався прийом документів від абітурієнтів. Саме на такій підставі у свій час було звільнено з посади ректора Дніпропетровського національного університету, академіка НАН та НАПН України, лауреата Державної премії в галузі освоєння космосу, професора Пріснякова, у якого

виникла під час вступної кампанії конфліктна ситуація з тодішнім прем'єр-міністром Валерієм Пустовойтенком.

Більше того, оскільки на моєму службовому автомобілі функції шофера ось уже 20 років виконую я сам, то в разі звільнення мене з посади ректора у день, коли я цим автомобілем поїду до Києва і ще не встигну повернутись до Вінниці, мене можна буде звинуватити у викраденні службового автомобіля і заарештувати по дорозі додому, висунувши кримінальне звинувачення.

Тож, незважаючи на бажання побачити своїх колишніх парламентських соратників, я у п'ятницю 16 липня залишився у Вінниці і у звичному режимі керував життєдіяльністю університету, а урочисте засідання подивився по телевізору.

На мій погляд, найбільш яскравим на цьому засіданні, яке тривало одну годину і 20 хвилин, був виступ колишнього Голови Верховної Ради України та колишнього Президента України Леоніда Кравчука, свідченням чого є не лише моє особисте сприйняття, але і найгучніші оплески, що пролунали після його виступу в залі, в якому сиділи народні депутати України 1-го та 2-го скликань Верховної Ради України. Він закликав народних депутатів нинішнього складу Верховної Ради України відновити її конституційний авторитет і перестати грати роль структурної складової Адміністрації президента України, в завдання якої входить лише законодавче освячення волі цієї адміністрації.

Здивувало мене те, що на урочистості не прибув нинішній Президент України Віктор Янукович, який своє поздоровлення висловив з парламентського екрана.

Здивувало також і те, що на урочистості не прибув колишній Президент України Леонід Кучма, який був у числі тих народних депутатів України, які проголосували за прийняття Декларації про державний суверенітет України.

Але зовсім не здивувала відсутність на урочистих зборах колишнього Президента України Віктора Ющенка, який після нищівної поразки на останніх президентських виборах взагалі уникає з'являтися на людях.

Поява на горизонті одразу двох слідчих

У вівторок вранці 20 липня до мене завітав слідчий із Вінницького УБЕЗ, який за дорученням Генерального прокурора України Олександра Медведька проводить попередню перевірку матеріалів депутатського звернення народного депутата Олесі Орбець стосовно мого відкритого листа міністру освіти і науки України Дмитру Табачнику, в якому я розповів міністру про висунуту мені його заступником Євгеном Сулімою вимогу сплатити 59 тисяч харківській фірмі «Модерн ХХІ» за виготовлення 4 вікон для будівлі міністерства.

Я повторив під запис на протокол допиту усе те, що викладено у моєму відкритому листі міністру. Допитав слідчий і проректора Віктора Мізерного, якому я доручав з'ясувати чи існують законні умови проплати з представником фірми «Модерн ХХІ», координати якого мені продиктував Євген Суліма у своєму кабінеті одночасно з врученням платіжки на проплату ще 19 травня

після закінчення засідання кадрової комісії, на якій я звітував разом з іншими ректорами.

Обидва ми дали свідчення, що після того, як з'ясувалось, що законних способів проплати за виготовлення вікон університет не має, було прийнято рішення, схвалене ректоратом університету, про відмову у здійсненні вказаної вище проплати. А у відповідь з боку міністерства отримали затримку з оголошенням конкурсу на заміщення вакантної посади ректора нашого університету та затримку з друком дипломів випускникам цього року аж до дня публікації мого відкритого листа міністру, що привело до зміщення дати вручення дипломів на 5 днів пізніше від офіційної дати закінчення ними університету.

А через годину після того, як зачинились двері мого кабінету за слідчим від УБЕЗ, у моїй приймальні пролунав телефонний дзвінок із Києва. Телефонував Максим Опанасенко, якого помічниця, яка прийняла цей дзвінок, представила мені як представника Бюро розслідувань. Він запитав, чи є уже висновок тієї слідчої комісії, яка в якості реакції на депутатське звернення народного депутата України Олесі Оробець була створена у міністерстві для з'ясування правдивості інформації, викладеної мною у відкритому листі міністру стосовно незаконних вимог заступника міністра Євгена Сулими. Я відповів, що мені цей висновок невідомий, оскільки після допиту у міністерстві до мене ні від міністра, ні від членів цієї комісії ніякої інформації не надходило. Він попросив мене також надіслати на його адресу електронною поштою копію платіжного доручення фірми «Модерн ХХІ», яке мені 19 травня вручив у своєму кабінеті заступник міністра Євген Суліма, і координати посередника, отримані від заступника міністра. Я його прохання виконав і у свою чергу попросив дати відповідь на запитання, чи ще хтось із ректорів уже підтвердив мою інформацію про те, що 19 травня заступник міністра, викликаючи нас по черзі у свій кабінет, вручав нам платіжки для оплати вартості вікон для міністерства. Опанасенко відповів, що у нього є заява ще одного ректора, який підтвердив мою інформацію. Ця відповідь одразу ж підняла мені настрій.

Неузгодженість між словами міністра і діями його заступника

Цього ж вівторка о 15 годині дня я разом з іншими ректорами вінницьких ВНЗ і керівниками обласного управління освіти відвідав студію «Укртелекому», де взяв участь у селекторній нараді, яку протягом години і 10 хвилин провів міністр освіти і науки України Дмитро Табачник. Нарада була присвячена аналізу перших шести днів прийому документів від абітурієнтів. У вступному слові міністр охарактеризував ситуацію в цілому і повідомив, що місць державного замовлення для прийому на бакалаврську підготовку для вищих навчальних закладів у нинішньому році виділено 132 тисячі, що перевищує кількість місць прийому у бакалаврат минулого року трохи більше ніж на 2%, причому на інженерно-технічні і технологічні напрями кількість місць державного замовлення збільшено за рахунок зменшення кількості місць на гуманітарних напрямках.

Повернувшись в кабінет після селекторної наради, я, перш за все, взявся за аналіз плану державного замовлення, котрий привезла з міністерства начальник навчального відділу доцент Тамара Савчук. В результаті цього аналізу народився лист до міністра, текст якого приведено нижче:

*Стосовно скорочення
плану прийому до ВНТУ за
державним замовленням*

*Міністру освіти і науки України
Д.В. Табачнику*

Шановний Дмитре Володимировичу!

Прочитавши у понеділок у №131 газети «Голос України» редакційну статтю «Країні потрібні інженери і технологи», в якій цитується Ваша заява, зроблена на прес-конференції, про те, що прийом у 2010 році до ВНЗ за програмою бакалаврської підготовки збільшується до 132 тисяч, або на 2,33% у порівнянні з 2009 роком, в якому прийом на бакалаврат не перевищив 129 тисяч, почувши від Вас особисто на селекторній нараді у вівторок 20 липня підтвердження цих показників та отримавши від проректора Вінницького державного педагогічного університету професора Ткаченка відповідь, що вони уже отримали державне замовлення на 2010 рік, яке повністю співпадає з державним замовленням 2009 року, я їхав до університету з селекторної наради з повною впевненістю, що мене уже чекає привезений з міністерства план прийому за державним замовленням на 2010 рік, принаймні, на рівні, не нижчому минулого 2009 року.

Тож яким же було моє здивування, коли я побачив цей план. В ньому міністерством нам заплановано замість 675 місць державного замовлення, які ВНТУ мав у 2009 році, лише 628, тобто має місце скорочення плану державного замовлення для ВНТУ у порівнянні з минулим роком на 7%.

Але особливо вразила мене невідповідність плану прийому до ВНТУ на 2010 рік Вашій заяві, цитую по тому ж таки «Голосу України»: «переглянуто структуру держзамовлення: збільшено замовлення на підготовку за інженерно-технічними напрямками й високотехнологічними спеціальностями».

Адже мало того, що нам скорочено план прийому на 7,7% майбутніх будівельників, на 10% – майбутніх системотехніків, на 15% – майбутніх фахівців з інформаційно-вимірювальних технологій, на 20% – майбутніх фахівців з конструювання і обслуговування радіоелектронних апаратів у тому числі медичного спрямування, але нам скорочено також план державного замовлення ще й на такі високотехнологічні напрями, як оптотехніка – на 13% та телекомунікації – на 23%. Не лишнім буде нагадати, що у Подільському економічному регіоні наш університет є єдиним ВНЗ, який готує спеціалістів за перерахованими вище напрямками.

Однак і це ще не все. Як відомо, наш університет славиться своєю підготовкою в напрямках комп'ютерної і програмної інженерії та комп'ютерних наук і безпеки комп'ютерних мереж. Саме тому третій заключний тур Всеукраїнської олімпіади з програмування, який є чверть фіналом Всесвітньої першості, уже багато років поспіль проводиться саме в

нашому університеті. І саме на цьому етапі формуються команди, які захищають честь України у Європі (півфінал) та Північній Америці (фінал), серед яких одне із чільних місць посідає і команда студентів-програмістів ВНТУ – неодноразовий призер європейської першості. Тож на фоні цього дивує те, що план державного замовлення для ВНТУ на 2010 рік у напрямку комп'ютерної інженерії скорочено у порівнянні з 2009 роком на 6,6%, у напрямку програмної інженерії – на 10%, у напрямку комп'ютерних наук – на 10%, у напрямку безпеки інформаційних і комунікаційних систем – на 33,3%, у напрямку управління інформаційною безпекою – на 33,3%.

Особливо безглуздою виглядає ситуація по двом останнім напрямкам з огляду на те, що за цими напрямками фахівців готують лише декілька університетів України, та з огляду на те, що скорочення здійснене з 15 місць державного замовлення, які мали місце у 2009 році, до 10 місць (тобто менше половини академічної групи) у 2010 році.

Оскільки план державного замовлення для ВНТУ на 2010 рік підписав Ваш заступник Євген Суліма, то складається враження, шановний Дмитре Володимировичу, що має місце його помста мені за те, що я оприлюднив інформацію про вимогу сплатити 59 тисяч гривень харківській фірмі «Модерн ХХІ» за виготовлення вікон для міністерства і відмовився здійснити цю проплату.

Тож прошу Вас, шановний Дмитре Володимировичу, дати розпорядження заступнику міністра Євгену Сулімі привести план державного замовлення для ВНТУ на 2010 рік у відповідність до Ваших заяв, зроблених на прес-конференції та селекторній нараді.

На завершення вважаю своїм обов'язком повідомити Вам, що у вчорашній розмові зі слідчим з Києва я довідався, що у слідства окрім моєї, зробленої у відкритому листі до Вас, є уже заява ще одного ректора про отримання від Євгена Суліми платіжки на оплату вікон для міністерства

З повагою –

в.о. ректора ВНТУ

Б.І. Мокін

Оскільки писати листа я завершив уже пізно увечері, то передати його у канцелярію університету для реєстрації і відсилки міністру зміг лише зранку наступного дня, тобто у середу 21 липня.

О 10-й годині ранку начальник канцелярії Едуард Кірчанов відіслав листа до міністерства і факсом і звичайною поштою, тож високою є імовірність, що хоча б один із цих варіантів мого листа до Дмитра Табачника дійде. Але для вірності я вирішив розмістити основний текст листа, деформований під власні міркування, і на своєму сайті, аби бути на 100% впевненим, що зміст цих міркувань рано чи пізно стане міністру відомим. Тож о 12-й годині основний зміст листа з'явився і на моєму сайті. Тепер буду чекати реакцію міністра.

Постскрипtum 1: станом на 25 липня, тобто через 5 днів після відправлення факсом мого листа до міністерства, ще ніякої реакції від міністра

не надійшло, тож на стенді і сайті приймальної комісії нашого університету продовжують висіти цифри плану державного замовлення на 2010 рік, доведені нам за підписом заступника міністра Євгена Суліми.

Постскрипtum 2: станом на 30 липня, тобто через 10 днів після відправлення факсом мого листа до міністерства, ніякої реакції від міністра також не надійшло.

Аналіз стану вступної кампанії до університету через 10 днів від її початку

Сьогодні неділя 25 липня. З початку вступної кампанії пройшло 10 днів. Приймальна комісія нашого університету працює без вихідних днів. Але те, що за вчорашню суботу до нас принесли свої документи лише 24 абітурієнти, а за першу половину сьогоднішньої неділі – лише четверо, свідчить про недоцільність тримати кілька десятків членів відбіркових комісій на робочих місцях у вихідні дні. Тож у наступному році відбіркові комісії будуть працювати лише у робочі дні.

Що ж ми маємо на сьогодні?

А маємо ми 2714 заяв на 628 місць державного замовлення для навчання на денному відділенні і 181 заяву на 63 місця державного замовлення для навчання на заочному відділенні. У відносних одиницях це складає 4,32 заяви на одне місце державного замовлення денного відділення і 2,87 заяви на одне місце державного замовлення заочного відділення.

Звичайно, це цілком непогані показники, якби усі ці заяви надійшли від різних людей і лише до нас. Але ж фізичних осіб, які подали заяви на денне відділення, ми маємо лише 1189, а які подали на заочне відділення – лише 124. Ну і до того ж свої заяви наші абітурієнти подали не лише в наш університет, а і в кілька інших, оскільки правилами прийому їм дозволяється подавати свої документи в 5 різних університетів, причому на 3 бакалаврські напрями в кожному. Тож сьогодні жоден університет не може визначити, скільки ж реально осіб претендуватиме в кінцевому результаті на кожне місце державного замовлення, йому виділене.

Найбільший конкурс заяв по денному відділенню на сьогодні ми маємо на бакалаврський напрям «Безпека інформаційних і комунікаційних систем» – 179 заяв на 10 місць державного замовлення, тобто 17,9 заяви на одне місце. Другим іде напрям «Програмна інженерія» – 200 заяв на 18 місць, або 11,11 заяви на одне місце. Третім іде напрям «Комп'ютерна інженерія» – 250 заяв на 28 місць, або 8,93 заяви на одне місце. Четвертим іде напрям «Менеджмент будівництва» – 39 заяв на 5 місць, або 7,4 заяви на одне місце. П'ятим іде напрям «Автомобільний транспорт» – 134 заяви на 20 місць, або 6,7 заяви на одне місце. Шостим іде напрям «Менеджмент організацій» – 166 заяв на 25 місць, або 6,64 заяви на одне місце. Сьомим іде напрям «Управління інформаційною безпекою» – 58 заяв на 10 місць, або 5,8 заяви на одне місце.

Найменший конкурс заяв по денному відділенню на сьогодні ми маємо на бакалаврський напрям «Інженерна механіка» – 120 заяв на 65 місць, або 1,85 заяви на одне місце. Трохи більший конкурс заяв ми маємо на напрям

«Радіоелектронні апарати» – 57 заяв на 28 місць, або 2 заяви на одне місце. Ще трохи більший конкурс заяв ми маємо на напрям «Мікро- та наноелектроніка» – 42 заяви на 20 місць, або 2,1 заяви на одне місце.

На інші 13 бакалаврських напрямів конкурс заяв знаходиться в межах від 2,4 заяви на одне місце до 5 заяв на одне місце.

Але попереду ще 12 днів прийому документів від абітурієнтів, тож є надія, що кількість фізичних осіб, які подадуть заяви на вступ до нашого університету, зросте до звичних для нас 1800 фізичних осіб на денне відділення та 250 фізичних осіб на заочне, що дозволить закрити не лише усі 628 місць державного замовлення на денному відділенні та 63 місця державного замовлення на заочному відділенні, але і набрати не менше 300 осіб для навчання за контрактом.

Постскрипtum 1: сьогодні 1-е серпня неділя. Зранку, отримавши дані про прийом заяв від абітурієнтів, я вирішив порівняти сьогоднішні їх кількості з тими, що мали місце рівно тиждень назад 25 липня. Це є цікавим ще й тому, що у першому варіанті правил прийому до вищих навчальних закладів саме 31 липня було останнім днем прийому заяв від абітурієнтів.

Тож станом на кінець дня 31 липня ми маємо 3147 заяв, поданих на денне відділення 1331 фізичною особою, та 282 заяви, подані на заочне відділення 190 фізичними особами. Нагадаю, що станом на кінець дня 24 липня на денне відділення було подано 2714 заяв від 1189 фізичних осіб, а на заочне – 181 заява від 124 фізичних осіб. Таким чином приріст за останній тиждень склав: на денне відділення по заявам – 433, по фізичним особам – 142; на заочне відділення по заявам – 101, по фізичним особам – 66. Тож виходить, що перші 10 днів до нас приходили з заявами в середньому по 130 фізичних осіб щодня, а наступні 7 днів лише по 30. Ще один підсумок я зроблю станом на кінець дня 5 серпня, але уже і сьогодні видно, що недоцільно було продовжувати термін прийому документів до 5 серпня, оскільки це лише розхолодило абітурієнтів. І можна уже сьогодні констатувати, що Прем'єр-міністр України Микола Азаров, який спонукав міністра освіти і науки Дмитра Табачника перенести термін завершення прийому документів від абітурієнтів з 31 липня на 5 серпня, був неправий.

Постскрипtum 2: станом на кінець дня 3-го серпня ми маємо 3226 заяв, поданих на денне відділення 1355 фізичними особами, та 291 заяву, подану на заочне відділення 196 фізичними особами, Таким чином приріст за перші три дні після 31 липня склав: на денне відділення по заявам -79, по фізичним особам – 24; на заочне відділення по заявам – 9, по фізичним особам – 6. Тож виходить, що у ці три дні до нас приходили з заявами в середньому по 10 фізичних осіб, яких обслуговували 30 членів приймальної і відбіркових комісій.

Те ж саме повідомили ректори із інших міст України, яких зібрав 4-го серпня на селекторну нараду, присвячену завершенню прийому заяв від абітурієнтів і формуванню списків рекомендованих до зарахування, міністр освіти і науки України Дмитро Табачник.

До речі, згідно з показаною телевізійною картинкою із Донецької студії у мене склалося враження, що на цю селекторну нараду не з'явилися ректори

Донецьких ВНЗ, оскільки нікого не було в оточенні начальника обласного управління освіти – можливо це було зроблено в знак протесту проти звільнення міністром 29 липня з посади ректора Донецького національного університету Володимира Шевченка у зв'язку з закінченням терміну дії контракту, що є актом цілком законним, і не призначення його виконувачем обов'язків ректора до виборів нового ректора, що є приниженням Володимира Шевченка, на що він не заслуговує, оскільки університет, який він очолював, за результатами 2009 року входить у першу десятку вищих навчальних закладів України за рейтингом ЮНЕСКО.

Повернувшись з селекторної наради, я дізнався із Інтернету, що 3-го серпня міністр освіти і науки України Дмитро Табачник у такий же спосіб, як і з Володимиром Шевченком, звільнив з посади ректора Одеського національного університету імені Мечникова Валентина Сминтину, який має заслуг перед наукою і освітою, судячи з регалій, майже стільки ж, скільки і Володимир Шевченко.

Тож, якщо згадати ще й те, що місяць тому у такий же спосіб звільнено з посади ректора Одеського національного політехнічного університету Валерія Малахова, то можна зробити висновок, що міністром Дмитром Табачником реалізується програма «відстрілу» авторитетних ректорів, здатних виступити з критикою роботи міністерства, уряду чи президента держави.

Постскрипtum 3: пишу ці рядки у суботу 7 серпня, аби підвести остаточні підсумки кампанії прийому заяв від абітурієнтів у нинішньому році, яка закінчилась 5-го серпня о 18-ій годині. Тож в остаточному підсумку ми маємо 3300 заяв, поданих на 23 бакалаврські напрями денного відділення від 1374 фізичних осіб на 628 місць державного замовлення, що складає 5,25 заяви на одне місце, та 325 заяв, поданих на 18 напрямів бакалаврської підготовки заочного відділення від 216 фізичних осіб на 63 місця державного замовлення, що складає 5,15 заяви на одне місце. Сумарно ми маємо 3625 заяв від 1590 фізичних осіб, або в середньому по 2,28 заяви від кожного абітурієнта.

По денному відділенню найбільше заяв подано на напрям «Безпека інформаційних і комунікаційних систем» – 19,1 заяви на одне місце державного замовлення. Далі по спадній йдуть напрями: «Програмна інженерія» – 12,56, «Комп'ютерна інженерія» – 9,79, «Менеджмент будівництва» – 9,2, «Менеджмент організацій» – 7,84, «Автомобільний транспорт» – 7,8, «Управління інформаційною безпекою» – 7,0.

До речі, на усі ці напрями підготовки, окрім «Автомобільного транспорту», міністерство зменшило нам план державного замовлення в межах від 7% до 33,3%.

Найменше заяв по денному відділенню подано на напрям «Інженерна механіка» – 2,54. Далі по наростаючій йдуть напрями: «Радіоелектронні апарати» – 3,18, «Радіотехніка» – 3,51, «Мікро- та наноелектроніка» – 3,75 та «Електронні пристрої та системи» – 3,93.

Інші 11 напрямів бакалаврської підготовки розмістились в діапазоні від 4 заяв на одне місце державного замовлення до 6.

Постскрипtum 4: увечері 5-го серпня після завершення прийому заяв від абітурієнтів приймальна комісія визначила прохідні бали на усі напрями і визначила списки рекомендованих до зарахування, які через дві години були розміщені і на сайті університету і на зовнішньому стенді приймальної комісії.

Найвищі прохідні бали виявились на «Програмній інженерії» -763, на «Безпеці інформаційних і комунікаційних систем» і «Комп'ютерній інженерії» – 760,1 і на «Комп'ютерних науках» – 749,7. «Менеджмент організацій» із 734,4 балами виявився лише п'ятим.

Найнижчий прохідний бал виявився на «Інженерній механіці» – 666,7. Далі по наростаючій йдуть «Зварювання» – 675,6 та «Мікро та наноелектроніка» – 690,9. Слід зауважити, що крім останніх трьох ще лише у 5 напрямів прохідний бал виявився меншим 700 балів, а на будь-який із усіх інших напрямів для отримання рекомендації до зарахування на місце державного замовлення слід було набрати більше 700 балів із 800 можливих.

Звичайно, не усі, рекомендовані до зарахування, саме до нас принесуть свої оригінали документів, тому у кінцевому результаті прохідні бали зменшаться, оскільки на місця тих із числа рекомендованих, хто до 17 годин 12 серпня не донесе в приймальну комісію нашого університету оригінали документів, будуть «підтягнуті» інші, з меншими балами, які йдуть наступними в рейтинговій таблиці і мають оригінали документів.

Завершивши писати ці рядки, я заглянув в Інтернет і довідався, що 6-го серпня міністр освіти і науки України Дмитро Табачник у такий же спосіб, як і з Володимиром Шевченком та Валентином Сминтиною, повівся і з ректором Уманського національного педагогічного університету імені Павла Тичини професором Мартинюком, увільнивши його з посади ректора у зв'язку з закінченням дії контракту і призначивши одного із проректорів виконувачем обов'язків на термін до обрання нового ректора. А основним недоліком професора Мартинюка, як ректора, було те, що він є тестем народного депутата України В'ячеслава Кириленка, який є ініціатором проекту закону, поданого до Верховної Ради України, про увільнення з посади міністра Дмитра Табачника.

Свіжі новини про «благодійний внесок» для міністерства та ситуацію з конкурсом на заміщення вакантної посади ректора ВНТУ

Саме під таким заголовком 3-го серпня я розмістив на своєму сайті інформацію, що подається нижче.

– У п'ятницю 30 липня в мої руки потрапила копія листа т.в.о. міністра внутрішніх справ С.Є Попкова до народного депутата України Лесі Оробець, в якому їй повідомлялось про результати проведеного працівниками цього правоохоронного відомства розслідування за інформацією, оприлюдненою у моєму відкритому листі міністру освіти і науки Дмитру Табачнику.

Оскільки це лист не до мене, то і повністю оприлюднювати його я морального права не маю, але оскільки в ньому йде мова про мене, то я маю моральне право процитувати один із абзаців цього листа, який знімає з мене звинувачення декого із журналістів у тому, що я звів наклеп на заступника

міністра освіти і науки Євгена Суліму, повідомивши у відкритому листі міністру, що Суліма після звітування 19 травня вручив мені платіжку на 59 тисяч гривень для оплати виготовлення вікон для міністерства.

Тож подаю цитату із листа т.в.о міністра С.Є Попкова до народного депутата України Лесі Орбець: *«Мокіну Б.І. 19.05.2010 під час перебування в Міністерстві освіти і науки України було надано платіжне доручення з метою перерахування, як благодійний внесок, коштів для проведення ремонтних робіт у Міністерстві. У подальшому, після приїзду на місце своєї роботи, отримавши відповідні консультації, у телефонній розмові роз'яснив керівництву Міністерства про неможливість оплати вказаного рахунку, на що йому було повідомлено, що оплата рахунку є благодійним внеском і не є обов'язковою»* – кінець цитати.

А другою новиною, якою я хочу поділитись з читачами мого сайту, є те, що, не дочекавшись з міністерства потрібної інформації стосовно конкурсу на заміщення вакантної посади ректора ВНТУ, хоча з нашого боку була спроба отримати цю інформацію спочатку телефоном, я 3-го серпня послав факсом до міністерства листа такого змісту:

*Про конкурс на
заміщення посади
ректора ВНТУ*

*Директору департаменту кадрової роботи
МОН України
С.М. Баранову-Мохорту*

Шановний Сергію Михайловичу!

2-го липня 2010 року в газеті «Освіта України» міністерством було офіційно оголошено конкурс на заміщення вакантної посади ректора ВНТУ з місячним терміном прийому заяв від претендентів на цю посаду. Тож у кінці дня 1-го серпня термін подачі заяв закінчився.

Станом на 3-є серпня в колективі ВНТУ ще немає інформації з міністерства ні про тих, хто братиме участь у конкурсі, ні про погодження запропонованої колективом університету дати проведення конкурсу, яка згідно з нормативними документами визначається саме колективом університету, а не міністерством, і яка до міністерства направляється не для затвердження, а лише для погодження, аби міністерство знало, в який день йому треба направити до університету свого представника для нагляду за дотриманням вимог нормативних документів щодо процедури.

Нагадаю, що датою проведення зборів Конференції трудового колективу ВНТУ по виборах ректора на спільному засіданні ректорату та профкому університету визначено 30 серпня 2010 року з початком о 10 годині ранку – про це було сповіщено міністерство нашим листом ще три тижні тому. Тож в разі, якщо міністерство бажає надіслати свого працівника для здійснення контролю за процедурою виборів ректора ВНТУ, прошу виписати йому відрядження до нашого університету саме на 30 серпня 2010 року.

Нагадаю також і про те, що згідно з нормативними документами, чинним законодавством і практикою проведення виборів ректорів в системі МОН України, в разі, якщо на подачу заяв претендентам відводився місяць, то

і проведення конкурсу теж повинно бути здійснено на протязі не довше місяця, тобто у нашому випадку вибори ректора ВНТУ повинні відбутися не пізніше 1-го вересня 2010 року.

Крім того, хочу нагадати, що до участі у конкурсі на заміщення вакантної посади ректора будь-якого університету міністерство згідно з чинним законодавством зобов'язано допустити усіх тих претендентів, документи яких відповідають вимогам, надрукованим в оголошенні про конкурс.

У зв'язку з викладеним вище, прошу:

1. Направити в університет список усіх претендентів, допущених до участі в конкурсі на заміщення вакантної посади ректора ВНТУ.

2. Погодити 30 серпня 2010 року в якості дати проведення зборів Конференції трудового колективу ВНТУ по виборах ректора.

З повагою –

в.о. ректора ВНТУ

Б.І. Мокін

Постскрипtum 1: незважаючи на те, що листа до міністерства я послав факсом 3-го серпня о 10 годині ранку і про отримання його було одержане підтвердження секретаря департаменту, станом на 5 серпня я і відповіді ще не отримав і не почув будь-яких коментарів від тих працівників департаменту, до яких телефонував з цього приводу.

Постскрипtum 2: у п'ятницю 6-го серпня мені зателефонував директор департаменту кадрової роботи міністерства Сергій Баранов-Мохорт і запросив прийти у понеділок 9-го серпня до міністерства для ознайомлення зі змістом і підписання протоколу мого допиту на засіданні слідчої комісії, яке відбулося кілька тижнів тому. На моє запитання, чи уже отримав він мого листа, в якому я попросив повідомити список осіб, які подали документи для участі в конкурсі на заміщення посади ректора нашого університету, та про погодження дати 30 серпня в якості дня проведення виборів ректора на зборах Конференції трудового колективу, він відповів, що з таким листом ще не знайомився, оскільки із-за перевантаження поточною роботою ще не розбирав пошту за останні два дні, але уже може повідомити мені, що на конкурс до нас подали документи лише двоє – я і проректор Володимир Грабко.

І одразу ж після того, як я завершив телефонну розмову з Сергієм Барановим-Мохортом, моя помічниця принесла мені з канцелярії коротенького листа від першого заступника міністра Бориса Жебровського, в якому міністерство «рекомендує» адміністрації університету провести вибори ректора у вересні.

Постскрипtum 3: у понеділок 9-го серпня, виїхавши о 8 годині ранку автомобілем із Вінниці, я в 11 годин 30 хвилин уже зайшов у Києві до кабінету директора департаменту кадрової роботи міністерства освіти і науки України Сергія Баранова-Мохорта, перед яким одразу ж вибачився за те, що в вище наведеному листі звернувся до нього як до Сергія Михайловича у той час, як він є Сергієм Миколайовичем. Мій приїзд до міністерства цього разу звівся до

вирішення двох питань: по-перше, я підписав протокол моїх відповідей на запитання, які мені ставили 9-го липня члени слідчої комісії міністерства, а по-друге, уточнив вимоги міністерства до дати проведення конкурсного засідання Конференції трудового колективу університету по виборах ректора. Я погодився з вимогою обов'язкової зустрічі претендентів не лише з колективом викладачів та співробітників університету, але і зі студентським активом, що автоматично переносило дату виборів ректора з 30 серпня на вересень, оскільки студенти з'являться в університеті лише 1 вересня.

Постскрипtum 4: а 12 серпня я відіслав до міністерства факсом і поштою листа такого змісту:

*Відповідь на лист № 1/11-7227
від 03 серпня 2010 р.
щодо рекомендації
Міністерства до проведення
виборів ректора ВНТУ*

*Першому заступнику міністра
освіти і науки України
Б.М. Жебровському*

Шановний Борисе Михайловичу!

У відповідь на Ваш лист № 1/11-7227 від 03 серпня 2010 року повідомляю наступне:

1. Ректорат і профком Вінницького національного технічного університету погодились з Вашою рекомендацією провести збори Конференції трудового колективу університету по виборах ректора у вересні 2010 року.

2. Оскільки за інформацією, отриманою в.о. ректора Б.І. Мокіним у понеділок 9 серпня 2010 року в кабінеті директора департаменту кадрової роботи С.М. Баранова-Мохорта від нього самого, для участі в конкурсі на заміщення вакантної посади ректора Вінницького національного технічного університету в установлений місячний термін (з 2 липня 2010 р. по 2 серпня 2010 р.) подали заяви і необхідні документи лише два претенденти – в.о. ректора Б.І. Мокін та проректор В.В. Грабко, які разом працювали над програмою розвитку університету на період з 2010 року по 2017 рік, і ця програма буде втілюватись у життя незалежно від того, хто переможе на виборах, то зустрічі з колективами підрозділів, студентським активом та колективом університету обидва претенденти вирішили проводити разом у такій послідовності:

25-29 серпня – зустрічі претендентів з колективами підрозділів, які побажають зустрітись (протягом дня);

30 серпня – загальні збори колективу університету в актовій залі по обговоренню кандидатур претендентів на посаду ректора та отримання від них відповідей на задані запитання (з 10 години ранку);

01 вересня – зустріч претендентів на посаду ректора в актовій залі зі студентським активом (з 14 години 30 хвилин);

02 вересня – вибори ректора на зборах Конференції трудового колективу університету в конференц-залі (з 14 години 30 хвилин).

3. Оскільки звіт ректора Б.І. Мокіна про роботу у попередній термін обрання (2003-2010 рр.) та програма розвитку ВНТУ на період 2010-2017 рр. розміщені на сайті університету ще на початку травня, що забезпечило можливість знайомитись з цими документами кожному студенту і кожному працівнику університету протягом 4-ох місяців, а також оскільки один із претендентів працює ректором університету уже 21 рік, а другий претендент працює проректором університету уже 12 років, і вони не є людьми, про яких в університеті чогось не знають, то за обоюсторонньою згодою обох претендентів вирішено офіційну передвиборчу кампанію не продовжувати довше запланованого тижневого терміну.

4. Згідно з нормативними документами та практикою виборів ректорів в разі, якщо після оголошення конкурсу на заміщення вакантної посади ректора в засобах масової інформації, передбачено місячний термін подачі заяв від претендентів, то в місячний термін після завершення прийому заяв від претендентів потрібно провести і самі вибори. Тож, оскільки оголошення про конкурс на заміщення посади ректора ВНТУ було опубліковане в газеті «Освіта України» 02 липня 2010 року з місячним терміном подачі заяв від претендентів, то і самі вибори ректора ВНТУ повинні відбутися не пізніше 02 вересня 2010 року, що нами і пропонується.

5. У зв'язку з виконанням університетом рекомендацій міністерства просимо прийняти до відома визначений нами день виборів ректора і саме у цей день направити представника міністерства до університету для здійснення контролю за дотриманням процедури виборів.

З повагою –
в.о. ректора ВНТУ
і кандидат в ректори

Б.І. Мокін

Узгоджено:
проректор ВНТУ
і другий кандидат в ректори

В.В. Грабко

Голова профкому, який головуватиме
на зборах Конференції трудового
колективу університету, як її співголова

В.І. Ковальчук

Постскрипtum 5: у вівторок 17 серпня надійшов лист із міністерства за підписом заступника міністра Євгена Суліми, в якому містився дозвіл на проведення засідання Конференції трудового колективу нашого університету по виборах ректора 2-го вересня і доводилось до відома, що до участі в конкурсі допущено двох претендентів – в.о. ректора ВНТУ, професора Бориса Мокіна та проректора ВНТУ, професора Володимира Грабка.

П'ятниця 13 серпня

Збіг 13 числа будь-якого місяця з п'ятницею вважається в народі нещасливим, але наш університет у якійсь мірі вирішив спростувати це повір'я.

Адже саме на цей день ми запланували проведення на університетському стадіоні урочистостей з нагоди зарахування абітурієнтів на перший курс на місця державного замовлення. Тож, принаймні, для тих, хто зарахований, цей день став щасливим. Щасливим він став і для приймальної комісії університету на чолі з ректором, оскільки ми цього дня виконали державне замовлення і отримали внаслідок цього право приймати до університету на навчання на умовах надання платних послуг населенню, а, простіше, за контрактом. І уже до кінця дня мали першу сотню контрактників.

Урочисте зарахування розпочалося на університетському стадіоні о 10 годині ранку і тривало до 11 години 30 хвилин.

Спочатку я розповів кільком тисячам абітурієнтів та їх батьків, присутнім на трибунах стадіону, про правила зарахування до університету і оголосив прохідні бали на кожен із напрямів бакалаврської підготовки, а також охарактеризував коротко університет, до якого вони поступили. Потім відповідальний секретар приймальної комісії Олександр Паянок зачитав списки тих, хто став першокурсником по кожному із 23 напрямів бакалаврської підготовки в нашому університеті за державним замовленням. На стадіоні були виставлені емблеми кожного інституту нашого університету, біля яких стояли директори інститутів разом з деканами – до них приєднувались, спускаючись з трибун стадіону, ті абітурієнти, які стали першокурсниками. Завершилась ця церемонія урочистим маршем новоспечених першокурсників повз трибуни, на яких продовжували перебувати їхні батьки. Після цього кожен директор повів своїх першокурсників до навчальних корпусів тих інститутів, студентами яких вони стали, де в актових залах цих інститутів їм було розказано про умови поселення до гуртожитків і початку навчання.

Нагадаю, що заступник міністра Євген Суліма зменшив нашому університету план державного замовлення на бакалаврську підготовку в цілому на 7%, а по окремих напрямках підготовки навіть на 33,3% – про це мова йшла вище. Міністр Дмитро Табачник не відреагував на мій протест з цього приводу, направлений йому письмово, і не повернув нам «зрізані» у порівнянні з минулим роком обсяги державного замовлення. А тому я вирішив проаналізувати ситуацію, пов'язану зі скороченням державного замовлення, і змушений констатувати, що на навчання за контрактом до нас подали заяви абітурієнти саме на ті напрями, план державного замовлення на які було «зрізано». Тож завдяки таким діям заступника міністра Євгена Суліми, які йшли врозріз з заявами міністра на прес-конференції перед журналістами та на селекторній нараді перед ректорами, 47 студентів нашого університету платитимуть за навчання щороку 8 тисяч 400 гривень кожний. А могли б навчатись за рахунок держави, якби міністр Дмитро Табачник зреагував на мій письмовий протест і нам ці місця повернув. Але з іншого боку, завдяки цьому міністерському «покаранню» наш університет уже в цьому році отримає

додатково 400 тисяч гривень за рахунок сплати 47 студентами вартості свого навчання, а за 5 років – це складе 2 мільйони. Тож «покараним» керівниками міністерства у кінцевому результаті виявився не наш університет, а громадяни України, які вирішили у ньому навчатись.

Завершилась ця п'ятниця 13 серпня розміщенням на сайті приймальної комісії нашого університету оголошення такого змісту: *«До уваги абітурієнтів! У зв'язку з успішним виконанням плану прийому за державним замовленням приймальна комісія університету у вихідні дні 14 та 15 серпня працювати не буде. Прийом заяв від бажаючих навчатись за контрактом буде здійснюватись, починаючи з 16 серпня (з 9 до 17 години) і до 25 серпня».*

Але, звичайно ж, не могла п'ятниця 13 серпня не принести і неприємностей.

Виявляється саме у цей день міністр Дмитро Табачник провів прес-конференцію, на якій озвучив попередні підсумки вступної кампанії. Журналісти йому задали запитання у тому числі і по розслідуванню інформації, озвученої у моєму відкритому листі до нього. Відповідаючи на це запитання Дмитро Табачник сказав, цитую по матеріалу, опублікованому Анною Яценко на сайті УНІАН: «Неправду пише Мокін... Я лише радію, що в таку спеку з 862 керівників вузів усіх рівнів акредитації на сонці сильно перегрівся лише один.»

А далі журналісткою Дмитру Табачнику було задано таке запитання: *«На наш офіційний запит нам надіслали від вашого імені єдину відповідь – про те, що розслідування триває. Хоча в запиті було поставлено кілька запитань: чи відомо міністру, що його заступник пан Суліма вимагав у ректорів оплачувати платіжки харківської фірми «Модерн ХХІ» за виготовлення вікон для міністерства, чи справді в будівлі Міністерства освіти планують міняти вікна, яке покарання чекає на Суліму й чому цього року вінницькому вузу зменшили державне замовлення?»* – На що Дмитро Табачник відповів: *«Так триває (розслідування)... І коли воно закриється, вам дадуть акт, навіть ксерокопії доповідних і пояснювальних записок 15 ректорів (спочатку звучала цифра 14.-Авт.), які були в цей день на кадровій комісії. І жоден з них не одержав ніяких папірців. І кожен з них власноручно про це написав».*

У цьому місці я хотів би нагадати пану міністру, що у той день, коли на кадровій комісії звітував я, зі мною звітували ще не 14, а лише 11 ректорів – усього нас було 12. І я в своїй інформації вказав, що ректорів Андрущенко, Мазаракі і Дмитриченка заступник міністра Євген Суліма до себе в кабінет після звітування не запрошував, тож і не вручав їм ніяких платіжок. А запрошені разом зі мною були 9 ректорів і, принаймні, один із них – ректор Тернопільського національного педагогічного університету імені Гнатюка, професор Кравець через деякий час після відвідин кабінету заступника міністра Євгена Суліми зі мною питання отримання платіжок обговорював у присутності ректора Харківського національного педагогічного університету імені Сковороди, професора Прокопенка – це було перед початком засідання президії НАПНУ (ми усі троє є членами президії Національної академії педагогічних наук України). І ректор Кравець навіть вголос позаздрив мені у тому, що в моїй платіжці була вписана сума лише біля 59 тисяч гривень, а в

його – майже на 20 тисяч гривень більше, тобто біля 80 тисяч. І саме ректор Прокопенко, для якого процес переобрання на посаду ректора на той час уже був позаду, нам порадив шукати фірму, яка здійснить цю проплату, оскільки університетськими грошми платити не можна. І мені навіть цікаво, якщо і ректор Кравець написав міністру в пояснювальній записці, що він платіжку від Суліми не отримував, то як він і мені, і ректору Прокопенку після цього дивитиметься у вічі? Але, знаючи ректора Кравця як порядну людину, я думаю, що він нічого нікому не писав і його ніхто ні про що з цього приводу не запитував.

Я хотів би нагадати пану міністру і про те, що в матеріалах слідчої комісії міністерства є пояснювальна записка проректора нашого університету Віктора Мізерного, якому я доручав вести переговори з представником фірми «Модерн ХХІ» на ім'я Володимир Миколайович, вказаним мені заступником міністра Сулімою, і який з цим представником за телефоном 097-520-87-77 з'ясовував умови проплати. І саме після того, як цей Володимир Миколайович сказав проректору Віктору Мізерному, що для оплати виготовлення вікон потрібно знайти якусь приватну фірму, яка здійснить проплату, і з якою потім університет повинен сам віднайти спосіб розрахуватись, я і прийняв рішення ніяких проплат не здійснювати, оскільки законних способів для здійснення цих проплат не бачив.

Повертаючись до інформації Анни Яценко, процитую ще її постскрипtum: *«Ми все ж таки вирішили дізнатися результати службового розслідування, які пан міністр, за його словами, нібито надіслав народним депутатам. Але Леся Оробець, яка власне направила депутатське звернення до Генпрокуратури та Міносвіти з проханням розібратися в ситуації з Мокіним і Сулімою, на сьогодні не отримала відповіді з міністерства. Попередньо їй прийшов лист, підписаний заступником міністра, де зазначалося, що проведення службового розслідування завершено, за результатами роботи комісії підготовлено проект висновків. «Після ознайомлення Б.Мокіна з висновками комісії вони будуть передані на розгляд міністру для прийняття відповідного рішення, про яке вас буде проінформовано додатково до 9.08.2010», – ідеться в листі. Але до 13 серпня відповіді так і не надійшло»* – кінець цитати.

До цього я можу додати від себе, що 9 серпня мене в кабінеті директора департаменту кадрової роботи міністерства ознайомили лише з протоколом моїх відповідей на запитання членів слідчої комісії, і лише цей протокол я підписав. А з актом комісії мене ще ніхто не знайомив (до речі, ці рядки я пишу уже 17 серпня).

Завершити цей матеріал я хочу ще однією цитатою із матеріалу Анни Яценко – це, до речі, останні рядки у цій її інформації: *«Нагадаємо, що вінницькі правоохоронці встановили, що Мокіну в Міністерстві освіти й науки таки вручили платіжку «з метою перерахування як благодійний внесок коштів для проведення ремонтних робіт».*

Тепер уже цікаво, як після цього міністр Дмитро Табачник, який заявив, що я «сказав неправду», тому що «перегрівся на сонці», буде і мені дивитись у

вічі, і тим ректорам, яких змусили чи від імені яких написали пояснювальні записки, де вказано, що вони ні прохань про благодійництво, ні платіжок від заступника міністра Суліми у нього в кабінеті 19 травня не отримували?

Один раз він уже переді мною телефоном вибачався за вчинок Суліми, думаю, що після цих пояснень йому доведеться принести мені вибачення ще раз – уже за себе.

Другу частину цього розділу, яка починається після слів: «Але, звичайно ж, не могла п'ятниця 13 серпня не принести і неприємностей», під заголовком:

«Розповідь про неприємності, що трапилися у п'ятницю 13 серпня», я 17 серпня о 17 годині 30 хвилин, тобто одразу після написання, розмістив на своєму сайті, адже погрози на мою адресу у висловлюваннях міністра прозвучали цілком реальні. Тож відмовчуватися було б стратегією страуса, яка ні до чого доброго в житті не приводить.

І якщо раніше я думав, що свої «благодійницькі» справи заступник міністра Євген Суліма робить «за спиною» у міністра Дмитра Табачника, не ставлячи його до відома, то сьогодні я вперше припустив, що пан міністр, мабуть, уже давно знає про усі ці справи і робить усе можливе для виведення Євгена Суліми з-під ударів журналістів, які підхопили інформацію, озвучену мною у відкритому листі до нього. І від цього припущення авторитет міністра в моїх очах, звичайно ж, не зростатиме.

Про події напередодні виборів ректора

Відгрімилі святкові дні, яких було аж три – 22, 23 та 24 серпня, присвячені відзначенню 19-ої річниці з дня проголошення незалежності України, і сьогодні, тобто у середу 25 серпня університет відновив нормальний режим роботи.

Стосовно святкових днів, то можу повідомити лише про те, що на урочисті збори з нагоди Дня незалежності, організатором яких була обласна державна адміністрація, не був запрошений не лише я (мабуть, тому, що асоціююся з Блоком Юлії Тимошенко), але не запрошувався ніхто і із членів колективу (мабуть, тому, що університет в цілому асоціюється з цим же політичним блоком). Тому про те, кому які нагороди вручалися на цих урочистостях я дізнався із випуску новин обласного радіо.

А на покладанні квітів біля Меморіалу Слави 24 серпня із 7 кошиків і вінків, покладених до підніжжя Меморіалу, 2 кошики були покладені делегаціями від нашого університету – окремо від викладачів та співробітників і окремо від студентів. Як для Головного свята країни, присутність на покладанні квітів лише біля 50 учасників, то є, на мій погляд, неадекватним цій визначній події.

День 25 серпня ми в університеті розпочали з засідання ректорату, на якому були обговорені усі ключові питання організації ректорської виборчої кампанії та питання завершення прийому до університету бакалаврів на спеціальну та магістерську підготовку. А завершили цей день о 18 годині засіданням приймальної комісії по затвердженню кінцевих результатів прийому

як на спеціальну та магістерську підготовку на місця державного замовлення, так і на перший курс для навчання на умовах надання платних послуг населенню.

26 серпня протягом дня я приймав директорів інститутів і батьків тих студентів, доля яких вчора круто змінилась внаслідок того, що міністерство освіти і науки не затвердило нам наші пропозиції по планам прийому бакалаврів на спеціальну та магістерську підготовку на 5-му році навчання, які ми направляли ще взимку, і суттєво скоротило державне замовлення, а державне замовлення на підготовку магістрів за заочною формою навчання взагалі звело до нуля. І це при тому, що ми прийняли заочників на навчання ще взимку, оскільки термін бакалаврської підготовки за заочною формою дорівнює чотирьом з половиною рокам. Тож після того, як вони уже півроку провчилися, довелось їх знову піддавати конкурсу, пропонуючи або державне замовлення, але не на магістерську підготовку, а на спеціальну, або магістерську підготовку, але за контрактом. І саме ця ситуація привела мене до ідеї збільшити бакалаврську підготовку для заочників до 5 років, одночасно, скоротивши спеціальну підготовку за заочною формою до одного року. Тобто заочники у нас будуть і після такої реформи навчатись ті ж самі 6 років, але в додатку до бакалаврського диплому у них буде більше дисциплін, ніж в аналогічному додатку для випускників стаціонару, а в додатку до диплому спеціаліста у заочників буде, навпаки, менше дисциплін ніж у випускників стаціонару. Цю ідею підтримують усі члени ректорату, оскільки її втілення синхронізує випуск бакалаврів з термінами затвердження міністерством планів їхнього прийому на магістерську і спеціальну підготовку за державним замовленням. Тож другим питанням порядку денного і на Вченій раді університету, яка відбудеться 30 серпня після зустрічі претендентів в ректори з членами трудового колективу, і на Конференції трудового колективу 2 вересня, яка обиратиме ректора, стоятиме питання затвердження нових термінів підготовки бакалаврів і спеціалістів та магістрів для тих студентів, які навчатимуться за заочною формою.

У п'ятницю 27 серпня відбулися дві знакові події – зранку я і проректор Володимир Грабко зустрілися в актовому залі у статусі претендентів на посаду ректора з 400 працівниками адміністративно-господарської частини. Після коротких виступів ми відповіли на задані запитання – зустріч тривала півтори години, керував цією зустріччю голова профкому і куратор адміністративно-господарської частини Василь Ковальчук.

А у другій половині дня відбувся третій тур конкурсу «Міс Наука -2010», в якому взяли участь 5 переможців другого туру, а саме: Ірина Борщова (Інститут АЕКСУ), Анна Васильчук (Інститут ЕЕК), Олена Веремій (ІнБТЕГП), Юлія Черкасова (ІнМ) та Юлія Малогулко (ІнЕЕЕМ) – усі вони, пройшовши відбір у приймальній комісії ІнМАД, з 1 вересня стають студентами магістерської підготовки наукового спрямування, яка є в нашому університеті кузницею наукових кадрів для аспірантури і в якій біля 40 осіб складають дівчата. Хто із них стане «Міс Наукою -2010» з отриманням із власних ректорських коштів гранту у 1000 грн., а хто «Віце Міс Наукою 2010» з отриманням від

ректора гранту у 500 грн. стане відомо 31 серпня на стадіоні під час урочистостей посвяти в першокурсники.

У понеділок 30 серпня о 10 годині ранку в актовому залі розпочалася зустріч претендентів на посаду ректора університету з трудовим колективом, а точніше з працівниками управлінських підрозділів та професорсько-викладацьким складом університету, оскільки з працівниками адміністративно-господарської частини ми уже зустрілися 27 серпня.

Актовий зал був заповнений на 90%, тобто на зустріч прийшли більше 400 осіб.

Спочатку перед колективом людей, що зібралися на зустріч з претендентами виступив проректор Володимир Грабко, а потім я. За півтори години ми донесли до колег пріоритети кожного в разі обрання на посаду ректора.

Після завершення зустрічі колективу з претендентами там же, в актовому залі відбулося засідання Ученої ради університету, на якому були затверджені квоти представництва усіх підрозділів університету в Конференції трудового колективу.

А у другій половині цього ж дня відбулося засідання ректорату, на якому були обговорені усі актуальні питання початку нового навчального року і прийняті відповідні управлінські рішення.

Паралельно у багатьох підрозділах пройшли збори трудових колективів, на яких були обрані делегати на Конференцію трудового колективу університету.

У вівторок 31 серпня зранку сів мілкий дощ і здавалося, що урочистості з нагоди посвяти в першокурсники на стадіоні, намічені попередньо на 10 годину ранку, буде провести неможливо. Але мій ангел-хранитель не залишив мене без підтримки і цього дня – після 9-ї години дощ перестав, небо посвітлішало, трава на стадіоні підсохла, і о 10 годині ми розпочали урочистості посвяти в першокурсники – традицію, яка відбувається щорічно з тих пір, як 21 рік тому я був обраний ректором університету.

Стадіон був переповнений – на футбольному полі під емблемами своїх інститутів зібралися біля 1000 першокурсників, а на трибунах не менше 2000 їхніх батьків та друзів.

Програма Посвяти містила в собі і внесення державного прапора, і виконання державного гімну, і запалення факелу знань, і виконання студентського міжнародного гімну «Гаудеамус», і виступи ректора, проректора, трьох провідних професорів, лідерів студентського самоврядування та студентської профспілки, і виступ від імені першокурсників, і передачу ключа до скарбниці знань та узагальненого студентського квитка від кращих магістрів через ректора першокурсникам, і виступи студентів з номерами художньої самодіяльності, і урочисту клятву першокурсників, і оголошення переможців конкурсу «Міс Наука-2010» та вручення Грамот переможців 2-го туру цього конкурсу і оголошення переможців третього заключного туру, які стали володарками титулів. Тож титул «Міс Наука-2010» отримала студентка магістерської підготовки наукового спрямування Анна Васильчук, а титул

«Віце-міс Наука-2010» отримала теж студентка магістерської підготовки наукового спрямування Юлія Малогулко.

Анна Васильчук з 1-го вересня паралельно з навчанням в науковій магістратурі, яке проходить у нас у другій половині дня, буде виконувати у першій половині дня обов'язки помічника ректора на 0,25 ставки.

Нагадаю, що аналогічні обов'язки, але тепер уже на 0,5 ставки з 1-го вересня буде виконувати «Міс Наука-2009» Наталія Желюк, яка з 1-го листопада стане аспіранткою. А «Міс Наука-2008» Тетяна Ярошенко, яка завершує перший курс аспірантури і яка до 31 серпня була помічником ректора на 0,5 ставки, з 1-го вересня продовжить виконувати обов'язки помічника ректора, але уже лише на 0,25 ставки. Що ж до «Міс Науки-2007» Олени Гіль, яка є аспіранткою другого курсу, і яка до 31 жовтня виконувала обов'язки помічника ректора на 0,25 ставки, то з 1-го вересня вона уже піде зовсім з цієї посади, аби на третьому році навчання в аспірантурі зосередитись виключно лише на завершених роботах над кандидатською дисертацією.

А у другій половині дня цього ж таки 31 серпня, провівши загальні збори, завершили висунення делегатів на Конференцію трудового колективу університету ті підрозділи, які цього не зробили у другій половині дня 30 серпня. Цього ж дня відбулося висунення 16 делегатів на Конференцію трудового колективу від студентських колективів усіх інститутів університету.

1-го вересня у День знань усі викладачі, що проводили заняття з 8 години 15 хвилин, рішенням Ученої ради університету першу половину цього заняття присвятили патріотичному вихованню студентів у дусі любові до України на прикладах досягнень українських провісників незалежності, українських вчених, що досягли визначних результатів, українських спортсменів і митців, відомих у світі, а також на прикладі наукових досягнень відомих в Україні та за її межами професорів нашого університету.

А паралельно члени комісії по виборах ректора, отримавши протоколи зборів усіх підрозділів нашого університету, склали списки і виготовляли мандати делегатам Конференції трудового колективу і готували до проведення завтра цієї події конференц-зал у головному навчальному корпусі.

А о 14 годині 30 хвилин ми з проректором Володимиром Грабком знову прийшли до актового залу, цього разу на зустріч зі студентським активом університету, яка стала останньою нашою зустріччю з майбутніми виборцями в статусі претендентів на посаду ректора.

Вибори ректора Вінницького національного технічного університету

У четвер 2-го вересня о 14 годині 30 хвилин в актовому залі Вінницького національного технічного університету розпочалося засідання Конференції трудового колективу по виборах ректора.

Із 154 делегатів конференції на засідання прибули 153.

Розпочав засідання заступник міністра освіти і науки України Євген Суліма, який прибув до нашого університету за півгодини до початку,

поспілкувавшись перед цим з ректором Вінницького державного педагогічного університету професором Олександром Шестоपालюком в його кабінеті.

А ще зранку цього ж дня до нас прибув заступник директора департаменту кадрової роботи міністерства Микола Братченко, який скрупульозно перевіряв усю документацію, пов'язану з проведенням конференції, і залишився задоволений якістю її підготовки.

Для участі в засіданні конференції до університету прибули також начальник Вінницького обласного управління освіти і науки Івасюк, голова обласної профспілки освітян Пугачов, заступник мера міста Вінниці Гунько та моложавий представник Вінницької обласної державної адміністрації, якого я, на жаль, не знаю.

У вступному слові Євген Суліма закликав членів Конференції трудового колективу проявити мужність і гідно протистояти спробам знову сісти в крісло ректора колишньому політизованому ректору, який за державні кошти пише ганебні публіцистичні книжки, котрі рекомендує до друку не поважаючи себе університетська вчена рада. Євген Суліма вказав також на те, що колишній ректор має невживчивий характер, постійно скрізь творить собі ворогів, і замість того, щоб в міністерстві полюбовно розв'язувати питання, пише на сайті відкриті листи міністру. Тож, допоки в університеті буде такий ректор, університету не варто очікувати добра з боку міністерства.

До речі, до нас на вибори побажали прибути кореспонденти кількох вінницьких друкованих видань, але Євген Суліма заборонив допускати журналістів до залу. Більше того, він наказав вивести з залу навіть нашого університетського фотографа Маркова, який для історії університету хотів зняти процес виборів на відеокамеру.

Після цього до керування засіданням конференції приступив голова профкому університету Василь Ковальчук. За програмою конференції він провів обрання робочої президії, до якої увійшли сам Василь Ковальчук, проректор з виховної роботи Анна Писклярова та за пропозицією Євгена Суліми і сам Суліма. Потім були обрані мандатна і лічильна комісії та секретаріат.

Після цього було надане слово спочатку першому претенденту – проректору Володимиру Грабку, а за ним і другому претенденту – мені. Ми обидва готувались виступати по 15 хвилин, але на пропозицію Євгена Суліми нам надали лише по 10 хвилин.

Оскільки обох нас усі члени Конференції трудового колективу добре знають, а у попередні дні ми провели три півторагодинні зустрічі в актовому залі як з викладачами і співробітниками так і зі студентами, де відповіли на усі запитання, то після наших виступів на засіданні Конференції трудового колективу нам запитань не задавали.

А далі головуючий на засіданні Василь Ковальчук запропонував перейти до обговорення кандидатур. Йому заперечив Євген Суліма, який спочатку запропонував голосувати без обговорення, а потім погодився на паритетний порядок виступів по одному по черзі на підтримку першого та другого кандидата. Оскільки на підтримку Володимира Грабка бажаючих виступати не

виявилось, то Євген Суліма запропонував Василю Ковальчуку не надавати слова і бажаним виступити на підтримку мене.

Тож після цього була оголошена перерва спочатку для виготовлення лічильною комісією виборчих бюлетенів, які захистили від підробок підписами усіх 5 членів лічильної комісії та університетською печаткою, а потім і для таємного голосування. Усі делегати по мандатам під розпис отримали виборчі бюлетені і усі пройшли через дві кабін для таємного голосування та вкинули бюлетені по виходу із кабін в прозору опломбовану урну.

Підрахунок голосів був здійснений на очах в усіх делегатів та високих гостей за столом президії. В результаті підрахунку 71 голос виявився відданим мені, 72 голоси – Володимиру Грабку, четверо проголосували проти обох, а 6 бюлетенів виявилися зіпсованими. У процентному відношенні до списку делегатів конференції за Володимира Грабка проголосували 46,75%, а за мене 46,10%. Тож одногосно обидва були рекомендовані міністерству для розгляду в якості претендентів на посаду ректора нашого університету, адже згідно з положенням про вибори ректора Конференція зобов'язана рекомендувати міністерству розглянути усіх претендентів, які набрали 30% голосів і більше.

В заключному слові Євген Суліма подякував делегатам конференції за їх вибір і пообіцяв повну підтримку очолюваної ним кадрової комісії тому, хто набрав голосів більше.

Я у своєму заключному слові подякував колективу за те, що вони 21 рік «терпіли» мене на посаді ректора, чотири рази переобираючи на цю посаду, і пообіцяв допомагати молодому ректору в усьому, що стосуватиметься університету, аби він лишень мав бажання дослухатись до моїх порад.

Але після мене знову слово взяв Євген Суліма і сказав, що молодому ректору не потрібна буде моя допомога, оскільки йому допомагатиме міністерство.

Після цього ми обмінялись різкими репліками, обумовленими моїм повідомленням, що я записав на свій диктофон увесь хід нашого засідання, і це засідання на цьому було завершено.

А уже наступного дня з міністерства зателефонував Микола Братченко і висловив побажання міністерства, щоб ми надіслали нарочним стенограму засідання і супровідні документи до кінця наступного дня – п'ятниці, або ж привезли ці документи у понеділок до 9 години ранку, хоча попередньо у листі за підписом Євгена Суліми нам була визначена дата подачі цих документів до міністерства – середа 9 вересня.

Як пояснив Микола Братченко, такий поспіх обумовлений тим, що на вівторок назначене засідання кадрової комісії, а у четвер до університету збирається приїхати сам міністр з наказом про призначення Володимира Грабка ректором ВНТУ.

Раніше я думав, що Євген Суліма буде свої відносини зі мною, не узгоджуючи їх з міністром Дмитром Табачником, так би мовити, за його спиною. Але те, що він направив Євгена Суліму, стосовно якого я повідомив йому у листі, що той вимагав від мене проплатити майже 59 тисяч гривень за

виготовлення чотирьох дерев'яних вікон для будівлі міністерства у харківській фірмі «Модерн ХХІ», і проти якого ще ні СБУ, ні МВС не завершили розслідування, розпочате на вимогу народного депутата Лесі Оробець, проводити засідання конференції трудового колективу по виборах ректора, де серед претендентів був і я – усе це переконало мене, що Євген Суліма приїхав «тиснути» на колектив з відома міністра. І від цього мені стало дуже сумно, і за міністра Дмитра Табачника, і за нашу освіту – за те, що в ній можливо те, що сьогодні має місце, і за рідну державу – за те, що вона має і таку освіту, і такий склад керівників міністерства.

Саме цей текст я розмістив наступного дня на своєму персональному сайті.

Розуміючи, що у мене немає ніяких шансів залишитись на посаді ректора, що міністерством буде рекомендований на посаду ректора мій учень, а нині опонент професор Володимир Грабко, я увесь день у суботу та у неділю присвятив ревізії усіх своїх книг і речей в ректорському кабінеті та підготовкою їх до переміщення в науково-дослідну лабораторію проблем вищої школи, яка входить до структури науково-дослідного інституту проблем моделювання багатозв'язних систем – адже саме на посаді наукового керівника цієї лабораторії та директора цього науково-дослідного інституту, я і розраховував працювати в університеті після складення ректорських повноважень.

Моє останнє засідання ректорату в ранзі ректора

У понеділок 6-го вересня о 9-й годині ранку я розпочав своє останнє засідання ректорату в ранзі ректора.

Перш за все я постарався заспокоїти усіх проректорів і усіх директорів навчально-наукових інститутів у тому, що ніякої трагедії не сталося, що рано чи пізно мені все-одно довелось би піти з цієї посади, адже за плечима уже 67 років, і не кожному долею дано повторити академіка Патона, який у свої 92 роки продовжує працювати Президентом Національної академії наук України і директором науково-дослідного інституту електрозварювання.

Проректора Володимира Грабка, який переміг мене на виборах з перевагою в один голос, я запевнив, що він, незважаючи на те, що є моїм учнем і заступником, буде затверджений на посаді ректора, оскільки головним бажанням Табачника і Суліми є бажання якомога скоріше позбутись мене.

Інших проректорів і директорів інститутів я запевнив у тому, що навіть, якщо міністерство буде вимагати від нового ректора позбавитись від проректорів та директорів інститутів, призначених мною, Володимир Грабко не зможе цього зробити, оскільки вони разом з ним працювали над розробкою деталей запропонованої мною програми розвитку університету на період до 2017 року, а тому є одностайними і згідно з чинним законодавством про працю не підлягають звільненню до тих пір, поки не побажають самі піти з посади за власним бажанням.

Більше того, незважаючи на погрози заступника міністра Євгена Суліми, висловлені ним під час проведення Конференції трудового колективу

університету, стосовно того, що мені не буде надано статус радника ректора, я запевнив ректорат, що новий ректор буде зобов'язаний мене призначити своїм радником, оскільки цього вимагає відповідна Постанова Кабінету Міністрів України та Статут університету, де записано, що будь-який ректор, який відпрацював на цій посаді більше двох термінів підряд і вийшов на пенсію, має право бути призначеним радником ректора, і щойно призначений ректор змушений буде з ним радитись, особливо по тим проектам, які тягнуться з минулих років. А в разі позитивного голосування Вченої ради університету згідно з тими ж нормативними документами новий ректор зобов'язаний надати мені статус «Почесного ректора», навіть якщо цього не бажатимуть керівники міністерства.

А далі я зачитав текст такого наказу, виданого мною у п'ятницю 3-го вересня:

*Про кадрові зміни в
керівництві Інституту ЕЕЕМ*

НАКАЗ

У зв'язку з подачею заяви директором Інституту електроенергетики та електромеханіки, завідувачем кафедри ВЕТЕСК, доцентом Мокіним Олександром Борисовичем про увільнення його з посади директора, яку він обіймав на громадських засадах, з мотивацією, що він хоче зосередитись на завершенні докторської дисертації та розвитку очолюваної кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів

н а к а з у ю:

Увільнити з 6-го вересня 2010 року завідувача кафедри ВЕТЕСК, доцента Мокіна Олександра Борисовича від виконання обов'язків директора Інституту електроенергетики та електромеханіки на громадських засадах за власним бажанням та зняти з нього надбавку до основного окладу завідувача кафедри, яка була йому призначена за виконання обов'язків директора інституту.

Призначити з 6-го вересня 2010 року директором Інституту електроенергетики та електромеханіки на громадських засадах професора кафедри електричних станцій та систем Леонт'єва Василя Олександровича.

Призначити з 6-го вересня 2010 року професору кафедри електричних станцій та систем Леонт'єву Василю Олександровичу надбавку до основного окладу професора у розмірі 50% від цього окладу за виконання обов'язків директора Інституту електроенергетики та електромеханіки.

Зменшити професору Леонт'єву Василю Олександровичу річний обсяг навчального навантаження до рівня 500 годин у зв'язку з тим, що саме 500 годин є річною нормою навчального навантаження професора, на якого покладено виконання обов'язків директора інституту на громадських засадах.

Контроль за виконанням наказу покласти на проректора Романюка О.Н.

В.о. ректора Б.І. Мокін

Цей наказ був ініційований Олександром Мокіним і попередньо проговорений ним з колишнім моїм проректором Василем Леонтьєвим, котрий після виходу на наукову пенсію уже рік працював професором кафедри електричних станцій і систем. Я не горів бажанням призначати виконувачем обов'язків директора Інституту електроенергетики і електромеханіки саме його, адже я не продовжив йому термін роботи на посаді проректора після оформлення ним наукової пенсії у зв'язку з його небажанням покинути палити цигарки на території університету, без чого неможливо було домогтись виконання наказу міністра про боротьбу з тютюнопалінням, а також ще й тому, що він останні років 15 не займався науковою роботою, що для проректора з навчальної роботи можна було допустити, а для директора інституту ні. Але Олександр Мокін запевнив мене, що це буде ненадовго, оскільки він з ним домовився, що той попрацює директором інституту лише до захисту Олександром Мокіним докторської дисертації, а потім поверне йому назад посаду директора, на якій за півроку роботи на ній, Олександр встиг себе добре зарекомендувати. Тому в якості тимчасового заходу – на рік-два – я теж погодився.

А після цього я запропонував членам ректорату проект ще одного наказу, а саме:

*Про приведення у відповідність
нормативним документам міністерства
статусу проректорів*

НАКАЗ

У всіх вищих навчальних закладах України III та IV рівнів акредитації, окрім нашого університету, статус першого проректора надано проректору з навчальної та методичної роботи, який в нашому університеті називається проректором з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення. Надання саме цьому проректору статусу першого проректора відповідає нормативним документам вищої школи, оскільки навчальна робота є головним видом діяльності будь-якого вищого навчального закладу, і саме цьому проректору в усіх університетах підпорядковані директори навчально-наукових інститутів.

У нашому університеті для концентрації зусиль з метою отримання університетом статусу науково-дослідного статус першого проректора біля 10 років тому було надано проректору з наукової роботи, міжнародних зв'язків та економічної політики.

У зв'язку з тим, що після введення в множину критеріїв отримання університетом статусу науково-дослідного критерію наявності в університеті не менше 20 тисяч студентів та не менше 500 докторів наук, досягнення цього статусу нашим університетом стає нездійсненним в принципі, а також у зв'язку з передачею функцій керівництва науковою

роботою і її фінансування з нашого міністерства до новоствореного Державного комітету та ліквідацією в нашому міністерстві посади заступника міністра з наукової роботи взагалі, стало недоцільним і неправомочним у нашому університеті утримувати статус першого проректора за проректором з наукової роботи.

Для приведення у відповідність нормативним документам вищої школи та Закону України про вищу освіту статусу першого проректора університету

н а к а з у ю:

Зняти з 6 вересня 2010 року з проректора з наукової роботи, міжнародних зв'язків та економічної політики статус першого проректора та вилучити з його посадової інструкції обов'язки по забезпеченню міжнародних зв'язків і економічної політики та іменувати цю посаду в подальшому проректором з наукової роботи, оскільки в університеті є інший проректор, в основні функціональні обов'язки якого входять міжнародні зв'язки, а економічна політика повинна бути підпорядкована безпосередньо ректору, адже у його безпосередньому підпорядкуванні є і планово-фінансовий відділ університету і бухгалтерія.

Надати з 6 вересня 2010 року статус першого проректора проректору з науково-педагогічної роботи по організації навчального процесу та його науково-методичного забезпечення, оскільки навчальна робота є основним видом діяльності університету і в безпосередньому підпорядкуванні саме цього проректора знаходяться директори усіх навчально-наукових інститутів.

Контроль за виконанням наказу залишаю за ректором.

В.о. ректора Б.І. Мокін

Проект цього наказу був підтриманий членами ректорату одноголосно, тож я одразу ж його і підписав.

Далі були розглянуті ще декілька питань, поставлених проректорами і директорами інститутів, і після їх розгляду я завершив свій останній ректорат.

Останнє засідання Вченої ради університету, яке я провів ще в ранзі ректора

У вівторок 7 вересня професор Володимир Грабко був рекомендований кадровою комісією міністерства, яку очолює заступник міністра Євген Суліма, на посаду ректора. Але міністр Дмитро Табачник цього дня був зайнятий іншими справами і не зміг з ним зустрітись, тож Володимир Грабко довелося повертатись до Вінниці в ранзі рекомендованого на посаду ректора, але ще не призначеного на цю посаду.

Мене особисто не запрошували на засідання кадрової комісії, тому я на нього і не поїхав і участі в ньому не брав.

Але по поверненню Володимира Грабка до Вінниці він отримав телефонний дзвінок від заступника департаменту кадрової роботи Миколи Братченка, яким його запрошували на співбесіду з міністром наступного дня о 8 годині 30 хвилин.

Тож зранку у середу 8 вересня Володимир Грабко уже був у міністерстві.

А десь біля 11 години ранку з міністерства надійшла факсограма з наказом міністра про моє увільнення від виконання обов'язків ректора університету. Отримавши її, я попросив заступника вченого секретаря Вченої ради університету зібрати о 14 годині 30 хвилин її позачергове засідання для мого прощального виступу.

Тож о 14 годині 30 хвилин Вчена рада університету зібралася майже у повному складі, я відкрив її засідання, виступив зі словами подяки колективу за спільну працю на благо університету і, попрощавшись, передав керівництво засіданням ради першому проректору Олександру Романюку, який після мого звільнення і ще не призначення нового ректора згідно зі Статутом університету був єдиним легітимним її керівником.

У мою відсутність Вчена рада університету розглянула пропозицію надати мені статус «Почесного ректора» та рекомендувати новому ректору призначити мене згідно з відповідною Постановою Кабінету Міністрів, прийнятою біля 10 років тому, радником ректора з зарплатою у розмірі середньомісячного окладу, який я отримував до звільнення з посади ректора. Проголосували за цю пропозицію члени Вченої ради університету одногolosно.

А наступного дня у четвер 9 вересня відбулося ще одне позачергове засідання Вченої ради університету, на якому новий ректор ВНТУ професор Грабко оголосив наказ міністра про призначення його на посаду ректора на умовах 5-річного контракту і про свій вступ на цю посаду. Я на цьому засіданні уже був присутній як директор на громадських засадах науково-дослідного інституту проблем моделювання багатозв'язних систем.

Але, незважаючи на те, що офіційно Володимир Грабко заступив на посаду ректора 9 вересня, він, вступивши на посаду, оголосив не дійсним засідання Вченої ради університету, яке пройшло ще до його призначення, але уже після зняття мене з посади виконувача обов'язки ректора під головуванням першого проректора Романюка 8 вересня і на якому мене було проголошено «Почесним ректором» – як Грабко сам мені сказав, йому заборонив мене оголошувати «Почесним ректором» Євген Суліма. І, незважаючи на те, що це засідання де-факто відбулося, Грабко заборонив ученому секретарю, доценту Поплавському оформляти протокол його проведення. І у подальшому цей протокол так і не був оформлений ніколи. Тож я так і не набув статусу «Почесного ректора ВНТУ».

Переселення

У п'ятницю 10 вересня дві кафедри, які у свій час заснував я, і які складаються майже на 100% із моїх учнів, протягом кількох годин перенесли мої речі і книги з кабінету ректора в колишній кабінет першого проректора

Володимира Грабка, який за попередньою домовленістю з Грабком після його виселення з нього набував статусу місця розташування науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, спільної з Національною академією педагогічних наук України, а речі і книги Володимира Грабка переносили з колишнього його кабінету до кабінету ректора.

Взагалі-то, я міг би перебиратись із кабінету ректора і в кабінет директора Науково-дослідного інституту проблем моделювання багатозв'язних систем (НДІ ПМБС), котрий розташований у навчальному корпусі Інституту електроенергетики та електромеханіки, але нині було доцільним моє переселення саме в приміщення науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, адже звільнити кабінет ректора на вимогу заступника міністра Євгена Суліми я повинен був негайно, тож простіше і швидше було перенести мої речі і книги в колишній кабінет Володимира Грабка, який отримав статус приміщення науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, наукове керівництво якою з дня її заснування спільно з Національною академією педагогічних наук України здійснюю саме я – як єдиний у Вінниці дійсний член цієї академії. Саме таке переселення було доцільним ще й тому, що певний час я потрібен буду новому ректору для підписання тих ділових паперів, рішення по яких були прийняті ще за мого ректорства, але оформлення затягнулось. Тож носіння цих ділових паперів з головного корпусу до корпусу Інституту електроенергетики та електромеханіки вимагало б зайвих витрат часу від тих, хто з цими паперами ходитиме до мене на підпис. А поки я буду працювати в колишньому кабінеті першого проректора, підписати будь-які папери у мене буде нескладно і без зайвого ходіння і у будь-який час. Та й не усі речі, зібрані мною за ректорську кар'єру, доцільно переносити в кабінет директора НДІ ПМБС. Добру половину з них потрібно буде залишити у цьому приміщенні, в якому віднині створюватиметься атмосфера досліджень у сфері вищої освіти, – наприклад, усі ті сувеніри, які мені дарували, як ректору, зарубіжні гості, адже це характеризує географію зовнішніх науково-педагогічних зв'язків нашого університету, атрибути якої новий ректор залишати у своєму кабінеті не захотів, а у музеї університету для них місця немає. А доцільно було при переселенні врахувати ще й фактор, пов'язаний з негативним відношенням до мене заступника міністра Євгена Суліми, який сьогодні не радить Грабку мене приймати на роботу, навіть, професором кафедри. Причому, незважаючи, навіть, на те, що міністр Табачник запропонував ректору Грабку призначити мене на посаду завідувача кафедри. Тож не можна було виключати, що Євген Суліма накаже ректору Грабку увільнити мене навіть від виконання обов'язків директора НДІ ПМБС на громадських засадах, після чого мені довелося б знову переселятись, звільняючи і кабінет директора НДІ ПМБС. Тож надійніше мені було залишатись в приміщенні науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, ліквідувати яку не має змоги ні заступник міністра Євген Суліма, ні, тим паче, ректор Володимир Грабко, оскільки вона не може бути ліквідованою без згоди Національної академії педагогічних наук України, членом президії якої я є уже 10 років.

Довелось у ці дні мені переселятись не лише з одного кабінету в інший, але і з одного автомобіля в інший. Я передав новому ректору службовий автомобіль «Ніссан-Максима», а собі придбав новий автомобіль «Хонда-Аккорд». До речі, якби я влітку, намагаючись сподобатись заступнику міністра Євгену Сулімі, із власних коштів вніс благодійний внесок у розмірі майже 60 тисяч гривень на ремонт будівлі міністерства, то саме цієї суми мені не вистачило б для придбання власного автомобіля і її довелось би позичати. Що ж до моїх «Жигулів» 9-ї моделі, яким уже виповнилось 22 роки з дня придбання, то я їх передав дружині.

Звернення до друзів і недругів

Шановні друзі і не шановні недруги! 8-го вересня наказом міністра Дмитра Табачника мене увільнено від виконання обов'язків ректора Вінницького національного технічного університету і призначено ректором професора Володимира Грабка, який на виборах 2-го вересня набрав на один голос більше під час таємного голосування делегатів Конференції трудового колективу університету, і який до дня цих виборів працював проректором університету і стояв саме за моєю ініціативою уже біля 10 років в резерві на заміщення посади ректора.

Зміна ректора університету моїх друзів засмутила, а моїх недругів порадувала. А тому мені продовжують надходити листи і телефонні дзвінки співчуття від друзів, а в Інтернеті продовжують з'являтись прояви злорадства від недругів.

Але із того, що буде викладено нижче, усі ви зрозумієте, що моїм друзям не варто особливо засмучуватись, а моїм недругам не варто особливо радіти.

Зверніть увагу, із 153 делегатів Конференції трудового колективу 71 делегат проголосував за мене, а ще 72 проголосували за мого учня і соратника, який, працюючи проректором, допомагав мені втілювати в життя усі мої ідеї. А це означає, що 143 делегати, тобто 92,85% від їх загальної чисельності, підтримують усі ті реформи, які я здійснював протягом 21 року роботи ректором університету, і лише 10 делегатів проголосували або проти обох, або зіпсували бюлетені, тобто лише ці 7,15% мої реформи не підтримують. Адже, якби це було не так, то більшість делегатів проголосували б проти обох, що відкрило б дорогу до нових виборів з новими претендентами.

Тому навіть якщо заступник міністра освіти і науки України Євген Суліма, аби лише «насолити» мені, і захоче поламати усі ті новації, які були втілені в університеті в життя за мого керівництва, що дозволило університету на законних підставах з дотриманням критеріїв отримати статус національного і увійти в 20 кращих університетів України за критеріями ЮНЕСКО та бути єдиним представником України у Всесвітній асоціації винахідницьких організацій зі штаб-квартирою у Женеві, то йому цього зробити не вдасться, оскільки новий ректор виріс саме на цих новаціях, і вони увійшли в нього як його власні, тож він і сам не захоче їх ламати, і колектив не дозволить йому цього зробити, навіть, на вимогу міністерства.

Випускною для Володимира Грабка, коли він навчався в університеті, була кафедра електричних систем, і саме у той період, коли нею завідував я. Я був його науковим керівником і в аспірантурі, і під моїм безпосереднім керівництвом він писав та захищав і кандидатську, і докторську дисертації. Саме я поставив його спочатку начальником науково-дослідної частини університету, а потім проректором з наукової роботи та згодом надав статус першого проректора і запропонував Вченій раді університету проголосувати за включення його до резерву на посаду ректора. Я створив кафедру електромеханічних систем автоматизації і, поставивши її «на ноги», передав завідування кафедрою йому. Аби дати йому можливість захистити докторську дисертацію у спецраді при нашому університеті я у свій час звільнив його з посади проректора перед подачею дисертації до захисту і півроку тримав її вакантною, аж поки він не пройшов усі шаблі захисту дисертації, а після захисту повернув йому цю посаду назад. Як бачите, наші долі настільки переплетені, що ніякий Суліма, я думаю, їх розірвати не зможе.

Я по натурі фаталіст і, пропрацювавши на посаді ректора 21 рік, тобто набравши «очко», по збільшенню частоти «наїздів» на університет міністерства, прокуратури, податкової адміністрації, контрольно-ревізійного управління і всіляких інспекцій зрозумів, що продовжувати ректорство після 21 року безперервної роботи на цій посаді не варто, незважаючи на наявність і фізичного здоров'я і достатнього рівня інтелекту, що то буде «перебір», що удачі на цій посаді після приходу до влади в Україні Віктора Януковича, а до влади на Вінниччині представника Партії регіонів Миколи Джиги мені не буде. І мене, і університет «замордують» усілякими перевітками та намаганнями відкрити проти мене якусь кримінальну справу. Уже хоча б з огляду на те, що я на останніх президентських виборах підтримував Юлію Тимошенко, а на останніх парламентських виборах не лише підтримував Блок Юлії Тимошенко, але і увійшов у виборчий список цього блоку під №207.

Тому одразу ж після перемоги Віктора Януковича на президентських виборах я запросив до свого кабінету першого проректора Володимира Грабка, який є політично нейтральним, і сказав, що настає час йому ставати ректором. Я пояснив, що хочу передати йому бразди правління університетом після завершення мого контракту у червні, але у такий спосіб, щоб не розколовся колектив на групи підтримки різних претендентів на ректорську булаву, що неодмінно станеться, якщо я наперед оголошу, що не буду брати участі у виборах. Тому я попередив його, що буду говорити усім, що обов'язково піду на вибори, а його примушую подавати заяву на участь у цих виборах лише тому, що він стоїть в офіційному ректорському резерві. На мою думку, моя участь у виборах відіб'є бажання в інших професорів брати участь у конкурсі, що дозволить зберегти єдність колективу після виборів. Так і сталося – окрім мене і Володимира Грабка ніхто більше заяв про участь у ректорському конкурсі не подав. Але це була лише половина справи. Треба було ще, поперше, забезпечити Володимиру Грабку не менше 30% голосів делегатів, щоб він міг офіційно претендувати на призначення ректором, а по-друге, провести процедуру виборів так, щоб у міністерства не було підстав потім їх

скасовувати. Тож після завершення терміну подачі заяв для участі в конкурсі на заміщення посади ректора я перестав запевняти співбесідників у тому, що хочу продовження ректорських повноважень і, навпаки, почав у розмовах з вірними соратниками підкреслювати, що за нинішньої влади мені буде дуже важко керувати університетом, а тому мене цілком влаштовує передача повноважень ректора саме моєму учню і соратнику професору Володимиру Грабку. Тож багато хто з моїх колег зрозумів ці мої запевнення, як побажання, а тому з чистою совістю проголосував на виборах за Володимира Грабка. У вирішенні цієї задачі мені допоміг також заступник міністра Євген Суліма, який на самому засіданні Конференції трудового колективу прямим текстом заявив делегатам, що, якщо вони хочуть, щоб міністерство допомагало університету, то не повинні підтримувати колишнього заполітизованого ректора – і це додатково переконало більшість делегатів конференції, що в нинішніх умовах спокійнішим життя університету буде, якщо ректором стане Володимир Грабко. До речі, я до останнього дня не виключав, що керівники міністерства знайдуть якусь причину, аби зняти мене з голосування, і про це говорив Володимиру Грабку, але на це вони не пішли. І, думаю, лише тому, що розраховували поставити Володимира Грабка ректором за умови, що він набере не набагато більше 30% голосів, що зробить його від них більш залежним і зговірливим. Адже вони розуміли, що, якби Володимир Грабко залишився на виборах один, то за нього, як за мого учня і соратника, проголосували б на моє прохання усі мої прихильники, що дозволило б йому отримати ті ж таки 92,85% і зробило б його призначення ректором згідно з відповідною статтею закону про вищу освіту незалежним від волі і бажання керівників міністерства. Підсумовуючи сказане, можна констатувати, що наші з Євгеном Сулімою зусилля не пропали даром – за Володимира Грабка проголосували навіть більше ніж за мене, що дуже здивувало у першу чергу делегатів конференції від студентства, які не були утаємниченими у мій план передачі ректорської посади саме моєму учню і соратнику Володимиру Грабку.

До речі, усі і в нашому університеті, і в нашому місті розуміють, що, якби я ще хотів залишатись ректором, то мені достатньо було запропонувати Володимиру Грабку зняти свою кандидатуру напередодні дня виборів, що він зробив би, ні секунди не вагаючись. І тоді я отримав би оті 92,85% голосів делегатів конференції, і міністр Дмитро Табачник змушений був би підписати зі мною контракт, навіть, якби йому дуже не хотілось цього робити.

Сьогодні мені дехто із ректорів попірає, мовляв, якщо ти не збирався бути ректором, то чому не відмовився одразу від благодійної платіжки на 59 тисяч гривень за виготовлення 4 вікон, а спочатку взяв її у Євгена Суліми, а потім – після призначення виконувачем обов'язків ректора на період до обрання нового ректора – відмовився її оплачувати. Відповідь дуже проста – якби я одразу відмовився взяти платіжку, то не був би призначений виконувачем обов'язків ректора і не зміг би втілити в життя передачу влади в університеті саме тому, кому вважав за доцільне. Особливо за умови, якби керівники міністерства призначили виконувачем обов'язків ректора нашого університету на період до виборів когось чужого, приклади чого уже мають

місце в деяких інших університетах. Ну і, крім того, я спочатку і сам не побачив нічого поганого у тому, що разом з іншими університетами і наш університет допоможе рідному міністерству на засадах благодійництва зробити ремонт будівлі міністерства, адже кілька років тому ми цілком законно вносили за рахунок позабюджетних коштів благодійні внески у фонд допомоги людям, які постраждали від стихійного лиха у Карпатах. Але, як виявилось потім у розмові з головним бухгалтером університету і представником харківської фірми «Модерн ХХІ», якій потрібно було перерахувати ці 59 тисяч гривень за виготовлення вікон, сьогодні немає законних підстав здійснити такий платіж університетськими коштами, причому навіть тими, що університет отримав не від держави, а заробив сам, надаючи платні послуги населенню. І усього цього скандалу навколо врученої мені Євгеном Сулімою благодійної платіжки не було б, якби наш університет був включений в оголошення конкурсного заміщення посади ректора у ту ж обойму, в яку попали більшість університетів, ректори яких звітували зі мною в один день. Та якби не було потім затримки в друкуванні дипломів для випускників нашого університету, та не було зменшення плану прийому до університету на 7% на фоні збільшення по міністерству прийому на інженерні напрямки на 2,4%. Адже, якби не було усього цього, то не було б і мого відкритого листа міністру та згоди дати інтерв'ю програмі «Максимум в Україні» на ICTV. А якби не було уже після цих подій замовного Інтернет-наїзду на мене на сайті ІМК та спроб за допомогою обласного КРУ залучити прокуратуру та Управління по боротьбі з економічними злочинами у Вінницькій області до ідеї порушення проти мене кримінальної справи в умовах відсутності з мого боку складу злочину, то не було б і моїх жорстких публікацій на цю тему на моєму персональному сайті. Я жодного разу не напав першим, я лише захищався.

Цікава деталь – за 15 хвилин до початку Конференції трудового колективу до мого кабінету зайшов заступник міністра Євген Суліма, і ми з ним мирно і спокійно поспілкувались. При цьому він попросив води, і я сам відкоркував пляшку «Моршинської» і наповнив йому стакан по вінця, а він цей стакан осушив. А в усіх народів є повір'я, що, якщо якась людина дасть іншій людині води на її прохання, а потім ця інша людина причинить людині, що її напоїла водою, зло, то людину, що принесла зло тому, хто подав їй води, невдовзі чекає покарання з боку вищих сил. Тож і Євгену Сулімі потрібно себе уже морально готувати до цього покарання вищими силами. І чим більше зла на мою адресу від нього йтиме в подальшому, тим суворішим буде покарання.

Що ж стосується мене, то я маю чим себе зайняти.

Думаю, і друзям і недругам буде цікаво довідатись, що 8 вересня під головуванням першого проректора Олександра Романюка, який цього дня був, фактично, виконувачем обов'язків ректора, оскільки я згідно з переданим вранці факсограмою наказом міністра перестав бути ректором, а Володимир Грабко, який цього дня був на співбесіді у міністерстві, ще не прибув до університету у ранзі ректора, відбулося засідання Вченої ради університету, на якому я подякував усім за співпрацю упродовж 21 року, попрощався, побажав подальших успіхів і після цього покинув зал засідань. І уже у моїй відсутності

членами Вченої ради університету було одноставно проголосоване рішення про надання мені статусу «Почесного ректора» і рекомендації новому ректору призначити мене радником ректора з зарплатою у розмірі середньомісячної моєї колишньої ректорської зарплати, що є статутною нормою нашого університету по відношенню до усіх ректорів, хто після виходу у світ відповідної Постанови Кабінету Міністрів України звільнився або звільниться з ректорської посади, пропрацювавши на ній не менше двох термінів обрання, тобто 10 років підряд. Але, аби не ускладнювати відносин між ректором Грабком і заступником міністра Сулімою та не ускладнювати життя Грабку я не наполягатиму на призначенні мене радником ректора з визначеним рівнем зарплати, а працюватиму професором кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів. Одночасно працюватиму також на громадських засадах директором науково-дослідного інституту проблем моделювання багатозв'язних систем – я цю посаду обіймав на громадських засадах і до цього часу, працюючи ректором, оскільки є науковим керівником усіх чотирьох науково-дослідних лабораторій, що входять до структури цього інституту. У мене є ряд цікавих наукових ідей в галузі вітроенергетики, електротранспорту та математичного моделювання в економіці електроенергетики, на втілення в життя яких потрібно немало часу. Більше часу, в подальшому, зможу приділяти своїм аспірантам і докторантам. Активізую також наукову роботу в рамках Національної академії педагогічних наук України, академіком і членом президії якої я є. Ректорство мені заважало брати участь у багатьох наукових конференціях, особливо у тих, що проводяться на базах відпочинку у Криму та проходять в інших країнах, адже на кожен таку поїздку потрібні значні кошти, що в умовах недофінансування університету державою затрудняє викроювання їх з університетського бюджету, а на поїздку за межі країни ректору потрібен ще й дозвіл міністра. Тож віднині я буду наверстувати упущене за свій рахунок, благо фінансово не залежу ні від кого. Не полишатиму і політику та публіцистику – до цього мене зобов'язує статус народного депутата Верховної Ради України 1-го скликання і членство в Національній спілці журналістів України. Ну і, в разі потреби, допомагатиму новому ректору в розв'язанні тих питань, для яких потрібні будуть мій досвід, авторитет і зв'язки, якщо він, звичайно, до мене по допомогу звертатиметься. А справлятиметься сам, то я лише радітиму за нього, як радіють учителі за успіхи своїх учнів.

Отаке «Звернення», поставивши попередньо до відома Володимира Грабка, я розмістив на своєму персональному сайті 21 вересня, аби зняти усі запитання та двозначності у справі обрання нового ректора нашого університету та поставити крапку в усій цій історії. Одночасно на прохання ректора Володимира Грабка я написав листа до міністра Дмитра Табачника, переданого йому цього ж дня факсом, в якому запевнив його, що у мене немає ніяких претензій до міністерства з приводу призначення ректором саме Володимира Грабка, який під час таємного голосування набрав на один голос більше ніж я. Цей мій лист за інформацією, наданою мені Володимиром Грабком, був необхідний міністру для відповіді народному депутату України

Ярославу Кендзьору, який надіслав до міністерства запит, в якому висловив припущення, що під час виборів у нашому університеті було допущено порушення процедури, адже Конференція трудового колективу рекомендувала до розгляду обох претендентів – і Мокіна, і Грабка, а на кадрову комісію було запрошено лише Грабка і його було затверджено ректором, незважаючи на те, що він не набрав 50% голосів плюс один голос делегатів Конференції трудового колективу, як того вимагає Закон України про вищу освіту при розгляді лише одного претендента.

Як я уже сказав, цим «Зверненням» я збирався поставити крапку в інформаційному змалюванні процесу отримання Вінницьким національним технічним університетом нового ректора, але життя внесло свої корективи, і як буде видно із наступних розділів цього електронного літопису, мені до цієї теми доведеться звертатись ще багато разів.

Повідомлення про рішення суду

22 вересня 2010 року Вінницький окружний адміністративний суд завершив розгляд позову Вінницького національного технічного університету до Контрольно-ревізійного управління у Вінницькій області по визнанню протиправними висновків комісії КРУ, яка протягом березня і квітня 2010 року здійснювала ревізію планово-фінансової діяльності університету за період з 01.01.2008 р. по 01.03.2010 р. і згідно зі складеним нею актом звинувачувала адміністрацію університету у здійсненні порушень планово-фінансової дисципліни та чинного законодавства. Основні положення цього акту і звинувачення з боку комісії КРУ мною уже викладені в попередніх публікаціях на цьому ж сайті, тому я їх повторювати не буду.

Інтереси адміністрації університету в суді захищали проректор Віктор Мізерний, головний бухгалтер Ліана Нечепуренко, начальник планово-фінансового відділу Юлія Богачук та начальник юридичного відділу Олена Андрощук, які блискуче упорались з поставленою задачею і, оперуючи документами, фактами та нормами чинного законодавства, переконали суд у безпідставності усіх висунутих комісією КРУ звинувачень на адресу адміністрації університету.

Тож Вінницький окружний адміністративний суд Іменем України прийняв Постанову за справою №2-а-2879/10/0270, якою постановив (далі цитую): *«Адміністративний позов задовольнити повністю. Визнати дії Контрольно-ревізійного управління у Вінницькій області – (далі йде перелік на пів сторінки усіх тих положень акту ревізії, які ми оскаржили у суді) – протиправними».*

Копія цієї постанови суду надійшла до університету лише 7-го жовтня – цим і обумовлена затримка в появі її висновків на моєму сайті аж до 8-го жовтня.

До речі, керівництво обласного КРУ направляло цей акт ревізії діяльності університету, який за позовом університету до КРУ судом визнано протиправним, і до обласної прокуратури, і до обласного управління по

боротьбі з економічними злочинами з метою притягнення мене – тодішнього ректора Вінницького національного технічного університету до кримінальної відповідальності, тож усім вище перерахованим працівникам університету, які захищали честь університету і його ректора у суді, доводилось періодично надавати пояснення і працівникам прокуратури та міліції. До честі цих працівників прокуратури та міліції слід зазначити, що вони визнали безпідставними усі звинувачення, висунуті ревізорами на адресу адміністрації університету, ще до того, як їх визнав протиправними суд.

І знову на вибори

Жмеринська міська організація партії ВО «Батьківщина» запропонувала мені балотуватися кандидатом в депутати Вінницької обласної ради по мажоритарному виборчому округу №58 міста Жмеринки від цієї організації партії ВО «Батьківщина». Оскільки після складення з себе повноважень ректора Вінницького національного технічного університету я отримав масу вільного часу, то вирішив, що в разі обрання депутатом зможу плідно працювати і бути корисним, захищаючи інтереси жителів Жмеринки і у самій Жмеринці і у Вінницькій обласній раді. І те, що я не є жителем Жмеринки, піде мені в справі захисту інтересів своїх виборців лише на користь – адже я ніяк не залежатиму від керівників самої Жмеринки, а тому зможу розв'язувати питання захисту виборців без оглядки на те, що думатимуть про мене жмеринські чиновники, оскільки вони не матимуть на мене – жителя обласного центру – важелів тиску.

2-го жовтня на обласній конференції партії ВО «Батьківщина», яка відбулася в актовому залі Вінницької районної ради, були затверджені списки кандидатів від партії по усіх мажоритарних виборчих округах області. Затвердженим кандидатом в депутати Вінницької обласної ради по мажоритарному виборчому округу №58 міста Жмеринки був і я.

5-го жовтня я подав до територіальної виборчої комісії усі необхідні документи і 7-го жовтня отримав посвідчення кандидата в депутати.

Одразу ж після цього я замовив за свій рахунок у типографії вінницького підприємця листівку такого змісту:

*КАНДИДАТ В ДЕПУТАТИ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
ПО ВИБОРЧОМУ ОКРУГУ №58 МІСТА ЖМЕРИНКИ
ВІД ПАРТІЇ ВО «БАТЬКІВЩИНА»*

МОКІН БОРИС ІВАНОВИЧ

1943 року народження, проживає у місті Вінниця з 1971 р., громадянин України від народження, ректор Вінницького національного технічного університету (з червня 1989 р. по вересень 2010 р.), нині директор науково-дослідного інституту проблем моделювання багатозв'язних систем в структурі ВНТУ і одночасно професор кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів, доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Національної

академії педагогічних наук України, народний депутат Верховної Ради УРСР 12-го скликання і Верховної Ради України 1-го скликання. На останніх парламентських виборах балотувався під №207 за виборчим списком Блоку Юлії Тимошенко. Як учений опублікував 400 наукових робіт, серед яких 12 монографій та 80 патентів на винаходи, як політик і член Національної спілки журналістів України опублікував серію із 12 історико-публіцистичних книг, чотири останніх із яких розміщені на його персональному сайті www.tokin.com.ua. Одружений, має двох синів 1974 та 1982 рр. народження.

**ПРІОРИТЕТНІ ЗАСАДИ ПРОГРАМИ КАНДИДАТА В ДЕПУТАТИ
ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ ПО ОКРУГУ №58 МІСТА ЖМЕРИНКИ
ВІД ПАРТІЇ ВО «БАТЬКІВЩИНА» МОКІНА БОРИСА ІВАНОВИЧА**

1. При затвердженні бюджету Вінницької області та розподілі цільового фінансування захищати інтереси міста Жмеринки, а при затвердженні бюджету міста Жмеринки захищати інтереси підприємств, організацій і установ, розташованих в межах виборчого округу №58.

2. Сприяти потоку інвестицій у підприємства, організації і установи міста Жмеринки з пріоритетом тих, що розташовані в межах виборчого округу №58.

3. Вести безкомпромісну боротьбу з проявами корупції і хабарництва з боку посадових осіб державних установ і організацій як міського і районного, так і обласного рівнів.

4. Підтримувати і брати участь в усіх заходах партії ВО «Батьківщина» по захисту інтересів і забезпеченню прав і свобод як громадян України в цілому, так і виборців округу №58 зокрема.

5. Здійснювати щотижня прийом виборців округу №58 у місті Жмеринці і захищати їхні права в усіх інстанціях.

6. Здійснювати щодня аналіз звернень виборців округу №58, надісланих звичайною і електронною поштою, та забезпечувати їх депутатською підтримкою.

7. Регулярно інформувати виборців про заходи, вжиті за їхніми зверненнями, на своєму персональному сайті.

З цією листівкою на сайті я ознайомлю виборців свого виборчого округу №58 уже сьогодні, а розповсюджувати її на окрузі буду, починаючи з наступного тижня.

Постскрипtum 1: в перший агітаційний тиждень – з 11 по 14 жовтня я зустрівся з колективами двох дитячих садків, трьох середніх шкіл, школи-інтернату і вищого професійно-технічного училища. Я зустрічався не сам, а у складі нашої «бригади» від партії ВО «Батьківщина, яку склали кандидат у мери міста Жмеринки Святослав Володимирович, кандидат у депутати Жмеринської міської ради Василь Семенович, кандидат у депутати Вінницької обласної ради по виборчому округу №57 від міста Жмеринки Наталія Леонідівна і я – кандидат у депутати Вінницької обласної ради по виборчому

округу №58 від міста Жмеринки. Основний виступ робив і програму міської організації партії ВО «Батьківщина» представляв на цих зустрічах Святослав Володимирович, а ми троє його доповнювали і, фактично, грали роль інтелектуального фону для кандидата на посаду мера міста Жмеринки від партії ВО «Батьківщина». Одразу ж відзначу, що на мене наш кандидат у мери справив гарне враження. Незважаючи на молодість – 28 років, він у своїх виступах демонстрував цілком зрілі думки і формулював реальні перспективи, тож мені було не соромно виступати в якості супроводжуючої його особи. А у п'ятницю 15 жовтня наша «бригада» пішла на зустріч із виборцями уже без мене, оскільки цього дня я у складі Державної екзаменаційної комісії приймав кандидатські іспити у аспірантів третього року навчання нашого університету.

Не буде мене на зустрічах із виборцями і протягом майже усього наступного тижня – з 18 по 22 жовтня, оскільки у понеділок 18 жовтня мені потрібно буде брати участь в роботі міжкафедрального наукового семінару, на якому доповідатиме свою кандидатську дисертацію мій аспірант останнього року навчання Олексій Жуков, у вівторок 19 жовтня я головуватиму на пленарному засіданні Міжнародної науково-технічної конференції «Контроль і управління в складних системах», яка проходитиме в нашому університеті, у середу 20 жовтня братиму участь в прийомі вступних іспитів до аспірантури зі спеціальності, у четвер 21 жовтня подамся до Києва, де братиму участь у засіданні президії Національної академії педагогічних наук України, членом якої я є, а у п'ятницю 22 жовтня я, як Голова програмного комітету, керуватиму роботою заключного засідання вищезгаданої науково-технічної конференції.

Постскрипtum 2: у понеділок 25 жовтня мені стало відомо, що по моєму виборчому округу №58 міста Жмеринки балотується кандидатом в депутати Вінницької обласної ради також керівник Жмеринського залізничного вузла Любінін. Чесно кажучи, якби голова Жмеринської міської організації ВО «Батьківщина» Ірина Попик, пропонуючи мені балотуватись від їхньої організації кандидатом в депутати Вінницької обласної ради по округу №58 міста Жмеринки, одразу попередила мене і про те, що по цьому ж округу балотується і керівник Жмеринського залізничного вузла Любінін, то я від участі у виборчій кампанії відмовився б, оскільки цілком усвідомлюю, що не може в принципі професор університету із обласного центру виграти вибори в місті районного значення у керівника мережі підприємств, які забезпечують роботою більше половини жителів цього міста. Тож після отримання цієї інформації я уже не бачив доцільності в поїздках до Жмеринки для проведення виборчої кампанії, а тому на останньому тижні їздив до Жмеринки лише один раз для участі (із солідарності) в презентації виборчої програми Жмеринської міської організації ВО «Батьківщина».

Постскрипtum 3: у понеділок 1-го листопада, зателефонувавши до Ірини Попик у Жмеринку, я абсолютно спокійно сприйняв інформацію про те, що на виборах до Вінницької обласної ради 31 жовтня по моєму мажоритарному виборчому округу перемогу отримав кандидат від правлячої Партії регіонів Любінін, оскільки його перемога в середовищі електорату, який він забезпечує роботою, є закономірною і логічною. Спокійно я цей результат сприйняв ще й

тому, що я є фаталістом, основний девіз якого – буде так, як повинно бути. Ну, не вписано в мою життєву програму бути депутатом обласної ради, тож нема чого і шкодувати! Більше часу залишиться на наукову роботу та роботу з аспірантами і докторантами.

Заступник міністра Євген Суліма судиться

Увечері 1-го листопада моя дружина Таня витягнула із поштової скриньки листа з Голосіївського суду міста Києва, яким мені була надіслана повістка на 12-у годину 1-го листопада для участі в засіданні суду по розгляду цивільної справи за позовом заступника міністра освіти і науки Євгена Суліми.

Оскільки отримав я повістку уже після закінчення засідання суду, то ніякої можливості участі в ньому не мав, а тому вирішив надіслати в суд пояснення причин неявки.

Відіславши 2-го листопада листа з поясненнями до Голосіївського суду міста Києва, я одночасно виставив інформацію з цим поясненням і на свій сайт, аби мати доказ того, що дійсно відіслав це пояснення 2-го листопада, тобто на другий день після засідання суду, на яке я не з'явився з поважних причин. Інформація на сайті мала такий вигляд:

Інформація про судовий позов заступника міністра освіти і науки України Євгена Суліми до колишнього ректора ВНТУ Бориса Мокіна та агентства УНІАН

Вранці 2-го листопада я послав до Києва листа такого змісту:

*Судді Голосіївського районного суду м. Києва
Т.М. Шевченко*

Мокіна Бориса Івановича – однієї із трьох сторін по цивільній справі №2-6134/10 за позовом Суліми Є.М. до Мокіна Б.І. та ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство новин»

П О Я С Н Е Н Н Я

Повідомляю, що я, Мокін Борис Іванович, не зміг з'явитись на судове засідання, призначене на 12-у годину у понеділок 1-го листопада 2010 року, з поважних причин, обумовлених тим, що виявив у своєму поштовому ящику лист з повісткою до суду лише у кінці дня після 18-ї години у цей же понеділок 1-го листопада після повернення з роботи додому. І це не дивно, адже листа із Києва, судячи по поштовому штемпелю, було відправлено лише 28 жовтня, а 30-е і 31-е жовтня були вихідними і до того ж на конверті невірно вказане і поштове відділення, яке мене обслуговує у Вінниці, і назва вулиці, на якій я проживаю. Тож я дивуюсь, як цей лист до мене дійшов взагалі.

А тому я прошу призначити судові засідання на таку дату, до якої лист із повісткою до мене надійде хоча б за кілька днів до самого засідання.

Крім того, я прошу, як того вимагає чинне законодавство, надіслати мені копію (другий примірник) позовної заяви, аби я зміг приготувати документи і аргументи для спростування обвинувачення і відправити їх вам за кілька днів до початку їх розгляду на судовому засіданні.

І третє моє прохання полягає в тому, що я прошу виписувати повістку не двом сторонам – Сулімі Є.М. і мені, як це вказано на тій повістці, що виписана ще 1-го жовтня, але відправлена мені через місяць, а виписувати в повістку і третю сторону – ТОВ УНІАН, адже це саме ця третя сторона дала таку трактовку фактам, викладеним у моєму відкритому листі до міністра Табачника Д.В., яка викликала негативне сприйняття їх Сулімою Є.М.

З повагою Б.І. Мокін

*Постскриптум: аби у майбутньому листи з суду до мене «не блукали» по Вінниці нижче подаю мою правильну адресу:
(вказана адреса для листування)*

Додаток: ксерокопія конверта, в якому надійшла судова повістка, на якій на штемпелі чітко видно дату відправлення із Києва – 28 жовтня.

Оскільки конфлікт між мною – тоді ще ректором ВНТУ і заступником міністра освіти і науки України Євгеном Сулімою два місяці тому мав широкий резонанс у ЗМІ, то я вирішив інформацію про перебіг судових засідань за його судовим позовом до мене та агентства УНІАН висвітлювати на своєму сайті в темпі розвитку судового процесу. Тож, шановні читачі, слідкуйте за подальшими повідомленнями.

Звернення до ректорів,

які разом зі мною – тоді ще ректором Вінницького національного технічного університету Борисом Мокіним 19 травня 2010 року звітували на кадровій комісії міністерства про свою роботу, а після звітування були запрошені на додаткову співбесіду з заступником міністра Євгеном Сулімою і разом зі мною чекали у його приймальні виклику до кабінету на співбесіду, яка з кожним із нас тривала не довше кількох хвилин.

Шановні ректори –

*ректор Одеської НАХТ Єгоров Б.В.,
ректор Одеського НМУ Морозова І.В.,
ректор Київського НУТД Волков О.І.,
ректор Криворізького ДПУ Буряк В.К.,
ректор Тернопільського НПУ Кравець В.П.,
ректор Харківського НАДУ Туренко А.М.! –*

На тій співбесіді, яка тривала менше трьох хвилин, заступник міністра Суліма Є. М. вручив мені платіжку на оплату виготовлення кількох вікон для міністерства, підписану головним бухгалтером Харківського ТОВ «МОДЕРН XXI» і скріплену печаткою цього ТОВ, на якій графа про платника була не заповненою, і попросив в якості спонсорської допомоги міністерству оплатити цей рахунок, який у платіжці, врученій мені, сягав майже 59 тисяч гривень.

Оскільки кожен із Вас заходив тоді на співбесіду до заступника міністра Євгена Суліми поперед мене і перебував в його кабінеті не довше ніж я, то це дає підставу мені припустити, що співбесіда з кожним із Вас теж зводилася до вручення аналогічних платіжок і висловлення аналогічних прохань.

Приїхавши додому і показавши цю платіжку проректору та порадившись з головним бухгалтером, я з'ясував, що право надання спонсорської допомоги будь-кому університет, який є бюджетною організацією, втратив після того, як коштам, які ми отримуємо за платні послуги, було надано статус спеціального фонду бюджетного кошторису.

Тож протягом наступного місяця я намагався знайти інший законний спосіб проплати врученої мені платіжки, але так і не знайшов.

А тому через місяць про неможливість законного надання університетом спонсорської допомоги міністерству шляхом оплати отриманої від заступника міністра платіжки я сповістив листом через спецпошту міністра Дмитра Табачника, висловивши у цьому листі також думку – чи не тому затримується оголошення конкурсу на заміщення посади ректора ВНТУ, що я ще не оплатив 59 тисяч гривень згідно з врученою мені заступником міністра Євгеном Сулімою платіжкою?

Не отримавши впродовж кількох днів після вручення кур'єром працівнику канцелярії міністерства під розпис мого листа ніякої реакції з боку міністра з цього приводу і вважаючи, що мій лист до міністра не дійшов, я повторно надіслав міністру листа, але уже у відкритому варіанті шляхом розміщення на своєму сайті, розраховуючи, що хтось із підлеглих міністра з моїм відкритим листом ознайомиться і поставить його до відома.

Так воно і сталося – через день мені зателефонував міністр Дмитро Табачник і повідомив, що він уже дав розпорядження директору департаменту Болюбашу Я.Я. оголосити конкурс на заміщення посади ректора ВНТУ без оплати платіжки, що оплачувати цю платіжку взагалі не треба і що після повернення заступника міністра Суліми Є.М. з відрядження і надання відповідних пояснень міністр визначить йому ступінь покарання за цю самодіяльність.

І цим, мабуть, все і закінчилось би, але мій відкритий лист міністру почали широко коментувати електронні засоби масової інформації, внаслідок чого до міністра звернулася з депутатським запитом стосовно інформації, наведеної у моєму листі, народний депутат України Леся Оробець. На виконання депутатського запиту міністром Дмитром Табачником 06.07.2010 р. було видано наказ №424-ОП «Про проведення службового розслідування щодо інформації, оприлюдненої ректором ВНТУ Б.І. Мокіним», згідно з яким

створено комісію для службового розслідування у складі трьох начальників департаментів – Баранова-Мохорта, Десятова і Ворошиловського. Ця комісія склала акт, який закінчується такими висновками:

1. Відсутні докази з боку в.о. ректора ВНТУ Б.І. Мокіна або третіх осіб на підтвердження інформації, оприлюдненої у відкритому листі від 25 червня в.о. ректора ВНТУ Б.І. Мокіна на ім'я Міністра освіти і науки України Д.В. Табачника.

2. За висновками комісії немає підстав для притягнення заступника Міністра Є. М. Суліми до відповідальності відповідно до статті 14 Закону України «Про державну службу».

І, як вказано в акті, основним аргументом на підтвердження таких висновків комісії, шановні ректори, стали «Доповідні записки» на ім'я голови комісії Баранова-Мохорта С.М., написані начебто кожним із Вас 7-го та 8-го липня 2010 року, у яких Ви вказуєте, що ніяких платіжок від заступника міністра Євгена Суліми у його кабінеті 19 травня не отримували.

Але як, наприклад, Ви, ректор Тернопільського національного педагогічного університету Володимир Петрович Кравець можете стверджувати у своїй «Доповідній записці» (хоча я продовжую вірити, що Ви її не писали), що не отримували платіжки від заступника міністра Євгена Суліми під час двохвилинного відвідування його кабінету 19 травня 2010 року переді мною, якщо уже після цього перед початком засідання президії Національної академії педагогічних наук України на моє повідомлення про отримання платіжки від Євгена Суліми на 59 тисяч гривень, Ви сказали, що заздрите мені, оскільки у платіжці, отриманій Вами від Євгена Суліми, стоїть сума набагато більша – майже 80 тисяч гривень. Цю нашу розмову чув ще один член президії академії, ректор Харківського національного університету Прокопенко Іван Федорович, який порадив нам звернутись до якоїсь приватної фірми з проханням, щоб ця фірма оплатила платіжку в якості її благодійного внеску університету за підготовку кадрів для неї, що буде цілком законно.

І не став би я зараз звертатись із цим листом до Вас, шановні ректори, якби з закінченням роботи комісії вся б ця історія і закінчилась, і якби заступник міністра Євген Суліма обмежився лише виступом проти мене і заявою на Конференції трудового колективу Вінницького національного технічного університету по виборах ректора, що, якщо колектив університету хоче мати підтримку з боку міністерства, то він не повинен голосувати за Бориса Мокіна.

Але ж заступник міністра Євген Суліма пішов далі – він подав на мене позов до Голосіївського суду міста Києва, вимагаючи відшкодування завданої йому моїм відкритим листом моральної шкоди (справа №2-6134/10 за позовом Суліми Є.М. до Мокіна Б.І. та ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство»).

Тож я прошу тих із Вас, шановні ректори, що також отримали 19 травня 2010 року платіжки від заступника міністра Євгена Суліми для оплати в якості благодійного внеску за виготовлення вікон Харківською фірмою ТОВ «МОДЕРН XXI», надіслати до Голосіївського суду міста Києва (03127, м.Київ,

вул.. Полковника Потехіна, 14-а, каб.14) на ім'я судді Шевченко Т.М. листи, в яких підтвердити цей факт. Копію прошу надіслати також і мені на адресу університету: 21021, Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, ВНТУ, Мокіну Б.І.

Адже, якщо хтось із Вас, як і я, також отримав платіжку і не повідомить судді правду, що дозволить Євгену Сулімі виграти суд, то як Ви будете дивитись у вічі і своїм дітям, і своїм студентам, і своїм колегам? Тим паче, що я не виключаю, що хтось із Вас взагалі ніякої «Доповідної записки» на ім'я Баранова-Мохорта не писав.

*З повагою – колишній Ваш колега,
ректор ВНТУ до 7 вересня 2010,
академік НАПН України*

Борис Мокін

Отаке звернення я розмістив на своєму сайті у першій декаді листопада. А у другій декаді листопада я отримав телефонний дзвінок від ректора Київського національного університету технологій і дизайну Олега Ігоревича Волкова, яким він мене повідомляв, що теж отримав від заступника міністра освіти і науки України Євгена Суліми платіжний документ на 74 тисячі гривень від Харківської фірми «Модерн ХХІ» для оплати на умовах надання благодійної допомоги ремонтних послуг міністерству, і що він (Волков) готовий дати свідчення про це у Голосіївському суді. Цього ж дня я отримав повістку із Голосіївського районного суду міста Києва, в якій мені повідомлялось, що засідання суду по розгляду позову Суліми до мене та інформаційних агентств призначене на 23 листопада 2010 року.

Гірка розмова з улюбленим учнем

У понеділок 22 листопада я поклав перед помічником ректора у приймальні ректора службову записку такого змісту:

*Ректору ВНТУ
проф. Грабку В.В.
проф. к-ри ВЕТЕСК
Мокіна Б.І.*

СЛУЖБОВА ЗАПИСКА

Ставлю Вас до відома, що у суботу 20 листопада 2010 року я відпрацював за вівторок (23 листопада), оскільки 23 листопада мені потрібно бути у Києві на засіданні Голосіївського районного суду, в якому розглядається справа за позовом до мене про захист честі і ділової репутації заступника міністра Суліми Є.М.

Підтвердити те, що я у суботу (вихідний день) 20 листопада 2010 року працював повний день можуть асистент кафедри ІКГ Слободянюк, автореферат кандидатської дисертації якої, представлена до захисту, я

вчитував і правив у її присутності саме в цей день (вона закінчила аспірантуру під моїм керівництвом), а також випускники аспірантури 2010 року Рубаненко і Нанака, з дисертаціями яких я знайомився у їх присутності і писав висновки про можливість їх захисту саме в суботу 20 листопада 2010 року.

Б.І. Мокін

22 листопада 2010 року

Інформацію, наведену у службовій записці проф.. Мокіна Б.І., підтверджую

Зав. кафедри ВЕТЕСК

О.Б. Мокін

Через кілька годин, ознайомившись зі змістом моєї службової записки, до мене зайшов вирошений мною і в науковому плані і у адміністративному (дивись розділ «Звернення до друзів і недругів») сам ректор університету професор Володимир Грабко. І між нами відбулася дуже гірка розмова.

Володимир Грабко звинуватив мене у тому, що, виставляючи на сайті деталі моєї боротьби з заступником міністра Євгеном Сулімою, я ускладнюю йому життя, оскільки Євген Суліма вимагає від нього знищити мій сайт і заткнути мені рота.

Я, ж у свою чергу, висловив Володимирі Грабку своє обурення з приводу того, що він заборонив вченому секретарю Вченої ради університету оформляти протокол засідання Вченої ради університету від 8-го вересня, на якому мені одностайно було надано статус «Почесного ректора» і яке відбулося під головуванням першого проректора університету Олександра Романюка, який у той день згідно зі Статутом університету був єдиним легітимним керівником університету, оскільки згідно з переданою факсограмою із міністерства я того дня був уже звільнений з посади ректора, а Володимир Грабко був ще в Києві у відрядженні як проректор з наукової роботи, і до виконання обов'язків ректора університету ще приступити не міг ні фізично, ні юридично.

Висловив я Володимирі Грабку своє обурення також і з приводу того, що він не поставив на голосування на Вченій раді університету 28 жовтня питання про введення мене до складу Наглядової ради університету в якості заступника голови, як запропонував Голова нашої Наглядової ради Президент Національної академії педагогічних наук України Василь Кремень, який узгодив це питання з міністром освіти і науки України Дмитром Табачником.

У відповідь мені ректор Володимир Грабко заявив, що, забороняючи вченому секретарю університету оформляти протокол засідання Вченої ради університету від 8 жовтня і відмовляючи Голові Наглядової ради університету академіку Василю Кременю в його побажанні бачити мене своїм заступником у Наглядовій раді нашого університету, він виконує усні розпорядження

заступника міністра освіти і науки України Євгена Суліми, слово якого для нього є законом. І що він (Грабко) буде виконувати усі розпорядження Євгена Суліми стосовно мене без оглядки і на те, що завдяки мені він став і кандидатом наук, і доктором наук, і на те, що завдяки мені він доріс до посади першого проректора і обраний ректором.

Тож у відповідь на цю тираду Володимира Грабка я, по-перше, висловив жаль з приводу того, що підняв його до такої висоти і зробив своїм наступником на посаді ректора, оскільки і діями, і словами він переконав мене у тому, що не є достойним цієї посади, а по-друге, оголосив йому, що постараюсь виправити свою помилку стосовно нього і взяти у нього реванш на наступних виборах ректора, оскільки, судячи з того, що він усі свої обов'язки переклав на плечі проректорів і ніяких нових ідей, як ректор, не генерує, через 5 років навряд чи збереже за собою ті 72 голоси делегатів Конференції трудового колективу, що були віддані за нього на виборах ректора три місяці тому.

Вперше після цієї розмови ми попрощались, не потиснувши один одному руки.

А після того, як ректор Володимир Грабко пішов від мене, я вийшов на свій сайт і зняв з нього «Звернення до друзів і недругів», яке закінчується моєю обіцянкою допомагати Володимиру Грабку долати усі перешкоди, які виникатимуть на його ректорському шляху, оскільки віднині я буду по відношенню до нього не соратником, а опонентом.

Інформація про засідання Голосіївського районного суду

по розгляду позову заступника міністра Євгена Суліми до мене – тепер уже колишнього ректора ВНТУ Бориса Мокіна – саме під таким заголовком увечері 23 листопада була подана ця інформація на моєму електронному сайті. А далі йшов наступний текст:

– У вівторок 23 листопада 2010 року о 14 годині в Голосіївському районному суді міста Києва розпочалося засідання по розгляду позову заступника міністра освіти і науки України Євгена Суліми до мене – колишнього ректора ВНТУ Бориса Мокіна про захист честі, гідності і ділової репутації.

Євген Суліма до суду не прийшов, а прислав двох дівчат з юридичною освітою, яким надав право відстоювати у суді його інтереси.

Прийшла на суд і ще одна дівчина – представник другого відповідача за позовом Євгена Суліми, яким є ТОВ «Діджитал Венчез».

Вела судове засідання суддя Шевченко Т.М.

Секретар суду протокол вела за допомогою комп'ютера, обладнаного мікрофоном для запису виступів учасників судових змагань.

Суддя зачитала повністю увесь текст позовної заяви Євгена Суліми і запитала у його представників, чи бажають вони щось додати. Одна з них підтвердила вимоги позову, а друга промовчала.

Потім слово було надане мені. Я зачитав підготовлене мною за день до судового засідання наступне заперечення:

*До Голосіївського районного суду м. Києва,
Суддя Шевченко Т.М.
Відповідача-1 у цивільній справі №2-6134/10
за позовом Суліми Є.М. до Мокіна Б.І., ТОВ
«Діджитал Венчез» та ТОВ «Українське
незалежне інформаційне агентство новин»
Мокіна Бориса Івановича*

ЗАПЕРЕЧЕННЯ

Позивач Суліма Євген Миколайович у перших двох пунктах своєї позовної заяви просить (цитую):

1. Визнати недостовірною інформацію про Суліму Євгена Миколайовича, поширену Мокіним Борисом Івановичем у відкритому листі Міністру освіти та науки України Табачнику Д.В. від 23.06.2010 року наступного змісту: «...що я ще не перерахував благодійний внесок у сумі 59 тисяч гривень на рахунок Харківської фірми «Модерн ХХІ», що мені запропонував зробити після прийняття мого звіту за попередні 7 років роботи на посаді ректора заступник міністра Євген Миколайович Суліма».

Зобов'язати Мокіна Бориса Івановича спростувати недостовірну інформацію шляхом направлення Міністру освіти та науки України Табачнику Д.В. листа та розміщення вказаного листа на персональному сайті Мокіна Б.І. протягом 15 днів з дня набрання рішенням законної сили із наступним текстом спростування: «Поширена мною у відкритому листі Міністру освіти та науки України Табачнику Д.В. 23.06.2010 року інформація, а саме: «...що я ще не перерахував благодійний внесок у сумі 59 тисяч гривень на рахунок Харківської фірми «Модерн ХХІ», що мені запропонував зробити після прийняття мого звіту за попередні 7 років роботи на посаді ректора заступник міністра Євген Миколайович Суліма», є недостовірною, тобто такою, що не відповідає дійсності» – кінець цитати.

Ці пункти позовної заяви Суліми Є.М. не підлягають задоволенню судом з наступних причин:

1. Фраза із мого відкритого листа міністру Табачнику Д.В., яку позивач Суліма Є.М. просить визнати недостовірною і спростувати, у дійсності є достовірною, оскільки станом на 23.06.2010 року я дійсно ще не сплатив біля 59 тисяч гривень Харківській фірмі «Модерн ХХІ» за виготовлення 4 дерев'яних вікон згідно з рахунком-фактурою №СФ-0000219 (копія додається), виписаним фірмою без вказання платника і врученим мені заступником міністра Сулімою Є.М. у його кабінеті 19 травня 2010 року після мого звітування на кадровій комісії і запрошення Сулімою Є.М. зайти до нього для додаткової співбесіди.

2. Факт вручення 19 травня 2010 року рахунка-фактури №СФ-0000219, виписаного Харківською фірмою «Модерн ХХІ» для оплати за виготовлення

вікон мені, запрошеному заступником міністра Сулімою Є.М. після звітування на кадровій комісії до його кабінету для додаткової індивідуальної співбесіди, підтверджено після розслідування на вимогу народного депутата України Лесі Оробець в офіційній відповіді їй тимчасово виконувачем обов'язків міністра внутрішніх справ України Попковим С.Є. (копія додається). Далі подаю цитату із цієї відповіді: «Крім того, виконуючому обов'язки ректора університету Мокіну Б.І. 19.05.2010 під час перебування в Міністерстві освіти і науки України було надане платіжне доручення з метою перерахування, як благодійний внесок, коштів для проведення ремонтних робіт у Міністерстві. У подальшому, після приїзду на місце своєї роботи, отримавши відповідні консультації, у телефонній розмові роз'яснив керівництву Міністерства про неможливість оплати вказаного рахунку, на що йому було повідомлено, що оплата рахунку є благодійним внеском і не є обов'язковою» – кінець цитати.

І під кримінальну відповідальність з цього приводу Суліма Є.М., як витікає із відповіді т.в.о. міністра, не підпадає не тому, що не мало місяця вручення мені Сулімою Є.М. рахунку-фактури №СФ-0000219, а тому, що оплатити цей рахунок він просив на умовах надання благодійної допомоги.

3. Факт передачі мною проректору Вінницького національного технічного університету Мізерному В.М наступного дня після мого повернення із Києва врученого мені 19 травня 2010 року у Києві заступником міністра Сулімою Є.М. рахунка-фактури №СФ-0000219 для з'ясування умов здійснення проплати у працівника фірми «Модерн ХХІ» по імені Володимир Миколайович, названого мені Сулімою Є.М. в якості контактної особи, підтверджується пояснювальною запискою Мізерного В.М. (копія додається).

4. Факт наявності в штаті фірми «Модерн ХХІ» працівника по імені Володимир Миколайович та виписки фірмою рахунка-фактури №СФ-0000219, врученого мені Сулімою Є.М., підтверджується листом керівника фірми «Модерн ХХІ» Калмикова, надісланого у відповідь на запит комісії, створеної міністром Табачником Д.В. (є в матеріалах справи в якості додатку до позовної заяви Суліми Є.М.)

5. Інформацію про вручення заступником міністра Сулімою Є.М. платіжного документа, аналогічного тому, який було вручено 19 травня 2010 року мені, разом з копією цього платіжного документа готовий надати суду Волков Олег Ігоревич, який станом на 19 травня 2010 року був ректором Київського національного університету технологій і дизайну і теж проходив індивідуальну співбесіду після звітування на кадровій комісії в кабінеті Суліми Є.М. у той же час, що і я. Він також готовий розповісти суду про те, що рахунок, аналогічний врученому мені, він теж отримав від заступника міністра Суліми Є.М., але в інший день, а 19 травня 2010 року на співбесіді у Суліми Є.М. він дійсно не отримував рахунку, а лише відповідав на запитання заступника міністра стосовно того, коли він здійснить проплату за таким рахунком. Саме тому у своїй пояснювальній записці (є в матеріалах справи в якості додатку до позовної заяви Суліми Є.М.), він на запитання міністерської комісії: «Чи отримали ви 19 травня 2010 року платіжний документ від Суліми Є.М. у його кабінеті?» – дав чесну відповідь, що саме у цей день він

платіжного документу не отримував. А про те, чи отримував він цей платіжний документ від Суліми Є.М. раніше чи пізніше, його не запитували, порадивши ніякої іншої інформації в пояснювальній записці, крім відповіді на конкретно поставлене запитання, не надавати. Але після того, як Волков О.І. дізнався від мене, що Суліма Є.М. подав позов до суду, вимагаючи, щоб я спростував інформацію про те, що він вручав ректорам, які повинні були переобиратись на новий термін, платіжні документи для оплати на умовах надання благодійної допомоги, Волков О.І. обурився і готовий виступити у суді з показаннями на підтвердження поданої у моєму відкритому листі до міністра

Табачника Д.В. інформації – тобто саме тієї інформації, яку вимагає у своїй позовній заяві спростувати Суліма Є.М.

У зв'язку із вище викладеним

п р о ш у:

1. Залучити до матеріалів справи дане Заперечення і додатки до нього.
2. Відмовити позивачу Сулімі Євгену Миколайовичу у задоволенні його позову у повному обсязі.

3. В разі необхідності підтвердження автентичності листа т.в.о. міністра внутрішніх справ Попкова С.Є. народному депутату України Лесі Орбець прошу направити до Верховної Ради України на її ім'я відповідний запит.

Адреса народного депутата України Лесі Орбець для направлення запиту: 01008, місто Київ, вул.. Грушевського, 5, Верховна Рада України.

4. В разі необхідності підтвердження інформації, наданої проректором Вінницького національного технічного університету Мізерним Віктором Миколайовичем у його пояснювальній записці, прошу запросити його на наступне засідання суду в якості свідка по справі.

Адреса проректора Мізерного Віктора Миколайовича для направлення повістки: 21021, місто Вінниця, Хмельницьке шосе, 95, ВНТУ.

5. Для підтвердження інформації про те, що заступником міністра освіти і науки України Сулімою Є.М. запроваджена практика вручення платіжних документів ректорам, у яких розпочалася процедура переобрання на новий термін, для організації оплати ними цих рахунків на умовах надання благодійних внесків, прошу запросити на наступне засідання суду в якості свідка по справі колишнього ректора Київського національного університету технологій і дизайну Волкова Олега Ігоревича, який отримав від Суліми Є.М. аналогічний платіжний документ.

Адреса колишнього ректора КНУТД Волкова Олега Ігоревича для направлення повістки: 01011, місто Київ, вул.. Немировича-Данченка, 2, КНУТД

Мокін Б.І.

23 листопада 2010 року

Додатки:

Копія рахунку-фактури №СФ-0000219, виписаного Харківською фірмою «Модерн ХХІ» і врученого мені заступником міністра освіти і науки України Сулімою Є.М. у його кабінеті 19 травня 2010 року.

Копія відповіді т.в.о. міністра внутрішніх справ Попкова С.Є. народному депутату Лесі Оробець.

Копія «Пояснювальної записки» проректора ВНТУ Мізерного В.М., написаної ним 09.07.2010 року.

Після мене слово взяла представник Євгена Суліми і зачитала дещо іншу відповідь міністра внутрішніх справ, в якій вказувалось на те, що підстав для притягнення до кримінальної відповідальності Євгена Суліми немає у зв'язку з тим, що додаткове розслідування спростувало первинний висновок слідства стосовно того, що Євген Суліма вручив мені 19 травня 2010 року платіжний документ для оплати на умовах благодійної допомоги. Вказувалось у цій відповіді і те, що той офіцер, який виніс перший (підтверджуючий) висновок, процитований мною у «Запереченні» покараний.

Отримавши одразу два протилежні висновки міністра внутрішніх справ і мою заяву про те, що колишній ректор КНУТД Олег Волков готовий надати свідчення про те, що йому Євгеном Сулімою було вручено аналогічний платіжний документ, що, фактично, підтверджує першу відповідь і є доказом безпідставності покарання саме того офіцера, який провів перше слідство, суддя прийняла рішення продовжити розгляд позову Євгена Суліми 22 грудня 2010 року, витребувавши від Міністерства внутрішніх справ України матеріали слідства та викликавши для дачі показань в якості свідків Олега Волкова і Віктора Мізерного.

Тож, шановні мої читачі, чекайте продовження розповіді після 22 грудня 2010 року.

Звернення до Прем'єр-міністра України

У понеділок 22 листопада 2010 року перед поїздкою до Києва для участі наступного дня в засіданні Голосіївського районного суду за позовом до мене та інформаційних агентств заступника міністра освіти і науки Євгена Суліми про захист честі, гідності і ділової репутації я підготував наступний документ:

До Прем'єр-міністра України

АЗАРОВА М.Я.

*ректора Вінницького національного
технічного університету до 7 вересня 2010 р.,
а з 8 вересня 2010 р. професора кафедри
відновлювальної енергетики і транспортних
електричних систем та комплексів ВНТУ,
депутата Верховної Ради України*

*1-го скликання, академіка Національної
академії педагогічних наук України,
заслуженого діяча науки і техніки України
МОКІНА Бориса Івановича*

(домашня адреса, телефон)

З В Е Р Н Е Н Н Я

Шановний МИКОЛО ЯНОВИЧУ!

Звертаюсь до Вас з проханням дати вказівку Державній службі України перевірити, чи відповідають поведінка і вчинки заступника міністра освіти і науки України Суліми Євгена Миколайовича етичним і правовим нормам Закону України про Державну службу.

І перш за все прошу перевірити правомочність та етичність вручення ректорам університетів напередодні їх переобрання на новий термін рахунків, виданих Харківською фірмою «Модерн ХХІ», на суми від 59 до 74 тисяч гривень, з вимогою оплатити ці рахунки на умовах надання спонсорської допомоги міністерству.

Копію такого рахунку, врученого Сулімою Є.М. мені 19 травня 2010 року після звітування на кадровій комісії міністерства, додаю.

Аналогічний рахунок, вручений Сулімою Є.М., готовий передати комісії по розслідуванню вчинків заступника міністра освіти та науки України Суліми Є.М., якщо така буде створена, і колишній ректор Київського національного університету технологій і дизайну Волков О.І.

На мій погляд, не відповідають нормам Закону України про Державну службу і ті заходи, які вживає Суліма Є.М. до ректорів, котрі відмовились оплачувати вручені ним рахунки.

Так у липні 2010 року Вінницькому національному технічному університету, ректором якого тоді ще був я, за мою відмову оплачувати вручений Сулімою Є.М. рахунок на майже 59 тисяч гривень, було скорочено план прийому до університету на 7%, а по двом найбільш престижним спеціальностям на 33,3% – і це на фоні заяв міністра освіти і науки України Табачника Д.В. перед працівниками ЗМІ і перед ректорами на селекторній нараді про збільшення планів прийому до технічних ВНЗ у 2010 році на 2,33%. Копію плану прийому до ВНТУ на 2010 рік, підписаного Сулімою Є.М., додаю. Для порівняння додаю також копію плану прийому до ВНТУ на 2009 рік, підписану його попередником на посаді заступника міністра Фініковим Т.В.. Додаю також копію мого листа міністру Табачнику Д.В. з проханням повернути ВНТУ минулорічний план прийому, на який відповіді мені ні усно ні письмово не надійшло – мабуть, цей мій лист зі скаргою на дії Суліми Є.М. до нього самого і попав.

В якості ще одного прикладу дії заступника міністра Суліми Є.М., несумісних з етичними нормами Закону України про Державну службу, повідомляю про те, що під час виборів ректора ВНТУ, які відбулися 2-го вересня 2010 року, Суліма Є.М., по-перше, заборонив Конференції трудового

колективу обговорювати кандидатури претендентів після їх програмних виступів і не дозволив голові конференції надати слово нікому із моїх прихильників, а по-друге, виступив перед конференцією з заявою, що якщо делегати конференції хочуть, щоб міністерство допомагало університету, то не повинні голосувати за Мокіна, оскільки, якщо проголосують за нього, то від міністерства ніякої допомоги університету ні в чому не буде. Запис на диктофон виступу Суліми Є.М. на конференції я готовий надати комісії Державної служби України, якщо вона буде створена.

В якості іншого прикладу поведінки Суліми Є.М., несумісної з нормами поведінки державного службовця, я хочу повідомити про те, що після мого відкритого звернення до міністра (копія додається), в якому я вказував на вимогу Суліми Є.М. оплатити рахунок, і яке я розмістив на своєму сайті після того, як не отримав відповіді від міністра на аналогічне звернення, послане спец поштою, Суліма Є.М. «попросив» тих ректорів, яким були вручені аналогічні рахунки у той же день, що і мені, написати 7-го і 8-го липня 2010 року доповідні записки на ім'я голови комісії по службовому розслідуванню, створеної міністром, що вони від нього ніяких рахунків не отримували. У згоді ректорів написати такі доповідні записки нічого дивного немає, адже у кожного з них невдовзі повинні були відбутись вибори, і вони просто злякались, що Суліма Є.М. приїде до них на ці вибори і доб'ється того, щоб за них не проголосували їхні колективи, для яких добре відношення міністерства, від якого залежить і план прийому до ВНЗ, і відкриття нових спеціальностей та атестація наявних, і присвоєння вчених звань, і погодження на створення спеціалізованих вчених рад, і присвоєння грифів навчальним посібникам, і фінансування усіх видів діяльності, є пріоритетним під час голосування. А дехто із ректорів уже встиг проплатити ці рахунки, тож для них розголос джерела оплати став не бажаним.

Коли я дізнався про створення міністром Табачником Д.В. комісії по розслідуванню наданої йому мною інформації стосовно дій Суліми Є.М., то дуже здивувався, що головою цієї комісії призначено директора кадрового департаменту міністерства Баранова-Мохорта С.М., який є безпосереднім підлеглим заступника міністра Суліми Є.М. Про яку об'єктивність у такому випадку можна говорити? Тож і не дивно, що Баранов-Мохорт С.М. «не помітив» і пояснювальної записки, наданої проректором Мізерним В.М. (копія додається), якому я, отримавши від Суліми Є.М. рахунок, доручив зв'язатись з посередником від фірми «Модерн ХХІ» Володимиром Миколайовичом, вказаним мені Сулімою Є.М., і «не помітив», що у відповіді керівника фірми «Модерн ХХІ» Калмикова (є в матеріалах комісії) вказано і те, що співробітник по імені Володимир Миколайович в його фірмі працює, і що рахунок, копію якого я надав Баранову-Мохорту С.М., дійсно фірмою «Модерн ХХІ» випишувався. Але, незважаючи на це все, комісія Баранова-Мохорта С.М. у висновках написала, що немає підтвердження того, що Сулімою Є.М. ректору Мокіну Б.І. був вручений платіжний документ для здійснення оплати фірмі на спонсорських засадах.

Але те, що рахунки такі вручались ректорам заступником міністра Сулімою Є.М. підтвердив тимчасовий виконувач обов'язків міністра внутрішніх справ Попков С.Є. у відповіді, даній народному депутату України Л.Оробець (копія додається). І, як витікає з цієї відповіді, кримінальну справу проти Суліми Є.М. не можна порушувати не тому, що такого факту не було, а тому, що він просив оплачувати ці платіжки на умовах благодійної допомоги, що не є злочином. Однак, навіть, при відсутності складу кримінального злочину у фактах вручення Сулімою Є.М. ректорам, що входили в процес переобрання на новий термін, платіжних документів на солідні суми, подальші його дії по здійсненню тиску на колективи (зменшення плану прийому, виступ з погрозою про конфронтацію з міністерством в разі голосування за діючого ректора) з метою недопущення переобрання на новий термін ректора, який відмовився оплачувати рахунок, на мій погляд є несумісними з нормами Закону України про Державну службу.

Я вірю у те, шановний Миколо Яновичу, що Ви щиро хочете, аби у Вашій урядовій вертикалі працювали державні службовці, які дотримуються норм Закону України про Державну службу, а тому вірю і у те, що Ви дасте вказівку створити дійсно об'єктивну комісію по розслідуванню тих вчинків заступника міністра освіти і науки України Суліми Є.М, які, як показано вище, є несумісними зі статусом державного службовця.

*З повагою –
професор кафедри ВЕТЕСК ВНТУ,
депутат Верховної Ради України 1-го скликання,
академік Національної академії педагогічних
наук України, засл. діяч науки і техніки України*

Б.І. Мокін

Додатки:

- 1. Копія рахунку-фактури, врученого мені Сулімою Є.М. 19.05.2010 р.*
- 2. Копія плану прийому до ВНТУ на 2010 р., підписаного Сулімою Є.М.*
- 3. Копія плану прийому до ВНТУ на 2009 р., підписаного Фініковим Т.Є.*
- 4. Лист до міністра Табачника Д.В. з вимогою відновити план прийому.*
- 5. Відкритий лист до міністра Табачника Д.В. зі скаргою на дії Суліми Є.М.*
- 6. Пояснювальна записка проректора ВНТУ Мізерного В.М.*
- 7. Копія листа т.в.о. міністра внутрішніх справ Попкова С.Є. народному депутату України Лесі Оробець.*

У вівторок вранці 23 листопада перед тим, як відправитись на засідання Голосіївського районного суду, котре розпочиналося о 14 годині, я передав вище вказане звернення в Секретаріат Кабінету Міністрів України.

Але на цьому тижні Прем'єр-міністр Микола Азаров не мав можливості розглянути моє звернення, оскільки був з робочою поїздкою у Лівії і Єгипті.

Тож йому на робочий стіл воно попало лише через тиждень. І він віднісся до мого звернення по-державному – у вівторок 30 листопада дав доручення начальнику Головного управління Державної служби України Тимофію Мотренку створити комісію для перевірки достовірності інформації, викладеної у моєму зверненні. Мені про це стало відомо через годину. Тепер чекатиму виклику для співбесіди на засідання комісії Державної служби України, яку, скоріш за все, буде очолювати сам Тимофій Мотренко.

Постскрипtum: у четвер 9 грудня увесь світ відзначав День боротьби з корупцією. Вирішив у цю справу внести свій вклад і я, а тому виставив наведене вище «Звернення до Прем'єр-міністра України» на свій сайт, доповнивши його такими словами: «Як мені стало відомо, після повернення з поїздки до Лівії і Єгипту Прем'єр-міністр України Микола Азаров ознайомився з моїм зверненням і доручив Голові Держслужби України Тимофію Мотренку організувати перевірку вказаних у зверненні фактів.

Я сподіваюсь, що під час перевірки Тимофій Мотренко проявить принциповість такого ж високого рівня, який відповідає його високій посаді.

Про результати цієї перевірки, шановні читачі мого сайту, я повідомлю вас одразу ж після того, як отримаю їх сам».

Виведення Юрія Медведєва з обласного бюро партії ВО «Батьківщина»

У середу вранці 1-го грудня, слухаючи ранковий радіовипуск новин Вінниччини, я почув, що голова обласної організації партії ВО «Батьківщина» Юрій Медведєв, який став депутатом Вінницької обласної ради за списком партії, на другій сесії обласної ради обраний заступником голови обласної ради, незважаючи на те, що керівництво партії ВО «Батьківщина» дало вказівку усім низовим організаціям не лише не боротись за посади в керівних органах місцевих рад, а і не брати участь в голосуваннях за кандидатів від інших політичних сил. Із цього ж повідомлення я дізнався і про те, що Юрій Медведєв за недотримання вказівки керівництва партії ВО «Батьківщина» стосовно неучасті в виборах керівництва обласної ради зміщений з посади голови її Вінницької обласної партійної організації.

Почувши таке, я зателефонував заступнику Юрія Медведєва у Вінницькій обласній організації партії ВО «Батьківщина» Людмилі Щербаківській, яка теж є депутатом Вінницької обласної ради за списком партії, і попросив прокоментувати почуте мною в радіоновинах.

Людмила Щербаківська підтвердила мною почуте з радіоновин і додатково повідомила, що Юрій Медведєв не лише зміщений з посади Голови Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина», але і виведений із складу бюро обласної партійної організації. Вона повідомила також про те, що обрана головою Вінницької обласної партійної організації і запропонувала мені знову увійти до складу бюро, із якого я був виведений весною за пропозицією Юрія Медведєва. Оскільки я продовжую бути прихильником Юлії Тимошенко і після її програшу на президентських виборах і не покинув ряди партії після виведення мене зі складу бюро обласної партійної організації за мою критичну

позицію по відношенню до методів «чистки» партійних рядів, що застосовувались Юрієм Медведєвим, завдяки яким на Вінниччині і були створені умови для поповнення рядів «Сильної України» Сергія Тигіпка і «Фронту змін» Арсенія Яценюка, то я погодився знову увійти до складу бюро, очолюваного тепер уже Людмилою Щербаківською, аби у такий спосіб закликати хоча б тих, виключених із партії Юрієм Медведєвим, котрі ще не увійшли до «Сильної України» і «Фронту змін», знову повернутись до рядів партії ВО «Батьківщина».

Землетрус на владному Олімпі

У четвер увечері 9-го грудня очі усієї України не відривались від телеекранів, звідки линула інформація стосовно підписання Президентом України Віктором Януковичем Указу №1085 «Про оптимізацію системи органів виконавчої влади», згідно з яким на владному Олімпі замість 112 центральних органів виконавчої влади залишилося лише 63, серед яких 16 міністерств, 28 служб, 12 агентств та 7 інспекцій, а Кабінет Міністрів скоротився з 26 осіб до 17.

На чолі нового Кабміну України, тобто Прем'єр-міністром залишився Микола Азаров. Залишилися віце-прем'єр-міністрами і Андрій Ключев, Борис Колесников, Віктор Тихонов та Сергій Тигіпка, але одночасно вони стали і міністрами – Ключев очолив міністерство економічного розвитку та торгівлі, Колесников – міністерство інфраструктури, Тихонов – міністерство регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства, а Тигіпка – міністерство соціальної політики. Зберегли свої посади міністр оборони Єжель, міністр закордонних справ Грищенко, міністр охорони здоров'я Митник, міністр юстиції Лавринович, міністр внутрішніх справ Могильов, міністр фінансів Ярошенко, міністр культури Кулиняк, міністр надзвичайних ситуацій Балоба, міністр аграрної політики та продовольства Присяжнюк, міністр екології та природних ресурсів Злочевський. А міністри Бойко і Табачник навіть посилились, оскільки першому підвідомчою стала не лише енергетика, а і вугільна промисловість, а до другого крім питань освіти і науки відійшли також питання молоді і спорту та функції Вищої атестаційної комісії. Звільненими виявились 9 міністрів: Анатолій Толстоухов, Володимир Яцуба, Василь Цушко, Дмитро Колесников, Юрій Ященко, Костянтин Єфименко, Василь Надрага, Равіль Сафіуллін і Юрій Хіврич. У зв'язку з ліквідацією відповідного Комітету втратив свою посаду і Михайло Бродський.

А уже в понеділок 13 грудня Президент України Віктор Янукович пообіцяв подати до Верховної Ради України проекти законів, згідно з якими апарат Кабміну України буде скорочено на 50%, а органи центральної і місцевої виконавчої влади на 30%.

Як прокоментував ці проекти міністр юстиції Олександр Лавринович у п'ятницю 10 грудня на «Інтері» у «Свободі слова» Євгена Кисельова – жоден перший керівник (міністерства чи обл. або райдержадміністрації) не матиме більше 2 заступників, причому один із заступників (перший) як і міністр чи

керівник адміністрації буде політичною фігурою, а другий керуватиме апаратом і працюватиме незалежно від того, хто буде міністром чи його першим (політичним) заступником. Протягом року планується скоротити до 100 тисяч державних службовців різних рангів.

Мені було очевидним те, що на посаду першого (політичного) заступника міністра освіти, науки, молоді і спорту міністр Дмитр Табачник рекомендуватиме вірного виконавця своїх ідей і настанов Євгена Суліму.

А другим заступником міністра, який керуватиме апаратом міністерства, скоріш за все, стане нинішній заступник міністра Петро Куліков, в руках якого зосереджені усі фінансові потоки і зв'язки з усіма іншими органами державної влади.

Але з врахуванням того, що Євген Суліма не виконав доручення міністра і не забезпечив у п'ятницю 10 грудня обрання Конференцією трудового колективу у Донецькому національному університеті ставленика міністерства і Донецької обласної державної адміністрації нинішнього виконувача обов'язків ректора Петра Єгорова – того самого, який будучи деканом обліково-фінансового факультету у 2004 році організував аукціон з продажу екзаменаційних оцінок за що від тодішнього міністра освіти і науки України Василя Кременя колишній ректор цього університету Володимир Шевченко отримав догану – ця подія обговорювалась тоді і в університетах на ректоратах згідно з наказом міністра і широко висвітлювалась у засобах масової інформації, не виключено, що Євгену Сулімі посада першого заступника міністра у Міністерстві освіти і науки, молоді і спорту може і не дістатись.

До речі, Петру Єгорову, щоб увійти в число рекомендованих конференцією міністерству в якості претендента на посаду ректора не вистачило усього одного голосу до прохідних згідно з Законом про вищу освіту 30% голосів. А його суперник – завідувач кафедри економічної кібернетики Юрій Лисенко набрав більше 46% голосів, тому і був рекомендований конференцією міністерству для затвердження на посаді ректора Донецького національного університету.

Варто згадати, що колишній ректор цього університету Герой України, академік НАНУ і Голова Донецького наукового центру НАНУ Володимир Шевченко, який був знятий з посади міністром Дмитром Табачником 29 липня у зв'язку з закінченням терміну дії контракту, спочатку подав заяву про участь в оголошеному міністерством конкурсі на заміщення посади ректора університету, але через тиждень під тиском міністерства і облдержадміністрації зняв свою кандидатуру, про що розповів журналістам, котрі оприлюднили цю інформацію одразу на двох сайтах. Там же журналісти оприлюднили інформацію про те, що заступник міністра Євген Суліма після закінчення виборів ректора в Донецькому національному університеті не лише відмовився спілкуватися з журналістами, але і нагрубив їм у відповідь на спробу задати запитання.

На мій погляд, у зв'язку з провалом «місії» у Донецьку Євгену Сулімі не варто особливо розраховувати на те, що хтось із високих владних структур візьме його під захист під час розслідування комісією Голодержслужби тих

фактів, які я навів у зверненні до Прем'єр-міністра України Миколи Азарова, котрий доручив керівникові цієї служби Тимофію Мотренку їх перевірити.

Але цілком можливо, що ніякої перевірки і не буде, оскільки Головдержслужбі в новому списку міністерств і відомств центральної виконавчої влади місця не дісталось, тож не виключено, що Тимофій Мотренко буде у ці дні займатись не виконанням доручення Прем'єр-міністра Миколи Азарова, а пошуками місця роботи.

Другий похід у Голосіївський районний суд

У середу 22 грудня о 12 годині дня розпочалося друге засідання з моєю участю Голосіївського районного суду міста Києва по розгляду цивільної справи №2-6134/10 за позовом Суліми Є.М. до Мокіна Б.І., ТОВ «Діджитал Венчез» та ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство новин» про захист честі, гідності та ділової репутації.

На засідання суду окрім мене прибули два представники заступника міністра Євгена Суліми та двоє моїх свідків – колишній ректор Київського національного університету технологій та дизайну, професор Олег Волков та проректор Вінницького національного технічного університету, професор Віктор Мізерний.

Представники інформаційних агентств на засідання суду не прийшли, але суддя Шевченко Т.М. за моєю згодою та згодою представників Євгена Суліми прийняла рішення судові засідання проводити, незважаючи на їх відсутність.

Спочатку суддя надала слово представниці Євгена Суліми, яка підтвердила вимоги позову, а потім слово було надане спочатку Олегу Волкову, під час свідчень якого Віктор Мізерний був за дверима залу засідань, а потім Віктору Мізерному, під час свідчень якого Олег Волков був за дверима залу засідань.

Олег Волков підтвердив надану мною на минулому засіданні інформацію про те, що він теж отримав від Євгена Суліми рахунок-фактуру на виготовлення дерев'яних вікон і вручив судді копію цього рахунку-фактури, яка відрізнялась від моєї лише тим, що в ній фігурували не 4 вікна, як у моїй, а 5 вікон, і на суму не трохи більшу 58 тисяч гривень, як у моїй, а на суму майже 74 тисячі гривень, і номер цього рахунку-фактури відрізнявся лише на 3 одинички від номера врученого Євгеном Сулімою рахунку-фактури мені (у мене номер був 0000219, а у Волкова 0000222).

Представниця Євгена Суліми задала Олегу Волкову два запитання: «Чи був він присутній у кабінеті Євгена Суліми, коли той за моїм твердженням вручив мені рахунок-фактуру?» На що Олег Волков відповів, що у приймальній заступника міністра Євгена Суліми 19 травня він був разом зі мною і ще з десятком ректорів, але до кабінету кожний із нас заходив по одному, а тому в момент вручення рахунків мені нікого іншого в кабінеті Євгена Суліми не було. Друге запитання представниці Євгена Суліми до Олега Волкова стосувалось того, чому він написав 8-го липня пояснювальну записку на ім'я голови Комісії Баранова-Мохорта С.М., що 19 травня він від Євгена Суліми рахунку-фактури

не отримував. На це Олег Волков відповів, що від нього вимагалось написати строго по шаблону лише за те, що було 19 травня, і не рекомендувалось писати про те, що було через день. Як виявилось, 19 травня Олегу Волкову Євген Суліма дійсно не вручив рахунок-фактуру, оскільки Волков заходив останній і для нього у Суліми уже не залишилося вільного рахунка-фактури, а тому Суліма попросив Волкова зайти через день для отримання рахунка після того, як йому цей рахунок буде доставлено.

Віктор Мізерний повторив те, що написав у своїй пояснювальній, тобто ще раз наголосив на тому, що 20 травня зранку я викликав його до свого ректорського кабінету і, вручивши йому рахунок-фактуру, отриману з моїх слів у Києві від заступника міністра Євгена Суліми, попросив зв'язатись з представником фірми «Модерн ХХІ» Володимиром Миколайовичем, контактний телефон якого дав мені Євген Суліма, щоб поспробувати домовитись з ним не про проплату більше 58 тисяч за виготовлення вікон для будівлі міністерства згідно з врученим мені рахунком-фактурою, а самим виготовити ці вікна і поставити в міністерство, що нам обійдеться на порядок дешевше, оскільки в нашому університеті є лінія по виготовленню аналогічних вікон для університетських потреб. Але Володимир Миколайович у телефонній розмові сказав Мізерному, що наші вікна їм не потрібні, а потрібно здійснити оплату згідно з виставленим рахунком-фактурою і, до того ж, сплатити не університетськими бюджетними грошми, а знайти якусь фірму приватну, яка цю проплату здійснить, а ми уже самі повинні домовлятись з цією фірмою, як університет компенсує їй понесені витрати.

До Віктора Мізерного у представниці Євгена Суліми було лише одне запитання: «Чи був він присутній у кабінеті Євгена Суліми, коли той вручав його ректору рахунок-фактуру?» На що, звичайно ж, Віктор Мізерний відповів, що не був.

Після того, як обидва мої свідки покинули зал засідань, слово попросив я. Я сказав: «Ваша честь! На що я хотів би звернути увагу високого суду:

1. Я зустрівся з заступником міністра Євгеном Сулімою після завершення звітування на кадровій комісії міністерства, який, ще раз стверджую, вручив мені під час цієї зустрічі рахунок-фактуру на оплату вікон на суму, трохи більшу 58 тисяч гривень, 19 травня у другій половині дня, а уже вранці 20 травня я вручив цей рахунок-фактуру проректору Мізерному В.М. – Цим повідомленням я хочу звернути увагу на те, що 19 травня до вечора я міг дістатись лише до Вінниці, а тому не міг дістатись до кінця робочого дня ні до Харкова, ні до Донецька для отримання там рахунку-фактури на виготовлення вікон і повернення до вечора цього ж дня до Вінниці, в чому легко переконатись по путівці виїзду та повернення в гараж мого службового автомобіля і по даті повернення на бланку мого відрядження до Києва. – Це є додатковим свідченням того, що я отримав цей рахунок-фактуру від заступника міністра Євгена Суліми у Києві, а не у Харкові по місці розташування фірми «Модерн ХХІ» чи у Донецьку, куди, начебто, було відправлено цей рахунок-фактуру за свідченням керівника фірми Калмикова у його листі до міністерства, копія якого є у справі.

Проректор Мізерний В.М., якому я вручив рахунок-фактуру з надією, що він зможе домовитись з посередником від фірми Володимиром Миколайовичем, вказаним мені заступником міністра Євгеном Сулімою, про те, що наш університет сам виготовить ці вікна і встановить їх в будівлі міністерства, провів телефонні переговори саме з цим Володимиром Миколайовичем, наявність якого у штаті фірми «Модерн XXI» підтвердив і сам керівник цієї фірми Калмиков у своєму листі до міністерства. І саме цього Володимира Миколайовича в якості посередника назвав своєму головному бухгалтеру колишній ректор Київського національного університету технологій і дизайну професор Волков О.І., повернувшись до університету з аналогічним рахунком-фактурою, отриманим від заступника міністра Євгена Суліми – це свідчить про те, що і посередника від фірми Володимира Миколайовича я не видумав, а отримав його ім'я і телефонні координати саме від заступника міністра Євгена Суліми 19 травня під час зустрічі у його кабінеті.

3. Аналогічний рахунок-фактуру від заступника міністра Євгена Суліми отримав, але не 19 травня, а у інший день, і колишній ректор Київського національного університету харчових технологій, професор Українець, який за станом здоров'я відмовився від свідчення у суді, але підтвердив цю інформацію у розмові з колишнім ректором Київського національного університету технологій і дизайну, професором Волковим О.І., що той може підтвердити – це свідчить про те, що вручення рахунків-фактур претендентам на посаду ректора перед переобранням заступником міністра Євгеном Сулімою було до мого розголосу звичайною процедурою і стосувалося усіх. І те, що інші ректори університетів мовчать, свідчить лише про їхній страх перед санкціями міністерства за розголос та небажання видавати ті дружні фірми, які на їх прохання зголосились проплатити ці рахунки з розрахунком на майбутні вигідні замовлення від цих університетів на виконання якихось робіт з преференціями по оплаті за виконані роботи.

4. Я звертаю увагу шановного суду на те, що у відповіді народному депутату Лесі Оробець виконувач обов'язків міністра внутрішніх справ генерал Попков вказав, що проведене розслідування підтвердило факт вручення Євгеном Сулімою 19 травня 2010 року рахунків на оплату виготовлення вікон для міністерства частині ректорів, які звітували на кадровій комісії цього дня, а у відповіді самому Євгену Сулімі на його більш пізній запит цей же генерал Попков уже стверджує, що відповідь народному депутату Лесі Оробець є помилкою, що додаткове розслідування факту вручення Сулімою рахунків ректорам не встановило. І це при тому, що в матеріалах розслідування є свідчення і мої разом з копією врученого мені Сулімою рахунку і є свідчення Олега Волкова разом з копією аналогічного рахунку, врученого йому тим же Сулімою. І чи не тому на запит судді міністерство внутрішніх справ не відреагувало і не надіслало до суду матеріалів розслідування, що істина була встановлена під час першого розслідування, а додаткове було зроблене і сформульоване так, як попросив Суліма, і передача цих матеріалів судді могла б послужити встановленню невідповідності істинного результату розслідування тому твердженню, що надане у відповіді на запит Суліми?

Дякую за увагу!

Після мене слово було надане представниці Євгена Суліми, яка акцентувала на тому, що жоден із моїх свідків у кабінеті Євгена Суліми під час вручення мені ним рахунка-фактури не був присутнім, отже їх свідчення нічого не варті. При цьому вона звинуватила Олега Волкова у тому, що до нього є претензії у КРУ, за що його звільнено було від виконання обов'язків ректора ще до дня виборів ректора у КНУТД.

Оскільки і Олег Волков і Віктор Мізерний у цей час уже були видалені із зали засідань, то вони, звичайно ж (особливо Олег Волков) нічого спростувати із сказаного представницею Євгена Суліми не змогли. Але я звернув увагу судді на те, що Олег Волков оспорив рішення міністерства у суді, уже на два засідання якого представники міністерства не з'явилися.

Після цього я попросив дозволу зачитати ще такий документ:

*До Голосіївського районного суду м. Києва,
Суддя Шевченко Т.М.
Відповідача-1 у цивільній справі №2-6134/10
за позовом Суліми Є.М. до Мокіна Б.І., ТОВ
«Діджитал Венчез» та ТОВ «Українське
незалежне інформаційне агентство новин»
Мокіна Бориса Івановича*

КЛОПОТАННЯ

На минулому тижні від керівника юридичного відділу Вінницького національного технічного університету Андрощук О.Б. мені стало відомо, що згідно з чинним законодавством справа за позовом до фізичної особи-відповідача повинна розглядатись у районному суді за місцем проживання цієї фізичної особи-відповідача.

Тож, оскільки у справі №2-6134/10 за позовом Суліми Є.М. до Мокіна Б.І., ТОВ «Діджитал Венчез» та ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство новин» основним відповідачем є я, Мокін Борис Іванович, то прошу передати розгляд цієї справи за місцем мого проживання у Ленінський районний суд міста Вінниці.

В разі незгоди з цим інших відповідачів по справі, прошу виділити із цієї справи окреме провадження стосовно мене і передати його на розгляд до Ленінського районного суду міста Вінниці.

Б.І. Мокін

Але суддя Шевченко Т.М. моє клопотання відхилила, заявивши, що таке клопотання треба було висувати раніше, а тепер уже пізно.

Після цього суддя оголосила, що сьогодні суд, розглянувши усі матеріали і доводи сторін, до кінця дня прийме рішення, про яке сторонам буде оголошено завтра 23 грудня 2010 року.

Оскільки на завтра я не міг залишатись у Києві у зв'язку з тим, що на цей день – 23 грудня призначене засідання Вченої ради університету, то я попросив надіслати мені рішення суду поштою.

Другий відкритий лист міністру Дмитру Табачнику

25 грудня 2010 року я отримав нагоду ознайомитись одразу з двома знаковими документами – із Києва Олег Волков переслав мені факсом рішення Голосіївського районного суду, яким суддя Шевченко Т.М. задовольнила позов Євгена Суліми у частині його вимоги спростувати надану мною інформацію про те, що він мені у своєму службовому кабінеті вручив платіжний документ на суму більше 58 тисяч гривень, а в «Урядовому кур'єрі» я прочитав Указ Президента України Віктора Януковича про призначення Євгена Суліми першим заступником міністра освіти і науки, молоді і спорту. Під впливом змісту цих документів я в якості реакції на них вирішив написати другого відкритого листа міністру Дмитру Табачнику. Лист за змістом вийшов таким:

Міністру МОНМС

Табачнику Д.В.

колишнього ректора Вінницького національного технічного університету, депутата Верховної Ради України 1-го скликання, академіка Національної академії педагогічних наук України, заслуженого діяча науки і техніки України, доктора технічних наук, професора Мокіна Б.І.

ДРУГИЙ ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Шановний Дмитре Володимировичу!

Щойно прочитав Указ Президента України Віктора Януковича про призначення Суліми Євгена Миколайовича першим заступником міністра МОНМС, опублікований на сайті УНІАН 25 грудня 2010 року.

Я розумію, що Президент України не міг підписати Указ про призначення Євгена Суліми на посаду Вашого першого заступника без висунення Вами його кандидатури і отримання підтримки цієї кандидатури з боку Прем'єр-міністра України Миколи Азарова.

А це у свою чергу означає, що Вам вдалося переконати Прем'єр-міністра України Миколу Азарова у тому, що не підтвердились факти порушення Євгеном Сулімою Закону України про Державну службу, оприлюднені мною у моєму зверненні до Прем'єр-міністра, яке він направив для перевірки керівнику Голодержслужби Тимофію Мотренку, котрий до перевірки цих фактів із-за ліквідації його відомства ще і не приступав і явно уже приступати і не буде.

І, я думаю, що головним Вашим аргументом на підтримку кандидатури Євгена Суліми було рішення Голосіївського районного суду, винесене 22 грудня 2010 року, але озвучене у суді 23 грудня суддею Шевченко Т.М. про часткове

задоволення позову Євгена Суліми до мене про визнання інформації про вручення мені Сулімою рахунка-фактури на майже 59 тисяч гривень такою, що не підтвердилась у судовому дослідженні і підлягає спростуванню.

Але Ви поспішили використати рішення суду, на якому, до речі, стоїть штамп, що воно ще законної сили не набрало і набере законну силу лише після 10-денного терміну, якщо не буде оскаржене в апеляційному порядку.

Але у тому, що воно буде мною оскаржене в апеляційному порядку, Ви можете не сумніватись, тому що суддя Шевченко Т.М. залишила мені багато аргументів, за кожним із яких її рішення може бути визнане в апеляційному порядку не правочинним. Ось ці аргументи:

Я отримав у Вінниці повістку через Центральний поштамт лише на третє засідання суду і то лише в кінці дня, у який у Києві відбувалося це третє засідання – це обумовлене, скоріш за усе, тим, що повістки із суду, які можливо і направлялись, але не за тією адресою, за якою я проживаю у Вінниці, а за помилково вказаною в позові Суліми Є.М. – тож, мабуть, тому вони поштою мені і не були вручені. Моє пояснення з цього приводу є у матеріалах справи.

Незважаючи на те, що я був відповідачем №1 по судовому позову Суліми Є.М., мені не були поштою направлені копії позову і супровідних до нього документів після відкриття справи №2-6134/2010, і я змушений був знайомитись зі змістом позову Суліми Є.М. напередодні четвертого засідання безпосередньо в Голосіївському районному суді, що не дозволило мені скористатись при написанні заперечення на позов допомогою кваліфікованого юриста, оскільки я не мав визначеного законом попереднього терміну.

Незважаючи на те, що я є відповідачем №1 по судовому позову Суліми Є.М. усі три засідання суду, про два із яких я навіть не знав, а стосовно третього дізнався запізно, проводились у мою відсутність та в присутності лише представника фірми «Діджитал Венчез», але без представництва агентства УНІАН та без залученої в якості третьої особи журналістки Світлани Кузьменко, без з'ясування причин і моєї, і представника агентства УНІАН, і Світлани Кузьменко відсутності.

Незважаючи на те, що я є відповідачем №1 (ключовим) по судовому позову Суліми Є.М., який проживає у Києві, в порушення чинного законодавства Голосіївський районний суд міста Києва позов Суліми Є.М. розглядав за місцем його проживання у Києві, а не за місцем мого проживання, як відповідача, у Вінниці. А моє клопотання про передачу справи в Ленінський районний суд міста Вінниці або виділення провадження по мені у окрему справу з передачею її у Ленінський районний суд міста Вінниці суддею було відхилено. Це клопотання я передав з проханням залучити до справи під час засідання суду 22 грудня.

Оскільки суду мною і позивачем були надані копії листів виконувача обов'язків міністра внутрішніх справ Попкова С.Є., які несли взаємно виключаючі твердження, одне з яких підтверджувало мою правоту, а друге правоту позивача, то на четвертому засіданні суду 23 листопада 2010 року суддя Шевченко Т.М. прийняла рішення витребувати до суду матеріали тих розслідувань у Міністерстві внутрішніх справ, за якими писались ці листи. Але

до початку 5-го і, як виявилось, останнього засідання суду 22 грудня 2010 року ці матеріали із Міністерства внутрішніх справ не поступили, в чому я пересвідчився, ознайомившись із матеріалами справи безпосередньо перед початком судового засідання, однак суддя не перенесла розгляд справи на наступний термін, аби дочекатись надходження цих документів у розпорядження суду, щоб розглядати справу в умовах зняття виниклих у цих листах Попкова С.Є. протиріч по суті позову. А це було дуже важливо, оскільки перша відповідь Попкова С.Є враховувала той факт, встановлений слідчим після допиту тоді ще ректора Київського національного університету технологій і дизайну Волкова О.І., що не лише я отримав рахунок-фактуру на майже 59 тисяч гривень від Євгена Суліми, а і Волков О.І. теж отримав від нього аналогічний рахунок, 7-значний номер якого відрізнявся від мого лише на три одиниці (даний мені рахунок має номер 0000219, а даний Волкову О.І. рахунок має номер 0000222), а сума в рахунку-фактурі, врученому заступником міністра Сулімою Є.М. тоді ще ректору Волкову О.І., дорівнювала майже 74 тисячі гривень. А під час додаткового розслідування Міністерством внутрішніх справ Волков О.І. уже не допитувався і його свідчення та копія врученого йому рахунку-фактури уже не фігурували в матеріалах додаткового розслідування. Тобто додаткове розслідування мало явно замовний характер, що могло бути з'ясовано у суді і могло стати поводом для службового розслідування стосовно слідчого, який вів додаткове розслідування – ось чому, на мій погляд, матеріали першого і додаткового розслідування і не були передані з Міністерства внутрішніх справ до Голосіївського районного суду, незважаючи на їх запит суддею місяцем раніше.

В жодному рядку тексту рішення Голосіївського районного суду, винесеного суддею Шевченко Т.М., жодного слова не сказано, що 22 грудня в засіданні суду давали свідчення свідки Волков О.І. та Мізерний В.М., перший із яких підтвердив, що він також отримав рахунок-фактуру на майже 74 тисячі гривень від заступника міністра Євгена Суліми і надав копію цього рахунку-фактури, а другий підтвердив те, що за моєю вказівкою він зв'язувався телефоном з посередником від фірми «Модерн XXI» Володимиром Миколайовичем, координати якого були дані Євгеном Сулімою під час мого відвідування 19 травня 2010 року його кабінету. Не знайшло відображення у рішенні суду і те, що керівник фірми «Модерн XXI» Калмиков у своєму листі (є у матеріалах справи), направленому до міністерства на запит голови комісії Баранова-Мохорта С.М. по розслідуванню інформації, наведеної у моєму першому відкритому листі до міністра Табачника Д.В., повідомив, що і співробітник на ім'я Володимир Миколайович у його фірмі працює, і рахунок-фактуру №СФ 0000219 його фірма виписувала, і що зі мною (Мокіним Б.І.) він ніколи не бачився і взагалі про моє існування не знав і ніякого рахунку-фактури мені не надавав, що опосередковано доводить, що я цей рахунок-фактуру отримав не від керівника чи представника фірми «Модерн XXI», а, як і Волков О.І., отримав його від заступника міністра Євгена Суліми під час перебування у його кабінеті. Читаючи рішення судді Шевченко Т.М. від 23 грудня 2010 року, важко втриматись від думки, що це рішення було написано раніше, ще до

початку судового засідання 22 грудня 2010 року, оскільки в це рішення не увійшло жодного слова, сказаного будь-ким із учасників судового розгляду під час засідання 22 грудня.

Останнє засідання по справі суддею Шевченко Т.М. було розпочате о 12 годині дня 22 грудня 2010 року і закінчилось біля 14 години дня. Завершуючи його, суддя сказала, що йде в дорадчу кімнату для винесення рішення, яке буде винесене нею до кінця дня, але виголосить вона це рішення лише наступного дня – 23 грудня о 9-й годині ранку. І сторони можуть при цьому оголошенні або бути присутніми, або їм постановлене рішення буде надіслане поштою. Однак у самому рішенні вказано, що – цитую: «23 грудня 2010 року Голосіївський районний суд у складі: головуючого судді Шевченко Т.М. з участю секретаря Загорулько Т.М., розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Києві цивільну справу за позовом Суліми Євгена Миколайовича до Мокіна Бориса Івановича, ТОВ «Діджітал Венчез», ТОВ «Українське незалежне агентство новин», третя особа Кузьменко Світлана Володимирівна, про захист честі, гідності та ділової репутації, спростування недостовірної інформації та стягнення моральної шкоди, – встановив:» – кінець цитати. Із цієї цитати видно, що суддя Шевченко Т.М. проводила повноцінне засідання суду ще й 23 грудня 2010 року, але уже без участі жодного із відповідачів, які навіть не запрошувались судом бути присутніми на цьому засіданні. А це є грубим порушенням норм процесуального права, оскільки рішення суду згідно з законодавством повинне оголошуватись одразу ж після виходу членів суду з дорадчої кімнати того ж дня, тобто рішення повинне було бути винесеним 22 грудня 2010 року, а не 23 грудня 2010 року.

Висновок із вище сказаного: суддя і процедури не дотрималась і по суті не усі обставини справи з'ясувала, тож її рішення не може вважатись правочинним. І не нульовою є імовірність того, що Київський апеляційний суд визнає мої аргументи достатніми для скасування рішення Голосіївського районного суду.

Але я цілком свідомий того, що Євген Суліма – тепер уже перший заступник міністра – не буде сидіти, склавши руки, і спробує і на суддю Київського апеляційного суду, якому буде доручено вести розгляд моєї апеляційної скарги, знайти спосіб впливу. Однак у мене усе-таки жевріє надія, що гучні заяви перших керівників нашої держави про необхідність посилення боротьби з корупцією у будь-яких її проявах знайдуть відгук у Київському апеляційному суді, і цей суд зуміє поставити законну крапку у справі за позовом Євгена Суліми до мене.

І я сподіваюсь, що після цього і інші ректори, яким, як і мені та Волкову, О.І., Суліма Є.М. вручав рахунки на майже 59 чи майже 74 тисячі гривень, теж посміливішають і теж про ці рахунки розкажуть. Як уже готовий розповісти про вручений йому рахунок, якщо його запитують слідчі, колишній ректор Київського національного університету харчових технологій Анатолій Українець, який на нещодавніх виборах ректора набрав майже 80% голосів делегатів Конференції трудового колективу, але результати якого скасовані за тією ж технологією, що і у Донецькому національному університеті – шляхом

раптового віднайдення документів ще одного претендента, якого міністерство, в якому за ці питання відповідає саме заступник міністра Євген Суліма, начебто, забуло допустити до участі у конкурсі.

Я одного не розумію, шановний Дмитре Володимировичу, – невже Вам абсолютно начхати на те, що про Вас думатимуть ректори університетів, яким Ваш заступник Євген Суліма вручав рахунки на оплату в якості благодійних внесків, і перед якими Ви зараз виступаєте з заявами, що Борис Мокін сказав неправду про вручення йому і іншим ректорам Євгеном Сулімою рахунків-фактур типу врученого мені №СФ 0000219 чи врученого Олегу Волкову №СФ 0000222?

Адже рано чи пізно правда все-одно стане відомою. І я думаю, що це станеться ще за нинішньої влади.

На це мене надихають слова сказані мені одним із слідчих, які мене допитували (а їх було аж троє – із різних відомств у різні дні), у відповідь на моє запитання стосовно того, чому вони, розуміючи, що я кажу правду і надаю абсолютно достовірні документи і записи, не класифікують дії Євгена Суліми як протизаконні. Цей слідчий мені сказав – команди немає.- Але при цьому додав, що усе що мною сказане і записане нікуди не дінеться. Що настане день, коли начальству Євгена Суліми потрібно буде знайти «цапа-відбувайла» за ті дії, що збуджують незадоволення у суспільстві, і тоді поступить команда, і усі документи та записи заживуть новим життям, і Євген Суліма ще буде відповідати по закону. Тож наберіться терпіння.

Задумайтесь над усім вище сказаним, шановний Дмитре Володимировичу!

Адже одна справа сперечатись і висловлювати відмінну від загальноприйнятої думку стосовно того, чи був Голодомор і чи були патріотами України вояки УПА, а зовсім інша дивитись у вічі ректорам, заявляючи про те, що їм ніяких рахунків Євген Суліма не вручав, і знаючи при цьому, що вони знають про те, що Ви знаєте, що він ці рахунки таки вручав. І якщо Ви думаєте, що потім можна буде, звільнивши Євгена Суліму, списати усе виключно лише на нього, то Ви помиляєтесь, оскільки затверджуючи Євгена Суліму своїм першим заступником в умовах, коли Вам уже точно було відомо, що рахунки він ректорам на майже 59 і майже 74 тисячі гривень усе-таки вручав перед переобранням на новий термін, Ви тим самим теж стаєте опосередковано причетним до цих рахунків. А це, як Ви розумієте, авторитету Вам не додасть ні в очах викладачів ВНЗ та студентів, ні в очах політиків і журналістів. Навіть за умови, що Ви заявлятимете, що я «перегрівся на сонці».

З повагою, оскільки усе ще думаю,
що Ви особисто до вручення цих рахунків
відношення не маєте, а захищаєте Євгена
Суліму виключно лише з позицій захисту
«честі мундира» Вашого заступника

Борис Мокін

Того ж вечора 25 грудня я розмістив цього листа на своєму персональному сайті, а у понеділок 27 грудня відправив його і поштою на службову адресу міністра.

Апеляційна скарга на рішення Голосіївського районного суду

Одразу ж після отримання ксерокопії рішення Голосіївського районного суду міста Києва за позовом до мене Євгена Суліми я його уважно вивчив і склав перелік підстав для написання апеляційної скарги. Після цього звернувся до юриста високої кваліфікації з проханням з урахуванням усіх виявлених мною підстав скласти повноформатну юридично умотивовану апеляційну скаргу в Київський апеляційний суд. До кінця дня у суботу 25 грудня ця апеляційна скарга була складена, а у неділю мною ця скарга була «відшліфована». Вона виявилась такою:

Апеляційному суду м.Києва

вул. Солом'янська, 2-А

м. Київ

МСП 03680

По справі № 2-6134/2010

Особа, яка подає апеляційну скаргу:

Скаржник (Відповідач 1): Мокін Борис Іванович

Інші особи, які беруть участь у справі:

Позивач: Суліма Євген Миколайович

Відповідач 2: ТОВ «Діджітал Венчез»

Відповідач 3: ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство новин»,

Третя особа: Кузьменко Світлана Володимирівна

На рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 23.12.2010 р. по справі № 2-6134/2010

АПЕЛЯЦІЙНА СКАРГА

Вважаю рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 23.12.2010 р. по справі № 2-6134/2010 про часткове задоволення позову Суліми Є.М. до Мокіна Б.І., ТОВ «Діджітал Венчез», ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство новин», третя особа Кузьменко Світлана Володимирівна про захист честі, гідності та ділової репутації, спростування недостовірної інформації та стягнення моральної шкоди (копія додається) незаконним та необґрунтованим, прийнятим з порушенням норм матеріального та процесуального права та таким, що підлягає скасуванню, з наступних підстав.

Судом порушено норми матеріального права:

Інформація, поширена Відповідачем 1, відповідає дійсності, що підтверджується наступними доказами:

1. Фраза із мого відкритого листа Міністру Табачнику Д.В., яку позивач Суліма Є.М. просив визнати недостовірною і спростувати, у дійсності є достовірною, оскільки станом на 20.08.2010 року (день подачі позову) я дійсно ще не сплатив біля 59 тисяч гривень Харківській фірмі «Модерн ХХІ» за виготовлення 4 дерев'яних вікон згідно з рахунком-фактурою №СФ-0000219 (копія додається, і повинна бути також у матеріалах справи), виписаним фірмою без вказання платника і врученим мені заступником Міністра Сулімою Є.М. у його кабінеті 19 травня 2010 року після мого звітування на кадровій комісії і запрошення Сулімою Є.М. зайти до нього для додаткової співбесіди.

Я зустрічався з заступником Міністра Євгеном Сулімою після завершення звітування на кадровій комісії Міністерства освіти та науки, який, ще раз стверджую, вручив мені під час цієї зустрічі рахунок-фактуру на оплату вікон на більше ніж 58 тисяч гривень, 19 травня 2010 р. у другій половині дня, а уже вранці 20 травня 2010 р. я вручив цей рахунок-фактуру проректору Мізерному В.М. – Цим повідомленням я хочу звернути увагу на те, що 19 травня до вечора я міг дістатись лише до Вінниці, а тому не міг дістатись до кінця робочого дня ні до Харкова, ні до Донецька для отримання там рахунку-фактури на виготовлення вікон і повернення до вечора цього ж дня до Вінниці, в чому легко переконатись по путівці виїзду та повернення в гараж мого службового автомобіля і по даті повернення на бланку мого відрадження до Києва. Це є додатковим свідченням того, що я отримав цей рахунок-фактуру від заступника міністра Євгена Суліми у Києві, а не у Харкові по місці розташування фірми «Модерн ХХІ» чи у Донецьку, куди, начебто, було відправлено цей рахунок-фактуру за свідчення керівника фірми Калмикова у його листі до МОН, копія якого є у справі у додатку №4 до позову Суліми Є.М.. Тим паче, що у цьому ж листі Калмикова вказано, що він мене не знає і ніколи ні в які контакти зі мною не вступав.

2. Факт вручення 19 травня 2010 року рахунку-фактури №СФ-0000219, виписаного Харківською фірмою «Модерн ХХІ» для оплати за виготовлення вікон мені, запрошеному заступником міністра Сулімою Є.М. після звітування на кадровій комісії до його кабінету для додаткової індивідуальної співбесіди, підтверджено після розслідування на вимогу народного депутата України Лесі Оробець в офіційній відповіді їй тимчасово виконувачем обов'язків Міністра внутрішніх справ України Попковим С.Є. (копія додається і повинна бути також у матеріалах справи). Далі подаю цитату із цієї відповіді: «Крім того, виконуючому обов'язки ректора університету Мокіну Б.І. 19.05.2010 під час перебування в Міністерстві освіти і науки України було надане платіжне доручення з метою перерахування, як благодійний внесок, коштів для проведення ремонтних робіт у Міністерстві. У подальшому, після приїзду на місце своєї роботи, отримавши відповідні консультації, у телефонній розмові роз'яснив керівництву Міністерства про неможливість оплати вказаного рахунку, на що йому було повідомлено, що оплата рахунку є благодійним внеском і не є обов'язковою» – кінець цитати.

І під кримінальну відповідальність з цього приводу Суліма Є.М., як витікає із відповіді т.в.о. Міністра внутрішніх справ України, не підпадає не

тому, що не мало місця вручення мені Сулімою Є.М. рахунку-фактури №СФ-0000219, а тому, що оплатити цей рахунок він просив на умовах надання благодійної допомоги.

Проведене розслідування (перше) підтвердило факт вручення Євгеном Сулімою 19 травня 2010 року рахунків на оплату виготовлення вікон для міністерства частині ректорів, які звітували на кадровій комісії цього дня, а у відповіді самому Євгену Сулімі на його більш пізній запит цей же т.в.о. Міністра внутрішніх справ Попков С.Є. уже стверджує, що відповідь народному депутату Лесі Оробець є помилкою, що додаткове розслідування факту вручення п. Сулімою рахунків ректорам не встановило. І це при тому, що в матеріалах розслідування є свідчення і мої разом з копією врученого мені Сулімою Є.М. рахунку, і є свідчення Олега Волкова разом з копією аналогічного рахунку, врученого йому тим же Сулімою Є.М.. Оскільки суду мною і позивачем були надані копії листів виконувача обов'язків Міністра внутрішніх справ Попкова С.Є., які несли взаємно виключаючі твердження, одне з яких підтверджувало мою правоту, а друге правоту позивача, то на четвертому засіданні суду 23 листопада 2010 року суддя Шевченко Т.М. прийняла рішення витребувати до суду матеріали тих розслідувань у Міністерстві внутрішніх справ, за якими писались ці листи. Але до початку 5-го і, як виявилось, останнього засідання суду 22 грудня 2010 року ці матеріали із Міністерства внутрішніх справ не надійшли, в чому я пересвідчився, ознайомившись із матеріалами справи безпосередньо перед початком судового засідання, однак суддя не перенесла розгляд справи на наступний термін, аби дочекатись надходження цих документів у розпорядження суду, щоб розглядати справу в умовах зняття виниклих у цих листах Попкова С.Є. протиріч по суті позову. А це було дуже важливо, оскільки перша відповідь Попкова С.Є враховувала той факт, встановлений слідчим після допиту тоді ще ректора Київського національного університету технологій і дизайну Волкова О.І., що не лише я отримав рахунок-фактуру на майже 59 тисяч гривень від Євгена Суліми, а і Волков О.І. теж отримав від нього аналогічний рахунок, 7-значний номер якого відрізнявся від мого лише на три одиниці (даний мені рахунок має номер 0000219, а даний Волкову О.І. рахунок має номер 0000222), а сума в рахунку-фактурі, врученому заступником міністра Сулімою Є.М. тоді ще ректору Волкову О.І., дорівнювала майже 74 тисячі гривень. А під час додаткового розслідування Міністерством внутрішніх справ Волков О.І. уже не допитувався і його свідчення та копія врученого йому рахунку-фактури уже не фігурували в матеріалах додаткового розслідування. Тобто додаткове розслідування мало явно замовний характер, що могло бути з'ясовано у суді і могло стати поводом для службового розслідування стосовно слідчого, який вів додаткове розслідування – ось чому, на мій погляд, матеріали першого і додаткового розслідування і не були передані з Міністерства внутрішніх справ до Голосіївського районного суду, незважаючи на їх запит суддею місяцем раніше.

І чи не тому на запит судді Міністерство внутрішніх справ не відреагувало і не надіслало до суду матеріалів розслідування, що істина була встановлена під час першого розслідування, а додаткове було зроблене і

сформульоване так, як попросив Суліма Є.М., і передача цих матеріалів судді могла б послужити встановленню невідповідності істинного результату розслідування тому твердженню, що надане у відповіді на запит Позивача?

Звертаю увагу суду на те, що на ухвалу про витребування доказів Голосіївського районного суду від 23.11.2010 р. МВС не надало жодної відповіді, а суд першої інстанції не вжив жодних процесуальних дій, щоб ці докази таки залучити до справи. Отже, мало місце неповне з'ясування судом обставин, що мають значення для справи, що є підставою для скасування рішення згідно п.1ст. 309 ЦПК.

3. Факт передачі мною проректору Вінницького національного технічного університету Мізерному В.М наступного дня після мого повернення із Києва врученого мені 19 травня 2010 р. у Києві заступником Міністра Сулімою Є.М. рахунка-фактури №СФ-0000219 для з'ясування умов здійснення проплати у Володимира Миколайовича, працівника фірми «Модерн ХХІ», названого мені Сулімою Є.М. в якості контактної особи, підтверджується пояснювальною запискою Мізерного В.М. (копія додається і повинна бути також в матеріалах справи).

4. Факт наявності в штаті фірми «Модерн ХХІ» працівника на ім'я Володимир Миколайович та випуски фірмою рахунка-фактури №СФ-0000219, врученого мені Сулімою Є.М., підтверджується листом керівника фірми «Модерн ХХІ» п. Калмикова, надісланого у відповідь на запит комісії, створеної міністром Табачником Д.В. (є в матеріалах справи в якості додатку №4 до позовної заяви Суліми Є.М.).

Також саме цього Володимира Миколайовича в якості посередника назвав своєму головному бухгалтеру колишній ректор Київського національного університету технологій і дизайну професор Волков О.І., повернувшись до університету з аналогічним рахунком-фактурою, отриманим від заступника міністра Євгена Суліми – це свідчить про те, що і посередника від фірми Володимира Миколайовича я не вигидав, а отримав його ім'я і телефонні координати саме від заступника Міністра Євгена Суліми 19 травня 2010р. під час зустрічі у його кабінеті.

5. Свідок Волков Олег Ігоревич своїми показами підтвердив інформацію про вручення йому заступником міністра Сулімою Є.М. платіжного документа, аналогічного тому, який було вручено 19 травня 2010 року мені. Свідок Волков О.І. станом на 19 травня 2010 року був ректором Київського національного університету технологій і дизайну і теж проходив індивідуальну співбесіду після звітування на кадровій комісії в кабінеті Суліми Є.М. у той же час, що і я. Свідок Волков О.І. підтвердив надану мною на засіданні 23.11.2010 р. інформацію про те, що він теж отримав від Євгена Суліми рахунок-фактуру на виготовлення дерев'яних вікон і надав до матеріалів справи копію цього рахунку-фактури, яка відрізнялась від моєї копії лише тим, що в ній фігурували не 4 вікна, як у моїй, а 5 вікон, і на суму майже 59 тисяч гривень, як у моїй, а на суму майже 74 тисячі гривень.

Звертаю увагу суду на те, що номер рахунку-фактури, випущеного тією ж Харківською фірмою «Модерн ХХІ» і отриманого від Суліми Є.М. свідком

Волковим О.І., (копія повинна бути в матеріалах справи) відрізнявся лише на 3 одинички від номера врученого Євгеном Сулімою рахунку-фактури мені (у мене номер був 0000219, а у Волкова 0000222).

Свідок Волков О.І. повідомив, що у приймальній заступника Міністра Євгена Суліми 19 травня 2010 р. він був разом зі мною і ще з десятком ректорів, але до кабінету кожний із нас заходив по одному, а тому в момент вручення рахунків і мені, і йому нікого іншого в кабінеті Євгена Суліми не було. На запитання представника позивача стосовно того, чому Волков О.І. написав 8-го липня пояснювальну записку на ім'я голови Комісії Баранова-Мохорта С.М., що 19 травня 2010 р. він від Євгена Суліми рахунку-фактури не отримував, свідок відповів, що від нього вимагалось написати строго по шаблону лише за те, що було 19 травня 2010 р., і не рекомендувалось писати про те, що було через день. Як виявилось, 19 травня 2010 р. Олегу Волкову Євген Суліма дійсно не вручив рахунок-фактуру, оскільки Волков заходив останній і для нього у Суліми уже не залишилося вільного рахунку-фактури, а тому Суліма попросив Волкова зайти через день для отримання рахунку після того, як йому цей рахунок буде доставлено із Харкова. Цим, очевидно, і пояснюється різниця на три номери між нашими рахунками.

6. Аналогічний рахунок-фактуру від заступника Міністра Євгена Суліми отримав, але не 19 травня 2010 р., а у інший день, і колишній ректор Київського національного університету харчових технологій, професор Українець А.І., який за станом здоров'я відмовився від свідчення у суді, але підтвердив цю інформацію у розмові з колишнім ректором Київського національного університету технологій і дизайну свідком Волковим О.І. Отже, вручення рахунків-фактур претендентам на посаду ректора перед переобранням заступником Міністра Євгеном Сулімою було до мого розголосу звичайною процедурою і стосувалося усіх. І те, що інші ректори університетів мовчать, свідчить лише про їхній страх перед санкціями Міністерства за розголос та небажання видавати ті дружні фірми, які на їх прохання зголосились проплатити ці рахунки з розрахунком на майбутні вигідні замовлення від цих університетів на виконання якихось робіт з преференціями по оплаті за виконані роботи. І цей страх є не безпідставним, оскільки Євген Суліма, який був одним із заступників Міністра освіти і науки після його реорганізації в Міністерство освіти і науки, молоді та спорту Указом Президента України від 24 грудня 2010 року уже призначений першим заступником Міністра, тобто отримав суттєве підвищення і суттєво більші можливості покарання неслухняних ректорів.

7. Свідок Мізерний В.М. (проректор Вінницького національного технічного університету) пояснив, що 20 травня 2010 р. зранку я викликав його до свого ректорського кабінету і, вручивши йому рахунок-фактуру, отриману з моїх слів у Києві від заступника Міністра Євгена Суліми, попросив зв'язатись з представником фірми «Модерн ХХІ» Володимиром Миколайовичем, контактний телефон якого дав мені Євген Суліма. Метою такого дзвінка була спроба домовитись з працівником фірми «Модерн ХХІ» не про проплату більше 58 тисяч грн. за виготовлення вікон для будівлі МОН згідно з врученим мені

рахунком-фактурою, а самим виготовити ці вікна і встановити їх в МОН, що нам обійдеться на порядок дешевше, оскільки в нашому університеті є лінія по виготовленню аналогічних вікон для університетських потреб. Але Володимир Миколайович у телефонній розмові сказав свідку Мізерному В.М., що наші вікна їм не потрібні, а потрібно сплатити оті більше 58 тисяч гривень згідно з виставленим рахунком-фактурою і, до того ж, сплатити не університетськими бюджетними грошми, а знайти якусь приватну фірму, яка цю проплату здійснить, а ми уже самі повинні домовлятися з цією фірмою, як університет компенсує їй понесені витрати.

В судовому засіданні від 22.12.2010 р. (згідно звукозапису судового процесу) було допитано двох свідків – Волкова О.І. та Мізерного В.М., проте в рішенні суду їх показанням не надана правова оцінка, більше того, про їх присутність та допит взагалі не згадується. Отже, має місце невідповідність висновків суду обставинам справи, що є підставою для скасування рішення згідно п.3 ст. 309 ЦПК.

Судом порушено норми процесуального права.

Я отримав у Вінниці повістку через Центральний поштамт лише на третє засідання суду і то лише в кінці дня, в який у Києві відбувалося це третє засідання – це обумовлене, скоріш за все, тим, що повістки із суду направлялись не за тією адресою, за якою я проживаю у Вінниці, а за іншою адресою, помилково вказаною в позові Суліми Є.М., тож, мабуть, тому вони поштою мені і не були вручені. Моє пояснення з цього приводу є у матеріалах справи. Судом не було з'ясовано причини неявок мене на перше та друге судові засідання та докази того, що хтось за мене ці повістки отримував. На даний час у м. Вінниці відсутня вулиця К. Цеткін, а заступник Міністра освіти Є.Суліма мав можливість ознайомитись із матеріалами моєї особової справи, яка є в МОН та вказати мою правильну адресу. Вважаю, що такі дії позивача Суліми Є.М. були спрямовані на те, щоб створити для суду можливість визнання причини моєї неявки неповажними та розглянути справу без мене, лише на підставі доказів Суліми. І про третє засідання суду я дізнався лише тому, що мене знають у місті Вінниці, а тому надіслали мені третю повістку додому на вулицю Р. Стахурського прямо з Головоштамту.

Незважаючи на те, що я є відповідачем №1 по судовому позову Суліми Є.М. усі три засідання суду, про два із яких я навіть не знав, а стосовно третього дізнався запізно, проводились у мою відсутність, та в присутності лише представника фірми «Діджітал Венчез», яка співпрацює з агентством УНІАН, але без представництва самого агентства УНІАН та третьої особи.

Світлани Володимирівни Кузьменко, без з'ясування причин і моєї, і представника агентства УНІАН, і Кузьменко С.В. відсутності.

Мені не було надіслано копії позовної заяви Суліми Є.М. і з нею я вперше ознайомився у матеріалах справи лише напередодні 4-го засідання. Це не дало мені можливості скористатись правовою допомогою кваліфікованого юриста при формуванні заперечення на позов – я змушений був ці заперечення писати в приміщенні суду сам.

Незважаючи на те, що я є відповідачем №1 (ключовим) по судовому позову Суліми Є.М., який проживає у Києві, в порушення чинного законодавства суд позов Суліми Є.М. розглядав за місцем його проживання у Києві, а не за місцем мого проживання, як фізичної особи – відповідача, у Вінниці. А моє клопотання, оприлюднене і передане для залучення до справи при другій моїй появі в судовому засіданні 22 грудня 2010 року, про передачу справи в Ленінський районний суд міста Вінниці або виділення провадження по мені у окрему справу з передачею її у Ленінський районний суд міста Вінниці суддею було відхилено.

Оскільки суду мною і позивачем були надані копії листів виконувача обов'язків Міністра внутрішніх справ Попкова С.Є., які несли взаємно виключаючі твердження, одне з яких підтверджувало мою правоту, як відповідача, а друге правоту позивача, то на четвертому засіданні суду 23 листопада 2010 року суддя прийняла рішення витребувати до суду документи того розслідування у Міністерстві внутрішніх справ, за яким писались ці листи. Але до початку 5-го і, як виявилось, останнього засідання суду 22 грудня 2010 року ці документи із Міністерства внутрішніх справ не поступили, однак суддя не перенесла розгляд справи на наступний термін, аби дочекатись надходження цих документів у розпорядження суду, щоб розглядати справу в умовах зняття виниклих у цих листах Попкова С.Є. протиріч по суті позову. Я знайомився з матеріалами справи перед початком засідання суду 22 грудня 2010 року і у ній матеріалів, які повинні були надійти з Міністерства внутрішніх справ, не було.

В рішенні суду немає жодної згадки про свідчення свідків Волкова О.І. та Мізерного В.М., якими вони підтверджували надану мною інформацію про те, що рахунок-фактуру на оплату за виготовлення вікон за ціною у майже 59 тисяч гривень вручив мені заступник Міністра Суліма Є.М. у своєму кабінеті – адже аналогічний рахунок-фактуру він вручив і Волкову О.І., копія і свідчення якого надані були суду 22 грудня 2010 року. Зовсім проігноровані і свідчення Мізерного В.М., пояснення якого є у справі, з яких витікає, що він вів перемовини про оплату врученого мені Сулімою Є.М. рахунка-фактури на другий день після вручення саме з посередником від фірми, вказаним мені теж Сулімою Є.М.. А про те, що в штаті фірми «Модерн XXI» є співробітник, з яким Мізерний В.М. вів перемовини, та що рахунок, вручений мені Сулімою Є.М. виписувався цією фірмою, підтвердив сам керівник цієї фірми – лист від нього є у матеріалах справи. Але усі ці свідчення проігноровані, як і моя інформація про це, яка теж є у матеріалах справи. Складається враження, що рішення було складене суддею ще до засідання суду 22 грудня 2010 р., оскільки в його текст не ввійшло нічого із того, що прозвучало в суді в цей останній день.

Останнє засідання по справі суддею Шевченко Т.М. було розпочате о 12 годині дня 22 грудня 2010 року і закінчилось біля 14 години дня. Завершуючи його суддя сказала, що йде в дорадчу кімнату для винесення рішення, яке буде винесене нею до кінця дня, але виголосить вона це рішення лише наступного дня – 23 грудня о 9-й годині ранку. І сторони можуть при цьому оголошенні або бути присутніми, або їм постановлене рішення буде надіслане поштою.

Однак у самому рішенні вказано, що – цитую: «23 грудня 2010 року Голосіївський районний суд у складі: головуючого судді Шевченко Т.М. з участю секретаря Загорулько Т.М., розглянувши у відкритому судовому засіданні в м. Києві цивільну справу за позовом Суліми Євгена Миколайовича до Мокіна Бориса Івановича, ТОВ «Діджітал Венчез», ТОВ «Українське незалежне агентство новин», третя особа Кузьменко Світлана Володимирівна, про захист честі, гідності та ділової репутації, спростування недостовірної інформації та стягнення моральної шкоди, – встановив:» – кінець цитати. Із цієї цитати видно, що суддя Шевченко Т.М. проводила повноцінне засідання суду ще й 23 грудня 2010 року, але уже без участі жодного із відповідачів, які навіть офіційно не запрошувались судом бути присутніми на цьому засіданні. А це є грубим порушенням норм процесуального права, оскільки рішення суду згідно з законодавством повинне оголошуватись одразу ж після виходу членів суду з дорадчої кімнати того ж дня, тобто рішення повинне було бути винесеним 22 грудня 2010 року, а не 23 грудня 2010 року.

Отже, я вважаю рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 23.12.2010 р. по справі № 2-6134/2010 про часткове задоволення позову Суліми Є.М. до Мокіна Б.І., ТОВ «Діджітал Венчез» та ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство новин», третя особа Кузьменко Світлана Володимирівна про захист честі, гідності та ділової репутації, спростування недостовірної інформації та стягнення моральної шкоди незаконним та необґрунтованим, прийнятим з порушенням норм матеріального та процесуального права, при його постановленні не досліджено всі докази, не встановлено дійсні відповідні їм правовідносини, висновки суду спростовуються матеріалами справи, а тому оскаржуване рішення не може бути правильним по суті, обґрунтованим, законним та справедливим з вище вказаних підстав.

З огляду на викладене вище, відповідно до п.2 ч.1 ст.307, ст.309 ЦПК України,

ПРОШУ:

1. Скасувати рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 23.12.2010 р. по справі № 2-6134/2010
2. Ухвалити нове рішення по суті позовних вимог, яким відмовити в задоволенні позовних вимог Суліми Є.М. у повному обсязі.

Додатки:

1. Копія Рішення від 23 грудня 2010 року Голосіївського районного суду по справі №2-6134/2010 за позовом Суліми Є.М. до Мокіна Б.І., ТОВ «Діджітал Венчез», ТОВ УНІАН, третьої особи Кузьменко С.В.
2. Копія рахунку-фактури №СФ-0000219, виписаного Харківською фірмою «Модерн ХХІ» і врученого мені заступником міністра освіти і науки України Сулімою Є.М. у його кабінеті 19 травня 2010 року.
3. Копія відповіді т.в.о. міністра внутрішніх справ Попкова С.Є. народному депутату Лесі Орбець.

4. Копія «Пояснювальної записки» проректора ВНТУ Мізерного В.М., написаної ним 09.07.2010 року.

5. Докази сплати державного мита та витрат на ІТЗ судового процесу.

6. Копії апеляційної скарги в 4-х екземплярах.

Б.І. Мокін

А у понеділок 27 грудня у другій половині дня я відправив цю апеляційну скаргу кур'єрською поштою до Голосіївського районного суду міста Києва, оскільки за процедурою, незважаючи на те, що апеляційна скарга адресується до апеляційного суду, фізично вона подається до того суду, на рішення якого подається апеляція.

Наведений вище текст апеляційної скарги відрізняється від відісланого до суду лише вилученням адрес учасників судових перегонів, оскільки не розголошення персональних даних осіб без їх згоди згідно зі вступившим в силу відповідним законом віднині є нормою нашого життя.

Наступного дня, тобто у вівторок 28 грудня о 16 годині 30 хвилин моя апеляційна скарга опинилась в канцелярії Голосіївського районного суду міста Києва – про це мені доповів особисто кур'єр, який її доставляв.

Що цікаво, згідно з чинним законодавством апеляційне оскарження я повинен подати не пізніше 10 днів після прийняття судом оскаржуваного рішення. Голосіївський районний суд постановив рішення, яке я оскаржую, 23 грудня, тож термін подачі мною апеляційної скарги завершується навіть з врахуванням вихідних і святкових днів 6 січня 2011 року. Сьогодні, коли я пишу ці рядки, на календарі уже 4 січня, а із Голосіївського районного суду рішення мені ще поштою не надіслали, як було обіцяно. Тож, якби Олег Волков не надіслав мені ксерокопію цього рішення на другий день після його винесення судом, то я не зміг би вчасно подати апеляційну скаргу. З цього я роблю висновок, що не нульовою є імовірність того, що і перші дві повістки з викликами до суду, які мені не надійшли, не пошта не доставила із-за невірної адреси, а вони просто не були відіслані з самого суду секретарем цього суду, до якого Євген Суліма знайшов лише йому відомий підхід.

Постскриптум: у середу 5-го січня 2011 року на мою адресу нарешті надійшло рішення Голосіївського районного суду. І якби я чекав на нього до початку роботи по написанню апеляційної скарги, то у мене на її написання і доставку до суду залишилось би менше доби.

Події, що мали місце на початку 2011 року

Ось і прийшов Новий 2011 рік, після зустрічі якого жителями Землі з келихами шампанського він розпочав свою нестримну ходу.

В Україні початок нового року ознаменувався тим, що суди за клопотанням Генеральної прокуратури України продовжили утримання під вартою заарештованих раніше колишніх високих посадовців із уряду Юлії

Тимошенко – міністра внутрішніх справ Луценка, міністра охорони навколишнього природного середовища Філіпчука, начальника митної служби Макаренка, заступника керівника НАК «Нафтогаз України» Діденка, заступника міністра юстиції Корнійчука, голови Дніпропетровської ОДА Бондаря, проти яких порушено кримінальні справи. А суд Чехії продовжує утримувати під вартою колишнього міністра економіки Данилишина, який попросив у Чехії політичного притулку, а Генпрокуратура України вимагає його екстрадиції в Україну, оскільки проти нього теж порушено кримінальну справу. Порушено кримінальну справу і проти самої Юлії Тимошенко, але її не заарештували, а взяли з неї підписку про невиїзд і обіцянку вчасно з'являтися на допити до слідчого Генпрокуратури, що вона акуратно робить майже щодня.

Якщо вірити журналістам, Луценку інкримінують перевищення службових повноважень при вирішенні питання нарахування міліцейського стажу і пенсії колишньому своєму персональному шоферу, Філіпчука звинувачують у незаконному розірванні контракту з фірмою «Венко», заснованою 4-ма студентками, з якою попереднім урядом було підписано угоду про розробку десятків кілометрів причорноморського нафто-газоносного шельфу, Макаренко обвинувачується у незаконному розмитненні того російського природного газу, який був закачаний в українські газосховища фірмою «Росукренерго» і у зв'язку з несплатою за нього переданий росіянами у власність НАК «Нафтогаз України», Діденка обвинувачують у тому, що він цей на думку нинішньої влади незаконно розмитнений російський природний газ використав для нужд України, а Корнійчуку інкримінують використання службового становища при визначенні сімейної юридичної фірми в якості захисника інтересів України під час судового розгляду позову фірми «Росукренерго» до НАК «Нафтогаз України», обумовленого намаганням повернути собі вилучений у неї російський природний газ. Що інкримінується Бондарю, якого перед порушенням кримінальної справи уже встигли призначити заступником міністра інфраструктури, поки що неясно, але усі добре пам'ятають його заклики до жителів Дніпропетровської області під час президентських виборів не голосувати за Віктора Януковича, тому що для дніпропетровських бізнесменів прихід до влади донецьких нічого доброго не принесе. Данилишина обвинувачують у тому, що він використав службове становище, дозволивши провести тендер за участю лише одного учасника. А саму Юлію Тимошенко обвинувачують у нецільовому використанні тих мільйонів доларів, що отримані від японців по Кіотському протоколу за передачу квоти на викиди в атмосферу.

Але на думку журналістів, висловлену в багатьох ЗМІ, усім ясно, що усі ці кримінальні справи спрямовані не стільки на боротьбу з корупцією у владних ешелонах, скільки на зведення рахунків з «гнобителями» фірми «Росукренерго», власник якої Фірташ є соратником нинішнього президента, і «очищення» політичного простору України від Юлії Тимошенко та її політичних соратників з дружніх політичних сил. – Нагадаю, що Луценко є лідером «Народної самооборони», а Корнійчук є головою Української соціал-демократичної партії, що входить до складу політичного блоку БЮТ. Адже,

якби це було не так, то зараз серед арештованих повинно було б бути немало і представників тієї виконавчої влади, яка керувала країною до того дня, коли уряд очолила Юлія Тимошенко, оскільки керувати з порушенням норм законодавства є нормою для більшості чиновників усіх рангів незалежно від кольору знамен політичних сил, котрі їх цією владою наділили.

Відкриті кримінальні справи і проти лідерів осіннього «Майдану», який зібрав десятки тисяч мілких і середніх підприємців, що протестували проти норм нового Податкового кодексу. Ветувати найбільш драконівські норми цього кодексу протестувальники президента усе-таки змусили, але ось тепер, коли усе заспокоїлось, у відповідь їх лідери отримали кримінальні справи за невиконання рішення суду, що забороняв збирати людей на Майдані, та за нанесення матеріального збитку, обумовленого розкришенням тротуарних плиток під час встановлення наметів. Але усім зрозуміло, що ці каральні заходи націлені у першу чергу на те, аби відбити охоту у будь-кого у майбутньому збиратися на цьому (чи іншому) Майдані.

Важливою віхою у новому році стало введення в дію закону про захист персональних даних, згідно з нормами якого тепер будь-яку інформацію, в якій містяться якісь персональні дані, включаючи прізвище чи вік, будь-якої особи можна оприлюднювати лише з дозволу цієї особи. То ж тепер доведеться при викладенні інформації, яка стосується якоїсь конкретної особи, використовувати у якомусь варіанті «езопівську» мову.

Ще однією знаковою віхою нового року можна вважати скасування усіх тих антикорупційних законів, які були раніше прийняті Верховною Радою України, і введення в дію яких уже двічі відкладалось. Це зроблено під приводом того, що президентом готуються нові більш досконалі антикорупційні закони, проекти яких будуть на днях передані до Верховної Ради України.

Знаковою віхою для моєї сім'ї стало попередження ректора Володимира Грабка, зроблене ним 4 січня у конфіденційній розмові моєму молодшому сину Олександрю, що в разі, якщо він не знайде способу впливу на батька, тобто на мене, і я не припиню поміщати на своєму персональному сайті негативні матеріали стосовно заступника міністра Євгена Суліми, то у Олександра можуть виникнути проблеми під час захисту докторської дисертації у спецраді при ВНТУ, і до того ж він може втратити ще й кафедру, яку Грабко знищить шляхом об'єднання зі своєю кафедрою. На що Олександр йому відповів, що долю його докторської дисертації буде вирішувати спецрада ВНТУ, а не ректор, який є лише одним із членів цієї спецради, а щодо кафедри, то для її ліквідації потрібна згода Вченої ради університету, адже, оскільки кафедра рішенням ради була відкрита, то лише за рішенням цієї ради її і можна закрити. А впливати на батька Олександр відмовився, оскільки моя боротьба з корупцією у верхніх ешелонах влади нашого міністерства йому подобається.

Для мене особисто початок нового року ознаменувався ще й тим, що популярний щотижневик «Вінницькі РЕАЛії» у середу 5 січня опублікував інтерв'ю, взяте у мене напередодні Нового року журналістом Ігорем Заїковатим, в якому на розвороті двох сторінок подані основні віхи мого життя

і суть конфлікту з заступником міністра Євгеном Сулімою, який привів до моєї відставки з посади ректора ВНТУ. Варто зазначити, що у цьому інтерв'ю я вперше оприлюднив на широкий загал той факт, що нинішній ректор ВНТУ Володимир Грабко, який є моїм учнем і який завдяки мені став ректором, на вимогу заступника міністра Євгена Суліми заборонив оформляти протоколом моє обрання Вченою Радою університету 8 вересня 2010 року «Почесним ректором», роблячи у такий спосіб це обрання нелегітимним, а також той факт, що, незважаючи на домовленість Голови Наглядової ради нашого університету, Президента Національної академії педагогічних наук України Василя Кременя з міністром освіти і науки України Дмитром Табачником про те, щоб я зайняв вакантне місце заступника голови Наглядової ради, ректор Володимир Грабко на вимогу заступника міністра Євгена Суліми відмовився включити в порядок денний Вченої ради університету питання про обрання мене до складу Наглядової ради університету.

Якщо зважити на те, що ця публікація вийшла в рубриці «Знакові люди Вінниці» і що у попередньому числі щотижневика було опубліковане у цій же рубриці інтерв'ю з губернатором Вінниччини Миколою Джигою, то такою публікацією можна пишатись, адже «засвітитись» у цій рубриці матиме можливість далеко не кожний професор.

А завершу характеристику подій, які мали місце на початку 2011 року, я кількома словами про враження від прочитання «Записок українського самашедшого» – першого твору у прозі геніальної української поетеси Ліни Костенко, який побачив світ в грудні 2010 року, а мені подарований на день народження 3 січня 2011 року колишнім моїм проректором з виховної роботи Тамарою Буяльською.

Я прочитав цей художній твір, що містить більше 400 сторінок, протягом двох днів – святкового (Різдво) 7-го і вихідного (субота) 8-го січня.

Перше, що кинулось мені у вічі під час прочитання цих «Записок» Ліни Костенко – це те, що стиль їх написання співпадає з тим стилем, яким я пишу ось уже 19 років усі свої історико-публіцистичні книги, яких уже дванадцять. Різниця лише в тому, що Ліна Костенко в уста свого головного героя – кандидата наук, програміста, який працює по виклику у приватній фірмі, що обслуговує і ремонтує комп'ютери, вкладає характеристики подій і героїв цих подій без конкретизації дат і паспортної персоніфікації героїв, а у мене герої носять конкретні прізвища, і точно визначені дати, в які вони творять свої справи.

Друга відмінність стилю Ліни Костенко у цих «Записках» від мого стилю – це більша жорстка характеристика політиків, прізвища котрих хоча і не названі, але ідентифікуються за їх посадами і ділами.

І третя відмінність полягає в тому, що уся книга Ліни Костенко проникнута безнадією, а у моїх книгах показано, що можна досягати і позитивних результатів, хоча б у локальних масштабах, що вселяє надію на те, що з часом масштаби цього позитивізму зростатимуть.

Особливо вдалася Ліні Костенко остання третина книги, в якій виписані сторінки, присвячені Помаранчевій революції, – читаючи їх я знімаю перед

поетесою капелюха, оскільки в її опису тих подій динамізму і емоцій більше, ніж на сторінках моєї книги «Що за горизонтом», що побачила світ у 2005 році. Але зігриває мені душу те, що в моїй книзі описано набагато більше подій з прив'язкою до часу і фігурують імена конкретних героїв.

В цілому мені книга Ліни Костенко сподобалась, але я не думаю, що деякі її закамурфльовані фігуранти, які нині при владі, дозволять цій книзі стати добре розрекламованою і отримати широкий доступ до українського читача.

Народний депутат України Леся Орбець продовжує пошук істини

Напередодні Нового Року, заглибившись в персональний сайт народного депутата Лесі Орбець, я знайшов там опублікованою усю її переписку з різними посадовцями з правоохоронних органів стосовно її депутатського звернення з вимогою розслідувати факти, оприлюднені у моєму відкритому листі міністру освіти і науки України Дмитру Табачнику, які стосувалися нав'язування ректорам університетів, що звітували на кадровій комісії, заступником міністра Євгеном Сулімою багатотисячних платіжних рахунків, виписаних Харківським ТОВ «Модерн ХХІ», з настійливим проханням знайти спосіб оплатити ці рахунки.

Ознайомившись з усіма зверненнями Лесі Орбець до різних посадових осіб та їхніми відповідями на ці звернення, я знайшов значну кількість протиріч у цих відповідях.

А тому ще до Нового Року я надіслав Лесі Орбець електронною поштою листа, в якому звернув її увагу на ці протиріччя.

І у перший день старого Нового року, тобто у п'ятницю 14 січня я отримав від народного депутата Лесі Орбець листа у відповідь, в якому повідомлено мені, що на основі виявлених мною протиріч вона надіслала ще одне депутатське звернення на ім'я уже нового Генерального прокурора України Пшонки В.П. Це звернення я приведу трохи нижче – у розділі, присвяченому другому засіданню Київського апеляційного суду.

А у цьому розділі я обмежуся лише тим, що повідомлю, що, як мені стало відомо дещо пізніше від В. Шабуніна – помічника народного депутата Лесі Орбець, від Генерального прокурора Пшонки надійшов лист-відписка, що питання, підняті в депутатському зверненні, уже розслідувались слідчими Міністерства внутрішніх справ раніше і доведена їх безпідставність, тож прокуратура не бачить необхідності проводити це розслідування повторно.

Ректор – це не лише посада, а і статус, який є довічно дійсним як за життя особи, ним у якийсь період удостоєної, так і після її смерті

У середу 26 січня 2011 року у Києві на засіданні докторської спецради при НДІ педагогіки Національної академії педагогічних наук України відбувся публічний захист кандидатської дисертації в галузі педагогічних наук моєю аспіранткою заочної форми підготовки Оленою Слободянюк, яка працює

асистентом кафедри інженерної і комп'ютерної графіки Вінницького національного технічного університету.

Її дисертація була присвячена розробці технології дистанційного викладання курсу інженерної і комп'ютерної графіки у вищих навчальних закладах. Захищала Олена свою дисертацію грамотно і красиво, що викликало позитивну реакцію усіх членів спеціалізованої ради, які одногolosно проголосували за присудження їй наукового ступеня кандидата педагогічних наук.

За процедурою захисту довелось виступати і мені, як науковому керівникові аспірантки. Під час свого виступу я вжив словосполучення: «Я, як колишній ректор Вінницького національного технічного університету». На мій подив, ці мої слова викликали негативну емоційну реакцію кількох членів спеціалізованої вченої ради, із числа тих, які часто беруть участь за кордоном у різного роду наукових форумах. Усі вони в один голос мені заявили, що колишніх ректорів не буває, оскільки в усьому цивілізованому науковому світі є нормою, що ректор – це не лише посада, яку певна особа посідає визначений законодавством термін, а і статус, який ця особа набуває довічно і який в історичній хронології вищого навчального закладу закарбовується навіки. І зі Світової асоціації ректорів нікого із її членів не виключають після того, як вони залишили посаду ректора, а продовжують звертатись до них в усякого роду офіційних зверненнях, використовуючи словосполучення: «Пане ректор!» Почувши це, я теж згадав, що на конференції Світової асоціації ректорів, яка відбувалася у Брюсселі, і в якій взяв участь і я, серед учасників були і ті, хто в даний час уже не посідав ректорської посади, але до них усі звертались, починаючи своє звернення зі слів: «Пане ректор!»

А після завершення засідання спеціалізованої ради я від її членів почув ще й таке: «Зверніть увагу, Борисе Івановичу, на те, кого із попередніх ректорів університету, якому виповнилося більше 100 років, пам'ятають професори цього університету без заглядання в книгу з історії чи в музей. Як правило, без шпаргалки і без підказки вам назвуть того ректора, який створив цей вищий навчальний заклад, того ректора, який перетворив цей вищий навчальний заклад в університет, і того ректора, який керував університетом найдовше. Тож про вас, який перетворив Вінницький політехнічний інститут у Вінницький державний технічний університет та домогся присвоєння університету статусу національного, і який відпрацював на посаді ректора ВПІ, ВДТУ і ВНТУ 21 рік, що стане найдовшим терміном, оскільки за новим законом про вищу освіту усі майбутні ректори матимуть право перебувати на посаді ректора лише два терміни по 5 років кожний, – про вас пам'ятатимуть усі майбутні покоління викладачів і студентів вашого університету. А тому гордо несіть чесно набутий вами і нічим не заплямований статус ректора і ніколи не називайте себе колишнім ректором».

Чесно кажучи, я, як усяка нормальна людина, не дуже люблю, коли мені роблять зауваження, але цього разу я був вдячний усім тим членам спеціалізованої вченої ради при НДІ педагогіки НАПН України, які зробили мені вище наведене зауваження. Більше того, це зауваження мені додатково

підняло настрій, який і так уже був піднесеним завдяки гарному захисту дисертації моєю аспіранткою.

Постскрипtum: після розміщення цього матеріалу на своєму персональному сайті я отримав коментар, що за європейськими нормами посада ректора переходить у статус після завершення посадових повноважень лише за умови успішного завершення хоча б одного повного терміну обрання.

Звернення до читачів мого сайту

Шановні читачі мого сайту!

У січні нинішнього 2011 року на сторінках газети «Голос України» опубліковані, а тому стали такими, які необхідно виконувати, два Закони України, присвячені особливостям оприлюднення будь-якої інформації взагалі та інформації, яка містить персональні дані героїв публікації зокрема. Згідно з відповідними статтями цих законів віднині забороняється публікувати без згоди героїв публікації їх персональні дані і дозволяється виносити лише оціночні судження про ті чи інші події, до яких причетні герої цих публікацій, залишаючи категорію звинувачення для суду.

А тому, аби не мати проблем у взаємовідносинах зі службовими особами, які наглядають за дотриманням законодавства, у подальшому, змальовуючи попередньо ті чи інші події, за матеріалами яких ще не має рішення суду, я буду конкретні прізвища і конкретні посади з прив'язкою до конкретних фактів оприлюднювати в моїх публікаціях лише в рамках оприлюднення офіційних документів та в цитатах, взятих із публікацій інших авторів або із моїх власних публікацій, здійснених до моменту вступу в дію вище згаданих законів, які, як відомо, зворотної сили не мають.

Отаке звернення я розмістив 12 лютого 2011 року на своєму персональному сайті після ознайомлення у середу 9-го лютого з вищезгаданими законами на сторінках свіжого числа «Голосу України».

Кілька думок з приводу демаршу Ліни Костенко

Сьогодні інтелектуали всієї України зачитуються нещодавно опублікованим першим прозовим романом під назвою «Записки українського самашедшого» геніальної української поетеси Ліни Костенко.

Оскільки перші відгуки на цей роман були виключно позитивними, то редакторові видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА», яке видало цей твір Ліни Костенко, Івану Малковичу вдалося її умовити здійснити протягом місяця поїздки в ряд українських міст для зустрічей з читачами і публічного обговорення роману, що для нього було не простою задачею, оскільки останні 20 років геніальна українська поетеса не спілкувалась ні з ким і навіть не давала ніяких інтерв'ю нікому із журналістів.

Ці зустрічі в усіх містах проходили на «Ура!» і для виконання наміченої програми залишилось Ліні Костенко відвідати ще лише Кривий Ріг, Острог і Львів.

Далі я буду спочатку цитувати або переоповідати те, що сказано в статті Ірини Славінської «Хто образив Ліну Костенко?», опублікованій на сайті «Української правди» 10-го лютого 2011 року.

І почну з того, що 9 лютого 2011 року на сайті видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» з'явилося повідомлення Івана Малковича, що поїздки Ліни Костенко до Кривого Рогу і Острогу з метою обговорення «Записок українського самашедшого» відкладаються на невизначений термін, а поїздка до Львову скасовується взагалі. У цьому повідомленні Іван Малкович вказує на те, що «Каталізатором такого рішення видатної письменниці стали провокативні інсинуації деяких львівських письменників, журналістів та діячів театру».

Виявляється, що у львівській кав'ярні «Кабінет», у якій полюбляють збиратися місцеві інтелектуали для обговорення за чашкою кави різних злободенних явищ, 3-го лютого літературознавець Віктор Неборак, критик Ігор Котик та поет Юрій Кучерявий зібрались для того, щоб у присутності журналістів висловити свої думки стосовно «Записок українського самашедшого».

На цій зустрічі Віктор Неборак висловив свою «фантазію», що роман Ліни Костенко – це щоденник самої авторки, який аби не оприлюднювати деталі свого приватного життя вона веде від імені «маски» – програміста, професійну фразеологію якого Ліна Костенко, скоріш за усе, почерпнула від свого сина, котрий має саме таку кваліфікацію. Віктор Неборак висловив також побоювання, що Ліну Костенко почнуть наслідувати, і справжня література зникне, оскільки книжкові полиці заповнять памфлети-щоденники на гострі теми, запит на які сьогодні у пересічних українців переважає.

А Юрій Кучерявий, по-перше, звернув увагу, що Ліна Костенко пише про те, що ми і так знаємо, по-друге, що вона приписує своєму програмісту функції системного адміністратора, демонструючи цим певну необізнаність у тому, чим займається її головний герой, а по-третє, що її роман – це зовсім і не роман, оскільки написаний з суттєвими відступами від жанру, а такий собі «соціальний памфлет».

Ці їхні критичні зауваження в дещо перекрученому журналістами вигляді з'явилися в Інтернеті 7-го лютого, а більш розлого опубліковані 8-го лютого у «Високому замку», де одночасно була опублікована також і гостра відповідь Оксани Пахльовської – відомої в кругах журналістів і письменників дочки Ліни Костенко. Квінтесенцією цієї відповіді Оксани Пахльовської можна вважати такі її слова: «Це пост алкогольні викиди жовчі відомого кола осіб, які не володіють жодним навіть напівінструментом аналізу».

Ірина Славінська у своїй статті акцентує на тому, що скандал почався від перекручення у гіршу сторону сказаного в «Кабінеті», і закінчує статтю такими словами: «Але питання в тому, чи зможуть письменники та літературні діячі знайти в собі сили для культурного вирішення ситуації, що склалася».

А тепер я дозволю собі висловити кілька власних думок стосовно «ситуації, що склалася». На мій погляд, моральне право на висловлення своєї позиції я маю, виходячи уже хоча б з того, що у тому ж жанрі, що і Ліна

Костенко, я за останні 20 років написав і опублікував 12 книг, що складають історико-публіцистичну сагу, з кількома із останніх книжок якої можна ознайомитись, не покидаючи сторінок цього сайту, але в іншому його розділі. І формальна відмінність цих моїх 12 книжок від книги Ліни Костенко, яку я «проковтнув», майже не відриваючись, ще на початку січня, полягає лише у тому, що, по-перше, я веду розповідь від власного імені; по-друге, веду свою розповідь в темпі розгортання подій; по-третє, описані події датую, і, по-четверте, усі мої книжкові герої носять свої дійсні життєві імена. І до жанру роману я свої опубліковані твори не відношу, а вважаю їх історико-публіцистичними книгами суб'єктивно-літописного характеру, які хоча і містять у собі елементи художньої прози, але усе-таки більше тяжіють до жанру журналістики. І саме з цієї причини я років з десять тому відмовився від пропозиції прийняти мене до Національної спілки письменників України, сказавши голові Вінницької обласної організації НСПУ, що мене цілком влаштовує членство в Національній спілці журналістів України – це і справедливо і без натяжки.

Тож, виходячи з усього сказаного про власні книги, можна зробити висновок, що я, як і вище згадані критики Ліни Костенко, теж не вважаю її «Записки українського самашедшого» романом. Але це не означає, що від цього книга Ліни Костенко в моїх очах змістовно програє. Зовсім ні! Я вважаю, що Ліна Костенко написала дуже гарну книгу і дуже вчасно. Про це свідчать і той ажіотаж, який ми спостерігаємо сьогодні навколо її книги, і ті тисячі людей, котрі хотіли б зустрітись з видатною українкою, яка, на мій погляд, через років п'ятдесят у свідомості українців стане постаттю, рівновеликою Тарасу Шевченку для нашого часу.

А помилка критиків Ліни Костенко полягає не у тому, що вони її «Запискам українського самашедшого» відмовили у статусі роману, а у тому, що вони це зробили невчасно. Не потрібно було цього робити зараз, коли книжку читають масово, коли записуються в чергу до тих щасливчиків, яким вдалося придбати цю книжку, і, особливо ж, коли Ліна Костенко зустрічається з прихильниками її таланту у різних українських містах. Критичні зауваження потрібно було б висловлювати з часом, коли усі, хто хотів, прочитають цю книгу, і коли Ліна Костенко завершила б як оголошену програму зустрічей з читачами, так і, можливо, ще й програму додаткову на прохання жителів багатьох інших українських міст. І тоді б ні вона ні її дочка Оксана Пахльовська не віднесли б так хворобливо до критичних слів на адресу «Записок українського самашедшого». Адже Ліна Костенко є геніальною поетесою, а ось як прозаїк вона ще є лише початківцем – і нічого дивного немає у тому, що перший прозовий твір її не є таким же досконалим як поетичні твори. Це ж все одно, що чемпіону і рекордсмену світу зі стрибків у висоту з жердиною Сергію Бубці запропонувати почати стрибати у довжину, або одному із братів Кличків, які є абсолютними чемпіонами світу з боксу, запропонувати зайнятись греко-римською боротьбою. І мабуть нікого не здивувало б, якби в цих нових для себе видах спорту вони спочатку показали б далеко не чемпіонські результати, а ось від поетеси Ліни Костенко чомусь критики одразу ж хочуть рівновеликих

досягнень і у прозі. Так не буває. А ось те, що в наш непростий для України час, вона, скориставшись прозовим жанром, вплела свій талановитий голос в літературну «Молитву за Україну», то є подією для усіх нас. І у цьому випадку слід було б критикам Ліни Костенко дослухатись до співочих слів Андрія Миронова в образі Остапа Бендера: «Моих грехов разбор оставьте до поры. – Вы оцените красоту игры!»

Але, висловлюючи претензії до критиків Ліни Костенко стосовно невчасності їхніх критичних зауважень, я не можу не звернути і її увагу до того, в чому неправою є вона і в чому неправою є її дочка.

На мій погляд, не гоже було геніальній українській поетесі, з якою бажають зустрітись тисячі прихильників її таланту у Львові – столиці патріотичного українства, відмовляти їм у зустрічі з нею лише тому, що троє львівських критиків віднайшли у її першому прозовому творі певні недоліки і оприлюднили свою думку. Це ж дуже неадекватна кара, до того ж кара, що впала у першу чергу на тисячі ні в чому не повинних голів і сердець її львівських прихильників. І яке у неї буде відчуття, якщо їй стане відомо, що хтось із занадто емоційних її прихильників, втративши надію зустрітись зі своїм кумиром, дав ляпаса тим, хто став винуватцем цієї втрати?

Є у мене запитання і до Оксани Пахльовської: «Пані Оксано! Коли ви побачили, що для вашої матері, якій уже далеко за 70, постійні переїзди, проживання в готелях і зустрічі з багатотисячними масами прихильників в позбавлених кисню приміщеннях, що продовжуються уже протягом місяця, стали загрозливими для здоров'я, то чому не оголосили перерву на місяць-другий, пообіцявши львів'янам зустріч з нею колись у майбутньому? Навіщо було, як привід для припинення поїздок, використовувати критичні зауваження кількох літературознавців? Це ж нерозумно і несправедливо по відношенню до тисяч львівських прихильників таланту вашої матері! І мені здається, що не вона, а ви наполягли на оголошенні саме такої причини припинення зустрічей Ліни Костенко зі своїми прихильниками. І якщо навіть для мене, який не є львів'янином і вважає Ліну Костенко геніальною поетесою, прийняте нею рішення про довічне табу на поїздки до Львова, стало п'ятном на Сонці, то я уявляю собі, як це вдарило по серцях самих львів'ян. І це несправедливо, оскільки саме Львів сьогодні є центром захисту української мови, української літератури і української культури. Тож не пристало і там непродуманими рішеннями збільшувати кількість людей, які скептично відносяться до українських цінностей».

Я розумію, що Оксана Пахльовська навряд чи читатиме те, що я тут написав, оскільки не впевнений, що вона взагалі чула про мене і знає про мій сайт. Тож сподіваюсь лише на те, що хтось із її знайомих, авторитетних для неї, висловиться аналогічно, і вона знайде спосіб розрядити ситуацію і погасити цей, непотрібний українству, скандал. А свої думки з приводу цього скандалу я оприлюднив не з надією, що з ними ознайомляться Ліна Костенко чи Оксана Пахльовська, а з надією, що з ними ознайомляться читачі мого сайту, адже і від них залежить міцнішатиме українська нація і українська держава, чи ми

зруйнуємо їх, потопивши в нерозумних скандалах, нікому із громадян України не потрібних.

Перші здобутки міністра Дмитра Табачника у Вінницькому національному технічному університеті

У понеділок 21 лютого 2011 року, розгорнувши останнє число щотижневика «Зеркало недели» (№6 за 19-25 лютого 2011 р.), я ознайомився зі статтею «Дорогу осилит тот, кто правильно выбрал направление», яку написала Наталія Шульга, котра представляє Український науковий клуб.

У цій статті автор подає результати світового і вітчизняного рейтингу університетів «ВебOMETрика» за червень 2010 року і січень 2011 року, підрахованого в лабораторії кіберметрики Центра інформації і документації Національної дослідницької ради Іспанії за критерієм присутності доменів університетів у світовому інформаційному просторі. В опублікованій статті подається 50 українських університетів, котрі станом на січень 2011 року посіли місця у вітчизняному рейтингу з 1-го по 50-е, а також вказуються місця, які вони посідали у вітчизняному рейтингу станом на червень 2010 року. Крім того наводяться місця, які посідали ці університети у червні 2010 року та місця, на які вони перемістились у січні 2011 року, у світовому рейтингу.

Мене, звичайно ж, у першу чергу зацікавила інформація по рідному Вінницькому національному технічному університету, який у червні 2010 року, коли ректором ще був я, посідав у вітчизняному рейтингу 26 місце, а у світовому рейтингу був 5874-м.

Так ось, за період з вересня 2010 року по січень 2011 року, коли ВНТУ уже очолював інший ректор, наш університет опустився у вітчизняному рейтингу з 26-го на 47-е місце, а у світовому рейтингу з 5874-го на 7054-е, тобто за півроку пропустив вперед себе у вітчизняному рейтингу 21 університет, а у світовому рейтингу пропустив вперед себе аж 1180 університетів з різних країн. І це не тому, що ВНТУ зменшив свою участь у вітчизняному і світовому інформаційному просторі – зовсім ні, наша участь залишились тією ж, але інші університети зробили якісний стрибок уперед, а наш університет зупинився на рівні, досягнутому на 1-е вересня 2010 р.

Ось цю втрату нашим університетом провідних позицій у вітчизняному і світовому інформаційному просторі і можуть записати собі в якості першого здобутку на терені ВНТУ нинішній міністр Дмитро Табачник і нинішній його перший заступник Євген Суліма.

Але для них, я думаю, важливішим є інший їхній здобуток, обумовлений безнаслідковим зменшенням бюджетного фінансування нашого університету по такому, наприклад, параметру, як оплата енергетичних ресурсів. Посудіть самі, шановні читачі, коли ректором ВНТУ був такий, висловлюючись мовою спорту, боксер суперважкої вагової категорії як я (академік, член президії Національної академії педагогічних наук України, заслужений діяч науки і техніки України, депутат Верховної Ради України 1-го скликання), то міністерство змушене було фінансувати наш університет по оплаті

енергетичних ресурсів, виходячи з Постанови Кабміну, якою воно зобов'язане було виділяти і виділяло такий процент бюджетного фінансування, яким є процент студентів бюджетної форми навчання, згідно з яким на 2010 рік я у них «вибив» 4 з половиною мільйонів гривень з бюджету на фінансування оплати енергетичних ресурсів, і лише 2 мільйони ми заплатили з власних коштів, зароблених за надання платних послуг населенню. А тепер, коли замість мене ректором став, висловлюючись тією ж мовою спорту, боксер легкої вагової категорії, який немає жодного з моїх академічних, наукових і політичних звань, то на 2011 рік нашому університету із бюджету виділено на оплату енергетичних ресурсів лише півтора мільйони гривень, а 5 мільйонів ми зобов'язані заплатити із власних коштів. І, звичайно ж, нинішній ректор і не насмільється заперечувати, хоча різниця у 3 мільйони гривень суттєво вдарить по кошторису витрат університету, а якщо і ризикне, то до нього прислухатись у міністерстві все одно ніхто не буде, адже в чергу до міністра встануть за преференціями у першу чергу багато таких же ректорів-«важковаговиків», яким був і я, і яких колективи багатьох інших університетів зберегли на виборах на ректорських посадах з оглядкою на нинішні складні кризові роки. Як не має шансів у нинішнього ректора-«легковаговика» і змінити план позабюджетних надходжень на 2011 рік, встановлений міністерством університету на рівні 32 мільйонів гривень, у той час як у минулому 2010 році університет заробив власних коштів лише 28 мільйонів, а на збільшення контрактників у нинішньому році, завдяки яким можна було б заробити додаткові 4 мільйони гривень, може розраховувати нині лише який-небудь за визначенням Ліни Костенко «український самашедший». Але, шановні мої читачі із ВНТУ, ви не бійтесь, що грошей не вистачить на зарплату чи оплату енергоносіїв. Ще будучи ректором, я накопичував на університетському позабюджетному рахунку кошти для того, щоб у 2011 році розпочати будівництво 40-квартирного житлового будинку для викладачів і співробітників. Тож цими коштами тепер новий ректор і закряє «дірку» у кошторисі витрат, обумовлену недофінансуванням університету із загального бюджету. Але, на жаль, молодим викладачам і сім'ям співробітників, які стоять в черзі на отримання житла, доведеться тепер подбати про власні квартири самотужки, на відміну від тих 250 професорів, доцентів і співробітників, котрим квартири побудував я, будучи ректором, голосів декого із яких я, до речі, недорахувався на виборах. Нагадаю, що на виборах 2-го вересня 2010 року за мене проголосували 71 член Конференції трудового колективу університету, а за більш м'якого і податливого нинішнього ректора, якого підтримало міністерство, під «напором» першого заступника міністра Євгена Суліми проголосувало 72.

А завершити цей матеріал я хочу такою реплікою до абітурієнтів Вінниччини – шановні, навіть опустившись на 47-е місце у вітчизняному рейтингу «Вебометрики» і на 7054-е місце у її світовому рейтингу, ВНТУ у Вінниці все одно залишається першим серед вінницьких вищих навчальних закладів, оскільки навіть Вінницький національний медичний університет знаходиться у рейтинговій таблиці «Вебометрики» суттєво нижче за нас, а щодо Вінницького національного аграрного університету та Вінницького

державного педагогічного університету, то їх і за обрієм не видно. Тож для отримання якісних знань, що поцінуються і за кордоном, вам все одно доцільніше поступати у Вінниці саме до нас.

Отаку інформацію я розмістив у вівторок увечері на своєму персональному сайті.

Візит губернатора до Вінницького національного технічного університету

У четвер 24 лютого 2011 року о 15 годині на засідання Вченої ради нашого університету завітав голова Вінницької обласної державної адміністрації Микола Джига. Його супроводжували заступник губернатора з гуманітарних питань Спірідонова та заступник начальника обласного управління освіти Бадюк.

У нашому університеті уже давно очікували на візит губернатора, адже в деяких інших вінницьких університетах Микола Джига за час після його призначення керівником області уже встиг побувати навіть двічі, а до найпотужнішого за науковими досягненнями вищого навчального закладу Вінниччини, яким є наш університет, в якому до того ж півроку тому помінявся ректор, він усе ще ніяк не міг дістатись. І ось, нарешті, ця подія відбулася.

Розпочав свій виступ губернатор з короткого аналізу справ у Вінниччині та оцінки своєї обізнаності у цих справах.

Наголосив на тому, що влада – це є форма обслуговування людей. І, перш за все, потрібно думати про збереження людей. На жаль, багато людей покидають світ і у зв'язку з зловживанням спиртними напоями, і у зв'язку з недотриманням здорового способу життя. Значна провина у цьому і водіїв автотранспорту, котрі створюють аварійні ситуації на дорогах і вулицях. Досить багато у нас і застарілих технологій, котрі теж часто стають причиною вкорочення віку і здоров'я працівників підприємств.

Попит на цукор високий і стабільний, тож Вінниччині потрібно відроджувати цукровирощування і цукроваріння. Але заводи Вінниччини мають застаріле енергоємне технологічне обладнання. Тож необхідно будувати нові цукрові заводи, два із яких уже в стадії створення. А на старих заводах уже ні якості цукру не досягти, ні сучасної продуктивності праці.

Другим багатством Вінниччини є зерно, якого у минулому році зібрано в області більше трьох з половиною мільйонів тон. Елеваторне господарство у нас теж застаріле, тож керівники області пропонують і вченим ВНТУ підключитись до розв'язання нагальних проблем поліпшення роботи елеваторів для покращення умов зберігання зерна.

Важливими галузями для Вінниччини є садівництво і тваринництво. Але на жаль культура доїння у нас дуже низька, тож якість надоєного молока теж низька. Потрібно йти по шляху нарощення потужних тваринницьких комплексів, які забезпечують і якість молока і зниження його собівартості. І у вирішенні цих питань теж можлива участь вчених ВНТУ.

Потрібно попрацювати і на терені забезпечення техніки безпеки як під час праці людей, так і під час їх відпочинку.

Опікується влада Вінниччини і питаннями духовності та розвитку культури. В рамках цієї проблеми вирішено створити меморіальний комплекс у пам'ять про загиблих під час будівництва ставки Гітлера, що дасть нам додаткові можливості для поглиблення краєзнавчих процесів.

Вінниччина приваблива, тож потрібно докласти зусилля, аби про її привабливість знало якомога більше людей.

На цьому основну свою доповідь губернатор завершив і запропонував задавати йому запитання.

В рамках відповідей на запитання губернатор розповів про перспективи створення у Вінниці разом з запорізькою «Мотор-Січчю» вертолітобудівного виробництва і про перспективи освітлення усіх населених пунктів Вінниччини за допомогою енергоощадних освітлювальних пристроїв, до чого можуть підключитись і вчені ВНТУ. Розповів Микола Джига і про те, що до 31 грудня минулого року було вивезено з Вінниччини на утилізацію до останньої краплі усе ракетне паливо, і про проблеми, які є ще не до кінця вивченими для вирішення питань будівництва в області заводів по виготовленню біодизельного палива, а також про проблеми, які встали перед керівництвом області в питанні модернізації спортивного комплексу, який належить військовим, і якому вони і самі не можуть дати ради, і області не віддають для вирішення питань модернізації. Повідомив очільник області, що сім спортивних майданчиків у місті буде створено у найближчий час.

На цьому губернатор завершив зустріч у конференц-залі, а я йому на прощання подарував свою останню історико-публіцистичну книжку «Завершення вибіркового літопису на папері, або університету – 50», вказавши у дарчому надпису ті сторінки, які присвячені особисто йому. Після цього ректор нашого університету Володимир Грабко ознайомив високого гостя з виставкою наукових досягнень вчених університету, розгорнутою у рекреації біля конференц-залу. У кінці зустрічі, побачивши, що ректор Володимир Грабко, прощаючись з високим гостем, не дарує йому нашу красиву і промовисту книгу, присвячену 50-річному ювілею університету, що відбувся у минулому році, я, як людина, яка ще обіймала посаду ректора університету під час святкування цього ювілею, подарував на прощання Миколі Джизі ще й цю книгу, аби він, ознайомившись з її змістом, міг скласти повне уявлення про наш університет і його місце в системі вищої освіти України.

Отаку інформацію я у суботу 26 лютого розмістив на своєму сайті.

Про корисність читання газет

У понеділок 28 лютого у другій половині дня я зайшов на сайт УНІАН і прочитав звернення віце-спікера парламенту Миколи Томенка до Генерального прокурора України, в якому Генеральній прокуратурі пропонувалось розібратися з тим, чому в ряді університетів студентам-відмінникам замість 700 гривень стипендії за лютий виплатили лише по 530 гривень. Серед 5 названих університетів, в яких цей факт має місце, фігурував і наш Вінницький національний технічний університет.

Я одразу ж зателефонував першому проректору Олександрові Романюку і розповів про прочитане на сайті УНІАН. Той про цей факт ще нічого не знав, хоча саме він відповідає за виплату стипендій. Одразу ж після мого дзвінка Олександр Романюк позвав до себе на нараду усіх, хто причетний до виплати стипендій. Чим ця нарада закінчилась, я не знаю, але наступного дня при зустрічі під час обідньої перерви біля їдальні перший проректор кинув мені репліку, що ніякої вини працівників фінансових служб і директорів інститутів та деканів в недоплаті стипендій немає, оскільки виплачувати підвищену стипендію у лютому не було письмової вказівки з міністерства. У відповідь я теж кинув репліку, що в газеті «Урядовий кур'єр» більше місяця тому була опублікована постанова Кабміну України, яка зобов'язувала вищі навчальні заклади з лютого місяця перейти на виплату стипендій у новому розмірі, встановленому урядом – і вказувались ці розміри. Раніше за такими постановами слідкував я, як ректор, щодня увечері прочитуючи усі основні газети республіканського та обласного і міського рівнів, і доводив потрібну інформацію до відома усіх членів ректорату щотижня на його засіданнях. А зараз бачу, що ні нинішній ректор штудіюванням газет не переймається, ні його проректори, тож не дивно, що університет почав попадати в число штрафників. Моя репліка дуже не сподобалась першому проректору – я вперше побачив злі вогники в його очах, так, начебто, це я був винним у тому, що студентам недоплатили стипендії. Але ж ні він, ні тим паче ректор, які усім своїм виглядом щодня демонструють мені, що моїх послуг не потребують, на засідання ректорату мене не запрошують і за досвідом до мене не звертаються, тож нема підстав і сердитись на мене за те, що я вчасно не проінформував про вищевказану постанову Кабміну України.

Роздуми над публікацією Остапа Дроздова зі Львова

Сьогодні на календарі вівторок 1-го березня 2011 року.

Щойно в №34-35 за 25-26 лютого російськомовного варіанту газети «День» я прочитав статтю Остапа Дроздова «Ледокол не может плавать в болоте, или почему Лина Костенко не должна приезжать во Львов».

Читаючи цю статтю, я ніяк не міг позбавитись від відчуття, що використані в ній образність і аргументація мені уже дуже добре знайомі із якихось інших публікацій. І я згадав – та це ж образність і аргументація Олеся Бузини в його статтях в газеті «Київські відомості», присвячених Тарасові Шевченку, Лесі Українці і Ользі Кобилянській! Різниця лише в тому, що Олесь Бузина, чіпляючись до чисто людських недоліків, до того ж ніким іншим не підтверджених, давав негативні характеристики окремим видатним українцям, а Остап Дроздов дає аналогічні характеристики усій культурній громаді Львова, зводячи близьку до західних стандартів свободу столицю українського протесту до рівня провінційного «Хрунова». Тож у мене мимоволі закралась думка, що це, можливо, і не сам Остап Дроздов вирішив позбавити Львів ореолу, а йому цю ідею «хтось», не афішуючи себе, обнадійливо підказав. Більше того, здається мені, що і львівським літературознавцям, які в кафе

висловили критичні зауваження на адресу «Записок українського самашедшого», теж «хтось» підказав виступити з їхніми зауваженнями обов'язково ще до приїзду Ліни Костенко до Львова.

Попробуйте, шановні літературознавці, пригадати цього «хтось», відтворивши хронологію подій напередодні приїзду до Львова Ліни Костенко!?

І, мабуть, якщо Ліна Костенко уважно проаналізує, хто їй що сказав стосовно Львова і львів'ян напередодні її поїздки до цього міста, то і вона відкриє для себе отого «хтось», який зумів підігріти в ній якусь застарілу образу.

І я не виключаю, що і план усіх цих подій у їхньому взаємозв'язку був «кимсь» спочатку завчасно розроблений і потім успішно втілений у життя.

І те, що усі ці події відбулися в околі відзначення першої річниці президентства Віктора Януковича, можливо, теж не є випадковим збігом, адже до його досягнень, судячи з переважної більшості публікацій, найбільш критично віднесли саме на Галичині, неформальною столицею якої є Львів. Тож чи не є приниження ролі цього міста, висловлене устами львів'янина Остапа Дроздова, «чийсь» подарунком чинному президенту України до річниці його президентства, скоріш за все навіть ним самим неочікуваним? Особливо на фоні публічної заяви на підтримку з боку кількох львівських театральних функціонерів.

Я, особисто, від такої думки ніяк не можу відхреститись.

Постскрипtum: знайомлячись з №39-40 за 4-5 березня 2011 р. газети «День», на стор.19 в рубриці «Пошта Дня» я прочитав лист до Ліни Костенко продюсера серіалу «Гра долі» Галини Криворчук під назвою «Все потоне, а «сало» спливе», датований 26 лютого. Порадувало мене те, що хоч ми з Галиною Криворчук не знайомі, і не могли зговоритись, а деякі думки у цьому листі вона виклала співзвучні моїм, опублікованим на моєму персональному сайті 3 березня в «Роздумах над публікацією Остапа Дроздова зі Львова». Правда, у мене дещо інші асоціації і дещо інші посилки, але ідейна спрямованість співпадає.

Не можу не відзначити, що у цьому ж числі газети «День» мені дуже сподобалась стаття Ігоря Лосєва «Шок без терапії». Я не можу утриматись, щоб не навести одну цитату із цієї статті: «К сожалению, и нынешний Президент, и его предшественник (якобы антипод) не понимают, а потому и не могут объяснить народу простую истину: без русского языка Украина выживет, без украинского – Украины как нации и государства не будет».

На жаль, цієї простої істини не в змозі зрозуміти і значна частина пересічних громадян України із числа тих, які відмовляються вивчати українську мову лише тому, що вважають достатнім для повсякдення того мовного суржику, який вони чомусь називають російською мовою, і за який у моєї мами, яка за життя була вчителькою російської мови, вони ніколи не отримали б навіть «трійки».

Чому я образився на проректора з виховної роботи?

У четвер 3-го березня 2011 року за 10 хвилин до 18-ї години мені зателефонувала проректор з виховної роботи нашого університету, доцент Анна Писклярова і запросила до актового залу, де о 18 годині повинен був розпочатись традиційний конкурс «Міс ВНТУ», започаткований ще мною у бутність ректором Вінницького політехнічного інституту разом з тодішнім проректором з виховної роботи, доцентом Тамарою Буяльською.

Анна Валеріївна запропонувала мені підходити до залу десь о 18 годині 15 хвилин, щоб не марнувати час в очікуванні, допоки студенти заповнять зал.

Я подякував проректору за запрошення і сказав, що обов'язково о 18 годині 15 хвилин буду у залі, адже я уже звик в якості глядача кожного року напередодні свята 8-го березня отримувати позитивні емоції від цього конкурсу краси і грації, в якому беруть участь переможниці конкурсів «Міс інститут», які є найкрасивішими серед найрозумніших студенток в усіх восьми навчальних інститутах, що входять до структури університету.

Згадавши про те, що в започаткованому мною три роки тому щорічному конкурсі «Міс Наука», в якому беруть участь лише студентки 5-го курсу магістерської форми підготовки наукового напрямку, переможниця конкурсу отримує грошову премію в розмірі 1000 грн., яку я виплачую із власних коштів, я вирішив «урівняти» у фінансовому відношенні обидва ці конкурси і розпочати, починаючи з нинішнього року, виплачувати із власних коштів і переможниці конкурсу «Міс ВНТУ» грошову премію і теж у розмірі 1000 грн.

Тож, поклавши у кишеню конверт з 1000 грн., я о 18 годині 10 хвилин попрямував до актового залу.

Зал був переповнений, і я зайшов до нього одночасно з оголошенням про початок конкурсу.

Ще за часів проректорства Тамари Буяльської було встановлено, що для журі конкурсу у першому поперечному переході залу розміщуються стіл і стільці, до яких збоку доставляються ще 5 стільців для почесних гостей – ректора, проректора і трьох осіб із числа додатково запрошених.

Тож, маючи запрошення проректора з виховної роботи Анни Писклярової, я сміливо направився до місць для запрошених, тим паче, що інших вільних місць у залі все одно не було.

Але, яким же було моє здивування, коли, підійшовши до цих місць, я побачив там сидячими не лише ректора Володимира Грабка, проректора Анну Писклярову, що цілком логічно, але одночасно побачив, що на інших місцях теж сидять люди – і жодного вільного місця в ряду запрошених немає.

Постоявши над сидячими в ряду запрошених секунд десять і не побачивши бажання у когось уступити мені місце, на що я заслуговував уже хоча б тому, що відпрацював 21 рік ректором цього університету і доклав чимало зусиль аби вивести ВНТУ в число провідних університетів України, і не побачивши бажання у проректора Анни Писклярової запропонувати комусь із сидячих на не по праву зайнятих ними місцях для запрошених уступити місце

мені, я повернувся і пішов у кінець залу, аби у стоячому положенні полюбуватись на конкурсанток.

Такого приниження я давно не знав, адже за тим, що екс-ректору ВНТУ не було надано місця в ряду запрошених, повернувши голови, спостерігали не лише нині діючий ректор і проректор з виховної роботи, але і усі інші 450 людей, присутніх у залі.

На щастя, у третьому ряду з кінця залу біля проходу мені поступився місцем студент, тож я отримав можливість спостерігати за подіями на сцені у цілком нормальному положенні. Єдину незручність доставляла думка, спрямована до проректора з виховної роботи Анни Писклярової: «Навіщо ж ти запрошувала, якщо не збиралася забезпечити мене місцем, а точніше, запросивши, чому не попередила тих, хто сів на місця для запрошених, щоб одне місце вони залишили вільним для мене?»

Дівчата у конкурсі виступали гарно, і кожна заслуговувала на те, щоб стати «Міс ВНТУ», але, оскільки переможець повинен бути лише один, то журі на чолі з доцентом кафедри філософії Анатолієм Теклюком, скрупульозно підрахувавши бали, його, точніше, її визначили.

Дівчатам-конкурсанткам вручили квіти і сертифікати від профкому по 200 грн. кожній, а «Міс ВНТУ» отримала сертифікат на 300 грн. Під час цього нагородження я підійшов до сцени і попросив ведучого надати слово мені. Він так і оголосив: «Щось хоче сказати Борис Іванович Мокін!»

Я піднявся на сцену і повідомив, що для вирівнювання фінансово умов участі в конкурсах «Міс Наука» і «Міс ВНТУ» я вирішив і для «Міс ВНТУ» теж заснувати премію в 1000 грн. Після цього я вручив конверт з 1000 грн. «Міс ВНТУ-2011», поцілував їй руку і спустився зі сцени.

Зал вибухнув аплодисментами, а я попрямував у свій третій ряд з кінця, щоб ще через хвилину покинути і його.

Діставшись кабінету, я ще з годину чекав телефонного дзвінка від проректора Анни Писклярової, сподіваючись, по-перше, що вона принесе мені вибачення за те, що, запросивши, не забезпечила місцем, а по-друге, що вона, як проректор, який відповідає за конкурс «Міс ВНТУ», подякує мені за те, що я з власних коштів заснував премію в 1000 грн. для переможниці цього конкурсу і одразу ж вручив цю премію.

Але того вечора я ні від кого телефонного дзвінка так і не дочекався. Більше того, не підійшла до мене і не зателефонувала Анна Писклярова і наступного дня у п'ятницю 4 березня, не пролунав дзвінок і у суботу 5 березня.

Тож у неділю 6 березня на правах учителя я вирішив розмістити оцю інформацію на своєму сайті в якості дистанційного уроку на тему виховання для наймолодшого проректора, ще мною призначеного, оскільки якщо вона здатна поступати так по відношенню до мене, якому зобов'язана усім своїм нинішнім статусом, то не нульовою є імовірність того, що по відношенню до тих працівників університету, яким нічим не зобов'язана, вона може вчинити набагато жорстокіші дії.

Вінниччина журналістська (і моє місце в ній)

Під такою назвою (без слів, виділених дужками) у січні нинішнього року вийшла книга покійного голови Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України Володимира Лисенка, який минулого року помер після важкої хвороби на 71 році життя, встигнувши в останні відведені йому земні дні завершити підготовку до друку рукопису цієї книги.

У цій книзі енциклопедичного характеру, присвяченій 50-річчю створення Національної спілки журналістів України, Володимир Григорович виклав короткі біографії усіх тих журналістів Вінниччини, які за своїми творчими здобутками на це заслуговують, за період від створення Радянського Союзу до наших днів.

Про Володимира Лисенка у присвяченій йому післямові до книги Юрій Нагорний написав, цитую: «... У його легендарному портфелі мирно співіснували цупкі почесні грамоти Спілки журналістів і огірки з власного городу та ковбаса, яку він ніс хворому товаришу в лікарню, бритва для гоління чи краватка (так, на всяк випадок) і новенькі книжки, ще із запахом друкарської фарби... При цьому він завжди кудись поспішав у справах...»

Проте, не завжди бував таким собі лагідним і пухнастим... Зневажав «паркетних» журналістів і бундючних чиновників, та й, взагалі, намагався триматись подалі від будь-якої влади: свого часу хлопці з КДБ щільно «опрацьовували» вільнодумного журналіста... Втім вислів незабутнього філософа-мандрівника Григорія Сковороди з гордістю міг приміряти і до себе: «Світ ловив мене, ловив, проте, так і не впіймав ...» – кінець цитати.

Гортаючи сторінки журналістської енциклопедії Володимира Лисенка, я на сторінці 149 віднайшов півтори колонки присвячених і мені – члену Національної спілки журналістів України Мокіну Борису Івановичу. Але особливу радість і приємність я відчув, коли прочитав рецензію на мою журналістську творчість, написану на цій же сторінці відомим і авторитетним не лише на Вінниччині, але і в усій Україні письменником і журналістом, заслуженим журналістом України Леонідом Пастушенком, який пише, цитую:

«Починаючи з пристрасних депутатських виступів у першому парламенті незалежної України, Борис Мокін несхибно стоїть на принципових державницьких позиціях, і у виступах у пресі, і в своїй ректорській практиці обстоює свободу слова, гуманітарні права особи та національно-культурну й політичну самоідентифікацію українського народу.»

На відміну від більшості науковців та ректорів, Борис Мокін добре володіє пером, власне, на рівні професійного журналіста. І якщо його перша книжка «Рік у політиці» (К., 1991) була ще переважно автобіографічно-документальною, то вже наступні – «Напередодні та трохи згодом», «Чи те ми робимо?», «Рік поза політикою», «Запитання без відповідей» – повнометражна публіцистика високого гатунку, котра, певно, увійде до кращих сторінок української журналістики доби Незалежності. Характерною особливістю публіцистики Бориса Мокіна є суцільно індивідуальний погляд на сьогодення, але оскільки аргументація в публіциста науково зважена, то логіка

його мислення й переконування набуває, як правило, об'єктивної незаперечності. У нинішній політичній тріскотняві та невагомості заяв і намірів саме голос таких публіцистів-політиків, як Борис Мокін, повертає нас на грішну землю політичних реалій» – кінець цитати.

Чому мені так приємно було прочитати і процитувати рецензію авторитетного журналіста і літератора Леоніда Пастушенка?

А тому, що вона чітко та однозначно і переконливо відкидає усі ті звинувачення, які були висунуті мені стосовно моїх публіцистичних книг у вересні минулого року під час виборів ректора ВНТУ заступником міністра освіти і науки Євгеном Сулімою, котрий публічно на засіданні Конференції трудового колективу принижував членів Вченої ради університету за те, що вони дали згоду на публікацію в університетському видавництві моїх книжок, з його точки зору «нікудишніх». Заступнику міністра тоді настільки не сподобалося те, що у своїй останній книжці я описав увесь процес вручення мені ним платіжки на майже 59 тисяч гривень, за якою я зобов'язаний був організувати оплату виготовлення 4 дерев'яних вікон на цю суму Харківською фірмою «Модерн ХХІ» в якості благодійного внеску, що він навіть організував приїзд до нашого університету тележурналістів 1-го телеканалу, які шляхом опитування студентів і викладачів намагались довести, що мої публіцистичні книжки нічого не варті. Але на моє щастя, усі опитувані, окрім начальника методичного відділу Людмили Громової висловились стосовно моєї публіцистики у тому ж ключі, що і Леонід Пастушенко, тож прямого наказу вилучити усі мої книжки із бібліотеки після цього з міністерства не надійшло. До речі, і Людмила Громова, коли ще працювала доцентом кафедри історії, за її ж повідомленнями на засіданнях університетської ради з гуманітарних проблем, щороку використовувала мої книжки при вивченні теми «Історія університету» і завжди розхвалювала їх зміст і мене за їх написання.

А щоб не бути звинуваченим у тому, що я уже після критики Євгена Суліми попросив Леоніда Пастушенка написати позитивну рецензію на мою публіцистичну творчість для книги Володимира Лисенка, повідомляю, що свою рецензію на мою творчість, як відзначено у самій книзі, де вона розміщена, Леонід Пастушенко написав ще у 2000 році. Суліма ж з'явився до університету зі своєю критикою на адресу моїх книг лише у вересні 2010 року.

Завершити цю розповідь я хочу закликком до відвідувачів мого сайту: «Знайдіть час, зайдіть до обласної бібліотеки імені Тімірязєва, чи до університетських бібліотек і почитайте «Вінниччину журналістську» Володимира Лисенка – на її сторінках ви знайдете багато цікавих для себе людей, причетних до журналістики, як із числа тих, які ще ходять серед нас, так і із числа тих, яких уже серед нас немає».

Отакий текст я розмістив на своєму персональному сайті у середу 9 березня 2011 року.

Річні збори академії на фоні судового засідання

У понеділок 14 березня після закінчення робочого дня я власним автомобілем виїхав до Києва, аби у вівторок взяти участь у засіданні президії Національної академії педагогічних наук України, членом якої я є, у середу взяти участь в науковому семінарі, присвяченому застосуванню інформаційно-комунікаційних технологій в освіті, до програми роботи якого увійшли дві доповіді, підготовлені під моїм науковим керівництвом, а у четвер взяти участь в річних зборах академії і засіданні академічного відділення педагогіки і психології вищої школи, академіком по якому я є.

Відпрацювавши кілька годин на засіданні президії НАПНУ, я до кінця вівторка ще досить плідно попрацював за комп'ютером, редагуючи і правлячи розроблену моїм молодшим сином Олександром, який навчається в докторантурі, теорію оптимізації руху електромобіля за критерієм мінімуму витрат енергії акумулятора.

А у середу зареєструвавшись і представивши керівникові секції моїх співдоповідачів – директора Інституту магістратури, аспірантури і докторантури нашого університету, доктора технічних наук, професора Віталія Мокіна та його заступника, кандидата технічних наук, доцента Світлану Бевз і докторанта, кандидата технічних наук, доцента Мирослава Боцулу, я залишив їх в актовому залі Інституту педагогіки НАПНУ для участі в пленарному засіданні семінару, а сам відправився на Солом'янську площу, де об 11 годині 50 хвилин у Київському апеляційному суді повинно було розпочатись перше судове засідання по розгляду моєї апеляційної скарги на рішення Голосіївського районного суду міста Києва за позовом заступника міністра Євгена Суліми до мене і журналістів двох інформаційних агентств про захист честі, гідності і ділової репутації, обумовленим моїм зверненням до міністра Дмитра Табачника, в якому я повідомив, що Євген Суліма вимагає від мене в якості благодійного внеску здійснити проплату рахунку, виписаного на майже 59 тисяч гривень Харківською фірмою «Модерн ХХІ» за виготовлення для міністерства 4 вікон, та журналістськими коментарями з приводу цієї, оприлюдненої мною на моєму персональному сайті, інформації.

Про те, як пройшло це судове засідання, я в кінці цього ж дня дав інформацію на свій персональний сайт. Ця інформація мала такий вигляд:

Перше засідання Київського апеляційного суду тривало три хвилини.

У середу 16 березня 2011 року о 12 годині 40 хвилин в залі №1008 Київського апеляційного суду розпочалося перше засідання судової колегії у складі трьох суддів (усі жінки) по розгляду моєї апеляційної скарги на рішення Голосіївського районного суду міста Києва, зі змістом якої можна ознайомитись у моєму попередньому повідомленні на цьому ж сайті.

Крім мене на засідання суду прибули також обидві юристки із досить відомої адвокатської контори, яким доручив від його імені вести справу у суді заступник міністра Євген Суліма. Але ні представник ТОВ «Діджітал Венчез»,

ні представник ТОВ «Українське незалежне інформаційне агентство новин», ні журналістка Світлана Кузьменко, які, як і я, є відповідачами по справі за позовом Євгена Суліми, на засідання суду не з'явилися з невідомих причин. Тож головуючи на судовому засіданні суддя Семенюк Т.А., незважаючи на те, що і я, як основний відповідач, і адвокати Євгена Суліми погодились на слухання справи у відсутності журналістів, порадившись зі своїми колегами, прийняла рішення про перенесення слухання справи на 11-е травня 2011 року на 15 годину 20 хвилин (це теж буде середа), розраховуючи на те, що до цього часу усі відповідачі будуть належним чином повідомлені і або усі з'являться на засідання, або усі надішлють мотивовану письмову відмову від участі в засіданні.

Я звернувся до суддів з проханням взяти у мене письмово оформлені додаткові аргументи, що доповнюють апеляційну скаргу, але суддя Семенюк Т.А. відмовила в задоволенні цього прохання і запропонувала озвучити ці аргументи на тому повноцінному засіданні суду, яке відбудеться 11 травня.

Повернувшись із суду, я спочатку хотів розмістити на сайті ці додаткові аргументи, а потім передумав – вирішив, що нехай Євген Суліма «помучиться», гадаючи про те, що я ще міг «накопати» на захист своєї позиції – кінець інформаційного повідомлення на сайті.

Тож у зв'язку з коротким першим судовим засіданням, я отримав можливість взяти участь в роботі секції семінару, якою керував директор науково-дослідного інституту інформаційних технологій та засобів навчання НАПНУ, академік Валерій Биков.

Свої доповіді і Світлана Бевз, і Мирослав Боцула зробили на високому науковому рівні, їх добре доповнив Віталій Мокін – це додатково підняло мені настрій, який і так уже був піднесеним у зв'язку з перенесенням судового засідання за моєю апеляційною скаргою у Київському апеляційному суді на цілих два місяці, за які може багато чого змінитись у житті. Адже і антикорупційний закон, який уже прийнятий Верховною Радою України у другому читанні, може бути прийнятий в цілому і підписаний президентом, що надасть нового відтінку пропозиції заступника міністра Євгена Суліми вносити десятки тисяч гривень претендентами на новий термін обрання ректорами в якості благодійних внесків, і міністр Дмитро Табачник під натиском студентів і патріотично-налаштованої інтелігенції може поміняти роботу, що з імовірністю, близькою до одиниці, може привести до втрати Євгеном Сулімою посади його заступника – і, звичайно ж, на такому фоні мені буде легше захищати свою позицію в Київському апеляційному суді.

А у четвер я взяв участь в роботі і загальних зборів академії і в роботі відділення.

Під час вручення дипломів академіків і член-кореспондентів НАПНУ, обраних на осінніх загальних зборах академії, я зі здивуванням відмітив факт неявки на процедуру вручення диплому член-кореспондента НАПНУ Євгена Суліми. Він взагалі у ці дні жодного разу не з'явився в академії. Чи то захворів, чи то відісланий міністром у якесь відрядження, пов'язане з організацією тиску

на Конференцію трудового колективу чергового університету, в якому заплановано здійснити зміну ректора?

Увечері цього ж четверга я повернувся до Вінниці. Дорога була сухою, не переповненою автотранспортом, тож тримався я за кермо автомобіля з задоволенням, додаючи з кожним кілометром собі настрою.

Коментар до заключного слова ректора на засіданні Вченої ради університету

У четвер 24 березня у другій половині дня відбулося планове засідання Вченої ради університету, на якому великій групі наших викладачів були вручені атестати доцентів, прийнято рішення про присвоєння вченого звання професора першому проректору університету Олександрю Романюку і розглянуто звіт проректора з наукової роботи професора Сергія Павлова про наукові досягнення нашого колективу за попередній календарний рік роботи.

Завершуючи засідання, у заключному слові ректор університету професор Володимир Грабко повідомив, що станом на першу половину минулого року за рахунок економії коштів у попередні два роки було заощаджено 9 мільйонів гривень, з яких 6 мільйонів у кінці минулого року йому довелося використати на поточні витрати.

Мене заключне слово ректора порадувало, адже цим повідомленням він підтвердив те, що, йдучи на вибори ректора, які відбулися 2 вересня минулого року, я не блефував, коли у своїй програмі заявив, що в разі обрання мене ректором ще на один термін буду будувати ще один житловий будинок на 40 квартир, аби додати ці 40 нових квартир до тих 250, які я побудував у попередні роки роботи ректором, і які ректорат і профком розподілили серед працівників університету.

Адже уже цих заощаджених 9 мільйонів гривень вистачило б на те, щоб звести «коробку» нового будинку. А само їх заощадження є свідченням того, що я умів на рахунку університету накопичувати кошти без погіршення поточного життєзабезпечення університету. Тож і в подальшому заощаджував би, аби протягом наступних кількох років добудувати цей будинок, будівництво якого збирався розпочати у 2011 році.

До речі, у своїй промові на виборах ректора професор Володимир Грабко підкреслив, що в разі його перемоги на виборах він теж буде виконувати ту програму, з якою виступив я, і з якою і сьогодні можна ознайомитись і на моєму персональному сайті і на сайті університету.

Але використання нинішнім ректором заощаджених мною 9 мільйонів гривень не на початок будівництва нового житлового будинку, а на поточні витрати породжує запитання: «А, можливо, він і не збирається виконувати ту програму розвитку, яка звучала на виборах ректора, і яка напередодні виборів була затверджена і ректоратом і Вченою радою університету, і з обіцянкою виконувати яку він і переміг на виборах з різницею в один голос? – Обіцянкою, даною у присутності заступника міністра Євгена Суліми, котрий підтримував

його кандидатуру здійсненням неприкритого тиску на делегатів Конференції трудового колективу університету».

Але відповідь на це запитання, на мій погляд, ми отримаємо не раніше 30 серпня, коли ректор Володимир Грабко згідно з чинним законодавством і Статутом університету на загальних зборах колективу виступить зі звітною доповіддю про результати першого року роботи на посаді ректора. А поки-що, поживемо-побачимо!

Повернувшись до свого кабінету після засідання Вченої ради університету, я розгорнув березневе число нашого університетського часопису «Імпульс», вручене мені, як і усім іншим членам Вченої ради перед початком засідання 24 березня.

Увагу мою в цьому «Імпульсі» привернула редакційна стаття «Цінуймо жінок – вони того варті», в якій описані перипетії конкурсу «Міс ВНТУ», що відбувся напередодні Міжнародного жіночого дня. Про всі нюанси цього дійства у статті написано, і не знайшлося місця лише одній події – моєму виступу, в якому я повідомив, що засную із власних коштів на умовах спонсорства премію у 1000 гривень для переможниці конкурсу «Міс ВНТУ», аби урівняти цей конкурс по цьому параметру з конкурсом «Міс Наука», і першому врученню мною цієї премії переможниці конкурсу «Міс ВНТУ 2011» Катерині Барченко.

Тож мало того, що проректор з виховної роботи університету доцент Анна Писклярова не подякувала мені хоча б телефоном за те, що я заснував і вручив премію переможниці конкурсу «Міс ВНТУ», що проходив під її егідою, але в додаток до цього і як головний редактор «Імпульсу» Анна Писклярова, без участі якої не могла бути затвердженою до друку редакційна стаття, теж проігнорувала заснування мною і перше вручення цієї премії, принизивши у такий спосіб мене ще раз.

Ось такий текст я розмістив на своєму персональному сайті у суботу 26 березня.

Постскрипtum: у середу 13 квітня 2011 року аби переконатись у тому, що сайт нашого університету обновлюється, я в черговий раз зайшов на нього, і яким же було моє здивування, коли я не знайшов «Плану розвитку ВНТУ на період з 2010 по 2017 рік» там, де цей план був розміщений, – він з основної сторінки сайту щез. Ці дії нинішнього керівництва університету мене розсмішили – адже цей план залишився на моєму сайті, як і посилка на нього з відсилкою до сайту університету. Тож, якщо за наводкою з мого сайту відвідувач не знайде плану розвитку на сайті університету, він одразу ж зрозуміє, що, «стерши» цей план з університетського сайту, нинішнє керівництво ВНТУ виконувати його не збирається.

Обмін ультиматумами

У понеділок 28 березня у кінці другої половини робочого дня до мого кабінету завітав проректор з адміністративно-господарської роботи нашого університету Василь Ковальчук.

Він повідомив мені, що ректор університету професор Володимир Грабко в ультимативній формі наказав йому зняти табличку, розміщену біля входу до приміщення науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи (НДЛ ПВШ) у корпусі №2, на якій написано:

*РЕКТОР
ВП, ВДТУ, ВНТУ
з червня 1989 р. по вересень 2010 р.,
ДЕПУТАТ
Верховної Ради України
з березня 1990 р. по травень 1994 р.,
АКАДЕМІК
Національної академії педагогічних наук
України,
ЗАСЛУЖЕНИЙ ДІЯЧ НАУКИ І ТЕХНІКИ УКРАЇНИ,
докт. техн. наук, проф.
МОКІН
Борис Іванович*

Текст цієї таблички було узгоджено з проректором з АГР ще кілька місяців тому, але в університетській майстерні її виготовлення постійно відкладалось. Тож довелося мені звернутись до приватного підприємця, і він за мої кошти виготовив цю табличку за два дні.

А почепили біля НДЛ ПВШ, науковим керівником якої я є, цю табличку лише два дні тому – у п'ятницю у кінці робочого дня.

Мене здивувала негативна реакція на табличку нинішнього ректора університету, професора Володимира Грабка, яку зі слів проректора Василя Ковальчука, він проявив ще в суботу. Адже, по-перше, на табличці не розміщено жодного слова неправди, а по-друге, інформація, що розміщена на табличці, сприяє підняттю іміджу нашого університету, оскільки поряд з НДЛ ПВШ розміщені два офіси Головного центру міжнародних зв'язків університету, біля яких постійно збираються групи іноземних студентів, а також розміщена викладацька кафедри менеджменту та моделювання в економіці, біля якої за викликом викладачів часто збираються групи студентів інституту менеджменту, більшість з яких навчаються за контрактом. Тож на обидві ці категорії студентів інформація з таблички одразу ж справила і у подальшому справлятиме гарне враження, адже приємно навчатись в університеті, яким 21 рік керувала людина з таким набором наукових і державницьких регалій, яка до того ж продовжує працювати в університеті професором і здійснювати наукове керівництво науковою лабораторією, створеною спільно з Національною академією педагогічних наук України, і після складення з себе повноважень ректора.

А гарна реакція іноземних і вітчизняних контрактних студентів – це запорука вступу до нашого університету нових іноземців і нових

контрактників, за що повинен боротись будь-який ректор, сприяючи будь-якій рекламі очолюваного ним університету.

Виходячи з вище сказаного, я заборонив проректору Василю Ковальчуку, призначеному на цю посаду ще мною, знімати табличку і запропонував передати ректору уже мій ультиматум, суть якого полягала в тому, що в разі, якщо табличка буде знята силоміць, я почну кожен крок ректора коментувати на своєму персональному сайті, починаючи з оприлюднення у тому числі і тієї інформації з років його проректорства, яка мені стала відомою уже після того, як я став экс-ректором. Що може привести до різкого погіршення його відносин з міністерством – аж до суттєвого підвищення імовірності розірвання з ним контракту. Адже він ними призначений ректором не тому, що дуже сподобався, а виключно аби позбутись на ректорській посаді мене. А не може подобатись на усі 100% він їм, по-перше, уже тим, що усій своїй науковій і адміністративній кар'єрі завдячує мені, що рано чи пізно в разі втрати ними нинішнього впливу проявиться і в його поведінці по відношенню до них, а по-друге, що вони не можуть йому повністю довіряти і включати у свої схеми, адже людина, яка легко відмовилась від підтримки свого наукового і адміністративного наставника, завдяки якому вона досягла усіх своїх нинішніх регалій, ще з більшою легкістю відмовиться при виникненні небезпеки і від підтримки тих людей, за допомогою яких вона позбавилась від впливу цього наставника.

Тож, якби нинішнім керівникам міністерства я надав щось таке, на підставі чого вони, не порушуючи закон, могли б з професором Грабком розірвати ректорський контракт, вони це зробили б залюбки і негайно, аби поставити на його місце таку людину, якій вони повністю довіряли б, і яку їм було б не страшно включати у будь-які їхні схеми.

Постскрипtum: після цієї розмови з проректором Ковальчуком табличка біля моїх дверей продовжує висіти, а він у розмові зі мною через тиждень повідомив, що ректор, вислухавши Ковальчука, погодився табличку не чіпати.

Команда КВН радистів запізнилась на один рік

У четвер 31 березня увечері в актовому залі відбулися університетські фінальні ігри «Клубу веселих і найкмітливіших» на Кубок ВНТУ за участю чотирьох інститутських збірних нашого університету. Змагалися команди КВН Інституту будівництва, Інституту інформаційних технологій, Інституту машинобудування та Інституту радіотехніки. У журі вперше більшість склали представники не університету, а різноманітних міських організацій, пов'язаних з проведенням молодіжної політики.

З перших же двох конкурсів лідерство захопили дві команди – будівельники і радисти, вони його втримали і по завершенню усіх чотирьох конкурсів. З перевагою усього в один бал Кубок ВНТУ виборола команда КВН Інституту будівельників, хоча, на мій погляд, варто було оголошувати переможцями обох лідерів – і команду КВН Інституту радіотехніки теж.

Адже, фактично, один бал втратила команда КВН радистів не із-за нижчого рівня гумору ніж у будівельників, а із-за своєї тактичної помилки, яка

полягала в тому, що в останньому конкурсі «Домашнє завдання» радисти використали бренд Блоку Юлії Тимошенко – червоне серце на білій футболці, не врахувавши, що уже півроку не я є ректором університету, і що сьогодні і в нашому університеті і особливо ж у місті проводиться політика прищеплення любові до зовсім іншого бренду. А з брендом БЮТ треба було виступати в іграх минулого року – тоді журі з огляду на присутність ректора могло б і «накинути» додатковий бал.

Я розумію гравців команди КВН радистів, серед яких усі були п'ятикурсниками, – розмістивши червоне серце поверх букв «В», «Н», «Т», «У», вони у такий спосіб захотіли продемонструвати глядачам, що, незважаючи на те, що вони скоро покинуть стіни університету, їх серця залишаться з рідним ВНТУ, однак реально вийшло, що вони розмістили у себе на грудях символи БЮТ, які нині розцінюються як тавро приналежності до команди того ректора, у якого залишився лише статус, але який уже не на посаді. Тож не могло собі дозволити журі, та ще й у присутності нового ректора, оголосити їх ні переможцями, ні командою, що розділила перемогу з будівельниками.

А переможці – команда КВН Інституту будівельників разом з Кубком КВН університету отримала від мене премію у 1000 гривень, яку я заснував як один із перших «кавеенщиків» ще Радянського Союзу, адже я вступив до Криворізького технічного університету в рік заснування КВН, і мене теж ця пристрась тоді не обійшла стороною.

Отакий текст я розмістив 1-го квітня на своєму персональному сайті.

Враження від роману Василя Шкляра «Залишенець Чорний Ворон»

Вчора (понеділок 4 квітня 2011 р.) я завершив читання роману Василя Шкляра «Залишенець Чорний Ворон», яке розпочав у четвер минулого тижня. Звичайно левову частку роману – 260 сторінок – я прочитав за суботу і неділю, адже у вихідні дні можна дозволити собі читати художню літературу більшу частину дня, а за вечірні години четверга, п'ятниці і суботи я прочитував лише по 40 сторінок.

Таке повільне читання було обумовлене одразу двома причинами: по-перше, хотілося читати дуже уважно, аби для себе самого визначити, чи заслуговує цей роман на Державну премію імені Тараса Шевченка, яку йому присудив Шевченківський комітет своїм колективним рішенням, не затвердженим указом президента нашої держави, а по-друге, хотілося порівняти цей художній твір з романом вінницького письменника Олександра Дмитрука «Отаман Яків Шепель», який також присвячений партизанській боротьбі українського селянства проти більшовицького режиму в буремні прикінцеві роки громадянської війни в Україні, що розпочалася одразу після революції 1917 року і тривала до середини 1923 року, і який у минулому році на мене справив надзвичайно сильне враження, оскільки я вперше у своєму житті побачив селянських повстанців не очима письменників з партійними квитками комуністів в кишенях, які зображували їх виключно кровожерливими бандитами, що заважали налагодженню мирного життя в українських селах, а

борцями за свободу українського народу і незалежність української держави, які були жорстокими лише у відповідь на жорстокість, проявлену більшовиками і їхніми прихвостнями, і проливали кров лише тих ворогів української свободи, які перед цим пролили кров українців або зрадили їх, віддавши ворогам на поталу когось із борців за свободу.

І хоча роман Василя Шкляра, в якому ведеться розповідь про боротьбу українського селянства з більшовицькою окупацією на Черкащині, багато в чому є схожим з романом Олександра Дмитрука, в якому ведеться розповідь про аналогічну боротьбу у ці ж роки українського селянства на Вінниччині, я одразу ж змушений визнати, що до цього невідомому мені Василю Шкляру вдалося справити на мене своїм художнім твором більш сильне враження, ніж Олександру Дмитруку, якого я дуже поважаю і який першим відкрив мені очі на селянських борців за свободу України часів громадянської війни і початку епохи НЕПу, і який до знайомства з романом Василя Шкляра для мене був еталоном оповідача про героїчну боротьбу українських селян у цю лиху для України годину. І сила цього враження не обумовлена якимись новими елементами чи розповіддю про такі епізоди партизанської боротьби українських селян у Василя Шкляра, яких немає у Олександра Дмитрука. Зовсім ні! Більше того, я вважаю, що у цих компонентах романи обох письменників написані однаково захоплююче. Але «Отаман Яків Шепель» – це історичний роман-хроніка, а «Залишенець Чорний Ворон» – це теж історичний, але дійсно художній роман, в якому головний герой постає не лише як боєць, талановитий військовий керівник і месник, але і як людина, яка кохає і розривається між своєю історичною місією та обов'язками партизанського ватажка з одного боку і душевними муками та бажанням захистити лише коханих жінок – і Досю, і Тіну з іншого боку. Дуже вирашною є для Чорного Ворона і лінія його турботи про крихітку Ярка – сина Ганнусі і побратима – отамана Веремія, які за різних обставин і у різний час загинули від рук більшовиків.

Сьогодні можна почути багато нарікань від людей, які і понині не сприймають української незалежності, що в романі Василя Шкляра євреїв обзивають жидами, а росіян москалями, і що лише вони змальовані головними винуватцями усіх бід українського селянства, і як висновок – це може послужити поштовхом до нелюбові до представників цих національностей і сьогодні і розвитку неприйнятних в демократичному суспільстві тенденцій. Але ж використання термінів «жид» і «москаль» для характеристики євреїв і росіян не є придумкою Василя Шкляра – так їх називає у своїх творах і геній Тарас Шевченко, і видатний історик Костомаров, і, саме головне, що так їх називали у роки, які змальовані в «Залишенці Чорному Вороні», українські селяни, які є головними героями роману і з уст яких заради історичної правди не можна викинути тих слів, які вони вживали. І те, що ці ж терміни в уста українців вкладає і Олександр Дмитрук у своєму романі «Отаман Яків Шепель», що написаний ним з використанням архівних матеріалів паралельно і навіть трохи раніше ніж був написаний Василем Шклярем «Залишенець Чорний Ворон», є переконливим свідченням того, що дійсно у ті роки для українських селян було

абсолютно звичним називати євреїв жидами, а росіян москалями. І не треба із-за цього сьогодні лякати людей «поштовхами» і «розвитком», адже нині ці терміни уже майже ніхто не вживає. І на підтвердження цієї тези звертаю увагу на те, що, спілкуючись зі студентами, я не бачу бажання у них засмічувати свою мову цими термінами. А що до національної персоніфікації бід українського селянства, то звертаю увагу читачів на те, що у романі Василя Шкляра винуватцями цих бід виведені не лише жиди і москалі, але і частина українців, заляканих, зваблених або підкуплених – згадайте, лишень, Завірюху, Гамалію або Сутягу.

Завершуючи цю коротеньку рецензію, я хочу звернути увагу читачів на красиву і обнадійливу кінцівку роману Василя Шкляра. Не повідомляючи нам про загибель Чорного Ворона, а розповівши про те, що у 1964 році, тобто у «хрущовську відлигу», якийсь сивочолий іноземний турист разом з дружиною відвідав населені пункти в районі Холодного Яру і ходив до Чорного Лісу, чим породив слухи про те, що, можливо це і є Чорний Ворон з Тіною, Василь Шкляр вселяє у наших серцях надію, що герої не вмирають, що вони знаходять вихід навіть у безнадійних ситуаціях, тобто що вищі сили їм у боротьбі сприяють, а тому їм можна і варто наслідувати.

І останнє – на мою думку письменник Василь Шкляр за роман «Залишенець Чорний Ворон» заслуговує бути нагородженим Державною премією імені Тараса Шевченка на усі 100%.

Вінницький державний університет – міф чи реальність?

(Про перспективу об'єднання кількох Вінницьких університетів за сценарієм створення Криворізького державного університету)

Під таким заголовком та з такою анотацією я розмістив у п'ятницю 8 квітня 2011 року на своєму персональному сайті матеріал наступного змісту:

В №59 «Урядового кур'єру» від 1-го квітня опублікована Постанова Кабміну України №280 від 21 березня 2011 року «Деякі питання реорганізації вищих навчальних закладів та наукових установ», перший пункт якої має такий зміст, цитую:

1. Прийняти пропозицію Міністерства освіти і науки, молоді та спорту щодо реорганізації:

Криворізького технічного університету та Криворізького державного педагогічного університету шляхом злиття з утворенням на їх базі Криворізького державного університету;

Криворізького економічного інституту Київського національного економічного університету імені Вадима Гетьмана шляхом виділення із зазначеного Університету та приєднання до Криворізького державного університету з утворенням на базі Інституту структурного підрозділу Криворізького державного університету – кінець цитати.

Цією постановою Кабмін України продовжив втілення у життя програми створення шляхом об'єднання у нинішньому році на базі 50 вищих навчальних

закладів III та IV рівнів акредитації півтора десятка великомасштабних університетів, розпочатої нещодавно приєднанням до НТУУ «КПІ» та НУ «ЛП» по одному невеличкому вузькопрофільному університету. Приєднанням, яке пройшло майже не поміченим громадськістю. Створення ж Криворізького державного університету на базі КТУ, КДПУ та КЕІ КНЕУ – то є уже подією набагато масштабнішою і, фактично, знаковою для цієї програми.

Природно виникає запитання: «Чому саме з Криворізьких вищих навчальних закладів розпочалося масштабне втілення в життя Кабміном України програми об'єднання місцевих університетів середнього масштабу у потужні регіональні університети?»

На мій погляд, відповідь на це запитання може бути такою: по-перше, Кривий Ріг хоч і не є обласним центром, але за кількістю населення є містом більшим ніж такі обласні центри як Вінниця, Житомир і Тернопіль разом узяті, не кажучи уже про промисловий потенціал і територію, які у Кривого Рогу є у рази більшими від сумарного промислового потенціалу і сумарної території вище вказаних обласних центрів – тож якщо навіть у такому місті з майже мільйонним населенням і промисловим потенціалом, більшим за промисловий потенціал цілих областей, усі вищі навчальні заклади III і IV рівнів акредитації об'єднані в один потужний регіональний університет, то в обласних центрах з населенням, меншим півмільйона, місцеві вищі навчальні заклади зобов'язані об'єднатись у потужні регіональні університети і поготів. По-друге, масштабне злиття ВНЗ почалося саме з Кривого Рогу ще й тому, що ректор Криворізького технічного університету після порушення проти нього кримінальної справи уже більше року перебуває у слідчому ізоляторі, а ректор Криворізького державного педагогічного університету після перенесення ним у другому півріччі минулого року важкої операції відмовився у подальшому очолювати університет, тож в обох цих університетах, фактично, встановився режим «безвладдя», що ускладнює противникам їх об'єднання організацію акцій протесту, подібних тим, що проходили з цього приводу у Сумах у 2004 році, в які сьогодні не бажають вв'язуватися деморалізовані відсутністю повноцінних керівників колективи. Ну і по-третє, на минулорічних виборах міським головою Кривого Рогу обрано професора Юрія Вілкула, який перед цим обіймав посаду голови Дніпропетровської обласної ради, а до обрання депутатом обласної ради працював ректором Криворізького технічного університету і завжди підтримував ідею створення у Кривому Розі потужного регіонального університету. Тож і викладачі Криворізького технічного університету і викладачі Криворізького державного педагогічного університету розуміють, що мер міста, який буде одночасно і ректором новоствореного Криворізького державного університету на громадських засадах, не шкодуватиме зусиль аби розбудувати об'єднаний регіональний університет до рівня кращих університетів України, від чого їхнє майбутнє стане лише надійнішим.

Я сам закінчував у 1966 році Криворізький технічний університет, у мене у Кривому Розі залишилось багато друзів як в університеті так і поза його межами, тож мої пояснення не є плодом лише моїх роздумів, а ґрунтуються також і на інформації, отриманій від моїх криворізьких друзів.

Криворізький технічний університет і за кількістю студентів стаціонару, і за кількістю викладачів, і за кількістю спеціальностей є рівновеликим Вінницькому національному технічному університету, а Криворізький державний педагогічний університет за цими ж параметрами є рівновеликим Вінницькому державному педагогічному університету, тож, враховуючи ще й те, що і Криворізький економічний інститут Київського національного економічного університету є рівновеликим Вінницькому економічному інституту Київського національного торговельно-економічного університету, слухи про злиття у недалекому майбутньому, вище поіменованих Вінницьких вишів, аналогічне Криворізькому, мабуть мають під собою цілком реальне підґрунтя. Тим паче, що задачу створення у Вінниці потужного регіонального університету шляхом злиття кількох існуючих ставила перед собою ще Вінницька обласна рада попереднього скликання – про це сказав її голова Григорій Заболотний у своєму звіті на її останній сесії.

Однак процедура створення Вінницького державного університету шляхом злиття ВНТУ, ВДПУ і ВЕІ КНТЕУ в разі її реалізації навряд чи пройде настільки ж «гладко», як пройшла процедура створення Криворізького державного університету шляхом злиття КТУ, КДПУ і КЕІ КНЕУ. І перш за усе тому, що на відміну від КТУ і КДПУ, в яких на момент злиття мало місце «безвладдя», у ВНТУ і ВДПУ, навпаки, лише нещодавно – у другому півріччі минулого року – обрано ректорів, з якими міністерство підписало контракти на 5 років, тож вони ніяк не зацікавлені у тому, щоб з посади ректора самостійного вищого навчального закладу університетського рівня перейти на посаду директора інституту в структурі об'єднаного університету, адже кандидатура кожного із них не є адекватною посаді ректора об'єднаного університету, оскільки ректор ВДПУ професор Олександр Шестопалюк є фахівцем з педагогічних наук і не є фахівцем з технічних наук, а ректор ВНТУ професор Володимир Грабко є фахівцем з технічних наук і не є фахівцем з педагогічних наук – тож навряд чи хтось із них сьогодні може бути запропонованим, а тим паче обраним ректором об'єднаного університету, адже і владою і колективами об'єднаних університетів під час процедури висунення кандидатур і виборів керівника до уваги буде взято ще й те, що у Володимира Грабка взагалі ще немає ні ректорського стажу, ні авторитету у владних структурах, ні впливових покровителів, а покровитель Олександра Шестопалюка багаторічний глава Головдержслужби України Тимофій Мотренко з її ліквідацією втратив свою колишню могутність. А не маючи ректорської перспективи, і Грабко і Шестопалюк, звичайно ж, не будуть прихильниками об'єднання очолюваних ними університетів, і, як наслідок, налаштовуватимуть проти цього об'єднання і своїх проректорів, котрих теж не влаштовуватиме перспектива поміняти статус проректора університету на статус заступника директора інституту. Однак вплив цього фактору можна суттєво зменшити, якщо керівника об'єднаного університету статутно наректи президентом університету, а його заступників наректи віце-президентами, що дозволить зберегти за керівниками політехнічного, педагогічного і економічного інститутів у складі об'єднаного університету статус ректорів, а за їхніми заступниками зберегти статус

проректорів. Саме така ситуація має місце у Швеції, де керівник Лундського університету має статус президента університету, а керівник Лундського технологічного інституту Лундського університету має статус ректора інституту. Це мені добре відомо не лише з довідників, а і завдяки тому, що під час виконання нашим університетом проекту по програмі Темпус-Тасіс, спільного з Лундським технологічним інститутом Лундського університету, мені – тоді ще ректору ВДТУ – довелося зустрічатись у Лунді і обговорювати відмінності в статутах наших вищих навчальних закладів з ними обома. А ще у більшій мірі можна зменшити вплив вище згаданого фактору, якщо обумовити у статуті об'єднаного університету широку автономію політехнічного, педагогічного і економічного інститутів, залишивши у підпорядкуванні ректорів інститутів і кадрові питання, і питання прийому абітурієнтів, і питання використання фінансів, та наділивши президента об'єднаного університету лише функціями розробки і втілення у життя стратегії розвитку університету, координатора міжінститутської діяльності та представника університету з правом підпису у різного роду нарадах і заходах, що проводяться керівниками міста, області, міністерства і закордонних організацій як в Україні так і за її межами.

Без зайвої скромності зазначу, що станом на сьогодні найбільш прийнятною кандидатурою на посаду президента Вінницького державного університету, до складу якого входитимуть політехнічний, педагогічний і економічний інститути, є моя кандидатура, оскільки підготувавши без помічників через аспірантуру 25 кандидатів технічних наук і підготувавши 5 докторів технічних наук, я маю і юридичне і моральне право вважати себе фахівцем вищого університетського рівня в галузі технічних наук, а будучи академіком-засновником Національної академії педагогічних наук України і уже 8 років членом її президії та підготувавши через аспірантуру двох кандидатів педагогічних наук і будучи і нині науковим керівником аспіранта і докторанта, які проводять дослідження і пишуть дисертації з педагогічних наук, я маю і юридичне і моральне право вважати себе фахівцем вищого університетського рівня і в галузі педагогічних наук. Більше того, підготувавши через аспірантуру кандидата економічних наук і будучи сьогодні науковим керівником трьох аспірантів, які успішно проводять дослідження з питань економіки вищої школи і пишуть дисертації з економічних наук, я маю і юридичне і моральне право вважати себе також і фахівцем з економічних наук. А щодо задатків університетського менеджера, необхідних для успішної роботи на посаді президента університету, то про їх наявність у мене свідчить і те, що я першим в Україні задовго до Болонської угоди запровадив систему навчання в очолюваному університеті за європейськими стандартами, і те, що створив в університеті таку систему підготовки наукових кадрів, яка щорічно дає у два-три рази більший за середній по міністерству процент вчасного захисту дисертацій аспірантами і докторантами, і те, що домогся надання університету статусу національного ще тоді, коли цей статус надавався президентом держави на підставі відповідності критеріям, а не на прохання когось авторитетного для президента із його оточення, і те, що домогся створення в університеті 5

спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських і докторських дисертацій за 12 науковими спеціальностями, і те, що відкрив в університеті 6 наукових журналів з входженням кожного до переліку ВАК, і те, що створив ефективну систему практичної підготовки студентів, аналогів якої немає в інших університетах України, і те, що за 21 рік ректорства в умовах кризових явищ у державі і недофінансування побудував 250 квартир для працівників університету – список моїх досягнень як успішного менеджера можна продовжувати і продовжувати, але, сподіваюсь і цього досить.

І, я думаю, що якби на рівні Кабміну України було прийняте рішення про створення Вінницького державного університету і оголошено конкурс на заміщення посади президента університету, то, взявши участь у цьому конкурсі, я отримав би підтримку з боку нинішнього ректора ВНТУ професора Володимира Грабка і його команди, оскільки лише у цьому випадку я не буду з ним конкурувати на виборах 2015 року, коли у нього закінчиться термін перебування на посаді ректора політехніки, а моїх недругів – Дмитра Табачника і Євгена Суліми уже в кріслах керівників нашого міністерства не буде.

Що ж стосується нинішнього ректора ВДПУ професора Олександра Шестопалюка, то він, звичайно ж, не буде моїм союзником на виборах, але я і його сьогодні можу запевнити, що в разі обрання мене президентом ВДУ, я буду з ним як з ректором педагогічного інституту в структурі об'єднаного університету абсолютно конструктивно співпрацювати і не створюватиму йому ніяких проблем у взаємовідносинах, оскільки після того, як він захистив докторську дисертацію з педагогічних наук, очолив спецраду по захисту кандидатських дисертацій і одноставно таємним голосуванням переобраний на новий термін ректором ВДПУ, я навіть для себе особисто викреслив із його характеристики в моїй уяві інформацію про те, що ним були колись допущені певні порушення нормативних інструкцій під час оформлення документів для присвоєння вчених звань доцента і професора. Та й за 8 років зовсім зарубцювалась і уже не кровоточить рана, нанесена мені Олександром Шестопалюком ще як заступником голови облдержадміністрації, який, як виявилось, коли він з цієї посади пішов, заховав глибоко в шухляду і не лише не посприяв, а навіть не передав на розгляд губернатору Віктору Коцемиру представлення Вченої Ради ВДТУ про присвоєння мені до мого 60-річчя ордена «За заслуги II ступеня». Але сьогодні за моїм внутрішнім переконанням мені цілком досить того ордена «За заслуги III ступеня», який я маю, тож і претензії до Олександра Шестопалюка з приводу недоотримання мною з його вини ще одного ордена уже розвіяні часом як дим, а тому і йому з цього приводу уже картати своє сумління не варто.

Звичайно, допоки міністром освіти буде Дмитро Табачник, а його першим заступником Євген Суліма, мені не «світить» стати керівником об'єднаного університету у Вінниці навіть в разі його створення і моєї перемоги на конкурсі, оскільки, засвітивши у засобах масової інформації міністерську схему викачування коштів з претендентів на ректорські посади шляхом внесення дружніми ректорам бізнесовими структурами багатотисячних спонсорських внесків на рахунок вказаної Євгеном Сулімою фірми, я став для них «персоною

небажаною» в ректорському колі, але ж вони не вічно будуть на тих посадах, які обіймають сьогодні. На мій погляд, імовірність того, що вони залишать свої нинішні посади, буде збільшуватись по мірі зменшення кількості днів до дати наступних президентських виборів. Тож я вірю у те, що настане час, коли «і на мою вулицю прийде свято».

А що до слухів відносно злиття усіх Вінницьких університетів в один об'єднаний регіональний університет, то у ці слухи я не вірю – і ось чому.

По-перше, медичний університет підпорядкований не міністерству освіти, а міністерству охорони здоров'я, і аграрний університет теж не підпорядкований міністерству освіти, а підпорядкований аграрному міністерству, а ці міністерства категорично проти передачі будь-якого із своїх університетів міністерству освіти. А без передачі цих університетів в структуру міністерства освіти воно не зможе вийти в Кабмін України з пропозицією про їх злиття з підпорядкованими йому педагогічним і технічним університетами.

По-друге, Вінницький національний медичний університет очолюється академіком Національної академії медичних наук України Василем Морозом, а Вінницький національний аграрний університет очолюється академіком Національної академії аграрних наук України Григорієм Калетником – і обидва вони є прихильниками правлячої партії, тож навряд чи у якійсь владній структурі сьогодні може бути ініційованою пропозиція позбавити когось із них ректорської посади, чого ніяк не оминати при об'єднанні цих університетів в один. Особливо ж враховуючи ще й те, що один із них – Василь Мороз є Героєм України, а другий – Григорій Калетник є діючим депутатом Верховної Ради України та ще й головою комітету.

А по-третє, недоцільно в обласному центрі об'єднувати усі вищі навчальні заклади в один університет, оскільки це і позбавляє випускників шкіл альтернативи при виборі вищого навчального закладу, в якому кожен із них, не покидаючи рідне місто, хотів би навчатись, і позбавляє цей об'єднаний університет стимулів розвитку, котрі в умовах відсутності конкуренції у боротьбі за випускника школи з боку хоча б ще одного вищого навчального закладу цього обласного центру невідворотно згасатимуть.

Тож, найімовірніше, що після прийняття Верховною Радою України нового закону про вищу освіту, в усіх варіантах якого зберігається поділ вищих навчальних закладів III і IV рівнів акредитації на університети, академії і коледжі, що різняться лише кількісною чи якісною сутністю критеріїв поділу, у Вінниці на базі ВНТУ, ВДПУ і ВЕІ КНТЕУ буде створено Вінницький державний університет, підпорядкований міністерству освіти, а медичний і аграрний університети будуть реорганізовані в профільні медичну та аграрну академії, які залишаться у підпорядкуванні своїх міністерств.

Репліки

Сьогодні вранці (середа 13 квітня 2011 р.), їдучи на роботу, я за звичкою слухав передачу радіо ЕРА, в якій народні депутати України відповідають на

питання білетів, заготовлених журналісткою, що веде цю передачу. Цього разу на білет відповідав народний депутат України від Партії регіонів Болдирєв.

Відповідаючи на питання білету, пан Болдирєв кинув фразу, повз яку ну ніяк не можна пройти осторонь. Але ж і присвячувати його відповідям цілий розділ у мене теж ну ніякого бажання немає. А тому я вирішив повернутись до прийому, який уже використовував в кількох своїх попередніх книжках, ввівши розділ «Репліки», в який буду скидати цікаві фрази, висловлені кимсь із політиків, звичайно ж, з посиланням на те де, коли і ким вимовлена ця фраза.

Тож відкриваю розділ «Репліки» такою фразою пана Болдирєва, висловленою ним у передачі «Ранковий іспит» сьогодні вранці:

– По пропозиції владики в пам'ять о Чернобыльской трагедии я совершил крестный ход на яхте по Волге – кінець цитати.

На мою думку, пан Болдирєв не розуміє, що ця його фраза є еквівалентною такій словесній конструкції: «На підтримку голодуючих в Африці я вирішив обмежити своє меню протягом тижня лише червоною і чорною ікрою та м'ясом осетра і лосося, а з напоїв – апельсиновим соком і коньяком».

* * *

В №67-68 за 15-16 квітня 2011 року газети «День» прочитав статтю «Катинь-2: слов'яни перед розритою могилою», автором якої є Оксана Пахлевська – талановита дочка Ліни Костенко. Вважаю, що цю статтю зобов'язаний прочитати кожен громадянин України, який бажає добра своїй державі, незалежно від статі, віросповідання і національності.

* * *

Як повідомляє газета «Голос України» у №73 за 21 квітня 2011 року місто Запоріжжя не лише стало єдиним містом у світі, в якому уже після розвінчання диктаторської репресивної суті режиму Йосипа Сталіна рішенням Запорізького обкому КПУ без дозволу міської ради йому встановлено пам'ятник, але і єдиним містом де розслідування порушеної прокуратурою кримінальної справи стосовно незаконного встановлення пам'ятника диктатору, по своїй суті адекватному Адольфу Гітлеру, слідчі органи МВС загальмували, а кримінальну справу стосовно осіб, які відпиляли голову від незаконно встановленого бюсту Йосипа Сталіна, після форсованого розслідування зі звинувачувальним ухилом уже підготували до передачі в суд.

* * *

У №72 за 20 квітня 2011 року «Урядового кур'єру» опубліковано склад наглядової ради Національного музею історії у кількості 5 осіб. Головою цієї ради призначено академіка НАНУ Петра Толочка, який є, фактично, одним із ідеологів теорії визнання України периферійною територією розселення російського етносу, а членом цієї наглядової ради призначено народного депутата України від Партії регіонів Вадима Колесніченка, який є українофобом у такій мірі, що цілком виправдовує отриманий від журналістів і політологів ярлик представника Росії у парламенті України. Тож цілком

закономірно виникає питання: «Яке ж спрямування дослідженням історії України будуть задавати ці «наглядачі»?» І, на мій погляд, за такого складу наглядової ради Національного музею історії неважко спрогнозувати, що і в подальшому на офіційному рівні не визнаватиметься вклад Симона Петлюри у боротьбу за незалежність України на початку ХХ століття і вклад Степана Бандери та ОУН-УПА у цю ж боротьбу в середині цього століття.

* * *

Наступну репліку я подам російською мовою, оскільки в ній буде цитата із статті Ігоря Лосєва «Сколько будет «3+1»?», опублікованої у №72-73 за 22-23 квітня 2011 року газети «День» і прочитаної мною у російськомовному варіанті. В розділі «Друзья» України на «5 каналі» Ігор Лосєв пише – цитую: «Мне приходилось несколько лет смотреть русскоязычные телеканалы Израиля и не помню случая, чтобы там в интересах «плюрализма и демократии» предоставили слово антисемиту. На мой взгляд, израильяне поступают правильно. Зато у нас украинофобы – любимые гости Шустера, Киселева, Куликова, а теперь, как выяснилось, и Безулык. Могу дать Анне целый список вполне пристойных, разумных и лояльных к Украине людей. Зачем же искать участников шоу среди одиозных политиков, неоднократно демонстрировавших высокомерное презрение к нашей стране, справедливо объявлявшихся персоной нон-грата в Украине? Но боюсь, что этот мой список А. Безулык не понадобится, а в ее программе мы сможем увидеть всяческих жириновских, дугиных, марковых и им подобных. К сожалению «РесПублика» не выдержала соблазна политическим балаганом и опустилась (быстрее, чем можно было ожидать) до уровня всех остальных наших ток-шоу, где шоу вытесняет и мораль и национальные интересы» – кінець цитати. Нагадаю, що Шустер має програму політичного ток-шоу на 1-му національному телеканалі, Кисельов – на телеканалі «Інтер», Куликов – на телеканалі ICTV, а Безулик – на 5 телеканалі. Із-за базарно-українофобського спрямування я уже перестав дивитись ці програми, і знаю про те, що на них відбувалось, лише з обзорів Ігоря Лосєва в газеті «День», чого мені цілком досить саме тому, що його погляди на ці шоу співпадають з моїми.

* * *

6-го травня 2011 року на сайті УНІАН з'явилося повідомлення про те, що віце-спікер українського парламенту Микола Томенко звернувся до Генеральної прокуратури України з вимогою перевірити інформацію, опубліковану на сайті громадської організації «Свідомо», з якої витікає, що Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України пропонує вищим навчальним закладам усіх форм власності за рекламування себе на сайті «osvita.com» щоквартально перераховувати приватному власнику цього сайту по 7,5 тисячі гривень. Це, на думку Миколи Томенка, приносить приватному власнику сайту щорічний дохід у розмірі 25 мільйонів гривень, з яких 20 мільйонів становитимуть бюджетні кошти, які перераховуватимуть вищі навчальні заклади державної форми власності. Заглянувши на сайт «Свідомо»,

я дійсно побачив там відповідну публікацію від 04 травня 2011 року під назвою: «Як МОН придумало чергову схему заробітку на вишах» за підписом журналіста Максима Опанасенка, в якій він розмістив ксерокопію листа МОНМС до ректорів ВНЗ за підписом заступника міністра Євгена Суліми, датованого 03 груднем 2010 року з посиланням на рішення жовтневої Колегії міністерства, про те, щоб ректори до 15 грудня 2010 прозвітували про підключення до міністерського сайту освітніх послуг і надання на цей сайт інформації про виші. Там же була розміщена і ксерокопія стандартного договору з будь-яким замовником про надання послуг ТОВ «Імперія Інфо», підписаного директором Олександром Гудковим, де фігурує сума оплати за надання послуг у розмірі 7500 гривень за квартал. Крім цього Максим Опанасенко у цій публікації, в коментарях до неї та у наступній своїй публікації на цю ж тему від 06 травня 2011 року та в коментарях до неї роз'яснює, що саме ТОВ «Імперія Інфо» є дійсним власником сайту «osvita.com», оскільки є підрозділом тієї приватної фірми, яка разом з міністерством заснувала вказаний міністерський освітній сайт.

Я не знаю, наскільки ця інформація є достовірною – очевидно, що Генеральна прокуратура за зверненням Миколи Томенка це перевірить, але, якщо допустити, що інформація є достовірною, то легко підрахувати чистий дохід ТОВ «Імперія Інфо», який вона отримуватиме щомісяця за підтримку вказаного сайту.

Якщо виходити з того, що для підтримки навіть дуже інформаційного сайту, який обслуговують кілька високооплачуваних спеціалістів, в місяць потрібно витратити не більше 100 тисяч гривень, а від вишів власник сайту отримуватиме щомісяця 2 млн. 500 тис. грн. (результат ділення 25 млн. грн., які вноситимуться усіма вишами в рік, на 10 місяців), то чистий місячний дохід власника сайту складе 2 млн. 400 тис. грн. Дуже пристойна сума, якої вистачить на гарну винагороду усіх, хто причетний до цієї інновації.

* * *

Дивлячись на поведінку і слухаючи налаштовані на розпалювання скандалів емоційні висловлювання народних депутатів від Партії регіонів Інни Богословської і Вадима Колесніченка на авторських телепрограмах Шустера, Кисельова і Куликова, я зрозумів, чому влада ці шоу не прикриває, незважаючи на те, що на ці телепрограми періодично прориваються і виступають проти влади опозиційні політики. Адже навіть мені, який займається політичною журналістикою, дуже важко втриматись від того, щоб не переключити телеканал, коли в розмову вривається Богословська чи Колесніченко, висловлювання яких викликають у мене завжди суто негативні емоції. Тож не дивно, що із моїх друзів і знайомих як у Вінниці так і в інших містах України уже ніхто не дивиться телепередач Шустера, Кисельова і Куликова, оскільки у них усіх висловлювання цих двох народних депутатів від Партії регіонів викликають аналогічні емоції. Тож, посилаючи Богословську чи Колесніченка на будь-яку телепередачу, владі не треба вводити ніякої цензури стосовно цієї

телепередачі – побачивши когось із них, її і так майже ніхто із тих людей, які здатні впливати на маси і вести їх за собою, дивитись не буде.

* * *

Вересень 2011 року позначився двома важливими подіями у житті відомого політика і державного діяча, нашого земляка Петра Порошенка, який нині є лише Головою Наглядової ради Національного банку України.

Перша подія відбулася на початку вересня і являла собою включення у дію красивого багатострумінного і багатокольорового фонтанного комплексу у Вінниці на Південному Бузі поряд з добре облаштованою набережною в околі розташування цукеркової фабрики фірми «Рошен», власником якої є Петро Порошенко. Усе це фонтанне диво було споруджене на кошти Порошенка і стане фактично йому пам'ятником у Вінниці ще за життя, а для нашого міста стане третім визначним місцем, подивитись на яке з'їжджатимуться туристи з усього світу. Нагадаю, що першими двома пам'ятними місцями у Вінниці є музей Пирогова з забальзамованим тілом видатного лікаря, а другим – розвалини ставки Гітлера.

Друга подія сталася в кінці вересня на телепередачі на 1-му телеканалі у студії Савіка Шустера. Емоційно виступаючи, Петро Порошенко телеведучого Савіка Шустера назвав Шустриком, чим викликав шквал емоційного сміху в глядацькій аудиторії, яка знаходилася у цей час у студії. Петро Порошенко одразу ж вибачився перед Шустером за обмовку, але уже на другий день в університеті я переконався, що віднині Савік Шустер з легкої руки Петра Порошенка навіки для усіх в Україні став Шустриком. Адже цей символ надзвичайно вдало передає суть нинішньої телевізійної поведінки Савіка Шустера.

А чи не варто після такого роз'яснення міністерства його керівникам і журналістці Олесі Сафроновій принести мені вибачення?

В №18 за 6-13 квітня 2011 року газети «Освіта» та у №29-30 за 18 квітня 2011 року газети «Освіта України» опубліковано роз'яснення міністерства «Щодо питань працевлаштування випускників вищих навчальних закладів», в якому наведені усі ті аргументи, які сформулював я під час допиту слідчим прокуратури та у своєму «Поясненні» міністру Дмитру Табачнику на звинувачення ревізорів КРУ стосовно нецільового використання більше 10 мільйонів гривень на підготовку спеціалістів за державним замовленням, які не були розподілені на роботу після закінчення університету на підприємства державної форми власності. Ці ж аргументи були викладені мною у позові до суду, у якому я просив суд відмінити висунуті мені ревізорами КРУ звинувачення у нецільовому використанні бюджетних коштів. Суд задовольнив мій позов, визнавши усі мої пояснення такими, що відповідають чинному законодавству, і слідчий прокуратури теж погодився з ними і відмовився порушувати кримінальну справу. Рішення суду, як і «Пояснення» міністру, теж було направлено до міністерства. І ось тепер, використовуючи майже дослівно

мої аргументи, міністерство дало роз'яснення усім вищим навчальним закладам, як спростовувати обвинувачення ревізорів КРУ та слідчих прокуратури з вище вказаного питання.

Пересвідчитись у тому, що у «роз'ясненні міністерства» використані майже дослівно саме мої аргументи із «Пояснення міністру» дуже легко – ви їх можете усі знайти на цьому ж сайті в інформації від 05.07.10 р. «Про абсурдні вимоги ревізорів КРУ», в інформації від 15.07.10 р. «Відповідь Олесі Сафроновій на її публікацію «На злодієві шапка горить» на сайті ІМК», в інформації від 08.10.10 р. «Повідомлення про рішення суду».

До речі, використовуючи перераховані в попередньому абзаці інформаційні матеріали, я міг би подати позов до суду і на журналістку Олесю Сафронову і на тих керівників міністерства, які замовили їй вище вказану публікацію і надали «фактаж» з акту, складеного ревізорами КРУ, і домоглись прийняття судом рішення про принесення усією цією командою мені вибачення за розповсюдження неправдивої інформації, але я цього робити не буду, оскільки приємно отримувати вибачення від людей, яких ти поважаєш, і які приносять ці вибачення з власної ініціативи. А витратити час на поїздки до Києва і ходіння по судах задля отримання вибачення від людей, яких ти не поважаєш, то для них забагато честі. Хоча, якщо у когось із цих людей проснеться совість, і хтось із них усе-таки захоче принести мені вибачення письмово чи телефоном, знаючи, що через суд я цього домагатись не збираюсь, то я це вибачення прийму – із милосердя, оскільки не один раз за прожиті роки уже пересвідчився у тому, що мій ангел-хранитель суворо і винахідливо карає без будь-яких винятків усіх тих, хто мені наніс образу і не вибачився.

Отаку інформацію я розмістив на своєму персональному сайті у середу 20 квітня 2011 року.

Урочистості з нагоди 51-ї річниці з дня створення нашого вищого навчального закладу

У середу 20 квітня 2011 року ми відзначали «День університету», а точніше 51-у річницю з дня створення нашого вищого навчального закладу, який стартував у 1960 році у вигляді загальнотехнічного факультету Київського інституту інженерів харчової промисловості, у 1967 році став Вінницьким філіалом Київського політехнічного інституту, у 1974 році перетворився у Вінницький політехнічний інститут, на базі якого у 1994 році було створено Вінницький державний технічний університет, котрий у 2003 році отримав статус національного і з тієї пори є Вінницьким національним технічним університетом.

Від року створення до 1976 року нашим вищим навчальним закладом керував Роман Кігель, з 1976 року по 1989 рік ним керував Іван Кузьмін, з 1989 року по вересень 2010 року керівником був я – Борис Мокін, а з вересня 2010 року університетом керує Володимир Грабко.

Цього року на урочистих зборах, присвячених відзначенню «Дня університету», які розпочалися о 15 годині в актовому залі університету одразу

після прибуття високих гостей – губернатора області Миколи Джиги, першого заступника голови обласної ради Ігоря Кревського та мера міста Володимира Гройсмана, вперше за останні 22 роки з привітальним словом до учасників зборів звернувся не я, а мій наступник на посаді ректора професор Володимир Грабко. Виступив він коротко, висловивши загальні поздоровлення колективу, без відзначення поіменно когось із тих викладачів і співробітників, які досягли за рік, що минув, найкращих результатів, відійшовши у такий спосіб від тієї схеми, за якою завжди виступав на урочистостях я.

Після виступу ректора ведучі урочистостей викликали на сцену одразу усіх трьох високих гостей – губернатора області, мера міста і першого заступника голови Вінницької обласної ради, який є випускником нашого університету 1982 року (інших гостей, до речі, на урочистостях не було).

Високі гості один за одним протягом кількох хвилин висловили поздоровлення нашому колективу, відзначивши в загальних фразах його значні здобутки на освітянській і науковій нивах, подарували комп'ютер та мультимедійний центр, вручили кожний по кілька почесних грамот працівникам університету і, спустившись зі сцени, одразу ж покинули актовий зал. А після цього на сцені актового залу, фактично, почалася дискотека, оскільки кожен раз після висловлення ведучими урочистостей загальних побажань колективам викладачів, студентів, працівників бібліотеки і адміністративних та господарчих підрозділів виступали в основному студентські танцювальні колективи. І хоча студенти танцювали добре, одноманітність жанру мене дещо збентежила, і, як виявилось після закінчення урочистостей, збентежила не лише мене одного.

Збентежило мене також і те, що почесні грамоти високими гостями вручались з попередньої подачі ректорату в основному кандидатам наук, доцентам, що могло на губернатора області і мера міста та одного із керівників обласної ради справити враження нібито у нашому університеті взагалі немає докторів наук, професорів, достойних вищих обласних нагород. А їх же у нас більше п'ятдесяти, і саме вони у першу чергу визначають і наш університетський статус і статус національного.

Очікував я, що, як людина, яка очолювала університет 21 рік і вивела його в двадцятку кращих університетів України за критеріями ЮНЕСКО, на цих урочистостях, котрі були першими після залишення мною ректорської посади, я теж отримаю якусь «прощальну» нагороду від керівників області і міста. Більше того, я плекав надію, що ректор Володимир Грабко, який мені зобов'язаний усім, чого він досяг у житті, скориставшись слушною нагодою, в «День університету» виконає університетську статутну норму і дозволить першому проректору Олександру Романюку підписати вересневий протокол рішення Вченої ради університету, засідання якої відбулося на законних підставах під головуванням першого проректора Олександра Романюка у той день, в який Володимир Грабко ще офіційно не вступив на посаду ректора, а був у дорозі з Києва, повертаючись із відрядження, в яке він поїхав за посвідченням, виписаним ще мною як ректором на його ім'я ще як проректора з наукової роботи. І я сподівався, що згідно з цим рішенням Вченої ради

університету ректор Володимир Грабко офіційно на урочистостях оголосить наказ про присвоєння мені статусу «Почесного ректора», що є університетською статутною нормою, обов'язковою до виконання в разі, якщо ректор, що пішов у відставку, пропрацював успішно на цій посаді не менше 10 років підряд. Але цього не сталося, оскільки ректор Володимир Грабко продовжує знаходитись під паралізуючим впливом першого заступника міністра Євгена Суліми, котрий – зі слів Грабка – заборонив йому офіційно оголошувати мене «Почесним ректором». Я нагадаю, що не любить мене Євген Суліма за оприлюднення інформації у відкритому листі міністру Дмитру Табачнику про те, що після мого звітування за попередні 7 років роботи ректором Суліма запропонував мені перерахувати багатотисячний спонсорський внесок на рахунок вказаної ним харківської фірми, а також за оприлюднення інформації про те, що із-за неперерахування цього спонсорського внеску Суліма затримував оголошення конкурсу по виборах ректора нашого університету, що потрібно було зробити ще до 12 червня 2010 року, тобто до дня закінчення терміну дії мого контракту.

У попередні роки свято «Дня університету» завжди закінчувалося увечері конкурсом «Містер Шарм», в якому визначався самий галантний студент нашого університету. Але у цьому році ректор Володимир Грабко і проректор Анна Писклярова вирішили, що конкурс «Містер Шарм» доцільно не влаштовувати у вигляді заключного акорду урочистостей, а проводити напередодні свята. Тож цей конкурс відбувся у вівторок 19 квітня.

Переміг у конкурсі за рішенням журі, очолюваним проректором Анною Пискляровою, студент 5-го курсу Інституту радіотехніки Олексій Андрушко – він і визнаний «Містером Шарм ВНТУ– 2011». Цього разу моя думка співпала з думкою журі – я теж подумки визнав його найгалантнішим. А тому мені дуже приємно були вручити саме йому премію у 1000 гривень, яку я вирішив заснувати, аби урівняти цей конкурс з конкурсами «Міс Наука» і «Міс ВНТУ», в яких я теж заснував для переможниць і уже вручив аналогічні за розміром і статусом премії. А напередодні цього конкурсу я згадав, що в конкурсі «Міс Наука» я ще три роки тому заснував і другу премію в розмірі 500 гривень, яку вручав кожного року «Віце-міс Науці». Але оскільки в конкурсі «Міс ВНТУ» і «Містер Шарм» статусу «Віце» не передбачено, то я вирішив вручити другу премію в розмірі 500 гривень «Містеру Шарм Інституту електроенергетики», адже саме в цьому інституті я нині працюю професором на кафедрі відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів, тож ця премія стане моїм вкладом в громадську роботу саме в цьому інституті. Побачивши, що я попрямував на сцену після оголошення результатів конкурсу «Містер Шарм», зал здогадався, що я буду, як і після конкурсу «Міс ВНТУ», вручати власну премію переможцю і цього конкурсу, але те, що я ще й вручу другу премію «Містеру Шарм Інституту електроенергетики» ніхто не очікував – це я зрозумів по тому шквалу оплесків, якими вибухнув зал. Сила цих оплесків зросла додатково після того, як я оголосив, що заради справедливості, «навздогін», оскільки конкурс «Міс ВНТУ» пройшов півтора місяці тому, я вирішив вручити другу премію у розмірі 500 гривень з тією ж мотивацією і

«Міс Інституту електроенергетики». Конкурсантка виявилась серед глядачів у залі, тож я її покликав на сцену і одразу ж вручив засновану премію.

Завершилося святкування 51-ї річниці нашого вищого навчального закладу наступного дня після урочистостей, тобто у четвер 21 квітня, робочим засіданням Вченої ради університету. На цьому засіданні спочатку великій групі наших молодих викладачів ректор університету Володимир Грабко вручив дипломи кандидатів наук, потім були розглянуті три робочих питання, присвячених стану наукової роботи в Інституті автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління, стану методичної роботи в Інституті екології та екологічної кібернетики і стану виховної роботи на факультеті комп'ютерного інтелекту Інституту інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії. Після «різного», завершуючи засідання, ректор Володимир Грабко запропонував проголосувати за скасування державного іспиту з напряму підготовки у бакалавраті, залишивши як атестаційну лише бакалаврську випускню роботу. Мотивував Володимир Грабко цю пропозицію тим, що це побажання міністерства. Я виступив проти і нагадав усім, що ще за радянських часів інтегральний державний іспит зі спеціальності був введений саме для того, щоб під час підготовки до нього студенти були змушені повторити основні положення усіх дисциплін, які формують спеціальність, і не покидати стіни навчального закладу лише вузькими спеціалістами по темі свого дипломного проекту. Тож, відмінюючи інтегральний державний іспит з напряму підготовки бакалавра, ми приступимо до випуску бакалаврів не з напряму, а з вузької теми його бакалаврської випускної роботи, яку він скачає з інтернету, особливо не вдумуючись у зміст скачаного. Але ні ці мої аргументи, ні згадка про те, що в європейській системі освіти саме складанням державних іспитів закінчується бакалаврська підготовка, що їх складання є обов'язковою умовою отримання диплома бакалавра в усіх європейських університетах, не змогли в очах членів нашої університетської Вченої ради переважити єдиний аргумент ректора, що це побажання міністерства – проти пропозиції ректора проголосували лише двоє – я і завідувач кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів, доцент Олександр Мокін. Мене здивувало, що пропозицію ректора підтримали завідувачі кафедр загально-інженерних дисциплін, адже, відмінюючи інтегральний державний іспит з напряму бакалаврської підготовки, ми автоматично відстороняємо від участі в державній атестації бакалаврів усі загально-інженерні кафедри, представники яких обов'язково входили в Державні екзаменаційні комісії, отримуючи відповідне навчальне навантаження і маючи змогу задавати запитання зі своєї дисципліни на державному іспиті та підсилюючи у такий спосіб у студентів зацікавленість до цих дисциплін при їх вивченні за графіком навчального процесу на курсах, що передують випускному четвертому. Ще більше здивування у мене викликало те, що цю пропозицію ректора підтримали завідувачі випускних кафедр, адже їхніми професорами і доцентами пророблена колосальна за обсягом творча робота по створенню комплексних завдань для державних іспитів, що охоплюють усі грані напряму підготовки, – а тепер уся ця робота піде, грубо кажучи, «коту під хвіст». Але, мабуть, у тому,

що так проголосувала Вчена рада університету є і моя провина – це я їх привчив до того, що усе, що пропонує ректор, є добре продуманим і обов'язково принесе якийсь успіх університету в подальшому, тож вони відвикли критично ставитись до того, що пропонує ректор, навіть, якщо він просто відреагував на черговий «чих» міністерства, яке нині очолюють доктор історичних наук Табачник і доктор філософських наук Суліма, котрі в силу гуманітарної спрямованості своєї базової освіти і наукової роботи зовсім не розуміються на специфіці підготовки інженерів. Тож не об'єднанням різнопрофільних університетів сьогодні у першу чергу повинен опікуватись Кабінет Міністрів України, а наданням університетам реальної автономії, щоб не нівелювалась вказівками з міністерства їх специфіка, і щоб вчені ради університетів із затверджувачів міністерських вказівок, часто не продуманих, перетворились на органи реального впливу на якість підготовки своїх випускників навіть у тих університетах, де ректор, ініціює лише такі рішення, які зумовлені побажаннями «зверху».

Закінчити цей аналіз я хочу наступними словами. – Звичайно, я розумію, що мої критичні зауваження не до вподоби ректорові Володимирі Грабку. Але він сам у тому винен, що я змушений висловлювати свої критичні зауваження на сторінках персонального сайту. Адже, якби він виконав університетські статутні вимоги і офіційно наказом проголосив мене «Почесним ректором» та наділив статусом радника ректора, то усі ці зауваження я мав би змогу висловлювати у його кабінеті в розмовах з ним сам-на-сам чи на засіданнях ректорату ще на етапі генерації проектів тих чи інших рішень. А будучи позбавленим таких прав, обов'язків і можливостей, я просто змушений постфактум висловлювати свої критичні думки на сторінках персонального сайту, підкреслюючи у такий спосіб те, що я до прийнятих ректором і ректоратом рішень не причетний. Адже, якщо я мовчатиму, то науково-педагогічні працівники університету, знаючи, що Володимир Грабко є моїм учнем, а усі члени ректорату є моїми висуванцями, думатимуть, що і ректор і члени ректорату, приймаючи рішення, попередньо радяться зі мною, а тому відповідальність за наслідки прийнятих рішень покладатимуть і на мене. Але ж я сьогодні до генерації проектів цих рішень ректором чи ректоратом ніякого відношення не маю, тож і вважатись причетним до їх генерації бажання теж не маю.

Чому недоцільно передавати Міністерству освіти і науки, молоді та спорту медичні і аграрні університети?

Після розміщення на сайті публікації, присвяченої перспективам створення у Вінниці державного університету на базі Вінницького національного технічного і Вінницького державного педагогічного університетів та Вінницького економічного інституту Київського національного торговельно-економічного університету, по лінії сайтового зворотного зв'язку я отримав кілька альтернативних відгуків, в яких мої опоненти намагаються переконати мене у тому, що і Вінницький національний

медичний університет і Вінницький національний аграрний університет необхідно теж передавати у підпорядкування Міністерству освіти і науки, молоді та спорту (МОНМС), і усі вінницькі університети після цієї передачі об'єднувати в один університет у структурі МОНМС.

Відповідаючи на ці відгуки, я хочу привести, шановні читачі, додаткові аргументи стосовно того, чому недоцільно виривати медичні університети із структури Міністерства охорони здоров'я, а аграрні університети із структури Мінагропрому, без чого неможливе їх об'єднання з університетами, підпорядкованими МОНМС.

Почну з обґрунтування недоцільності виривання аграрних університетів із структури Мінагропрому.

Кожний аграрний університет в якості лабораторної бази підготовки агрономів і садоводів має у своєму користуванні сотню гектарів землі, на якій майбутні агрономи і садоводи навчаються методам вирощування злаків, овочів і фруктів. Ця земля є власністю держави, головним розпорядником якої є Мінагропром. І в разі передачі аграрних університетів в структуру МОНМС розпорядником земель, на яких майбутні агрономи і садоводи засвоюють технології вирощення врожаїв різних сільськогосподарських польових і садових культур, залишиться за Мінагропромом, який або зовсім їх відбере в аграрних університетів – у цьому випадку майбутні агрономи і садоводи, як і усі ми, будуть бачити овочі, фрукти і злаки лише на прилавках супермаркетів і базарів, або якусь частку цих земель передасть аграрним університетам в оренду – у цьому випадку можна наперед передбачити, що грошей від МОНМС на оплату оренди орної і садової землі аграрні університети не отримають і рано чи пізно орендування буде припинено, що приведе до попереднього результату – майбутні агрономи і садоводи будуть бачити овочі, фрукти і злаки лише на прилавках або у банках і колбах у засушеному вигляді.

Звичайно, якщо Верховна Рада України спроможеться внести зміни в чинне законодавство і дозволить передачу сотень гектарів орних і садових земель, якими нині користуються аграрні університети за згодою Мінагропрому, у їхню власність, то і після передачі цих університетів в структуру МОНМС спочатку їхні студенти нічого не втратять. Але дуже швидко, відчувши відсутність контролю за землями та їх врожайністю з боку Мінагропрому, ректорати і Конференції трудових колективів цих університетів під тиском ректорів, котрі у свою чергу піддадуться тиску губернаторів, мерів і чиновників МОНМС, віддадуть більшу частину цих земель під супермаркети, котеджні містечка, сміттєпереробні заводи, кладовища і інші потрібні зростаючим містам об'єкти. І у кінцевому результаті і у цьому випадку майбутні агрономи і садоводи рано чи пізно будуть позбавлені можливості отримувати практичні навички. Це добре розуміють в Мінагропромі, а тому і не погоджуються на передачу аграрних університетів в структуру МОНМС.

А тепер розглянемо аргументи недоцільності виривання медичних університетів із структури Міністерства охорони здоров'я.

Для кожного медичного університету міські лікарні є лабораторіями, в яких студенти засвоюють практичні навички. Адже, якщо вони в

преparatorських університетів ставитимуть діагнози і оперуватимуть лише кроликів, мишей, собак і щурів, то, отримавши диплом, стануть не лікарями чи хірургами, а ветеринарами. Але ж, якщо медичні університети будуть передані в структуру МОНМС, то вони уже не зможуть безоплатно з'являтися в палатах і операційних лікарень для набуття лікарської практики, оскільки лікарні не підпорядковані МОНМС. А коштів від МОНМС для такої оплати лікарням медичні університети не діждуться, оскільки окрім стипендії і зарплати (і то не в повному обсязі) та коштів на оплату частини комунальних послуг МОНМС і тим університетам, які входять в його структуру сьогодні, на інші цілі не виділяє. Тож Міністерство охорони здоров'я не погоджується передавати медичні університети в структуру МОНМС не із-за відомчих амбіцій, а розуміючи, що таке передавання може породити багато проблем, які встануть на шляху підготовки кваліфікованих лікарів і хірургів.

Після цих додаткових роз'яснень, я сподіваюсь, шановні мої опоненти, що ви теж погодитесь зі мною, а точніше, з керівниками Міністерства охорони здоров'я і Мінагропрому, що передавати медичні і аграрні університети в структуру МОНМС недоцільно, принаймні, при нинішньому стані економіки України і, як наслідок, при нинішньому фінансуванні Міністерства освіти і науки, молоді та спорту за залишковим принципом.

Таку інформацію я розмістив на своєму персональному сайті 2 травня 2011 року.

Репортаж про друге засідання Київського апеляційного суду

Друге засідання Київського апеляційного суду, на якому розглядалась моя апеляційна скарга на рішення Голосіївського районного суду міста Києва за позовом Євгена Суліми до мене та двох інформаційних агентств і журналістки Світлани Кузьменко, розпочалося о 15 годині 20 хвилин у середу 11 травня 2011 року у залі засідань №1008 під головуванням судді Семенюк. А через півгодини це засідання уже закінчилось.

Як завжди на початку засідання я і обидві адвокатеси Євгена Суліми назвали себе і свої паспортні дані та місце проживання. Від інформаційних агентств знову нікого не було, не прийшла і журналістка Світлана Кузьменко. Я спробував наголосити на тому, що варто було б усе-таки, щоб хтось бодай один із представників журналістики був на засіданні, але усі три судді, відповіли мені майже хором, що оскільки апеляційну скаргу я подав лише від себе, то їх присутність не є обов'язковою. Тож засідання розпочалося. Суддя Семенюк наголосила на тому, що усі учасники процесу зобов'язані були ознайомитись з усіма матеріалами судової справи заздалегідь, тому зачитувати нічого не стала, а звернулась до мене з запитанням, чого я хочу. Я попросив спочатку надати мені можливість зачитати документ, який дозволила використати при розгляді справи автор цього документу, народний депутат України Леся Оробець. Ось цей документ:

Генеральному прокурору України
ПШОНЦІ В.П.

ДЕПУТАТСЬКЕ ЗВЕРНЕННЯ

Щодо наявності корупційної складової у діях деяких посадових осіб Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України та недостатньо відповідального відношення деяких посадових осіб Міністерства внутрішніх справ України при проведенні розслідування за депутатським зверненням

Шановний Вікторе Павловичу!

30 червня 2010 року листом №674/з я направила Генеральному прокурору України Медведьку О.І. депутатське звернення «Щодо фактів, оприлюднених у відкритому листі в.о. ректора Вінницького національного технічного університету (ВНТУ) Б.І. Мокіна», в якому вказувалось про вимогу заступника міністра освіти і науки України Суліми Є.М. до в.о. ректора Мокіна Б.І. перерахувати на благодійній основі на рахунок Харківського ТОВ «Модерн ХХІ» біля 59 тисяч гривень за виготовлення чотирьох дерев'яних вікон. При цьому Суліма Є.М. за інформацією, оприлюдненою Мокіним Б.І., вручив йому рахунок-фактуру №СФ 0000219 від 19 травня 2010 року, виписаний без указання платника Харківським ТОВ «Модерн ХХІ» за виготовлення 4 дерев'яних вікон з терміном оплати до 31 травня 2010 року. У своєму відкритому листі міністру Табачнику Д.В. в.о. ректора ВНТУ Мокін Б.І. висунув також припущення, що аналогічні рахунки-фактури для оплати за виготовлення дерев'яних вікон заступником міністра Сулімою Є.М. були вручені і багатьом іншим ректорам, які 19 травня 2010 року після звітування на кадровій комісії міністерства разом з ним були запрошені до кабінету Суліми Є.М. для індивідуальної співбесіди. Тобто, фактично мова йшла про створення заступником міністра освіти і науки Сулімою Є.М. системи обкладання багатотисячною «даниною» тих ректорів, термін роботи на посаді яких закінчувався і необхідно було йти на переобрання, за допуск до якого і організацію відповідає міністерство.

Через тиждень листом №07/1/1-18414-10 від 08.07.10 за підписом заступника Генерального прокурора України В.Кудрявцева я отримала повідомлення, що моє депутатське звернення Генеральною прокуратурою України направлено для розгляду до Міністерства внутрішніх справ України.

Після цього протягом липня, серпня і вересня 2010 року я отримала біля десятка листів від різного роду і рангу посадових осіб, залучених до проведення вищевказаного розслідування, в яких в різних варіантах зроблено висновок, що інформація, наведена у відкритому листі в.о. ректора Мокіна Б.І. до міністра Табачника Д.В., підтвердження не знайшла. Але, аналізуючи інформацію, викладену у відповідях різних посадових осіб, я прийшла до висновку, що інформація Мокіна Б.І. не підтвердилась не тому, що вона неправдива, а тому, що ті посадові особи, які її перевіряли, віднесли до цієї перевірки

недостатньо відповідально. Для економії часу, необхідного для ознайомлення з цим депутатським зверненням, наведу лише три приклади такої недостатньої відповідальності, яка межує з намаганням відвернути від деяких високих посадовців необхідність відповідати за законом за вчинені правопорушення..

Приклад перший. – У своєму листі №32/10 від 20.07.2010 р., надісланому до Міністерства освіти і науки України, директор Харківського ТОВ «Модерн XXI» Калмиков С.В. повідомляє, що рахунок-фактура №СФ 0000219 на виготовлення 4 дерев'яних вікон від 19.05.2010 р. цим ТОВ дійсно виписувалась, але не на замовлення Мокіна Б.І., якого Калмиков С.В. не знає, а на замовлення донецького підприємця. Але у цьому ж листі Калмиков С.В. вказує, що ТОВ «Модерн XXI» дерев'яних вікон взагалі не виготовляє і не реалізує. Причому цю тезу листа Калмикова С.В. використовує у своїй відповіді №1/13-437 від 16.08.10 р. (копія додається) на моє депутатське звернення і міністр освіти та науки України Табачник Д.В.. І одразу ж виникає запитання до обох – і до Калмикова С.В., і до Табачника Д.В.: «Але ж, якщо Харківське ТОВ «Модерн XXI» дерев'яних вікон не виготовляє і не реалізує, то навіщо ж було цьому ТОВ виписувати рахунок-фактуру №СФ 0000219 на виготовлення, підкреслюю, саме дерев'яних вікон і виставляти цей рахунок якомусь донецькому підприємцю?» Більше того, у листі №111/5-9297/Лз від 10.09.10 р. (копія додається) перший заступник начальника ГУ МВС України у Харківській області – начальник УБОЗ Лазарев Д.В. повідомляє мені, що оплата рахунку №СФ 0000219 від 19.05.2010 р. за виготовлення дерев'яних вікон надійшла від представника ТОВ «Модерн XXI» у м. Донецьку ФОП Світличного Сергія Олександровича. І знову ж виникає запитання – тепер уже до Лазарева Д.В.: «Чому він не поцікавився у ФОП Світличного С.О., навіщо той вніс на рахунок Харківського ТОВ «Модерн XXI» 58472 гривні в якості оплати за продукцію (дерев'яні вікна), яка цим ТОВ (за офіційною інформацією його директора) не виготовляється і не реалізується? І чому ФОП Світличний С.О. перерахував кошти на рахунок ТОВ «Модерн XXI» за рахунком-фактурою №СФ 0000219 від 19.05.2010 р. з терміном оплати до 31.05.2010 р. лише в кінці червня, тобто через місяць і уже після того, як надійшов лист до міністра освіти і науки Табачника Д.В. від в.о. ректора ВНТУ Мокіна Б.І. зі звинуваченнями на адресу заступника міністра Суліми Є.М., і сам Суліма Є.М. терміново виїхав у відрядження до Харкова? А також чому Лазарев Д.В. не з'ясував – чи були виготовлені у Харківському ТОВ «Модерн XXI» ці 4 дерев'яних вікна, чи отримав їх ФОП із Донецька Світличний С.О., чи взяв він їх документально на облік і куди їх потім встановив?»

Приклад другий. – у цитованому уже мною листі №1/13-437 від 16.08.10 р., який є відповіддю на мій депутатський запит, міністр освіти і науки України Табачник Д.В. повідомляє, що звинувачення в.о. ректора ВНТУ Мокіна Б.І. на адресу заступника міністра Суліми Є.М. у тому, що Суліма Є.М. у своєму службовому кабінеті 19 травня 2010 року вручив Мокіну Б.І. рахунок-фактуру №СФ 0000219 на суму біля 59 тисяч гривень для оплати за виготовлення Харківським ТОВ «Модерн XXI» чотирьох дерев'яних вікон, не є правдивими, оскільки із числа ректорів, котрі разом з Мокіним Б.І. 19 травня

2010 року звітували на кадровій комісії міністерства і запрошувались потім для індивідуальної співбесіди до кабінету заступника міністра, немає жодного, хто міг би підтвердити, що йому теж було вручено аналогічний рахунок-фактуру. При цьому міністр Табачник Д.В. посилається на висновки, зроблені комісією, створеною ним для службового розслідування, очолюваною директором кадрового департаменту міністерства Барановим -Мохортом С.М., підпорядкованим заступнику міністра Сулімі Є.М., що, на мій погляд, є прямим порушенням норм службової етики, адже не може підлеглий чиновник об'єктивно оцінювати вчинки свого прямого начальника. Але і Баранов-Мохорт С.М. і Табачник Д.М. говорять у даному випадку неправду. А підтвердження того, що цей висновок комісії Баранова-Мохорта С.М. і твердження міністра Табачника Д.В. з цього приводу є неправдивими, легко знайти в результатах розслідування, яке проводив у липні 2010 року слідчий УБЕЗ і під час якого не лише в.о. ректора ВНТУ Мокін Б.І., а і ректор Київського національного університету технологій і дизайну Волков О.І. дав свідчення про вручення заступником міністра Сулімою Є.М. і йому – Волкову О.І. аналогічного рахунка-фактури, але з іншим номером – №СФ 0000222 і на іншу суму – біля 74 тисяч гривень для оплати за виготовлення тим же Харківським ТОВ «Модерн ХХІ» п'яти дерев'яних вікон. Окрім свідчень тоді Волков О.І. вручив слідчому УБЕЗ і копію цього рахунка-фактури. І, як виявилось, на той час на прохання Волкова О.І. дружба йому організація, виступивши в якості спонсора, уже навіть здійснила оплату за цим рахунком. І саме тому, що крім Мокіна Б.І., інформацію про вручення заступником міністра Сулімою Є.М. рахунків-фактур, виписаних Харківським ТОВ «Модерн ХХІ», підтвердив ще й ректор КНУТД Волков О.І. слідчий УБЕЗ зробив висновок, що рахунки Сулімою Є.М. таки вручались ректорам, що дало підставу т.в.о. міністра внутрішніх справ Попкову С.Є. підтвердити це листом №13697/Пп від 26.07.2019 р. (копія додається), відправленим на мою адресу. І за твердженням т.в.о. міністра Попкова С.Є. не порушено кримінальну справу проти Суліми Є.М. лише тому, що він пропонував здійснювати оплату цих рахунків на умовах внесення благодійних внесків від дружніх організацій. Але, на мій погляд, і слідчому УБЕЗ, і т.в.о. міністра Попкову С.Є. слід було б замислитись над тим, що сьогодні ніхто нікому грошей даром не дає, тож вищим навчальним закладам, які змушені були шукати спонсорів для оплати багатотисячних рахунків, вручених їхнім ректорам заступником міністра Сулімою Є.М., необхідно буде в подальшому у якійсь формі компенсувати цим спонсорам їх витрати, і що законних способів такої компенсації не існує. Однак головним недоліком цього розслідування, про яке мені повідомив т.в.о. міністра Попков С.Є., є, на мій погляд, те, що слідчий УБЕЗ не звернув увагу на ту обставину, що Харківське ТОВ «Модерн ХХІ», не виготовляючи дерев'яні вікна (за свідченням його директора), виписує рахунки-фактури для оплати їх виготовлення. Тож логічно припустити, що усі ці багатотисячні кошти, які поступають на рахунок вищезгаданого ТОВ в якості оплати за продукцію, що не виробляється, формують потік готівки, в якому кожний учасник цієї оборудки має свою долю.

Приклад третій – у своєму відкритому листі міністру Табачнику Д.В., який і по-сьогодні є розміщеним на персональному сайті tokin.com.ua, в.о. ректора ВНТУ Мокін Б.І. вказує, що 19 травня 2010 року заступник міністра освіти і науки Суліма Є.М. після вручення у своєму кабінеті Мокіну Б.І. рахунка-фактури №СФ 0000219 назвав особу на ім'я Володимир Миколайович, яка працює в Харківському ТОВ «Модерн ХХІ» і з якою необхідно буде телефоном узгоджувати умови оплати вище вказаного рахунка. Що саме з цим Володимиром Миколайовичем контактував проректор ВНТУ Мізерний В.М., якому в.о. ректора ВНТУ Мокін Б.І. доручив здійснити такий контакт, повідомляє у своєму поясненні, наданому голові комісії міністерства Баранову-Мохорту С.М., і проректор ВНТУ Мізерний В.М. На те, що саме з цим Володимиром Миколайовичем контактував і керівник організації, яка оплатила рахунок-фактуру №СФ 0000222, вручену заступником міністра Сулімою Є.М. ректору КНУТД Волкову О.І., повідомив і Волков О.І. І у листі №32/10 від 20.07.2010 р. директора Харківського ТОВ «Модерн ХХІ» Калмикова С.В. до Міністерства освіти і науки України підтверджено, що працівник на ім'я Володимир Миколайович у цьому ТОВ працює. Але у відповіді №1/13-437 від 16.08.2010 р. (копія додається) на моє депутатське звернення міністр освіти і науки Табачник Д.В., посилаючись на матеріали комісії Баранова-Мохорта С.М., дозволяє собі вводити в оману народного депутата України, стверджуючи, що – цитую: «інформація про особу на ім'я та по-батькові Володимир Миколайович, номер мобільного телефону якої 097-520-87-77 та яка, нібито є співробітником товариства з обмеженою відповідальністю «Модерн ХХІ» (м.Харків), не підтвердилась». А до усього, викладеного з цього приводу, слід додати, що і слідчий УБЕЗ «полінувався» розслідувати роль цього Володимира Миколайовича в реалізації схеми перерахування коштів за рахунками-фактурами, врученими заступником міністра Сулімою Є.М. ректорам, на рахунок ТОВ «Модерн ХХІ» від організацій, які зголосились оплатити виготовлення дерев'яних вікон на прохання цих ректорів.

Зважаючи на високу імовірність того, що, починаючи з квітня 2010 року, у Міністерстві освіти і науки, молоді і спорту України створена незаконна схема отримання незароблених чесною працею коштів, в яку втягнуті як окремі посадові особи міністерства, так і вищі навчальні заклади, ректори яких вийшли на стадію переобрання на новий термін або обираються вперше, а також зважаючи на недостатню відповідальність, а можливо і замовлену кимсь упередженість деяких посадових осіб Міністерства внутрішніх справ України, проявлену при перевірці за моїми попередніми депутатськими зверненнями з цього приводу, я прошу Генеральну прокуратуру України відповідно до частини першої та другої статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України» невідкладно:

1) у Харківському ТОВ «Модерн ХХІ» здійснити перевірку:

- надходжень на рахунок усіх коштів в якості оплати за виготовлення дерев'яних вікон, починаючи з квітня 2010 року, звернувши особливу увагу на надходження коштів за рахунками-фактурами під номерами від №СФ 0000210 до №СФ 0000230;

- наявності обладнання для виготовлення дерев'яних вікон, дати його встановлення та прийому на роботу працівників по виготовленню на ньому дерев'яних вікон;

- фактичного виготовлення дерев'яних вікон та документального підтвердження їх відвантаження замовникам, які оплатили виготовлення цих вікон згідно з зареєстрованими рахунками-фактурами;

- руху коштів, які надійшли від замовників в якості оплати за виготовлення дерев'яних вікон згідно з зареєстрованими рахунками-фактурами;

- причин невідповідностей в результатах перевірок за попередніми підпунктами, якщо такі невідповідності матимуть місце;

- ролі і функцій працівника по імені Володимир Миколайович;

2) в організаціях, які перерахували Харківському ТОВ «Модерн ХХІ» кошти за виготовлення дерев'яних вікон (згідно з зареєстрованими рахунками-фактурами), здійснити перевірку:

- документально підтвердженого надходження і взяття на облік дерев'яних вікон, виготовлених у Харківському ТОВ «Модерн ХХІ» і відвантажених замовникам після здійснення ними оплати виготовлення цих вікон згідно з зареєстрованими рахунками-фактурами;

- фактичної наявності у замовників дерев'яних вікон, виготовлених у Харківському ТОВ «Модерн ХХІ» і відвантажених замовникам згідно з зареєстрованими рахунками-фактурами (або документально і візуально підтвердженого встановлення цих дерев'яних вікон в будівлях розміщення організацій-замовників);

- причин невідповідностей в результатах перевірок за попередніми підпунктами, якщо такі невідповідності матимуть місце;

- наявності угод між організаціями, які згідно з зареєстрованими рахунками-фактурами оплатили Харківському ТОВ «Модерн ХХІ» за виготовлення дерев'яних вікон, та якимись вищими навчальними закладами на виконання якихось робіт на суму, що дорівнює або є більшою вартості оплати виготовлення дерев'яних вікон згідно з зареєстрованими у ТОВ «Модерн ХХІ» рахунками-фактурами;

- участі в переговорах про оплату за виготовлення дерев'яних вікон працівника ТОВ «Модерн ХХІ» на ім'я Володимир Миколайович та керівників якогось рівня вищих навчальних закладів;

3) у вищих навчальних закладах, які мають угоди на виконання якихось робіт з організаціями, що оплатили вартість виготовлення у Харківському ТОВ «Модерн ХХІ» дерев'яних вікон, або керовані ректорами, названими керівниками організацій, які оплатили вартість виготовлення цих дерев'яних вікон, ініціаторами замовлення, здійснити перевірку:

- фактичного виконання робіт, виконаних за даними угодами;

- відповідності вартості виконаних робіт об'єму їх виконання;

- відповідності вартості запланованих до виконання робіт існуючим нормативам;

- причин невідповідностей в результатах перевірок за попередніми підпунктами, якщо такі невідповідності матимуть місце;

- причин, які змусили ректорів вищих навчальних закладів просити сторонні організації виступити в якості спонсорів і оплатити виготовлення дерев'яних вікон за рахунками-фактурами від ТОВ «Модерн XXI»;

4) з'ясувати рівень причетності до порушень, виявлених в усіх попередніх пунктах алгоритму перевірки, посадових осіб Міністерства освіти і науки, молоді і спорту України взагалі і заступника міністра Суліми Є.М. зокрема, а також рівень причетності до цих порушень працівників усіх інших організацій, задіяних в описаній схемі;

5) у разі виявлення корупційної складової в діях посадових осіб, працюючих у будь-якій організації, що увійшла в структуру алгоритму даної перевірки, порушити клопотання щодо притягнення винних осіб до відповідальності згідно з чинним законодавством.

Про заплановані Вами заходи прошу повідомити мене впродовж 10-денного терміну, визначеного частиною другою статті 16 Закону України «Про статус народного депутата України», а про отримані результати цих заходів з огляду на об'ємність перевірки прошу повідомити впродовж місячного терміну.

Із повагою,
Народний депутат України

ОРОБЕЦЬ Л.Ю

Я розраховував на те, що після оприлюднення змісту цього документу, він буде залучений до справи, і я попрошу, щоб суд звернувся до Генеральної прокуратури, аби вона надала матеріали розслідування, яке, як витікає з наведеного документу, просила здійснити Леся Оробець.

Але, незважаючи на те, що на першому засіданні суду суддя Семенюк пообіцяла, що дозволить мені оприлюднити цей документ на наступному засіданні, і цього разу вона мені оприлюднити цей документ не дозволила, і до матеріалів справи його залучити відмовилась, заявивши, що апеляційний суд розглядає лише чи не було порушення процедури під час розгляду справи в районному суді, а нові докази розглядати не зобов'язаний. Я звернув увагу на те, що в матеріалах справи в районному суді взагалі проігноровані свідчення двох свідків – ректора КНУТД, професора Волкова та проректора ВНТУ, професора Мізерного, перший із яких надав районному суду копію такого ж платіжного доручення, як і вручене заступником міністра Євгеном Сулімою мені, і теж вказав на те, що це доручення йому було вручене цим же Євгеном Сулімою в його кабінеті, а другий розповів про те, як за моїм дорученням зв'язувався з названим мені Євгеном Сулімою посередником від ТОВ «Модерн XXI» Володимиром Миколайовичем і пробував уговорити посередника на те, що ми ці 4 вікна зробимо самі, і тоді ці 4 вікна коштуватимуть не 59 тисяч гривень, а не більше трьох тисяч. Але вговорити посередника на наш варіант

виготовлення вікон проректору Мізерному не вдалося, після чого я відмовився виступати спонсором міністерства в оплаті виготовлення цих вікон у ТОВ «Модерн ХХІ». Після цієї моєї репліки суддя Семенюк звернулася до адвокату Євгена Суліми, чи мають бажання і вони щось сказати, але «білявка», як і на усіх попередніх засіданнях і Голосіївського районного і Київського апеляційного суду, промовчала, а «брюнетка» заявила, що вона підтримує усе те, що написано від імені Євгена Суліми. Після цього суд пішов в дорадчу кімнату, з якої вийшов назад через кілька хвилин, і суддя Семенюк оголосила, що в задоволенні апеляційної скарги мені відмовлено. Що рішення суду буде таким, я і не сумнівався, і ще до початку засідання поздоровив адвокату Євгена Суліми з перемогою, але пообіцяв, що діждусь того дня, коли і на моїй вулиці буде свято, адже, як сказав геніальний російський поет: «...Есть Божий судия! Он ждет! Он недоступен звону злата. И мысли и дела Он знает наперед. – Тогда напрасно вы прибегнете к злословью, оно вам не поможет вновь!...» І, я думаю, що «Божий судия» ще покарає Євгена Суліму і за цю несправедну перемогу також.

А я виконаю рішення суду і направляю і міністру ще один відкритий лист і на сайті опублікую усе, що вимагає суд, однак не сьогодні, оскільки, хоча й рішення Голосіївського районного суду вступило в силу, але на його виконання, згідно з вимогою Євгена Суліми, приведеною у його позовній заяві, мені надається 15 днів. Тож і на сайт я розміщу ту інформацію, яка в рішенні суду визначена, і відправляю її у листі міністру аж 25 травня 2011 року, тобто за день до закінчення терміну, визначеного позовною заявою Євгена Суліми, задоволеною Голосіївським районним судом міста Києва.

Третій відкритий лист міністру МОНМС Табачнику Д.В.

надісланий мною на виконання рішення Голосіївського районного суду м. Києва

*Міністру МОНМС Табачнику Д.В.
відповідача за позовом Суліми Є.М.
до Голосіївського районного суду
м. Києва про захист честі, гідності та
ділової репутації і відшкодування
моральної шкоди,
ректора ВПІ, ВДТУ, ВНТУ в період з
5 червня 1989 р. по 7 вересня 2010 р.,
а нині професора кафедри ВЕТЕСК ВНТУ,
заслуженого діяча науки і техніки України,
академіка Національної академії педагогічних
наук України
Мокіна Бориса Івановича*

ВІДКРИТИЙ ЛИСТ

Пане міністр!

Незважаючи на свідчення професора Волкова О.І. (ректора Київського національного університету технологій і дизайну на день подачі вашим заступником Сулімою Є.М. позову до мене в Голосіївський районний суд м. Києва) про те, що він також у кабінеті заступника міністра Суліми Є.М. отримав від нього рахунок-фактуру №СФ 0000222 на оплату на умовах спонсорства 74 тисяч гривень за виготовлення Харківським ТОВ «Модерн ХХІ» п'яти дерев'яних вікон (з пред'явленням суду копії цього рахунку-фактури), а також незважаючи на свідчення проректора ВНТУ Мізерного В.М. про те, що він за моїм дорученням вів переговори з названим мені Сулімою Є.М. посередником від ТОВ «Модерн ХХІ» про виготовлення цих чотирьох вікон нашими власними силами, (що обійшлося б нам на порядок дешевше), на що посередник не погодився, тобто незважаючи на свідчення двох поважних свідків, якими опосередковано підтверджується правдивість моєї інформації, доведеної до вас у моєму першому відкритому листі стосовно того, що заступник міністра МОН України Суліма Є.М. у своєму кабінеті 19 травня 2010 року вручив мені рахунок-фактуру №СФ 0000119 на оплату на умовах спонсорства 58472 гривень за виготовлення Харківським ТОВ «Модерн ХХІ» чотирьох дерев'яних вікон для міністерства, Голосіївський районний суд м. Києва на підставі того, що я виявився не спроможним пред'явити суду свідка, який підтвердив би, що бачив власними очима як Суліма Є.М. вручав мені у своєму кабінеті вищевказаний рахунок-фактуру №СФ 0000119, задовольнив позов Суліми Є.М. про спростування вказаної ним інформації, наведеної мною у першому відкритому листі до вас.

Київський апеляційний суд, в який я звертався в установлені законом терміни з апеляційною скаргою, на своєму засіданні 11 травня 2011 року залишив рішення Голосіївського районного суду без змін, відмовившись реагувати на те, що в рішенні Голосіївського районного суду м. Києва про свідків Волкова О.І. і Мізерного В.М. та їх свідчення навіть не згадується, що свідчить про повне ігнорування цих свідчень при винесенні вказаного рішення.

Тож, виконуючи рішення Голосіївського районного суду м. Києва від 23.12.2010 р. за справою №2-6134/2010, я, як законослухняний громадянин України, повідомляю, що згідно з постановою суду.

«Поширена мною у відкритому листі Міністру освіти та науки України Табачнику Д.В. від 23.06.2010 року інформація, а саме: «...що я ще не перерахував благодійний внесок у сумі 59 тисяч гривень на рахунок Харківської фірми «Модерн ХХІ», що мені запропонував зробити після прийняття мого звіту за попередні 7 років роботи на посаді ректора заступник міністра Євген Миколайович Суліма» є такою, що не відповідає дійсності».

Повідомляю також, що згідно з вимогою Суліми Є.М., задоволеною Голосіївським районним судом м. Києва, цей відкритий лист я розмістив і на своєму персональному сайті, оскільки саме на ньому був розміщений і мій

перший відкритий лист до вас, в якому була наведена інформація, що спростовується.

Б.І. Мокін

Отакую інформацію я розмістив 15.05.2011 р. на своєму сайті, а 16.05.2011 р. у вигляді третього відкритого листа міністру Дмитру Табачнику відіслав через канцелярію університету на адресу міністра.

У читачів може виникнути запитання: «Чому було обіцяно цей лист і міністру відіслати і на сайт розмістити 25 травня, а зроблено це на 10 днів раніше?»

Відповідь на це запитання проста: «Як до мене дійшло уже після того, як я розмістив репортаж про друге засідання Київського апеляційного суду на сайті, якщо між репортажем про це друге засідання Київського апеляційного суду і моєю інформацією на сайті про виконання рішення Голосіївського районного суду м. Києва буде розміщено ще якоїсь довжини ряд інших інформаційних повідомлень, то відвідувач сайту, котрий прочитає інформацію про виконання мною рішення Голосіївського районного суду, навряд чи читатиме ще й репортаж про друге засідання Київського апеляційного суду, який буде далеко попереду і не кидатиметься у вічі цьому відвідувачу мого сайту одразу після включення ним рубрики новин. А ось коли ці два матеріали будуть розміщені поряд, то відвідувач сайту після ознайомлення з інформацією про виконання мною рішення Голосіївського районного суду, в якій згадується і про рішення Київського апеляційного суду, репортаж про друге засідання якого розміщений на сайті поряд, обов'язково захоче ознайомитись і з цим репортажем також. А цей репортаж містить набагато більше цікавої інформації про суть мого судового спору з першим заступником міністра Євгеном Сулімою у порівнянні з третім відкритим листом міністру Дмитру Табачнику, тож мені хочеться аби з репортажем ознайомилися якомога більше відвідувачів мого сайту. І саме з цієї причини я постараюсь досить довгий відрізок часу більше ніяких нових новин після публікації інформації про виконання рішення Голосіївського районного суду міста Києва на свій сайт не виставляти.

Мій вклад у профорієнтацію

Прошло три тижні з дня виставлення мною на сайті інформації про виконання рішення Голосіївського районного суду міста Києва за позовом Євгена Суліми, а тому я вирішив, що пора розміщувати на цьому сайті нову інформацію, інакше читачі перестануть його відвідувати.

Тож на День журналіста 6 червня 2011 року на моєму сайті з'явилася наступна інформація для випускників шкіл і їх батьків:

У №20 за 4 червня 2011 року щотижневика «Дзеркало тижня» опубліковано рейтинг вищих навчальних закладів України в 2011 році – «ТОП-200 Україна».

Цей рейтинг визначено кафедрою ЮНЕСКО при НТУУ «КПІ» за світовими «Правилами аудиту рейтингів (IREG Ranking Audit Rules)» з використанням інформації про досягнення університетів у 2010 році.

Приємно відзначити, що у цьому рейтингу Вінницький національний технічний університет, набравши сумарно 26,93 балів, ось уже третій рік поспіль зберігає за собою 19-е місце у першій двадцятці кращих 200 вищих навчальних закладів України III та IV рівнів акредитації, а за критерієм «Оцінка якості науково-педагогічного персоналу» є десятим.

Інші вінницькі провідні університети у цьому рейтингу мають наступні досягнення: 24-е місце, набравши 25,71 балів, посідає Вінницький національний медичний університет імені М.Пирогова; 138-е місце, набравши 12,41 балів, посідає Вінницький національний аграрний університет; 140-е місце, набравши 12,35 балів, посідає Вінницький фінансово-економічний університет; 162-е місце, набравши 10,76 балів, посідає Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського.

Як бачите, шановні випускники шкіл та їх батьки, завдяки тому, що новий ректор професор Володимир Грабко, очоливши Вінницький національний технічний університет у вересні 2010 року, не став нічого ламати в університетській структурі і методології підготовки інженерів та магістрів, розбудованій до нього, наш університет продовжує займати лідируючі позиції не лише в нашому регіоні, а і в Україні в цілому. Тож до нас варто поступати. Особливо з огляду ще й на те, що із 18 університетів, які посідають місця у рейтингу поперед нас, тобто з 1-го по 18-е, три університети розташовані у Дніпропетровську, три університети – у Донецьку, чотири університети – у Харкові, один університет – у Львові, а сім університетів – у Києві, де життя набагато дорожче ніж у Вінниці, і де конкурси будуть вищими, оскільки кількість випускників у регіонах, центрами яких є вище вказані міста, буде суттєво більшою у порівнянні з регіоном, центром якого є Вінниця.

Цією інформацією я вирішив внести і свій вклад у справу профорієнтації цьогорічних випускників шкіл, яких буде удвічі менше ніж їх було у році минулому.

Особливо ця інформація буде доречною для батьків випускників, адже багато хто з них побоюється, що з залишенням мною ректорського крісла у ВНТУ почне затухати боротьба з корупцією, завдяки якій наш університет набув заслуженої слави одного із небагатьох вищих навчальних закладів України, в якому ні за вступ, ні за складання іспитів нікому із студентів бюджетної форми навчання нічого не треба платити, а студентам контрактної форми навчання нікому не потрібно доплачувати додатково поверх суми, оговореної у контракті.

Аналіз телешоувізійної відповіді міністра Дмитра Табачника президенту Віктору Януковичу

Як повідомили усі провідні ЗМІ, 3 червня на засіданні Ради Регіонів Президент України Віктор Янукович сказав: "Хочу попередити пана Табачника

разом із Сафіуліним: якщо ви будете проводити таку політику, яка сьогодні не єднає молодь, а змушує виходити на вулиці з різними гаслами, ви закінчите тим, чим закінчили ваші попередники на минулому засіданні уряду. – Це дуже швидко закінчиться".

Почувши ці слова Президента України, я, як і усі інші науково-педагогічні працівники вищих навчальних закладів нашої держави, зрозумів, що протягом наступного тижня слід очікувати на таку відповідь Дмитра Табачника президенту, з якої витікало б, що Віктор Янукович в оцінці роботи нашого міністра помиляється. І, як на мою думку, так і на думку багатьох моїх колег, ця відповідь повинна була бути дана у такий спосіб, щоб її почула аудиторія слухачів не менша від тієї, яка слухала вище наведені слова президента.

Тож, обмінюючись думками, ми з колегами прийшли до висновку, що, найвірогідніше, відповідь Дмитра Табачника прозвучить на одній із найближчих передач дружнього Табачнику російського тележурналіста Дмитра Кисельова на дружньому Табачнику телеканалі «Інтер» у присутності дружньої Табачнику частини студентства за обов'язковою присутністю якогось дружнього Табачнику представника Росії, який задаватиме Табачнику такі дружні запитання, на які той зможе дати красиві відповіді. Такий наш прогноз ґрунтувався на тому, що, як відомо із повідомлень ЗМІ, телепередачу Дмитра Кисельова на телеканалі «Інтер» завжди дивиться і Віктор Янукович.

І, як ми з колегами й прогнозували, саме за таким сценарієм усе і сталося у п'ятницю 10 червня 2011 року. А квінтесенцію цієї заочної телешоувізійної відповіді міністра Дмитра Табачника Президенту України Віктору Януковичу можна звести до шести тез: по-перше, він, як міністр, робить усе для того, щоб наблизити українську вищу освіту до європейської і наділити українські університети автономією на кшталт європейських; по-друге, він не може нести відповідальності за ті рішення, які приймаються в царині середньої освіти органами місцевого самоврядування, що наділені таким правом Конституцією України; по-третє, його критикують і виводять студентів на вулиці з протестами, націленими проти нього, лише ті політики, які не люблять його особисто попри усе корисне, що він робить для втілення в життя програми Президента України Віктора Януковича і програми правлячої Партії регіонів; по-четверте, його кроки по реформуванню вищої освіти України підтримуються більшістю студентів і викладачів, свідченням чого є підтримка після обговорення проекту Закону про вищу освіту, розробленого за участю міністерства, у 600 вищих навчальних закладах України; по-п'яте, Президент України Віктор Янукович зробив йому попередження не тому, що він щось не так робить, а тому, що хтось президента неправильно інформує про його діяльність як міністра; ну і по-шосте, він не боїться відставки з посади міністра, оскільки за 20 років політичної і адміністративної діяльності його уже 7 разів відправляли у відставку з різних високих керівних посад, а він кожного разу, образно висловлюючись, як Фенікс, знову відроджувався із попелу, а тому не потрібно сумніватись, що і після цієї відставки він знову відродиться.

Із запитань, які були задані Дмитру Табачнику представником Росії, який своїми діалогами з міністром забрав більше половини часу, відведеного на запитання, а також задані іншими особами, запрошеними Дмитром Кисельовим на передачу, не дружніми виявилися лише запитання журналіста Швеця, котрий поцікавився, чи не збирається Дмитро Табачник, як радник президента, підійти до Віктора Януковича і порадити призначити замість нього на посаду міністра когось іншого, який не створював би конфліктні ситуації в освіті і суспільстві; запитання журналістки – чи не збирається він після відставки створити проросійську політичну партію і подолати разом з нею 5-процентний бар'єр на виборах до Верховної Ради України у 2012 році, а також запитання художника Пояркова, який поцікавився у Дмитра Табачника, як він за 20 років політичної та адміністративної діяльності зумів отримати 30 високих нагород у вигляді орденів, медалей і звань. На це запитання Пояркова Табачник відмовився відповідати, кинувши лише фразу, що на такій передачі не місце особам, які опускаються до запитань подібного змісту, і навіть демонстративно відвернувся від Пояркова. На запитання Швеця Дмитро Табачник відповів у дусі того, що у нього вистачає інших тем для розмов з президентом. А на запитання про власну проросійську політичну партію він відповів, що не має у цьому потреби, оскільки виконує і виконуватиме й надалі програму Партії регіонів. До речі, судячи по виразу обличчя Дмитра Кисельова, ці три запитання до Дмитра Табачника для ведучого були несподіванкою і викликали у нього внутрішній спротив.

Охарактеризувавши загальну структуру телешоувізійної відповіді міністра Табачника президенту Януковичу, я тепер перейду до аналізу основних тез цієї відповіді з позицій професора, доктора технічних наук, заслуженого діяча науки і техніки України, який пропрацював у вищій школі уже 44 роки на усіх викладацьких і вищих адміністративних посадах до міністерських на рівні директора департаменту включно і продовжує працювати професором зараз, з позицій ректора з 21-річним стажем роботи на цій посаді в університеті, що входить уже багато років до двадцятки кращих університетів України, з позицій академіка-засновника Національної академії педагогічних наук України, з позицій народного депутата України – голови підкомісії з вищої освіти Верховної Ради України 1-го скликання, а також з позицій керівника однієї із експертних рад Вищої атестаційної комісії України у перші роки після її створення, – адже на усіх цих посадах я на думку і керівництва і підлеглих ефективно працював у різні роки, а на деяких працюю і зараз.

Почну з тези, яка витікає із заяви міністра Дмитра Табачника, що він усе робить для того, щоб українські вищі навчальні заклади мали європейського рівня автономію. Я нагадаю, що в університетах країн Європейської спільноти і Північної Америки ректори обираються в університетських колективах без участі міністерських чиновників і після обрання не потребують затвердження у міністерстві, учені звання присвоюються на засіданнях Вчених рад університетів і не потребують подальшого затвердження в міністерстві, наукові ступені присуджуються на засіданнях спеціалізованих рад, які створюються у

самих університетах, і не потребують подальшого затвердження в міністерстві, навчальні посібники і підручники пишуться в університетах за планами, затвердженими Вченими радами університетів, і процес їх видання не супроводжується процедурою отримання грифу у міністерстві – цей список можна продовжувати, але я для стислості викладу зупинюсь на цьому. А тепер почитайте Постанову Кабміну України про затвердження функцій Міністерства освіти та науки, молоді і спорту і ви побачите, що усі перераховані вище функції, якими наділені європейські університети, наше міністерство за допомогою Кабміну привласнило собі. А прочитавши проект міністерського закону про вищу освіту, ви побачите, що усі ці функції згідно з цим проектом міністерство і в подальшому залишає за собою. – То про яку автономію українських університетів на кшталт європейських може йти мова!? – Адже навіть лише цих функцій міністерству буде цілком досить, аби перетворити університети в свої вертикально керовані структурні підрозділи, рішення колективів яких про обрання ректора буде легко відмінитись шляхом, наприклад, появи ще чийось документів, начебто не врахованих під час допуску до виборів ректора, як це сталося нещодавно стосовно обраного колективом професора Лисенка у Донецькому національному університеті чи професора Українця у Київському національному університеті харчових технологій. А страх недоодержати план прийому чи не отримати ліцензію або потрібний ліцензований обсяг на ту чи іншу спеціальність, страх недоотримати кошти на покриття комунальних послуг, страх не отримати право на підготовку аспірантів чи докторантів за тією чи іншою науковою спеціальністю, як і страх не затвердження спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій – усі ці страхи роблять навіть уже обраних і затверджених міністерством ректорів радами не лише міністра, а і його заступників, особливо ж якщо ці ректори обрані за їх сприяння, що апріорі має місце лише за відсутності у претендента на посаду ректора бійцівських якостей, оскільки непокірні ректори нинішнім керівникам міністерства не потрібні. А страх не отримати за чиеюсь вказівкою у міністерстві гриф підручника або навчального посібника чи не бути затвердженим у вченому званні доцента або професора чи в науковому ступені кандидата (доктора філософії) чи доктора наук – ці страхи перетворюють на рабів міністерства не лише ректорів університетів, але і рядових членів очолюваних ними професорсько-викладацьких колективів.

А тепер перейдемо до аналізу другої тези телешоувізійної відповіді міністра Табачника президенту Януковичу, суть якої полягає у тому, що за будь-які рішення у царині середньої освіти несе відповідальність за Конституцією України не профільний міністр, а органи місцевого самоврядування. У даному випадку, як я зрозумів, мова йде про рішення, прийняті органами місцевого самоврядування в деяких регіонах України стосовно закриття частини шкіл і стосовно перетворення частини україномовних шкіл на двомовні з російською мовою в якості другої мови викладання в частині класів. Формально за сутністю цієї тези про права органів місцевого самоврядування міністр правий, але з іншого боку непокора з боку

органів місцевого самоврядування у питаннях виключності за Конституцією України лише української мови викладання в україномовних школах можлива лише в одному із двох випадків – або в разі якщо органи місцевого самоврядування знають про слабкість міністра, або в разі, якщо вони знають, що він і сам в глибині душі підтримує прийняті органами місцевого самоврядування неконституційні рішення. Тож за часів, коли міністрами освіти були Таланчук, Згуровський чи Кремень, ні в яких органів місцевого самоврядування не виникало бажання приймати рішення, що йшли всупереч Конституції України, оскільки вони знали, що ці міністри є сильними, вольовими і такими, що знайдуть аргументи і сили для того, щоб домогтись відміни будь-яких неконституційних рішень. Коли ж міністром освіти став Вакарчук, який був послідовним втілювачем в усі сфери життя української мови, але слабким адміністратором, в деяких регіонах органи місцевого самоврядування почали здійснювати поодинокі спроби введення російської мови як другої державної у тому числі і у середніх школах. Розрахунок був на те, що і міністр Вакарчук і його покровитель президент Ющенко є людьми недостатньо вольовими для того, щоб боротися в питаннях мови з регіональною владою. Нині ж, коли міністром освіти є Дмитро Табачник, який відкрито заявляє про другосортність української літератури у порівнянні з російською і відкрито прогинається перед Росією, поодинокі випадки де-факто зробити всупереч Конституції України в україномовних середніх школах російську мову другою державною набули масового характеру. Очевидно в розрахунок на те, що міністр на усе це закриє очі. Що він і підтвердив своєю другою тезою відповіді президенту.

Стосовно третьої тези, згідно з якою міністра Табачника, на його думку, критикують лише його політичні противники, яким не подобається те, що він послідовно втілює в життя програму Президента України Віктора Януковича і правлячої Партії регіонів, то для спростування цієї тези досить згадати про те, що реформи міністра Табачника критикують не лише його політичні опоненти, але і такі авторитетні соратники по Партії регіонів як радник президента і одночасно керівник департаменту гуманітарної політики в адміністрації президента Ганна Герман та представник президента у Верховній Раді України народний депутат України Мирошніченко, який навіть зареєстрував у парламенті проект закону про вищу освіту, альтернативний до проекту цього ж закону, запропонованому міністерством, очолюваним Дмитром Табачником.

Стосовно четвертої тези, згідно з якою міністр Табачник вважає, що проект внесеного міністерством закону про вищу освіту, підтримують після обговорення колективи 600 вищих навчальних закладів України, відзначу наступне. У нашому університеті цей проект не обговорювався ні на Конференції трудового колективу, ні на Вченій раді університету, ні на вчених радах інститутів, ні на вчених радах факультетів, ні на засіданнях кафедр, тож, підписавшись під ним, ректор нашого університету Володимир Грабко висловив лише свою особисту точку зору, а не колективну думку професорсько-викладацького складу. І, я думаю, що аналогічна ситуація мала місце і в усіх інших університетах. Тож підписи 600 ректорів віддзеркалюють

думки лише 600 представників професорсько-викладацького складу цих університетів, загальна чисельність якого є не меншою 300 тисяч осіб, тобто це думка лише 0,2% професорсько-викладацького складу, задіяного в процесі підготовки фахівців з вищою освітою у цих 600 вишах.

П'ята і шоста тези телешоувізійної відповіді міністра Дмитра Табачника Президенту України Віктору Януковичу, на мій погляд, є абсолютно особистісними і прозорими, тож і коментарів не потребують.

Завершити цей аналіз я хочу спробою дати пояснення, чому на поставлене телеглядачам ведучим програми Дмитром Кисельовим запитання, чи підтримують вони діяльність Дмитра Табачника на посаді міністра, дві третини із тих, що зателефонували чи надіслали СМС, висловили позитивну оцінку. Згадайте, шановні читачі, інформацію в ЗМІ після перемоги Ярослава Мудрого в конкурсі «Великі українці». Із публікацій з посилкою на самого Дмитра Табачника тоді прозвучало, що це саме він організував потужний потік СМС на користь Ярослава Мудрого в останні два дні конкурсу, аби не допустити, щоб українцем номер один став Степан Бандера, який ще за кілька днів до завершення конкурсу лідирував у ньому. І я не думаю, що гострота уміння організувати потрібний потік СМС на дружній до нього телеканал у нашого міністра Дмитра Табачника нині суттєво притупилась.

Отакий матеріал я розмістив на своєму персональному сайті у неділю 12 червня 2011 року, тобто у день, коли усі мої читачі відзначали велике релігійне свято «Трійцю».

Роз'яснення щодо особливостей застосування у вищій школі щойно прийнятих антикорупційних законів

7 квітня 2011 року Президент України Віктор Янукович підписав проголосовані Верховною Радою України Закон України «Про засади запобігання і протидії корупції», який далі я називатиму Закон ПЗЗПК, та Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо відповідальності за корупційні правопорушення», який є невід'ємним доповненням до Закону ПЗЗПК і який далі я називатиму Закон ПВЗДЗАУ.

15 червня 2011 року тексти цих законів опубліковано в №107 газети «Голос України», що надає їм чинності, але згідно з рішенням Верховної Ради України офіційно вони вступають в силу з 1-го липня 2011 року (крім Статей 11 і 12, які набувають чинності з 1-го січня 2012 року)

Як особа, що має досвід законотворчої роботи у Верховній Раді України та багаторічний досвід керівництва університетом, я вирішив взяти на себе сміливість дати свій варіант роз'яснень щодо можливості застосування у вищій школі цих законів.

Закон ПЗЗПК складається із 8 розділів, зміст яких укладено в 33 статтях, а Законом ПВЗДЗАУ доповнюються Кримінально-процесуальний кодекс України, Кримінальний кодекс України та Кодекс України про адміністративні правопорушення.

Аналіз особливостей застосування у вищій школі обох цих антикорупційних законів я почну з того, що спочатку процитую деякі визначення зі Статті 1 «Визначення термінів» Закону ПЗЗПК:

- *безпосереднє підпорядкування* – відносини прямої організаційної або правової залежності підлеглої особи від її керівника, в тому числі через вирішення (участь у вирішенні) питань прийняття на роботу, звільнення з роботи, застосування заохочень, дисциплінарних стягнень, надання вказівок, доручень, контролю за їх виконанням;

- *близькі особи* – подружжя, діти, батьки, рідні брати і сестри, дід, баба, онуки, усиновлювачі, усиновлені, а також інші особи, які спільно проживають, пов'язані спільним побутом і мають взаємні права та обов'язки із суб'єктом (на якого поширюється дія цього закону);

- *конфлікт інтересів* – суперечність між особистими інтересами особи та її службовими повноваженнями, наявність якої може вплинути на об'єктивність або неупередженість прийняття рішень, а також на вчинення чи невчинення дій під час виконання наданих їй службових повноважень;

- *корупція* – використання особою (на яку поширюється дія цього закону) наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі (на яку поширюється дія цього закону), або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень та пов'язаних із цим можливостей;

- *корупційне правопорушення* – умисне діяння, що містить ознаки корупції, вчинене особою (на яку поширюється дія цього закону), за яке законом встановлено кримінальну, адміністративну, цивільно-правову та дисциплінарну відповідальність;

- *неправомірна вигода* – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав обіцяють, пропонують, надають або одержують безплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову.

Перелік осіб, на які поширюється дія цього закону, визначається Статтею 2 «Законодавство у сфері запобігання і протидії корупції» Закону ПЗЗПК, яка має два пункти і пунктом 2 якої визначено, що

– *Дія цього Закону та передбачені ним обмеження поширюються на всіх осіб, визначених суб'єктами відповідальності за корупційні правопорушення, у межах, встановлених цим Законом, –*

а також Статтею 4 «Суб'єкти відповідальності за корупційні правопорушення» Закону ПЗЗПК, яка має чотири пункти, із яких лише пункт 2

– *Особи, які для цілей цього Закону прирівнюються до осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування* – стосується посадових осіб, які працюють в університетах, оскільки підпункт а) пункту 2 сформульовано так:

– посадові особи юридичних осіб публічного права, які не зазначені в пункті 1 частини першої цієї статті, але одержують заробітну плату за рахунок державного чи місцевого бюджету.

Звертаю увагу на те, що в університеті посадовими особами є усі працівники, які працюють на якихось офіційно затверджених штатним розписом посадах, наприклад, лаборанта або інженера кафедри чи відділу адміністративно-господарської або науково-дослідної частини, завідувача лабораторіями кафедри чи начальника відділу адміністративно-господарської або науково-дослідної частини, асистента, старшого викладача, доцента чи професора кафедри, завідувача кафедри, декана і його заступників, директора інституту і його заступників, ректора і його заступників, які у вищій школі називаються проректорами.

Перелік осіб, на яких покладаються функції протидії і запобігання корупції, визначено у Статті 5 «Суб'єкти, які здійснюють заходи щодо запобігання і протидії корупції» Закону ПЗЗПК, яка містить 7 пунктів, із яких університетських працівників стосуються лише 6-й і 7-й, де у пункті 6 підпунктом 3) відповідальність покладається на

– підприємства, установи, організації незалежно від підпорядкованості та форми власності, їх посадові та службові особи, –

а у пункті 7 вказано, що

– Посадові і службові особи органів державної влади, посадові особи місцевого самоврядування, юридичних осіб, їх структурних підрозділів у разі виявлення корупційного правопорушення чи одержання інформації про вчинення такого правопорушення працівниками відповідних органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб, їх структурних підрозділів зобов'язані у межах своїх повноважень ужити заходів щодо припинення такого правопорушення та негайно письмово повідомити про його вчинення спеціально уповноважений суб'єкт у сфері протидії корупції (до утворення Президентом України спеціально уповноваженого суб'єкта його функції покладаються на органи прокуратури, СБУ, УБЕЗ та УБОЗ МВС і податкову міліцію).

Заходи, спрямовані на запобігання і протидію корупції, в Законі ПЗЗПК визначені в Статтях від 6-ї до 16-ї.

Так, в Статті 6 «Обмеження щодо використання службового становища»

– Особам, зазначеним у пунктах 1-3 частини першої Статті 4 цього Закону (тобто і університетським посадовим особам також), забороняється використовувати свої службові повноваження та пов'язані з цим можливості з метою одержання неправомірної вигоди або у зв'язку з прийняттям обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб, у тому числі:

1) неправомірно сприяти фізичним або юридичним особам у здійсненні ними господарської діяльності, одержанні субсидій, субвенцій, дотацій, кредитів, пільг, укладенні контрактів (у тому числі на закупівлю товарів, робіт і послуг за державні кошти);

2) неправомірно сприяти призначенню на посаду особи;

3) *неправомірно втручатись в діяльність органів державної влади, органів місцевого самоврядування або посадових осіб;*

4) *неправомірно надавати перевагу фізичним або юридичним особам у зв'язку з підготовкою проектів, виданням нормативно-правових актів та прийняттям рішень, затвердженням (погодженням) висновків.*

А Стаття 7 «Обмеження щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності», яка стосується посадових осіб усіх гілок влади (законодавчої, виконавчої і судової), наголошує на тому, що усім цим посадовим особам забороняється:

1) *займатися іншою оплачуваною або підприємницькою діяльністю (окрім викладацької, наукової і творчої діяльності, медичної практики, інструкторської та суддівської практики із спорту);*

2) *входити до складу органу управління чи наглядової ради підприємства або організації, що має на меті одержання прибутку.*

Виходячи з положень вище наведеної Статті 7 Закону ПЗЗПК, оскільки університет державної форми власності є неприбутковою організацією, то будь-яка посадова особа законодавчої, виконавчої або судової гілок влади має право працювати в університеті за сумісництвом на викладацькій чи науковій посаді, а також входити до складу його наглядової ради.

Згідно зі Статтею 8 «Обмеження щодо одержання дарунків (пожертв)»

– *Особам (на яких поширюється дія цього закону) забороняється безпосередньо або через інших осіб одержувати дарунки (пожертви) від юридичних або фізичних осіб:*

1) *за рішення, дії чи бездіяльність в інтересах дарувальника, що приймаються, вчиняються як безпосередньо такою особою, так і за її сприяння іншими посадовими особами та органами;*

2) *якщо особа, яка дарує (здійснює) дарунок (пожертву), перебуває в підпорядкуванні такої особи.*

Згідно з іншими пунктами цієї статті у інших випадках дарунки приймати можна, але, по-перше, їх вартість не повинна перевищувати 50 відсотків мінімальної заробітної плати (нині це біля 500 грн.) одноразово з одного джерела, а по-друге, в разі, якщо вони даруються університету чи в університеті університетській посадовій особі, то ці дарунки повинні передаватись їх одержувачем до університетської власності.

Дуже важливою для нормальної діяльності університету у Законі ПЗЗПК є Стаття 9 «Обмеження щодо роботи близьких осіб»

Згідно з загальною нормою цієї статті, викладеною у пункті 1:

– *Особи (на яких поширюються норми цього закону) не можуть мати у безпосередньому підпорядкуванні близьких їм осіб або бути безпосередньо підпорядкованими у зв'язку з виконанням повноважень близьким їм особам.*

Але ця норма не поширюється на:

2) *близьких осіб, які безпосередньо підпорядковані один одному у зв'язку з перебуванням кожного з них на виборній посаді;*

4) *осіб, які працюють в галузі освіти, науки, культури, охорони здоров'я, фізичної культури та спорту.*

Тож, згідно з підпунктом 2 пункту 1 Статті 9 Закону ПЗЗПК, оскільки в університеті усі професорсько-викладацькі посади до ректора включно є виборними за конкурсом, що проводиться таємним голосуванням після отримання заяв від усіх, хто прочитав у ЗМІ оголошення про цей конкурс, то не є корупційним правопорушенням, коли на кафедрі, очолюваній батьком, працює викладачем його дочка чи син, або на кафедрі, очолюваній сином, працює його батько чи брат, що є досить розповсюдженим явищем в університетах і не лише в українських.

Більше того, згідно з підпунктом 4 пункту 1 Статті 9 Закону ПЗЗПК не є корупційним правопорушенням також і робота сина або дочки ректора чи іншої його близької особи на будь-якій невиборній посаді в університеті, наприклад, на посаді проректора, начальника відділу, методиста чи лаборанта, якщо на цю посаду вони були призначені до того, як нинішнього керівника університету було обрано на посаду ректора, або до того, як вступив у силу даний Закон ПЗЗПК. Однак, слід звернути увагу на те, що в разі призначення ректором на будь-яку невиборну посаду когось із близьких йому осіб такі дії ректора уже нестимуть ознаку корупції і підпадатимуть під обмеження, визначені підпунктом 2 Статті 6. Під ці ж обмеження підпадає і переведення наказом ректора викладача однієї кафедри на іншу кафедру, яку очолює близька до цього викладача особа – у тому числі і шляхом злиття двох кафедр без одночасного обрання завідувача об'єднаної кафедри за конкурсом.

У цій Статті 9 Закону ПЗЗПК важливим є також і пункт 3, згідно з яким

– Особам (на яких поширюється дія цього закону) забороняється брати участь у роботі колегіальних органів під час розгляду питань щодо призначення на посаду близьких їм осіб та у будь-який інший спосіб впливати на прийняття такого рішення.

Це означає заборону членам Вченої ради університету і Вчених рад факультетів та інститутів брати участь у обговоренні та голосуванні під час розгляду питання про вибори на посаду когось із його близьких осіб.

У Законі ПЗЗПК особливу увагу працівникам університету слід звернути на Статтю 12 «Фінансовий контроль», згідно з якою:

1. Особи (на які поширюються норми цього закону) зобов'язані щорічно до 1 квітня подавати за місцем роботи (служби) декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до цього Закону.

Особи, які не мали можливості подати до 1 квітня за місцем роботи (служби) вищевказану декларацію з поважних причин, подають таку декларацію за звітний рік до 31 грудня. Особи, які не подали декларацію за минулий рік, і звільняються з цього місця роботи, зобов'язані подати таку декларацію до розірвання трудового договору.

3. У разі відкриття особою (на яку поширюються норми цього закону) валютного рахунка в установі банку-нерезидента вона зобов'язана в десятиденний строк письмово повідомити про це орган державної податкової служби за місцем проживання із зазначенням номера рахунка і місцезнаходження банку-нерезидента.

5. *Особа, яка претендує на зайняття посади (в університеті), до призначення або обрання на відповідну посаду подає в установленому законом порядку декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік за формою, що додається до цього Закону.*

Тож, як витікає із положень Статті 12 Закону ПЗЗПК, з 1-го січня 2012 року абсолютно усі посадові особи університету та особи, які претендують на зайняття якоїсь посади в університеті, незалежно від того, чи мають вони джерело доходів ще й в якихось інших організаціях чи лише в університеті, зобов'язані будуть подавати декларацію про майно, доходи, витрати і зобов'язання фінансового характеру за минулий рік.

У Статті 14 «Урегулювання конфлікту інтересів» Закону ПЗЗПК необхідно звернути увагу на те, що:

Особи (на які поширюються норми цього закону) зобов'язані:

1) *уживати заходів щодо недопущення будь-якої можливості виникнення конфлікту інтересів;*

2) *повідомляти невідкладно безпосереднього керівника про наявність конфлікту інтересів.*

Оскільки визначення поняття «Конфлікт інтересів» приведені ще у вступі до цього матеріалу на першій сторінці, то немає сенсу більш детально зупинятись на аналізі цієї статті закону.

У Статті 16 «Вимоги щодо прозорості інформації» Закону ПЗЗПК:

Особам (на які поширюються норми цього закону) забороняється: *відмовляти фізичним або юридичним особам в інформації, надання якої цим фізичним або юридичним особам передбачено законом; надавати несвоєчасно, недостовірну чи не в повному обсязі інформацію, яка підлягає наданню відповідно до закону.*

Очевидно, що ця стаття не несе нічого нового, оскільки згідно з Законами України про інформацію вище вказана заборона є діючою і нині.

Розділ III «Участь громадськості в заходах щодо запобігання і протидії корупції» Закону ПЗЗПК, який складається із Статей 18, 19, 20, безпосереднього відношення до вищої школи не має, тому я на ньому зупинятись не буду.

Розділ IV «Відповідальність за корупційні правопорушення» Закону ПЗЗПК складається із двох статей – Статті 21 «Види відповідальності за корупційні правопорушення» та Статті 22 «Особливості звільнення з роботи осіб, які вчинили корупційне правопорушення».

Згідно з пунктом 1 Статті 21 Закону ПЗЗПК:

– *За вчинення корупційних правопорушень особи (на які поширюються норми цього закону) притягаються до кримінальної, адміністративної, цивільно-правової та дисциплінарної відповідальності в установленому законом порядку.*

А згідно з пунктом 1 Статті 22 Закону ПЗЗПК:

– *Особа, щодо якої винесено постанову про притягнення як обвинуваченої у вчиненні злочину у сфері службової діяльності, підлягає відстороненню від*

виконання повноважень на посаді в порядку, визначеному законом, до розгляду справи судом, якщо інше не передбачено Конституцією і законами України.

Особа, щодо якої складено протокол про адміністративне корупційне правопорушення, якщо інше не передбачено Конституцією і законами України, може бути відсторонена від виконання службових повноважень за рішенням керівника органу (установи, підприємства, організації), в якому вона працює, до закінчення розгляду справи судом.

У разі закриття провадження у справі про адміністративне корупційне правопорушення у зв'язку з відсутністю події або складу адміністративного правопорушення відстороненій від виконання службових повноважень особі відшкодовується середній заробіток за час вимушеного прогулу, пов'язаного з таким відстороненням.

Із пункту 2 Статті 22 Закону ПЗЗПК для працівників вищої школи цікавим є лише другий абзац, який сформульовано так:

– Інші особи, яких притягнуто до кримінальної або адміністративної відповідальності за корупційні правопорушення, пов'язані з порушенням обмежень, передбачених цим Законом, підлягають звільненню з відповідних посад у триденний строк з дня отримання органом державної влади, органом місцевого самоврядування, підприємством, установою, організацією копії відповідного судового рішення, яке набрало законної сили, якщо інше не передбачено законом.

Згідно з пунктом 3 Статті 22 Закону ПЗЗПК керівник (у тому числі і університету) зобов'язаний у триденний термін письмово повідомити суд про звільнення за його обвинувачувальним вироком чи постановою про накладення адміністративного стягнення особи з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне правопорушення, у такий же термін цей керівник зобов'язаний повідомити про даний факт і спеціально уповноважений орган центральної влади.

Згідно з пунктом 4 Статті 22 Закону ПЗЗПК для виявлення причин, що сприяли вчиненню корупційного правопорушення, за рішенням керівника (у тому числі і університету) стосовно особи, що його вчинила, проводиться службове розслідування.

А згідно з пунктом 5 Статті 22 Закону ПЗЗПК:

– Обмеження щодо заборони особі, звільненій з посади у зв'язку з притягненням до відповідальності за корупційне правопорушення, займатися діяльністю, пов'язаною з виконанням функцій держави, місцевого самоврядування, або такою, що прирівнюється до цієї діяльності, встановлюється виключно за вмотивованим рішенням суду, якщо інше не передбачено законом.

Читаючи пункти вище наведеної Статті 22 Закону ПЗЗПК, бачимо, що новим Законом про вищу школу, який рано чи пізно буде проголосований Верховною Радою України у якомусь варіанті, деякі із положень цих пунктів можуть бути змінені або уточнені.

Розділ V «Усунення наслідків корупційних правопорушень» Закону ПЗЗПК, який складається з чотирьох статей – Статті 23, Статті 24, Статті 25 і Статті 26 – я передрукую без купюр. Отже:

Стаття 23 «Відшкодування збитків, шкоди, завданих державі внаслідок вчинення корупційного правопорушення»

1. Збитки, шкода, завдані державі внаслідок вчинення корупційного правопорушення, підлягають відшкодуванню в установленому законом порядку.

Стаття 24 «Незаконні нормативно-правові акти та правочини»

1. Нормативно-правові акти, рішення, видані (прийняті) внаслідок вчинення корупційного правопорушення, можуть бути скасовані органом або посадовою особою, уповноваженою на прийняття чи скасування відповідних актів, рішень, або визнані незаконними в судовому порядку за заявою заінтересованої фізичної особи, об'єднання громадян, юридичної особи, прокурора, органу державної влади, органу місцевого самоврядування.

2. Правочин, укладений внаслідок корупційного правопорушення, є нікчемним.

Стаття 25 «Відновлення прав і законних інтересів та відшкодування збитків, шкоди, завданих фізичним та юридичним особам внаслідок вчинення корупційного правопорушення»

1. Фізичні та юридичні особи, права яких порушено внаслідок вчинення корупційного правопорушення і яким завдано моральної або майнової шкоди, збитків, мають право на відновлення прав, відшкодування збитків, шкоди в установленому законом порядку.

2. Збитки, шкода, завдані фізичній або юридичній особі внаслідок незаконних рішень, дій або бездіяльності суб'єкта, який здійснює заходи щодо запобігання і протидії корупції, відшкодовуються з Державного бюджету України в установленому законом порядку. Держава, Автономна Республіка Крим, органи місцевого самоврядування, які відшкодовували збитки, шкоду, завдану незаконним рішенням, діями або бездіяльністю суб'єкта, що здійснює заходи щодо запобігання та протидії корупції, мають право зворотної вимоги (регресу) до особи, яка завдала збитків, шкоди, у розмірі виплаченого відшкодування (крім відшкодування виплат, пов'язаних з трудовими відносинами, відшкодування моральної шкоди).

Стаття 26 «Вилучення незаконно одержаного майна»

1. Кошти та інше майно, одержані внаслідок вчинення корупційного правопорушення, підлягають конфіскації за рішенням суду в установленому законом порядку, а кошти у встановленому судом розмірі вартості незаконно одержаних послуг чи пільг – стягненню на користь держави.

Зміст Розділу VI «Контроль і нагляд за виконанням законів у сфері запобігання і протидії корупції» викладено у трьох статтях – Статті 27, Статті 28 і Статті 29.

У Статті 27 «Контроль у сфері запобігання і протидії корупції» Закону ПЗЗПК у її пункті 1 нас цікавитиме лише той абзац, що стосується нашого міністерства, а саме: «Інші органи державної влади здійснюють контроль у

сфері запобігання та протидії корупції у межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією і законами України».

Стаття 28 «Громадський контроль за виконанням законів у сфері запобігання і протидії корупції» університету не стосується, тож на ній я зупинятись не буду.

А Статтю 29 «Прокурорський нагляд» процитую повністю:

1. Нагляд за додержанням законів у сфері запобігання і протидії корупції здійснюється Генеральним прокурором України та підпорядкованими йому прокурорами.

Із цієї статті витікає, що при виявленні корупційного правопорушення фізична особа, яка його виявила, у першу чергу зобов'язана повідомити про це прокуратуру.

У Розділі VII «Міжнародне співробітництво», зміст якого викладено у чотирьох статтях – Статті 30, Статті 31, Статті 32 і Статті 33, статей, які зачіпали б інтереси вищої школи, немає, тому я на аналізі цього розділу зупинятись не буду.

Із останнього Розділу УІІ «Прикінцеві та перехідні положення» Закону ПЗЗПК я звертаю увагу працівників вищої школи лише на останній пункт 3, який звучить так:

3. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

- внести на розгляд Верховної Ради України пропозиції щодо приведення законодавчих актів у відповідність із цим Законом;

- забезпечити прийняття нормативно-правових актів, передбачених цим Законом;

- привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

- забезпечити приведення у відповідність із цим Законом нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади.

А тепер займемось аналізом Закону ПЗЗДЗАУ, який є доповненням до проаналізованого вище Закону ПЗЗПК.

Перш за усе слід зауважити, що тим, хто не здійснюватиме корупційних правопорушень, немає необхідності взагалі знайомитися зі змістом Закону ПЗЗДЗАУ, оскільки в ньому, фактично, лише у відповідності з нормами статей Закону ПЗЗПК визначаються суб'єкти і порядок їх притягнення до відповідальності за корупційні правопорушення та прописуються міри покарання за вчинення цих правопорушень і визначаються терміни порушення і розгляду справ.

Але для тих, хто схильний до вчинення корупційних правопорушень, я зроблю короткий аналіз окремих положень Закону ПЗЗДЗАУ, аби у якійсь мірі відкрити їм очі на можливі наслідки.

Частиною 1 Закону ПЗЗДЗАУ вносяться зміни до Кримінально-процесуального кодексу України шляхом доповнення статтею про притягнення до кримінальної відповідальності за заявою юридичної особи, якою надається право власнику юридичної особи звертатись з заявою про порушення кримінальної справи за фактом нанесення шкоди цій юридичній особі, та

шляхом внесення змін у статтю про порядок порушення кримінальної справи, якою визначається у яких випадках кримінальна справа порушується прокурором, а у яких суддею і визначається алгоритм розслідування.

Частиною 2 Закону ПВЗДЗАУ вносяться зміни до Кодексу України про адміністративні правопорушення шляхом викладення його Статті 38 «Строки накладення адміністративного стягнення» у іншій редакції, шляхом доповнення його Главою 13-А «Адміністративні корупційні правопорушення», шляхом внесення змін до його статей 221, 250, 255, 257, 277, 285 та шляхом доповнення ще однією статтею 277-2 «Повідомлення про розгляд справи»

У новій редакції Статті 38 визначаються нові строки накладення адміністративного стягнення в залежності від того чи це порушення уже не має місця чи воно ще продовжується, а також в залежності від того, хто його накладає – уповноважений на це орган чи суд.

Зміст нової Глави 13-А викладено у восьми статтях, починаючи від 172-2 і закінчуючи 172-9. Ці статті мають такі назви:

172-2. Порушення обмежень щодо використання службового становища.

172-3. Пропозиція або надання неправомірної вигоди.

172-4. Порушення обмежень щодо сумісництва та суміщення з іншими видами діяльності.

172-5. Порушення встановлених законом обмежень щодо одержання дарунка (пожертви).

172-6. Порушення вимог фінансового контролю.

172-7. Порушення вимог щодо повідомлення про конфлікт інтересів.

172-8. Незаконне використання інформації, що стала відома особі у зв'язку з виконанням службових повноважень.

172-9. Невжиття заходів щодо протидії корупції.

За усіма цими статтями передбачено накладення штрафу у розмірах в межах від 10 за статтями 172-6 і 172-7 та від 50 за усіма іншими статтями і аж до 500 за статтями 172-2 і 172-3 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян. Передбачена також конфіскація неправедно отриманого доходу.

Статті 221, 250, 255, 257, 277, 285, як і нова Стаття 277-2 уточнюють порядок і алгоритм розгляду справ про адміністративні корупційні правопорушення і не несуть штрафних санкцій, тому я на них зупинятись не буду.

Частиною 3 Закону ПВЗДЗАУ вносяться зміни до Кримінального кодексу України шляхом внесення нових норм у Статті 18, 353, 358, 364, 365, 366, 367, 368, 369, 370 та шляхом доповнення Статтями 364-1, 365-1, 365-2, 368-2, 368-3, 368-4, 369-2.

Ці статті мають такі назви:

18. Суб'єкт злочину.

353. Самовільне присвоєння владних повноважень або звання службової особи.

358. Підроблення документів, печаток, штампів та бланків, збут чи використання підроблених документів, печаток, штампів.

364. Зловживання владою або службовим становищем.

365. Перевищення влади або службових повноважень.

366. Службове підроблення.

367. Службова недбалість.

368. Одержання хабара.

369. Пропозиція або давання хабара.

370. Провокація хабара або комерційного підкупу.

364-1. Зловживання повноваженнями службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.

365-1. Перевищення повноважень службовою особою юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.

365-2. Зловживання повноваженнями особами, які надають публічні послуги.

368-2. Незаконне збагачення.

368-3. Комерційний підкуп службової особи юридичної особи приватного права незалежно від організаційно-правової форми.

368-4. Підкуп особи, яка надає публічні послуги.

369-2. Зловживання впливом.

На мій погляд, не зайвим буде процитувати пункт 3 Статті 18 «Суб'єкт злочину». Він має такий зміст:

3. Службовими особами є особи, які постійно, тимчасово чи за спеціальним повноваженням здійснюють функції представників влади чи місцевого самоврядування, а також постійно чи тимчасово обіймають в органах державної влади, органах місцевого самоврядування, на підприємствах, в установах чи організаціях посади, пов'язані з виконанням організаційно-розпорядчих чи адміністративно-господарських функцій, або виконують такі функції за спеціальним повноваженням, яким особа наділяється повноважним органом державної влади, органом місцевого самоврядування, центральним органом державного управління із спеціальним статусом, повноважним органом чи повноважною службовою особою підприємства, установи, організації, судом або законом.

Виходячи з наведеного визначення, службовими особами в університеті є: ректор, проректори, директори інститутів і їхні заступники, декани і їхні заступники, завідувачі кафедр, завідувачі лабораторіями кафедр, директори центрів та їхні офіційні заступники, начальники відділів і служб адміністративно-господарської та науково-дослідної частин і бібліотеки.

За усіма іншими наведеними вище Статтями Кримінального кодексу України передбачена відповідальність у вигляді штрафу в межах від 100 або 250 і до 750 неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, а також у вигляді позбавлення волі на терміни до 2, 3, 5, 8, 10, 12 років в залежності від тяжкості вчиненого злочину з одночасним штрафом чи без та з конфіскацією майна чи без.

Оскільки строки засудження найвищими є за отримання хабара або отримання неправомірної вигоди в залежності від їх розмірів, то є сенс процитувати примітки до статей 368 і 368-2, в яких дається роз'яснення, що

слід вважати хабаром або неправомірною вигодою у значному розмірі, у великому розмірі і в особливо великому розмірі. Тож:

Примітка до Статті 368. Хабаром у значному розмірі вважається такий, що у п'ять і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, у великому розмірі – такий, що у двісті і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян, в особливо великому розмірі – такий, що у п'ятсот і більше разів перевищує неоподатковуваний мінімум доходів громадян.

Примітка до Статті 368-2. Неправомірною вигодою у значному розмірі вважаються грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, що їх без законних на те підстав, обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за цінами, нижчими за мінімальну ринкову, на суму, що перевищує сто неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, у великому розмірі – на суму, що перевищує двісті неоподатковуваних мінімумів доходів громадян, в особливо великому розмірі – на суму, що перевищує п'ятсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян.

Варто, мабуть, вказати і на те, що в кримінальному судочинстві неоподатковуваний мінімум доходів громадян дорівнює не звичній для нас сумі у 17 гривень, а сумі в розмірі 470 гривень 50 копійок – цю інформацію я отримав від юриста високої кваліфікації. І оскільки до її отримання я вважав, що неоподатковуваний мінімум доходів громадян дорівнює 17 гривень, то вирішив, що, мабуть, є багато таких людей, які, як і я, не знають, що у кримінальному судочинстві неоподатковуваний мінімум доходів громадян – це не 17 гривень, а тому для них ця інформація в аналізі антикорупційних законів не буде зайвою.

Ось на цьому я і поставив крапку в моєму аналізі антикорупційних законів.

У неділю 19 червня 2011 року я розмістив цей аналіз на своєму сайті, а у понеділок 20 червня запропонував ознайомитись із моїм аналізом на сайті членам ректорату, зайшовши до зали його засідань за 5 хвилин до приходу ректора Володимира Грабка. При цьому я підкреслив, що оскільки члени ректорату є службовими особами організації, яка фінансується з Державного бюджету, то на них розповсюджуються усі ті норми цих законів, аналіз яких я привів. Запропонував я також директорам інститутів, які після засідання ректорату завжди проводять засідання своїх директоратів, повідомити про зроблений мною аналіз своїх деканів та завідувачів кафедр, оскільки і на них теж розповсюджуються норми цих законів.

До речі, як мені стало відомо після засідання ректорату, ректор Володимир Грабко приніс на це засідання ректорату газету, в якій опубліковано обидва антикорупційні закони, віддав її секретарю ректорату Едуарду Кірчанову і запропонував тим членам ректорату, хто захоче, після засідання взяти у Кірчанова газету і ознайомитись. При цьому він зауважив, що ні до кого із членів ректорату жодне із положень цих законів не стосується.

Але по тому, що до кінця цього ж дня на мій сайт для ознайомлення з аналізом антикорупційних законів зайшли 170 відвідувачів, я зрозумів, що члени ректорату повірили не ректору, а мені.

Хто зацікавлений у тому, щоб у нинішньої нашої влади притупився інстинкт самозбереження?

У п'ятницю 24 червня 2011 року у Печерському районному суді міста Києва розпочався суд над лідером основної опозиційної сили, экс-прем'єром України Юлією Тимошенко за звинуваченням у перевищенні влади і службових повноважень під час укладання газових контрактів з Росією у 2009 році.

Нагадаю, що окрім цієї кримінальної справи, Генеральною прокуратурою України проти Юлії Тимошенко порушено ще дві кримінальні справи:

- за звинуваченням про нецільове використання 180 млн. і 200 млн. Євро, одержаних Україною за Кіотським протоколом, та

- за звинуваченням у перевищенні влади і службових повноважень під час закупівлі під гарантію уряду і ввезення на територію України автомобілів «Опель-Комбо» для забезпечення транспортом медичних працівників, які обслуговують сільське населення, що на думку слідчих органів привело до нанесення збитків державі у сумі 67 млн. грн.

У мене, як і в сотень тисяч інших, таких як я, громадян України усі ці кримінальні справи викликають не страх, і не тривогу, а лише запитання на кшталт:

1). Невже нинішня наша влада така наївна, що думає, що ми повіримо приписуваним Юлії Тимошенко злочинним діям?

2). Невже нинішня наша влада така наївна, що думає, що її представники при владі перебуватимуть вічно?

3). Невже нинішня наша влада така наївна, що думає, що «кримінальним пресуванням» Юлії Тимошенко і її соратників їй вдасться в Україні у майбутньому установити режим на кшталт нинішнього білоруського?

4). Невже нинішня наша влада така наївна, що думає, що запущений нею «бумеранг переслідувань» до неї назад ніколи не повернеться?

5). Хто зацікавлений у тому, щоб у нинішньої нашої влади притупився інстинкт самозбереження?

Сформулювавши ці запитання, я спробую тепер довести, що думки, висловлені в перших чотирьох із них, є хибними, а також спробую дати відповідь на останнє запитання.

Почну з пояснення – чому сотні тисяч українців попри будь-які рішення будь-яких судів ніколи не повірять у те, що дії Юлії Тимошенко у період, коли вона очолювала уряд, були злочинними.

Кожен, хто підписував будь-який договір – внутрішньодержавний чи міжнародний, зустрічав у ньому розділ, що називається «Форс-мажор». У цьому розділі виписуються події, за яких жодна зі сторін, що підписали договір, не несе відповідальності за невиконання умов договору і за понесені збитки.

Такими подіями можуть бути війна, землетрус, виверження вулкану, цунамі чи якийсь інше непоборне стихійне, законотворче чи воєнне лихо.

А тепер давайте згадаємо, за яких обставин підписувались у 2009 році представниками українського уряду газові договори з російським «Газпромом».

Фактично це були обставини газової війни, офіційно оголошеної Росією Україні. Було повне перекриття росіянами на кордоні з Україною живильних газових магістралей посеред зими, що вдарило не лише по жителях України, але і по жителях багатьох країн Європи. І усе це на фоні повного несприйняття керівниками Росії українського президента Віктора Ющенка. То хіба це не «форс-мажор»? Тож, виходячи з необхідності спасіння жителів України і країн Європи від холодної смерті, випадки якої на той час уже були зафіксовані в різних європейських країнах, виходячи з неможливості розв'язання конфлікту за допомогою збройних сил, як це можуть собі дозволити Росія чи США, та виходячи з верховенства права, не може визнаватись незаконним підписання представниками української сторони газових договорів на умовах, висунутих Росією, оскільки не підписання тягнуло за собою катастрофу промисловості, катастрофу житлово-комунального господарства країни, катастрофічне падіння міжнародного авторитету нашої держави і тисячі смертей жителів в залишених зимою без опалення квартирах. То ким треба бути, щоб нині звинувачувати у перевищенні службових повноважень тодішнього прем'єр-міністра України Юлію Тимошенко, яка взяла на себе відповідальність і своїм рішенням спасла Україну та немало країн Європи від катастрофи, співрозмірної з Апокаліпсисом!? Та їй і усім тим, хто разом з нею тієї зими розв'язав усі питання по забезпеченню усіх регіонів України газом, здійснивши уперше в світі реверсний режим роботи газотранспортної системи, і погасив газову війну з Росією, потрібно було одразу звання Героя України дати, або хоча б нині подякувати, а не відкривати кримінальні справи!

Ну, я ще якийсь можу зрозуміти народного депутата України Інну Богословську, яка сьогодні засипає Юлію Тимошенко гнівними звинувачувальними філіппіками – зрозуміло, що тут правлять бал заздрощі жінки, що має аналогічного рівня амбіції, але яка не змогла у першому турі президентських виборів зібрати навіть один процент голосів, у той час як Юлії Тимошенко до президентства не вистачило лише кількох процентів і то лише тому, що той, кому вона на попередніх виборах допомогла стати президентом, закликав її не підтримувати у другому турі своїх прихильників, яких у нього якраз і було стільки, скільки Юлії Тимошенко не вистачило для перемоги. Але я не можу зрозуміти усіх інших народних депутатів України із числа тих, які сьогодні відвернулись від Юлії Тимошенко. А особливо ж не розумію тих, які завдяки їй стали народними депутатами України за списком БЮТ, а тепер перебігли або в затишну позапартійну фракцію, або в зовсім нині комфортну фракцію Партії регіонів. Незрозуміло мені також і те, що після зради свого лідера ці депутати вкладають нині під час виховання своїх дітей в поняття совісті і честі? Ну і ще один аргумент – із Кримінального Кодексу України, де записано, що, якщо в якійсь організації міняється керівник, а злочинне дійство продовжується, то новий керівник є відповідальним за це дійство у такій же

мірі, як і той, хто це злочинне дійство започаткував. Тож, якщо газові договори України з Росією, підписання яких санкціонувала колишній прем'єр Юлія Тимошенко, на думку Генеральної прокуратури України є злочинними, але продовжують виконуватись уже протягом півтора роки після того, як прем'єром став Микола Азаров, то згідно з чинним кримінальним законодавством він сьогодні повинен нести за виконання цих договорів таку ж відповідальність як і Юлія Тимошенко. І, до речі, якщо навіть після того, як нинішньою українською владою був «зданий» Росії Севастополь ще на 25 років, а Росія все-одно не йде на перегляд газових договорів, то це є нічим іншим як свідченням того, що ці договори відповідають міжнародним стандартам, а тому не можуть в Україні, яка зобов'язана визнавати міжнародні правочини, ніким кваліфікуватись як злочинні дії посадовців, що підписали ці договори.

Що ж стосується кримінальної справи про незаконне використання грошей, отриманих за Кіотським протоколом, яка була порушена Генеральною прокуратурою України проти Юлії Тимошенко першою, то, судячи з повідомлень ЗМІ, сьогодні уже усім і в нашій країні, і за кордоном зрозуміло, що ці гроші і понині перебувають на рахунку в Державному казначействі України, що робить звинувачення на адресу экс-прем'єра у їхньому незаконному використанні безпідставними. – Саме тому на думку багатьох політиків, політологів і журналістів нинішня влада, якій дуже хочеться перекласти усі біди української економіки на Юлію Тимошенко аби зробити її винною за те, чому ось уже протягом півтора року не реалізується ідея передвиборчого гасла влади «Покращення життя уже сьогодні», і пішла на порушення двох інших кримінальних справ, розраховуючи на невідворотність звинувачень за ними. І саме тому, що отих 67 млн. грн. уряд Юлії Тимошенко витратив на те, щоб, придбавши автомобілі «Опель-Комбо» для медицини, що обслуговує сільських жителів, зробити послуги лікарів цій категорії громадян України вчасними і цим самим реально втілити в життя ідею того ж таки гасла «Покращення життя уже сьогодні», нинішня влада не має морального права звинувачувати Юлію Тимошенко за цим фактом у нанесенні шкоди державі, особливо на фоні нинішніх мільярдних додаткових витрат понад заплановані раніше на будівництво НСК «Олімпійський». Тобто і за цією кримінальною справою звинувачення на адресу Юлії Тимошенко, висунуті владою, є такими, які ніколи не будуть сприйнятими як справедливі сотнями тисяч громадян України, подібних мені, незважаючи на будь-які рішення суду.

А тепер щодо бравурних заяв нинішньої влади про те, що вони прийшли всерйоз і надовго. Ці заяви спростовуються світовою практикою, яка свідчить, що навіть в економічно благополучних демократичних державах жодна політична сила не затримується при владі більше одного, двох чи максимум трьох виборчих термінів підряд, не кажучи уже про держави зі слабо розвиненою економікою, в яких народ владу міняє інколи чи не щороку. Що ж до держав з правлінням у формі диктатури, то в деяких із них влада не мінялась і впродовж довших термінів, але згадайте, чим там усе закінчувалось. Пам'ятаєте, в німецькій державі режим диктатури тримався 13 років, але

закінчився тим, що диктатор пустив собі кулю в лоб, а для його тіла навіть не знайшлося могили, оскільки воно було спаленим агонізуючими соратниками у воронці з-під бомби. А чилійський диктатор, який розбудував досить ефективну економіку, а тому розраховував на старості бути захищеним парламентським імунітетом, все-одно завершив життя на лаві підсудних, незважаючи на похилий вік. І навіть у ментально схильних до диктатури арабських країнах сьогодні ми спостерігаємо процес народного відсторонення від влади диктаторів і намагання утвердити демократію. Тож і в Україні, якщо вона буде розбудовувати демократію, Партія регіонів і її лідеру не вдасться надовго затриматись при владі, оскільки, по-перше, на головних ролях у цій партії знаходяться олігархи, інтереси яких входять в протиріччя з інтересами більшості населення держави, стабільність в якій забезпечується не статками олігархічних сімей, а наявністю багаточисельного середнього класу; по-друге, Партія регіонів невідворотно і щоденно втрачатиме підтримку в основному своєму базовому регіоні – Донбасі, оскільки з одного боку не виконуватимуться її обіцянки поліпшити життя уже сьогодні, а з іншого – новим функціонерам, які прийшли на місце фундаторів, що розлетілись на високі посади до Києва і інших областей, теж захочеться мати щось із власності, яка вже поділена, тож вони розпочнуть боротися з намісниками фундаторів, що розколюватиме партію і її електорат; і по-третє, прийняття до лав Партії регіонів перебіжчиків з інших політичних сил перетворюватиме цю партію в аморфну масу із людей, готових при будь-якій небезпеці піти на нову зраду і перебігти із її рядів до лав іншої політичної сили, у якої з'явиться перспектива прийти до влади.

Якщо ж нинішній наш президент для утримання влади надовго захоче вибудувати в Україні диктатуру, на кшталт тієї, яку ми сьогодні спостерігаємо в Білорусі, де Лукашенко уже пересаджав до в'язниці усіх своїх опонентів на останніх президентських виборах, то з історичною незворотністю старість йому доведеться зустрічати у тому ж режимі, в якому він зустрічав свою молодість. Тож я не думаю, що він ризикне йти саме таким шляхом, навіть незважаючи на нашіптування тих із близького оточення, які задля отримання можливостей правити від його імені будуть штовхати президента на цей шлях. Адже білоруський варіант диктатури в Україні неможливий одразу з декількох причин.

По-перше, Лукашенко прийшов до влади в Білорусі під лозунгами боротьби з корупцією і, ставши президентом, одразу відправив до в'язниці досить багато олігархів, які нечесним шляхом нажили свої мільйони, чим завоював авторитет у більшості простих білорусів. Наш же нинішній президент і сам із олігархів і опирається у першу чергу на олігархів, тому не може розраховувати на щирі підтримку бідних, якими є нинішня більшість народу України.

По-друге, заморозивши радянський варіант економіки в Білорусі, Лукашенко забезпечив не нижчий радянського рівень життя для білорусів саме у той час, коли і в Україні і в Росії усе, що ще не було розкрадене, з'їдали інфляційні процеси – цим він зміцнив свій авторитет і не лише у білорусів, а і у сусідів з України і Росії. Наш же президент поки-що не може похвастатись ні

тим, що він відібрав у когось із олігархів украдене, ні тим, що виконав передвиборну обіцянку про покращення життя кожного українця уже сьогодні, а тому не може розраховувати на подальше зміцнення авторитету у простого народу.

По-третє, білоруський народ дуже однорідний як за національним складом, так і за менталітетом – під час Великої Вітчизняної війни Білорусія була, фактично, одним партизанським загonom з підрозділами, розкиданими по усій території республіки, а у післявоєнні роки – це був один великий колгосп з відділеннями, розкиданими по всій республіці. Тож цей народ звик до керівних вказівок з центра і до дисципліни, а тому коли президентом у нього став колишній голова колгоспу, то само собою, що його вказівки стали виконуватись беззаперечно. Нашому ж президенту дістався народ багатонаціональний і різноментальний. Ну як можна, наприклад, нав'язати диктатуру на Закарпатті, що ще не так давно за історичними мірками входило до складу Австро-Угорської імперії, де угорців і словаків більше ніж українців і більшість угорців уже мають не лише українські, а і угорські паспорти? Або як нав'язати диктатуру Буковині, де молдаван і румунів проживає не менше ніж українців і в багатьох молдаван і румунів уже є крім українських і молдавські та румунські паспорти? А чи можливе утворення диктатури на Галичині і на Волині, де практично у кожній сім'ї хтось із дідів-прадідів або воював у складі УПА проти советів і загонів НКВС за незалежність України і, якщо не загинув, то був розстріляний, або був репресований і висланий до Сибіру за допомогу воякам УПА? Не думаю, що диктатуру можна установити і у Криму, де сьогодні проживають в основному представники двох різновекторних національностей – росіяни воєнно-морського походження з їх бажанням приєднати Крим до Росії і кримські татари з їх бажанням у майбутньому бачити Крим незалежною кримсько-татарською державою. А Одеса, де особливий склад населення з густо-змішаною кров'ю від браків, укладених між представниками різних національностей, яке взагалі не хотіло б підкорятись будь-якій владі, – це місто сьогодні ігноруватиме будь-кого, хто пропагуватиме диктатуру. І навіть Донбас – базовий регіон нинішньої Партії регіонів теж не є таким же однорідним як Білорусія. Там і за радянської влади не було абсолютної єдності між луганчанами і донецчанами, а нині луганчани у ще більшій мірі заздрають донецчанам, оскільки в останніх рівень життя вищий і, до того ж, після звільнення віце-прем'єр-міністра Тихонова тепер усе вище начальство у виконавчій владі України із Донецька. Тож і у цьому регіоні уже такої диктатури, яка подобатиметься більшості населення, не встановиш. Що ж до центральних областей України, то тут усі уже звикли до демократії, а тому ніхто всерйоз спроб встановити диктатуру не сприйме. І треба не забувати ще й про те, що і у відділеннях міліції, і в спецназах ВВ, і у спецназах СБУ служать вихідці із усіх цих різноментальних регіонів України, тож команду «Вогонь!» бойовими патронами, яку віддаватиме командир із Донбасу, навряд чи виконуватимуть рядові спецназу із Галичини чи Закарпаття і навпаки. А тому за допомогою загонів спецназу диктатуру в Україні на відміну від Білорусі не утримаєш. Тож не варто владі пробувати її і встановлювати.

А тепер кілька слів щодо «бумерангу переслідувань» і можливості нанесення ним удару по особам, що його запустили. Спочатку два хрестоматійних приклади.

Приклад перший – після Великої Французької революції її вожді Робесп'єр, Марат і Дантон першими запропонували використати гільйотину для покарання ворогів народу. Конвент проголосував, і з-під гільйотини покотилися сотні голів, відтятих у людей, котрих було названо ворогами революції. Але, оскільки конвент був інституцією виборною, то досить скоро його склад став таким, який назвав спочатку Робесп'єра, через деякий час Марата, а ще згодом і Дантона теж ворогами революції. Тож з невеликими проміжками часу одна за одною з-під гільйотини покотилися і їхні голови.

Приклад другий – після Великої Жовтневої соціалістичної революції чекісти першої хвилі, які вважали себе людьми з холодним розумом, гарячим серцем і чистими руками, оголосили червоний терор і почали масово розстрілювати людей, названих ворогами революції. Через деякий час чекістами другої хвилі усі чекісти першої хвилі теж були розстріляні за звинуваченнями в розстрілах людей, незаконно названих ворогами революції. А ще через деякий час чекісти третьої хвилі уже розстрілювали чекістів другої хвилі. І накочувались ці хвилі з безпощадністю цунамі аж до початку Великої Вітчизняної війни.

І так було, і так є у кожній недемократичній державі – як тільки наступна влада розпочинала терор проти попередньої, так рано чи пізно караючий меч руками тих, що прийшли після неї, опускався і на її голову.

Тож, розпочинаючи кримінальні переслідування экс-прем'єра Юлії Тимошенко і її оточення, нинішня влада повинна розпочинати морально готуватись і до того, що наступить час, коли переслідуватимуть її. І це може статися достатньо швидко, якщо після ув'язнення Юлії Тимошенко, очолювана нею політична сила дістане настільки потужну підтримку обуреного її ув'язненням народу на виборах до Верховної Ради України, що зможе провести у парламенті поправку до Закону про вибори Президента України, згідно з якою Юлії Тимошенко, як політичному в'язню, буде надане право брати участь у наступних президентських виборах 2015 року. І вона, як і у свій час Нельсон Мандела у Південно-Африканській республіці, змінить після виборів в'язничну камеру на президентський кабінет.

Мені залишилося лише дати відповідь на останнє запитання: «Хто зацікавлений у тому, щоб у нинішньої нашої влади притупився інстинкт самозбереження?» Адже цей інстинкт підказує, що в разі, якщо ти хочеш, щоб та влада, яка прийде після тебе, не переслідувала тебе, то не переслідувай представників тієї влади, від яких вона перейшла до тебе. І для розуміння логіки моєї відповіді я спочатку нагадаю деякі відомі речі.

Після перемоги на виборах у 1999 році у своїй тронній доповіді Леонід Кучма пообіцяв, що країна побачить зовсім іншого президента, який твердо бере курс на євроінтеграцію. А після цього, як ви усі пам'ятаєте, було вбивство журналіста Георгія Гонгадзе, був касетний скандал за плівками президентського майора-охоронця Миколи Мельниченка, було повне

несприйняття Леоніда Кучми політиками Заходу і повна політична ізоляція України від Європи та повернення їй ролі молодшої сестри у взаємовідносинах з Росією, котра у ці важкі часи єдина із великих держав не відвернулася від України.

Сьогодні Президент України Віктор Янукович теж взяв курс на євроінтеграцію, тож, аби Україна залишалась молодшою сестрою Росії, знову повинен виникнути якийсь міжнародний скандал такого рівня, який відштовхнув би політиків Заходу від Віктора Януковича і знову створив навколо України атмосферу ізоляції. Ось заради досягнення цієї мети і народилась у чийсь недружній Україні голові ідея посадити Юлію Тимошенко до в'язниці, яка через когось із тих людей з оточення президента, яким він абсолютно довіряє, і була імплементована в його мозок. І щоб там сьогодні не говорили зацікавлені в ув'язненні Юлії Тимошенко люди із оточення президента, якщо це станеться, ніхто на Заході не повірить у демократичний розвиток України, і ми не лише остаточно втратимо надію хоча б колись стати членом об'єднаної Європи, але і матимемо заборону нашим наділеним владними повноваженнями посадовцям отримувати візи у країни Європи і США та користуватись тими мільйонами, які вони розмістили в закордонних банках. І тоді з нами Росія буде себе вести так, як вона сьогодні веде себе з Білоруссю, яка завдяки встановленню президентом Лукашенком диктатури попала в міжнародну ізоляцію. Фактично, йде поглинання Росією Білорусі. І такий же сценарій Росія готує і Україні. Тож нашому президенту, аби Україні не попасти в колію поглинання Росією, в процесі якого навіть наші олігархи перетворюються на представників середнього класу, варто сьогодні зробити усе для того, щоб уникнути міжнародної ізоляції. І перше, що йому для цього треба зробити – це продемонструвати реально усім прокуратурам і судам, що він не бачить у діях Юлії Тимошенко складу злочину, і що вони, пресуючи її, нічого доброго ні для нього, ні для України не роблять. І тоді в Україні дійсно збережеться перспектива євроінтеграції, а у нинішньої влади з'явиться надія уникнути переслідувань наступниками після того, як вона зійде з владного Олімпу.

Завтра День Конституції, тож, я вирішив сьогодні – в переддень цього свята – розмістити на своєму персональному сайті викладений вище матеріал, щоб у такий спосіб ще раз підкреслити мою відданість принципам, закладеним у цей основний для нашої держави документ.

Повернення впливу на Вчену раду університету

У четвер 30 червня 2011 року відбулося останнє у цьому навчальному році засідання Вченої ради нашого університету. Серед питань, винесених на порядок денний засідання, стояло і питання обрання за конкурсом завідувача кафедри менеджменту і моделювання в економіці (кафедри ММЕ), яка є базовою для підготовки магістрів за спеціальністю «Менеджмент». Як виявилось, єдиним кандидатом на заміщення цієї посади виявився нинішній виконувач обов'язків завідувача, кандидат економічних наук, доцент Петро

Чалюк, який був призначений виконувачем обов'язків завідувача в кінці 2010 року у зв'язку із переходом завідувача цієї кафедри, доктора економічних наук, професора Олега Мороза на роботу директором інституту у Вінницький національний аграрний університет.

Під час обговорення кандидатури доцента Петра Чалюка, який подав заяву і був допущений ректором Володимиром Грабком до участі в конкурсі на заміщення посади завідувача кафедри ММЕ, довелось піднятися і мені. Я нагадав членам Вченої ради університету про те, що в разі обрання кандидата наук, доцента Петра Чалюка завідувачем кафедри ММЕ, яка є базовою для підготовки фахівців за спеціальністю «Менеджмент», міністерство відбере у нас право готувати магістрів менеджменту, оскільки згідно з положенням завідувати кафедрою, якій дозволено готувати магістрів, повинен обов'язково доктор наук, професор. Я звернув увагу колег також і на те, що через два роки, коли наш університет проходить чергову акредитацію цієї спеціальності, її у нас можуть ліквідувати взагалі, оскільки на кафедрі немає жодного доктора наук. Тож потрібно допомогти якомога швидше захистити докторську дисертацію доценту Карачині, котра завершила роботу над докторською дисертацією, і до її захисту дозволити виконувати обов'язки завідувача кафедри ММЕ доценту Петру Чалюку, але без обрання його на цю посаду за конкурсом.

Ректор Володимир Грабко, як і усі інші члени Вченої ради, усвідомив змальовану мною небезпеку обрання доцента Петра Чалюка завідувачем кафедри ММЕ і запропонував йому зняти свою кандидатуру, аби не травмувати його негативним голосуванням. Петро Чалюк зрозумів свою помилку і добровільно зняв свою кандидатуру, що позбавило усіх нас необхідності голосувати.

А наступним питанням було представлення до вченого звання доцента Юлії Мокіної, яка є кандидатом економічних наук і яка є моєю невісткою та працює доцентом на тій же таки кафедрі ММЕ. Я трохи хвилювався під час таємного голосування по цьому питанню, але 76 голосів «За» і лише три голоси «Проти» підтвердили те, що мої аргументи знову є авторитетними для членів Вченої ради університету.

Мене знову обрано до складу бюро Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина»

У суботу 2-го липня 2011 року відбулася конференція Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина», лідером якої є Юлія Тимошенко.

На конференцію прибули 84 делегати із 87 обраних від 31 районної партійної організації області та партійної організації міста Вінниці.

Конференція заслухала звіт в.о. голови Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина» Людмили Щербаківської, на яку рішенням політради партії було покладено виконання цих обов'язків після того, як голову Вінницької обласної партійної організації Юрія Медведєва було знято з цієї посади і виключено з партії за не виконання директив політради, якими депутатам місцевих рад, обраних на останніх виборах до органів місцевого

самоврядування, пропонувалось перейти в опозицію до влади, а він не послухав і погодився посісти посаду заступника голови Вінницької обласної ради, головою якої у тому числі і завдяки голосам Юрія Медведєва та ще 5 його друзів – депутатів від партії ВО «Батьківщина», став член Партії регіонів Сергій Татусяк. Виключили із партії ВО «Батьківщина» і із однойменної фракції у Вінницькій обласній раді і усіх тих депутатів, які разом з Юрієм Медведєвим погодилися співпрацювати з владою і голосували за обрання кандидата від Партії регіонів головою ради. Тож нині фракція партії ВО «Батьківщина» у Вінницькій обласній раді нараховує у своїх рядах лише 26 членів.

У роботі партійної конференції взяла участь і народний депутат України, керівник одного із Комітетів Верховної Ради України Наталія Королевська, яка у своєму виступі охарактеризувала нинішню політичну і економічну ситуації в Україні і за дорученням політради партії поставила задачі, які необхідно буде розв'язувати Вінницькій партійній організації уже сьогодні-завтра та у найближчому майбутньому.

В обговоренні доповіді та звіту Контрольної ревізійної комісії взяли участь біля 10 делегатів конференції, які визнали роботу бюро обласної партійної організації, що нині нараховує в своїх рядах біля 22 тисяч осіб, задовільною, особливо за період, коли виконувати обов'язки голови стала Людмила Щербаківська.

До речі, як на мій погляд, то за період роботи, коли бюро обласної партійної організації очолював Юрій Медведєв, оцінку можна було виставити і незадовільну, оскільки на останніх виборах до органів місцевого самоврядування на Вінниччині партія ВО «Батьківщина» виборола набагато менше депутатських мандатів, чим вона їх мала до цих виборів. Та й на останніх президентських виборах обласна організація партії ВО «Батьківщина» не забезпечила процент голосів за свого лідера Юлію Тимошенко такий же, який вона на попередніх президентських виборах забезпечила Віктору Ющенку.

Юрій Медведєв, очоливши Вінницьку обласну партійну організацію, відзначився крутими партійними чистками, в результаті яких із партії було виключено усіх тих її членів, які в чомусь не погоджувались з його точкою зору чи з точкою зору тих керівників нижчого рівня, яким він довіряв. За свої критичні зауваження я теж попав в опалу, але з партії не був виключений, а лише виведений зі складу бюро обласної партійної організації, завдяки негативній характеристиці, даній мені Юрієм Медведєвим (за інформацією, отриманою мною лише тепер від куратора нашої партійної організації) в Київському штабі партії.

Я на конференції не виступав, оскільки рішенням делегатів була підведена риска у списку тих, хто хотів виступити, одночасно з підняттям мною руки про бажання виступити. Наполягати на виступі я не став, оскільки ще до початку конференції, коли в залі уже було не менше 90% делегатів, я звернувся до них з пропозицією вийти на мій персональний сайт – mokin.com.ua – і ознайомитись з останньою моєю публікацією в розділі «Новини» під

заголовком «Хто зацікавлений у тому, щоб у нашої нинішньої влади притупився інстинкт самозбереження», в якій обґрунтовано безпідставність звинувачень, висунутих проти Юлії Тимошенко в усіх трьох кримінальних справах, і показано, чому в Україні неможливий варіант установа диктатури за білоруським сценарієм. Тож можна вважати, що активність під час роботи обласної партійної конференції я проявив.

Головою Вінницької обласної партійної організації ВО «Батьківщина» делегати конференції обрали Людмилу Щербаківську, а до нового складу бюро обрали 17 осіб, серед яких був і я. Оскільки, як повідомила нам на конференції наш куратор, ще до виборів кожна кандидатура в члени бюро розглядалась і отримувала рекомендацію на політраді партії у Києві, то включення мене до списку кандидатів у члени бюро означало не лише те, що я маю підтримку з боку голови бюро Людмили Щербаківської, але і те, що у Київському штабі партії мене реабілітовано від негативізму, наклеєного мені раніше Юрієм Медведєвим. До речі, за мої критичні зауваження, висловлені вголос, у свій час мені давав негативну характеристику один із ключових членів Київського штабу партії ВО «Батьківщина» – перебіжчик із Соціалістичної партії Йосип Вінський, який потім пішов і із партії ВО «Батьківщина» також, а я залишився. Ситуація повторилась і з Юрієм Медведєвим, якому також не сподобалась моя критика, але він також із партії пішов, а я залишився.

Взагалі-то після того, як, по-перше, мені було спочатку Київським штабом партії запропоновано бути довіреною особою Юлії Тимошенко на президентських виборах, а потім ще до початку виборів цю пропозицію скасовано; по-друге, після виведення мене зі складу бюро Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина» навіть без запрошення на засідання, на якому приймалось це рішення; а по-третє, після наїздів на очолюваний мною університет податківців і ревізорів КРУ у той час, коли цими відомствами керували мої однопартійці, від безпідставних звинувачень яких мені довелося шукати захисту у судах, я схилився до думки, що пора завершувати політичну діяльність і зосередитись лише на науковій і журналістиці, про що навіть написав у своїй опублікованій у минулому році книжці «Завершення вибіркового літопису на папері, або Університету – 50». Але мене настільки обурили безпідставні звинувачення на адресу лідера БЮТ Юлії Тимошенко і її близьких соратників, висунуті владою, що я вирішив активізувати свою політичну діяльність і знову появився в обласному штабі партії ВО «Батьківщина», з якої мене у Юрія Медведєва усе-таки не піднялась рука виключити. Тож, починаючи з весни цього року я, як делегат від територіальної партійної організації, взяв участь у конференції партійної організації ВО «Батьківщина» Ленінського району міста Вінниці, потім, як делегат від партійної організації Ленінського району, взяв участь в роботі конференції Вінницької міської партійної організації, і ось тепер, уже як делегат від Вінницької міської партійної організації, взяв участь у роботі конференції Вінницької обласної партійної організації ВО «Батьківщина» і обраний до складу її бюро.

І, я думаю, що не лише я повернувся до активної політичної діяльності в знак протесту проти переслідування лідера найбільшої опозиційної сили Юлії Тимошенко – я впевнений, що і в інших областях йде аналогічний процес. Тож розрахунок влади на те, що кримінальні справи, порушені проти Юлії Тимошенко, перелякають і ослаблять опозицію, життям не підтверджується, оскільки ці справи пробудили бажання активізуватись навіть у тих, хто уже збирався відійти від активної політичної діяльності. І в разі, якщо Юлію Тимошенко і її соратників буде засуджено, ряди опозиції до нової влади лише зростатимуть.

Відпочинок на березі Чорного моря

У цьому році я перше за останні 22 роки вийшов у відпустку з 1-го липня, а ще через три дні – у вівторок 4-го липня разом з дружиною Танею, обома синами Віталієм і Олександром, дружиною Олександра Юлею та внуком Юрчиком вперше за ці ж таки останні 22 роки поїхав на відпочинок на Чорноморське узбережжя Криму.

Поїхали ми двома машинами – я на своїй «Хонді Аккорд» і Олександр на своєму «Міцубіші Лансер». Разом зі мною їхала моя дружина Таня і син Віталій, а разом з Олександром його дружина Юля і їхній син Юрчик, якому 3-го липня виповнилось три з половиною роки.

Ще задовго до цієї поїздки Юля через Інтернет віднайшла у Судаку приватний готель «Воробьиное гнездо» з непогано облаштованими апартаментами і автомобільною парковкою, який розташований поряд зі знаменитим Судакським парком, і забронювала в ньому дві кімнати для нас на два тижні з 4-го по 19 липня. Тож їхали ми, уже знаючи де житимемо і як через парк ходитимемо до моря.

Виїхали з Вінниці ми о 8-й годині ранку, їхали через Умань, Первомайськ, Вознесенськ, Миколаїв, Херсон, Цюрупінськ, Джанкой, трохи не доїхали до Феодосії і заїхали на територію готелю у Судаку о 8 годині 25 хвилин вечора, тобто дорога зайняла у нас 12 з половиною годин. До речі, 22 роки тому я таку ж відстань покрив на 9-й моделі «Жигулів», у котрій сиділи разом зі мною моя дружина і обидва сини, які тоді були ще хлопчиками 15 і 7 років, за 10 годин. Але тоді і дороги були кращі і до недотримання правил дорожнього руху я був набагато толерантнішим.

Нині темп руху задавав син Олександр, машина якого йшла попереду. Через кожних 200 кілометрів ми зупинялись на АЗС для дозаправок машин бензином, а себе їжею і кавою, короткого перепочинку і виконання кількох вправ фіззарядки, тож, дібравшись до Судака, ми навіть не відчули себе втомленими.

Апартаменти в готелі дійсно виявились пристойними – ми мали і шикарні ліжка, і при них тумбочки з настільними лампами, і стіл та кілька м'яких стільців, і дві шафи для одягу, і холодильник, і кондиціонер, і телевізор, і вихід в Інтернет через «Вай-фай», і душ та туалет в кожному номері.

Як виявилось, власник готелю для того, щоб його збудувати, «зрізав» половину окремо стоячої гори, тож завдяки цьому в'їжджати на територію готелю довелось, долаючи метрів тридцять майже вертикальної кам'яної дороги, але плюсом є те, що з вікон готелю чудово проглядається і парк і море, а автомобіль вкрасти зі стоянки при замкнених воротах неможливо в принципі.

Сніданком нас господарі готелю годували в рахунок вартості проживання, а щодо обіду і вечері, то лише у перших два дні ми замовляли їх у готелі, а в подальшому обідали і вечеряли в одному із кафе або ресторанів, кілька десятків яких розкинулись в зоні між пляжами та парком, де готували їжу смачно і відносно недорого.

У зоні пляжів розкинувся і безкоштовний міський пляж, але там від людей не було де голці впасти, тож ми ходили на платний пляж ресторану АРЗИ, на якому бронювали дерев'яні лежаки і парусинові тенти власники нашого готелю. До речі на базарі, що теж розкинувся у прибережній зоні, можна було за різними цінами купити різної якості абрикос, персиків, яблук, винограду, інжиру, кавунів, динь.

Усі два тижні відпочинку у Судаку ми провели при гарній погоді і чистому морі. І це при тому, що телевізор нам доносив, які дощі у ці ж дні йшли в багатьох інших місцях Криму, а в Євпаторії навіть шторм поламав дерева. А в Судаку свій мікроклімат, обумовлений тим, що він відділений від степового Криму підковою гір, яка змушує хмари оминати це місто.

Крім купання в морі і під сонцем ми каталися на швидкісному «Банані» і на теплоході вздовж узбережжя, а також відвідали Генуезьку фортецю, що розкинулася на горі прямо над пляжами, та день провели в аквапарку.

А оскільки ми з Олександром взяли с собою ноутбуки і чернетки останнього варіанту нашого навчального посібника «Оптимізація динамічних систем», який восени плануємо подати до міністерства для отримання грифа, то вечорами ми мали можливість активно працювати над його завершенням.

Повертались ми з Криму в гарному настрої, який не змогли зіпсувати навіть сотні працівників дорожніх служб, які заходились одночасно ремонтувати майже усі відрізки дороги від Миколаєва до Первомайська, що суттєво вплинуло на швидкість долання нами цих відрізків шляху.

Побоюючись, що і в Первомайську і за ним нас чекає така ж ситуація, ми, не доїжджаючи до Первомайська, звернули на перпендикулярну дорогу, що веде до траси «Київ-Одеса», і в районі Кривого Озера в'їхали на цю трасу, якою їхали до Умані, намагаючись збільшенням швидкості надолужити перевитрати часу до цього.

Оскільки ця перпендикулярна дорога за виключенням відрізка «Криве Озеро-Умань» виявилась не набагато кращою, а також у зв'язку з тим, що ми під Миколаєвим зупинялись майже на годину на обід в ресторані ордена Тамплієрів, з внутрішньої території якого, на якій розкинулось озеро з екзотичними птахами, нам було дуже важко забрати Юрчика, то до Вінниці ми приїхали лише о пів на дванадцятую ніч, тобто на зворотній шлях із Криму ми витратили 14 з половиною годин.

Приємно було, що ні по дорозі в Крим, ні на зворотному шляху ми жодного разу не попали під дощ, хоча небо було не дуже ясным і за повідомленнями радіо в різних місцях України у ці дні йшли дощі з грозами.

Тож про відпочинок у Судаку можна сказати, що він вдався, і можна констатувати, що відпочити у Судаку можна не гірше і за менші гроші ніж у Туреччині. І, мабуть, саме тому у Судаку повним-повно відпочиваючих з Росії – їх навколо нас і на пляжі і в готелі було не менше 90% від загального оточення.

Роздуми вголос з приводу арешту у залі суду экс-прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко

Так склалися обставини, що у п'ятницю 5 серпня я включив телевізор лише о 21 годині, вирішивши прослухати випуск новин на «5 каналі», котрий, на мою думку, на сьогодні залишився єдиним у нашій країні, на якому можна послухати з приводу певної політичної події при викладі новин не лише точку зору влади, але і альтернативну точку зору опозиції.

Програму на «5 каналі» в момент мого підключення до нього вів тележурналіст Цеголко, який поспілкувався спочатку з экс-першим віце-прем'єр-міністром в уряді Юлії Тимошенко і її першим заступником по партії «Батьківщина» Турчиновим, потім з народним депутатом України від Партії регіонів Олійником, а потім з прокурором Фроловою, яка є обвинувачем Юлії Тимошенко у Печерському суді міста Києва.

Оскільки я дізнався про арешт Юлії Тимошенко, лише підключившись до «5 каналу», то, звичайно ж, мене у першу чергу зацікавило те, за що її арештували прямо у залі засідань суду і відправили до СІЗО.

Слухаючи відповіді прокурора Фролової на запитання ведучого програми Цеголка, я прийшов до висновку, що Юлію Тимошенко арештували у першу чергу за те, що вона під час свідчення у суді нинішнього Прем'єр-міністра України Миколи Азарова вимагала від нього давати відповіді на її запитання українською мовою, що аж ніяк не дивно, адже судові засідання в Україні згідно з чинним законодавством повинні проводитись державною мовою, а згідно з Конституцією України мовою державною у нашій країні є українська мова, якою не має права не володіти згідно з чинним законодавством Прем'єр-міністр України Микола Азаров як державний службовець найвищого рангу. Але ця цілком законна вимога Юлії Тимошенко прокурором-обвинувачем Фроловою була сприйнята як перешкоджання суду в проведенні процесу, за що до судді Кіреєва від прокурора поступила заява арештувати Юлію Тимошенко за спробу затягувати розгляд справи і неповагу до нього та свідків, яку суддя Кіреєв одразу ж задовольнив.

Після того, як я почув від прокурора Фролової заяву, що Микола Азаров мав право давати відповіді рідною російською мовою, незважаючи на те, що він згідно з чинним законодавством як глава українського уряду в українському суді зобов'язаний був свідчити українською мовою, я зрозумів, що правосуддям судовий процес над Юлією Тимошенко назвати язик не

повернеться, особливо на фоні заяви Міністерства закордонних справ Росії, розповсюдженому в Інтернеті, що газові угоди «Газпрому» Росії з «Нафтогазом» України є такими, що відповідають міжнародним стандартам, дотримуючись яких Росія підписала газові угоди і з іншими європейськими державами, а тому усі звинувачення, висунуті у суді проти Юлії Тимошенко стосовно підписання цих газових угод, є безпідставними.

Як і переважна більшість усіх інших «жителів» Інтернету, хто уже висловлював свою думку з приводу судового переслідування Юлії Тимошенко, я теж думаю, що уся ця судова справа затіяна не заради торжества справедливості, а скоріш за усе заради того, аби, засудивши її, у 2012 році не допустити до участі у виборах до Верховної Ради України, а у 2015 році не допустити до участі у президентських виборах, розчистивши у такий спосіб дорогу до перемоги і Партії регіонів на парламентських виборах і Віктору Януковичу на президентських виборах на другий термін та відбивши охоту у такий спосіб в інших опозиційних лідерів зазіхати на цей найвищий пост у державі.

Але я не розумію іншого – я не розумію, чому наша нинішня влада, яка санкціонувала судовий процес над Юлією Тимошенко за звинуваченням у незаконності підписання Україною газових угод з Росією, не розуміє, що цим судовим процесом вона, фактично, звинувачує не лише Юлію Тимошенко, але і Прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна у шахрайстві, який, як відомо, не прощає нікому будь-яких випадів проти себе. Тож, на мій погляд, завдяки судовому процесу над Юлією Тимошенко, відношення керівників Росії до нашого нинішнього Президента України Віктора Януковича скоро стануть, а можливо уже і стали, такими ж, якими вони були до колишнього Президента України Віктора Ющенка з аналогічними наслідками.

І на фоні погіршення відносин з Росією із-за судового процесу над Юлією Тимошенко за звинуваченням у тому, що вона, розпорядившись підписати газові угоди, пішла на поводу у «здирика» Володимира Путіна, я не розумію, чому уся наша нинішня влада до Віктора Януковича включно не розуміє, що, арештувавши у залі суду Юлію Тимошенко за звинуваченнями у спробі затягувати судовий процес і неповагу до судді Кіреєва та прем'єра Азарова, цим самим влада України погіршить відносини не лише з Росією, але і з усіма демократичними європейськими державами, що приведе до повної політичної та економічної ізоляції нашої країни і колапсу економіки та введення санкцій проти усіх, хто причетний до переслідування Юлії Тимошенко. І не виключено, що і футбольні матчі Євро-2012 теж відбудуться не в Україні і не буде компенсації усім тим мільярдам, потраченим на будівництво стадіонів.

Адже в Європі дуже добре розуміють, що суддя Кіреєв, приймаючи рішення про арешт підсудної Юлії Тимошенко за приниження його честі, гідності і ділової репутації ще до закінчення судового процесу над нею, сам порушив закон за статтею про зловживання службовим становищем, що недопустимо в демократичному суспільстві, оскільки згідно з чинним законодавством України честь, гідність і ділова репутація будь-кого в Україні, у

тому числі і судді, захищаються в іншому суді в порядку розгляду позову згідно з цивільним правом.

Тож, як один із тих народних депутатів України, які у 1991 році голосували у Верховній Раді за проголошення України незалежною державою, напередодні святкування 20-ї річниці незалежності я звертаюсь до усіх, хто сьогодні наділений владними повноваженнями до президента включно із закликом:

– Схаменіться! Випустіть на свободу Юлію Тимошенко і закрийте цю кримінальну справу – це сприятиме об'єднанню нашого народу. Не кидайте владу і опозицію в жорстке вулично-барикадне протистояння, оскільки це може закінчитись громадянською війною і втратою незалежності або міжнародними судовими процесами над тими, хто накаже стріляти у протестуючих. Не повторюйте помилок гетьманів після Богдана Хмельницького та Центральної Ради, Директорії і Гетьманату Павла Скоропадського, які, воюючи один з одним із залученням іноземних союзників, і в 17-му і в 20-му століттях після проголошення незалежності втратили можливість побудувати незалежну Україну! Боріться між собою програмами, реформами на благо народу і критичними зауваженнями в стінах парламенту та на сторінках ЗМІ. І в першу чергу сьогодні направте свої зусилля на покращення умов роботи в шахтах аби в них перестали гинути люди, які своїми голосами привели вас до влади і яких при збереженні нинішньої інтенсивності аварій у шахтах нинішній владі може фізично не вистачити на виборах у майбутньому.

На завершення цього звернення хочу ще раз звернути вашу увагу на те, що до вас звертається –

*депутат Верховної Ради України 1-го скликання, причетний до створення незалежної української держави,
академік Національної академії педагогічних наук України,
заслужений діяч науки і техніки України,
доктор технічних наук, професор
Борис Мокін*

Ці роздуми я вранці 7-го серпня розмістив на своєму персональному сайті, а також передав у штаб-квартиру Вінницької обласної організації партії «Батьківщина», де, крім того, підписав звернення до судді Печерського суду Родіона Кіреєва з проханням змінити запобіжний захід по відношенню до Юлії Тимошенко під час розгляду судової справи, порушеної проти неї, із арешту на підписку про невиїзд, поручившись, що вона буде вчасно приходити на судові засідання.

Підсумки вступної кампанії до університету у 2011 році

Сьогодні четвер 11 серпня. Щойно на університетському стадіоні за традицією за участю абітурієнтів і їх батьків та друзів приймальна комісія

оголосила результати вступної кампанії на перший курс університету за програмами підготовки бакалаврів у нинішньому році.

Статистика така: на 500 місць державного замовлення на денну форму навчання за 24 напрямми бакалаврської підготовки станом на 31 липня – день завершення прийому документів від абітурієнтів було подано 3873 заяви від 1466 фізичних осіб (нагадаю, що згідно з правилами прийому у кожному університеті абітурієнт мав право подавати заяви на три напрями підготовки і, крім того, цей же абітурієнт мав право подавати одночасно по три заяви ще в чотири університети), а на заочну форму навчання на 48 місць державного замовлення було подано 402 заяви від 175 фізичних осіб.

Станом на кінець дня 10 серпня, – а це був день завершення конкурсного зарахування на місця державного замовлення у нашому університеті, виявилися заповненими усі місця державного замовлення для навчання за заочною формою та 462 місця для навчання за денною формою. Із 38 не заповнених місць державного замовлення для навчання за денною формою 10 місць резервувались за планом міністерства для зарахування іноземців за міждержавними угодами, а 28 місць вперше в історії нашого вищого навчального закладу виявилися вакантними із-за відсутності претендентів. Ці 28 місць виявилися розкиданими по 1-2 на 6 напрямх підготовки: з метрології, теплоенергетики, інженерної механіки, автомобільного транспорту і телекомунікацій та по 5 і більше на 3 напрямх підготовки: з радіотехніки, радіоелектронних апаратів і зварювання.

Саме списки зарахованих на ці 462 місця державного замовлення для навчання за денною формою та на 48 місць державного замовлення для навчання за заочною формою і були зачитані на університетському стадіоні у присутності абітурієнтів, їх батьків та друзів у відрізок часу з 10-ї години до 10-ї години 40 хвилин 11 серпня. Крім того були зачитані списки біля 20 рекомендованих до зарахування за контрактом на денну форму навчання за напрямми менеджменту, будівництва і екології та біля 20 рекомендованих до зарахування за контрактом на заочну форму навчання на ті напрями, які повністю були укомплектовані за рахунком конкурсного прийому. Була оголошена також інформація про те, що на деякі напрями підготовки на вакантні місця державного замовлення до кінця цього дня можна ще потрапити тим, хто поступав до нас, але, думаючи, що не набере достатньої кількості балів, пішов на контрактне навчання у приватний вищий навчальний заклад, де вартість платного навчання менша ніж у нас. Тож, якщо вони донесуть сьогодні оригінали документів, забравши їх у цьому приватному вищому навчальному закладі, то будуть зарахованими на бюджетні місця, а тому не треба буде платити за навчання зовсім і ще й отримуватимуть стипендію. Тому, не виключено, ще сьогодні до кінця дня наш університет буде повністю укомплектований за держзамовленням на усі напрями підготовки.

Якщо порівняти з минулим роком, то результати такі: у минулому році місць державного замовлення для навчання за денною формою у нашому університеті було 627, на які претендували 1385 фізичних осіб, у нинішньому – 500, на які претендували 1466 фізичних осіб; зарахували ми у минулому році

разом з контрактниками на денну форму навчання 680 абітурієнтів, у нинішньому навіть в разі якщо приїдуть усі іноземці і вдасться доукомплектувати усі вакантні місця державного замовлення, що дасть право прийняти і контрактників, буде зараховано не більше 520 абітурієнтів, тобто у нас у нинішньому році буде, як мінімум, на 160 студентів 1-го курсу менше, що приведе до скорочення не менше 20 викладачів на кафедрах, які працюють на першому курсі. А у наступних роках – це потягне аналогічне скорочення і на кафедрах, які працюють з наступними курсами. Ну і, боюсь, що обсяг державного замовлення у наступному році збільшений не буде, незважаючи навіть на те, що випускників в школах стане вдвоє більше. Тож через 4 роки чисельність студентів стаціонару у нашому університеті може суттєво скоротитись. А якщо врахувати ще й те, що у Вінницькому державному педагогічному університеті у нинішньому році державне замовлення склало лише 380 місць, 79 із яких станом на 11 серпня ще були вакантними, тобто картина аналогічна нашій з поправкою у гіршу сторону, то рано чи пізно обидва наші університети усе-таки об'єднають в один.

А найгірше те, що у порівнянні з минулим роком упав престиж нашого університету, адже у минулому році майже усі абітурієнти, які мали високі бали зовнішнього незалежного оцінювання після рекомендації їх до зарахування в нашому університеті залишились у нас, незважаючи на те, що вони одночасно були рекомендованими до зарахування і в багатьох інших університетах, у тому числі і столичних, а у нинішньому році майже усі абітурієнти, які мали високі бали зовнішнього незалежного оцінювання після рекомендації їх до зарахування в нашому університеті у першій хвилі у нас не залишились, а віддали перевагу столичним університетам. Тож нам довелося задовольнятися зарахуванням тих абітурієнтів, що по сумі балів розмістились у нижній частині конкурсної таблиці, причому по деяких напрямках підготовки для заповнення вакансій нам не вистачило навіть і цих претендентів з низькими конкурсними балами.

Постскрипtum 1: як мені стало відомо вранці 12 серпня, до кінця дня 11 серпня ще 19 абітурієнтів принесли оригінали документів до приймальної комісії, забравши їх у тих університетах, де їх зарахували на контрактну форму навчання, і заповнили вакансії державного бюджету, що ще залишались у нашому університеті вакантними. Тож нашій приймальній комісії залишилось добрати до 100-процентного виконання державного замовлення, правда тепер уже з порушенням встановленого міністерством терміну, лише 9 осіб за напрямами радіотехніки, радіоелектронних апаратів і зварювання.

Постскрипtum 2: станом на 18 серпня план державного замовлення нашим університетом усе ще не виконано, оскільки залишаються вакантними 9 місць для навчання на денній формі. І, на жаль, цей план уже виконаним не буде, оскільки, перебуваючи після 11 серпня у відрядженні у міністерстві, наш ректор Володимир Грабко за інформацією, що «гуляє» університетом, зіткнувся у коридорі з міністром Дмитром Табачником і, отримавши від нього запитання про стан справ з виконанням плану державного замовлення, відповів, що незаповненими виявилися 9 місць. Тож після цього

ректор, аби не порушувати міністерську заборону зараховувати на місця державного замовлення після оголошення списків 11 серпня, розпорядився не приймати більше оригінали документів від бажаючих із числа тих, хто готовий був перейти до нас з приватних вищих навчальних закладів. А таких було достатньо для виконання плану державного замовлення, і я на місці ректора їх взяв би. Адже, виходячи з дозволу міністерства зараховувати контрактників до 25 серпня, у рішенні приймальної комісії університету продовжити до цієї ж дати зарахування на ще не зайняті місця державного замовлення криміналу не було б. А так попадаємо у список тих університетів, які план державного замовлення не виконали, що матиме наслідком і пониження іміджу університету в очах вінничан, і зменшення плану державного замовлення у наступному році до рівня його виконання у році нинішньому. І, як ректору, який у бутність перебування на цій посаді завжди боровся і за імідж університету, і за якомога вищу планку державного замовлення, мені від погіршення стану справ у цих напрямках стало прикро. Але ще більш прикро стало мені після отримання від мого симпатика з апарату міністерства інформації, що наш ректор Володимир Грабко зустрівся з міністром зовсім не випадково, а їздив до нього на зустріч цілеспрямовано, наївно розраховуючи отримати від Дмитра Табачника в порядку виключення дозвіл прийняти ще 9 осіб на місця державного замовлення після закінчення офіційно оголошеного терміну прийому. І зовсім не дивно, що Табачник йому відмовив, адже з боку міністра надання такого дозволу окремому ректору стало б проявом корупції у формі зловживання службовим становищем, чого він не міг допустити уже хоча б з огляду на те, що про цей його крок стане відомо мені, а після опублікування на моєму сайті, і усім іншим ректорам, багато з яких після ознайомлення з моєю інформацією теж би подались до нього з аналогічними проханнями, що привело б до хаосу і зацікавленості прокуратури.

Постскрипtum 3: щойно, зайшовши на сайт міністерства, ознайомився з наказом міністра Дмитра Табачника №363-к від 11 серпня 2011 року, в якому він оголосив догану 14 ректорам університетів IV рівня акредитації за невиконання плану державного замовлення при прийомі на перший курс. Прочитавши прізвища ректорів, яким оголошено догану, я зрозумів, що покарані в основному ректори мого пласту, котрих міністерство не змогло замінити під час кампанії перевиборів у минулому році, оскільки не знайшло кандидатур, згідних і здатних позмагатися на виборах з цими авторитетними ректорами. Тож міністр вирішив у інший спосіб продемонструвати їм, що спокійного життя вони не матимуть, і що краще їм добровільно скласти повноваження, не чекаючи поки після винесення ще однієї догани вони будуть звільненими без всяких почестей шляхом розірвання контракту. І іншого висновку, виходячи з того, що, скажімо, наш ректор Володимир Грабко, який є креатурою першого заступника міністра Євгена Суліми і який теж не виконав плану державного замовлення, догани не отримав, а авторитетний ректор із Запоріжжя, професор Беліков чи не менш авторитетний ректор із Харкова, професор Кривцов за недовиконання плану державного замовлення у тому ж обсязі, що і Володимир Грабко, догани отримали.

Постскрипtum 4: виступаючи у вівторок 30 серпня 2011 року з першим своїм звітом перед колективом університету, ректор Володимир Грабко серед іншої інформації повідомив нам, що ті місця державного замовлення, які університету не вдалося заповнити, були повернуті міністерству, що відкрило дорогу для прийому бажаючих навчатись за контрактом. Але на другий день, відкривши №66 газети «Вінниччина» за середу 31 серпня 2011 року, у статті Юрія Сегеди «Найбільше охочих навчатись у медичному», написаної ним за матеріалами спостерігачів громадянської мережі «Опора», я прочитав, цитую: «Зарахування контрактників ще не відбулось, а держзамовлення переважно виконали всі вузи області, от тільки на деякі спеціальності ВНТУ (теплоенергетика, радіоелектронні апарати, радіотехніка, зварювання тощо) був недобір навіть «на безкоштовне» – кінець цитати. Прочитане мене зовсім заплутало, і тепер уже я не знаю, чи була скасованою міністерством та частина місць державного замовлення, які не вдалося заповнити під час вступної кампанії у нашому університеті. А якщо вона не була скасованою, то на якій підставі ректор Володимир Грабко підписав наказ про зарахування контрактників, котрих правила прийому дозволяли зараховувати лише за умови виконання плану державного замовлення.

Роздуми під впливом смерті одного з найближчих соратників Віктора Януковича

Сьогодні (середа 17 серпня 2011 року) засоби масової інформації принесли звістку про те, що після видалення ракової пухлини в післяопераційний період у віці 53 років помер один із найвідданіших Президенту України Віктору Януковичу соратників, Прем'єр-міністр Автономної республіки Крим Василь Джарти.

Як і будь-якій іншій нормальній людині мені шкода, що смерть вирвала його із когорти живих, особливо ще й з огляду на те, що ще не так давно Василь Джарти обіцяв викоринити корупцію у Криму. Але, як аналітик, я не зміг не звернути увагу на збіг деяких обставин, що супроводжували його хворобу.

Вперше у Прем'єр-міністра АРК Василя Джарти діагностували рак, коли ще не пройшло і місяця після того, як було порушено кримінальну справу проти экс-Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко. Невдовзі після того, як суд почав розглядати кримінальну справу, порушену проти Юлії Тимошенко, Василю Джарти було зроблено операцію по видаленню ракової пухлини, а після того, як Юлію Тимошенко було заарештовано в залі суду, у Василя Джарти почалося різке загострення хвороби. А після того, як суддя Печерського суду Родіон Кіреєв на вимогу прокурорів обвинувачення відхилив прохання багатьох сотень відомих в Україні людей, котрі звернулись до суду із заявами про взяття Юлії Тимошенко на поруки, Василь Джарти помер.

Виходячи з того, що Прем'єр-міністр АРК Василь Джарти і экс-Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко були політичними противниками, збіг вище перерахованих обставин, хочемо ми того чи ні, наштовхує на думку, що Бог

прийняв рішення втрутитися у політичну ситуацію в Україні і розпочати процес вирівнювання сил політичних антагоністів.

Тож в разі, якщо політичне рішення Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко стосовно газових перемовин з Росією у тодішній кризовій ситуації на стику 2008 і 2009 років буде нині у 2011 році суддею Родіоном Кіреєвим на вимогу прокуратури безпідставно перекваліфіковане у кримінальний злочин, який вона не скоювала, і суд її відправить до в'язниці, то можна очікувати, що Бог знову відправить у якийсь спосіб у інший світ чи зробить недієздатним когось значимого із табору її політичних опонентів.

А на підтвердження цієї гіпотези можна навести ще й такий фактаж – під час президентських виборів на стику 2004 і 2005 років в одного із основних претендентів на цю посаду Віктора Ющенка шляхом отруєння діоксином було пошкоджено внутрішні органи і зовнішність, що не могло не викликати тоді і не може не викликати зараз у нього серйозних проявів болі. І те, що Віктор Ющенко, будучи президентом, часто приймав рішення, не адекватні політичній і економічній ситуації, було у значній мірі обумовлено, на мій погляд, повсякденними проявами цієї болі. Під час же президентських виборів 2010 року один із основних претендентів на цю посаду Віктор Янукович, який є політичним антагоністом Віктора Ющенка, змушений був погодитись на операцію на колінному суглобі уже і другої ноги, що не може не викликати у нього проявів болі при ходьбі тепер уже в обох колінних суглобах, адже тіло Віктора Януковича нині тисне на прооперовані меніски з силою більше 100 кілограмів, що і для здорових менісків витримувати нелегко – це я знаю як колишній футболіст, у багатьох друзів якого були прооперовані колінні меніски, після чого ходьба для них стала мукою. І це теж можна розцінювати як приклад вирівнювання Богом фізичних можливостей політичних антагоністів. Тож не таким уже і неймовірним є те, що і Віктор Янукович сьогодні править нами під акомпанемент проявів болі, що може бути причиною прийняття ним більш жорстких рішень у порівнянні з тими, які він приймав би у разі відсутності цих проявів.

На завершення цих роздумів я хочу нагадати, що, оскільки сьогодні прокуратурою, яка є основним караючим мечем влади, передано до суду значну кількість кримінальних справ, порушених проти соратників экс-Прем'єр-міністра України Юлії Тимошенко, то в разі справедливості гіпотези, що Бог вирішив сприяти вирівнюванню можливостей політичних антагоністів в Україні, можна очікувати проявів «гніву Божого» у вигляді хвороб, аварій і смертей чи втрати високих посад для аналогічної кількості не менш значимих соратників Віктора Януковича.

Отакий текст я збирався розмістити у середу 17 серпня у розділі новин на своєму персональному сайті. Але, трохи подумавши, я вирішив у такому вигляді, тобто з прив'язкою до смерті Василя Джарти, цей текст на сайт не виставляти, оскільки за це на мене може посипатись дощ критичних зауважень. А тому для сайту я написав цього ж дня інший текст, який під заголовком «Хто наступний?» подаю нижче.

Хто наступний?

Щойно на сайті УНІАН ознайомився з матеріалом Маші Міщенко від сьогоднішнього числа (17 серпня 2011 року) під заголовком: «Олександра Кужель: злиття нашої партії з Регіонами закрие Тігіпкові президентство», у якому заступник Сергія Тігіпка по партії «Сильна Україна» Олександра Кужель коментує рішення лідера цієї партії влити очолювану ним партію в ряди правлячої Партії регіонів – рішення, вперше озвученого вчора, до речі, не самим Сергієм Тігіпком, а формальним лідером Партії регіонів Миколою Азаровим.

Трохи поміркувавши, я прийшов до висновку, що Олександра Кужель не права – на мій погляд, навпаки, це рішення і прийняте саме для того, щоб наступним після Віктора Януковича Президентом України став Сергій Тігіпко. І, санкціонуючи влиття його партії «Сильна Україна» в правлячу Партію регіонів, Віктор Янукович, як неформальний лідер Партії регіонів, у такий спосіб оголошує про те, кого він хоче бачити своїм наступником на посаді президента нашої держави і кого повинна підтримувати Партія регіонів та її політичні союзники.

Прийшовши до такого висновку, я задався запитанням: «Але навіщо Віктор Янукович, який неоднократно заявляв, що збирається працювати президентом нашої держави 10 років, тобто два терміни підряд, вирішив оголосити ім'я свого наступника так рано, коли з дня його обрання на цей найвищий у державі пост не пройшло ще і двох років?»

Шукаючи відповідь на це запитання, я пригадав інтерв'ю, яке Віктор Янукович місяців два тому дав провідним тележурналістам кількох телеканалів, запросивши їх до себе додому в Межигір'я.

У цьому інтерв'ю наряду з іншим Президент України розповів про те, що нещодавно переніс операцію на колінному суглобі ноги, та про те, що колінний суглоб іншої ноги він прооперував раніше. Тобто, Віктор Янукович повідомив і журналістам і усім телеглядачам, що в нього прооперовані колінні меніски обох ніг, що не може не викликати проявів болі при ходьбі тепер уже в обох колінних суглобах, адже тіло Віктора Януковича нині тисне на прооперовані меніски з силою більше 100 кілограмів, що і для здорових менісків витримувати нелегко.

А тому, як на мій погляд, не нульовою є імовірність того, що нинішнє підсилення позицій віце-прем'єр-міністра Сергія Тігіпка, обумовлене саме тим, що Віктор Янукович, розуміючи, що стан колінних суглобів може не дозволити йому йти на президентські вибори на другий термін, вирішив уже зараз почати підсилювати Сергія Тігіпка, обіцянкам якого він довіряє, аби було достатньо часу для того, щоб переконати своїх соратників і народ у тому, що саме Сергій Тігіпко повинен стати його наступником, оскільки саме він гарантуватиме народу реформи і добробут, а Віктору Януковичу, його дітям і соратникам гарантуватиме не переслідування прокуратурою після завершення ним нинішньої президентської каденції.

Чи підтвердиться ця моя гіпотеза, покаже час, але першим наближенням цього підтвердження можна буде вважати призначення Сергія Тігіпка ще до парламентських виборів, чи одразу після них, Прем'єр-міністром України.

Постскрипtum: час показав, що ця моя гіпотеза виявилась хибною.

Звернення до читачів мого сайту в переддень 20-річчя незалежності України

У вівторок 23 серпня я розмісти на своєму сайті наступне звернення:

– Шановні читачі мого сайту! Оскільки я не президент, не прем'єр-міністр і навіть уже не ректор університету, то в переддень святкування 20-річчя незалежності нашої держави я звертаюсь не до усіх громадян України і навіть не до усіх студентів та викладачів Вінницького національного технічного університету, яким керував з середини 1989 року і по вересень 2010 року, а звертаюсь я лише до читачів мого сайту.

Але звертаюсь я до вас, шановні мої читачі, не як пересічний блогер, а як депутат Верховної Ради УРСР 12-го скликання, у складі якої на пленарному засіданні 24 серпня 1991 року віддав свій голос за те, щоб Україна стала незалежною державою, тобто звертаюсь я до вас як державний діяч, причетний до створення нашої держави і до її законодавчого становлення на протязі перших трьох років завдяки законотворчій діяльності у складі Верховної Ради України 1-го скликання.

І у своєму зверненні я хочу не лише поздоровити усіх вас зі святом 20-річчя незалежності України, а хочу ще й віднайти для вас такі слова, які вселили б надію і впевненість у тому, що, незважаючи на усі нинішні негаразди, і ви, і я ще дочекаємося тих світлих днів, коли Україна стане такою державою, з якої молодь не намагатиметься кудись виїхати за кращим життям, а розбудовуватиме це краще життя тут, в Україні, нікуди не виїжджаючи.

Звичайно, на фоні зростаючих з наростаючою швидкістю цін і майже непомітного зростання зарплати, на фоні переслідувань під лозунгами боротьби з корупцією справжніх лідерів Помаранчевої революції і відмов у порушенні кримінальних справ проти корупціонерів, наділених владою, навіть за зверненнями опозиційних депутатів Верховної Ради України, на фоні тривожних повідомлень із-за кордону про насування другої хвилі всесвітньої економічної кризи і прийняття законів, що не сприяють становленню в Україні потужного середнього класу заможних, самодостатніх, а тому незалежних від влади людей, на фоні зростання цін на російський газ і подальшого культивування затратних принципів і енергоємних технологій в українській економіці, на фоні масового скорочення робочих місць з пристойною зарплатою в Україні і адекватно масового виїзду українців за кордон на заробітки – на фоні усього цього важко повірити у те, що можна віднайти у передсвятковому поздоровленні обнадійливі слова, але я, усе-таки, спробую їх віднайти.

Сьогодні передсвяткові випуски ЗМІ рясніють матеріалами, в яких автори намагаються нас переконати у тому, що Україна як незалежна держава не відбулася, що у більшості країн світу Україну як незалежну державу не знають, що ми створили державу на кшталт Гондурасу чи Зімбабве – тобто країн, які на думку цих авторів є антиподами розвинених країн Західної Європи і в яких, до речі, більшість із цих авторів ніколи не були і реального уявлення про життя там не мають, а використовують штампи, запозичені із аналогічних матеріалів, теж опублікованих у яких-небудь ЗМІ ім же подібними авторами.

Я дозволю собі не погодитись із цими авторами і заявляю, що Україна як незалежна держава уже відбулася і що про це знають у самих найвіддаленіших куточках Землі. Знають уже хоча б тому, що в усіх країнах чисельні прихильники боксу дивляться на екранах телевізорів поєдинки за звання абсолютних чемпіонів світу по боксу і знають, що уже багато років найсильнішими боксерами нашої планети є брати Віталій і Володимир Клички з України. Знають, тому що телебачення донесло усім прихильникам наймасовішого в усіх країнах світу виду спорту – футболу інформацію про визнання українця Андрія Шевченка найкращим футболістом і дало можливість побачити його красиві голи під час виступів за італійський суперклуб «Мілан». Знають, тому, що бачили як на олімпіадах і чемпіонатах світу з легкої атлетики українець Сергій Бубка, стрибаючи з жердиною, перемагав усіх своїх суперників і завойовував чемпіонські титули. І багато інших наших видатних спортсменів і команд, виборюючи нагороди на олімпіадах і чемпіонатах з різних видів спорту, що супроводжувались підняттям українського прапора і виконанням українського гімну, вносили і свій вклад у те, щоб про Україну як незалежну державу ставало відомо усе більшій масі людей у світі.

З цього приводу покажемо є і мій власний приклад – коли у 1994 році в італійському Туріні під час виступу з науковою доповіддю на Всесвітньому конгресі ІМЕКО мені задали питання, звідки я, а я відповів, що із Вінниці, то у відповідь почув: «А, Раша!» А коли у 2008 році, прибувши до американського Пітсбургу для виступу з науковою доповіддю на світовий конгрес інженерів-електриків і відповідаючи на запитання, звідки я, я повідомив, що із Вінниці, то у відповідь почув: «О, Юкрейн!».

Тож, як бачите, про Україну як незалежну державу знають в усьому світі і уже не плутають її жителів з росіянами. Особливо ж після Помаранчевої революції, за якою спостерігав увесь світ, і яка, на жаль, стала класичним підтвердженням справедливості відомого твердження, що революції задумують генії, здійснюють романтики, а плоди їх використовують пройдисвіти, але те, що Віктор Ющенко виявився постаттю, неадекватною Помаранчевій революції, не зменшує видатної ролі цієї революції, як геніальної і всеохоплюючої реклами світового масштабу незалежної української держави.

Так, я згоден, що живемо ми сьогодні у своїй незалежній Україні не так заможна, як живуть люди в США, Японії чи країнах Європейського співтовариства. Але задаймося питанням: «А чи зробив кожний із нас усе

можливе для того, щоб жити заможнo?» І майже кожен дасть відповідь, якщо буде чесним перед самим собою, що: «Ні, не зробив!» Більше того, переважна більшість скаже, що навіть і не пробували зробити, а чекали, що хтось щось побудує і покличе їх за гарну зарплату або будувати це «щось», або працювати на ньому.

У розвиток цієї тези нагадаю, що у 1990 році я на запрошення професора Івана Винницького відвідав Канаду і протягом 9 днів вивчав життя канадців взагалі і канадських українців зокрема, що описав у своїй першій публіцистичній книзі «Щоб не було соромно перед дітьми, або рік у політиці», яка була опублікована у 1991 році. Під час зустрічі з матір'ю Івана Винницького, якій уже було більше 80 років, але яка жила окремо від дітей, сама себе обходила і володіла яким розумом, я почув від неї таку фразу: «Ви в Україні не лише не вмієте боротись за те, щоб досягти успіхів у чомусь, але відвикли навіть хотіти досягти цих успіхів. Ви всі чекаєте, що вам усе дасть держава, яку ви до цього часу ще навіть не спромоглися створити, адже не можна вважати вашу республіку в складі Радянського Союзу повноцінною державою. Але навіть якщо ви свою державу створите, то спочатку це буде мале дитя, яке нікому нічого не зможе дати, бо йому самому після народження ще не один рік потрібно буде вставати на ноги. Тож кожен із вас повинен подбати про себе у першу чергу сам. Ось я, наприклад, перед поверненням до Галичини радянської влади, будучи дружиною вояка УПА, аби не потрапити до Сибіру, виїхала з України з двома дітьми, і покинула корабель, який мене і моїх дітей доставив до Канади, з 2-ма доларами в кармані. Я працювала з раннього ранку до пізнього вечора де тільки могла, аби поставити дітей на ноги. І вони, будучи школярами, теж після школи байдики не били. Старший підпрацьовував у велосипедній майстерні, а молодший розносив газети. І допомоги від чоловіка, якого у цей час гноїли у сибірському концтаборі, я не мала. Але і я, і мої діти хотіли досягти успіхів у житті. Тож старший син після закінчення коледжу спочатку викупив майстерню у свого господаря, потім побудував велосипедний завод, а нині володіє фірмою по виробництву комп'ютерів, а молодший син після закінчення університету і сам став професором університету – усі мають квартири, машини і гроші і для поїздок за кордон і для приймання у себе закордонних гостей. І будете з Іваном їздити по Канаді, зверніть увагу на те, що серед української діаспори немає бомжів і безробітних – усі чогось досягли у своєму житті, тому що вони хотіли досягти і боролись за це, не покладаючи рук. Тож хотілось би, щоб і ви в рідній Україні не були бомжами і безробітними, а щоб своїми руками і головами створювали собі добробут».

І я думаю, що над цими словами матері Івана Винницького варто задуматись кожному із нас – громадян незалежної України, і, перш за все, почати по-справжньому «хотіти» чогось досягти у своєму житті та навчитись «боротись» за те, щоб його досягти. І треба не заздрити тим, хто уже чогось досяг, а брати з них приклад, пам'ятаючи, що у кожного із нас є якийсь талант від народження, і важливо віднайти його в собі і використати по максимуму, як це зробили ті, кого ми сьогодні небезпідставно вважаємо успішними людьми.

І пам'ятайте, шановні мої читачі, що багатим у чомусь без прояву відповідного таланту і наполегливої праці в його розвитку можна стати лише у казках. А ще пам'ятайте – це особливо стосується тих, хто щиро вірить у Бога, що люди успішними стають лише з його дозволу, а тому навіть мільярди Ріната Ахметова є богоугодними.

Я розумію, що остання теза не задовольнить багатьох із вас, навіть у Бога віруючих, але, погодьтесь, що вона не входить у протиріччя з логікою віри у Бога. Як не входить у протиріччя зі звичайною логікою те, що відібрати у багатих і розподілити між бідними, зробивши цих бідних відносно заможними на деякий час, можна лише один раз, а потім, проївши відібране, ці відносно заможні знову перетворюються на бідних, яких стане більше, оскільки до них приєднуються і колишні багаті, тому шлях відбирання веде до побудови суспільства рівної бідності, тоді як шлях «хочу теж бути багатим» веде до побудови суспільства заможних – ось ним і треба йти по життю кожному із нас.

Звичайно, багато хто з вас в якості контраргументу відносно сказаного мною висуне тезу, мовляв, «як в Україні можна чесній людині проявити свої таланти і досягти чогось у житті, якщо її оточують владні структури і правоохоронні та судові органи, в яких або колективи у цілому або окремі їх впливові члени пов'язані між собою корупційною круговою порукою і хабарництвом?»

Для спростування цього, убиваючого мрії і надії контраргументу, я, як спеціаліст в області моделювання динамічних систем, нагадаю, що після стрибкоподібного «вприску» в динамічну систему енергії постійного збурення амплітуда головної її координати спочатку стрімко «здибеться» вгору, а досявши максимуму і витративши для його досягнення значну кількість «вприснутої» енергії, почне зменшуватись, стабілізуючись затухаючою хвилею навколо певного стаціонарного стану системи. Переходячи до українського суспільства як аналога такої динамічної системи, можна стверджувати, що після збурення суспільства приватизацією 90-х років минулого століття розпочався масовий замовний відстріл один одного конкурентами за ласі шматки всенародного добра, який на зламі тисячоліть плавно перейшов у рейдерський захват власності з набагато меншою амплітудою, котрий у свою чергу у наш час переходить до малопомітного економічного знищення слабших цілком цивілізованим конкурентним способом без стрільби і фізичного насильства. Через кілька років і цей процес закінчиться, і лєвова частка усієї державної власності перейде під контроль тих, кому все одно, хто у нас працює президентом, хто прем'єр-міністром, хто міністром внутрішніх справ, а хто генеральним прокурором. І саме ці люди і компанії стануть зацікавленими у стабілізації держави. А оскільки вони економічно і політично ерудовані, то знають, що стабільність має місце лише у тих державах, в яких більше половини населення становить заможний середній клас. Тож заради збереження своїх капіталів і свого впливу на владу ці люди і компанії робитимуть усе, що необхідно, для розбудови в Україні середнього класу, тобто сприятимуть збільшенню кількості людей, які мають такий рівень

життєвих благ, який не стимулює брати участь у революційних процесах. І заради створення умов для розбудови середнього класу ці люди і компанії зажадають від влади створення відділів контролю в усіх правоохоронних органах і судах, працівники яких матимуть високі, індивідуальні до корупції зарплати і будуть наділені правом розслідувати прояви корупції в усіх правоохоронних органах і судах. І завдяки діяльності цих відділів будуть розірвані усі корупційні зв'язки, з правоохоронних органів та судів будуть виметені корупціонери-рецидивісти, а корупціонери-початківці припинять займатись корупційною діяльністю і займуться викорчовуванням корупціонерів із усіх інших структур суспільства, включаючи владу. І оскільки стабілізація в суспільстві потрібна об'єктивно не лише олігархам-соратникам Президента України Віктора Януковича, таким як Рінат Ахметов, і олігархам-нейтралам, таким як Пінчук, Коломойський чи Ярославський, а і Януковичу-молодшому, то процес створення середнього класу набуде незворотного характеру ще за президентства Віктора Януковича, хоча, звичайно ж, спроби втягнути в корупційні тенета тими, хто їх плете, не припинятимуться і по відношенню до працівників цих відділів контролю. Але, якщо у ці відділи будуть підбиратися співробітники, які сповідують принцип, що «щасливий не той у кого багато, а той кому вистачає», то ці спроби масового характеру не набудуть, і процес очищення суспільства від корупції не зупинять. А прихід нового президента цей процес лише прискорить, особливо ж, якщо президентом стане представник опозиційної політичної сили.

Сьогодні багато хто з вас, шановні читачі мого сайту, боїться, що Президент України Віктор Янукович лише декларує орієнтацію на Європу, а сам готує підґрунтя для поглинання нашої держави Росією.

Хоч я досить критично налаштований до постаті Віктора Януковича, але з цього приводу готовий впевнено стверджувати, що перетворювати незалежну Україну на протекторат Росії він не буде. І не тому, що він такий уже великий патріот, а перш за усе тому, що цьому амбітному чоловікові і самому не вигідно з крісла глави незалежної держави пересідати на табуретку російської маріонетки, і, крім того, і він, і його соратники, і його сини добре розуміють, що зверхньо налаштовані російські правителі та олігархи за допомогою своїх спецслужб і судів швидко відберуть в українських олігархів найкращі шматки власності і переведуть їх або до лав середнього класу, або до в'язниці.

Але мало хотіти до Європи, треба ще й заслужити право бути у Європі. І сьогоднішні суди над Юлією Тимошенко – опонентом Віктора Януковича на останніх президентських виборах, на яких вона набрала голосів виборців лише на декілька процентів менше, та над її соратниками під лозунгом боротьби з корупцією за принципом «в чужому оці бачу пилінку, а в своєму колоду не помічаю» роблять шлях до Європи для Віктора Януковича дуже складним і тернистим. Фактично усі ці суди – це заряд вибухівки під мостом через прірву на шляху Віктора Януковича і його соратників до Європи, і якщо люди з його команди підірвуть цей заряд, то на шляху до Європи в Україні можуть виникнути труднощі непереборного характеру для нинішньої влади. Але,

оскільки я вірю в те, що Віктор Янукович і його соратники це розуміють, то вірю і в те, що із нинішньої судової ситуації влада знайде достойний вихід, який нейтралізує вибухівку під мостом до Європи.

А щоб владі допомогти якомога скоріше прийняти правильне рішення, потрібно стимулювати її до цього масовою підтримкою Юлії Тимошенко і її соратників навіть тими громадянами України, яким вона не симпатична і які «проти всіх».

Окремо слід сказати декілька обнадійливих слів стосовно стану справ з вживанням української мови в Україні та мов інших національностей. Я не вірю тим політикам і політологам які волають про те, що українська мова вмирає. Навіть якщо більшість населення в Донбасі, в Криму і в Одесі буде розмовляти російською мовою, на мій погляд, це не приведе до вимирання української мови в усіх інших регіонах України, оскільки переважна більшість населення України проживає у невеликих обласних центрах типу Вінниці чи Тернополя та в районних центрах і селах, де усі школи є україномовними.

І підтвердження цій тезі можна побачити на прикладі Вінницького національного технічного університету, в якому у 1990 році на перервах між лекціями в коридорах я чув виключно лише російську мову, у 2000 році чув суміш російської та української мови в пропорції 50% на 50%, а нині чую лише українську мову, що свідчить про те, що українська мова для усіх студентів нашого університету нині є основною мовою спілкування, що могло статися лише за умови, що українська мова була мовою їх спілкування і до вступу в університет.

Тож не треба розколювати наше суспільство боротьбою проти використання російської мови в Донбасі, у Криму та Одесі. Хочуть там говорити російською мовою, нехай говорять. Головне, що в школах, навіть російськомовних, вони вивчають українську мову, і їм не складе труднощів, поступивши у Київський національний університет ім. Шевченка, Вінницький національний технічний університет чи у Львівський національний університет ім. Франка, слухати лекції українською мовою. А після закінчення україномовних університетів усі випускники, хочуть вони того чи ні, незалежно від того, якою є їхня рідна мова, змушені будуть використовувати українську мову у своїй професійній діяльності, оскільки вони стали фахівцями з використанням саме української професійної термінології, що додатково сприятиме утвердженню української мови у суспільстві в якості домінуючої і без директив влади.

Окремо хотів би звернути увагу на негативний вплив у питанні єднання українського народу лозунгів типу «Спасибо жителям Донбасса за президента...», що прозвучав нещодавно на одній із трибун стадіону під час трансляції футбольного матчу. На мій погляд, на таке скандування здатні лише маргінали, котрі не задумуються над наслідками, або провокатори, котрим за це заплатили ті, хто не хоче аби український народ не був розшматованим.

У мене є багато друзів серед донецької професури – усі вони люблять незалежну Україну – навіть ті, для кого рідною є російська мова, і від них я

знаю, що в Донбасі живуть і працюють у суворих умовах шахт та металургійних заводів розумні люди, які теж люблять Україну. А тому я вірю у те, що вони не піддаватимуться на провокаційні чи маргінальні лозунги, метою яких є посилення розколу в нашій державі, а віритимуть, що нормальні українці в усіх інших регіонах України поважають їх, щиро співчують тим із них, у кого загинули рідні під час чергової аварії в шахті, і готові приєднатись до них у їхній боротьбі за забезпечення їм безпечних умов праці і кращого життя.

На завершення я хочу звернутись до такої специфічної категорії моїх читачів, якими є працівники правоохоронних органів, хоча розумію, що їх небагато, і, скоріш за усе, із цієї категорії громадян України на мій сайт виходять лише ті, хто зобов'язаний це робити з посадовою інструкцією.

Звертаю вашу увагу, шановні правоохоронці, що саме від вас у найбільшій мірі залежить ступінь імовірності виникнення в Україні громадянської війни. Чим жорсткішими заходами ви подавлятимете мітингові протести громадян України, тим вищим ставатиме ступінь імовірності масового протистояння в нашій державі, протистояння влади і правоохоронців з одного боку і народу з іншого.

І пам'ятайте, якщо ви виконаєте чийсь злочинний наказ і відкриєте стрільбу бойовими патронами, розганяючи мітинг чи демонстрацію, ви цим самим протиставите себе не лише рідному народу, але і його збройним силам. Адже історія свідчить, що офіцери збройних сил завжди і в усіх країнах з насторогою відносились до офіцерів жандармерії, поліції, НКВС, міліції, СМЕРШУ, КДБ, СБУ та інших підрозділів правоохоронних сил, і завжди виступали на стороні народу в разі, якщо правоохоронці відкривали вогонь по демонстрантам.

Самий свіжий приклад – це, образно висловлюючись, вчорашні події у Тунісі і Єгипті та сьогоднішні у Лівії – в країнах, в яких ще не так давно був високий ступінь єдності народу і достатньо високий рівень життя, і в яких, незважаючи на це, армія вступилась за народ і подавила спроби правителів за допомогою спецслужб утриматись при владі. А тепер там уже розпочались суди над тими, хто стріляв у демонстрантів.

Так! Вашою задачею є боротьба за наведення порядку в державі, але пам'ятайте, що це повинна бути боротьба із злочинцями, а не з мирними жителями, які вийшли на мітинг чи демонстрацію, щоб захистити свої конституційні права. Тож я вірю у те, що і наказ вам ніхто не дасть стріляти по демонстрантах, і ви, якщо такий наказ вам усе-таки якийсь ідіот з великими зірками на погонах віддасть, не станете його виконувати, пам'ятаючи про наслідки, як для вас особисто, так і для України в цілому.

Зі святом вас, шановні читачі мого сайту! Будьте здорові, щасливі і вірте у світле майбутнє нашої незалежної України.

З повагою – Борис Мокін

А у Страху, усе-таки, очі дуже великі, або кілька слів про ще одне вінницьке ноу-хау

У середу 24 серпня, здійснюючи ходу на честь 20-річчя проголошення незалежності України від Меморіалу Слави, що по вулиці Козицького, вулицею Соборною до пам'ятника Василю Стусу, що на площі біля багатопверхової «книжки» по Хмельницькому шосе, опозиційні сили Вінниччини тисячною колоною десь біля одинадцятої години 40 хвилин підійшли до «книжки». Одним із демонстрантів у цій колоні був і я.

Яким же було моє здивування, коли, повертаючи на площу біля «книжки», де керівниками акції було заплановано провести узгоджений з владою мітинг, я побачив, що уся нижня, тобто основна частина площі забита вщерть кількома десятками машин «Швидкої допомоги», між якими виглядали і міліцейські машини.

Вздовж колони прошелестіло: «Мабуть будуть бити і одразу відвозити до лікарень!».

Тож на саму площу, на її верхню частину повернуло із тисячної колони лише осіб двісті.

По тому, що над мітингуючими перестали майорити добре помітні прапори однієї із опозиційних партій, яких під час формування колони у сквері біля Меморіалу Слави було чи не найбільше, я зрозумів, що демонстранти від цієї опозиційної партії повернули кудись в інше місце, підтвердивши у такий спосіб правильність розрахунку влади на переляк, який виникне у частини демонстрантів, коли вони побачать таку кількість машин «Швидкої допомоги» і міліції. Не виявилось керівника обласного осередку цієї партії і серед імпровізованої президії мітингу, яку склали члени обласного комітету опору диктатурі, адже, якби він там був, то, думаю, він теж виступив би на цьому мітингу, як виступили усі інші члени цієї імпровізованої президії.

Мітинг тривав біля години, у тому числі якийсь час мовчки, оскільки у цей час міліцейські машини включили свої сирени і заглушили ораторів.

Переконавшись, що число учасників мітингу не критичне, і, мабуть, отримавши від когось відповідну команду, усі міліцейські машини і машини «Швидкої допомоги» організовано покинули площу біля «книжки», а мітинг після цього тривав ще з півгодини і закінчився прийняттям резолюції, зачитаної лідером Вінницької обласної організації партії «Батьківщина» Людмилою Щербаківською, з вимогою негайно звільнити з в'язниці Юлію Тимошенко.

Уже покинувши площу біля «книжки», я дізнався, що ці декілька десятків машин «Швидкої допомоги», що прибули на площу біля «книжки» задовго до появи на ній демонстрантів від опозиції, закуплені державою для розподілу у районні лікарні області і сьогодні ж роз'їдуться по місцях постійної дислокації.

Розміщення закуплених машин «Швидкої допомоги» та міліцейських машин їх супроводу на площі, на якій було задалегідь заплановано проведення мітингу опозиційних сил, породило у мене два запитання:

1). А чи не було це дійство продумано розрахованим на те, щоб викликати переляк у декого з демонстрантів і зменшити у такий спосіб кількість учасників мітингу опозиції?

2). Якщо відповідь на перше запитання є ствердною, то чому в новинах цього дня було повідомлено лише про одне вінницьке ноу-хау, яке стосувалося виготовлення найбільшого в Україні каравая, і нічого не було сказано про психічну атаку на демонстрантів у вигляді суміші машин «Швидкої допомоги» і машин міліції, розміщених на запланованому загодя місці проведення мітингу, завдяки якій кількість учасників мітингу зменшилась уп'ятеро від тієї, що взяла участь у демонстраційній ході до цього місця – адже це теж ноу-хау?

Перший звіт нового ректора і перша посвята в першокурсники

У вівторок 30 серпня 2011 відбулися загальні збори колективу університету, на яких ректор ВНТУ Володимир Грабко, який був призначений міністром Дмитром Табачником на цю посаду 8 вересня минулого року, вперше звітував за рік роботи і вперше ставив задачі колективу університету на наступний навчальний рік.

Доповідь Володимир Грабко робив протягом однієї години. Його доповідь відрізнялась від моєї, яку я робив 30 серпня 2010 року, лише деякими цифрами і прізвищами, а структура доповіді повторювала мою один до одного. Це мене потішило, оскільки стало ще одним підтвердженням того, що він є моїм учнем і послідовником, адже за рік роботи він не лише нічого не поміняв із того, що було започатковане мною, а і, судячи з доповіді, міняти не збирається – принаймні, у наступному році.. Але трохи здивувало те, що Володимир Грабко жодним словом не обмовився про стан виконання першого року перспективного плану розвитку університету на 2010-2017 роки, затвердженого Вченою радою напередодні виборів ректора, який виконувати він урочисто пообіцяв, відповідаючи на запитання заступника міністра Євгена Суліми під час виборів ректора Конференцією трудового колективу 2-го вересня 2010 року. Додатково мене здивувало ще й те, що ректор замість того, щоб нагадати усім пункти 2-го року перспективного плану розвитку університету на 2010-2011 роки і поставити конкретні задачі по їх реалізації, звернувся в кінці своєї доповіді до учасників загальних зборів з проханням надсилати йому електронною поштою побажання стосовно того, що йому, як ректору, потрібно робити далі.

У свій час, кожен раз, коли я звітував, то звертався до учасників зібрання з проханням оцінити мою роботу і роботу моїх проректорів по 5-бальній шкалі, для чого усім роздавались попередньо заготовлені бюлетені, в яких потрібно було лише поставити хрестик проти відповідної оцінки ректора чи кожного із проректорів. Бюлетені з хрестиками опускались кожним учасником зібрання в урну, а підрахунки голосів здійснювались негайно в залі засідань секретарями Вченої ради і ректорату та працівниками канцелярії університету і ще до закінчення засідання результати оголошувались його учасникам.

Після звіту ж Володимира Грабка не те що бюлетені для оцінювання його роботи і роботи проректорів не роздавались, а навіть не було запропоновано оцінити роботу ректора профспілковим способом («задовільно» чи «незадовільно») шляхом відкритого голосування підняттям рук. А нормативні документи вищої школи, до речі, вимагають затвердження звіту ректора голосуванням в обов'язковому порядку.

А у середу 31 серпня за тим же сценарієм, який розроблений був ще Тамарою Буяльською у бутність її проректором з виховної роботи, і який уже неоднократно був описаний у книжках моєї історико-публіцистичної серії, на університетському стадіоні відбулася посвята у першокурсники, на якій був присутнім і виступив зі зверненням до нових наших першокурсників голова Вінницької обласної державної адміністрації Микола Джига. Серед професури, яка вишикувалась на стадіоні перед першокурсниками, був і я, але уже не в голові шеренги, а посередині і без виступу перед новим університетським поповненням. Ще однією відмінністю нинішнього сценарію посвяти від попередніх стало те, що не було оголошено результатів конкурсу «Міс Наука - 2011» і не було вручення ректором 1000 гривень переможниці конкурсу і 500 гривень учасниці, яка посіла друге місце, оскільки ректор Володимир Грабко цей конкурс відмінив.

Уже поставивши крапку в цьому короткому репортажі, я у п'ятницю 2-го вересня у № 71 «Вінницької газети» в статті Олесі Шуткевич «Щоб гризти граніт науки, треба мати міцне здоров'я» зустрів дослівний переказ частини виступу голови Вінницької обласної державної адміністрації Миколи Джиги на нашій посвяті у першокурсники і вирішив, що буде доречно роздрукувати цей виступ і у цьому моєму святковому репортажі. А губернатор сказав у тому числі і таке:

– Я впевнений, що обираючи університет, абітурієнти та їхні батьки дізнавалися про різні навчальні заклади, порівнюючи їх. І те, що ви зараз тут, – правильне рішення. Будь-яка країна, – а Україна – особливо – нині потребує високоосвічених фахівців, здатних критично мислити, приймати серйозні рішення, працювати в інтересах людей і суспільства. Хочу закликати вас сьогодні не лише гарно навчатися, а й дбати про своє здоров'я, вести здоровий спосіб життя. На щастя, у технічному університеті для цього створені всі умови: прекрасний стадіон, спортивні зали, тренажери та багато іншого. Бажаю вам бути здоровими людьми та справжніми професіоналами у своїй сфері. – кінець першої цитати, присвяченої виступу Миколи Джиги.

Але мені хочеться привести і ще одну цитату із цієї статті Олесі Шуткевич – далі вона пише: «А що ж думають про свято самі першокурсники? Чи відчули вони ту любов, з якою їх зустріли у новій сім'ї? Що саме спонукало їх вступити до технічного університету? Вирішила запитати у винуватців свята. І, на моє здивування, жоден не висловив аргумент на кшталт: «тут низькі ціни за навчання», «це єдиний ВНЗ, куди взяли документи з моїми балами» чи «мене запроторили сюди батьки». Майже всі відповіді були такими: «якість освіти», «хороша репутація закладу», «схвальні відповіді друзів та родичів». Ірина Дрозд, першокурсниця інституту менеджменту ВНТУ, каже, що обрала цей

заклад, бо сподівається після його закінчення без проблем знайти роботу і отримувати гідну заробітну плату» – кінець другої цитати.

Прочитавши ці рядки, я зрозумів, що 21 рік роботи ректором Вінницького національного технічного університету (з червня 1989 по вересень 2010 років), протягом яких я і вдосконалював навчальний процес в університеті за канадо-американською системою вищої технічної освіти, і виводив наукову та винахідницьку роботу на перші місця в системі нашого міністерства, і зміцнював матеріальну базу університету, купуючи сотні комп'ютерів і будуючи нові корпуси навіть під час економічної кризи в державі, і будував у цей же період оті більше 200 квартир у чотирьох будинках для закріплення в університеті вчених найвищої кваліфікації, і перетворював наш навчальний заклад із політехнічного інституту в технічний університет та виводив на рівень національного – вся ця робота не пішла насмарку, адже, якби усього цього не було, то і не прозвучали б сьогодні ні з уст губернатора, ні з уст першокурсників усі ті слова, які почула і занотувала журналістка Олеся Шуткевич.

А перегорнувши ще кілька сторінок цього ж числа «Вінницької газети», мені приємно було у статті відомого українського письменника і журналіста Леоніда Пастушенка «Куди поділись інтелігенти?», яка є маленькою частинкою його великого прозового твору «Євангеліє від Іуди», прочитати такі слова: «З обласної преси за десять останніх років можу згадати тільки принципові виступи та публікації академіка, недавнього ректора ВДНТУ Бориса Мокіна. Почав активніше виступати у пресі письменник Іван Волошенюк, не залишають нікого байдужим патріотичні статті та вірші прекрасного лікаря-цілителя Василя Берка. А де ж інша інтелектуальна еліта, де ректори інших вінницьких вишів? Невже їм, крім передвиборних обіцянок, нема що більше сказати людям? Чи вони не еліта? Чи ця еліта вже не народна й не інтелектуальна? Невже їм байдуже, хто і які ідеї пропагує, які смаки прищеплює молоді, культивує образ патріота чи пристосуванця? Невже ніхто більше з нашої інтелектуальної еліти не бачить, що духовне поле народу віддане не просто пройдисвітам, а ідеології дебілізації та розтління? Що загиджуються душі і голови наймолодшого покоління. Що його цілеспрямовано й методично привчають до того, начебто підняти руку на іншу людину, принизити її, оскотинити, зганьбити, обкрасити, звалтувати, покалічити, навіть убити – це нормально. Задумайтесь на хвилинку, інтелігенти: для кого це нормально? І тоді збагнемо, в чії руки віддано телебачення та весь наш інформаційний простір. То яка ж ми, в біса, духовна еліта, коли бачимо це (а бачимо і в найглухішому селі, бо телеекран світиться ще в кожній хаті), і ні пари з уст!» – кінець цитати зі статті, яку варто прочитати повністю, як і усі інші публікації Леоніда Пастушенка у багатьох попередніх числах «Вінницької газети», що об'єднані в «Євангеліє від Іуди».

Для адміністрації нашого університету Конституція України не указ

В перших числах вересня заступник керівника Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України Олександр Дмитрук доручив мені, як члену бюро цієї організації, провести в університеті зібрання тих викладачів університету, які є членами НСЖУ, створити з них первинну організацію НСЖУ, вибрати секретаря цієї первинної організації і делегатів на обласну конференцію, яку планується провести у листопаді цього року.

Отримавши це доручення, я у свою чергу звернувся до редактора нашого університетського часопису «Імпульс» Ірини Зянько з проханням взяти на себе організаційний клопіт, тобто визначити час зібрання і повідомити усіх викладачів і співробітників університету, які є членами НСЖУ, про місце і час зібрання.

Іра з ентузіазмом сприйняла моє доручення, тож яким же було моє здивування, коли через тиждень вона мені зателефонувала і повідомила, що адміністрація університету їй заборонила скликати таке зібрання, заявивши устами проректора з виховної роботи Анни Писклярової, що університету первинна журналістська організація не потрібна.

Виявляється, що перш ніж розпочати виконувати моє доручення, Іра звернулася за дозволом до Анни Писклярової, яка, будучи проректором з виховної роботи, одночасно формально числиться головним редактором «Імпульсу», тобто є начальником Іри. У свою чергу Анна Писклярова подалася отримувати дозвіл до ректора Володимира Грабка, який і вирішив, що первинна журналістська організація університету не потрібна, і доручив Пискляровій заборонити Ірі організаційно сприяти створенню такої журналістської організації в університеті, незважаючи на те, що ця організація є громадською і її створення у будь-якій установі чи організації не забороняється Конституцією України.

Тож довелось мені самому, ні у кого не питаючи дозволу, взятись за організацію зібрання університетських членів НСЖУ з метою створення первинної організації НСЖУ у ВНТУ.

І таке зібрання відбулося у вівторок 13 вересня 2011 року. І цього ж дня первинна організація НСЖУ у ВНТУ була створена, а на моєму сайті з'явилося повідомлення такого змісту:

Інформаційне повідомлення: у вівторок 13 вересня у Вінницькому національному технічному університеті під головуванням члена бюро Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України, професора Мокіна Б.І. відбулося засідання ініціативної групи по створенню у ВНТУ первинної організації НСЖУ.

До складу ініціативної групи увійшли викладачі університету, які на громадських засадах займаються журналістською діяльністю і є членами Національної спілки журналістів України.

До порядку денного засідання були включені питання:

- 1). Вибори головуючого на засіданні і секретаря.
- 2). Створення первинної організації НСЖУ у ВНТУ.

3). Вибори секретаря первинної організації НСЖУ у ВНТУ.

4). Вибори делегатів від первинної організації НСЖУ у ВНТУ на конференцію Вінницької обласної організації НСЖУ.

В результаті розгляду питань порядку денного було:

1) створено первинну організацію НСЖУ у ВНТУ, яка є громадською організацією, створеною у відповідність з Конституцією України для сприяння забезпеченню конституційного права працівників ВНТУ на свободу слова,

2) обрано секретарем первинної організації НСЖУ у ВНТУ члена НСЖУ, проф. Бориса Мокіна – саме він буде збирати заяви від працівників університету, бажаючих вступити до первинної організації НСЖУ у ВНТУ, та заяви про ущемлення конституційного права працівників університету на свободу слова і виносити їх на обговорення на засідання первинної організації НСЖУ у ВНТУ та розміщувати інформацію про результати розгляду на своєму персональному сайті,

3) обрано проф. Мокіна Б.І. та доц. Філонова Л.В. делегатами на конференцію Вінницької обласної організації НСЖУ, яка відбудеться орієнтовно в листопаді нинішнього року.

Мовчать, але не всі!

У четвер 15 вересня я розмістив на своєму сайті інформацію такого змісту:

Інформація для тих читачів мого сайту, які не читають газету «День». У №160-161 за 9-10 вересня 2011 року Ігор Лосєв у своїй черговій і цікавій, як завжди, публікації «О чем «плачут» в Киеве и Москве?» аналізує у тому числі і дискусію (стосовно ролі Дмитра Табачника в українській історії) між професором Гаранем із НаУКМА та журналістом Чаленком, влаштовану Євгеном Кисельовим у його програмі на телеканалі «Інтер».

Ігор Лосєв пише – цитату подаю російською мовою, оскільки мені довелось читати цю його роботу в російськомовному варіанті газети «День»: *«Чаленко торжествующим тоном заявил, что в Украине 800 вузов, и всем их руководителям Д.В. Табачник нравится и только КМА «мутит воду». Но, думаю, что сотням наших «воспитателей юношества» еще придется отвечать на неприятные этические вопросы, в том числе и своим студентам. И ждать этого недолго. Какую молодежь мы хотим иметь, какой морали можем от нее требовать при таком моральном облике «воспитателей»? Если сотни ректоров продемонстрировали, что рабочее место, оклад, льготы для них неизмеримо важнее, чем какие-то моральные «абстракции»? Кое-кто успокаивает свою совесть тем, что не хотел подставлять под удар свой вуз... Оправдания всегда найдутся, но нравственная проблема остается. Ректоры имели возможность дать уникальный по глубине искренности урок морали, дать его личным примером, но не воспользовались такой возможностью. А это означает, что в строгом смысле слова воспитателей у нас нет, а есть только чиновники от педагогики, «винтики» бюрократической машины, направленной на воспроизводство моральных рабов...»* – кінець цитати.

Від себе додам, що занурившись в глибини моїх новин на цьому сайті, ви, шановні читачі, зможете переконатись у тому, що будучи ректором (до 7 вересня 2010 року), я не був покірним «гвинтиком» системи, створеної Дмитром Табачником, за що і був покараний цією системою за мовчазної згоди одних ректорів і письмової підтримки її дій, наданої на вимогу тодішнього важливого елемента цієї системи – начальника кадрового департаменту міністерства Сергія Баранова-Мохорта – у вигляді пояснювальних записок, в яких ці ректори, не обтяжуючи себе муками совісті, чорне назвали білим.

Кілька слів про ставлення до нашого міністра Дмитра Табачника української діаспори у США

Відкривши сайт «Української правди» у публікації від 22 вересня 2011 року під заголовком «Діаспора таки влаштувала Януковичу «теплий прийом», на фото у виконанні Олега Медведєва з-поміж інших лозунгів в руках демонстрантів біля будівлі ООН у США, де у ці дні перебував наш президент, я побачив і лозунг «Табачника – геть! А відповідь на запитання, чому і такий лозунг був у руках демонстрантів, я знайшов у невеличкій замітці, опублікованій у №72 за 21 вересня 2011 року газети «Вінниччина» під заголовком «Янукович увійшов у історію» – цитую її повністю: «У новому підручнику з історії України для 11-класників міститься біографія Віктора Януковича. Переписати підручник вимагав міністр освіти Дмитро Табачник. Підручник менший за попередній на 100 сторінок. Помаранчевій революції в попередній «Історії України» був відведений розділ, у новій – два абзаци. У старій «Історії» перший розділ називався «Україна під час Другої світової війни», у новій – «Велика Вітчизняна війна». Раніше Організація українських націоналістів була описана трьома абзацами, тепер – одним реченням» – кінець цитати. До речі, із першого речення цієї короткої цитати витікає і відповідь на інше злободенне запитання: «Чому Президент України Віктор Янукович, заявляючи, що не триматиме у кріслах міністрів осіб, не здатних здійснювати реформи, які наблизять Україну до Європи, продовжує утримувати Дмитра Табачника на посаді міністра освіти, незважаючи на відсутність будь-яких реформ європейського змісту в українській освіті?»

Постскрипtum: цитовану мною по публікації у газеті «Вінниччина» інформацію я уже після розміщення цієї замітки на своєму персональному сайті побачив також і на сайті «Української правди» (за 20 вересня 2011 р.) з відсилкою до «Газети по-українськи».

Три висновки, що напрошуються з «букетного» самосуду над Дмитром Табачником.

Станом на сьогодні (суботу 24 вересня 2011 р.) немає жодного «живого» сайту, в якому не було б хоча б якихось коментарів стосовно події, що відбулася у четвер 22 вересня під час відкриття міністром освіти України Дмитром Табачником Форуму міністрів освіти європейських країн, котрі

зібралися у Києві для визначення подальших перспектив розвитку освітньої галузі.

Тож, маючи персональний сайт, не міг стати осторонь цієї події і я.

Нагадаю, що після вступного слова Дмитра Табачника на Форумі до нього в президію піднялась 17-річна студентка Національного університету «Києво-Могилянська академія» Дарина Степаненко і з чарівною посмішкою на своєму симпатичному обличчі ткнула в його насторожене обличчя букет квітів, супроводивши цей жест, якщо вірити її ж інтернетному коментареві, заявою про те, що у такий спосіб вона виражає свій протест Табачнику за його антиукраїнську діяльність на посаді міністра освіти.

Сьогодні за оцінкою поступку Дарини Степаненко Україна розділилась на два табори, до одного із яких примикають усі ті, хто в захопленні від її поступку, вважаючи його патріотичним і героїчним, а до другого – усі ті, хто цей її поступок засуджує, вважаючи його проявом хуліганства і неповаги до держави.

Серед тих, хто в захопленні від поступку Дарини Степаненко, слід відзначити дві третини молодіжної аудиторії, що у п'ятницю 23 вересня зібралась у телевізійній студії Савіка Шустера, та народні депутати від опозиції і не заангажовані журналісти та політологи, які теж були у цей час у цій студії, а серед тих, хто її поступок засуджує, заслуговують бути згаданими у першу чергу народні депутати від правлячих Партії регіонів та Народної партії і директори шкіл, які теж були у цей час у студії Савіка Шустера, та деякі ректори, котрі того ж дня поспішили відіслати у міністерство листи з протестом від імені своїх університетів або дали протестні інтерв'ю з цього приводу журналістам.

Мене особисто дещо збентежило інтерв'ю ректора НаУКМА Сергія Квіта, у якому він теж засудив поступок своєї студентки, адже на фоні його заяв про те, що нині він лише один бореться з антиєвропейською політикою в освіті міністра Дмитра Табачника, і що ніхто не хоче стати з ним поряд у цій боротьбі, це інтерв'ю Сергія Квіта не могло не викликати подив. Краще б він уже взагалі промовчав чи зайняв нейтральну позицію, заявивши, що поступок Дарини Степаненко, то є прояв її власної позиції, не узгодженої з університетом.

До яких же висновків прийшов я, дивлячись і слухаючи усе, що відбувається навколо «букетного» самосуду над Дмитром Табачником, вчиненого Дариною Степаненко?

Я не історик за науковим фахом, як Дмитро Табачник, але пам'ятаю, що за боротьбою «народовольців» проти антинародної деспотії царизму, незважаючи на страти їх на шибеницях, започатковані міністром внутрішніх справ Російської імперії Столипіним і продовжені ним і тоді, коли він став главою уряду, прийшла пора революцій, які таки знищили царську деспотію. Тож нашій нинішній владі потрібно робити правильні висновки із історії і не наслідувати ні царя, ні Столипіна, а утверджувати демократію та опікуватись потребами народу, міняючи вчасно тих свої апологетів, які протиставляють себе цьому народу.

Другий мій висновок стосується самого Дмитра Табачника. «Букетний» самосуд, вчинений над ним студенткою Дариною Степаненко, повинен змусити його задуматись над тим, як йому жити далі. У нього, на мій погляд, є лише два виходи: перший – залишитись при своїх поглядах на історію України і на розвиток освіти в Україні і піти у відставку з посади міністра, аби не створювати сприятливе середовище для розвитку в українському освітньому і культурному просторі «народовольчих» настроїв, зростання яких в усі часи і в усіх країнах приводило до повалення існуючого владного режиму.

А другий вихід полягає в тому, що він залишається на посаді міністра, але приносить привселюдно вибачення за своє досьгоднішнє українофобство в історії України і за втілення в життя антиєвропейських методів управління українськими університетами і уже з завтрашнього дня починає сповідувати українофільський підхід до історії України і втілювати в життя демократичні принципи в управлінні університетами, відмовившись в якості першого доказу своєї нової позиції від того проекту закону про вищу освіту, в якому і натяків немає на університетську автономію, а пропонується їх усіх перетворити на безправні установи, кожен крок працівників яких узгоджується з міністерським апаратом. Не завадило б також визнання діячів і воєнків ОУН-УПА борцями за українську незалежність. До речі, я вірю заявам Дмитра Табачника про те, що він не читає усі підручники, які грифуються міністерством, і перш за усе тому, що у змісті більшості із них він не розуміється, але з огляду на наукову спеціалізацію Дмитра Табачника і його систему поглядів я не вірю його заявам про те, що він не читає і не узгоджує зміст підручників з історії, інакше не було б усього того, про що я написав у попередній своїй публікації на цьому сайті.

А третій мій висновок із поступку Дарини Степаненко полягає у тому, що усім ректорам, у тому числі і тим, які організовували перед своїм переобранням на посаду у 2010 році внесення по 59 чи 74 тисячі гривень в якості спонсорської допомоги за відомими рахунками, а потім під диктовку начальника кадрового департаменту міністерства Сергія Баранова-Мохорта писали пояснювальні записки на ім'я міністра Дмитра Табачника, в яких вказували, що нічого цього не було, слід очікувати, що віднині, якщо вони будуть вести себе як царі чи господарі університетів, хтось із їхніх студентів за прикладом Дарини Степаненко на якомусь масштабному заході в університеті в знак протесту теж «тицьне» їм в обличчя букетом.

Ось таку інформацію я розмістив на своєму персональному сайті у суботу 24 вересня 2011 року.

Чергові непродумані заяви і дії мого наступника на ректорській посаді

У четвер 29 вересня відбулося чергове засідання Вченої ради університету, на якому наш з сином Олександром навчальний посібник по методології і практиці оптимізації систем керування був рекомендований членами ради до направлення у міністерство для отримання міністерського грифу «Навчальний посібник, рекомендований до використання студентами напряму «Електромеханіка» в навчальному процесі усіх вищих навчальних

закладів, в яких є підготовка бакалаврів, спеціалістів і магістрів за цим напрямом».

На початку засідання усім членам Вченої ради був розданий вересневий випуск університетського щомісячника «Імпульс», в якому у вигляді відповідей ректора Володимира Грабка на запитання редактора щомісячника Ірини Зянько була надрукована звітна доповідь, з якою він виступав на конференції трудового колективу 30 серпня 2011 року.

При ознайомленні з цим матеріалом мені кинулись у вічі декілька фрагментів, які краще було б не фіксувати на папері у щомісячнику, який поступає і в обласну державну адміністрацію, і в міністерство, і в адміністрацію президента України.

Фрагмент перший – цитую Володимира Грабка зі сторінки 5 «Імпульсу»: «Не змогли заповнити вакантні місця при зарахуванні на денну державну форму навчання за трьома спеціальностями: 050504 «Зварювання» – 1 місце, 050901 «Радіотехніка» – 1 місце, 050902 «радіоелектронні апарати» – 7 місць» – кінець цитати.

Я нагадаю, що у кінці дня 10 серпня 2011 року наш міністр Дмитро Табачник своїм наказом, опублікованим на міністерському сайті, виніс догану усім ректорам, які хоча б на кілька одиниць, хоча б з одного напрямку підготовки не виконали план державного замовлення по прийому студентів на перший курс. У цей наказ він не включив ректора ВНТУ Володимира Грабка, зробивши вигляд, що міністерство не знало про невиконання нашим університетом плану державного замовлення. Тож, надавши в «Імпульсі» інформацію про невиконання плану прийому за державним замовленням одразу по трьох напрямках підготовки, ректор ВНТУ Володимир Грабко, фактично, «підставив» міністра, оскільки тепер журналісти матимуть змогу його звинуватити у вибірковому застосуванні покарань, адже одним ректорам міністр виніс догану за невиконання плану прийому, а іншим, наприклад, Грабку, не виніс. А це уже є одним із різновидів корупції.

Фрагмент другий – цитую відповідь Володимира Грабка на запитання, щодо виконання положень перспективного плану розвитку ВНТУ, зі сторінки 12 «Імпульсу»: «У цьому документі є ряд пунктів, які успішно виконуються. Є також ряд пунктів, які через об'єктивні причини виконати не можна, але до їх виконання потрібно прагнути. Але є ряд таких пунктів, які неможливо виконати на сучасному етапі розвитку ВНТУ в принципі... Сюди належить придбання комп'ютерної техніки, мультимедійних дощок, виконання серйозних ремонтних робіт в приміщеннях університету, облаштування шатрових дахів, будівництво житлового будинку, збільшення кількості місць у гуртожитках для проживання студентів тощо. Тому саме життя вимагає коригування та внесення змін в план розвитку ВНТУ» – кінець цитати.

Цією фразою ректор Володимир Грабко фактично визнав те, що перспективний план розвитку він і за завданнями першого року ректорства не виконав і виконувати його в подальшому не збирається. І тут варто нагадати, що цей план був затверджений Вченою радою університету у травні 2010 року на 2010-2017 роки, і що 2-го вересня 2010 року під час виборів ректора ВНТУ

обидва кандидати на цю виборну посаду – і Борис Мокін, і Володимир Грабко – вголос заявили делегатам Конференції трудового колективу, що в разі обрання ректором будуть втілювати цей план у життя.

Лише тепер я зрозумів, що проректор Василь Ковальчук, який головував на зборах 30 серпня 2011 року, не забув поставити на таємне голосування звіт ректора після його доповіді, як про це він заявив мені, а залишив поза оцінкою залу цей звіт свідомо, точніше за вказівкою ректора, якому дуже не хотілось отримати незадовільну оцінку першого року своєї діяльності на посаді ректора, яку він однозначно отримав би в разі таємного голосування.

На цьому ж засіданні Вченої ради університету розглядалось питання про присвоєння синові ректора, доценту Валентину Грабку вченого звання доцента. Згідно з вимогами антикорупційного законодавства ректор університету не повинен був голосувати за свого сина, але виявилось, що він проголосував, оскільки число розданих бюлетенів і число голосів поданих «За» співпало з числом присутніх членів Вченої ради з ректором включно. Я зробив кулуарне зауваження вченому секретареві за те, що він видав бюлетень на Валентина Грабка і ректору, але сам ректор Володимир Грабко, на моє здивування, на це порушення ніяк не відреагував і запропонував протокол голосування затвердити. Що Вченою радою було і зроблено. Тож має місце ситуація, в якій будь-яке рішення несе порушення, адже, якщо залишити так, як проголосували, то має місце порушення антикорупційного законодавства, а якщо переписати протокол лічильної комісії, вилучивши один бюлетень, то матиме місце порушення процедури голосування. Який вихід знайде з цього ректор Володимир Грабко і його секретарське оточення, я не знаю.

Святкове звернення до усіх працівників Вінницького національного технічного університету.

У неділю 2-го жовтня 2011 року я розмістив на своєму персональному сайті святкове звернення такого змісту:

– Сьогодні на календарі маємо неділю 2 жовтня 2010 року.

Оскільки перша неділя жовтня в Україні – це одночасно і День працівників освіти, то я, як почесний ректор ВНТУ, вважаю своїм моральним обов'язком поздоровити усіх Вас, шановні працівники і студенти, аспіранти та докторанти нашого університету, з нашим професійним святом і побажати Вам досягти якомога більших успіхів на освітній і науковій нивах, а також і в особистому житті.

Звичайно, декого із Вас здивує, що я звертаюсь до Вас як почесний ректор ВНТУ, оскільки Ви усі добре знаєте, що перший проректор Олександр Романюк дозволу підписати рішення Вченої ради університету про присвоєння мені цього почесного звання, засідання якої під його головуванням відбулося 8 вересня 2010 року, і по-сьогодні від нинішнього ректора, який приступив до виконання своїх ректорських обов'язків, повернувшись з Києва наприкінці того ж дня, ще не отримав. А без підпису головуючого на засіданні Вченої ради університету першого проректора Романюка на протоколі цього засідання її

рішення не вступає в силу, Тож де-юре, я і сьогодні ще не є почесним ректором, але, судячи з Вашого привітного відношення до мене під час зустрічей, де-факто я таким себе маю право вважати. Особливо з огляду на те, що це під моїм керівництвом наш університет першим в Україні ще у 1991 році розпочав готувати спеціалістів і магістрів за стандартами країн Європи, США і Канади, що це під моїм керівництвом ВНТУ домогся статусу національного і увійшов до 20 кращих університетів України, що це моїми зусиллями в університеті було створено 5 спеціалізованих вчених рад з захисту кандидатських і докторських дисертацій за 12 спеціальностями, що це я зробив ВНТУ єдиним від України асоційованим членом IFIA зі штаб-квартирою у Женеві, що це я, працюючи 21 рік ректором і незважаючи ні на які кризові явища в економіці, кожні 5 років будував для Вас і вводив в експлуатацію по 50 нових квартир, давши Вам сумарно за час ректорства 250 квартир – цей список можна продовжити, але Ви і самі його ще добре пам'ятаєте, тож я його продовжувати не буду.

А сьогодні у цей святковий день я хочу вселити у Вас надію на те, що не за горами ті дні, коли освітяни в Україні відчують до себе саме таке шанобливе ставлення, на яке вони заслуговують.

Звичайно сьогодні, коли Ви до Дня працівників освіти ще не отримали зарплати і стипендії за вересень, коли на чолі головного освітянського відомства стоїть людина, яка робить усе, що від неї залежить, для ліквідації університетської автономії і перетворення університетів в «гвинтики» міністерської машини і на догоду Кремлю сприяє «перелицьовуванню» української історії, вилучаючи з неї героїку боротьби українського народу з царською і більшовицькою Росією, коли почесного професора нашого університету лідера опозиції Юлію Тимошенко тримають у СІЗО і інкримінують їй злочини, яких вона не вчиняла, у світле майбутнє важко повірити, але не впадайте у відчай, адже за будь-якою зимою обов'язково наступає весна.

Тож чекайте її, вірте в неї, сприяйте її приходу, і вона обов'язково прийде.

Зі святом Вас, шановні освітянські генерали, полковники, капітани, лейтенанти, прапорщики, курсанти, кадети і ті, на чийх «погонах» ще ніяких відзнак немає, але Ви їх обов'язково виборете!

Про один із можливих варіантів розвитку подій після завершення суду над Юлією Тимошенко.

Сьогодні усі, хто є небайдужим до долі України, намагаються спрогнозувати, що буде після того, як у вівторок 11 жовтня 2011 року суддя Печерського суду міста Києва Родіон Кіреєв засудив экс-прем'єр-міністра України і лідера української опозиції Юлію Тимошенко до 7 років ув'язнення та штрафних санкцій у півтора мільярди гривень.

Спробую висловити свій прогноз з цього приводу і я.

Що стосується ставлення в Україні і у світі до Юлії Тимошенко, то її авторитет як мучениці, яку засудили несправедливо, безпідставно

перекваліфікувавши політичну відповідальність на кримінальну, аби прибрати з політичного поля сильного конкурента нинішньому президенту, безумовно зросте навіть серед тих людей, котрі раніше до неї ставились індивідуально, а може у якійсь мірі і недолюбливали. І зросте її авторитет, незважаючи ні на які дії калашникових і заяви богословських, – цей висновок витікає із заяв високих інстанцій і високих посадовців США та провідних європейських країн, а також із репортажів українських журналістів, статей аналітиків і інтернет-коментарів до них.

І нехай не тішить тих, хто затівав цей суд над Юлією Тимошенко, та обставина, що біля Печерського суду у Києві у день виголошення вироку у протестуючих лавах було не сто, як на Майдані у 2004 році, а лише кілька тисяч осіб. Адже протестуючих було мало не тому, що зменшилась кількість її співчуваючих, а у першу чергу тому, що жоден її прихильник, який працює у бюджетній організації чи у бізнесовій структурі, залежній від влади, не міг взяти участь у цій протестній акції з дуже простої, але дуже реальної причини – негайного звільнення з роботи наступного ж дня за прогул, тобто з причини, з якої будь-який навіть не упереджений суд визнає звільнення цілком законним і таким, що відповідає чинному законодавству. Загроза відрахування з університетів за ігнорування навчального процесу зупинила також і студентів, оскільки не кожен здатен і не кожен згоден наслідувати Олесья Донія, якого відраховали навіть з Київського університету за участь під час навчального процесу у першій студентській «революції на граніті», уже хоча б тому, що не так уже й багато серед студентів таких, які, подібно Донію, мріють присвятити себе політичній діяльності. Але ж від того, що люди, боячись звільнення за прогул чи відрахування з університету, не пішли і не поїхали під стіни Печерського суду, їх позитивне ставлення до Юлії Тимошенко не те, що не зміниться, а навпаки, навіть зросте. І чекати на підтвердження цього уже недовго, адже через рік ми усі підемо на парламентські вибори, на яких правляча Партія регіонів недорахується значно більшої кількості голосів у порівнянні з тією, яка мала б місце у неї за відсутності ув'язнення Юлії Тимошенко.

Що ж до заяв деяких прихильників розправи над Юлією Тимошенко, що у зв'язку з ув'язненням вона зникне з політичної арени як провідний опозиційний політик, то з цього приводу я дозволю собі нагадати їм біографію Нельсона Манделі, який набагато довше просидів у в'язниці ніж відміряно суддею Кіреєвим Юлії Тимошенко, але який прямо з в'язничної камери перебрався до кабінету глави Південно-Африканської республіки, в якій режим апартеїду здавався усьому світові таким же монолітним, вічним і суворонеприступним як скали норвезьких фіордів.

Тепер щодо українських перспектив на асоціацію з Європейським Союзом. Із заяв багатьох міністрів закордонних справ та багатьох представників країн ЄС у Європарламенті однозначно витікає безперспективність наших надій на асоціацію в разі, якщо Юлія Тимошенко буде ув'язненою. Причому для того, щоб угода про асоціацію не набула чинності навіть в разі її парафування більшістю Європарламенту, достатньо

буде незгоди парламенту хоча б однієї країни ЄС цю угоду ратифікувати. А про те, що парламенти Чехії, Швеції, Німеччини і Франції цю угоду в разі ув'язнення Юлії Тимошенко не ратифікують, уже сьогодні відомо із заяв високих представників влади цих країн. Тож відтепер нашій владі потрібно буде шукати вихід з того глухого кута, куди вона сама себе загнала, висунувши кримінальне звинувачення экс-прем'єр-міністру в підписанні газових угод, яких сама нині дотримується, та не вживши дієвих заходів проти винесення суддею Кіреєвим несправедливого вироку.

А шукати вихід буде непросто. Адже, якщо апеляційний суд скасує вирок, винесений Печерським суддею Кіреєвим, то в силу світової резонансності справи цього суддю необхідно буде позбавляти суддівської мантиї. Але при такому розвитку подій він може заговорити і розповісти про те, хто йому що і як радив робити. І тоді, як і у випадку з Лозінським, котрий спочатку за чиеюсь командою перейшов до БЮТ, а потім для дискредитації цього ж БЮТ стріляв у своїх угіддях в чоловіка, ймовірно розраховуючи його лише поранити, але з п'яних очей убив, доведеться комусь із противників Юлії Тимошенко знову шукати в рядах БЮТ покидька, який вирішить питання мовчання Кіреєва так, щоб уся вина за його дії лягла на тих її соратників, які ще на волі, і яких після цього можна буде якщо не ув'язнити, то, принаймні, політично знищити.

Якщо ж апеляційному суду «порадять» залишити вирок, винесений суддею Кіреєвим, чинним, то доведеться президенту нашої держави радити народним депутатам України від Партії регіонів проголосувати за закон, яким кримінальна відповідальність за ст.365 скасовується, тобто змусити їх через кілька днів проголосувати за рішення, яке є прямо протилежним тому, що було ними проголосоване кілька днів тому. А це їх не порадує, і навіть у психологічно «товстошкірих» викличе обурення, котре буде важко приховати, особливо ж тим із них, хто уже встиг засвітитися радістю від прийнятого суддею Кіреєвим рішення у засобах масової інформації.

Ситуація для нашої влади ускладнюється ще й тим, що вирок, винесений Юлії Тимошенко, за законом рівноваги сил із механіки в свідомості людей автоматично набуває звинувачувального характеру і по відношенню до другої сторони укладення газових угод – прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна, оскільки якщо за вказівкою Юлії Тимошенко було віддано путінському «Газпрому» лишніх півтора мільярди гривень, то це означає, що путінський «Газпром» їх незаконно отримав, а прем'єр-міністр Росії Володимир Путін, санкціонувавши це незаконне отримання, в очах світової громадськості отримує ярлик здирника. А така слава у світі напередодні його обрання на посаду президента Росії нинішньому російському прем'єр-міністру зовсім ні до чого. І він такого ярликування нашому президенту ніколи не вибачить, навіть якщо заради втягування України в Митний Союз і Євроазійський економічний простір Путін буде йому зараз посміхатись і міцно тиснути руку, демонструючи дружбу навіки. Але в разі програшу Віктора Януковича на президентських виборах у 2015 році і виникнення потреби десь за межами України прихилити голову Володимир Путін скоріш за усе йому назустріч не піде, а переїжджати

на свою історичну Батьківщину у Білорусь під крило Лукашенка нашому нинішньому президенту навряд чи захочеться. А тому йому самому аби не розділити потім нинішню участь Юлії Тимошенко, хоче він цього чи ні, але доведеться проблему звільнення її з ув'язнення розв'язувати позитивно, тобто у тій площині, в якій сьогодні лунають заклики високих посадовців країн Європейського Союзу і США.

Тож наш освітній міністр Дмитро Табачник може на якийсь час заспокоїтись, адже принаймні до нового року нашому президенту буде не до нього, оскільки президент змушений буде займатись з'ясуванням ролі кожного із тих високих посадовців, хто його завів у нинішню некомфортну для нього ситуацію, викликану ув'язненням лідера опозиції Юлії Тимошенко.

І, я думаю, що у першу чергу не поталанить міністру закордонних справ Грищенку, який завіряв президента, як і усіх нас, що Європа і США заради того, щоб Україна не пішла на зближення з Росією, проковтнуть «посадку» Юлії Тимошенко і у будь-якому випадку підпишуть та ратифікують угоду про асоціацію з ЄС.

Наслухаються дошкульних слів від президента, а може і текстів указів, Генеральний прокурор Пшонка та його заступник Кузьмін, які ініціювали відкриття кримінальної справи проти Юлії Тимошенко, не спрогнозувавши того, що ця кримінальна справа за таким формулюванням робить причетним до неї прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна, який ніколи нікому не прощає намагання його принизити (згадайте Ходорковського, який фінансував президентську виборчу кампанію Путіна і думав, що завдяки цьому він набув права вказувати Путіну на його недоліки і повчати, як керувати Росією).

Не позаздриш зараз і керівнику СБУ Валерію Хорошковському, якого мабуть тому і залишив на цій посаді Віктор Янукович, ставши президентом, аби саме він продовжував виконувати рішення РНБОУ, прийняте ще за часів президентства Віктора Ющенка, стосовно встановлення криміналу в діях Юлії Тимошенко під час підписання газових угод з Росією. І очільник СБУ, як головний інформатор і прогнозист як внутрішньої так і світової реакції, зобов'язаний був вчасно і якісно інформувати президента про можливі наслідки, що матимуть місце в результаті прийняття того чи іншого рішення стосовно Юлії Тимошенко. А судячи по вчорашньому похмурому виразу обличчя нашого президента і тону його заяв, які так дисонують з гордовитою поставою, Валерій Хорошковський явно недоінформував Віктора Януковича і, можна припустити, що і в прогнозах помилився. Або не був достатньо переконливим під час критичного аналізу інформації, що поступала президенту від міністра закордонних справ.

Думаю, що і прем'єр-міністру Миколі Азарову у ці нерадінні для Віктора Януковича дні теж може від президента «дістатись на горіхи», уже хоча б за словесну спробу налякати Росію подачею заяви до Стокгольмського суду з метою розірвати газові контракти, підписані за директивою Юлії Тимошенко. Адже у цьому питанні Україні не доводиться розраховувати ні на поступливість Росії, якій в умовах економічної кризи, що насувається, не вигідно втрачати

частину прибутку від продажу нам газу, ні на підтримку країнами Європи, навіть моральну, оскільки на порозі зима.

– То яким же буде подальший розвиток подій, пов'язаних з ув'язненням Юлії Тимошенко? – Таке запитання сьогодні дзвенить в голові кожного, хто цими подіями цікавиться.

Як на мій погляд, то високою є імовірність того, що Юлія Тимошенко вийде на волю ще до середини листопада, а до кінця листопада, я думаю, ми не побачимо у владних кріслах декого із тих високих посадовців, котрі або у великій мірі виявилися причетними до цього ув'язнення, або виявилися нездатними спрогнозувати його наслідки, тобто усіх тих, чиї дії змусили Віктора Януковича виправдовуватись і перед Європою і перед Росією.

Постскрипtum: розмістивши цю інформацію на своєму персональному сайті, я наступного дня із здивуванням прочитав у ЗМІ повідомлення про те, що стосовно Юлії Тимошенко СБУ порушило нову кримінальну справу за подіями «давно минулих днів» 1995 року, коли вона ще займалась лише бізнесом, очолюючи компанію «Єдині енергетичні системи України». Тоді російський газ йшов до України лише через цю компанію, і оскільки Україна була у глибокій кризі, населення і підприємства за спожитий газ не платили, готівкових грошей не вистачало, то прем'єр-міністр України Євген Марчук домовився з Росією про взаємозалік за газ товарами через ЄЕСУ під державну гарантію. Через рік, коли прем'єр-міністром України став Павло Лазаренко, Росія відмовилась від взаємозаліку за газ товарами, і 400 млн. доларів «зависли» над Україною у вигляді державного боргу. За цей борг усі давно забули, а після перемоги на президентських виборах у 2010 році Віктора Януковича міністерство оборони Росії, у документах якого числився цей борг у вигляді його недофінансування на цю суму, звернулось до прем'єр-міністра України Миколи Азарова, до речі через голову прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна, з проханням погасити борг. Цілковито зрозуміло, що це був лист «на замовлення» того, кому він був направлений, інакше міністр оборони Росії за листування з іншою державою через голову прем'єр-міністра негайно був би звільнений з посади. Тож маємо приклад того, на які випадки проти рідної держави готовий піти дехто з керівників України, аби лише знайти привід для відкриття проти Юлії Тимошенко ще однієї кримінальної справи, щоб у такий спосіб довести високим посадовцям країн Заходу, що вони помиляються, захищаючи Юлію Тимошенко від розправи над нею. А такий розвиток подій замість звільнення Валерія Хорошковського з посади голови СБУ за причетність до обґрунтування тієї кримінальної справи, за якою Юлію Тимошенко уже засудили, незважаючи на гнівний осуд керівників країн Заходу, є непрямым доказом того, що ідеологом «посадки» Юлії Тимошенко є сам президент нашої держави, жага помсти якому заглушила голос розуму.

Цікаво, чим же керувався наш президент?

Цікаво, чим же керувався наш президент, відмовившись виконати обіцянку, дану західним політикам, звільнити від кримінального переслідування Юлію Тимошенко?

На це запитання, звичайно ж, може дати вірну відповідь лише він сам і лише собі самому. Ми ж можемо лише конструювати варіанти відповідей-здогадок., найбільш привабливими із яких, судячи з публікацій у ЗМІ, є три: 1). Або рисою характеру у будь-якій ситуації диктувати оточенню свої умови? 2). Або попередньою домовленістю з Путіним і Медведєвим саме за таким сценарієм привести Україну в зону інтересів Росії, переклавши відповідальність за це на Захід? 3). Або спробою змусити Європу і Росію, конкуруючи, наввипередки пропонувати Україні кращі умови співпраці для залучення її до кола своїх інтересів?

Тиждень тому, спираючись на обіцянки, дані Віктором Януковичем провідним західним політикам, які були висвітлені в усіх інтернет-виданнях, та враховуючи те, що наш президент сьогодні замкнув на себе прийняття рішень з усіх важливих питань, я виклав на своєму сайті один із можливих варіантів подальшого розвитку подій навколо Юлії Тимошенко.

Порушення ще однієї кримінальної справи проти уже ув'язненої Юлії Тимошенко, відмова народних депутатів України від Партії регіонів підтримати у Верховній Раді поправку до законопроекту про декриміналізацію 365 статті Кримінального Кодексу України, за якою вона ув'язнена, останні заяви Віктора Януковича, в яких він висловив невдоволення з приводу того, що західні політики намагаються нав'язати йому неприйнятні для нього рішення, теплі зустрічі президентів та прем'єр-міністрів України і Росії в Донецьку і Санкт-Петербурзі та спокійне ставлення Віктора Януковича до того, що керівники ЄС скасували зустріч із ним 20 жовтня 2011 року у Брюсселі, свідчить про те, що або наш президент вирішив довести усьому світу, що буде так, як він хоче, або що ситуація навколо Юлії Тимошенко розвивається саме так, як було задумано і узгоджено з керівниками Росії ще у ті дні, коли приймалось рішення порушити проти Юлії Тимошенко першу кримінальну справу.

Аналізуючи основні віхи біографії Віктора Януковича, легко бачити, що і в середовищі засуджених, і в середовищі автомобілістів Єнакієво, і в середовищі бізнесових та службових осіб Донецької області, і в середовищі членів Партії регіонів, і в середовищі вищих посадовців країни він завжди намагався бути лідером, тобто бути тим, до кого усі прислухаються і чий вказівки усі виконують. Тож нічого дивного немає у тому, що, ставши президентом однієї із найбільших європейських країн, він вирішив «построїти» і усю Європу, знехтувавши зверненнями до нього провідних західних політиків та урядовців і змушуючи їх заради утримання України на шляху до Європейського Союзу змиритись з тим, що їх улюблена Юлія Тимошенко буде «сидіти». Але, якщо це так, то досить високою є імовірність того, що на цьому шляху Віктора Януковича чекає доля боксера легкої ваги, який перемігши

спочатку на першості міста і області, а потім республіки, вирішив вступити у двобій з абсолютним чемпіоном світу у надважкій вазі.

Другий варіант відповіді – а можливо, усе так і було задумано, аби і Юлію Тимошенко «посадити», і Україну до Митного Союзу та Євразійського економічного простору привести, і винуватцем таких рішень оголосити високих західних друзів Тимошенко, які заради неї зіштовхнули зі шляху до Європи владу України, чим перевести в розряд аморальних і унеможливити сприяння з боку цих друзів накладенню штрафних санкцій на осіб, причетних до ув'язнення Юлії Тимошенко, у вигляді внесення їх до списків нев'їзних до країн Європи і Північної Америки та списків тих, чиї рахунки будуть замороженими в західних банках. Але я боюсь, що ця задумка може стати і непродуктивною для нашої держави, оскільки сумарний ВВП майбутніх членів Євразійського економічного простору є на порядок нижчим за ВВП країн Заходу, і проблематичною в досягненні задуманого, оскільки високі західні захисники Юлії Тимошенко, аналізуючи розвиток подальших подій в Україні та стану російсько-українських стосунків, швидко зорієнтуються у тому, що ж було задумано, і не забаряться з адекватною відповіддю, яка навряд чи сподобається і владі України і її народу.

А якщо не сподобається народу, то стає далеко не нульовою імовірність того, що Віктор Янукович не буде переобраний президентом України ще на один термін у 2015 році. І в якості аргументу, чому це може статись, я хочу навести такий приклад. Один із моїх колег, який не сприймає комуністичну ідеологію і ніколи не захоплювався Юлею Тимошенко, після оголошення проти неї ще однієї кримінальної справи, пов'язаної тепер уже з давно «почившою у бозі» газовою компанією «Єдині енергетичні системи України», у розмові зі мною сказав, що в знак незгоди з її переслідуванням, якщо у 2015 році на президентських виборах до другого туру вийдуть Віктор Янукович і комуніст Петро Симоненко, то він, не люблячи комуністів, все одно буде голосувати не за Януковича, а за Симоненка, оскільки впевнений, що висуванця комуністів через 5 років можна буде на виборах замінити, а щодо висуванця олігархів, то його через 5 років мінятиме обов'язково інший висуванець олігархів, який перемагатиме за допомогою попередника і теж у майбутньому гнобитиме опозицію, а на президентських виборах реалізовуватиме сценарій передачі влади тепер уже своєму висуванцю, президентську кампанію якого теж фінансуватимуть олігархи. Тобто, обрання Віктора Януковича у 2015 році президентом ще на один термін, на думку мого співбесідника, може привести до встановлення в Україні режиму довічного правління олігархів.

Тож в разі запровадження Віктором Януковичем в Україні авторитарного правління, логічно припустити, що у 2015 році бажаючих голосувати «проти всіх» уже не буде, що усі, хто не підтримуватиме Віктора Януковича, голосуватимуть за його суперника, хто б ним не був. Навіть, якщо до цього часу в Україні не буде нового Майдану чи якихось інших масових протестних заходів. Головне, що цей протест уже сформувався у душі кожного, хто не є симпатиком Віктора Януковича. І по мірі погіршення умов життя, що є неминучим в умовах економічної кризи і втілення болісних реформ, таких

людей ставатиме усе більше. А внутрішній протест людей, навіть тих, хто боїться своєї тіні і ніколи ніде «не висовується», не подолати ні міліції, ні прокуратурі, ні СБУ, ні «Беркуту», ні «Соколу», ні «Альфі». І нашій нинішній владі слід пам'ятати, що саме ті, хто завжди мовчить і усі розпорядження влади сумлінно виконує, стають найбільш жорстокими, коли їх внутрішній пригнічений страхом протест виривається на волю. Так було і з «улюбленим», як вважав і він сам і його оточення, лідером Румунії комуністом Чаушеску у 90-і роки минулого століття, так сталося і зараз з «улюбленим», у що він теж вірив, лідером Лівії антикомуністом Каддафі – їх обох натовп людей, внутрішній протест яких вирвався на волю, розтерзав без суду і слідства.

Тож давайте усі разом підказувати нашому президенту, щоб він приймав такі рішення, які зміцнюватимуть демократію в Україні. Давайте створювати можливості виплескуватися на волю внутрішньому протесту кожного бажаного тоді, коли йому стає важко мовчати. Давайте учити владу реагувати на ці сплески не загонами міліції і порушенням кримінальних справ, а позитивним вирішенням людських проблем. І тоді сумарний внутрішній протест народу не накопичуватиметься до розмірів цунамі, які знищують усе на своєму шляху, не розрізняючи, хто був добрим до нього, а хто ні.

Отаку інформацію я виставив на своєму персональному сайті 25 жовтня 2011 року.

Роздуми про час

В останній день жовтня, прогулюючись біля головного корпусу університету і споглядаючи хід електронно-стрілкового годинника, нещодавно вмонтованого в скляну стіну на вході до цього корпусу, я замислився над роллю часу у нашому житті – у житті кожного індивідуума і кожної матеріальної субстанції – і прийшов до висновку, що час – це і є Головний Бог у нашому Всесвіті, котрий генерує часове поле, яке, розбігаючись своїми силовими лініями в усі боки, формує простір, в точках біфуркації якого в результаті концентрації часу формується матерія у вигляді зірок і галактик, котра продовжує рух у тому ж напрямку, в якому рухаються силові лінії часу, її сформувавшого.

І оскільки ніхто і ніщо не може зупинити плин часу, і ніхто і ніщо не може продати комусь, подарувати чи купити для когось відрізок часу, додатковий до його відміряного, то час – це є ніким не здолана і нікому не підконтрольна сила. І ця нездоланність та непідконтрольність і підносить її до рівня Божественної і наймогутнішої Сили у нашому Всесвіті.

А годинники – то є ікони Бога часу. І для того, щоб Бога не гнівити і не стимулювати його до скорочення відведеного нам часу, потрібно з повагою і турботою відноситись до його ікон – вчасно заводити, міняти батарейки і ремонтувати та розміщувати на самих поважних місцях – на руках, без яких наше життя стає не самостійним; на столі перед очима – для щомиттєвого нагадування про плинність часу і стимулювання його економного витрачання; на верхній частині стіни – для підкреслення визнання його зверхності.

Згадавши про свій вік, я зрозумів, що до кінця відрізка часу, відміряного особисто мені, залишилось, мабуть, не так уже й багато. А тому я прийшов до ще одного важливого висновку – варто на цьому відрізку часу, що залишився, зосередитись на тому, що є найбільш цікавим і де можна досягти найвагоміших результатів. А оскільки в політиці я уже більше того, чого досяг у 1990-1994 роках, досягти в принципі не зможу, та й сама політика сьогодні стала функцією великих грошей, яких у мене немає, то варто мені з політикою уже розпрощатись зовсім, а зосередитись лише на тому, що у мене нині непогано виходить, тобто на наукових дослідженнях і журналістській аналітиці. Виходячи з цього висновку, я і буду будувати своє подальше життя.

Постскрипtum: у четвер 8 грудня 2011 року відбулося засідання бюро Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина», в якому в якості його члена взяв участь і я. У завершальній частині цього засідання, присвяченого проведенню партійної звітно-виборної кампанії, я попросив слова і повідомив, що політична діяльність мене більше не цікавить, і що в подальшому я буду займатись лише науковою діяльністю, проблемами вищої освіти та аналітичною журналістикою. А тому на мене не треба розраховувати ні як на члена бюро обласної партійної організації після запланованих у грудні-січні партійних виборів, ні як на делегата партійного з'їзду, який пройде у березні, ні як на претендента у кандидати в народні депутати України – ні по мажоритарному округу ні за партійним списком. Я нагадав, що 5 років тому заігував мене вступити у партію ВО «Батьківщина» і підтримати її лідера Юлію Тимошенко тодішній голова Вінницької обласної партійної організації Георгій Філіпчук, який під тиском влади нині від політичної діяльності відійшов. А оскільки влада і Юлію Тимошенко вилучила із активного політичного життя, перетворивши на пасивного спостерігача і другу авторитетну для мене постать із числа тих, завдяки яким я 5 років тому знову повернувся у політику, та оскільки рівноцінних їм постатей по впливу на мене у нашій партії я не бачу, то у мене станом на сьогодні не залишилось ні авторитетних зовнішніх спонукаторів, ні внутрішнього бажання продовжувати активну політичну діяльність у будь-якій формі. Моє повідомлення дещо засмутило голову бюро Людмилу Щербаківську, але на обличчях інших членів бюро засвітило радість, оскільки вони щойно позбулись серйозного конкурента на одне із місць в обласній делегації на партійний з'їзд та на одне із місць у партійному списку кандидатів у народні депутати України, причому за власним бажанням цього конкурента, котрий завдяки своїм науковим ступеням і академічним званням та наявності активного блогу на власному сайті мав суттєво вагоміші шанси перемогти у внутрішньопартійній боротьбі за ці місця.

Кілька додаткових аргументів у підтримку гіпотези професора Бебіка

У кінці жовтня і на початку листопада у вихідні дні, слухаючи по першому каналу дротового радіо авторську передачу, яку веде професор Бебик із університету «Україна», я почув висловлену ним цікаву гіпотезу стосовно фігурантів битви на Куликовому полі, що відбулася у 1380 році.

Згідно з цією гіпотезою Московський князь Дмитрій зі своїм військом у 1380 році на Куликовому полі не воював сам на сам з татарським військом ординського темника (прем'єр-міністра за нинішньою термінологією) Мамає, а був лише союзником іншого високородного татарина Тохтамиша, який, виступивши проти Мамає, захотів за допомогою Дмитрія відібрати у Мамає владу в Орді на свою користь. Тож за версією професора Бебіка на Куликовому полі мала місце не перемога Московського князівства над татарською Ордою, а перемога тих татар, якими керував Тохтамиш і яким допомагали московіти, над іншими татарами, якими керував Мамає.

Мене настільки зацікавила ця гіпотеза професора Бебіка, що я не полінувався і уважно прочитав усе, що написано про Куликовську битву та події безпосередньо перед нею і після неї в «Истории государства российского» М.М. Карамзіна, благо ця книга у моїй особистій бібліотеці є.

І хоча у Карамзіна в безпосередньому описі Куликовської битви жодним словом не згадується Тохтамиш і кероване ним союзне московітам татарське військо, в описах того ж таки Карамзіна інших подій, які мали місце в Орді перед цією битвою і після неї, легко знаходяться аргументи, які підтверджують гіпотезу професора Бебіка, що то була битва татар Мамає з татарами Тохтамиша, яким допомагало військо Московського князя Дмитрія.

Аби заінтригувати вас, шановні читачі мого сайту, я поділюсь з вами цими, виявленими у Карамзіна, аргументами з моїм коментарем до них.

І почну я з аналізу причин ворогування Мамає і Тохтамиша.

Внаслідок занепаду, обумовленого данинною економікою і відсутністю мотивації розвитку, до середини 14-го століття монолітна Орда фактично розпалась, перетворившись на конфедерацію трьох самостійних держав – Золоту Орду, яка розкинулась на приволжських територіях, Білу Орду, яка розкинулась на кіпчакських територіях, тобто на придонських землях, землях Північного Кавказу, Криму і північного причорномор'я, і Бухарський Емірат, який розкинувся на землях Середньої Азії. Із керівників цих трьох держав найбільшим авторитетом користувався Бухарський емір, оскільки він був прямим потомком Чингізхана, тобто він був потомком «чистої лінії» в династії Чингізидів. Саме до нього як до третейського судді зверталися і керівники Золотої та Білої Орд, і високородні татари із цих Орд рангом нижче за вирішенням спірних питань.

Після того, як до влади у Кіпчакській Орді прийшов один із потомків «бічної лінії» династії Чингізидів хан Сартак, він призначив своїм темником свого ж рідного дядька по материнській (не чингізидовській) лінії Мамає, батько якого, судячи з його історичних зображень, був половцем, але не чистокровним, а таким, в жилах якого текла якась частка крові і слов'янина з Київської Русі.

Безвольний хан Сартак не чинив спротиву войовничим намірам свого жорстокого темника Мамає об'єднати Золоту і Білу Орду в єдину Орду з централізованим управлінням, тож уже через кілька років Золота Орда перестала існувати як окреме державне утворення, а її піддані підкорились хану Кіпчакської Орди, яка стала іменуватись просто Ордою.

Це не сподобалося Тохтамишу – прямому потомку Чингізідів, який у зв'язку з приєднанням Мамаєм Золотої Орди до Кіпчакської не зміг вступити на належний йому за правом спадковості трон хана Золотої Орди. А тому Тохтамиш поїхав до Бухари, де правив у цей час Тамерлан, з проханням до нього, як до третейського судді династії Чингізідів, визнати за Тохтамишом право бути ханом номінально уже не існуючої Золотої Орди, що давало йому право боротись за трон хана тепер уже об'єднаної Орди.

Тамерлан визнав за Тохтамишем право бути ханом Золотої Орди і, фактично, легітимізував його боротьбу за трон хана об'єднаної Орди.

Повернувшись з Бухари до Казані, Тохтамиш ідеєю відновлення самостійності Золотої Орди об'єднав навколо себе поволжських татар і зібрав під свої знамена чимало бажаючих скинути владу Мамаю, якого боялися гірше смерті не лише чужинці, але і піддані Орди.

Але, оскільки Мамай був талановитим полководцем і у його війську воїнів із числа половців, вірмен, черкесів, греків, генуезців, русичів і придонських татар було набагато більше ніж у війську Тохтамиша, набраному лише із поволжських татар, то Тохтамиш без зовнішньої допомоги не мав шансів перемогти Мамаю. А тому до 1380 року він у війну з Мамаєм і не вступав. І лише заручившись військовою підтримкою Московського князя Дмитрія, який розраховував на те, що Тохтамиш після перемоги в якості подяки за надану допомогу у боротьбі з Мамаєм, суттєво зменшить обсяг данини, Тохтамиш наважився виступити проти Мамаю. Але оскільки саме у 1380 році відбулася Куликовська битва, то логічно припустити, що вона у принципі не могла відбутися без участі воїнів Тохтамиша, який на той час уже відмовився підкорятись Мамаю і уже мав союзницьку домовленість з Московським князем Дмитрієм. І те, що російські історики, описуючи Куликовську битву, про це не згадують, можна пояснити лише побажаннями російської влади, при якій писалася історія Куликовської битви, приписати перемогу у цій битві виключно лише Московському князю Дмитрію, якого на честь цієї перемоги навіть почали називати Дмитрій Донський.

В якості другого аргументу в підтвердження гіпотези професора Бебіка я наведу зі своїм коментарем той історичний факт, що у битві на рівнинному Куликовому полі взяли участь майже удвічі більше воїнів Мамаю ніж воїнів Дмитрія, а тому ця битва за умов постійної участі військ Мамаю в різноманітних переможних воєнних походах і відсутності серйозного воєнного досвіду у військ Дмитрія, який до того ж не відзначався особистою хоробрістю і стратегічним розумом, навіть теоретично не могла закінчитись перемогою війська Московського князя, тож стверджувати, що Дмитрій Донський без об'єднання свого війська з військом Тохтамиша міг перемогти у відкритому протистоянні на відкритому полі добре навчене у переможних воєнних походах військо Мамаю, може або людина, яка ніколи ні з ким ніде не воювала, або людина, яку так стверджувати примусили.

В якості третього аргументу звертаю увагу на місце Куликовської битви – це клапоть придонського степу, розташований майже всередині тодішньої території Орди далеко від кордонів Московського князівства – навіть за

межами Рязанського князівства, котре лежало між Московським князівством і Ордою, князь Олег якого до того ж оголосив, що він є союзником Мамаю. І хто може повірити у те, що для битви з Мамаєм не досить хоробрий Московський князь Дмитрій міг повести своє недостатньо численне військо на битву з удвічі більшим за кількістю воїнів військом Мамаю через союзне Мамаю Рязанське князівство в степову глибину Орди, де не можна було розраховувати на забезпечення коней фуражем, а воїнів продовольством, де з кожної навіть одинокої юрти могли полетіти стріли, де в разі поразки абсолютно всіх, до князя включно, чекала вірна загибель. Але усе стає логічним, якщо припустити, що всередину Орди йшло з її східної окраїни, якою була Казань, у напрямку до її столиці Сараю татарське військо під проводом Тохтамиша, до якого, пройшовши через Рязанське князівство, приєдналось військо Московського князя Дмитрія, котрому Рязанський князь Олег, військо якого було ще меншим ніж у Дмитрія, не посмів протистояти один на один.

В якості четвертого аргументу я наведу той історичний факт, засвідчений Карамзіним, що після Куликовської битви розбите військо Мамаю, яке відступало до Тавриди (Криму), продовжувало зменшуватись внаслідок переслідування його і добивання військами Тохтамиша, до яких вступали усе нові і нові татари із числа тих, які проживали в місцевостях, звільнених від влади Мамаю. А після повного і остаточного розгрому Тохтамишем Мамаю у 1381 році, останній лише зі своєю вартою втік до Кафи (нинішня Феодосія), де його за наказом Тохтамиша у 1382 році убив хтось із його ж варти. А Тохтамиш для унеможливлення відродження війська у Мамаю ще за його життя віддав наказ вирізати під корінь усіх половців, які після цього зникли з історичної карти як народність взагалі. А степовий Крим Тохтамиш заселив тими, в основному, казанськими татарами, які були вірними йому і які у складі його війська дійшли сюди, переслідуючи Мамаю.

А в якості п'ятого аргументу я використаю історичні дані, зафіксовані і у Карамзіна, про те, як поводить себе Московський князь Дмитрій Донський протягом року після Куликовської битви.

Цілий рік після Куликовської битви Московське князівство зовсім не платило данини Орді, якою уже правив у цей час не Мамай, а його переможець хан Тохтамиш. Не дочекавшись початку добровільної сплати данини московітами, хан Тохтамиш надіслав до Москви своїх посланців, наділених правами збирання данини. Але москвичі убили цих збирачів данини і продовжували її не сплачувати. На їх лихо на цей час Тохтамиш уже знищив військо Мамаю і остаточо зламав його спротив, а тому він повернув свої загони на Москву, аби примусити Московського князя Дмитрія поновити сплату данини Орді.

При наближенні війська Тохтамиша до Москви переляканий князь Дмитрій Донський разом зі своєю сім'єю кинув Москву і втік до Костроми, сподіваючись, що туди – на покриті суцільними лісами і болотами територію – прагматичний Тохтамиш не поведе свої, в основному, кавалерійські загони, для яких рідною стихією переможних воєн були степові простори.

У Москві з від'їздом князя Дмитрія почалася паніка. Найбагатші москвичі сховалися за камінні стіни Кремля, керування обороною якого від ударів татар доручили литовському князю Остею (внуку знаменитого литовського князя Ольгерда), який у Москві виконував обов'язки посла Литовського князівства. Він виявився талановитим організатором оборони, і у перші чотири штурмові дні Тохтамиш не зміг оволодіти Московським Кремлем. Не бажаючи збільшувати втрати своїх воїнів у штурмових боях, Тохтамиш вступив у переговори з московською знаттю, обіцяючи їй зберегти життя в разі здачі Кремля і погодження поновити сплату данини. Погодившись на умови Тохтамиша, московська знать відіслала у табір до нього на переговори делегацію на чолі із литовським керівником своєї оборони князем Остеєм. Оскільки стосовно нього в умовах здачі Кремля нічого оговорено не було, то, як тільки він прибув у табір Тохтамиша, так одразу ж був арештований і негайно страчений. Тохтамиш разом з обезголовленою делегацією московської знаті увійшов у Кремль, його воїни пограбували усіх москвичів, стосовно яких нічого не було обумовлено в умовах здачі Кремля, і запропонував князю Дмитрію повернутись із Костроми до Москви для подальшого виконання своїх князівських обов'язків, найголовнішим із яких хан Тохтамиш визначив збирання данини для Орди, обсяг якої ним був визначений знову на тому ж рівні, на якому московіти сплачували дань Орді у часи правління у ній Мамає.

Із викладеного вище самі собою напрошуються чотири запитання.

Запитання перше: «Чи міг собі дозволити несміливий Московський князь Дмитрій перестати платити дань Орді, яка під керівництвом хана Тохтамиша стала ще могутнішою ніж за часів правління Мамає, якби не було якоїсь попередньої домовленості про це між Тохтамишем і Дмитрієм Донським?»

Запитання друге: «Що могло бути причиною того, що Московському князівству протягом року після Куликовської битви дозволено було не сплачувати данину Орді?»

Запитання третє: «Чи міг жорстокий хан Тохтамиш, оволодівши Кремлем, запропонувати Дмитрію Донському, другом якого він ніколи не був, знову повернутись до Москви на княжіння, особливо ж на фоні убивства за його правління у Москві збирачів податей Орди, якби Тохтамиша і Дмитрія Донського не зв'язували якісь раніше укладені союзницькі домовленості?»

Запитання четвєрте: «Чому, розгромивши московське військо і взявши Кремль, хан Тохтамиш не збільшив для московітів розмір данини, аби компенсувати те, що ним недоотримане від них за рік після Куликовської битви?»

Я бачу в якості відповіді на усі ці запитання, яка не вступає у протиріччя з логікою, лише таку: «Московський князь Дмитрій виступив на боці Тохтамиша у його боротьбі з Мамаєм за владу в Орді не просто так, а за плату, в якості якої було домовлено звільнення московітів від сплати данини Орді протягом року після Куликовської битви. Доказом цього є не надсилання Ордою до Москви збирачів данини протягом року після цієї битви і не реагування Тохтамиша на відсутність протягом цього року надходжень до його казни від Московського князівства. Але, коли рік закінчився, а данина від

Москви не почала знову добровільно поступати, Тохтамиш послав до Москви своїх збирачів, причому без будь-якої охорони, що свідчить про його довіру до Московського князя Дмитрія і не очікування ним ворожих дій з боку підданих князя до його збирачів данини. І скоріш за усе, ординських збирачів данини убили без відома князя Дмитрія. І втік він до Костроми, боячись, що Тохтамиш, взявши Московський Кремль, не повірить у його непричетність до убивства збирачів данини і покарає на смерть. Однак хан Тохтамиш виявився вірним союзницькому договору, скоріш за усе усному, з Московським князем Дмитрієм, укладеному напередодні Куликовської битви, і не лише вибачив його за те, що у його князівстві убили підданих Орди, але і дозволив йому княжити далі, навіть не збільшивши розміру данини, тобто не забажавши компенсації за рік її несплати. Оце, на мій погляд, і є ще одним аргументом у підтвердження гіпотези професора Бебіка про те, що Куликовську битву виграв Дмитрій Донський у Мамаю не в якості основного супротивника, а в якості союзника Тохтамиша».

Про чергові річні збори Національної академії педагогічних наук України і пропозицію помириться з Євгеном Сулімою

У четвер 10 листопада 2011 року відбулися чергові річні збори Національної академії педагогічних наук України, головував на яких Президент НАПНУ, академік Василь Кремень.

До складу робочої президії зборів серед інших були запрошені і міністр МОНМС України Дмитро Табачник, і його перший заступник Євген Суліма. Як член Президії НАПНУ до складу робочої президії зборів увійшов і я. Тож мені з прийнятим у минулому році член-кореспондентом нашої академії Євгеном Сулімою довелося в президії її річних зборів сидіти майже поряд.

Нинішні річні збори НАПНУ були присвячені темі: «Інформатизація освіти в Україні: стан, проблеми, перспективи».

З основною доповіддю виступив перший віце-президент академії Василь Мадзігон.

Обговорення доповіді тривало з 11 годин до 13 години на ранішньому пленарному засіданні в актовій залі Інституту педагогіки НАПНУ та з 16 години до 17 години на вечірньому пленарному засіданні. А в проміжок часу з 14 години до 16 години доповідь обговорювалася на засіданнях відділень академії.

Після завершення обговорення загальними зборами була прийнята Постанова, лейтмотивом якої стала теза про те, що при формуванні тематики досліджень слід надавати пріоритет науково-дослідним роботам з інформатизації освіти з використанням інформаційно-комунікаційних технологій в навчальному процесі.

Хоча річні збори НАПНУ тривали лише один день – у четвер, мені довелося прибути до Києва двома днями раніше, оскільки у вівторок відбулося засідання Президії академії, в роботі якого мені як її члену необхідно було взяти участь, а у середу відділенням вищої освіти, членом якого є і я, разом з

відділенням професійної освіти і освіти дорослих проводився методологічний семінар на тему: «Концептуальні засади підвищення економічної ефективності системи професійної і вищої освіти», на якому я виступив з двома науковими доповідями, перша із яких називалась «Ендаумент-фонд як альтернативне джерело для підвищення фінансової стійкості вищого навчального закладу» і була підготовлена мною разом з моєю аспіранткою денної форми навчання Наталею Желюк, а друга називалась «Професійна підготовка у ВНЗ в контексті ідеології інтеграції навчання з виробництвом» і була підготовлена мною разом з моєю аспіранткою заочної форми навчання Оленою Мензул та її керівником по основному місцю роботи директором Інституту інтеграції навчання з виробництвом Віктором Мізерним.

Під час цих академічних заходів трапився цікавий епізод – до мене підійшов один із моїх колег академіків і завів розмову, суть якої зводилася до того, що негоже мені – одному із 15 академіків-засновників і члену президії академії «воювати» на сторінках свого сайту з член-кореспондентом академії Євгеном Сулімою, адже це ускладнює життя в першу чергу керівникам академії, які з одного боку не можуть не рахуватися з академіком-засновником, який до того ж є членом президії, але з іншого боку не вправі ігнорувати і першого заступника міністра, з яким доводиться розв'язувати багато спільних питань в галузі освіти.

А тому в академії визріла думка, що в інтересах спільної справи і для зміцнення злагоди в академічних рядах нас потрібно помирити. І за це готові взятись люди, достатньо авторитетні і для Суліми і для мене, які вважають, що навіть від «поганого» миру людям, котрі роблять спільну справу, більше користі ніж від «доброї» сварки. Тим паче, що перший крок у цьому напрямку я уже зробив, погодившись не виступати з трибуни на минулорічних загальних зборах академії проти обрання Євгена Суліми член-кореспондентом.

У відповідь я сказав своєму співбесіднику, що мені треба подумати, що, незважаючи на той перший крок в напрямку примирення, який я здійснив у минулому році на прохання одного із керівників академії, одразу погодитись на подальші кроки у напрямку примирення я не готовий, оскільки розумію, що в разі примирення мені доведеться вилучити усі матеріали, присвячені діяльності Євгена Суліми, не лише зі свого сайту, а і з тринадцятої книги моєї історико-публіцистичної серії, яка називатиметься «Початок електронного вибіркового літопису, або ранній постювілейний період» і охоплюватиме приблизно півторарічний відрізок мого життя, яку до кінця року я збираюсь завершити і віднести у досить авторитетне видавництво, з яким уже розпочав переговори про друкування цієї книги за мої власні кошти.

Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?

30 вересня 2011 року Президент України підписав Указ про присвоєння звання перших лауреатів нещодавно започаткованої Державної премії України в галузі освіти великій групі іменитих українських освітян, серед яких виявився і професор-нейрохірург із Національного університету «Львівська політехніка»,

доктор медичних наук з нейрофізіології Андрій Слюсарчук (Доктор Пі), якого нагороджено за створення методології запам'ятовування людським мозком великих масивів інформації.

Цікаво, що Андрія Слюсарчука Комітетом з Державних премій України в галузі освіти, який очолює міністр МОНМС Дмитро Табачник, було включено до проекту Указу про присвоєння звання лауреатів уже після того, як у травні цього ж року журналісткою Львівської газети «Експрес» Світланою Мартинець міністру було направлено листа, що Андрій Слюсарчук є самозванцем у медицині і що обидва його дипломи про закінчення медичних університетів у Москві і у Вінниці є фальшивими.

Однак міністр МОНМС Дмитро Табачник у листі-відповіді львівській журналістці у травні 2011 року написав, що її інформація є неправдивою, що у нього є підтвердження з Росії про те, що російський диплом про закінчення Андрієм Слюсарчуком у 1991 році медичного університету у Москві є справжнім. Але по тому, що із Московського медичного університету Світлані Мартинець була надана відповідь, що Андрій Слюсарчук ніколи у цьому університеті не навчався і диплома про його закінчення не отримував, можна зробити висновок, що доручення туди звернутись міністр Дмитро Табачник нікому зі свого відомства не давав. Як не доручав він нікому перевірити і те, чи закінчував Андрій Слюсарчук Вінницький медичний університет, про що свідчить його ігнорування цього фактору у відповіді Світлані Мартинець. А Світлана Мартинець, між тим, отримала відповідь із Вінницького медичного університету про те, що і в цьому університеті Андрій Слюсарчук ніколи не навчався і диплома про його закінчення не отримував.

До речі, в телевізійних новинах, присвячених арешту Андрія Слюсарчука, показали кадр, на якому було зображено диплом Слюсарчука про закінчення Вінницького медичного університету. Я звернув увагу на крупним планом показаний підпис ректора – «доктор медичних наук, академік НАМН України В. Мороз». Але ж, по-перше, на вузівських дипломах не ставляться наукові регалії ректорів, а лише підпис і прізвище. А по-друге, якщо диплом видано у 1991 році, то як Василь Мороз міг підписувати його як «академік НАМН України», якщо цю академію було створено лише у 1992 році і багато років Василь Мороз був лише її член-кореспондентом, а академіком він став лише два роки тому? Уже однієї із цих двох невідповідностей достатньо, аби стверджувати, що диплом про закінчення Вінницького медичного університету у Андрія Слюсарчука є підробленим.

Читаючи відповідь Дмитра Табачника журналістці Світлані Мартинець, кидається у вічі, що міністр ніякої уваги не надав інформації журналістки як про те, що для закінчення у 1991 році медичного університету у Москві Слюсарчуку потрібно було поступити в цей університет у віці 12 років, що не відповідало правилам прийому до вузів в СРСР, так і про те, що не міг Слюсарчук саме у ці ж роки одночасно навчатись і у Вінницькому медичному університеті, диплом про закінчення якого у нього теж датований 1991 роком, оскільки заочної форми навчання лікувальній справі у медичних вузах не було

ніколи, а одночасно навчатись на стаціонарі у Москві і у Вінниці Слюсарчуку неможливо було в принципі.

А журналістка Світлана Мартинець за допомогою колективу газети «Експрес» і після того, як міністр відмахнувся від її інформації, продовжувала своє розслідування і доказала, що у той час, коли згідно з дипломами Андрій Слюсарчук начебто навчався у Москві і у Вінниці в медичних університетах, він насправді навчався у Бердичеві у спецшколі для дітей з відхиленнями від норми і у Козятинському профтехучилищі. Про це вона розповіла на сайті www.expres.ua газети «Експрес» у публікації під заголовком «Перші жертви псевдопрофесора Пі» від 13.10 2011 р.

У цій же публікації Світлана Мартинець розповіла і про те, що ставить досліди на студентах Національного університету «Львівська політехніка» у своїй лабораторії, облаштованій у гуртожитку цього ж університету з дозволу його керівників, Слюсарчук уже 10 років, хоча працює у цьому університеті професором лише з 2009 року, Розповіла вона і про те, що лікує Слюсарчук, ставлячи наліво і направо студентам політехніки діагноз шизофренія, усіх їх психотропними ліками і наркотичними засобами, беручи за кожен цикл лікування цими ліками і засобами, в основному за допомогою крапельниці, тисячі доларів. І про те, скільки студентів батьки забрали уже з цього університету, спасаючи їх від лікування, нав'язаного Слюсарчуком. І про те, скільки разів батьки намагались порушити кримінальну справу проти цього псевдолікаря, але отримували відмову правоохоронних органів.

І ось нарешті кілька днів тому ми почули із повідомлень ЗМІ, що кримінальну справу проти Слюсарчука порушено і що його заарештовано, і що суд постановив на час слідства його тримати під вартою. Тож уже сама ця подія є першим підтвердженням того, що Світлана Мартинець розповіла про Андрія Слюсарчука правду. І ця правда виявилась жахливою. До речі, це сталося уже після того, як Міністерство внутрішніх справ очолив новий міністр.

Тож на сьогодні ми маємо факт, що Президент України Віктор Янукович з подачі Комітету, очолюваного Дмитром Табачником, присвоїв звання лауреата Державної премії України і саму премію у 150 тисяч гривень шахраєві і пройдисвіту Андрію Слюсарчуку, який, пред'явивши фальшиві дипломи і не маючи медичної освіти, займається медичною практикою і за інформацією Світлани Мартинець уже погіршив сотням своїх пацієнтів стан здоров'я.

А сам факт присвоєння Указом президента найвищої державної премії шахраєві логічно кваліфікувати як форму приниження президента держави з боку людей, які подали президенту цього шахрая на нагородження. Тож, я думаю, з огляду на крутий норів нашого президента, можна очікувати, що він це приниження цим людям так просто не спустить. І, я думаю, що після підтвердження слідством інформації, зібраної журналісткою Світланою Мартинець, «полетять» голови і у когось із тих, хто подавав Андрія Слюсарчука на премію, і хто рекомендував президенту присвоїти йому цю премію, і хто створював цьому шахраєві можливість безкарно калічити студентів. Адже, якщо президент цього не зробить, то люди думатимуть, що він і є головним покровителем Андрія Слюсарчука.

Про події, що супроводжували процес прийому до захисту докторської дисертації Олександра Мокіна

31 жовтня 2011 року закінчувався трирічний термін докторантури кандидата технічних наук, доцента та за сумісництвом завідувача кафедри відновлювальної енергетики і транспортних електричних систем та комплексів Олександра Мокіна.

Оскільки написання дисертації за темою: «Проблема ідентифікації моделей оптимального руху нелінійних, розподілених динамічних систем класу багатомасових електричних транспортних засобів та методологія її вирішення» він завершив ще у вересні 2011 року, виклавши паралельно її зміст в монографії і 31-й статті у 9-и наукових журналах за переліком ВАК України, географія яких налічувала 7 міст, то за узгодженням з завідувачами кафедри електромеханічних систем автоматизації у промисловості і на транспорті, професором Володимиром Грабком і кафедри електричних станцій та систем, професором Петром Лежнюком 14 жовтня було проведено міжкафедральний науковий семінар цих трьох кафедр – ВЕТЕСК, ЕМСАПТ, ЕСС, на якому Олександром Мокініним було здійснено попередній захист своєї докторської дисертації, представленої до захисту за науковою спеціальністю 01.05.02 – Математичне моделювання та обчислювальні методи. В роботі наукового семінару взяли участь 28 науковців із цих трьох кафедр та ще двоє запрошених докторів наук, професорів – членів докторської спецради за спеціальністю 01.05.02 – один із кафедри моделювання та моніторингу складних систем нашого університету та один із Вінницького національного аграрного університету. Тож із 30 учасників наукового семінару докторами наук, професорами були п'ятеро, причому четверо із них є спеціалістами саме з наукової спеціальності 01.05.02, за якою Олександр Мокін представив до захисту докторську дисертацію, і лише один – професор Володимир Грабко, він же завідувач кафедри ЕМСАПТ, він же ректор університету є спеціалістом з наукової спеціальності 05.13.05 – Комп'ютерні системи і компоненти. Головував на цьому міжкафедральному науковому семінарі завідувач кафедри ЕСС, доктор технічних наук, професор Петро Лежнюк.

Доповідав свою дисертацію, супроводжуючи доповідь демонстрацією слайдів, на які були винесені основні результати, Олександр Мокін протягом 35 хвилин, потім відповідав на запитання, яких було задано біля двох десятків.

Після цього в обговоренні виступили доктори наук Володимир Грабко, Василь Лисогор і Петро Лежнюк. Усі вони відзначили високий науковий рівень дисертації, її відповідність науковій спеціальності, за якою дисертацію представлено до захисту, і рекомендували дисертацію Олександра Мокіна до захисту на докторській спецраді, яка функціонує при нашому університеті під керівництвом завідувача кафедри автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки, доктора технічних наук, професора Романа Кветного. Оскільки усі троє є членами цієї спецради, то вони оголосили, що під час захисту будуть дисертацію підтримувати.

Усі присутні на цьому семінарі одноголосно підтримали пропозицію головуючого професора Петра Лежнюка рекомендувати дисертацію Олександра Мокіна до захисту у докторській спецраді при нашому університеті.

Після цього, оформивши усі необхідні супровідні документи, Олександр Мокін 28 жовтня 2011 року, тобто за три дні до завершення докторантури, офіційно подав свою дисертацію у спецраду, вручивши її за узгодженням з головою спецради Романом Кветним вченому секретареві спецради Сергію Захарченку. Останній, перевібивши усі супровідні документи і оформлення дисертації на відповідність вимогам ВАК України, вийшов з пропозицією на голову спецради про скликання засідання ради на предмет призначення комісії по розгляду дисертації для складення експертного висновку стосовно готовності дисертації до захисту за змістом і її відповідності вимогам ВАК України.

Голова спецради за узгодженням з ректором університету призначив засідання ради з цього приводу на понеділок 14 листопада 2011 року. Але ще до цього засідання відбулися події, які ординарними класифікувати важко.

У четвер 9 листопада, коли я перебував у Києві на річних зборах Національної академії педагогічних наук України, ректор нашого університету Володимир Грабко викликав до себе в кабінет Олександра Мокіна і протягом години намагався переконати його забрати дисертацію зі спецради. Мотивація у Володимира Грабко була така – він доповів першому заступнику міністра Євгену Сулімі про те, що син экс-ректора Бориса Мокіна Олександр Мокін представив до захисту докторську дисертацію, на що Євген Суліма йому наказав у будь-який спосіб не допустити цього захисту, погрожуючи в противному разі віднайти таких експертів, які доведуть, що дисертація не заслуговує на позитивну оцінку, після чого спецраду при нашому університеті буде ліквідовано.

Оскільки Олександр Мокін відмовився відкликати дисертацію зі спецради, то в наступні дні ректор Володимир Грабко, який лише місяць тому високо оцінював його дисертацію і на міжкафедральному семінарі привселюдно заявляв, що буде її підтримувати під час захисту у спецраді при ВНТУ, почав негативно висловлюватись стосовно неї у присутності деяких членів цієї спецради і пропонувати їм на угоду Євгену Сулімі на засіданні спецради 14 листопада прийняти рішення про її неготовність до захисту і про необхідність повернення дисертації Олександр Мокіну для доопрацювання.

Тож 14 листопада засідання спецради у питанні призначення комісії для розгляду дисертації Олександра Мокіна стосовно її готовності до захисту розпочалося з того, що виступив ректор університету, член цієї ж спецради, але з іншої спеціальності, професор Володимир Грабко і відкритим текстом сказав, що перший заступник міністра Євген Суліма проти того, щоб син экс-ректора Мокіна захищав дисертацію у такому молодому віці, а тому запропонував спеціалістам з наукової спеціальності, за якою дисертація прийнята до розгляду, оцінити дисертацію Олександра Мокіна як таку, яка не готова до

захисту. В противному разі Суліма пообіцяв знайти спосіб, щоб закрити нашу спецраду.

Після Володимира Грабка виступив я. Я не буду розповідати, що говорив, але, думаю, що мої аргументи виявились переконливими, оскільки коли після мого виступу голова спецради Роман Кветний поставив на голосування пропозицію про прийняття дисертації Олександра Мокіна до розгляду і призначення комісії для її попередньої експертизи, то усі присутні члени спецради окрім професора Володимира Грабка цю пропозицію підтримали. До речі, склад запропонованої комісії – Лежнюк, Лисогор, Лужецький – визначеним по-іншому бути не міг, оскільки мене не можна було включати до складу комісії тому, що я є батьком дисертанта, Кветного не можна було включати до складу комісії тому, що він є головою ради, а шостого члена ради з цієї наукової спеціальності 01.05.02 киянина Данілова не можна було включати до складу комісії тому, що ще раніше він погодився бути офіційним опонентом цієї дисертації від спецради.

Як будуть розвиватися події далі, я опишу пізніше.

Короткий репортаж про звітно-виборну конференцію Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України

25 листопада 2011 року в актовому залі Вінницької обласної державної телерадіокомпанії відбулася звітно-виборна конференція Вінницької обласної організації Національної спілки журналістів України.

Із 89 обраних делегатів в роботі конференції взяли участь 79.

Конференція заслухала і оцінила позитивно звіт виконувача обов'язків голови Вінницької обласної організації НСЖУ Василя Паламарчука та звіт голови Комітету по нагляду за дотриманням Статуту Омельяна Костка, в обговоренні яких взяли участь більше 10 делегатів.

Найбільше запам'ятались виступ голови Вінницької облдержтелерадіокомпанії Коваленко, яка закликала журналістів не зациклюватись на негативі, а висвітлювати в першу чергу позитивні здобутки влади, та виступ заступника голови Вінницької обласної організації НСЖУ Дмитрука, який закликав журналістів бути не обслугою влади, а опонентом.

Більшістю голосів делегатів конференції головою Вінницької обласної організації НСЖУ на наступні 5 років обрано Василя Паламарчука, який виконував обов'язки голови останні півтора роки після смерті від повторного інсульту колишнього голови нашої обласної організації Володимира Лисенка.

Одним із 19 кандидатів до складу бюро Вінницької обласної організації НСЖУ було запропоновано обрати і мене. Але я взяв самовідвід, супроводивши його такими словами: «Шановні колеги! Я є професором університету, ученим, для якого журналістика хобі. Я уже двічі обирався до складу бюро нашої обласної організації, і, чесно признаюсь, протягом 10 років перебування у бюро окрім участі в його засіданнях більше ніякої організаційної роботи не виконував. А вам для захисту ваших інтересів у бюро необхідно обирати не почесних сумісників, а активних професіоналів. Тому пропоную замість мене

включити в число кандидатів на обрання до складу бюро якогось вашого колегу професіонала. Я ж і далі писатиму публіцистичні книги і вестиму аналітичний огляд новин на своєму сайті, не супроводжуючи їх муками совісті, обумовленими тим, що, будучи членом бюро, ніякого вкладу в роботу цього бюро не вношу».

Делегати конференції з розумінням поставились до мого прохання і внесли іншу кандидатуру замість мене. До речі, слідом за мною попросили самовідвід також заступник голови обласної журналістської організації письменник Олександр Дмитрук та заступник начальника управління внутрішньої політики облдержадміністрації Володимир Лазаренко, які, як і я, теж уже відпрацювали у складі бюро Вінницької обласної організації НСЖУ два терміни і побажали надати можливість проявити організаторські здібності іншим.

Один із можливих варіантів відповіді на запитання: «Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?»

У заголовок моєї публікації від 20 листопада 2011 року в розділі «Новини» мого сайту було винесено поставлене мною ж запитання: «Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?»

Львівська газета «Експрес» у публікації «Таємні покровителі «Доктора Пі» від 24 листопада 2011 року, з якою можна ознайомитись також і на її сайті expres.ua в розділі «газета Експрес-онлайн», дає один із можливих варіантів відповіді на це запитання, в якому згадані поіменно (і здебільшого з портретами) багато із тих людей, завдяки яким випускник Бердичівської школи для дітей з відхиленнями від норми і Козятинського залізничного профтехучилища Андрій Слюсарчук, не маючи ніякої медичної освіти і вищої освіти взагалі, не володіючи ніякими спеціальними знаннями і талантами, досяг тієї слави геніального професора-нейрохірурга з надприродною пам'яттю і з ні з ким не порівняними знаннями функцій мозку, яка ще не так давно супроводжувала кожную появу цього сучасного Остапа Бендера на радіо, телебаченні та на будь-яких зібраннях української еліти, і завдяки якій Комітет з Державних премій України в галузі освіти присудив йому у цьому році Державну премію України, а Президент України Віктор Янукович своїм указом це рішення Комітету затвердив.

Тож усіх читачів мого сайту, які бажають ознайомитись з цим варіантом відповіді, я відсилаю на вказаний вище сайт газети «Експрес», яка до того ж обіцяє у своєму наступному випуску у наступний четвер (1 грудня 2011 року) продовжити публікацію свого розслідування стосовно Андрія Слюсарчука і його покровителів з наведенням ксерокопій документів, котрі супроводжували і присудження йому наукового ступеня доктора медичних наук, і присвоєння вченого звання професора нейрохірургії, і висунення його у парі з його ж шофером на присудження Державної премії України в галузі освіти. Обіцяю, скучно не буде. І Конан Дойль і Ільф з Петровим позаздрили б.

До речі, у №43 за 25 листопада – 2 грудня 2011 року газети «Дзеркало тижня», зміст якого є і на її сайті dt.ua, у публікації Олега Покальчука «Влада й негідники: бій з тінню» в розділі «Соціум» автор подає не лише факти, додаткові до тих, які виявлені стосовно діяльності Андрія Слюсарчука львівськими журналістами газети «Експрес», але і здійснює аналіз самої появи цього псевдопрофесора нейрохірургії, як соціального явища. Теж раджу ознайомитись.

Отаку публікацію я здійснив на своєму сайті 26 листопада 2011 року під тим же заголовком, що і винесений в заголовок цього підрозділу книги.

Постскрипtum 1: оскільки моя книжка пишеться у формі літопису, то за специфікою жанру доцільним є не лише відсилання читачів до статті «Таємні покровителі «Доктора Пі» у Львівській газеті «Експрес» від 24 листопада 2011 року, але і законним є приведення у книзі наведених у тій статті прізвищ отих самих «таємних покровителів». Я список цих «таємних покровителів» подаю у тому порядку, в якому вони приведені Світланою Мартинець і Ігорем Починком у їхній статті «Таємні покровителі «Доктора Пі».

Почну, як і львівські журналісти, з «хрещеного батька» Слюсарчука, колишнього завідувача кафедри «Комп'ютерні системи і мережі» Національного університету «Львівська політехніка», доктора технічних наук, професора Пасічника В.В., для якого «Доктор Пі» був «об'єктом досліджень», який є автором міфу про суперпам'ять і медичні суперздібності Слюсарчука, організатором «експерименту» по перевірці цих «здібностей» з залученням фіктивних членів експертної комісії, які підтвердили «чистоту і достовірність» цього «липового» експерименту, навіть не будучи присутніми під час його проведення.

Не меншу роль в створенні міфу про суперпам'ять Слюсарчука відіграв і професор кафедри, очолюваної професором Пасічником В.В., доктор технічних наук, професор Юрій Нікольський, який на думку львівських журналістів був організатором технічного забезпечення псевдонаукових фокусів Слюсарчука, пов'язаних із запам'ятовуванням Слюсарчуком великих обсягів текстової інформації та здійсненням математичних операцій з багатоцифровими числами.

Далі у цитованій статті згадується колишній голова ВАК України, академік НАН України Мачулін В., який за посадою є причетним до організації підтвердження присудженого «петеушникові» Слюсарчуку, котрий немає ніякої вищої освіти, наукового ступеня доктора медичних наук за науковою спеціальністю «нейрохірургія».

За ними у список «таємних покровителів» попав міністр МОНМС Дмитро Табачник, який у листах-відповідях до Львівської прокуратури і до редакції газети «Експрес» підтвердив, що Слюсарчук має вищу медичну освіту, а також особисто підписав виданий у МОНМС України Слюсарчуку атестат професора по кафедрі нейрохірургії та головував на засіданні Державного комітету по присудженню Державної премії України в галузі освіти, на якому Слюсарчуку було присуджено почесне звання Лауреата цієї премії, і включив його у проект Указу Президента України про присудження вищевказаної премії у 2011 році.

Далі фігурують два чиновники МОНМС, підлеглих міністру Табачнику, – директор департаменту по роботі з персоналом і керівними кадрами МОНМС Некраса Ігор та його підлеглий, начальник відділу організаційно- кадрової роботи та заохочень Нагірний Сергій, які готували усі необхідні документи щодо присвоєння Слюсарчуку вченого звання професор та проекти листів-відповідей міністра прокурорам і журналістам.

А далі у статті фігурують два прокурори – заступник прокурора Львівської області Татарин Б., котрий керував перевіркою заяви журналістів про відсутність у Слюсарчука дипломів про вищу освіту і несе відповідальність за недостовірні висновки цієї перевірки, та помічник прокурора Львівської обласної прокуратури Дунас Т., який за дорученням Татарина Б. підписав «індульгенцію» Слюсарчуку, підтвердивши наявність у нього дипломів про вищу освіту при їх фактичній відсутності.

А далі журналісти розповідають про директора Бердичівського спеціалізованого навчального закладу, що розташований у приміській зоні Гришківці, Громницьку Ж., її заступника Поліщук Л. та директора Козятинського професійно-технічного училища залізничного транспорту Стецюка А., які давали неправдиву інформацію журналістам, заявляючи, що Слюсарчук у них ніколи не навчався, та організували знищення офіційних документів, котрі підтверджували його навчання у цих закладах (до речі, саме в ті роки, коли за датами у підроблених дипломах Слюсарчук начебто навчався у Москві у Російському державному медичному університеті та у Вінницькому національному медичному університеті).

Потім у статті згадуються Президенти України Віктор Ющенко і Віктор Янукович, перший із яких визнав «таланти» Слюсарчука і розпорядився підготувати проект указу про створення для Слюсарчука Науково-дослідного інституту мозку, а другий розпорядився продовжити процес підготовки до відкриття Інституту мозку і підписав поданий головою Комітету з Державних премій в галузі освіти проект Указу Президента, в якому Слюсарчук і його шофер Червоний Олександр, який був поданий у представленні Львівської політехніки як молодший науковий співробітник кафедри комп'ютерних систем і мереж НУ «ЛП», оголошувались Лауреатами цієї премії.

Далі у статті згадуються Микола Поліщук, який під час роботи міністром охорони здоров'я, будучи одночасно за сумісництвом і завідувачем кафедри нейрохірургії Київського медичного університету післядипломної освіти, прийняв Слюсарчука на роботу на посаду професора кафедри, та Марина Ставнійчук, яка, працюючи заступником глави Адміністрації Президента, своєю участю у деяких «трюках» Слюсарчука сприяла його популяризації.

Не забули автори статті і про своїх колег, які в ЗМІ рекламували суперздібності Слюсарчука, – Юрченка І., котрий вів програму «Ігри розуму на радіо «Ера-ФМ», Кривулю С., який прославляв Слюсарчука на сайті «Обозреватель», Єгорова О., котрий героїзував Слюсарчука у програмі «Неформат», та Кириндіясова Г., котрий працює прес-секретарем уповноваженої з прав людини і теж доклав зусиль до реклами здібностей Слюсарчука.

А далі у статті називаються прізвища і роль членів безпосередньої «Бригади» Слюсарчука. До уже згаданих вище професорів Пасічника В. і Нікольського Ю. та шофера Червоного О. до складу цієї бригади входили:

- Шмаков О., який у «Бригаді» виконував функції фінансового директора, а до цього працював митником «Рави Руської»;

- Ференц, який виконував функції юридичного консультанта «Бригади», працюючи одночасно помічником прокурора Іршави;

- Макогон Ю., який працював у Львівській обласній прокуратурі і на думку львівських журналістів забезпечував «дах» Слюсарчуку та його «Бригаді» у правоохоронних органах;

- Гучко Любомир – кур'єр «Бригади»;

- програміст – людина настільки утаємничена, що львівські журналісти лише мають його фото за комп'ютером, але до прізвища ще не докопались;

- депутат Д.С. із Закарпаття – друг Слюсарчука.

Хто і що робили більшість із цих людей, достатньо детально описано цими ж львівськими журналістами у їхній наступній статті «Збоченці міністра Табачника», яка вийшла у Львівській газеті «Експрес» за 1-е грудня 2011 року.

У цьому ж випуску «Експресу» є і ще одна стаття Світлани Мартинець та Ігоря Починка, що вийшла під назвою: «Псевдолікар знову взяв у руки скальпель, і знову вбив», в якій описуються нові злочини Слюсарчука, – а в обох цих статтях з'являються нові діючі особи з «Бригади» Слюсарчука, такі як колишній директор кадрового департаменту МОНМС, а нині народний депутат України за списком Партії регіонів Баранов-Мохорт С., начальник відділу колишньої ВАК України Петров М.П., ректор Національного університету «Львівська політехніка» професор Бобало Ю., акушер-гінеколог Лариса Притуляк та цілий список поважних учених, які тоді були використані «втемну» при створенні разової спецради для переатестації докторської дисертації Слюсарчука, захищеної начебто в Росії з грифом «Таємно».

Я про усі ці події переоповідати не буду – це треба читати в оригіналі у вказаних вище статтях львівських журналістів, опублікованих на сторінках та на сайті газети «Експрес».

А я лише зверну вашу увагу, шановні мої читачі, на таку цікаву обставину: у статтях львівських журналістів згадані начальник та підлеглі першого заступника міністра МОНМС Євгена Суліми, але його прізвище ніде не згадується, хоча, як відомо, саме він є головним втілювачем в життя усіх ідей, які генерує міністр Дмитро Табачник, і саме лише після отримання його вказівок приступають до виконання будь-яких і будь-чиїх доручень його прями підлеглі. Тож логічно припустити, що або саме Євген Суліма був тим, хто передав львівським журналістам оригінали документів, підписаних стосовно Слюсарчука міністром Табачником і головою ВАК Мачуліним, а тому в знак подяки журналісти не ввели його прізвище в рамки своїх статей, або ж, навпаки, журналісти його прізвища не згадують саме тому, аби і начальник і підлеглі Євгена Суліми подумали, що він і є інформатором журналістів, відводячи цим самим підозру від дійсного інформатора. Я думаю, що це скоро з'ясується.

Чому у Німеччині немає бажаючих встановлювати пам'ятники Гітлеру, а в Україні бажаючі встановлювати пам'ятники Сталіну знаходяться?

Чому у Німеччині немає бажаючих встановлювати пам'ятники убивці мільйонів людей Гітлеру, а в Україні знаходяться бажаючі встановлювати пам'ятники його політичному двійнику Сталіну, який убив людей навіть більше ніж Гітлер?

Таке запитання у програмі «Факти тижня» на телеканалі ICTV у неділю 27 листопада 2011 року прозвучало із уст ведучої цієї програми Оксани Соколової під час інтерв'ю, яке вона брала у відомого російського телеведучого, можливо останнього демократа на російському телебаченні Володимира Познера, запрошеного на телеканал ICTV для участі у висвітленні теми, присвяченої 65-річному ювілею Нюрнберзького процесу над фашизмом.

Відповідь Володимира Познера у вільному викладі прозвучала так – Сталіним злочинів проти людства було скоєно не менше ніж Гітлером з різницею лише у тому, що за наказом чи за згоди Гітлера знищувались мільйони представників інших народів для забезпечення добробуту німців, а за наказом чи за згоди Сталіна знищувались мільйони представників свого народу для забезпечення добробуту лише тих, хто гарно прислужував створеному Сталіним режиму. Але уже багато років в шкільних підручниках і в Україні, і в Росії ні про злочини Сталіна проти власного народу, ні про його дружбу з Гітлером, ні про кривавий поділ ними Європи на сфери впливу не пишуть, тому наступні покоління і в Україні і в Росії починають спокійно сприймати спроби ще живих сталіністів відродити до нього пам'ять, як до умілого менеджера соціалістичної епохи і творця перемоги над фашизмом. У той час як у німецьких підручниках пишуть про злочини Гітлера проти людства, а у школах Німеччини, в одній із яких навчається і онук Познера, вчать, що до злочинів Гітлера причетний і німецький народ, який привів його до влади і підтримував, а тому кожен німець повинен нести у своїй пам'яті відчуття провини перед іншими народами. І відчуття вихованої школою цієї провини навіть у наступних поколіннях, непричетних до злочинів Гітлера, формує протест у кожного німця проти встановлення пам'ятників Гітлеру.

І саме Нюрнберзький судовий процес, на думку Володимира Познера, став каталізатором антифашистського виховання усієї німецької нації.

А над сталінізмом судового процесу не було, сталінських поплічників від керівництва державою ні на якому рівні не було усунуто, тому під впливом цих сталіністів із шкільних підручників почали зникати розділи, присвячені злочинам Сталіна, про які заговорили вголос у 60-і роки минулого століття. А вчителі ні у радянських школах, ні в українських ніколи не намагались і не намагаються прищепити своїм учням почуття провини за сталінські злочини. Тож нічого дивного немає у тому, що жоден німець не буде ініціювати встановлення пам'ятника Гітлеру, у той час, як немало знайдеться таких і росіян, і українців, які і ініціюватимуть, і підтримуватимуть встановлення пам'ятників Сталіну.

Від себе додам. Більшість тих ветеранів, яких переслідували сталінські поплічники, відправляючи у концтабори і на заводи ГУЛАГу, та які кували перемогу над гітлерівською Німеччиною і її фашистськими союзниками на фронтах Другої світової війни, уже померли. А серед ветеранів, що ще є живими, багато ще є тих, які служили в охоронних загонах ГУЛАГу, в «заградотрядах» НКВС, у армійських відділах СМЕРШу, на тилових складах – тобто саме тих сталінських поплічників, які не ризикували життям на фронтах, які не отримували поранень, які отримували кайф суперменів, влаштовуючи розстріли, які добре харчувались, а тому і живуть довше. Ось під впливом саме цієї частини ветеранів окремі представники молодшого покоління, виховані школою і суспільством, котре не спромоглося у судовому процесі засудити злочини сталінізму, сьогодні ініціюють і встановлюють пам'ятники Сталіну і його соратникам як у вигляді монументів, так і у вигляді назв вулиць і площ в українських містах. І я прошу вибачення у тих уже небагатьох справжніх ветеранів, які дожили до сьогоднішніх днів, за критичні зауваження до тих їхніх однолітків, яких я відніс до сталінських поплічників. Я, як і усі інші українці, хто не воював під час Другої світової війни, щиро вдячний вам, справжнім захисникам Вітчизни, за те, що ви перемогли гітлерівську Німеччину та її сателітів, викорчували коріння фашизму і не дозволили нас перетворити на рабів для обслуговування окупантів. І, я вірю, що злочини сталінського режиму рано чи пізно будуть засуджені в судовому порядку, і що з часом жоден українець не бажатиме у будь-якій формі увіковічнювати Сталіна.

До речі, через день після телетрансляції на ICTV цього інтерв'ю з Володимиром Познером у Вінниці в бібліотеці ім. Тимірязєва о 17-й годині розпочався «круглий стіл», присвячений значенню для українського народу і світу Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 року як акту підтвердження проголошеної Верховною Радою УРСР 24 серпня 1991 року незалежності України. Я брав участь у цьому «круглому столі» і як безпосередній учасник тих подій – депутат Верховної Ради УРСР 12-го скликання, і як представник партії ВО «Батьківщина». З репортажем про мою позицію під час «круглого столу», опублікованим прес-службою партії ВО «Батьківщина» під заголовком «Референдум – найдемократичніший спосіб народовладдя», можна ознайомитися на сайті Вінницької обласної організації партії ВО «Батьківщина» (byut.vn.ua). Але багато хто із вас, шановні жителі Вінниччини, з цією моєю позицією міг ознайомитись ще цього ж дня, слухаючи «прямий ефір» на телестудії ВДТ-6 у програмі «Політрада», котра розпочалася о 19 годині 15 хвилин, у якій я брав участь у тій же якості і доносив до глядачів ту ж саму позицію, що і під час «круглого столу» годиною раніше.

А чи не станеться отак?

У жовтні та листопаді 2011 року Кабмін України видав кілька доленосних розпоряджень, за одним із яких у підпорядкування Міністерству освіти і науки, молоді та спорту передані вищі навчальні заклади медичного профілю, а за

іншими у підпорядкування МОНМС передані аграрні вищі навчальні заклади та залізничні.

Тож віднині уже немає ніяких перепон для реалізації в Україні однієї із ідей, досить давно озвученої владою, стосовно об'єднання в регіонах різнопрофільних вищих навчальних закладів у багатотисячні регіональні університети з метою зменшення загальної кількості вищих навчальних закладів в Україні на порядок і переходу від нинішніх більше ніж 800 ВНЗ I-IV рівнів акредитації до порядку 80 потужних університетів, що урівняє Україну за цим параметром з такими європейськими країнами як Франція і Німеччина, котрі за територією є меншими за Україну, але за кількістю населення дещо більшими.

Оцей міф, що в Україні створено на порядок більше вищих навчальних закладів ніж у провідних європейських країнах, повторюється як догма чи заклинання із року в рік усіма нашими освітніми міністрами і президентами, незалежно від кольору їхніх політичних прапорів.

Але давайте ми з вами прочитаємо, що пише Дмитро Шулікін в головній нашій освітянській газеті «Освіта України» у №93-94 за 5 грудня 2011 року у рубриці «Освіта у світі» у статті «Побачити Париж і...отримати диплом. Вища французька освіта користується стабільним попитом у всьому світі. Не виняток і Україна...». Я наведу три цитати із цієї статті.

Цитата перша зі «Вступу»: «На відміну від Великої Британії і США, де система освіти значною мірою комерціалізована, у Франції вона залишається в основному бюджетною. Ця країна посідає третє місце у світі за кількістю студентів вищих навчальних закладів».

Цитата друга із розділу «Сорбонна не для всіх»: «Здебільшого університети, яких у країні 84, багатопрофільні і мультидисциплінарні. Університетська освіта в державних ВНЗ, як ми уже згадували, безкоштовна. Держава виділяє з бюджету від 8 до 14 тисяч євро на рік на кожного студента, незалежно від того, француз чи іноземець».

Цитата третя із розділу «Вищі школи – елітарна освіта»: «Особливість освіти у Франції – існування так званих вищих шкіл. Більшість з них було засновано на початку ХІХ століття як альтернативу університетській освіті. Потрапити до них складніше, ніж до університету. Диплом вищої школи дає найширші можливості, адже ці заклади, тісніше, ніж класичні університети, співпрацюють з роботодавцями, тому й рівень працевлаштування вищий. Є різноманітні вищі школи: інженерні, аграрні, мистецькі, бізнес-школи, архітектурні тощо – загалом понад три тисячі. Традиційно навчання тут триває три роки. Та спершу потрібно закінчити дворічні підготовчі класи до проходження конкурсу. Здебільшого такі класи діють при ліцеях, але є й інтегровані в самих школах. Мабуть, це найліпша і найякісніша французька освіта... Адже, якщо подивитись, хто очолює найбільші світові корпорації, там буде чимало випускників французьких вищих шкіл, зокрема інженерних».

Я, до речі, кілька років тому, ще будучи ректором Вінницького національного технічного університету, перед поїздкою до Дрезденського університету, з яким ми виконували спільний проект за програмою Темпус,

цікавився структурою вищої освіти у Німеччині і можу відповідально стверджувати, що у Німеччині вищих шкіл з інженерії, агрономії, архітектури, бізнесу тощо, які там називаються Hochschule і функціонують по типу французьких профільних вищих шкіл, не менше, ніж у Франції.

У зв'язці з наведеними цитатами я хочу звернути вашу увагу, шановні читачі, на таку деталь. Ознайомлення з програмами дворічних підготовчих класів, інтегрованих до трирічних французьких вищих шкіл, дає мені підставу стверджувати, що в цих класах майбутні студенти профільних вищих шкіл вивчають вищу математику, фізику, хімію, нарисну геометрію, історію, філософію, культурологію, іноземні мови, право та інші природничі і гуманітарні дисципліни у тих же обсягах, у яких ці дисципліни вивчаються у наших профільних вищих навчальних закладах, таких, наприклад, як технічні університети, в яких на ці дисципліни разом з фізкультурою припадає до 40% навчального часу, виходячи з п'ятирічного терміну навчання. Тобто, і у наших вищих навчальних закладах на вивчення природничих і гуманітарних дисциплін витрачається два роки, а на вивчення дисциплін, які формують спеціальність, сумарно витрачається лише три роки. А звідси висновок – за переліком дисциплін, програмами і часом їх вивчення та статусом диплома наші профільні університети з п'ятирічним терміном навчання нічим не відрізняються від французьких трирічних профільних вищих шкіл з інтегрованими дворічними підготовчими класами.

Із вище викладеного однозначно витікає, що заяви українських високих державних діячів стосовно того, що в Україні вищих навчальних закладів більше, ніж у Франції і Німеччині, не мають ніякого об'єктивного підґрунтя, оскільки у дійсності вищих навчальних закладів в Україні у чотири рази менше, ніж, наприклад, у Франції, по якій конкретні цифри навів у цитованій мною статті Дмитро Шулікін. А класичних університетів, до переліку яких в Україні можна віднести не більше десяти вищих навчальних закладів типу Київського чи Львівського національного університетів, у нашій державі взагалі у вісім разів менше, ніж у Франції.

І уся біда наша полягає не у завеликій кількості вищих навчальних закладів в Україні, а у тому, що після проголошення незалежності ми кинулися не лише політехнічні інститути, яких в УРСР було лише сім, а і усі профільні інститути типу медичних, педагогічних, аграрних, машинобудівних тощо теж перейменовувати на університети, довівши у такий спосіб число університетів в Україні до трьох сотень. А перейменувавши технікуми та деякі профтехучилища, що дають середню спеціальну освіту, у вищі навчальні заклади I-го та II-го рівнів акредитації, ми абсолютно не об'єктивно і безпідставно вивели число вищих навчальних закладів в Україні на рівень 800.

Тож, якщо ми повернемо профільним вищим навчальним закладам ті назви, які вони мали в УРСР, наприклад, у Вінниці Вінницькому національному технічному університету повернемо назву Вінницький політехнічний інститут, Вінницькому національному медичному університету повернемо назву Вінницький медичний інститут, Вінницькому державному педагогічному університету повернемо назву Вінницький державний педагогічний інститут,

Вінницькому національному аграрному університету повернемо назву Вінницький аграрний інститут, а технікуми введемо за межі вищої освіти, то і Францію і Німеччину нам доведеться ще дуже довго доганяти і по кількості класичних університетів і по кількості вищих навчальних закладів взагалі.

До речі, в Європі у назві вищого навчального закладу слово «інститут» теж не є рідкістю. Наприклад, 15 років тому наш тоді ще Вінницький державний технічний університет в рамках виконання проекту по програмі Темпус успішно співпрацював з Лундським технологічним інститутом із Швеції, який за переліком спеціальностей та кількістю студентів був майже тотожним нашому. А у США Масачузетський технологічний інститут не соромиться того, що він інститут, і не перейменовується на університет, але це не заважає йому із року в рік стабільно входити в десятку найкращих вищих навчальних закладів нашої планети.

Але в рамках руху нашої держави в європейському напрямку можна перейменування українських профільних університетів здійснити і на французький чи німецький манер, тобто Вінницький національний технічний університет, наприклад, назвати Вінницькою вищою політехнічною школою чи Вінницькою вищою школою політехніки, Вінницький державний педагогічний університет назвати Вінницькою вищою школою педагогіки, Вінницький національний медичний університет назвати Вінницькою вищою школою медицини, а Вінницький національний аграрний університет назвати Вінницькою вищою школою агрономії і агротехніки.

І тоді відпаде необхідність в штучному об'єднанні нинішніх різнопрофільних університетів в регіональні, тим паче, що, наприклад, десяток різнопрофільних університетів у Дніпропетровську об'єднувати в один все одно недоцільно, а 38 вищих навчальних закладів III та IV рівнів акредитації у Харкові об'єднувати в один взагалі безглуздо.

Але, якщо метою передачі у підпорядкування МОНМС аграрних університетів і наділення їх статусом структурних підрозділів регіональних університетів є відчуження і продаж тих сотень гектарів землі, якими кожен із них сьогодні володіє як лабораторною базою, метою передачі у підпорядкування МОНМС медичних університетів і наділення їх аналогічним статусом є відчуження і приватизація університетських клінік, а метою створення регіональних університетів шляхом об'єднання нинішніх різнопрофільних вищих навчальних закладів з одночасним зменшенням державного замовлення з неprestижних спеціальностей є відчуження і приватизація навчальних корпусів, які стануть «лишніми» для регіональних університетів за критерієм забезпечення нормативних значень площі в перерахунку на одного студента, то навряд чи наведені мною аргументи справлять якесь позитивне враження на керівників нашого міністерства.

І якщо ця мета з часом проявиться насправді, то українські регіональні університети почнуть штампувати агрономів, які землю бачитимуть лише у кімнатних вазонах, та лікарів, які оперуватимуть пацієнтів, маючи лише практику вирізання ножицями шматків людських органів із анатомічних атласів.

Доля генерала Норьєги як попередження для правителів держав, причетних до знищення політичних опонентів не політичними методами

На минулому тижні, тобто у першій декаді грудня 2011 року, у віці 77 років вийшов із французької в'язниці экс-президент Панами, генерал Норьєга, який відсидів у цій в'язниці 17 з половиною років за відмивання «брудних» коштів, розміщених у французьких банках.

Взагалі-то панамський президент французьким судом був засуджений до 40 років ув'язнення, але за зразкову поведінку йому скоротили термін ув'язнення до 17,5 років.

Але вийшов генерал Норьєга не на волю, а відправлений французькими властями до в'язниці у Панамі, де з його прибуттям розпочнеться судове розслідування причетності генерала до організації фізичного знищення політичного опонента напередодні останніх для Норьєги президентських виборів.

Генерал Норьєга як президент Панами, територією якої проходить знаменитий Панамський канал, котрий з'єднує Атлантичний океан з Тихим найкоротшим водним шляхом, у 90-х роках минулого століття був ставлеником такого могутнього сусіда як США. Але, переконавшись у тому, що їх ставленик погруз у корупції і мільярдами «відмиває» брудні гроші, переправляючи їх до французьких банків, США за політичної підтримки більшості країн ООН за допомогою своїх військ, які за міжнародною угодою забезпечували охорону Панамського каналу, заарештували Норьєгу і віддали французькому правосуддю, яке і визначило йому термін ув'язнення у 40 років.

А поки скинутий могутнім сусідом президент Панами сидів у французькій в'язниці під слідством, панамські слідчі знайшли докази того, що саме він був організатором фізичного знищення свого політичного опонента напередодні його останніх президентських виборів. Тож ще тоді нові власті Панами звернулись із проханням до Франції, аби вона в разі дострокового закінчення терміну ув'язнення не випускала генерала Норьєгу на волю, а переправила його під конвоєм до панамської в'язниці для звернення правосуддя над ним ще й за законами Панами за організацію фізичного знищення свого політичного опонента. Франція погодилась. Тож доведеться генералу Норьєзі останні роки свого життя доживати у набагато менш комфортабельній за французьку панамській в'язниці.

Доля генерала Норьєги свідчить про те, що в разі, якщо правитель якоїсь країни організовує знищення свого політичного опонента, то навіть, якщо він залякав свій народ і користується покровительством могутньої сусідньої держави, все одно рано чи пізно настане час, коли внаслідок того, що він переступить межу в корупційних діяннях чи переслідуваннях своїх підлеглих і під впливом світової спільноти втратить підтримку керівників країни-покровительки, доведеться нести кримінальну відповідальність за скоєне і завершувати залишок свого життя у в'язниці з конфіскацією усього того, що нажито неправедно не лише ним самим, а і усіма його близькими родичами.

Ще один варіант відповіді на запитання: «Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?»

В інформації, розміщеній на моєму сайті 20 листопада 2011 року під заголовком «Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?», я поставив це запитання як риторичне після ознайомлення з першою публікацією львівської журналістки Світлани Мартинець у львівському щотижневику «Експрес», присвяченою афері віку, повернутій Андрієм Слюсарчуком, відомим як «Доктор Пі», за допомогою кількох освітянських чиновників, кількох прокурорських працівників та кількох науковців.

Один із можливих варіантів відповіді на поставлене запитання я розмістив на цьому ж сайті 26 листопада 2011 року під саме таким промовистим заголовком: «Один із можливих варіантів відповіді на запитання: «Чиї голови «полетять» за публічне приниження президента?»

Сьогодні я хочу звернути вашу увагу, шановні читачі мого сайту, на ще один варіант відповіді на це ж запитання, який дає у публікації «Важкий гріх міністра Табачника» львівський журналіст Ігор Починок у тому ж таки львівському «Експресі» за 22 грудня 2011 року.

Оскільки моя книга має структуру літопису, в якому викладаються без внесення змін усі факти, що охоплені цим літописом, то вище наведений блоговий текст, розміщений на моєму сайті, я в книзі зобов'язаний доповнити цитатами з тексту статті Ігоря Починка «Важкий гріх міністра Табачника», опублікованої ним у Львівському «Експресі» за 22 грудня 2011 року. Ось ці цитати, викладені без коментарів:

«Сьогодні друкуємо сенсаційні документи, які остаточно викривають міністра – покровителя Доктора Пі.

Наприкінці минулого тижня міністр Табачник здійснив третю відчайдушну спробу врятувати себе і своє крісло під тиском очевидних фактів, які засвідчують, що він – один із тих таємних покровителів, котрий останніми роками безпосередньо опікувався скандальним псевдолікарем Слюсарчуком.

Такий крок міністра був очікуваним, бо він справді втратив у халепу. Ще б пак, посадовець особисто зробив усе, аби людина, яка ніколи не закінчувала ніякого вищого навчального закладу, не мала жодного диплома про вищу освіту, стала «професором кафедри нейрохірургії». Без підпису Табачника на атестаті цього не було б ніколи. Особистий підпис міністра зробив неможливе можливим – те, що, здавалось би, не продається за жодні гроші, сталося: аферист став «професором». У лапках, звісно, але з бланком справжнього документа.

А потім Табачник пішов ще далі. Як голова Комітету з присудження державної премії у галузі освіти особисто підписав подання Президентові на нагородження свого спритного підпічного та його безпутного водія, Сашу Червоного, державними преміями – кожному по 150 тисяч гривень.

Можна сказати, що все у цих людей ішло чудово. І, найімовірніше, ніхто нічого ніколи не запідозрив би.

Усе це напевно відбувалося б, якби хтось там, на небі, стежачи за подіями цього майже двадцятирічного і майже детективного трилера, не вжахнувся. Нам, журналістам «Експресу», судилося викрити усе те, що так ретельно приховували, маскували, фальшували. За кілька тижнів розслідування ми дійшли одного з найважливіших висновків – Слюсарчук діяв не сам. За ним стояли впливові покровителі. Ми документально довели: один із них – міністр Табачник.

Країною і світом уже котилася хвиля викриття найгучнішої з афер, яка діяла під прикриттям Міністерства освіти України. І замість того щоб попросити у покалічених, у родин померлих вибачення та подати у відставку, міністр й далі вдавав, що нічого не сталося.

А потім Табачник несподівано візьме відпустку і зникне. Він навіть не з'явився 5 грудня на зустріч з єврокомісаром із питань освіти Андрулла Вассіліу. Це – вершина нетактовності, бо така зустріч була заздалегідь внесена до плану міністра. І важлива для України.

Чому ж так вчинив міністр Табачник? А що йому мертві чи єврокомісар... Рятувався сам. Бо лише одна причина могла бути поясненням усього цього: міністр і його команда працюють над обґрунтуванням нової версії, що мала кінцево пояснити, як сталося, що українське Міністерство освіти зробило з бездипломного петеушника-афериста професора та лауреата держпремії.

І ось п'ятниця, 16 грудня. Міністр Табачник дає прес-конференцію.

Схематично сказане Табачником зводилось до такого:

1) Слюсарчук справді не має вищої освіти, він не закінчував російського вузу.

2) Між Росією і Україною діє міждержавна угода, яка встановлює еквівалентність освітніх документів обох країн після процедури їх визнання.

3) Слюсарчук надав для визнання свого начебто отриманого в Росії диплома про вищу освіту його ДУБЛІКАТ.

4) Цей дублікат він отримав унаслідок помилки працівників російського медичного вузу.

5) Помилка сталася тому, що працівниця архіву п. Крикун сфальсифікувала «архівну довідку», яка послужила підставою для видачі нею дубліката диплома.

6) Пані Крикун звільнено з вузу ще торік.

7) Російські чиновники визнали свої помилки і щиро розкаюються.

8) Він, міністр, доклав неабияких зусиль, щоб нарешті з'ясувати істину в цій скандальній історії.

Висновок, який зробив міністр Табачник, геніальний. Цитуємо: «Росіяни визнали дев'ять своїх помилок, які призвели до видачі ними фальшивого диплома».

На жаль, Дмитре Володимировичу, на жаль, хоч ви – міністр, але істина дорожча.

Ця ваша версія, підкріплена навіть листом за підписом першого проректора вузу пана Хабрієва, справді блискуча. Відчувається, скільки ви

вклали в неї особистої праці думки, справжньої суті душі своєї. Та є лише один маленький, але дуже суттєвий дефект – вона неправдива. І ви ніколи не вдалися б до її озвучення, якби бодай для себе вчасно зрозуміли, що ваш підопічний, пан Слюсарчук, насправді більш талановитий аферист, аніж ви, міністре Табачник. Він перевершив вас, забувши, правда, вас про це поінформувати. Ось тому ви зробили в минулу п'ятницю таку фатальну помилку, навіть не підозрюючи цього. Ви викрили себе цілковито, навіть того не збагнувши.

Тому читайте далі дуже уважно, пане міністре.

Отже, пункт перший і найважливіший: працівниця архіву п. Крикун НІКОЛИ не видавала «архівної довідки №264», на підставі якої начебто було видано дублікат диплома про вищу освіту.

Що дозволяє нам зробити такий висновок? Дуже прості, але беззастережні факти: ця довідка під одним і тим самим номером існує... щонайменше в чотирьох варіантах. У різних справах різних років вона фігурує як єдиний і неповторний оригінал. Нікому, мабуть, у житті не спало б на гадку ворушити кадрові справи багатолітньої давності та зіставляти їх. Але ми це зробили. І результат вразив.

Слюсарчук та його бригада, "штампуючи" довідки-підробки, навіть не завдавали собі клопоту виправити елементарні помилки.

У першому варіанті довідки, що з'явилась на світ ще в далекому 2005-му, ви, пане Табачник, можете знайти дивовижні речі. Наприклад, українську літеру «і» у російському слові «університет», слово «соціальний» замість «социальный» у назві російського вузу. І найголовніше, помилку в прізвищі завархіву – «Кригун» замість «Крикун». І ще з десяток граматичних помилок.

Чи могли цю так звану архівну довідку виготовити в Росії, як це стверджують Табачник і новий обдурений ним перший проректор московського вузу п. Хабрієв? Ні, бо в російському навчальному закладі ніхто не використовує клавіатури з українською розкладкою, тож літеру «і» у тексті документа, який справді готують у Росії, вдрукувати неможливо.

По-друге, завархіву мала би бути хіба що дуже п'яною, аби підписати документ, де її прізвище так перекручено.

По-третє, завархіву вищого навчального закладу мала би бути дуже неграмотною людиною, аби допустити стільки помилок у документі.

По-четверте, завархіву мала би бути самогубцем, якому наплювати на Кримінальний кодекс, якби вона могла безкарно з 2005-го по 2010-й видавати довідку з одним вихідним номером, але з різними датами, та щоразу з удосконаленням, краще вчитаним текстом.

Ми теж дуже любимо Росію та росіян, а тому навіть не будемо продовжувати цього аналізу, бо то справді може їх образити. Бо вони такі не причетні до фальсифікації цієї так званої архівної довідки. Ви, шановний міністре Табачник, даремно втягнули цілковито невинну людину пані Крикун і першого проректора пана Хабрієва у цю свою нову та досконало непродуману аферу. Такі ваші дії образжають два народи.

Але, ми розуміємо, ви пішли на це, розраховуючи, що Слюсарчук діяв логічно, раціонально, відповідально, якщо хочете, у своїх безвідповідальних вчинках. Ось тут і криється ключова помилка. Ви, пане міністре, звиклі до розкоші, розманіжені улесливістю оточення, ніколи не зможете збагнути логіки дії інтернатівської дитини-сироти, здатної на все, аби пробити собі шлях у житті. І готовий він був це робити в будь-який спосіб і за всяку ціну.

Отже, хто тоді підробив ключовий документ, що став головною підставою для того, аби ви визнали і фальшивий диплом про вищу освіту, і фальшивий атестат професора Слюсарчука, який він, зрозуміло, ніколи не міг отримати у Росії теж? Якщо цього не зробила завархіву російського вузу п. Крикун, то хто?

Відповідаємо: особисто Слюсарчук і його помічник Роман Ференц, теперішній помічник прокурора міста Іршави. Вони це зробили в гуртожитку №14 м. Львова тоді, коли домовились зі слідчим міліції, котрий вів справу доведеного до суїциду студента Микити, про те, що її «закриють» після восьми років розслідування. Бракувало лише документа, який дозволив би слідчому написати в постанові про відмову в порушенні кримінальної справи заповітні слова – «за відсутністю в діях Слюсарчука ознак складу злочину». І ось ці два аферисти нашвидкуруч виготовили на своєму комп'ютері «довідку», яку й хотів слідчий. Вони навіть виготовили для цієї мети печатку російського вузу, яку потім серед десятків інших печаток у великому чорному пакеті кинуть під ліжко в кімнаті на четвертому поверсі цього гуртожитку.

Вони тоді ще не думали ані про вчені ступені, ані про звання. Вони рятували свої задниці, а тому побоюлися дати цей документ, цю першу «архівну довідку» людині, котра виправила б помилки.

Але слідчий старший лейтенант Т.С. Керод, підполковник міліції В.О. Демчук, майор міліції В.В. Кирилук, чії підписи стоять на відмовній постанові, вдадуть, що помилок не помітили. «А.Т. Слюсарчук не є суб'єктом злочину, оскільки здобув вищу медичну освіту». Так напишуть, навіть не почервонівши. Ці слідчі стали першими, на кому Слюсарчук і його бригада відпрацьовували свою концепцію – «лікар, який навчався у Москві, але у зв'язку з втратою оригіналу надає дублікат свого диплома та архівну довідку, що підтверджують факт навчання у російському вузі».

Але джина випустили з пляшки. Вашому підопічному Слюсарчукові, пане міністре, усе сходило з рук. І наступну версію довідки, більш досконалу, Слюсарчук подасть при працевлаштуванні до Інституту новітніх технологій імені Чорновола. Номер довідки – той самий.

Що зміниться? Хтось порадить забрати з довідки рукописний текст, він, мовляв, може допомогти шляхом почеркознавчої експертизи встановити, хто причетний до її створення.

Потім ще один варіант довідки нададуть – у наступні місяці праці. Він стане ще досконалішим. А вже (чи лише) 2010 року цю ж «довідку», під тим самим номером і майже без помилок, із правильним прізвищем завархіву Слюсарчук ОСОБИСТО принесе у ВАК та міністерство освіти.

Як би все те Табачник знав, він, звісно, ніколи б у п'ятницю, 16 грудня, не вийшов на прес-конференцію.

Однак він, бідолашний, не відав про ці деталі, йому не вистачило такої ж наполегливості, з якою він вибиває український дух із навчальних програм, у простішій справі – перевірці достовірності документів, що їх подають на визнання.

Усе ж можна було викрити так просто! Міністерство, підтверджуючи начебто здобутий у Росії диплом Слюсарчука про вищу освіту, мало би дотриматись формальної процедури. А саме: надіслати до Москви запит і – ОФІЦІЙНИМИ КАНАЛАМИ – отримати належну відповідь. Натомість це проігноровано, чиновники в телеефірах підтверджують, що Слюсарчук особисто приніс документи до міністерства.

Тож процедура дотримана не була. Це підтвердив і міністр Табачник на прес-конференції, заявивши, що лише тепер, у грудні, російські колеги вперше дали підтвердження того, що дипломи сфальсифіковані.

Уперше? А як тоді встановлювали достовірність диплома під час нострифікації? Що дало підстави вам, пане міністре, у листі до прокуратури Львівської області 27 травня 2010 року дослівно написати таке: «Процедурою визнання в Україні диплома (дублікат) ВСБ 0917142... було встановлено факт навчання Слюсарчука А.Т. у вищезазначеному навчальному закладі (очна форма навчання)». І поставити під цією маячнею свій підпис? І, на запит редакції у жовтні 2011 року, підтвердити, що такий лист ви справді підписували?

Прес-конференція підтвердила лише те, що знали на цей момент уже всі – Слюсарчук справді не здобував вищої освіти в Росії. Однак на сьогодні цього вже замало. Якщо вину за появу сфальсифікованого дубліката про вищу освіту міністр ще спробував – недолуго і безпідставно – перекласти на російських колег, то питання про походження «російського» атестата професора взагалі зосталось без відповіді. А саме на підставі процедури визнання цього документа міністр Табачник зробив з випускника Червоноградського ПТУ «українського професора» Слюсарчука.

Міністр Табачник безпросвітно застряг у полоні несусвітньої брехні. Це абсолютно очевидно й документально доведено.

Йому терміново слід готувати наступну, фінальну прес-конференцію. Схематично ми допоможемо міністрові накидати її тези. Ось що міністр повинен сказати:

1) Я звільняю керівників департаменту Міністерства освіти, що допомагали мені здійснювати цю аферу і вводити в оману громадськість, – Нагірного, Суліму.

2) Я визнаю, що хотів використати Президента країни у своїх цілях, зробивши подання стосовно нагородження двох аферистів держпремією.

3) Я винен, легалізувавши афериста без будь-яких підстав на це, зробивши його «професором нейрохірургії». Я винен у смерті та сльозах сотень громадян країни. Я винен у каліченні долі дітей.

4) Я подаю у відставку і прошу слідчих довести мою вину в суді, обіцяю їм усіляко в цьому сприяти.

От що вам треба сказати, пане Табачник. Цього разу повідомте, будь ласка, широкому загалові точні дату і годину своєї прес-конференції. Усі вже зачекались її.

Ігор ПОЧИНОК

До речі сьогодні ми планували розкрити ще одну велику таємницю псевдолікаря Слюсарчука (Доктора Пі) -- відкрити карти і пояснити, як він став "видатним науковцем, ученим зі світовим іменем". Розповісти, чи створював він наукові роботи, обов'язкові для кожного доктора наук, тим паче професора, чи справді працював над закритими темами, і хто персонально допоміг створити цю частину міфу.

Але життя внесло свої корективи, з'явилась більш важлива тема, яка потребує негайного й детального аналізу. Тому ми повернемося до цієї теми 4 січня»– кінець цитування окремих висловів у статті Ігоря Починка.

Постскрипtum: але ні 4 січня, ні 5-го автори цієї статті до анонсованої теми не повернулись. Очевидно, в діяльність Львівського «Експресу» втрутились настільки потужні сили, які виявились спроможними зупинити його рух на даному напрямку.

А я сумніваюсь у тому, що соборність і свобода – це синоніми!

Як нам усім стало відомо з повідомлень ЗМІ, нинішній президент України Віктор Янукович напередодні Нового Року своїм Указом ліквідував введене Указом попереднього президента України Віктора Ющенка у 2005 році свято Дня Свободи, котре Україна святкувала в пам'ять про Помаранчеву революцію кожного року 22 листопада.

Натомість нинішній президент нашої держави запропонував святкувати День Свободи 22 січня, тобто в один день із іншим українським святом – Днем соборності. Тож тепер 22 січня замість Дня соборності ми маємо День свободи і соборності.

Ламаючи голову над тим, хто міг підказати нашому президенту таку неконструктивну з історичної точки зору ідею, я зустрів в Інтернеті повідомлення про те, що один високопоставлений представник правлячої Партії регіонів, який дуже любить усе російське, в порядку обґрунтування правильності рішення президента об'єднати День свободи з Днем соборності заявив, що свобода і соборність – це синоніми, і саме тому їх і треба святкувати в один день.

Із цього я зрозумів, що саме цей колега по партії і був тим радником нашого президента, який запропонував йому святкуванням в один день «усинонімити» Свободу і Соборність.

Але я дуже сумніваюсь у тому, що ці два поняття можна вважати синонімами. Адже Сталіна ніхто ніколи не вважав апологетом свободи, однак «соборником» він був, та ще й яким – згадайте, за чий наказом Червона Армія після початку 2-ї світової війни приєднала до УРСР Західну Україну, а після її закінчення Закарпаття, Буковину і Бессарабію.

І про Гітлера теж якось язик не повертається назвати його свободолюбцем, але ж «соборником» він був не гіршим Сталіна – згадайте про приєднання до Рейху Судетської області, що раніше входила до складу Чеської республіки, «аншлюс» до Рейху довоєнної Австрії та приєднання до цього ж Рейху частини французьких і польських територій.

Виходячи з наведених мною прикладів проявів «соборності» з боку відомих диктаторів, котрі усім прихильникам свободи находили місце лише в концтаборах, я так і не зрозумів до кінця – порадник президента, який вважає свободу і соборність синоніми, дійсно не розуміє відмінностей, закладених у ці поняття, чи він просто не зміг придумати нічого більш логічного для обґрунтування першої спроби нинішньої влади витерти з історії України пам'ять про Помаранчеву революцію?

І наостанок – коли ми в дитинстві в учнівських зошитах чи щоденниках намагались щось витерти, це «щось» обов'язково притягувало погляди наших вчителів і батьків. Так буде і з 22 листопада в історичній площині, оскільки намагання нинішньої влади «витерти» цю дату обов'язково приведе до чіткого карбування її в пам'яті кожного українця, навіть і того, у якого до Помаранчевої революції було відношення індиферентне.

Новорічні побажання экс-ректора ВНТУ читачам сайту

Добігає кінця рік дві тисячі одинадцятий від народження Христа. Для більшості із Вас, шановні читачі мого сайту, він був не простим.

Прихильникам Юлії Тимошенко цей рік приніс моральні страждання від того, що проти неї спочатку замість нагородження орденом порушили кримінальну справу за підписання мирової угоди з Росією під час «газової» війни, в якій завдяки бездарному командуванню «Верховного головнокомандувача» Віктора Ющенка наша країна терпіла поразку; потім заарештували прямо в залі Печерського суду за небажання вставати при появі судді Кіреєва та побажання чути свідчення українською мовою в українському суді від українського прем'єр-міністра, проігнорувавши те, що арешт за це не передбачений Кримінально-процесуальним кодексом України; потім засудили на 7 років, проігнорувавши як те, що, розпорядившись підписати форсмажорну газову угоду з Росією, Юлія Тимошенко спасла тисячі жителів Європи від холодної смерті, так і те, що в період її прем'єрства Україна платила не найбільшу в Європі ціну за газ і що немає її вини у тому, що Янукович з Азаровим, прийшовши до влади, навіть попри «широкий жест» стосовно Севастополя не змогли домовитись з Медведевим і Путіним про не підвищення ціни на газ вище 237 доларів за 1000 метрів кубічних, які у роки її прем'єрства платив Нафтогаз України Газпрому Росії; потім, скориставшись винесенням вироку по газовій справі, порушили кілька кримінальних справ за гріхи перших молодіжних кроків у бізнесі, нав'язаних їй тодішньою владою, по яких уже давно вичерпались терміни давності; потім, влаштувавши засідання суду прямо в камері СІЗО, оскільки підсудна не була ходячою, піднесли її арешт до квадрату, довівши математично як безглуздя вітчизняних правових норм, так і

пріоритетність для нинішньої влади «посадки» Юлії Тимошенко як по відношенню до устремлінь України в Європу, котра не перестає висловлювати своє обурення з приводу кримінального переслідування Юлії Тимошенко за прийняті нею у роки прем'єрства політичні рішення, так і по відношенню до дружби з Росією, для якої кримінальне переслідування Юлії Тимошенко за газовий договір, погоджений з Путіним, рівнозначне звинуваченню прем'єр-міністра Росії в злочинному здирицтві.

Бідним прихильникам Віктора Януковича нинішній рік приніс спочатку зростання цін на продукти і зневіру у те, що «їхнє життя покращиться уже сьогодні», а потім приніс небажання влади, навіть незважаючи на позитивні рішення судів, виплачувати їхні «афганські» і «чорнобильські» пільги у відсуджених обсягах, що призвело до протестних акцій уже навіть у Донбасі, який, будучи ще кілька років тому регіоном безоглядної довіри до нього, вніс найбільший вклад у його перемогу на президентських виборах.

Багатим прихильникам Віктора Януковича, котрі уже встигли понакупувувати і квартири і іншої нерухомості в країнах Європи, котрі відправили туди своїх дітей на навчання і перевели у європейські банки левову частку своїх валютних статків, нинішній рік приніс тривогу, обумовлену несприйняттям європейськими лідерами «посадки» лідера української опозиції Юлії Тимошенко, адже вони розуміють, що за цим може наступити, як і у випадку з «верхівкою» Білорусії, заборона на їхній в'їзд до європейських країн і США та арешт їхніх банківських рахунків у цих країнах.

Самому Віктору Януковичу, влада якого в Україні сьогодні на думку політичних експертів є фактично необмеженою і щогодини зміцнюється завдяки втіленню у життя принципу «друзям усе – політичним ворогам закон», на мій погляд, теж неспокійно на душі, адже він навряд чи не усвідомлює, що кожному із нас у житті за все набуте треба чимсь платити, і що чим більше якоюсь людиною отримано всіляких благ, тим більшою в кінцевому підсумку небесною канцелярією цій людині буде виставлена плата у відомому лише Богу вигляді. А йому, який стартував у доросле життя з двох покарань, після яких згідно з законодавством України людина не має права служити ні в міліції ні в армії, і якому нині стали підпорядкованими і вся армія і вся міліція, ця плата небесами може бути виставленою навіть у більшому розмірі ніж тим політикам, у яких у юні роки ніяких протипоказань до необмеженого зростання влади не було, як, наприклад, у Юлії Тимошенко, для якої, тим не менше, платою за усі попередні успіхи стали 7 років ув'язнення, або у Віктора Ющенка, для якого платою за непередбачене долею президентство було важке отруєння з наступною втратою здоров'я і авторитету. Тож навряд чи наш президент у зв'язку з викладеним вище відчуває себе дуже комфортно і тоді, коли сідає у літак чи гелікоптер, і тоді, коли в голові, лякаючи інсультом, починає шуміти кров від судинно-мозкового перенапруження, обумовленого як необхідністю осмислення потоків нових слів, нових понять і нових сфер діяльності, так і необхідністю давати відповіді на усі запитання, які генеруються як журналістами, так і лідерами інших держав на невідконтрольних президентським спічрайтерам зібраннях. Тож не поспішайте, шановні мої

читачі, заздрити нашому президенту, незважаючи навіть на наявність у нього Межигір'я, оскільки на терезах небесних суддів воно йому лише додає життєвих ризиків.

Після згадки про президента держави стають, начебто, уже не зовсім доречними згадки про ще когось, рангом нижче, але я не можу не згадати про тривогу, з якою зустрічатиме Новий Рік наш освітянський міністр Дмитро Табачник та його найближче оточення, адже продовжує набирати оберти кримінальне і журналістське розслідування протиправної діяльності колишнього петеушника Андрія Слюсарчука, який не має вищої освіти, але якому наш міністр підписав атестат професора нейрохірургії і подав президенту держави представлення до нагородження Державною премією України в галузі освіти, незважаючи навіть на те, що міністр в момент подання уже був проінформований журналістами про відсутність вищої освіти і протиправну діяльність цього «Доктора Пі».

Не можна, звичайно ж, не згадати, підводячи підсумки року, і тривоги українських політологів та політтехнологів, обумовлені тим, що широкі народні маси не вийшли сотнями тисяч на майдани та не відреагували належним чином ні на арешт, ні на несправедне засудження Юлії Тимошенко за санкціонування підписання газових угод, завдяки яким жителі країн Південно-Східної Європи були врятовані від холодної смерті. На думку цих політологів і політтехнологів така пасивність широких народних мас відкриває шлях до утвердження авторитаризму в Україні. Але, як на мій погляд, то пасивність широких народних мас свідчить про інше – вона свідчить, по-перше, про те, що широкі народні маси та інтелігенція нашої держави врешті-решт усвідомили справедливість відомої тези про те, що «революції задумуються романтиками, втілюються прагматиками, а їх завоюваннями користуються люди, м'яко висловлюючись, яким сподівання і надії цих революційних мас «до лампочки». А по-друге, ця пасивність свідчить про те, що навіть такі потужні українські партії, як «Батьківщина», стають організаційно безпорадними після арешту їхнього лідера, оскільки інші керівники із найближчого оточення цього лідера, уже звикли жити лише за рахунок його іміджу і стали не здатними досягати якихось організаційних результатів самостійно. А щодо широких народних мас, то, на мій погляд, вони вже дозрівають до того, щоб домагатись демократичних перетворень еволюційним шляхом, використовуючи виборчі процедури і народний контроль за тими, хто підраховуватиме голоси. Можливо це масово ще не проявиться у 2012 році, але я впевнений, що у 2015 році це уже буде саме так.

Не закінчують нинішній рік без тривоги і ректори провідних вінницьких університетів, побоюючись, що після прийняття українським парламентом нової редакції Закону України про вищу освіту міністерство приступить до реалізації ідеї об'єднання цих вищих навчальних закладів в один багатопрофільний регіональний університет, в якому лише одному із них випаде честь залишитись ректором, а інші поповнять ряди керівників безправних структурних підрозділів.

Що ж стосується студентів, аспірантів, докторантів, викладачів і рядових співробітників цих вінницьких університетів, то, на мій погляд, їх питання об'єднання мало хвилює, адже, якщо регіональному університету залишать статус національного, то і студентам, і аспірантам, і докторантам, і викладачам, і рядовим співробітникам цих університетів, окрім медичного і аграрного, по великому рахунку, все одно буде де навчатись чи працювати – у, скажімо, Вінницькому національному технічному університеті чи у Вінницькому політехнічному інституті Вінницького національного університету – аби лише якість та умови навчання і проживання та стипендіального і зарплатного забезпечення не погіршились. Але студентам і викладачам медичного і аграрного університетів, звичайно ж, є чого хвилюватись, адже якщо лікарні, котрі підпорядковані МОЗ, почнуть вимагати оплату оренди приміщень, що використовуються кафедрами медичного університету для навчального процесу, і плату за консультації студентам під час операцій і діагностичних обходів хворих, а у аграрного університету після передачі його МОНмолодьспорту Мінагропром відбере ті сотні гектарів, які служать майбутнім агрономам лабораторною базою, але є його власністю, то очікувати підвищення якості навчального процесу за цими спеціальностями у регіональному багатoproфільному університеті не доводиться, адже до перерахованих вище негативних причин додається ще й те, що зароблені ними кошти, які у випадку об'єднання університетів в один стануть загальноуніверситетськими, далеко не у повному обсязі підуть на забезпечення якості саме цих медичних чи аграрних спеціальностей.

Зробивши вибіркового аналіз тривоги, з якими покидає нас рік нинішній, 2011-й, я перейду до вибірових побажань в році прийдешньому, 2012-му, котрий уже стукає нам у двері.

Свої побажання в році прийдешньому я буду висловлювати, дотримуючись того ж порядку, що був визначений вище під час характеристики тривоги року нинішнього.

Прихильникам Юлії Тимошенко, як і їй самій, я бажаю у році прийдешньому вийти із в'язниці на свободу, хоча цілком свідомий того, що це побажання практично нездійсненне, навіть за умови, що вона згідно з українським чинним законодавством не балотуватиметься ні до Верховної Ради України у 2012 році, ні в президенти України у 2015 році. Адже вороги усе робитимуть для того, щоб поставити хрест на її політичній діяльності взагалі із-за боязні помсти в разі повернення до влади, а друзі дуже скоро звикнуть до того, що політикою займатись, вийшовши з її тіні, навіть цікавіше, вагомніше і престижніше. До речі, у 2004 році під час Помаранчевої революції із усіх її керівників я став прихильником саме Юлії Тимошенко, побачивши в її особі красиву, розумну і прогресивну сутність України, яка повинна була втілитись у президентську оболонку після завершення каденції хворого, конфліктного та інфантильного Віктора Ющенка. Але не сталося! Україна, на жаль, ще не дозріла до такого президента у чому, у першу чергу, винні керівники різних рівнів підконтрольного їй же політичного блоку, які вирішили, що для перемоги на президентських виборах самого імені Юлії Тимошенко цілком

достатньо, а тому не вели безпосередньо в масах ніякої серйозної агітаційної роботи, додаткової до тієї, яку проводила вона сама. Я це можу показати на власному прикладі, коли, погодившись бути її довіреною особою на Вінниччині і взявши заради цього двомісячну відпустку, поїхав до Києва на співбесіду з Олександром Турчиновим, у якого для зустрічі зі мною не знайшлося часу, оскільки, як повідомив мені якийсь штабний клерк, у штабі БЮТ передумали призначати мене довіреною особою Юлії Тимошенко – тож, не отримавши ні від Тимошенко, ні від Турчинова будь-яких вказівок і побажань, тобто повернувшись із Києва «не солоно хлебавши», я замість агітаційної діяльності сів писати наукову монографію, оскільки агітувати у себе в університеті я не мав права, як його керівник, а проводити агітацію в інших колективах не мав можливості, тому що не був довіреною особою. Юлія Тимошенко – харизматичний лідер, якому, на жаль, притаманні два недоліки – вона не вмє підбирати собі політичне оточення і не здатна задля забезпечення спільної перемоги наступати на горло «власній пісні», як це мало місце в її протистоянні з Президентом Віктором Ющенком. Але, навіть усвідомлюючи ці її недоліки, я був готовий йти разом з нею і боротись за її перемогу. Однак, не склалося. А усі інші нинішні політики мені особисто не цікаві – ні провладні, ні опозиційні. Тому я вирішив разом із завершенням 2011 року завершити і свою активну політичну діяльність, сконцентрувавшись лише на діяльності науковій і освітній та журналістській аналітиці і вибіркового електронному літописанню.

Бідним прихильникам Віктора Януковича я бажаю в році прийдешньому підвищення зарплат і пенсій. І, оскільки рік 2012-й є роком виборів до Верховної Ради України, то, думаю, нинішня влада в рамках боротьби за голоси виборців зробить немало для того, аби це моє побажання здійснилося, якщо і не в рази, то, принаймні, в межах декількох десятків процентів. Законним «чорнобильцям» і «афганцям» я бажаю отримати усе, вигране в судах, і визначене законом, але водночас я підтримую державу в намірах позбавити цих пільг тих власників «чорнобильських» і «афганських» посвідчень, які їх отримали, поїхавши на день-два до Афганістану чи у Чорнобильську зону у відрядження для вручення нагород чи передачі документів з грифом «таємно», або ж отримали такі посвідчення по блату чи купили на Петровці, і яких станом на сьогодні чи не більше ніж законних власників цих посвідчень.

Багатим прихильникам Віктора Януковича, у тому числі і членам його сім'ї, я бажаю в році прийдешньому переконати свого лідера у тому, що і його соратникам, і його дітям, і його внукам краще житиметься в європейській Україні, а ніж у євроазійській. Тож заради того, аби наша держава не втратила перспективу парафування і ратифікації договору про асоціацію з ЄС зі вступом в подальшому в це Європейське співтовариство демократичних держав, варто якнайшвидше амністувати Юлію Тимошенко, навіть якщо цього йому робити, ну, дуже не хочеться. І не варто їм розраховувати на те, що, погодившись бути васалами Росії, вони збільшать чи, принаймні, хоча б утримають на нинішньому рівні свої статки, оскільки російські «акули» бізнесу за допомогою російських судів і правоохоронних органів відберуть у них «по праву сильного»

усе «нажите непосильною працею» точно за тим же алгоритмом, за яким сьогодні українські провладні «акули» відбирають бізнес у «акул» опозиції.

Самому Віктору Януковичу я бажаю «наступити на горло» власній автократичній натурі і очолити похід за утвердження в Україні верховенства права та інших демократичних принципів, що в небесній канцелярії йому зарахується за період життя «в некомфортних умовах», і тоді цілком можливий варіант завершення ним правління в Україні без трагічних за наслідками варіантів «плати за успіх» і переходом до рядів політичних постатей, вартих позитивної історичної оцінки. І навіть на Межигір'я в небесній канцелярії можуть не звернути увагу, якщо Президент активно викорчовуватиме в Україні корупцію і гнатиме з посад усіх корупціонерів, без оглядки на колір їхніх політичних прапорів та попередні заслуги у тому числі і перед Партією регіонів. І не слід йому озиратися на Росію, оскільки допоки в ній будуть правити ті, хто в його молоді роки сповідував правові норми, відмінні від тих, на які орієнтувався він, його там будуть сприймати позитивно лише в якості васала, а не рівноцінного партнера, що при його амбітній натурі буде сприйматись ним з часом набагато важче, ніж життя «в некомфортних умовах» демократії. І ще одне побажання у мене є нашому президенту – нехай жене він від себе усіх тих, хто радить відмахнутись від Європи і зосередитись лише на російському напрямку – ці люди, що відпрацьовують ті гроші, які вони уже отримують від путінської команди, його покинуть першими, як тільки Володимир Путін вирішить, що йому, як його антагоністу в молодості, із-за бажання Віктора Януковича бути з ним на рівних стане спілкуватись з ним некомфортно.

На жаль, я не можу висловити добрих побажань нашому міністру Дмитру Табачнику, оскільки перестав його поважати після того, як він заявив журналістам на прес-конференції, що я сказав неправду, написавши йому у відкритому листі про те, що його заступник запропонував мені оплатити рахунок на 59 тисяч гривень за виготовлення вікон для міністерства, що гарантувало нормальне протікання процедури переобрання мене на посаді ректора. Причому заявив це міністр, незважаючи на те, що перед цим був проінформований комісією по службовому розслідуванню, обумовленому депутатським зверненням з цього приводу народного депутата України Лесі Оробець, як про те, що платіжка була вручена не лише мені, а і іншим ректорам, що звітували в міністерстві того ж дня, так і про те, що інші ректори написали службові записки про неотримання таких платіжок лише завдяки старанням голови цієї комісії, який натякнув кожному із них про можливі ускладнення під час переобрання на посади ректорів в разі відмови написати ці, спростовуючі мою інформацію, службові записки. І, я думаю, що удар, який сьогодні нанесено репутації Дмитра Табачника у зв'язку із посвятою ним у професори та у лауреати Державної премії України в галузі освіти людини, яка окрім ПТУ нічого не закінчувала і яка ніяких ні заслуг, ні прав на це не має, то є першою «платіжкою», виставленою Дмитру Табачнику небесною канцелярією у тому числі і за ту несправедливість, яку він проявив півтора роки тому по відношенню до мене. І, я думаю, що ця «платіжка» від небесної

канцелярії для нього буде далеко не останньою, навіть якщо він втримається на посаді міністра до парламентських виборів. Адже після цих виборів керівники правлячої Партії регіонів зможуть переконатись, що ні передача усіх вищих навчальних закладів у підпорядкування МОНмолодьспорту, ні об'єднання їх у регіональні університети, ні добір лояльних до Партії регіонів ректорів – ніщо не допомогло отримати Партії регіонів голосів студентської молоді навіть на тому рівні, на якому вона їх мала на виборах попередніх – і це я прогноую попри усі заяви деяких прикормлених владою студентських лідерів, котрі, мріючи про адміністративну кар'єру, готові видавати сьогодні бажане за дійсне. Адже сьогодні студентів, які уже народилися і виростили не в системі казарменого соціалізму, а в незалежній Україні, орієнтованій на демократичну Європу, в принципі неможливо примусити голосувати так, як скаже ректор, – щоб він їм не говорив, вони все одно проголосують за тих, кому більше довіряють чи співчують і хто їм політично симпатичніший.

Українським політологам і політтехнологам я хочу побажати оптимізму в оцінках потенціалу «європейськості» широких народних мас, котрі уже добре зрозуміли безперспективність революцій будь-якого кольору і схиляються до еволюційного шляху розвитку України. А партійним керівникам різних партій і різних рівнів я хочу побажати не відсиджуватись на ток-шоу у Савіка Шустера, Євгена Кисельова, Анни Безулик та їм подібних, оскільки їх уже мало хто дивиться, а йти в народні маси з роз'ясненням своїх політичних програм, із яких чітко проглядалась би не лише словесна турбота про ці широкі народні маси, а і конкретика поступків та дій для її досягнення – і тоді ні «Беркут», ні прокуратура, ні суди, ні чиновники, не зможуть допомогти владі встановити режим не те, що диктатури, а навіть автократії, яким би симпатичним не був вождь, що претендує на обожнювання.

А ректорам вінницьких університетів я хочу нагадати, що цю посаду в університетах країн Європи ніхто не має права обіймати довше ніж два 4-річні терміни підряд, тож до закінчення своїх ректорських повноважень потрібно ставитись так, як у Дрезденському університеті під час моїх відвідин цього університету – там за півроку до моїх відвідин закінчився термін перебування на посаді раніше обраного ректора і ніяк не могли оголосити конкурс на заміщення вакантної ректорської посади, оскільки ніхто із професорів не хотів її посісти, адже вона адміністративна з прив'язкою до нормованого робочого дня, а професура в західних університетах звикла витратити свої зусилля лише на наукові дослідження і нечисленні лекції для студентів при абсолютно вільному графіку відвідування університету. Це на пострадянському просторі дехто намагається стати ректором не обов'язково заради втілення в життя власної програми розвитку університету, як це робив я і в 1989, і в 1994, і в 1999, і в 2003 роках, а часто заради отримання насолоди від того, що тебе починають прославляти як «великого кормчого» колеги, котрі ще вчора відносились скептично до твоїх організаторських здібностей, а також для отримання задоволення від того, що під час вступної кампанії до тебе на прийом просяться високопоставлені батьки абітурієнтів, піднімаючи тебе у цей момент до їх рівня. А в західних університетах в ректори йдуть лише ті, хто має

що запропонувати університету для його подальшого розвитку. І, втіливши свою програму чи переконавшись, що її втілення йому не під силу, західний ректор з радістю покидає своє ректорське крісло, переходячи знову в статус вільного художника від науки. І, я думаю, що ми теж прийдемо до цього. Особливо після того, як міністерство, переконавшись, що спеціальним добором слухняних ректорів кількість голосів за провладних кандидатів на парламентських і президентських виборах не збільшиш, дозволить університетам самим підбирати собі керівника із числа найбільш ініціативних і найбільш креативних своїх колег і не буде грубо втручатись у цей процес. І повірте мені, шановні мої читачі, що після 21 року роботи ректором університету, який щороку докладав чимало зусиль для висхідного його розвитку, я, як ніхто інший, можу оцінити ту свободу і ті можливості займатись улюбленими науковими дослідженнями разом зі своїми аспірантами і докторантами, які нині маю, працюючи рядовим професором кафедри. А яку радість принесла мені можливість улітку нинішнього року вперше за останні 22 роки разом з дітьми і внуком відпочити на березі моря! – Можливість, якої позбавлені діючі ректори усіх вищих навчальних закладів, котрі влітку змушені організувати прийом нового поповнення на перший курс. А чим оцінити те задоволення, яке отримуєш від можливості вільно висловлювати на своєму сайті критичні зауваження навіть на адресу міністра, не боячись помсти у вигляді зменшення планів прийому на перший курс чи планів прийому в аспірантуру або зменшення обсягів фінансування очолюваного університету? Тож, шановні ректори вінницьких університетів, яким після створення у Вінниці регіонального університету, принаймні, за структурою хоча б на рівні Криворізького, що є невідворотнім, доведеться втратити свої нинішні ректорські посади, – не беріть близько до серця цю втрату – перейшовши в ряди професорів, ви дуже швидко переконаєтесь, що у житті є ще дуже багато такого, радість від заняття яким нічим не поступається виконанню ректорських обов'язків, навіть якщо ти ректор за покликанням.

Завершити свої новорічні побажання я хочу таким зверненням до Вас – студенти, аспіранти, докторанти, викладачі та інші співробітники університетів, які є читачами мого сайту:

– Шановні і шановані! Я Вам бажаю здоров'я, щастя, любові рідних і близьких, успіхів у навчанні і роботі, нових наукових звершень і успішних захистів магістерських, кандидатських та докторських дисертацій, нових наукових монографій та підручників і навчальних посібників, а саме головне – віри у світле майбутнє нашої держави і максимального вкладу кожного із Вас в його досягнення.

Розмістивши цей матеріал на своєму сайті 27 грудня 2011 року, я ним вирішив було уже завершити свою 13- книгу історико-публіцистичної серії, розпочатої у 1991 році, але потім прийшов до висновку, що 250 сторінок – це замало для повноцінної книги, а тому вирішив їх кількість наростити.

Прийом до захисту докторської дисертації Олександра Мокіна та примирення з Сергієм Яблочниковим

Як я уже розповідав, в середині листопада голова спецради, професор Роман Кветний зібрав членів цієї спецради на засідання, на якому по докторській дисертації Олександра Мокіна була затверджена комісія для її попередньому розгляду з метою вироблення рекомендацій спецраді щодо прийняття рішення про прийом дисертації до захисту. До складу комісії увійшли професори Петро Лежнюк, Володимир Лужецький та Василь Лисогор – усі вони у свій час захищали докторські дисертації за цією ж спеціальністю 01.05.02.

Як ви уже знаєте, шановні читачі, за кілька днів до цього засідання Олександра Мокіна викликав до себе ректор університету, професор Володимир Грабко і намагався переконати у тому, щоб Олександр добровільно забрав із спецради назад свою заяву з проханням прийняти дисертацію до захисту, тобто щоб відмовився захищатись. Нагадаю аргументацію ректора – він розповів Олександрові, що доповів першому заступнику міністра Євгену Сулімі про те, що син экс-ректора Бориса Мокіна представив докторську дисертацію до захисту у віці 29 років, і попросив у заступника міністра вказівок відносно того, яку йому як ректору і члену тієї ж спецради, в яку для захисту представив свою дисертацію Олександр Мокін, займати позицію стосовно цієї дисертації. І отримав – за словами Володимира Грабко – від Євгена Суліми, з яким я перебуваю у недружніх стосунках з причин, викладених вище у цій же книзі, вказівку або примусити Олександра Мокіна забрати свою дисертацію, або зробити усе можливе, щоб результати захисту були негативними. В протилежному разі заступник міністра пообіцяв після захисту влаштувати таке «чорне рецензування» цієї дисертації, що результати захисту буде скасовано, а спецраду буде закрито, як таку, що не забезпечує належної експертизи.

Незважаючи на залякування ректора, який також є членом спецради, але за іншою спеціальністю, Олександр відмовився забирати заяву і дисертацію зі спецради. Тож нічого дивного ми з ним не побачили у тому, що професори Петро Лежнюк і Володимир Лужецький, в функції яких не входило читання дисертації по суті, а лише визначення чи є вона актуальною, чи відповідає вона паспорту спеціальності, чи усі її основні результати опубліковані в наукових виданнях за переліком ВАК і чи не є число цих публікацій меншим нормативних двадцяти, усе-таки читали цю дисертацію більше місяця, виклавши Олександрові свої претензії аж 6 січня. Потім дисертацію читав третій член комісії – професор Василь Лисогор, який працює не в нашому університеті, а в аграрному. Подискутувавши з Олександром після знайомства з його дисертацією, усі члени комісії в кінцевому результаті зійшлись на висновку, що дисертація Олександра Мокіна заслуговує на те, аби бути допущеною до захисту. А тому 20 січня 2012 року голова спецради, професор Роман Кветний знову зібрав членів спецради на засідання, на якому докторська дисертація Олександра Мокіна була офіційно прийнята до захисту, який за офіційними термінами оголошення про захист в «Бюлетні ДАК» та термінами

розсилки автореферату може відбутись не раніше березня 2012 року. Тож про результати захисту Олександром Мокіним його докторської дисертації я розповім дещо пізніше.

А у цьому січневому повідомленні я вирішив розповісти ще й про те, що 3-го січня у день мого народження мене поздоровив і висловив теплі побажання мій колишній аспірант та докторант Сергій Яблочников, з яким ми ворогували з 1995 року і попсували нервів один одному за ці 15 років взаємними обвинуваченнями у тому числі і у судах різних рівнів немало. Але у 2010 році під час святкування 50-річчя нашого університету Сергій Яблочников прийшов з поздоровленнями, зробивши першим крок назустріч. Я у свою чергу теж зробив крок назустріч. Так взаємними поступками ми і дійшли компромісу. І я радий завершенню цієї ворожнечі, оскільки мені завжди було некомфортно «воювати» зі своїм учнем.

До речі, цього року мене з днем народження поздоровили більше ста осіб, причому більше 60 з них прийшли з поздоровленнями до мого кабінету і більше 50 поздоровили телефонним дзвінком. Для порівняння у минулому році, одразу після того, як я перестав бути ректором ВНТУ, мене з днем народження поздоровили лише 20 осіб. Таке збільшення числа людей, які мене поздоровили з днем народження, за рік аж у 5 разів, на мій погляд, є свідченням того, що я був непоганим ректором, за яким уже дехто починає жалкувати. І я сподіваюсь, що кількість жалкуючих з кожним роком збільшуватиметься.

Декілька слів «з чужого голосу» про зрадництво

На сайті «Української правди» 11 січня з'явилася стаття екс-голови Держкомпідприємництва України Олександри Кужель «Щурячі аджиліті», в якій висловлено кілька цікавих думок стосовно зрадництва. Пропоную укорочено-комбіновану цитату з цієї статті, під якою можу підписатись і я:

«Каждый из нас в своей жизни хоть раз сталкивается с предательством. И каждый знает, насколько это больно. И я уверена, что если сильный человек и плачет, то это происходит в тот момент, когда его предает друг..., когда человек, обязанный тебе практически всем – и благополучием, и положением, и безбедной жизнью – неожиданно наносит удар в спину...

Знаю, что правда лишь в том, что предательством можно решить только тактическую задачу, и что стратегический проигрыш предателя неизбежен.

В предательстве самое страшное то, что оно убивает веру. Может, поэтому наше общество сегодня апатично и никому не верит – слишком часто нас предавали...

Предательство всегда внутри человека...» – кінець цитати зі статті Олександри Кужіль.

На мій погляд, варто кожному замислитись над цими думками.

Слова вдячності за поздоровлення з днем народження.

Під таким заголовком я розмістив на своєму сайті 18 січня 2012 року матеріал такого змісту:

– 3-го січня я відзначив свій 69-й рік народження.

Хоча це один із двох років народження, який однаково читається і після перевертання, а тому у ньому є якась магія, я розпочав його святкування не урочистостями, а трудовими буднями, зранку заглибившись в написання наукової статті, замовленої мені відділенням вищої школи Національної академії педагогічних наук України для публікації в збірнику праць, що буде випущений до 20-річчя від дня її заснування. Нагадаю, що в число 15 академіків-засновників Національної академії педагогічних наук України вхожу і я.

Однак після 9-ї години мені довелося надовго відволіктись від написання статті, оскільки до науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи, в якій знаходиться моє робоче місце, почали прибувати університетські колеги зі словами привітання в честь мого дня народження.

У минулому році, коли я зустрів свій 68-й день народження (через 3 місяці після складення повноважень ректора університету), мене прийшли поздоровити лише 10 університетських колег і ще 10 поздоровили телефоном. Пам'ятаючи це, я і цього року розраховував на прихід з поздоровленнями лише 10-15 університетських колег та ще на стільки ж телефонних дзвінків.

Яким же було щирим моє здивування, коли виявилось, що потік університетських колег, що побажали мене поздоровити з днем народження, не переривався протягом 4 годин – аж до обідньої перерви. Але і після обідньої перерви до кінця робочого дня у мене майже не затихав телефон, який приносив мені поздоровлення від тих колег, кого у ці дні не було в університеті, та іногородніх друзів і знайомих.

Мій стіл у день народження знову заповнили квіти.

У кінці дня, згадуючи усіх, хто мене поздоровив з днем народження особисто чи телефоном, я із здивуванням підрахував, що таких виявилось аж 121 – теж магічне число, оскільки воно є квадратом мого улюбленого числа 11, улюбленість якого обумовлена футбольними пристрастями юності. І це моє здивування подвоїлось, коли я встановив, що поздоровити мене особисто прийшли саме 69 університетських колег, що ще раз підкреслює магічність цього числа і прихильність долі. А 52 особи надіслали мені вітання за допомогою СМС та телефонних дзвінків.

І те, що, переставши бути ректором, я через рік отримав такий же обсяг поздоровлень як і тоді, коли був ректором, мене дуже порадувало. Адже це є абсолютно об'єктивним критерієм визнання колегами, що ректором я був непоганим, інакше через рік уже не було б і тих 20 поздоровлень з днем народження, які я отримав у минулому році безпосередньо після моєї відставки з посади ректора.

Приємно було знову почути поздоровлення від частини тих людей, які наділені високими владними повноваженнями. На мій погляд, це є і ознакою

визнання владою моїх заслуг як ректора і проявом поваги як до депутата Верховної Ради України 1-го скликання, котра проголосила Україну незалежною державою.

Тож, прийміть, будь ласка, від мене щирі слова вдячності за ваші поздоровлення, мої дорогі друзі та шановні колеги і прихильники!

Ваші поздоровлення налаштовують мене на активне життя і надихають на розв'язання нових задач, яких і далі чимало поставатиме і перед нашим університетом і перед нашою державою.

Чи могла б собі дозволити таке людина, хоч якось причетна до науки?

У неділю 22 січня 2012 року я розмістив на своєму сайті у блозі новин інформацію наступного змісту:

– У четвер 19 січня 2012 року львівські журналісти Світлана Мартинець та Ігор Починок у львівському щотижневику «Експрес» та на його сайті під заголовком «Підроблений геній Пі» опублікували чергову статтю із їхньої серії, присвяченої розвінчанню псевдопрофесора, псевдодоктора, псевдомедика Андрія Слюсарчука, котрий у своєму житті окрім початкової школи навчався лише у двох професійно-технічних училищах – на штукатура та на швачку і жодного дня не навчався у будь-якому вищому навчальному закладі.

Вам, шановні читачі мого сайту, я теж раджу прочитати цю статтю.

А у своїй же публікації я хочу окрім заклику ознайомитись зі статтею «Підроблений геній Пі» для підсилення зацікавленості ще й акцентувати вашу увагу на деяких її деталях.

І почну з того, що за свої 45 років життя у науковому середовищі, я вперше зіткнувся з випадком, коли людина – Андрій Слюсарчук, яка подає себе професором нейрохірургії, доктором медичних наук, яка претендує на звання «Заслужений діяч науки і техніки України» і яка досі числиться серед лауреатів Державної премії України в галузі освіти 2011 року, коли ця людина формує список своїх наукових праць зі 123 найменувань виключно шляхом або приписування свого прізвища до авторських колективів, які написали і опублікували певні наукові праці, навіть не знаючи про існування цього самозваного співавтора, або заміною авторських колективів, які написали наукові праці, на своє одноосібне авторство у цих наукових працях, не будучи до них причетним, або перелічуванням наукових праць, які начебто є опублікованими на певних сторінках певних чисел наукових видань у той час, як ні на цих сторінках, ні в цих числах, ні в яких інших числах цих наукових видань зазначені наукові праці ніколи не були опублікованими, або шляхом опублікування під своїм іменем у вітчизняних наукових виданнях статей, дослівно переписаних із наукових робіт зарубіжних авторів, опублікованих ними в зарубіжних наукових виданнях. Повторюю, про такий ступінь зухвальства і наукової не порядності мені ще ніколи не доводилося чути! І я не розумію, як такий, на усі 100% сфальсифікований список наукових праць Слюсарчука А.Т., могли завірити своїми підписами і гербовою печаткою завідувач кафедри інформаційних систем та мереж Національного університету

«Львівська політехніка», професор Пасічник В.В. та вчений секретар цього ж університету, професор Павлице В.Т.? Особливо ж в умовах дії правила, що вченому секретареві для завірення списку наукових праць необхідно пред'являти наукові видання, в яких ці праці опубліковані, або, принаймні, пред'явити хоча б ксерокопії цих уже опублікованих праць? Який сором і яка пляма на наукову репутацію відомого в усьому світі університету! Університету, який до цього вважався одним із найавторитетніших у науковому світі України!

Оскільки я вже торкнувся питання впливу на репутацію Національного університету «Львівська політехніка» завірення сфальсифікованого списку наукових праць Андрія Слюсарчука, то доцільно одразу ж розглянути ще одну деталь цієї справи, від якої репутація університету теж постраждала. В «Нагородному листі» стосовно присвоєння Андрію Слюсарчуку звання «Заслужений діяч науки і техніки України», який було підготовлено для передачі в Адміністрацію Президента України у травні 2011 року і який підписали ректор НУ «ЛП» Ярослав Бобало та вчений секретар науково-технічної ради НУ «ЛП» Юрій Ятчишин (копію дивіться в статті «Підроблений геній Пі»), написано, що «Професор Слюсарчук А.Т. науково обґрунтував та дослідив принципи побудови інформаційно-ефективних комплексів «Людина-комп'ютер» на основі методів та засобів штучного інтелекту». Але ж навіть у сфальсифікованому списку наукових праць Слюсарчука А.Т. немає наукових робіт, присвячених використанню методів та засобів штучного інтелекту, який, як відомо, формується на основі алгоритмів спеціальної обробки інформації в потужних комп'ютерних системах. Тож висновок науково-технічної ради Національного університету «Львівська політехніка», під яким підписались Бобало і Ятчишин, не підтверджується списком наукових праць Слюсарчука. Більше того, Слюсарчук А.Т. через місяць сам власноручно підтвердив, що він не є фахівцем в галузі штучного інтелекту, оскільки написав у червні 2011 року, тобто через місяць після його представлення у Львові до вище вказаного почесного звання, в «Особовому листку по обліку кадрів», який він заповнив у зв'язку з прийомом на роботу у Києві в Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України, що він є фахівцем «в галузі медицини – нейрохірургія, неврологія, психіатрія, психологія», в чому легко переконатись, вдивившись уважно в копію цього «Особового листка», приведена в статті «Підроблений геній Пі». До речі, неуважність при оформленні документів – це річ дуже характерна для адміністрації

Національного університету «Львівська політехніка». Це кидається у вічі одразу, коли читаєш в «Особовому листку», заповненому Слюсарчуком А.Т., що він народився 10 травня 1971 року, а в «Нагородному листі» від університету, що Слюсарчук А.Т. народився 9 травня 1971 року.

І ще на одну деталь, пов'язану з представленням Слюсарчука А.Т. Національним університетом «Львівська політехніка» до почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України», я хотів би звернути увагу. Згідно з листом міністерства, розісланим до вищих навчальних закладів ще у 2010 році, від вищих навчальних закладів вимагається, щоб присвоєнню почесного звання

«Заслужений діяч науки і техніки України» передувало присвоєння за два роки до цього почесного звання «Відмінник освіти України», А присвоєнню почесного звання «Відмінник освіти України» повинно передувати за рік до цього отримання «Почесної грамоти міністерства», якій у свою чергу повинно передувати отримання за рік до цього «Почесної грамоти облдержадміністрації і обласної ради». Таким чином, Слюсарчуку А.Т., щоб «дослужитись» до представлення у Національному університеті «Львівська політехніка» до почесного звання «Заслужений діяч науки і техніки України» необхідно було пропрацювати в цьому університеті, як мінімум, 5 років і отримати за ці 5 років усі попередні відзнаки. Він же був представлений до цього почесного звання уже через 6 місяців після прийняття на роботу. І тут уже виникають питання не лише до Вченої ради НУ «ЛП» і ректора Бобало, які представили Слюсарчука А.Т. до цього почесного звання в обхід встановленого міністерством алгоритму, але і до керівників міністерства, без санкції яких, як я розумію, ректор Бобало навіть не ризикнув би це представлення виносити на Вчену раду і підписувати.

А тепер я хочу звернути вашу увагу, шановні читачі, на приведену у статті «Підроблений геній Пі» цитату із автобіографії Слюсарчука А.Т., написаної ним при прийомі на роботу в Інститут інноваційних технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України у червні 2011 року. Ось ця цитата: «В армії не служив в зв'язку з проходженням військової кафедри РДМУ ім. Пирогова, військова спец. лікар-підводник, полковник запасу, військово не зобов'язаний, комісований за станом здоров'я». Я почну аналіз цієї цитати з нагадування, що офіцер запасу не може бути військово не зобов'язаним. Для того, щоб стати військово не зобов'язаним потрібно бути відправленим не в запас, а у відставку. Підемо далі – РДМУ ім. Пирогова розташований у Москві, тому його військова кафедра не може готувати спеціалістів для підводного флоту, оскільки згідно з діючими нормативами навчального процесу на військових кафедрах студенти раз на тиждень повинні виїжджати у військові частини, для служби в яких вони готуються на цих кафедрах. А медичні частини, де лікують підводників, є лише у Санкт-Петербурзі, Севе́роморську, Владивостоці і Севастополі, куди з Москви доїхати, пройти практичне заняття і повернутись назад до Москви за один день в принципі неможливо. Тепер щодо того, що Слюсарчук А.Т. є полковником запасу. Цього не може бути в принципі, оскільки навіть ті офіцери, які проходять дійсну службу у військах у мирний час, виходять у відставку не вище ніж підполковниками. Адже для того, щоб стати полковником, діючому офіцеру необхідно пройти підвищення кваліфікації в Академії відповідного військового профілю. Ті ж офіцери, які військову службу не проходять, в запас виходять переважно капітанами і лише в рідких випадках майорами. В Україні є лише одна людина, яка в армії не служила, але отримала звання полковника запасу, і звати цю людину Дмитро Табачник. І пройшов він у свій час шлях від лейтенанта запасу до полковника запасу за кілька років лише тому, що працював тоді Главою адміністрації Президента України Леоніда Кучми. Але, нагадаю, що коли журналісти звернули увагу Леоніда Кучми на «космічний характер» військового злету керівника його адміністрації, він одразу ж видав указ, яким

розжалував Дмитра Табачника із полковників запасу знову в лейтенанти запасу. І ось тепер у відомстві міністра Дмитра Табачника, якого розжалувано із полковників запасу, з'явився ще один ні дня не служивший в армії 40-річний полковник запасу.

На завершення аналізу я хочу звернути вашу увагу, шановні читачі, на те, що, незважаючи на наявність документів, що засвідчують «липовість» і документів про вищу медичну освіту Слюсарчука А.Т., і документів про те, що він із Росії прибув до України доктором медичних наук, і незважаючи на відсутність власних наукових праць та фальсифікацію їх списку, наш герой, який уже третій місяць сидить у львівському СІЗО за обвинуваченням у шахрайстві та підробці документів, за свідченням працівника Інституту інноваційних технологій і змісту освіти МОНмолодьспорту України пана Кошеля продовжує обіймати у цьому інституті посади старшого наукового співробітника та завідувача сектором біолого-медичної освіти. Тобто, маючи як мінімум три підстави, підлеглі Дмитра Табачника не звільняють псевдодоктора, псевдопрофесора, псевдомедика з жодної із посад, на які він був прийнятий як такий, що є доктором наук, професором і фахівцем з вищою медичною освітою. Тож, хочеш не хочеш, а проймешся запитанням: «Невже у нашій країні корупція в усіх владних ешелонах дійшла уже до такої межі, що і Слюсарчук А.Т. і його покровителі вірять у те, що йому вдасться відкупитись і залишитись і лікарем, і доктором наук, і професором нейрохірургії, і лауреатом Державної премії України в галузі освіти, і керівним працівником в Інституті інноваційних технологій та змісту освіти МОНмолодьспорту України?»

Мій висновок із усього вище сказаного такий: рано ще Україні заявляти про готовність до вступу в Європейське співтовариство демократичних держав. Адже в будь-якій із держав ЄС ректор університету, що підписав подання про нагородження бездипломного шахрая і пройдисвіта двома найвищими освітянськими нагородами від президента держави, та міністр, що присвоїв бездипломному шахраєві і пройдисвіту вчене звання професора і провів рішення про представлення цього бездипломного шахрая і пройдисвіта до звання Лауреата Державної премії в галузі освіти і навіть посприям у підписанні президентом держави указу про це лауреатство, обов'язково подали б у відставку на другий день після оприлюднення цих їх аморальних вчинків журналістами. А в Україні і ректор Ярослав Бобало і міністр Дмитро Табачник не те, що не подають у відставку за безпосередню причетність до вище описаного скандалу, а, навпаки, роблять вигляд, що це їх взагалі не стосується. Та й президент держави ніяк на цей скандал не реагує, хоча, подавши йому на підпис текст указу про присвоєння бездипломному шахраєві і пройдисвіту звання Лауреата Державної премії в галузі освіти, який він підписав і дозволив оприлюднити, автори цього подання керівника держави, котрий несе відповідальність за все, що відбувається у ній, як мінімум, принизили. Тож про який вступ України до Європи на такому фоні, який нічого спільного з демократичними цінностями не має, може йти мова?

А чи судитимуть тих, хто будує автодороги, асфальт на яких невдовзі розсиплеться?

Сьогодні (05.02.2012 р.), знайомлячись з новинами на сайті УНІАН, прочитав повідомлення про те, що «почався суд над активістами Податкового майдану», з якого довідався що 3-го лютого 2012 року «у Шевченківському районному суді міста Києва розпочався фактичний розгляд справи щодо обвинувачення у псуванні граніту на Майдані Незалежності восени 2010 року».

У цій справі 7-ох активістів Податкового майдану «звинувачено у попередній змові групи осіб для навмисного пошкодження граніту на Майдані Незалежності».

Нагадаю, що тоді – восени 2010 року багаточисельна група підприємців, що з'їхались до Києва з усієї України, під керівництвом цих 7-и активістів в знак протесту проти прийняття нового Податкового кодексу, яким підприємцям суттєво ускладнювались умови роботи, провела мітинг на Майдані Незалежності, під час якого при встановленні наметів внаслідок забивання металевих кілків кріплення в щілини між гранітними плитками якийсь десяток цих плиток було пошкоджено, оскільки вони потріскались.

Прочитавши це повідомлення, я згадав, що у позаминулий четвер (26 січня), коли я їхав автомобілем із Києва, куди їздив для участі в засіданні президії Національної академії педагогічних наук України, я став свідком того, як на багатьох відрізках автодороги між Києвом та Житомиром багаточисельні групи будівельників, озброєні асфальтовими укладачами і асфальтовими катками, укладали асфальтове покриття прямо на суттєво засніжену, укладену раніше асфальтову підстилку, і одразу ж цей паруючий асфальтовий шар закатували катками.

Цілком очевидно, що сніг, накритий гарячим асфальтом, випаровуватиметься, утворюючи в шарі покладеного асфальту водяні каверни, котрі після охолодження цього шару перетворюються в кристалики льоду, які весною після прогріву дороги сонячними променями і тертям автомобільних шин знову перетворюються на водяні каверни, котрі під тиском автотранспорту гратимуть роль маленьких гідроциліндрів, що створюватимуть відцентровий тиск як на верхню так і на нижню поверхні цих вкраплених в шар асфальту гідроциліндрів, руйнуючи цей шар.

За таких умов покладене на автодорогах асфальтове покриття дуже швидко зруйнується, перетворюючи на дорожні ями і пил мільйони гривень, вкладених в будівництво цих автодоріг.

Але ж і це все сьогодні робиться «за попередньою змовою групи осіб». Тож за логікою прокурорів і суддів, які звинувачують і судять сьогодні активістів Податкового майдану, у недалекому майбутньому, усіх, причетних до будівництва автодоріг в умовах укладення асфальту на засніжені підстилки, що викличе досить скоро руйнацію цих автодоріг і втрату ще й додаткових сотень мільйонів гривень на ремонтні роботи у найближчі роки, теж треба буде судити.

Але я сумніваюсь у тому, що їх судитимуть, оскільки, як я розумію, ці роботи санкціоновані згори з мотивацією, що треба встигнути створити нові автостради до початку Євро-2012, а там, хоч і трава на них росте!

Я є вболівальником футболу, але, дивлячись на те, скільки бюджетних мільярдів гривень викидається сьогодні на будівництво стадіонів, на які після закінчення Євро-2012 ходитимуть лише кілька сотень фанатів, та на неякісне будівництво поспіхом в несприятливих умовах автодоріг, на які витрачається нині теж немало мільйонів гривень, і які уже через рік-два вимагатимуть на свій ремонт нові мільйони гривень, я прихожу до висновку, що може краще було б дивитись матчі цього Євро-2012 по телетрансляції з іншої країни, а усі ці мільйони і мільярди гривень, викинуті на підготовку до Євро-2012, використати на підвищення пенсій, зарплат і розбудову стійкої до кризових явищ економіки. І, я боюсь, що так думаю не лише один я.

Куди кінь з копитом, туди й рак з клешнею!

Це народне прислів'я мені прийшло в голову одразу після того, як я почув з екрана телевізора повідомлення, що Президент України Віктор Янукович призначив міністром оборони колишнього народного депутата України за списком Партії регіонів Дмитра Саламатіна, який в період депутатства в порушення чинного законодавства одночасно обіймав посаду і керівника «Укрспецекспорту». І який прославився ще й тим, що був найбільшим забіякою в рядах парламентської фракції Партії регіонів та у сутичках з опозицією несамовито бив опозиціонерів чим попало і по чому попало.

В країнах ЄС, договір про асоціацію з якими Україна намагається підписати, політичного діяча, який під час якоїсь сутички між парламентарями пускає в хід кулаки, а особливо ж якщо він ще й наносить удари стільцем, негайно викреслили б із членів будь-якої фракції і більше до високих державних посад не допускали б до кінця днів життя його, а в Україні маємо факт, коли така людина волею президента йде на суттєве підвищення – з посади керівника концерну на посаду міністра оборони, яка є однією із ключових у державі.

То хіба такий крок нашого президента сприятиме тому, щоб нашу державу країни європейської демократії поважали і якомога швидше визнали своїм рівноцінним партнером?

Особливо на фоні того, що керівництво футбольною асоціацією Англії, незважаючи на чотиримісячну наближеність чемпіонату Європи, звільнило з посади тренера збірної команди цієї європейської країни фахівця найвищої кваліфікації італійця Анчелотті лише за те, що той відмовився відібрати капітанську пов'язку у гравця збірної захисника Террі, який в одному із футбольних матчів дозволив собі расистське висловлювання на адресу одного із присутніх на футбольному полі гравців не європейського походження.

Неєвропейськість призначення парламентського хулігана Дмитра Саламатіна на посаду міністра оборони України підтверджується ще й тим, що це призначення відбулося одразу після того, як опозиціонери в залі засідань

Верховної Ради України під час виступу Президента України Віктора Януковича дружно і стоголосо скандували «Юлі-волю!»

Тобто, вийшло, що наш президент у цьому випадку поступив не як мудрий керівник, який зобов'язаний стояти над персональними випадками проти нього, а як ображений, але наділений владою підліток, котрий, розсердившись на дядьків-опозиціонерів, аби їм досадити, поставив людину, котра їх несамовито гамселила під час парламентських сутичок, на щабель вище того, який вони самі займають. Мовляв, отримайте у відповідь!

Але ж забіякуватість – це ж не та риса, яка повинна бути головною у міністра оборони, перед яким стоїть задача підняти на потрібний рівень занедбану боєздатність нашої армії. Ця риса є більш важливою для командира взводу, який, піднявши в атаку своїх людей, біжить попереду них і власним прикладом вселяє в їхні серця відвагу. Уже навіть ротою чи батальйоном повинні командувати не забіяки, а військові люди з відповідною освітою і хоча б елементарними навиками тактичного мислення. Не кажучи уже про командування більш масштабними військовими з'єднаннями і армією в цілому, де на першу роль виходить не особиста відвага, а стратегічне мислення, прояв якого неможливий без уміння стримувати емоції.

І це ще раз підкреслює, що рано нам мріяти про членство в ЄС, принаймні, до тих пір, аж поки із «клешень» у нас не сформуються «копита», а країна із аморфного, часто задкуючого під час прийняття важливих рішень «рака» не трансформується в європейськи-вишколеного цілеспрямованого «коня».

Кілька слів стосовно кризи парламентаризму в Україні

У п'ятницю 10 лютого 2012 року вийшов №23-24 популярної в Україні газети «День», в якому журналісти Іван КАПСАМУН і Марія ТОМАК опублікували статтю: «Чим загрожує країні дискредитація парламентаризму?»

До цієї проблемної статті вони додали взяті ними коментарі трьох народних депутатів Верховної Ради України 1-го скликання – представника політичних кіл Левка Лук'яненка, представника фінансових кіл Олександра Сугоняко і представника університетських кіл Бориса Мокіна, з якими, на мій погляд, буде цікаво ознайомитись і Вам, шановні мої читачі.

Оскільки я знайомився і зі статтею і з коментарями до неї в російськомовному варіанті, то і коментарі цитую російською мовою:

Левко ЛУКЪЯНЕНКО, *политический и общественный деятель, народный депутат Украины, диссидент, писатель:*

– Наш парламент ненормальный с самого начала. Почему? Потому что ненормальным является наше общество. Первая Верховная Рада была более-менее демократичной. В 1990 году в парламент прошло приблизительно 120 демократически настроенных депутатов – была создана «Народная рада», работавшая в течение четырех лет. Первая Верховная Рада состояла из разных людей, но не бизнесменов. Происходили разные дискуссии – это была

сфера нашей идеологической борьбы. В следующем парламенте уже появляются предприниматели, то есть материальные интересы. Вопрос идеологии отступает на второй план. Третья Верховная Рада была еще более предпринимательской, и так постепенно наш парламент деградировал. Из органа по формированию национальной воли и формулировке ее в законе она сегодня превратилась на орган, место, где можно политическими способами защищать свой бизнес.

Парламент является отражением общества. Например, Луганская область постоянно делегировала в Верховную Раду коммунистов. Они же, конечно, как враги частной собственности, свободы и демократии тянули Украину обратно к диктатуре, коммунизму, Московии. Все это имеет более глубокие корни – в сознании самого народа. Это связано с тем, что мы триста лет находились под Московской империей. Сегодня люди просто не знают своей истории. В том числе депутаты.

С приходом к власти Партии регионов Верховная Рада совсем исчезла как орган формирования политической воли. Вся власть теперь была сосредоточена в руках одной партии. Кроме того, они практически уничтожили судебную сферу власти.

Какой выход? Нынешняя ситуация во власти воспринимается критически, потому что действует явно против интересов украинского народа. Все-таки за 20 лет выросло молодое поколение, способное смотреть на все, что происходит вокруг, свободными глазами. Это усиливает критическое отношение к власти, порождает контраст. Этот контраст становится нашей политической проблемой. Власть, руководившая Украиной 20 лет, была использована в антиукраинском, промосковском духе. Теперь она показывает свое неумение, неспособность руководить страной. Всем становится понятно, что эту власть необходимо устранить. Это должно сделать молодое поколение, которое не так «загромождено» старой идеологией.

Выборы в этом году дают реальные возможности для того, чтобы сформировать в Раде новое большинство из оппозиционных сил. Конечно, Партия регионов будет пытаться сфальсифицировать и удержать в своих руках власть, но это сейчас будет сложнее сделать, чем в 2010 году. Тогда больше людей верило ПР. Поэтому я допускаю, что им не удастся сделать фальсификации массовыми. Но если они таки сфальсифицируют выборы, людям ничего не останется, как готовиться к революции. Я как председатель Украинской республиканской партии открыто говорю, что Украина должна решить проблемы власти, устранить существующий режим и сформировать новый из новых людей.

Александр СУГОНЯКО, президент Ассоциации украинских банков:

– Недавно где-то прочитал, что для депутатов получить квартиру, машину, летать на самолете и тому подобное, является главной целью. Так вот, 120 человек из первого созыва Верховной Рады не брали ни квартиры, ни машины. Если бы Хмаре или Фокину (были из противоположных лагерей) кто-

то сказал: «На тебе столько-то тысяч баксов – и проголосуй так, как надо». И от Хмары, и от Фокина этот человек получил бы по морде. То есть уровень падения морали сегодня страшный.

Несколько лет назад я видел интервью одного донецкого парня – миллиардер, ставший депутатом, хороший такой здоровячок. У него журналистка спрашивает: «Скажите, пожалуйста, вот вы взяли 400 тысяч за квартиру, разве вы такой бедный человек, зачем вы взяли эти деньги?». А он такими честными глазами смотрит на нее и говорит: «А если бы тебе давали, ты бы не взяла?».

Знаете, в Советском Союзе был такой Маршак – дети учили в школе «что такое хорошо и что такое плохо». Наши «дети», которые сегодня сидят в Верховной Раде, не знают «что такое хорошо и что такое плохо».

Человеческому падению, к сожалению, нет пределов. Если человек попадает на путь алкоголизма, чтобы остановиться он должен сказать: «Стоп, я алкоголик!». Такой же путь денег и власти – чем больше имеешь, тем более хочется. Остановиться очень трудно, даже сложнее, чем отказаться от водки.

Возможно ли очищение? Безусловно, возможно. Сегодня при власти люди зависимые. Они пытаются найти таких подчиненных – от первого заместителя до самого последнего работника, которые были бы зависимыми. Потому что зависимыми ими легче руководить. Поэтому нужно избирать свободных людей. Если вы цените свободу и стали руководителем, вы никогда не будете притеснять свободы другого, потому что вы знаете ценность собственной свободы. То есть должна быть альтернатива. Они крадут – мы должны отдавать, они врут – мы должны говорить правду, они зависимые – мы должны быть свободными.

Борис МОКИН, депутат Верховной Рады I созыва, академик НАПН Украины, доктор технических наук, профессор, экс-ректор Винницкого национального технического университета:

– В первом составе парламента Украины у нас была «Группа 239» и «Народная рада» в качестве оппозиции. И если из «Народной рады» поступали деловые предложения, многие члены «Группы 239» голосовали за них. То есть в ней были радикалы и мягкие коммунисты, равно как и в «Народной раде» были радикально национально настроенные люди и более умеренные. Как раз умеренных с обеих сторон хватало, чтобы принимать деловые предложения, поступающие и от большинства, и от оппозиции. Такого сегодня нет вообще. Есть абсолютное игнорирование оппозиционной части парламента, не говоря уже о «тушках». За период нашей каденции никто не перебежал ни из «Группы 239» в «Народную раду», ни наоборот. А теперь бегает туда-сюда. Думаю, что этот процесс начался с введением смешанной избирательной системы в начале 2000-х годов, когда при Кучме блок «За ЕДУ!» во главе с Литвином фактически ничего не набрал. Соответственно, за счет мажоритарщиков, которым выкрутили руки, «сколотили» большинство, которое слушало Администрацию Президента и непосредственно Кучму. Именно тогда и

произошел этот перелом. Это произошло с введением мажоритарной системы за счет мажоритарщиков, которые легко перекупались. Когда перешли позже к полностью партийной системе, в списки принимали «денежные мешки», которые особо не проникались идеологией. И как только над ними «сгущались тучи», они начинали перебегать. То есть переход на партийные списки не убил эту «бациллу». А сейчас ситуация дошла до предела.

Где искать выход? Как только приняли новый избирательный закон, я заявил на своем сайте: если Партия регионов не победит на выборах, данный закон будет отменен вместе с результатами голосования. Потому что когда-то было решение Конституционного Суда о том, что нельзя быть одновременно и в списках, и на мажоритарном округе. Это грозит тем, что мы «влетим в большую копеечку», потому что будем проводить еще одни выборы. В свое время я был сторонником двухпалатного парламента, считая, что нехорошо, когда один парламент и законы создает, и судей назначает. Нужно, чтобы этим занимались две отдельные палаты, чтобы не было этого коррупционного круговорота. Но на это не пошли. А сегодня в парламенте представлены фактически лишь Киев и Донбасс, и когда депутаты едут работать в регионы, то их там никто не видит. Поэтому неплохо, чтобы были мажоритарные округа, чтобы люди на местах могли обращаться к своему депутату и он представлял интересы этого региона. Но, конечно, на этот раз это опять будут «денежные мешки». Поэтому выход один: полная ликвидация депутатской неприкосновенности за пределами сессионного зала. Тогда там будут юристы, экономисты, другие, которым это место не нужно только для того, чтобы себя защитить. Тогда парламент будет функционировать нормально.

Примітка: я «наговорив» кореспондентці, яка брала у мене інтерв'ю по телефону, набагато більше, але, мабуть, виходячи з критерію рядкової рівності коментарів, частина «наговореного» мною відображення в газеті не знайшла. Однак варто підкреслити, що те, що відображено, саме так мною і було сказане.

Інформація про ювіляра

В середині лютого до університету зателефонували з Вінницької обласної бібліотеки імені Тімірязєва і попросили надати інформацію про тих провідних вчених, яким у 2013 році виповнюється ювілейні дати, починаючи з 60 років.

Оскільки в наступному році мені виповнюється 70 років, то університет надав інформацію і про мене. Я думаю, що з цією інформацією цікаво буде ознайомитись і моїм читачам, а тому далі подаю її у тому вигляді, в якому вона була подана університетом бібліотеці.

Мокін Борис Іванович, доктор технічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, академік Національної академії педагогічних наук України (один із її 15 академіків-засновників), дійсний член трьох академій наук, що мають статус громадських наукових організацій – Міжнародної академії наук вищої школи (Москва), Академії інженерних наук України (Київ),

Академії гірничих наук України (Кривий Ріг), кавалер ордена «За заслуги III ступеня», двічі лауреат премії Мінвузу УРСР в галузі освіти, ректор Вінницького національного технічного університету в період з 1989 по 2010 роки, народний депутат Верховної Ради УРСР 12-го скликання та Верховної Ради України 1-го скликання, причетний до проголошення у 1991 році незалежної української держави.

Народився 3-го січня 1943 року в селі Старі Бабани Уманського району Черкаської області, українець.

З 1950 по 1957 роки навчався у семирічній школі села Нестерівки Маньківського району Черкаської області, а з 1957 по 1960 роки у середній школі сусіднього з Нестерівкою села Добра.

У 1966 році закінчив Криворізький гірничорудний інститут, отримавши кваліфікацію інженера-електромеханіка по електроприводу і автоматизації.

У 1971 році у спецраді Київського політехнічного інституту захистив кандидатську дисертацію в галузі теорії автоматичного керування, а у 1984 році теж у спецраді КПІ захистив докторську дисертацію в галузі технічної кібернетики.

З 1971 року працює у Вінницькому національному технічному університеті, пройшовши шлях від асистента кафедри радіопристроїв Вінницького філіалу КПІ, старшого викладача кафедри електровимірювань та промелектроніки цього ж філіалу, доцента кафедри автоматики та інформаційно-вимірювальної техніки створеного на базі філіалу Вінницького політехнічного інституту, завідувача кафедри електричних систем і проректора з навчальної роботи цього ж інституту і аж до його ректора. Після 21 року роботи на посаді ректора цього вищого навчального закладу, перетворивши його в університет та домігшись статусу національного, нині працює професором кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів, паралельно на громадських засадах виконуючи обов'язки наукового керівника науково-дослідної лабораторії автоматизованих систем управління в енергетиці і на транспорті, наукового керівника науково-дослідної лабораторії проблем вищої школи та директора науково-дослідного інституту проблем моделювання багатозв'язних систем. В період з березня 1997 року по червень 1999 року працював директором Навчально-методичного кабінету вищої освіти Мінвузу УРСР, повернувшись у тоді ще Вінницький політехнічний інститут ректором в результаті перемоги на перших виборах на цю посаду.

Автор більше 400 наукових робіт (у тому числі 12 монографій, одна із яких видана також і у Польщі) та більше 70 авторських свідоцтв на винаходи і патенти, частина із яких були впроваджені на заводі «Криворіжсталь» та у ПЕО «Вінницяенерго», підготував 5 докторів наук та більше 30 кандидатів наук з технічних, економічних та педагогічних наук, створив наукову школу з методів ідентифікації, контролю та управління процесами в електроенергетиці, економіці, промисловості, на транспорті та у вищій освіті, головний редактор двох наукових журналів з переліку ВАК України, протягом 3 років виконував функції першого заступника голови експертної ради ВАК України.

Уже більше 20 років член двох спеціалізованих вчених рад по захисту кандидатських та докторських дисертацій з технічних наук та біля 10 років член президії Національної академії педагогічних наук України.

Автор 12 книг історико-публіцистичної серії, опублікованих у період з 1991 по 2010 роки, і сайту tokin.com.ua з постійно-оновлюваним блогом новин, на якому виставлені також авторські наукові монографії, навчальні посібники і книги, член Національної спілки журналістів України, нагороджений її золотою медаллю.

Захоплення: футбол, бадмінтон, настільний теніс, ковзани, керування автомобілем.

Польові дослідження з українського сексу

Прочитавши цей заголовок, шановні читачі, ви одразу ж здогадались, що мова піде про роман відомої української поетеси і письменниці Оксани Забужко під цією назвою, який вона написала 15 років тому, який уже має одинадцять видань в Україні, який уже перекладено багатьма мовами світу і видано у багатьох країнах, але який я прочитав лише на минулому тижні, що закінчився 19 лютого 2012 року.

До мене доходили відголоски відгуків про цей роман Оксани Забужко, але я, як людина, вихована радянським комсомолом під відомим гаслом, що в «Советском Союзе секса нет!» оминав його, вважаючи, що не пристало мені читати художній твір, який, мабуть, є такою собі літературою художньо-довідникового характеру з сексу, цікавою лише для сексуально стурбованих підлітків.

Відштовхувало мене від читання будь-яких художніх творів Оксани Забужко і те, що вона є одним із ідеологів виборчого «протівсіхства», яке я не підтримую, оскільки глибоко переконаний у тому, що воно, по-перше, завжди приводитиме до влади тих політичних діячів, які мають стабільну регіональну підтримку за принципом «який би він не був, але він наш», а по-друге, завжди допомагатиме утримувати владу після виборів саме такого типу політичним діячам.

І вирішив прочитати цей роман, придбавши його з книжкової полиці супермаркету, я після того, як нещодавно подивився на одному із вітчизняних телеканалів розмову Оксани Забужко з телеведучим, із якої зробив висновок, що вона є жінкою не лише привабливою, але і розумною, тобто такою, що вміє чітко формулювати свою точку зору і доступно доносити її до слухача, використовуючи гарну літературну мову.

Розпочавши читати «Польові дослідження з українського сексу» і прочитавши перші два речення, які розмістились в одному рядку, я «спіткнувся» уже на третьому реченні, яке займає повних дві сторінки і, читаючи кінець якого, я уже не міг згадати, про що мова йшла на його початку. Тож наступні речення я читав, уже маючи певний психологічний настрій і проти автора, і проти його твору, тим паче, що мене з кожним рядком все більше коробила мова, якою висловлювала свої думки героїня роману. Мова,

яка більше підійшла б не героїні з університетською освітою і власним літературним доробком, яку запросили для читання лекцій на літературознавчому факультеті одного із провідних закордонних університетів, а жінці з семилітньою освітою, отриманою в глухому забитому селі, де літературу їй читав за сумісництвом учитель праці або фізкультури.

Син вчительки з літератури, вихований на творах Коцюбинського, Гончара і обох Толстих, з їхньою літературно бездоганною мовою і вмінням описати вульгарні та сексуальні сцени без вживання лайливих слів і принизливих характеристик, зустрівшись у творі Оксани Забужко з першим лайливим словом із числа тих, які в пристойному товаристві вихована людина не стане вживати навіть у випадках, коли це диктується сюжетом розповіді, я зупинив читання роману і подумав, що, мабуть, вперше у житті кину розпочату справу на півдорозі, не довівши її до логічного завершення. Але через день, приборкавши негативні емоції, я вирішив, що варто перебороти себе і цього разу також довести розпочату справу до кінця. Тобто, прочитати роман Оксани Забужко до останньої сторінки, аби скласти про нього враження інтегрально, а не спираючись лише на окремі фрагменти.

І прочитав.

Що ж я виніс із цього прочитання?

Ну, по-перше, я переконався у тому, що відверто сексуальних сцен з використанням лайливих слів і принизливих характеристик в «Польових дослідженнях з українського сексу» виявилось не так уже й багато, принаймні, не більше ніж у будь-якому з класичних романів Шолохова.

По-друге, як на мій погляд, Оксана Забужко наділила свою героїню сумбурною жіночо-простолюдінською мовою одразу з двох причин – аби слухачі, котрі хоч раз слухали вживу чи на телеканалі автора роману, не сприймали цей її роман як автобіографію, і аби підкреслити красоту та довершеність її поетичних рядків, густо вкраплених на сторінках цього роману в якості 25-го кадру. І на мою думку, «Польові дослідження з українського сексу» можна вважати одним із найталановитіших авторекламних заходів, присвячених популяризації власної поезії. Принаймні, я тепер обов'язково розшукаю у книгарнях книжку поезій Оксани Забужко, придбаю її і прочитаю. А для того, щоб остаточно визначитись з відношенням до прози Оксани Забужко, я придбаю також і прочитаю «Музей покинутих секретів», котрий теж «на слуху».

По-третє, я не радив би включати «Польові дослідження з українського сексу» в шкільну програму вивчення української літератури. Так, я згоден з тим, що і зміст сексуальних сцен і сутність лайливих слів не є таємницею для школярів, адже посібники з сексу теж лежать на прилавках різного роду кіосків, а лайливі слова ці школярі чують і в переповнених засобах громадського транспорту, і в переходах метро, і від своїх нічого не читаючих, а тому полюбляючих з підліткового віку пиво і вино однокласників із проблемних сімей. Але на мій погляд, саме шкільними дисциплінами необхідно прищеплювати у школярів любов до прекрасного, яке потім пробиватиметься в їхніх дорослих і загрубілих душах, через товсті шари повсякденного

негативного впливу «вулиці». Включення ж до шкільної програми художніх творів на кшталт «Польових досліджень з українського сексу» понижуватимуть рівень естетичних підвалин у школярів, котрий і так є не надто високим і щоденно розмивається повсякденням. А цей роман Оксани Забужко нехай читають дорослі, котрі щось з нього можуть приміряти і на себе і котрі обов'язково звернуть увагу на красоту вкраплених поетичних рядків.

Гортаючи старі газети, або кілька слів про те, як двох професорів використано в якості змашувальної насадки

У четвер увечері я вирішив передивитись старі газети, відкладені в різні часові періоди, аби зменшити їх стос і залишити лише ті, в яких є якась інформація довгострокової дії.

Стосовно інформації, що кинулась мені у вічі у двох із цих старих газет, я вирішив висловитись і на сайті 25 лютого 2012 року.

Спочатку кілька слів про №73 від 21 квітня 2011 року газети «Урядовий кур'єр». У цьому числі газети на 29 сторінці Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України подає «Список кандидатів (колективів), які висунуті навчальними закладами та науковими установами на здобуття Державної премії України в галузі освіти»

У цьому переліку у номінації «Наукові досягнення у галузі освіти» першим пунктом подано – цитую:

1. Національний університет «Львівська політехніка»

Комплекс освітніх інформаційних технологій подання, запам'ятовування та опрацювання надвеликих обсягів інформації в процесі навчання.

Претенденти:

Нікольський Юрій Володимирович, доктор технічних наук, доцент, професор кафедри інформаційних систем та мереж Національного університету «Львівська політехніка».

Пасічник Володимир Володимирович, доктор технічних наук, завідувач кафедри інформаційних систем та мереж Національного університету «Львівська політехніка».

Слюсарчук Андрій Тихонович, доктор медичних наук, професор кафедри інформаційних систем та мереж Національного університету «Львівська політехніка».

Червоний Олександр Петрович, молодший науковий співробітник кафедри інформаційних систем та мереж Національного університету «Львівська політехніка».

Розроблено і впроваджено комплексні методики та програмно-алгоритмічні системи, в яких реалізовано результати наукових досліджень.

Результати досліджень відображено в п'яти монографіях, п'яти навчальних посібниках і підручниках, що видані з відповідним грифом Міністерства освіти і науки України, у більше ніж 300 наукових статтях. За тематикою наукових досліджень захищено шість докторських та 20 кандидатських дисертацій – кінець цитати.

Звертаю увагу на те, що за результатами журналістського розслідування, виконаного Світланою Мартинець та Ігорем Починком, які викладені на сторінках львівського часопису «Експрес», в списку наукових праць Слюсарчука А.Т. зафіксовано лише 123 опубліковані наукові роботи, тож до згаданих вище в університетському поданні 306 наукових робіт увійшли і 183 наукові роботи (тобто майже 60% від загальної кількості), опубліковані Нікольським Ю.В. та Пасічником В.В. А оскільки Слюсарчуком А.Т. та Червоним О. П. не підготовлено жодного доктора і кандидата наук, то згадані в університетському поданні 6 докторів наук і 20 кандидатів підготовлені виключно лише Нікольським Ю.В. та Пасічником В.В.

Нагадаю також і про те, що як з'ясовано Світланою Мартинець та Ігорем Починком і викладено в одній із їхніх статей в «Експресі», усі 123 наукові роботи Слюсарчука А.Т. є або неіснуючими взагалі, або сфальсифікованими, або плагіатом.

А тепер заглянемо в №184 від 6-го жовтня 2011 року газети «Урядовий кур'єр». У цьому числі газети на 5 сторінці опубліковано УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ «Про присудження Державних премій України в галузі освіти 2011 року». У цьому Указі вказано – цитую:

«На підставі подання Комітету з Державних премій України в галузі освіти ПОСТАНОВЛЯЮ:

Присудити Державні премії України в галузі освіти 2011 року:

.....
у номінації «Наукові досягнення в галузі освіти» за цикл робіт «Комплекс освітніх інформаційних технологій подання, запам'ятовування та опрацювання надвеликих об'єктів інформації в процесі навчання»:

СЛЮСАРЧУКУ Андрію Тихоновичу – професорові кафедри «Інформаційні системи та мережі» Національного університету «Львівська політехніка», докторові медичних наук,

ЧЕРВОНОМУ Олександр Петровичу – молодшому науковому співробітникові Національного університету «Львівська політехніка».

2. Установити розмір Державної премії України в галузі освіти на 2011 рік сто п'ятдесят тисяч гривень кожна.

3. Державному управлінню справами забезпечити виплату грошової частини Державної премії країни в галузі освіти.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ.

м.Київ

30 вересня 2011 року

№960/2011» – кінець цитати.

Давайте проаналізуємо, шановні читачі сайту, у взаємозв'язку зміст цих двох документів.

І у першому з них і у другому мова йде про «Комплекс освітніх інформаційних технологій...», які використовуються в «...процесі навчання».

У першому документі, яким є «подання», до колективу із чотирьох авторів входять двоє відомих вчених в галузі освітніх інформаційних

технологій, які багато років уже використовують ІТ-технології в процесі навчання студентів – це доктори технічних наук Нікольський Ю.В. та Пасічник В.В. Їхніми науковими досягненнями, фактично, і обґрунтовано доцільність цього «подання».

Але у другому документі, яким є «указ про присудження», в списку авторів Нікольського Ю.В. і Пасічника В.В. уже немає. У цьому списку залишились лише інших двоє – доктор медичних наук Слюсарчук А.Т., у якого практично відсутній не лише стаж роботи зі студентами за допомогою хоча б чужих освітніх інформаційних технологій, а і стаж роботи в освітній галузі взагалі, та його шофер Червоний О.П., якого оформлено у Львівській політехніці молодшим науковим співробітником кафедри. Тож виходить, що Державну премію України в галузі освіти Президент України Віктор Янукович з подачі Комітету з Державних премій України в галузі освіти присудив людям, які не мають ніякого відношення ні до створення освітніх інформаційних технологій, ні до освіти взагалі. Тобто, навіть якби Слюсарчук А.Т. не був бездипломним шахраєм і мав не сфальшований список наукових праць, а був законним доктором медичних наук, то він все одно не заслуговував би на Державну премію України в галузі освіти в номінації «Наукові досягнення в освіті» з обґрунтуванням за «створення освітніх інформаційних технологій» і їх впровадження в «процес навчання». Ну і, звичайно ж, не заслуговує на присудження Державної премії України в галузі освіти шофер Слюсарчука А.Т. пан Червоний О.П.

До речі, з наукової точки зору інформаційна технологія, що була розроблена Нікольським Ю.В. і Пасічником В.В., за допомогою якої Слюсарчук А.Т. зумів переконати багатьох людей у своїх надприродних здібностях до запам'ятовування надвеликих масивів інформації, можливо і заслуговує на Державну премію України, але не в галузі освіти, а в галузі науки і техніки. Але для цього їй одразу необхідно було позиціонувати як інформаційну технологію з формування у глядацької аудиторії потрібного сприйняття, і не потрібно було за допомогою цієї технології дурити людей і схилити їх вірити у геніальні здібності Слюсарчука А.Т. Тобто, крім наукової складової потрібно було врахувати ще й морально-етичну.

У студентські роки я на кафедрі військової підготовки за програмою офіцера запасу як майбутній командир взводу середніх танків вивчав ази артилерійської справи і пам'ятаю, що бронебійний снаряд – це такий снаряд, в головку якого вставляють стержень із надміцної сталі, на який накручують конусоподібну насадку із м'якого металу, наприклад, міді. Після пострілу із гармати під час удару такого снаряду об броню танка насадка із м'якого матеріалу відіграє роль «змазки» для надміцного бронебійного стержня, завдяки якій суттєво зменшується опір захисної броні, і бронебійний снаряд прошиває цю захисну броню майже у такий же спосіб, у який направлена рукою людини голка прошиває брикет вершкового масла.

Тож, на мій погляд, доктори наук Нікольський Ю.В. та Пасічник В.В. відіграли у цьому випадку роль «змащувальної насадки» на «стальний стержень» у вигляді шахраїв Слюсарчука А.Т. та Червоного О.П., завдяки якій

було знижено до нуля опір Вченої ради Львівської політехніки під час розгляду питання про подання на конкурс до Комітету з Державних премій України в галузі освіти вищевказаної роботи вищевказаних авторів. І нічого дивного немає у тому, що у Комітеті з подачі тих, хто за усією цією обладкою стояв, ця «насадка», виконавши свою функцію, із авторського колективу щезла. Причому цілком можливо, що ніякої винагороди «за подальше мовчання» ці доктори наук не отримали, оскільки, незважаючи на вилучення їх зі списку авторів роботи, поданої на здобуття премії, вони і самі стали зацікавленими у тому, щоб ця афера з популяризацією надприродних здібностей Слюсарчука А.Т. з їхньою участю не отримала розголосу.

У зв'язку з усім, викладеним вище, само собою напрашується запитання до Президента України Віктора Януковича – то коли ж він, нарешті, скасує свій указ про присудження Слюсарчуку А.Т. та Червоному О.П. Державної премії України в галузі освіти за 2011 рік і накладе заборону на виплату їм у зв'язку з її присудженням 150 тисяч державних гривень?

Отакі думки прийшли мені в голову під час гортання двох старих газет.

Міс Наука 2011 Вінницького національного технічного університету

2-го березня 2012 року у конференц-залі нашого університету відбувся заключний 3-ій тур традиційного щорічного конкурсу «Міс Наука», який проводився уже вп'яте.

Нагадаю, що попередніми переможцями цього конкурсу були: у 2007 році – студентка програми магістерської підготовки наукового спрямування за напрямком менеджменту Олена Гіль, у 2008 році студентка цієї ж програми за напрямком машинобудування Тетяна Ярошенко, у 2009 році студентка цієї ж програми за напрямком менеджменту Наталя Желюк, а у 2010 році студентка цієї ж програми за напрямком екології Анна Васильчук. Усі вони після перемоги паралельно працювали за сумісництвом помічницями ректора на частку ставки, що складало додатковий бонус для переможця. Для них заключний третій тур конкурсу проводився у серпні, а дипломи переможців і грошову премію від ректора у 1000 гривень вони отримували 31 серпня під час свята «Посвята в першокурсники» на стадіоні університету в присутності щойно прийнятих до університету та їхніх батьків і друзів, а також своїх батьків і друзів, тобто в присутності кількох тисяч глядачів. До речі, першим туром конкурсу був відбір із випускниць бакалаврату згідно з їхніми науковими і навчальними досягненнями кращих із кращих на вакантні місця в магістратурі наукового спрямування, який проводився відбірковими комісіями кожного із восьми навчально-наукових інститутів університету. Другий тур цього конкурсу проводила конкурсна комісія Інституту магістратури, аспірантури і докторантури, яка відбирала із числа студенток, зарахованих на магістерську програму наукового спрямування, 7 переможців 2-го туру. А конкурсну комісію у третьому турі очолював уже сам ректор, який спонсорував конкурс і із стипендії академіка НАПН України якого виплачувались премії тим конкурсанткам, які вибороли звання «Міс Наука» та «Віце-міс Наука».

Оскільки у 2011 році новий ректор університету, професор Володимир Грабко відмовився від проведення цього конкурсу, то я, як экс-ректор, який започаткував конкурс, у грудні 2011 року звернувся до керівника університетського Наукового товариства студентів і аспірантів (НТСА) та кількох керівних активістів студентського самоврядування, які стали цього року студентами магістерської програми наукового спрямування і розпочали вивчати мій спецкурс «Математичні методи ідентифікації динамічних систем», з пропозицією «підхопити прапор» і створити оргкомітет та провести другий і третій тури конкурсу «Міс Наука 2011 ВНТУ» за умови, що я берусь організаційно сприяти та фінансово забезпечувати зі своєї академічної стипендії проведення цього конкурсу. Вони погодились, але, оскільки магістранти наукового спрямування, відібрані в серпні 2011 року в інститутах із випускників бакалаврату різних спеціальностей, сформувались для вивчення інтегральних дисциплін в єдиний потік лише у грудні, і студенти ще не досить добре знали один одного, то організатори порішили, що 2-й тур конкурсу за 2011 рік слід провести в середині лютого 2012 року, а третій – на початку березня, визначивши у такий спосіб дату вручення дипломів і грошових премій конкурсанткам-переможцям напередодні Міжнародного жіночого свята 8 березня.

Оргкомітет установив такі правила: у 2-му турі конкурсу беруть участь усі студентки потоку магістерської програми наукового спрямування; в якості журі виступає уся чоловіча половина цього потоку; голосування таємне бюлетенями, в які кожен член журі повинен вписати лише три прізвища конкурсанток, яких він вважає кращими; для забезпечення об'єктивності при голосуванні під час його проведення жіноча і чоловіча половина потоку сидять в різних частинах зали; та із конкурсанток, яка вписана в бюлетені першою, отримує 3 бали, та, яка другою, 2 бали, та, яка третьою, 1 бал; три конкурсантки, які набрали найбільші суми балів, виходять у 3-ій тур конкурсу; результати голосування по іншим конкурсанткам журі не оголошує, аби кожна із них, хто не увійде в трійку переможців 2-го туру, могла вважати себе не далі ніж четвертою; в 3-му турі конкурсу знову проводиться аналогічне таємне голосування, але уже лише по кандидатурам переможців 2-го туру; нарахування балів і визначення сумарного показника здійснюється у такий же спосіб, як і у 2-му турі; тій конкурсантці, яка у 3-му турі набере найбільшу суму балів, присвоюється титул «Міс Наука ВНТУ 2011» і видається відповідний диплом, підписаний Головою НТСА Валерієм Граняком, який є головою журі, а мною вручається грошова премія в розмірі 1000 гривень; тій конкурсантці, яка набере у 3-му турі другу суму балів, присвоюється титул «Віце-міс Наука ВНТУ 2011» і видається відповідний диплом та вручається грошова премія в розмірі 500 гривень; тій конкурсантці, яка набере у 3-му турі найменшу суму балів, присвоюється титул «Міс глядацьких симпатій молодих вчених ВНТУ» і видається відповідний диплом та вручається велика коробка цукерок; 10-го лютого відбувся 2-й тур конкурсу за встановленими правилами. Його переможцями стали: магістрантка за науковим напрямом з комп'ютерної техніки Анастасія Росощук, яка набрала 19 балів, магістрантка за науковим

напрямом з телекомунікаційних систем Марина Московко, яка набрала 17 балів та магістрантка за науковим напрямом з менеджменту Юлія Шалагай, яка набрала 15 балів.

Об'єктивності заради, слід відзначити, що із 36 студенток магістерського потоку, який налічує у своєму складі 74 особи, шестеро від участі у конкурсі відмовились, а із 38 студентів цього ж потоку одинадцять не взяли участь у роботі журі, у такий спосіб продемонструвавши, що вони ще не настільки добре знають однокурсниць, аби робити висновки, хто із них більше заслуговує на титул «Міс Наука». До речі, кожна з конкурсанток на день голосування встигла продемонструвати своєму потоку однокурсників біля дошки мінімум один раз, а дехто і двічі, своє уміння лекційно викладати новий матеріал із вище вказаного мого курсу, попередньо самостійно освоєний по викладеному на сайті нашому з професором Віталієм Мокіним і доцентом Олександром Мокіним однойменному навчальному посібнику.

Ну і завершити розповідь про 2-й тур конкурсу можна такою інформацією – у підсумкову рейтингову таблицю учасниць 2-го туру, в яку заносились прізвища тих, хто набрав хоча б один бал і більше, вписались прізвища 26 конкурсанток. Тобто, окрім тих 6-и магістранток, які відмовились від участі в конкурсі, в таблиці не виявилось прізвищ лише 4-ох конкурсанток із числа тих, що взяли участь у ньому.

А тепер повернемося до того, з чого розпочалася ця розповідь, тобто до 3-го туру конкурсу, який розпочався із 5-хвилинної розповіді кожної із фіналісток – Анастасії Росошук, Марини Московко і Юлії Шалагай – про себе та про свої наукові уподобання і досягнення. Потім чоловіча частина магістерського потоку здійснила таємне голосування, а президія журі на очах у цього потоку підрахувала бали, отримані кожною із фіналісток, визначила титул кожній і вписала наділені титулами прізвища у попередньо заготовлені, художньо оформлені і підписані Валерієм Граняком бланки відповідних дипломів.

Тож, набравши у 3-му турі конкурсу 45 балів, титул «Міс Наука ВНТУ 2011» отримала Анастасія Росошук. Титул «Віце-міс Наука ВНТУ 2011», набравши 41 бал, отримала Марина Московко. А титул «Міс глядацьких симпатій молодих вчених ВНТУ» з 40 балами отримала Юлія Шалагай.

Дипломи титулованим особам під аплодисменти магістерського потоку вручив Голова НТСА Валерій Граняк, а я вручив відповідні грошові винагороди і цукерки.

Открытое письмо профессору Иерусалимского политехнического института Александру Ротштейну – профессору ВГТУ до 2000 года

Здравствуйте, отныне уже неуважаемый мной Александр Петрович!

В понедельник 27 февраля 2012 года в конце рабочего дня проректор нашего Винницкого национального технического университета, профессор Сергей Павлов по поручению ректора университета, профессора Владимира Грабко ознакомил меня с вашим пасквилем на меня, направленным на имя

ректора с копиями, отправленными на имя первого заместителя министра МОНМС Украины Евгения Сулимы и Президента НАПН Украины Василя Кременя.

В этом пасквиле вы обвиняете меня в плагиаторстве и злоупотреблении служебным положением на этой почве в бытность работы ректором ВНТУ.

Нынешние руководители нашего университета потребовали от меня объяснений по существу выдвинутых вами обвинений. Я решил дать эти объяснения в виде открытого письма вам, чтобы с ними могли ознакомиться не только те, кому вы направили выдвинутые мне обвинения, но и все те ученые, которые знают и вас и меня. Поскольку ваш пасквиль написан на русском языке, то и отвечать я буду тоже на русском.

Цитата первая из вашего пасквиля: *«Уважаемый Владимир Витальевич! Обращаюсь к Вам по поводу нарушения моих авторских прав и плагиата в Винницком национальном техническом университете. Мною замечены следующие факты плагиата. На сайте www.mokin.com.ua выставлена книга: Митюшкин Ю.И., Мокин Б.И., Ротштейн А.П. SoftComputing: идентификация закономерностей нечеткими базами знаний. УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2002.-145 с. Эта книга содержит 5 глав: главы 1-4 являются основными теоретическими, глава 5 – прикладная. Главы 1-4 написаны на основе следующих статей с Ю.И. Митюшкиным, который был моим дипломником, а потом аспирантом:*

1. Ротштейн А.П., Митюшкин Ю.И. Идентификация нелинейных зависимостей нейронными сетями // Проблемы бионики. – 1998. – №49. – С. 168-174.

2. Ротштейн А.П., Митюшкин Ю.И. Нейролингвистическая идентификация нелинейных зависимостей // Кибернетика и системный анализ. – 2000. – № 2. – С. 37-44.

3. Ротштейн А.П., Митюшкин Ю.И. Извлечение нечетких баз знаний из экспериментальных данных с помощью генетических алгоритмов // Кибернетика и системный анализ. – 2001. – №4. – С.45-53.

В перечисленных статьях мне принадлежат содержательные и математические постановки задач, методы и общие алгоритмы их решения. Митюшкин Ю.И. выполнил программирование алгоритмов, предложенных мною, и провел компьютерный эксперимент. Ранее эти же результаты были опубликованы в моей монографии: Ротштейн А.П. Интеллектуальные технологии идентификации: нечеткие множества, генетические алгоритмы, нейронные сети.- Винниця: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 1999. – 320 с., которая фактически полностью содержит все теоретические основы книги: Митюшкин Ю.И., Мокин Б.И., Ротштейн А.П. SoftComputing: идентификация закономерностей нечеткими базами знаний. УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2002. – 145 с. Глава 5 книги (Митюшкин Ю.И., Мокин Б.И., Ротштейн А.П. SoftComputing: идентификация закономерностей нечеткими базами знаний. УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2002.-145 с.) содержит применение моей теории (главы 1-4) к электроэнергетическому объекту, которое выполнил Митюшкин Ю.И. под руководством Мокина Б.И. Следуя схеме «идея-метод-модель-алгоритм-компьютерный эксперимент-приложение», я утверждаю, что основным, то

есть первым автором вышеупомянутой книги (Митюшкин Ю.И., Мокин Б.И., Ротштейн А.П.) являюсь я – Ротштейн А.П. Однако Мокин Б.И., пользуясь своим служебным положением, выбрал алфавитный порядок перечисления авторов. Я расцениваю это так:

а) во-первых, как недопустимое в научном мире искажение истинного приоритета каждого из соавторов книги;

б) во-вторых, как присвоение Мокиным Б.И. не принадлежащих ему научных результатов (его фамилия стоит впереди моей)» – конец первой цитаты из вашего пасквиля, господин Ротштейн А.П.

Отвечать на процитированные обвинения я начну цитатой из нашей общей с вами и Митюшкиным Ю.И книги «SoftComputing: идентификация закономерностей нечеткими базами знаний. УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2002. – 145 с.», взятой из последних двух абзацев «Введения». В этих абзацах написано: *«Текст книги написан Ю.И. Митюшкиным по материалам его кандидатской диссертации, постановка задачи в которой и руководство на начальном этапе работы, а перед этим на этапе магистерской подготовки осуществлялось профессором Ротштейном А.П., а руководство на заключительном этапе и адаптация к задачам электроэнергетики – профессором Б.И. Мокиным. Б.И. Мокиным осуществлено также и общее редактирование книги» – конец цитаты.*

А теперь, Александр Петрович, я прошу вас вспомнить, как перед отъездом в поисках лучшей жизни в Израиль вы подошли ко мне и попросили стать научным руководителем вашего лучшего ученика – аспиранта 1-го года обучения Юры Митюшкина, которому предстояло еще два года учиться в аспирантуре в нашем университете. По вашему мнению, которое вы не скрывали и от коллег, кроме меня в нашем университете в те годы никого больше из имеющих право руководить аспирантами, способного понимать суть научных разработок Митюшкина Ю.И. в области извлечения баз знаний с помощью генетических алгоритмов и тонкой настройки параметров нейро-нечетких сетей, не было. Что в какой-то мере соответствовало действительности, поскольку из действующих профессоров лишь мной к тому времени уже был сделан доклад на Международном конгрессе ІМЕКО в Тампере, в котором я использовал нечеткую логику для определения силы воздействия на студентов произведений искусства, и лишь под моим научным руководством аспирантом Динь Тхань Вьетом в то время уже была защищена кандидатская диссертация и опубликована монография, в которой для диагностирования вводов силовых трансформаторов использовалась нечеткая логика. Я с пониманием отнесся к вашему предложению и согласился, но с условием развития диссертационного исследования не в медицину, как это делал Митюшкин Ю.И. у вас, а в электроэнергетику, в которой я, как бывший заведующий кафедрой электрических систем, понимал много больше чем в медицине.

А теперь я прошу вас, Александр Петрович, еще раз внимательно прочитать приведенную выше цитату из «Введения» к нашей общей книге. И вы увидите, что на большее, чем *«руководство на заключительном этапе и*

адаптацию к задачам электроэнергетики», а также на «общее редактирование» книги я и не претендую. Кстати, алфавитное расположение авторов – это не мое «злоупотребление служебным положением», а предложение того, кто текст этой книги писал, т.е. Юрия Митюшкина, против которого я не стал возражать, поскольку считал, что будет справедливо, если писать первым автором именно того, кто писал книгу, а не того, кто поставил задачу и руководил дипломным проектом автора книги. Тем более нельзя было, по нашему обоюдному с Митюшкиным мнению, ставить первым в списке авторов книги вас, который не только не писал именно этой книги, а даже не удосужился ее прочесть на стадии окончательной подготовки рукописи, невзирая на мою просьбу об этом во время вашего приезда из Израиля в Винницу в дни каникул в Иерусалимском политехническом институте. И вспомните, Александр Петрович, как вы меня в 2002 году благодарили за то, что я согласился часть тиража этой нашей совместной книги отдать вам для распространения среди коллег в Иерусалимском политехническом институте!

Теперь относительно вашего утверждения, господин Ротштейн А.П., что в книге: *«Митюшкин Ю.И., Мокин Б.И., Ротштейн А.П. SoftComputing: идентификация закономерностей нечеткими базами знаний. УНІВЕРСУМ-Вінниця, 2002. – 145 с.»* опубликованы результаты, которые – снова цитирую вас: *«Ранее ... были опубликованы в монографии: Ротштейн А.П. Интеллектуальные технологии идентификации: нечеткие множества, генетические алгоритмы, нейронные сети. – Винница: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 1999. – 320 с.»* – конец цитаты.

Однако здесь, Александр Петрович, вы сами себе противоречите, поскольку сами же перед этим утверждали (смотрите выше) – частично цитирую повторно: *«Главы 1-4 написаны на основе следующих статей с Ю.И. Митюшкиным, который был моим дипломником, а потом аспирантом»* – далее у вас идет список из трех статей, который приведен выше. Вторая из этих статей опубликована в 2000 году, т. е. через год после издания вашей единоличной книги *«Ротштейн А.П. Интеллектуальные технологии идентификации: нечеткие множества, генетические алгоритмы, нейронные сети. – Винница: УНІВЕРСУМ-Вінниця, 1999. – 320 с.»*, а третья из этих статей опубликована в 2001 году, т.е. через два года после издания этой вашей книги. Но ведь не могли же вы через год и тем более через два года после издания вышеупомянутой единоличной книги публиковать в таком серьезном научном журнале, как «Кибернетика и системный анализ» в качестве новых научных результатов то, что уже было опубликовано ранее в этой вашей книге?! Поэтому утверждать, что в вашей единоличной книге опубликовано все то, что вошло в более позднюю книгу трех авторов, написанную Митюшкиным Ю.И. на основании ваших статей с ним, опубликованных гораздо позже, да еще и с приложением, благодаря мне, к задачам электроэнергетики, в которых вы не ориентируетесь вообще, по меньшей мере, неэтично. Особенно с учетом того, что мы с Митюшкиным Ю.И. положительно отреагировали на вашу просьбу и не только включили вас в число соавторов, хотя могли и ограничиться только ссылками на ваши работы (как это сделали вы при написании своей

единоличной книги по отношению к десяткам ученых с мировым именем), но и издали книгу на русском языке, более привычном для жителей Израиля, для чего Митюшкину Ю.И. пришлось переводить на русский язык свою кандидатскую диссертацию, написанную и защищенную на украинском языке. Ну и не лишним, на мой взгляд, будет напомнить вам, Александр Петрович, что выше упомянутая вами ваша единоличная книга является научным произведением, написанным на основании не только оригинальных авторских идей, а представляет собой в том числе и упорядоченные вами и состыкованные в единое целое чужие научные результаты, опубликованные зарубежными авторами в зарубежных научных изданиях. Но я не обвиняю вас – упаси Бог! – в плагиате, поскольку вы в своей книге ссылки на то, что и откуда заимствовали, делаете, однако почему же вы отказываете в праве Юрию Митюшкину в своем диссертационном обзоре, вошедшем и в выше упомянутую книгу трех авторов, также использовать не только свои собственные и полученные совместно с вами и совместно со мной результаты, но и результаты других авторов со ссылками на них, которые, заметьте, вы также раньше позаимствовали с соответствующими ссылками при написании своей единоличной монографии?

Несколько слов относительно вашего обвинения в – цитирую вас – *«присвоении Мокиным Б.И. не принадлежащих ему научных результатов»*. Здесь я хочу напомнить вам, что согласно международным требованиям цитирование в списках литературы к научным работам осуществляется с указанием только первого автора, которым в нашем авторском коллективе является Митюшкин Ю.И., который эту книгу, собственно, и писал, поэтому первым стоит по праву. Моя же фамилия в списке авторов стоит второй, поэтому при цитировании никак не может на что-то повлиять. И, конечно же, никак не может свидетельствовать о присвоении мной чьих-то результатов, поскольку важно только то, кто первый в списке авторов, а места в списке всех остальных соавторов, еще раз повторяю, никакой роли при цитировании книги не играют. Поэтому ваш тезис о *«присвоении Мокиным Б.И. не принадлежащих ему научных результатов»* – это плод только вашего личного воображения и ничего больше.

А теперь, Александр Петрович, я приведу вторую цитату из вашего пасквиля. Сразу же после тех ваших обвинений, которые я уже процитировал выше, вы пишете: *«Особенно омерзительным является тот факт, что Б.И. Мокин, опубликовав вышеупомянутую книгу, возглавил научное направление, которое им же подвергалось активным гонениям в период моей работы в ВНТУ (1994-1999 гг.). В частности, моим ученикам (Кательников Д., Ларюшкин Е., Кашиканов А.) было отказано в возможности защищать кандидатские диссертации в специализированном совете ВНТУ. Они успешно защитили свои диссертации в специализированных советах Киева и Харькова. Из копии прилагаемого документа (Приложение 1) следует, что Мокин Б.И. считает целесообразным применять методы нечеткой логики лишь в искусстве, медицине, экономике, но не в физике и технике. Прилагаемый документ является отзывом на одну из моих статей, которую отверг Мокин*

Б.И., будучи главным редактором «Вестника ВПИ». Попутно замечу, что все мои статьи, отвергнутые Мокиным Б.И., были напечатаны в престижных международных журналах» – конец и этой цитаты из вашего пасквиля, господин Ротштейн А.П.

Начну отвечать, Александр Петрович, на эту серию ваших обвинений я с напоминания вам о том, что ни Ларюшкин Е., ни Кашканов А. не были вашими учениками, поскольку старший преподаватель кафедры теплоэнергетики нашего университета Ларюшкин Е. писал кандидатскую диссертацию в области теплоэнергетики и биотехнологий под научным руководством своего заведующего кафедрой, профессора Станислава Ткаченко, а аспирант по кафедре автомобильного транспорта нашего университета Кашканов А. писал свою диссертацию по исследованию характеристик автомобилей под научным руководством бывшего заведующего этой кафедрой, профессора Вадима Ребедайло. И защищал свою диссертацию Ларюшкин Е. в Киеве в спецсовете Национального университета пищевых технологий, во-первых, потому, что именно в этом спецсовете, а не в нашем, представлены связанные с теплоэнергетикой и биотехнологией специальности, а во-вторых, потому, что членом этого спецсовета уже много лет является и научный руководитель Ларюшкина Е. профессор Ткаченко С.И. А аспирант Кашканов А. защищал свою диссертацию в Харькове в спецсовете Украинской государственной транспортной академии, во-первых, потому, что именно в этом спецсовете, а не в нашем, представлены специальности, связанные с исследованием характеристик автомобильного транспорта, а во-вторых, потому, что профессор Ребедайло В.Н. всех своих аспирантов возил защищаться именно в этот харьковский спецсовет, у членов которого он и его ученики уже много лет в большом авторитете. И то, что Ларюшкин Е. и Кашканов А. в одной из глав их кандидатских диссертаций, посвященной моделированию, применили нечеткую логику, сославшись на ваши научные труды, не делает их вашими учениками, тем более, что в действительности Ларюшкину Е. помогал больше Митюшкин Ю.И. чем вы, что и побудило Ларюшкина Е. включить не только вас, но и Митюшкина в число соавторов своей монографии, написанной Ларюшкиным по материалам той главы его кандидатской диссертации, которая посвящена вопросам моделирования процессов биогазообразования и которая издана в университетском издательском центре в 2008 году, т.е. еще во время моего ректорства. Ларюшкина Е. и Кашканова А., скорее, можно считать распространителями идей нечеткой логики и некоторых ваших разработок в технические отрасли. Кстати, ни они сами, ни их научные руководители ко мне с просьбой принять их диссертации к защите в возглавляемом мной спецсовете по специальности «Математическое моделирование и вычислительные методы» не обращались. А когда обратились вы, то я вам напомнил, что по этой специальности согласно научному паспорту нашего спецсовета и его кадровому составу могут защищаться лишь те соискатели, которые предложили новые математические методы построения моделей, новые модели или новые методы вычислений применительно к технической кибернетике, радиоэлектронике, компьютерной технике, электроэнергетике и электротранспорту, но никак не

те, кто использовал эти методы и модели для решения каких-то конкретных прикладных задач в области автомобильного транспорта, теплоэнергетики или биотехнологий. Что же касается Кательникова Д., который действительно был вашим учеником, то вы с ним решили защищаться в Киеве, а не в нашем спецсовете не потому, что я был против, а из опасения, что я на защите буду к нему относиться очень жестко в связи с тем, что на кандидатском экзамене по специальности, который принимался у него комиссией в моем присутствии, он получил неудовлетворительную оценку, которую, подготовившись, пересдал тоже в моем присутствии уже в следующую сессию. Кстати, Кательников Д. после защиты последовал вашему примеру и уехал жить и работать за рубеж, но через два года вернулся назад в Украину, и я обратно принял его на работу в наш университет. Сейчас он уважаемый доцент кафедры программирования.

Теперь относительно вашего обвинения меня в том, что я устраивал, как вы говорите, *«активные гонения»* на ваше научное направление. Скажите, ну где логика в этом обвинении, если я вас сначала взял на работу профессором кафедры автоматизированных систем управления, потом возвысил в ранг заведующего этой кафедрой, включил в состав редколлегии «Вестника ВПИ» и в состав докторского спецсовета по «Математическому моделированию и вычислительных методах», не вывел вас из состава редколлегии «Вестника ВПИ» после вашего отъезда в Израиль на постоянное место жительства, откликнулся на вашу просьбу и согласился довести до защиты кандидатскую диссертацию вашего любимого ученика Митюшкина Ю.И., а в последующие годы даже писал с вами совместные статьи (вспомните, хотя бы статью: Мокин Б.И., Ротштейн А.П. Из истории нечеткой логики// Вестник ВПИ. – 2002. – №3. С.99-101, или статью: Мокин Б.И., Ротштейн А.П., Острый И.Ф. Управление запасами на основе нечеткой логики// Вестник ВПИ.- 2002. – №6. – С.12-19). И, как вы, надеюсь, помните, вывел я вас из состава редколлегии «Вестника ВПИ» четыре года тому назад не в связи с *«активными гонениями»* на ваше научное направление, а в связи с тем, что, во-первых, вы не принимали никакого участия в работе редколлегии, а во-вторых, вы при помощи писем, аналогичных нынешнему, направленным заведующему кафедрой, профессору Дубовому В.М. и будущему первому оппоненту диссертации Штовбы профессору НТУУ «КПИ» Зайченко, попытались воспрепятствовать защите докторской диссертации вашим же учеником Сергеем Штовбой, выставив совсем не научное требование в разговоре со мной, что сначала я должен выпустить на защиту докторской диссертации другую вашу ученицу Ракитянскую, а потом уже выпускать на защиту Штовбу. В тех письмах вы обвинили Штовбу в том, что у него ничего собственного в теории нечеткой логики нет, и что его докторская диссертация не заслуживает быть представленной к защите, и пообещали отослать также копии этих своих писем в ВАК Украины. Как вы помните, я, ознакомившись с докторской диссертацией Сергея Штовбы, проигнорировал ваши угрозы и предложил Штовбе выходить на защиту, не обращая внимание на ваши угрозы. И сегодня Сергей Штовба уже не первый год доктор наук и член докторского спецсовета при нашем университете по основной своей научной специальности «Информационные

технологии», и главный рецензент статей в нашем журнале по применению нечеткой логики. Чего не было бы, послушай я вас, ведь Ракитянская и по сей день еще не представила к защите докторскую диссертацию.

Теперь относительно вашего обвинения меня в том, что, как вы пишете, Мокин Б.И. *«возглавил научное направление, которое им же подвергалось активным гонениям в период моей работы в ВНТУ (1994-1999 гг.)»* По обвинению *«в активных гонениях»* я уже ответ дал, теперь дам ответ на обвинение в том, что я (после вашего отъезда в Израиль) возглавил ваше научное направление, которое ранее *«подвергал активным гонениям»*. Зайдя на сайт Винницкого национального технического университета вы, Александр Петрович, легко можете убедиться, что мое научное направление, как основателя научной школы, уже много лет называется: *«Розробка математичних моделей процесів, що протікають в енергетичних та екологічних системах, інформаційно-вимірвальних систем та систем автоматичного та автоматизованого керування цими процесами»*. Найдите мне, господин Ротштейн А.П., в названии моей научной школы хотя бы косвенное подтверждение того, как вы пишете, *«омерзительного факта»*, свидетельствующего о том, что я *«присвоил»* себе ваше научное направление?! И это при том, обратите внимание, что вас уже более 10 лет нет ни в коллективе нашего университета, ни в Украине, и при том, что под моим научным руководством за это время кандидатские диссертации с применением нечеткой логики написали и успешно защитили несколько аспирантов, которые опубликовали вместе со мной несколько монографий, в которых изложены в том числе и результаты решения технических задач с использованием этой самой нечеткой логики?!

А теперь несколько слов о «Приложении 1» к вашему письму. Вы называете его моей рецензией на вашу статью, направленную вами в наш журнал. Однако, то, что это не рецензия на статью, следует и из того, что она резолюционно-рукописная, и из первых ее слов, которые я цитирую: *«Ротштейну О.П. Я дякую за популярну лекцію! Але вона мене ні в чому не переконала. Як і Заде, я вважаю доцільним розвивати теорію лінгвістичної змінної і нечітких множин лише в тих областях, де кількісні оцінки неможливі...»* Эту резолюцию, а не рецензию, я написал не на вашей статье, а на вашей служебной записке, в которой вы мне изложили азы теории лингвистической переменной, считая, что я ее суть не понимаю, и, видимо, не поинтересовавшись, что я двумя годами раньше уже сделал доклад на Конгрессе ІМЕКО с использованием этой теории, который, кстати, положительно оценил присутствовавший на этом Конгрессе и ознакомившийся потом в подробностях с текстом моего доклада, о чем вы тоже в последствии узнали, основоположник теории лингвистической переменной профессор Заде, который кстати великолепно владеет русским языком, что позволило мне в те годы состоять с ним в дружеской переписке без помощи переводчиков. Да, я действительно считал тогда и продолжаю считать сейчас, что эту теорию, в которой нет аналога производной, и поэтому нельзя составить дифференциальное уравнение, описывающее процесс в лингвистической поле,

более целесообразно использовать лишь в тех системах, в которых нет ни количественных оценок параметров систем и сигналов, ни достаточных статистик. Но я и раньше считал, что для систем, в которых имеет место, хотя бы частично наряду с количественным и качественное описание, применение нечеткой логики является единственной возможностью анализа с охватом качественных характеристик. И вы, господин Ротштейн А.П., попросту клеветеете на меня как главного редактора журнала «Вестник ВПИ», заявляя, что я *«отвергал»* все ваши статьи. Свидетельством этому есть наличие ваших статей в этом журнале не только во время вашей работы в нашем университете, но даже и после вашего отъезда в Израиль, например: Ротштейн О.П., Ракитянська Г.Б. *Нейро-лінгвістична класифікація в задачах контролю і управління // Вісник ВПІ. – 2001. – №6. С.13-18.*, или: Штовба С.Д. Ротштейн О.П., Козачко О.М. *Настройка нечіткої моделі з використанням нечіткої навчальної вибірки // Вісник ВПІ. – 2001. – №6. – С.18-23*, а также уже приведенных выше статей, опубликованных в 2002 году. На более ранних и более поздних ваших публикациях в «Вестнике ВПИ» я в рамках этого открытого письма останавливаться не буду потому, что и приведенных примеров достаточно для того, чтобы признать клеветой ваше утверждение, что я *«отвергал»* все ваши статьи, которые вы в связи с этим вынуждены были для опубликования направлять в международные научные журналы. Ведь вы же сами неоднократно мне хвастались, что все то, что вы публикуете у нас, потом, переведя на английский язык, публикуете в зарубежных журналах.

Перейду к следующему обвинению из вашего пасквиля, господин Ротштейн А.П., – цитирую его: *«Нечестное отношение Мокина Б.И. к моему научному приоритету способствовало развитию в ВНТУ жульнических методов цитирования, по сути являющихся плагиатом. Приведу лишь некоторые примеры: 1. В журнале «Вісник ВПІ» 2002, №2 была опубликована статья Мокин Б.И., Горячев Г.В. «Метод прогнозування втрат цукру в процесі екстракції». В ней он использует мой метод для проектирования базы знаний (Приложение 2). 2. В следующей статье Мокин Б.И., Горячев Г.В. «Нечітка імітаційна модель похилого дифузійного апарата» (журнал «Вісник ВПІ» 2002, №4) говорится, что для проектирования нечеткой базы знаний используется уже не мой метод, а метод «Мокина-Горячева» (Приложение 3). Считаю это прямым проявлением жульничества, а другими словами плагиатом в чистом виде»* – конец этой цитаты из вашего пасквиля, господин Ротштейн А.П.

Сначала я дам объяснение по поводу первого обвинения в *«жульничестве»*, для подтверждения которого вы, Александр Петрович, не поленились прислать в «Приложении 2» ксерокопию одной страницы нашей с Горячевым Г.В. статьи из №2 за 2002 год вышеупомянутого журнала. А далее я буду уже цитировать с последующими своими комментариями часть текста этой статьи, изложенную на стр.10 журнала, вошедшую и в ваше же «Приложение 2». Вот этот текст: *«Побудова такої бази знань для нашого випадку за допомогою експертів ускладнюється великою кількістю вхідних змінних та правил виводу (1). Тож за таких обставин пропонується розв'язати дану задачу без наявності експерта за допомогою генетичного алгоритму,*

викладеного в роботі [2], з наявної експериментальної вибірки... Згідно з рекомендаціями, викладеними в роботі [2], доповнимо лінгвістичні терми (*) та (**) в (1) функціями належності вигляду (***)» – кінець цитати. – Мой коментарій: функція приналежності (***) – це любимая вами обратная парабола, которую вы, Александр Петрович, во всех своих работах ошибочно называете «колокольной функцией». Здесь я еще раз напомним вам о том, что «колокольной функцией» великий математик Гаусс назвал экспоненту с квадратичным показателем степени, поскольку он установил, что именно экспонентой с квадратичным показателем степени описывается обводная линия колокола в вертикальном сечении, проходящем через осевую линию. Далее я приведу выписку из «СПИСКА ЛІТЕРАТУРИ» к этой статье, не приведенного вами, Александр Петрович, в вашем «Приложении 2». А в нем под номером 2 имеем: «2. Ротштейн О.П. *Інтелектуальні технології ідентифікації: нечіткі множини, генетичні алгоритми, нейронні мережі*. Вінниця: Універсум-Вінниця, 1999. – 320 с.». Исходя из выше изложенного объяснения и использования вами таких слов, как «омерзительный» и «жюльничество», мне думается, что обвинять меня и Горячева Г.В. в «жюльничестве» при написании указанной статьи может только ученый, разум которого во время написания этого обвинения либо перегрелся на жарком израильском солнце, либо же это обвинение сделано этим ученым по чьему-то заказу в надежде на какие-то дивиденды?

А теперь я дам объяснение по поводу второго обвинения в «жюльничестве», для подтверждения которого вы, Александр Петрович, не поленились прислать в «Приложении 3» ксерокопию целых трех последних страниц нашей с Горячевым Г.В. статьи из №4 за 2002 год вышеупомянутого журнала. А далее я буду уже цитировать с последующими своими комментариями два отрывка из текста этой статьи, изложенные на страницах 10, 11 и 17 журнала, вошедшие и в ваше же «Приложение 3» с вашими же пометками «жюльничество» и «плагиат». Цитирую первый отрывок со страниц 10, 11 из текста, концентрируясь на главном и пропуская второстепенные промежуточные детали: «Гідродинамічний стан в похилому дифузійному апараті (ПДА) можна характеризувати питомим завантаженням та геометричними параметрами внутрішніх деталей апарата... Для визначення двох вихідних параметрів (концентрації цукру в стружці і в соку) для кожної ділянки потрібно побудувати дві нечіткі моделі типу «входи-вихід» Це потребує більших затрат машинного часу. Для переходу від двох моделей до однієї введемо величину, яка характеризує інтенсивність процесу екстракції і не залежить від кількісних показників концентрацій. Цей показник дорівнює... (коментарій: дальше идет формула (2), с помощью которой определяется этот показатель)...Визначивши цей показник ..., можна розрахувати концентрацію цукру в стружці на виході ділянки за співвідношеннями... (коментарій: дальше идут две расчетные формулы под номерами (3) и (4))... Відомо [5], що нечіткою системою можна апроксимувати будь-яку неперервну на ділянці функцію. Тому пропонується, використавши методику синтезу та настройки нечіткої бази знань з експериментальних даних за допомогою

генетичного алгоритму, що викладена в роботі [6], отримати функціональну залежність вигляду (****), (5). При цьому нечітка база знань являтиме собою сукупність параметрів функції належності вигляду (***)... Графіки функціональної залежності (5), що отримані авторами в результаті розрахунку за допомогою нечіткої бази знань, показані на рис. 3» – конець першого отрывка из статьи со страниц 10, 11 журнала. (Комментарий: в «СПИСКУ ЛІТЕРАТУРИ» к этой статье под номерами 5 и 6 идут: [5]. В. Kosko. Fuzzy systems as universal approximators.//IEEE transaction on computers.- 1994 - Vol. 43.- No 11. – P. 1329-1333. [6]. Мокін Б.І., Горячев Г.В. Метод прогнозування втрат цукру в процесі екстракції.//Вісник ВПІ. – 2002. – №2.- С.9-12.)

Ну и в чем же здесь «журльничество», господин Ротштейн А.П.? Может в том, что, сославшись на работу [5], написанную В. Kosko на 5 лет раньше чем появилась на свет ваша единоличная книга, мы предпочли его работу вашей, утверждая, что «нечіткою системою можна апроксимувати будь-яку неперервну на ділянці функцію»? Или может быть «журльничество» в том, что мы предлагаем для построения «Нечіткої імітаційної моделі похилого дифузійного апарату» использовать «...методику синтезу та настройки нечіткої бази знань з експериментальних даних за допомогою генетичного алгоритму, що викладена в роботі [6]»? Но ведь последняя фраза говорит лишь о том, что нельзя построить требующуюся нечеткую имитационную модель наклонного диффузионного аппарата без использования методики, изложенной в работе [6], которая не просто повторяет вашу общетеоретическую методику синтеза и настройки нечеткой базы знаний на основе экспериментальных данных с помощью генетического алгоритма, а адаптирует вашу методику, на которую есть полновесная ссылка в работе [6], на задачу экстракции сахара из свекловичной стружки в наклонном диффузионном аппарате. Это однозначно вытекает из выводов работы [6] – цитирую: «Висновки. 1. Запропоновано метод прогнозування втрат цукру в процесі екстракції із бурякової стружки, який використовує генетичні алгоритми. 2. Побудована модель прогнозу, для реалізації якої достатньо мати базу нечітких знань про стан бурякової сировини та параметри режиму екстракції в дифузійному апараті. 3. Розроблено комп'ютерну програму реалізації методу прогнозування на мові C++ в середовищі Microsoft Visual C++ 6.0, яка дозволяє оперативно отримувати прогнозні значення втрат цукру в жомі. 4. Розв'язанням конкретної задачі для умов цукрового заводу доведена достатня для задач практики ефективність методу» – конець цитаты. Наличием вот этих всех пунктов и отличается наша практическая методика от вашей, Александр Петрович, общетеоретической. А на ваше первенство в общетеоретическом плане никто не посягает, поскольку любой ученый, хоть что-нибудь понимающий в процессе экстракции сахара из свекловичной стружки в наклонном диффузионном аппарате, познакомившись со второй нашей статьей на эту тему, легко сообразит, что без ознакомления с первой нашей статьей, т.е. со статьей [6], ему не построить «Нечітку імітаційну модель похилого дифузійного апарату». И даже не очень детально просмотрев нашу статью [6],

любой просматривающий увидит, что мы строим свою практическую методику, базируясь на общетеоретической методике, почерпнутой из выше уже упоминавшейся единоличной книги А.П. Ротштейна со ссылкой на нее. На основании этого же объяснения я отвергаю и ваше обвинение в жульничестве, господин Ротштейн А.П., выдвинутое вами относительно выводов нашей статьи «Нечітка імітаційна модель похилого дифузійного апарата», изложенных на странице 17 в №4 за 2002 год журнала «Вестник ВПИ» и в вашем «Приложении 3» – цитирую их: *«Висновки. 1. Вперше запропоновано для моделювання процесів в ПДА використати імітаційну математичну модель з застосуванням нечіткої логіки, яка дає змогу не лише досліджувати процеси в ПДА, а і навчати персонал (окремо від виробництва) та давати прогнозні дані про втрати цукру на виробництві, враховуючи не лише кількісні, а і якісні показники процесу екстракції. 2. Застосований для ідентифікації математичної моделі генетичний алгоритм оптимізації, викладений в роботі [6], дозволяє досягти підвищення інформативності моделі використанням більшої кількості вхідних параметрів, які характеризують процес екстракції»* – конец цитаты. И где же здесь «жульничество»? Ведь действительно мы первые предложили имитационную модель с использованием нечеткой логики для моделирования процессов экстракции сахара из свекловичной стружки в наклонном диффузионном аппарате. И если вы нас обвиняете, то укажите мне, пожалуйста, на статью в научном журнале или монографию, вышедшие в свет до нашей публикации 2002 года, в которых предложена была бы аналогичная имитационная модель с использованием нечеткой логики для описания процесса экстракции сахара из свекловичной стружки в наклонном диффузионном аппарате. – Наш с Горячевым Г.В. поиск в этом направлении не увенчался успехом. И хотя я уверен, что вы, господин Ротштейн А.П., такой поиск не делали, смею вас заверить, что если вы его осуществите, то он тоже не увенчается успехом. Что же касается второго вывода в этой статье, то развенчание вашего обвинения в «жульничестве» по его сути уже изложено выше с использованием выводов по нашей предыдущей статье, поэтому я повторяться не стану.

А относительно вашего сарказма по поводу метода «Мокина-Горячева» замечу, что ни в одной публикации мы методы, разработанные для решения конкретных задач моделирования процесса экстракции сахара из свекловичной стружки, методами «Мокина-Горячева» не называем – это плод вашего воображения.

На этом, господин Ротштейн А.П., я буду заканчивать открытое письмо к вам, содержащее мои ответы на ваши обвинения в «жульничестве» и «плагиате».

Конечно, вы вполне заслуживаете на то, чтобы подать на вас судебный иск относительно признания вашего клеветнического письма ректору, первому заместителю министра и президенту академии посягательством на мою честь и достоинство и на возмещение морального ущерба. Но подавать судебный иск к вам я не буду, ведь деньги, которые вам пришлось бы истратить на компенсацию нанесенного мне морального ущерба, вам самому на склоне лет

ох как понадобятся! В том числе и для лечения от всяких хворей, которые, судя по вашему письму, вас уже начали одолевать. Поэтому я ограничусь тем, что размещу это открытое письмо на своем сайте.

Одно мне осталось непонятным – зачем вам нужно было посылать этот пасквиль? Неужели вы думаете, что уход с поста ректора меня сломил, и теперь можно безнаказанно кому угодно по мне топтаться, потехи ради? Или вы решили, что раз я ушел из политики, то во мне уже не осталось полемического задора? – Да, я ушел из политики, но не потому, что во мне уже недостаточно энергии, а ушел потому, что пришел к выводу – пора пропустить в политику молодых, а самому на оставшемся отрезке жизни не распылаться, а сосредоточиться на университетской деятельности.

Ну, я понимаю, вы пытались, поступив в наш университет на работу, уговорить меня не выпускать на защиту кандидатской диссертации вашего ученика, преподавателя педуниверситета Александра Усача, поскольку он, по вашему мнению, не выполнил какие-то ранее данные вам обязательства. Я тогда не послушал вас и своей властью председателя спецсовета выпустил его на защиту, поскольку диссертацию его, ознакомившись с ней, признал великолепной. Он отлично защитился и потом оказался великолепным менеджером – возглавил Украинское отделение крупной зарубежной фирмы, занимающейся разработкой программных продуктов, и удерживает на плаву это отделение, невзирая на несколько мировых экономических кризисов, активно привлекая к себе на работу выпускников нашего университета. Но неужели обида на меня за это оказалась настолько сильной и «долгоиграющей», чтобы из-за этого писать на меня клеветнический пасквиль?

Или может причиной написания этого клеветнического письма ректору, первому заместителю министра и президенту академии послужило то, что несколько лет тому назад я ослушался вас и, невзирая на ваши уничижительные письма, выпустил первым на защиту докторской диссертации вашего бывшего ученика Сергея Штовбу, а не Ракитянскую, которой вы отдавали предпочтение, и, находясь под впечатлением ваших писем, очерняющих Штовбу, вывел вас из состава редколлегии «Вестника ВПИ», в которой вы ведь только числились, но никаких статей не рецензировали?

Или может быть причиной стало то, что вы действительно уже «поставили там детей на ноги» и созрели, как когда-то меня уверяли, для возвращения из Израиля в Украину? И, возможно, вы, господин Ротштейн А.П., написали этот пасквиль, желая упростить себе процесс приема на какую-то руководящую должность в нашем университете, в расчете на позитивную реакцию со стороны первого заместителя министра Евгения Сулиммы, с которым, как вы, видимо, знаете, я в размолвке, обернувшейся для меня полтора года тому назад потерей ректорской должности и возникновением напряжения в отношениях с новым ректором Владимиром Грабко? – Напряжения не ослабевающего и по сей день, даже невзирая на то, что я руководил написанием его кандидатской и докторской диссертаций и всецело способствовал их успешной защите! – На эту мысль меня натолкнуло то, что вы нарушили субординацию адресатов – ведь, если письмо адресуется первому

заместителю министра, то его адресовать нужно было не президенту академии, а первому вице-президенту. А если уж очень хотелось, чтобы это клеветническое письмо получил именно президент академии, то вторым адресатом нужно было ставить министра. Кстати, письмо, адресованное министру Дмитрию Табачнику, который меня не любит в той же степени, что и Евгений Сулима, все равно Табачник направил бы Сулиме – но тогда, по меньшей мере, был бы выдержан адресный протокол, не зная который профессору Иерусалимского политехнического института не пристало.

Очень сожалею, что я не смог написать свое ответное открытое письмо вам, господин Ротштейн А.П., на протяжении одного-двух дней после получения вашего пасквиля из рук проректора Сергея Павлова. Это обусловлено тем, что 28 февраля я не имел возможности сесть за написание этого ответного письма потому, что весь этот день по приглашению губернатора области и председателя областного совета принимал участие в праздновании 80-летия образования Винницкой области – сначала на торжественном заседании, которое проходило в театре имени Садовского, а потом на званом ужине в ресторане «Дубовый гай». А еще один день (2-го марта) я был занят проведением 3-го тура ежегодного конкурса «Мисс Наука ВНТУ», учредителем 5 лет тому назад, организатором и спонсором которого я являюсь. Поэтому писать этот ответ я имел возможность только 29 февраля, 1-го марта и утром 3-го. Но, я думаю, что 5-дневная подготовка ответа мне в вину поставлена не будет, поскольку я компенсирую ее на втором, почтовом, этапе, воспользовавшись вместо длительного почтового более быстрым способом пересылки вам этого письма путем размещения его на моем сайте.

В конце своего пасквиля, господин Ротштейн А.П., вы просите, чтобы он обязательно был рассмотрен на заседании Ученого совета ВНТУ, и чтобы вам обязательно были сообщены результаты рассмотрения, т.е. фактически выдвигаете требование. Хотя вам, как гражданину Израиля, такое требование к руководителю университета в Украине необходимо было бы в соответствие с международным протоколом направлять через Министерство иностранных дел, оно обязательно будет рассмотрено – это я вам обещаю, – но оно будет рассмотрено на совете вместе с моим ответом. Хотя, судя по регулярной посещаемости моего сайта членами университетского совета, я не думаю, что ко дню проведения мартовского заседания Ученого совета найдется хотя бы один его член, который не выйдет к этому дню на мой сайт и не ознакомится с моим ответным открытым письмом, из которого следует, что все ваши обвинения – это плод вашего воображения, разыгравшегося по неизвестной мне причине. И я не исключаю, что, убедившись в этом, члены Ученого совета могут и отказаться тратить время на заслушивание и обсуждение вашего письма, адресованного ректору, первому заместителю министра и президенту Национальной академии педагогических наук Украины, и посоветуют ректору ограничиться тем, чтобы он в своем ответном письме вам написал, что он считает исчерпывающими те ответы на все ваши обвинения, которые я дал вам в своем открытом письме, размещенном на моем сайте.

И последнее – в конце письма вы подписались как профессор Винницкого национального технического университета и одновременно профессор Иерусалимского политехнического института. В этой связи возникает вопрос: *«Ну что вам такого плохого сделал ректор нашего университета, профессор Владимир Грабко, которого такой вашей подписью вы подставили под необходимость объясняться и со Службой безопасности Украины и с Управлением по борьбе с экономическими преступлениями?»* – Ведь их обязательно заинтересует, как это вы одновременно работаете профессором и в Виннице, и в Иерусалиме. В этих службах работают люди грамотные, знающие, что ученые звания у нас в Украине не привязаны к университетам, что если кто-то пишет, что он профессор какого-то университета, то это значит, что он в этом университете работает и именно в этой должности. А из Винницкого технического университета вы-то, господин Ротштейн А.П., уволились еще в конце 1999 года, когда он, кстати, имел еще статус государственного, а не национального, поэтому писать себя профессором Винницкого национального технического университета – это не только подставлять под проверки ректора этого университета, но еще и приписывать себе должность в университете, в котором вы никогда не работали, поскольку, повторяю, вы до 1999 года работали в Винницком государственном техническом университете, а в Винницкий национальный технический университет Указом Президента Украины Леонида Кучмы наш вуз был преобразован лишь в августе 2003 года.

Вот этим я и закончу свое открытое ответное письмо вам, господин Ротштейн А.П.

Отныне не уважающий вас Борис Мокин.

Постскриптум 1: цей відкритий лист я розмістив на своєму сайті 3 березня 2012 року.

Постскриптум 2: через три тижні мені надійшов лист від професора Ротштейна О.П. із Йерусалима. Лист короткий, усього на третю частину сторінки. У першому реченні цього листа сказано, що це реакція на мій відкритий лист. У другому реченні заявлено про незгоду з моїми оцінками, але не наведено жодного прикладу, з чим саме професор не згоден. А у третьому реченні, яке є останнім у цьому посланні, сказано, що він – Ротштейн О.П. західним вченим є більш відомим ніж я, оскільки на його статті у «Скопусі» посилань більше, ніж на мої. І в якості доказу істинності цього твердження додано дві роздруківки – на нього і на мене із «Скопусу», де на його статті, оскільки вони опубліковані в закордонних наукових журналах, дійсно посилань більше, ніж на мої. До речі, я ніколи не задавався питанням – чи є у «Скопусі» взагалі посилання на мої статті і скільки таких посилань? Тож завдяки «заботі», проявленій до мене професором Ротштейном О.П., я тепер знаю, що такі посилання є. І я навіть маю тепер, завдяки Ротштейну О.П., роздруківки переліку цих посилань. Цей факт ще раз підтвердив справедливність російського прислів'я: «Нет худа без добра!»

Ефектний і водночас ефективний політичний хід Президента

25 березня 2012 року я розмістив на своєму сайті у блозі новин аналітичну статтю наступного змісту:

– Після призначення Указом Президента України Віктора Януковича у п'ятницю 23 березня 2012 року міністром економіки відомого політика і бізнесмена Петра Порошенка в засобах масової інформації лавиною пішли статті журналістів, політологів і політиків, в яких висловлюються різні точки зору з приводу того, чому цю пропозицію зробив Віктор Янукович, чому її прийняв Петро Порошенко, і хто з них від цього матиме більшу вигоду.

Як людина, яка в якості хобі вибрала собі журналістську аналітику, висловлю з цього приводу кілька думок і я.

І почну я зі спроби дати відповідь на запитання: «Яку вигоду від цього призначення матиме Президент України Віктор Янукович?»

Від цього призначення я особисто бачу вигоду Віктора Януковича одразу в семи напрямках.

По-перше, призначаючи міністром економіки послідовного євроінтегратора Петра Порошенка, якого керівники європейських країн знають ще з тих часів, коли він обіймав посаду міністра закордонних справ України, як яскраво вираженого прозахідного українського політика, котрий отримав освіту в одному з найкращих університетів Великої Британії, Президент України демонструє Європейському Співтовариству, що він, незважаючи на не підтримуване Заходом ув'язнення Юлії Тимошенко, все одно прагне привести Україну до Європи, і розраховує на те, що Петро Порошенко виконає роль і містка, перекинутого від нього до керівників західних країн, і гаранта того, що він не зійде з проголошеного Україною шляху євроінтеграції.

По-друге, призначаючи міністром економіки бізнесмена Петра Порошенка, бізнесові інтереси якого зосереджені не лише в Україні, але і в Росії, Президент України демонструє керівникам і бізнесменам Росії, що, рухаючись до Європи, Україна не ігноруватиме під час цього руху і інтереси Росії.

По-третє, призначаючи міністром економіки опозиційного політика Петра Порошенка, пристрасні виступи якого з трибуни на Майдані під час Помаранчевої революції усі в Україні ще добре пам'ятають, Президент України демонструє і усім іншим політикам і їхнім прибічникам, що для нього вирішальним при призначенні на високу посаду є розум, досвід і відданість Україні претендента, а не кольори прапорів, під якими він брав участь у святкових чи протестних демонстраціях.

По-четверте, призначаючи міністром економіки Петра Порошенка – члена політичного блоку «Наша Україна – Народна самооборона», який об'єднує партії, що не входять в коаліцію пропрезидентських політичних партій, Президент України демонструє свою готовність заради об'єднання українського народу в справі розбудови сильної процвітаючої держави співпрацювати з будь-якою політичною партією, згідною підтримати його внутрішню і зовнішню політику.

По-п'яте, призначаючи міністром економіки уродженця Вінниччини Петра Порошенка, почесний голова правлячої Партії регіонів Віктор Янукович розраховує, що, голосуючи за обрання Петра Порошенка – міністра в урядовій команді – народним депутатом Верховної Ради України на жовтневих парламентських виборах, вінничани, більшість із яких завжди була оплотом підтримки Юлії Тимошенко, або проголосують за ту партію в команді якої нині працює Петро Порошенко, тобто за Партію регіонів, або, не вірячи в ефективність обезголовленої в результаті ув'язнення Юлії Тимошенко партії «Батьківщина», проголосують за якусь іншу партію, позбавивши цим самим безкомпромісно опозиційну «Батьківщину» значного відсотку голосів.

По-шосте, призначаючи міністром економіки успішного бізнесмена Петра Порошенка, Президент України до уже працюючого в уряді тандема віцепрем'єрів Сергія Тігіпка і Валерія Хорошковського, які теж є успішними бізнесменами, додає ще одного претендента на посаду прем'єр-міністра, що лише підсилить конкуренцію між ними і бажання кожного спрацювати на своїй посаді найефективніше.

І по-сьоме, призначаючи міністром економіки представника опозиції Петра Порошенка, на плечі якого наряду з плечима Сергія Тігіпка в подальшому ляже основний тягар проведення економічних реформ в країні, Президент України фактично покладає відповідальність за результати реформ у разі їх невдачі станом на день проведення парламентських виборів і на Петра Порошенка також, тобто фактично ділить цю відповідальність між правлячою партією і опозицією, що під час парламентських виборів приведе до рівномірного розподілу незадоволення реформами між основною правлячою партією і її опозиційними і, завдяки цьому, ослабить негативні виборчі наслідки для основної правлячої партії.

Із усього вище викладеного витікає, що, призначивши Петра Порошенка міністром економіки, Президент України Віктор Янукович здійснив ефектний і водночас ефективний політичний хід.

А тепер я спробую дати відповідь на запитання: «А яку вигоду від цього призначення матиме Петро Порошенко?»

Від цього призначення я особисто бачу вигоду Петра Порошенка одразу в чотирьох напрямках.

По-перше, погодившись стати міністром економіки в нинішньому уряді, бізнесмен Петро Порошенко не лише позбавиться тиску на свій бізнес з боку фіскальних і правоохоронних органів, керованих членами чи симпатиками Партії регіонів, але й отримає додаткові можливості сприяння цьому бізнесу, незважаючи на його передачу в тимчасове управління комусь із його нинішніх бізнесових партнерів.

По-друге, погодившись стати міністром економіки в нинішньому уряді і долучившись завдяки цьому до програми реалізації реформ, проголошених Президентом України Віктором Януковичем, перспективний політик Петро Порошенко отримує можливість реалізувати свій потенціал на благо України і серйозні стартові передумови для боротьби у майбутньому за престижну посаду прем'єр-міністра, після успішної роботи на якій цілком реальною для

нього стане перспектива вибороти і найвищу посаду на президентських виборах у 2020 році, а то і раніше, чого навряд чи можна очікувати йому, залишаючись в рядах опозиціонерів, адже нелюбов до нього Юлії Тимошенко буде стримуючим фактором, незалежно від того в ув'язненні вона чи на волі.

По-третє, погодившись стати міністром економіки в нинішньому уряді і отримавши завдяки цьому реальні важелі влади та ще й на посаді, яка на відміну від посади Сергія Тігіпка не пов'язана з «затягуванням пасків», майбутній кандидат в народні депутати України по мажоритарному виборчому округу у Вінниці уже сьогодні гарантовано забезпечує собі перемогу на жовтневих парламентських виборах на цьому окрузі, яка разом із міністерською посадою і дружбою з Партією регіонів зробить для нього реальною перспективу стати Головою Верховної Ради України, якщо виникне таке бажання.

І по-четверте, погодившись стати міністром економіки в нинішньому уряді і перейшовши завдяки цьому із опозиції в ряди соратників Президента України, Петро Порошенко збереже собі нерви і зміцнить здоров'я, оскільки віднині йому не потрібно буде ламати голову над тим, як захистити свій бізнес, і непотрібно буде брати участь у нескінченних, нервово напружених і в основному безрезультатних переговорах між всеукраїнськими і обласними лідерами різних опозиційних партій стосовно взаємодії на парламентських виборах і висунення єдиних кандидатів по мажоритарних округах та надання фінансової допомоги тим опозиційним соратникам, які свого бізнесу не мають, особисто фінансувати свою виборчу кампанію не в змозі, але отримати депутатський мандат бажають.

Виходячи з класичної теорії ігор, призначення Президентом опозиційного політика Петра Порошенка міністром економіки можна розглядати як гру між ними з платіжною матрицею розмірності (7x4), в якій Віктор Янукович змушений застосовувати мінімаксну стратегію, а Петро Порошенко максимінну, тобто Президент змушений мінімізувати максимальний програш від того, що призначив на відповідальну посаду не свого соратника, а представника опозиції, а Петро Порошенко намагатиметься максимізувати той мінімальний виграш, який він отримав завдяки цьому призначенню. І чи вдасться Віктору Януковичу з часом завдяки правильним ходам мінімізувати свій початковий програш від цього призначення до нуля, і чи вдасться Петру Порошенку завдяки ходам у відповідь максимізувати свій початковий виграш від цього призначення до якомога більшого рівня, покаже час. Але, як на мій прогноз, то Україна від цього призначення буде у виграші.

Переобрання керівництва Національної академії педагогічних наук України

У четвер 5-го квітня 2012 року відбулися звітно-виборні збори Національної академії педагогічних наук України, на яких Президент НАПН України академік НАНУ і НАПНУ Василь Кремень протягом години у своїй доповіді відзвітував як за свою роботу за звітний 5-річний період, так і за

роботу очолюваної ним Президії НАПН України та 5 відділень академії, до складу яких входять 63 академіки і 91 член-кореспондент.

Заслухавши після доповіді Василя Кременя привітання, які надійшли на адресу нашої академії, усі академіки і член-кореспонденти НАПН України об 11 годині розійшлися по своїх відділеннях, де протягом двох годин обмінювались думками з приводу результатів, оприлюднених у звітній доповіді президента, заслуховували звіти академіків-секретарів відділень за 5-річний термін роботи, таємним голосуванням рекомендували загальним зборам академії кандидатури академіків-секретарів на новий 5-річний термін і висували кандидатури для обрання президента академії.

У першій половині дня в роботі загальних зборів НАПН України та у роботі відділень академії із 154 її членів взяли участь 136. На жаль, четверо членів академії після обідньої перерви змушені були з різних причин покинути наше зібрання, тож при продовженні обговорення доповіді президента академії на загальних зборах після обідньої перерви і у виборах керівних органів взяли участь лише 132 члени академії, яких було цілком достатньо для легітимізації усіх рішень, оскільки згідно зі Статутом НАПН України загальні збори є правомочними, якщо у них взяли участь не менше ніж дві третини від загальної кількості членів академії, тобто достатньо було присутності на зборах 103 членів академії.

На засіданні відділення вищої школи, до складу якого вхожу і я, із 34 його членів були присутніми 27 при кворумі 23, тож цілком легітимним рішенням нашого відділення, прийнятим таємним голосуванням, на новий 5-річний термін академіком-секретарем відділення було одностайно рекомендовано загальним зборам академії для обрання на новий 5-річний термін Миколу Євтуха, який керував відділенням і у попередній 5-річний термін. Одностайно було також рекомендовано загальним зборам академії кандидатуру нинішнього нашого президента академії Василя Кременя для обрання Президентом НАПН України на новий 5-річний термін.

До речі, і в усіх інших відділеннях академії їхні діючі академіки-секретарі – Сухомлинська, Ничкало, Ляшенко і Максименко теж були рекомендовані загальним зборам академії для переобрання на новий 5-річний термін і рекомендовано загальним зборам академії для обрання Президентом НАПН України на новий 5-річний термін кандидатуру діючого президента академії Василя Кременя.

Після обідньої перерви на загальних зборах академії першочергово були проведені таємним голосуванням вибори президента академії. Оскільки усіма відділеннями академії було рекомендовано лише одну кандидатуру для обрання президентом академії – кандидатуру діючого Президента НАПН України Василя Кременя, то лише його прізвище і було внесене до бюлетенів для таємного голосування. За його обрання Президентом НАПН України 132 члени академії таємним голосуванням проголосували одностайно, що ще раз підтвердило його беззаперечне лідерство в наших рядах і нашу довіру до нього.

Як нам признався Василь Кремень під час кави-брейку після завершення загальних зборів академії, він не очікував, що його обрання на новий термін

президентом академії буде одноголосним, адже кілька тижнів тому, якщо вірити повідомленню СБУ, під час отримання першого траншу у майже 300 тисяч доларів загалом 11-мільйонного хабара за підписання дозволу на довгострокову оренду старого корпусу Інституту педагогіки НАПН України, розташованого напроти станції метро «Театральна», тобто майже поряд із Хрещатиком, який із-за аварійного стану уже з десятків років пустує, заарештовано першого заступника Василя Кременя – першого віце-президента академії і одночасно директора Інституту педагогіки НАПН України Василя Мадзігона, тож президент нашої академії побоювався, що це може відбитись і на довірі членів академії і до нього. Але усі ми, знаючи, що Василь Мадзігон, як перший віце-президент академії, господарські питання вирішував згідно зі своєю посадовою інструкцією без консультацій з президентом академії, добре розуміли, що на цей крок перший віце-президент пішов, не поставивши до відома президента, оскільки останній йому не дозволив би підписувати договір довгострокової оренди не лише за умови отримання хабара, а навіть за умови, якби про це попередньо пролунав лише якийсь натяк.

Після обрання Василя Кременя Президентом НАПН України на новий 5-річний термін за його пропозицією згідно зі Статутом академії таємним голосуванням було обрано першим віце-президентом НАПН України Володимира Лугового, який до нинішнього дня працював віце-президентом академії, а на його місце віце-президентом академії було обрано Андрія Гуржія, який до цього був радником президії НАПНУ, а за часів, коли Василь Кремень працював одночасно і міністром освіти та науки України, був першим заступником міністра з наукової роботи.

Потім ми переобрали таємним голосуванням на новий 5-річний термін Головним вченим секретарем академії Михайла Бурду і академіками-секретарями відділень Сухомлинську, Ничкало, Максименка, Ляшенка і Євтуха та обрали нову президію НАПН України, до складу якої за посадами входять керівники академії і її відділень, директори усіх академічних інститутів та ряд авторитетних академіків рівня ректорів університетів, народних депутатів України та членів Кабміну України.

Оскільки я перестав бути ректором університету ще у 2010 році, то автоматично випав із числа претендентів на обрання до нового складу президії академії на новий 5-річний термін. Але, навіть, якби я і залишався ректором університету, то все-одно не міг на цих виборах претендувати на місце у президії, оскільки уже відпрацював у її рядах два повних 5-річних терміни підряд, а тому згідно зі Статутом НАПН України першим із числа не керівників академії підпадав під ротацію. Замість мене до складу президії академії було обрано ректора Переяслав-Хмельницького державного педагогічного університету ім. Г.С. Сковороди Віктора Коцура.

Після завершення виборів усіх керівних органів академії я звернув увагу Президента НАПН України Василя Кременя на те, що після заміни технаря Мокіна на педагога Коцура в президії академії не залишилось жодного члена, котрий добре розуміється на проблемах навчального процесу у вищих технічних закладах освіти. Тож одразу від президента академії я отримав

пропозицію стати радником президії НАПН України з питань вищої технічної освіти на громадських засадах. Я погодився на цю пропозицію, оскільки відвідувати Київ у дні засідань президії і брати активну участь у цих засіданнях у мене бажання є. Тож цього ж дня, від'їжджаючи після закінчення загальних зборів до Вінниці, я залишив у приймальні Президента НАПН України заяву з проханням призначити мене з 9-го квітня 2012 року радником Президії НАПН України на громадських засадах.

Повертаючись у Вінницю з Києва, я звернув увагу на те, що майже на кожному кілометрі дороги від Києва до Житомира йде укладання асфальту на половині ширини дорожнього полотна, по другій половині якого їдуть назустріч один одному, переходячи з однієї половини на іншу кожних 5-10 кілометрів, нескінченні однорядні потоки автотранспорту. Оскільки до відкриття Євро-2012 залишилось менше двох місяців, не віриться, що за цей час можна завершити якісне асфальтування цієї дороги від Києва до Житомира. І боюсь, що ситуація на інших дорогах України, що зв'язують міста, в яких проводитимуться футбольні матчі чемпіонату Європи, є аналогічною.

Радісна подія у святковий день

20 квітня 1994 року було підписано Постанову Кабміну України про утворення Вінницького державного технічного університету на базі Вінницького політехнічного інституту. І оскільки саме у квітні 1960 року було утворено де-факто і майбутній прообраз нашого вищого навчального закладу у вигляді Вінницького загальнотехнічного факультету Київського інституту інженерів харчової промисловості, то для усіх працівників нашого нині уже Вінницького національного технічного університету визнавати 20 квітня святковим днем є підстави як законодавчого характеру, так і у плані шанування загальнолюдських цінностей.

Тож на початку лютого нинішнього року, довідавшись, що ректорат нашого університету за ініціативою ректора Володимира Грабка, постановив перенести святкування Дня університету з 20 квітня на перший вівторок жовтня, я вирішив спробувати домогтись відзначення 20 квітня в якості пам'ятної дати хоча б локального характеру в нашому університеті, не звертаючись за дозволом до нинішнього ректора, якому з невідомої мені причини 20 квітня чимось не подобається.

Я звернувся до Голови спецради Д.05.052.01 у ВНТУ, професора Романа Кветного з проханням затвердити на лютневому засіданні спецради 20 квітня 2012 року днем захисту докторської дисертації випускником докторантури нашого університету за спеціальністю 01.05.02 – «Математичне моделювання та обчислювальні методи» Олександром Мокіним.

І члени спецради, і її голова на лютневому засіданні погодились задовольнити це моє прохання, після чого Олександр Мокін розіслав в усі наукові організації, в яких активно ведуться наукові дослідження за спеціальністю 01.05.02, автореферат своєї докторської дисертації на тему: «Проблема ідентифікації моделей оптимального руху нелінійних розподілених

динамічних систем класу багатомасових електричних транспортних засобів та методологія її вирішення».

І ось 20 квітня настуило. В залі засідань спецради на 9 годину 30 хвилин зібралось 16 членів спецради 05.052.01, із яких 5 були докторами наук за спеціальністю 01.05.02.

Нагадаю, що згідно з вимогами нормативних документів нижніми границями кворуму при розгляді дисертацій у цій нашій спецраді, яка нараховує у своєму складі 19 членів, є 13 членів спецради, із яких не менше чотирьох повинні бути докторами наук за спеціальністю, за якою захищається дисертація.

Не з'явилися на початок засідання 20 квітня з поважних причин три члени спецради, а саме: професор Лежнюк, який є членом спецради за спеціальністю 01.05.02, – у зв'язку з тим, що 19 квітня він брав участь у засіданні спецради у Донецьку в якості опонента і нічим не міг дістатись із Донецька до Вінниці саме на 9 годину 30 хвилин 20 квітня; професор Литвиненко – декан факультету у Національному авіаційному університеті, який є членом спецради за спеціальністю 05.13.06, – у зв'язку з поданою ним заявою про вихід зі складу спецради, обумовленою перевантаженням справами у Києві; професор Грабко – ректор університету, який є членом спецради за спеціальністю 05.13.05, – у зв'язку з відрядженням у складі делегації області до російського міста Єкатеринбург.

Переконавшись, що кворум у спецраді є на цьому засіданні як за загальною кількістю її членів так і за спеціальністю, я, який представляє у спецраді спеціальність 01.05.02, та мій старший син професор Віталій Мокін, який представляє у спецраді спеціальність 05.13.06, прийняли рішення в засіданні спецради по захисту докторської дисертації Олександром Мокіним участі в якості членів спецради не брати, хоча нормативні документи таку участь забороняють лише у випадку, якщо дисертацію захищає близький родич голови спецради або його заступника або родич когось із керівників університету. Якщо ж захищає дисертацію близький родич рядового члена спецради, який не є ректором або проректором, то участь цього члена спецради в засіданні під час захисту дисертації близьким родичем нормативними документами не забороняється. Тож, оскільки ми з Віталієм є рядовими членами спецради, то мали право брати участь і в засіданні, на якому захищав свою дисертацію наш близький родич Олександр Мокін. Але із етичних міркувань, ми цим правом не скористались.

Захист Олександром Мокіним його докторської дисертації, розпочавшись о 9 годині 40 хвилин, відбувся за затвердженим нормативними документами сценарієм: доповідав він матеріали дисертації протягом 40 хвилин; відповідав на запитання членів спецради, що прослухали доповідь, протягом 60 хвилин; відповідав на зауваження в цілому позитивних 14 відгуків на автореферат, підписаних провідними спеціалістами, причетними до досліджень у напрямку теми докторської дисертації Олександра, протягом 30 хвилин; брав участь у дискусії з трьома опонентами – професором Даниловим із НТУУ «КПІ», професором Стасюком із Державного економіко-технологічного університету

транспорту та професором Сінчуком із Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського – протягом 50 хвилин; вислуховував оціночні виступи 7 професорів протягом 30 хвилин; ще 30 хвилин пішло на розгляд інших процедурних питань, включаючи процедуру таємного голосування, роботу лічильної комісії та прийняття проекту висновку. Завершився захист о 13 годині 40 хвилин, тобто повна процедура захисту розтягнулась рівно на 4 години.

Доповідав зміст дисертації Олександр чітко і ясно, ґрунтовно відповідав на запитання членів спецради та зауваження у відгуках на автореферат та у відгуках опонентів на дисертацію, які прозвучали під час його дискусії з ними, а тому не дивно, що і таємне голосування 14 членів спецради (без мене, Віталія Мокіна і Петра Лежнюка, який прибув на засідання з запізненням) виявилось позитивним.

Тож для мене, який відпрацював ректором нашого університету 21 рік і для якого 20 квітня завжди було урочистим днем, і цього року ця дата стала урочистою – адже саме в цей день мій молодший син Олександр успішно захистив докторську дисертацію, перетворивши своїм захистом цей день у непересічний не лише для себе і для мене, але і для університету в цілому теж, оскільки у 2010 та 2011 роках захистів докторських дисертацій працівниками нашого університету здійснено не було.

Отакий текст я розмістив на своєму сайті у суботу 21 квітня 2012 року.

А тепер декілька слів про те, що залишилось «за кадром» цієї інтернет-інформації.

Як я уже писав раніше, ректор університету, професор Володимир Грабко намагався переконати Олександра у тому, щоб він добровільно зняв свою дисертацію з розгляду. Після того, як Олександр не погодився, ректор, який теж є членом цієї нашої спецради, в яку подав для захисту свою дисертацію мій син, намагався спочатку вплинути на членів комісії, яка розглядала дисертацію Олександра на предмет її відповідності нормативним вимогам, а потім, коли комісія у складі професорів Володимира Лужецького, Петра Лежнюка і Василя Лисогора визнала, що дисертація вимогам відповідає, Володимир Грабко на засіданні спецради, присвяченому прийому дисертації до захисту, відкритим текстом заявив, що в разі, якщо наша спецрада цю дисертацію пропустить і оголосить Олександра Мокіна доктором технічних наук, то перший заступник міністра Євген Суліма організує таку експертизу цій захищеній дисертації, в результаті якої експертна рада ДАК змушена буде результати захисту скасувати і рішення нашої спецради про присудження наукового ступеня доктора технічних наук Олександр Мокіну відмінити. А на підставі цього негативного рішення експертної комісії потім ДАК цю нашу спецраду ліквідує. Мені після такої заяви ректора теж довелось виступити і дати обіцянку членам спецради, що я знайду спосіб впливу на Євгена Суліму, в результаті якого він відмінить свою вказівку ректору, якщо така дійсно мала місце, про протидію захисту докторської дисертації Олександром Мокіним у нашій спецradі, і не буде влаштовувати їй потім негативний експертний висновок в разі позитивного рішення спецради і не буде знищувати спецраду. Оскільки усі у нашому

університеті ще за часів мого ректорства звикли до того, що я ніколи слів на вітер не кидаю і завжди виконую обіцянки, то дисертацію Олександра до захисту спецрада прийняла, що відкрило можливість здійснити у «Відомостях ДАК» оголошення про цей захист і розпочати підготовку до нього.

Ну і в рамках цієї підготовки, я звернувся до Президента Національної академії педагогічних наук України Василя Кременя з проханням поговорити з першим заступником міністра Євгеном Сулімою, який нещодавно був обраний член-кореспондентом нашої академії, на предмет того, аби він не переносив негативний відтінок наших з них стосунків на мого сина і відмінив свою вказівку ректору університету Володимиру Грабку організувати напередодні захисту негативне відношення до дисертації мого сина у членів спецради.

Тож саме після закінчення загальних зборів Національної академії педагогічних наук України 5-го квітня її президент, академік Василь Кремень повідомив мені, що він мав розмову з Євгеном Сулімою з приводу захисту докторської дисертації моїм сином Олександром Мокіним у спецраді ВНТУ, під час якої Євген Суліма йому повідомив, що ніяких негативних вказівок стосовно цього захисту він ректору ВНТУ Володимиру Грабку не давав і не погрожував негативною рецензією та закриттям спецради – він лише попередив Грабка, коли той йому почав за власною ініціативою розповідати про дисертацію Олександра з наголосом на тому, що Олександрю ще немає і тридцяти років, щоб у спецраді уважно віднеслись до процедури захисту і не відхилились від вимог нормативних документів, у тому числі і стосовно того, щоб після захисту кандидатської дисертації пройшло не менше 5 років. Євген Суліма пообіцяв Василю Кременю, що зателефонує Володимиру Грабку і запропонує йому не ставитись до захисту докторської дисертації Олександром Мокіним упереджено і не закликати членів спецради до її негативної оцінки, якщо в дійсності дисертація відповідає усім нормативним вимогам і заслуговує на позитивну оцінку.

Після розмови з Євгеном Сулімою Володимир Грабко вирішив участь у засіданні спецради під час захисту дисертації Олександром Мокіним не брати, а для виправдання своєї відсутності спочатку хотів піти у відпустку, а потім скористався okazією, що делегація від нашої області, до складу якої включили і його, у період з 18 по 22 квітня відбула до російського Єкатеринбургу з дружнім візитом.

Але, поспішаючи до Єкатеринбургу, Володимир Грабко не усім, кому доручив «нападати» на Олександра під час захисту з метою створення негативного враження від дисертації, дав команду «Відбій». А тому під час захисту на стадії висловлення думок членами спецради, коли дисертант уже не мав права нічого із висловленого спростовувати, вийшов професор Володимир Лужецький і почав езопівською мовою з залученням слів із пісні та анекдотів і посилок на деякі зауваження, висмикнуті із окремих в цілому позитивних відгуків на автореферат, намагались створити у членів спецради негативне відношення до дисертації. Така поведінка Володимира Лужецького викликала подив не лише у мене, а і в усіх членів спецради, адже усі в університеті знають, що він не є фахівцем в процесах ідентифікації моделей оптимального

руху електричних транспортних засобів і може лише, не усвідомлюючи, переоповідати про ці процеси лише те, що йому написав хтось інший. Особливо дивно було чути від нього про необхідність більш широкого впровадження в практику ще на етапі підготовки до захисту розробленої в дисертації Олександра методології, адже усі знають, що захищена самим Лужецьким у його докторській дисертації структура процесора на основі чисел Фібоначчі не те, що ніде не була реально впроваджена на етапі підготовки ним дисертації до захисту, але не впроваджена вона ніде і за багато років, що уже пролетіли після захисту ним дисертації, і навіть і не затребувана хоча б кимось і хоча б десь, а у розвинених країнах, на кшталт США і Японії, взагалі дослідження у цьому напрямку звернуті і не фінансуються.

Усі ж інші члени спецради, що виступили в обговоренні, висловили позитивні оцінки дисертації Олександра Мокіна.

Але після оголошення результатів таємного голосування виявилось, що команда «Відбій» не була доведена не лише до Лужецького, який відкрито заявив, що буде голосувати проти, хоча попередньо підписав проект позитивного висновку по дисертації, будучи членом комісії по його розробці, але ця команда не була доведена ще до якогось члена спецради, котрий свого відношення не висловлював, але теж проголосував проти, оскільки в урні виявилося два бюлетеня з голосами «Проти». Але, оскільки при 14 членах спецради, що взяли участь у голосуванні, позитивним було б рішення навіть і у тому випадку, якби проти проголосували троє, то лише при двох голосах «Проти» рішення спецради про присудження Олександрю Мокіну наукового ступеня доктора технічних наук виявилось позитивним навіть із запасом в два голоси, адже негативним воно б стало лише при чотирьох голосах «Проти».

До речі, лише тепер я до кінця зрозумів, чому у Володимира Лужецького був жорсткий конфлікт і з науковим керівником – професором Стаховим, і з науковим учнем – доцентом Яремчуком, з якими мені так і не вдалося під час роботи ректором, незважаючи на намагання, його примирити. І, думаю, що саме за спробу їх примирити, і я в класифікації Лужецького віднесений до розряду ворогів, з якими не церемоняться і нелюбов до яких переносять і на їхніх дітей.

А як ви, шановні читачі мого сайту, дивитесь на отаку версію?

Під таким заголовком 28 квітня 2012 року я розмістив на своєму сайті інформацію наступного змісту:

– З учорашнього дня (п'ятниця 27 квітня 2012 року) уся наша країна з тривою і нетерпінням очікує результатів розслідування чотирьох вибухів, що в обідню перерву прогрімали в урнах для сміття у різних місцях Дніпропетровська, травмувавши у різній мірі більше двох десятків жителів цього міста.

Прочитавши інтернет-новини з цього приводу та прослухавши п'ятничні дискусії політиків і журналістів у студіях Савіка Шустера та Дмитра Кисельова, я зрозумів, що окремими представниками влади, опозиції, правоохоронних

органів та ЗМІ висувуються і обґрунтовуються, в основному, чотири версії причин, з яких прогрімали ці вибухи.

Так окремі представники влади висувують версію, що за вибухами стоять опозиціонери, які у такий спосіб намагаються продемонструвати неспроможність влади боротись із тероризмом, що може привести до зриву чемпіонату Європи по футболу Євро-2012, до початку якого залишилось менше двох місяців.

Ця версія, на мій погляд, спростовується дуже просто – вибухи затьмарюють побої, нанесені Юлії Тимошенко в Качанівській колонії, тож опозиції не вигідно відволікати увагу світової громадськості від цих побоїв створенням подій, масштаб яких перевершує за наслідками побиття її лідера.

Окремі представники опозиції висувують версію, що за вибухами стоять представники влади, які у такий спосіб намагаються відволікти увагу світової громадськості від побоїв, нанесених Юлії Тимошенко у Качанівській колонії, та віднайти привід для введення на термін до жовтневих парламентських виборів надзвичайного стану, під час якого буде діяти цензура у ЗМІ та заборона на мітинги і зібрання, що сприятиме владі отримати перемогу на цих виборах.

Ця версія, на мій погляд, спростовується теж дуже просто – представникам влади влаштовувати ці акції не вигідно і недоцільно уже хоча б тому, що вибухи засвідчують неспроможність влади попереджати терористичні акти і ставлять під сумнів проведення Євро-2012 в Україні та суттєво знижують імідж нашої влади у світі, а введення цензури в ЗМІ і заборони мітингів та зібрань громадян дошкульно вдарить по демократичності режиму, що вступає у протиріччя із бажанням влади підписати договір про асоціацію України з ЄС.

Прозвучала версія і про те, що ці вибухи – це справа рук якоїсь із іноземних спецслужб, яка у такий спосіб намагається викликати політичну нестабільність у нашій державі і викликати процеси, що приведуть до зміни влади.

Але ж російським спецслужбам робити це напередодні президентської інавгурації Володимира Путіна немає ніякого сенсу, особливо ж на фоні того, що нинішня наша влада і Харківські угоди підписала про продовження перебування Чорноморського флоту Росії у Севастополі, і запаси високозбагаченого урану передала добровільно Росії, і позов до Стокгольмського міжнародного суду стосовно несправедливих на думку влади газових контрактів з Росією не подає. А щодо спецслужб демократичних країн Європи і США, то у цих країнах, в яких спецслужби жорстко контролюються парламентами, наказ влаштовувати вибухи в Україні міг дати лише психічно-хворий начальник спецслужби, але ж на таких посадах там психічно-хворих не тримають.

Не витримує критики і четверта версія, що можливо ці вибухи є наслідком з'ясування стосунків між кримінальними угрупованнями, адже угруповання підривають автомобілі «авторитетів», а не урни для сміття в місцях, де ці «авторитети» ніколи не бувають.

А тому цілком заслуговує на життя ще одна версія, що, можливо, ці вибухи націлені на те, щоб підірвати авторитет губернатора Дніпропетровщини

Вілкула, аби не допустити його подальшого кар'єрного зростання, скажімо, до посади прем'єр-міністра України. Він молодий, добре себе зарекомендував на посаді директора Криворізького південного гірничо-збагачувального комбінату, у нього непогано йдуть і губернаторські справи, тож не дивно, що уже сьогодні починають поширюватись думки про те, що йому по плечу і посада прем'єр-міністра. Ось, можливо, комусь із його недоброзичливців це не подобається – а недоброзичливців у сім'ї Вілкулів, думаю, є немало, адже мало того, що син є губернатором Дніпропетровщини, але ще й батько є мером Кривого Рогу – ось цей недоброзичливець, можливо, організував і вбивство авторитетного дніпропетровського бізнесмена Аксельрода пару тижнів тому і вчорашні вибухи у Дніпропетровську, аби у такий спосіб спробувати довести, що не можна довіряти усю країну людині, яка не змогла забезпечити безпеку ні іменитих ні простих людей в окремій області. На мій погляд, слідчим правоохоронних органів, які розслідують цю справу, варто і таку версію дослідити.

Роздуми про одну із координатних систем, в яких проходить життя.

У середу 17 травня, обідаючи у студентській їдальні, я почув із уст одного з викладачів університету здивування з приводу того, що уже третій тиждень у блозі новин мого сайту не з'являється нова інформація. Реагуючи на це зауваження, я того ж дня написав і розмістив на своєму сайті інформацію такого змісту:

– Беручись за якусь справу, кожен із нас попадає в одну із чотирьох ситуацій – коли цю справу і хочеться робити і її потрібно робити, коли цю справу не хочеться робити, але її потрібно робити, коли цю справу не хочеться робити і її не потрібно робити, або коли цю справу хочеться робити, але її не потрібно робити.

Тобто, кожна наша справа може бути відображена точкою на площині, метризованої системою координат «хочу-буду», в якій по горизонтальній осі абсцис відкладається координата «хочу», а по вертикальній осі ординат відкладається координата «буду». Очевидно, що зліва від вертикальної осі «буду» лежать точки зі значеннями першої координати із діапазону «не хочу», а знизу від горизонтальної осі «хочу» лежать точки зі значеннями другої координати із діапазону «не буду».

Оскільки сьогодні модною є тема боротьби з корупцією, то роз'яснення викладеного вище я проілюструю на прикладі дачі хабара.

Отже у першому квадранті площини, визначеної координатними осями «хочу-буду», лежатимуть точки, які відображатимуть ситуації, коли людина і хоче (у тій чи іншій мірі) давати хабарі (наприклад, посадовцям, від яких залежить вирішення важливих для цієї людини справ) і буде давати хабарі, величина яких (а відповідно і положення точки на площині) залежатиме від «апетиту» того, хто вимагає хабара.

У другому квадранті цієї площини лежатимуть точки, які відобразатимуть ситуації, коли людина не хоче давати хабара, але задля прискорення вирішення справи, усе-таки, буде його давати.

У третьому квадранті площини лежатимуть точки, які відобразатимуть ситуації, коли людина не хоче давати хабара і не буде його давати, незважаючи на негативні наслідки для себе у започаткованій справі.

Ну і у четвертому квадранті нашої у такий спосіб метризованої площини лежатимуть точки, які відобразатимуть ситуації, коли людина хоче давати хабара, але не буде його давати, оскільки або боїться, що може бути упійманою правоохоронцями, або той, від кого залежить вирішення справи, хабарі не бере.

Легко бачити, що правоохоронці хабарників можуть ловити лише у точках другого квадранту, а тому громадянське суспільство, в якому корупція мінімізована, ми зможемо побудувати лише тоді, коли більше половини жителів України матимуть характеристики, що відображаються точками третього квадранту, чверть людей матимуть характеристики четвертого квадранту і не більше чверті людей матимуть характеристики першого та другого квадрантів зі зміщенням центру ваги у бік другого. Але, боюсь, що такого геометричного розподілу людських якостей у напрямку протидії корупції в Україні буде досягнуто ще не скоро.

Ще один приклад – ближче до професорських справ – після розв'язання цікавої наукової задачі ви, звичайно ж, захочете поділитись результатами з колегами, а тому будете писати статтю на цю тему в науковий журнал (1 квадрант площини).

Але, якщо ви працюєте на не надто цікавій для вас госптемі за гроші і отримуєте не надто вражаючі результати, які, щоб не опускати іміджевої планки, вам публікувати не хочеться, але керівник теми, який платить вам гроші, вимагає ці результати опублікувати, то ви змушені їх публікувати (2 квадрант площини).

В третій квадрант площини ви попадаєте, якщо шеф вимагає від вас розробляти наукову тему, до якої у вас душа не лежить, і вам вдається його переконати, що тема тупикова, і що публікація будь-яких результатів по ній свідчитиме про відсутність наукової інтуїції у першу чергу у шефа, а тому нічого на цю тему публікувати не варто – у більшості таких випадків шеф дозволить вам «з'їхати» з теми.

Але, якщо ви намагаєтесь розв'язати дуже цікаву наукову задачу і плануєте до кінця року отримати першим та опублікувати результат, однак рік добігає кінця, а задачу розв'язати вам ніяк не вдається і для публікації матеріалу немає, то ви попадаєте в 4 квадрант.

І у такий спосіб можна метризувати площину для відображення її точками рішень по будь-якій справі.

А тепер давайте розглянемо квадранти нашої координатної площини з іншого боку. У першому («хочу-буду») і третьому («не хочу-не буду») квадрантах ми маємо однакові «знаки» обох координат, що можна трактувати, як відсутність «внутрішнього» протиріччя у будь-якої із справ, що відображаються точками цих квадрантів. А у другому («не хочу-буду») та

четвертому («хочу-не буду») квадрантах ми маємо протилежні «знаки» обох координат, що можна трактувати, як наявність «внутрішнього» протиріччя у будь-якої із справ, що відображаються точками цих квадрантів.

А, як стверджують психологи, саме «внутрішні» протиріччя є причиною стресів, котрі скорочують шлях до інфаркту. Тож, чим більше рішень ви приймаєте по справах, що відображаються точками 2-го та 4-го квадрантів нашої метризованої площини, тим у більш молодому віці ви матимете інфаркт.

Але і третій квадрант не є цілком благополучним для вас, оскільки рішення по справах, які відображаються точками в ньому, майже завжди супроводжуються «зовнішніми» протиріччями, котрі не ведуть до інфаркту, але в суспільстві, яке ще не досягло рівня громадянського, як правило, ведуть до зниження розміру зарплати або ж навіть і до втрати посади за не бажання приймати нав'язувані вам «зверху», але не прийнятні для вас «внутрішньо» рішення.

Тож найуспішнішими ви будете і найдовше проживете, якщо більшість справ, рішення по яких вам доводиться приймати, відобразатимуться точками першого квадранту, адже лише ці точки не супроводжуються ні «внутрішніми», ні «зовнішніми» протиріччями. Але у цьому випадку нехай вас не дивує те, що з часом з вами перестануть без необхідності спілкуватись сусіди і колеги.

А в якості резюме до цих роздумів я вам пропоную кілька слів із пісні з відомого радянського кінофільму: «Думайте сами, решайте сами – иметь или не иметь!»

Реакцією читачів мого сайту на цю інформацію став різкий сплеск кількості відвідувань сайту у цей та наступні два дні, а також бажання декого із колег при зустрічах і телефоном вступити в дискусію зі мною з приводу висловлених сентенцій, що дає мені право це мною написане вважати цікавим.

Враження від відповідей Віталія Кличка «акулам» Євгена Кисельова

У п'ятницю 25 травня 2012 року, отримавши із телевізійної реклами повідомлення про те, що в авторській програмі Євгена Кисельова «Велика політика» на телеканалі «Інтер» саме цього дня Віталій Кличко відповідатиме на запитання «акул» журналістики, які завжди запрошуються Євгеном Кисельовим, я вирішив теж подивитись цей випуск уже набридлої програми, аби зробити висновок для себе стосовно того, чи дійсно суперзірка світового боксу Віталій Кличко уже стає тим політиком, який у майбутньому здатен очолити процес розбудови в Україні громадянського суспільства і без революції і громадянської війни привести Україну до Європи.

І перш за все мене цікавили відповіді Віталія Кличка на запитання стосовно стану демократії і розбудови громадянського суспільства в Україні, стосовно єдності опозиційних сил напередодні жовтневих виборів до Верховної Ради України та ще не визначених за датою виборів мера Києва, стосовно ізоляції від суспільства шляхом посадки до в'язниць політичних лідерів опозиції, стосовно визнання української мови як єдиної державної мови в Україні, стосовно співпраці в разі перемоги на парламентських виборах його

партії УДАР з провладною Партією регіонів та стосовно зняття депутатської недоторканості, які обов'язково повинні прозвучати, а у відповідях на які він змушений буде під тиском журналістів однозначно визначитись.

Одразу ж признаюсь, що Віталій Кличко як політик цього вечора справив на мене приємне враження і у першу чергу завдяки тому, що тримався впевнено і відповідав саме так, як мені і хотілось почути.

На запитання російською мовою він відповідав російською мовою, на запитання українською мовою він теж відповідав українською – і це незважаючи на те, що ще пару років тому ми від нього не чули жодного українського слова. І абсолютно однозначно заявив, що державною мовою в державі Україна повинна бути лише одна мова – українська.

Від себе по цьому питанню додаю, що колесніченкам, які вимагають ввести в Україні російську мову в якості другої державної і наводять приклади країн, в яких це має місце, слід було б пам'ятати, що донедавна у двомовній Бельгії півтора роки не могли сформувати уряд, оскільки половина парламенту обрана жителями тієї її частини, яка розмовляє голландською мовою, а друга половина обрана жителями тієї частини, яка розмовляє французькою, і сьогодні ця економічно благополучна країна, протиріччя в якій на мовному ґрунті нарастають з кожним роком, стоїть на межі розпаду, як і економічно благополучна Канада, в якій є провінція Квебек, де наряду з англійською державною мовою функціонує в якості другої державної і французька мова, і де на останньому референдумі лише кількох процентів франкомовним сепаратистам не вистачило для початку процедури відторгнення Квебеку від Канади. А Швейцарія, яка є конфедерацією, створеною у минулому кількома незалежними державними утвореннями – кантонами, кожний із яких увійшов до конфедерації зі своєю мовою, не може бути прикладом для України, яка є унітарним державним утворенням з українською нацією в якості державотворчої. І незрозуміло, чому для колесніченків не є прикладом наймогутніша країна Європейської спільноти Федеративна Республіка Німеччина з однією державною мовою – німецькою, в землях якої, прилеглих до кордону з Францією, процент французів є більшим ніж процент росіян в українському Донбасі, а в землях, прилеглих до кордонів Польщі, процент поляків є не меншим ніж процент росіян в українському Криму. Як на мою думку, то сьогодні домагаються введення в Україні російської мови в якості другої державної переважно лише ті люди, які мріють про відторгнення від України і приєднання до Росії тієї частини нашої держави, яка лежить на лівому березі Дніпра і в Причорномор'ї, тобто ті люди, для яких взірцем державотворення є епоха ХУІІІ-го та ХІХ-го століть, коли Україна була роздєртою на кілька частин, що входили до складу різних держав.

Але повернемося до Віталія Кличка в студії Євгена Кисельова. Мені дуже сподобався його аргумент в підтвердження тези, що в разі приходу очолюваної ним партії УДАР до влади він усі сили прикладатиме до розбудови в Україні громадянського суспільства, – аргумент, оснований на тому, що він більшу частину свого життя в стадії становлення як особистості прожив у Федеративній Республіці Німеччина, в якій сформовано громадянське

суспільство, що сформувало за багато років проживання в ньому і його як людину, у якої вихована повага до законів і відсутня тяга не те що до створення, а навіть і до проживання в авторитарній державі. Саме завдяки цьому аргументу, на мій погляд, із усіх тих українських політиків, які сьогодні на слуху, Віталій Кличко заслуговує найбільшій довіри в частині заяв, що, отримавши владні повноваження, він не зійде з курсу побудови в Україні демократичної держави з розвинутим громадянським суспільством. І з цієї ж причини глибоко помиляються ті спонсори його партії УДАР, які розраховують на те, що в знак подяки за фінансову допомогу, Віталій Кличко, прийшовши до влади, стане слухняним політичним знаряддям у їхніх руках. На підтвердження висловленої думки я нагадаю вам, шановні читачі сайту, розповідь Віталія Кличка про те, що він визнав цілком справедливою і такою, що не викликала внутрішнього дискомфорту, вимогу німецького інспектора дорожнього руху жіночого роду заплатити штраф за початок руху автомобілем, не пристебнувшись ременем безпеки, що є порушенням німецького законодавства про дорожній рух, – і це, звертаю увагу, сталося після того, як на її прохання він поставив їй свій автограф чемпіона світу.

Абсолютно співзвучною моїй власній прозвучала відповідь Віталія Кличка на запитання стосовно скасування депутатської недоторканості – недоторканість народних депутатів України в питаннях політичного протистояння з владою на його думку слід залишити, а недоторканість в питаннях порушення ними кримінального і адміністративного законодавства слід скасувати. І тоді бізнесменів та їх охоронців і помічників, яким потрібна недоторканість саме від кримінального та адміністративного переслідування, у наступному складі Верховної Ради України не стане, а підуть туди лише ті політики, які мріють про незалежну демократичну Україну і бажають творити закони, необхідні для втілення в життя цієї мрії.

Чіткою і зрозумілою була відповідь Віталія Кличка і на запитання відносно того, з ким буде він і його партія УДАР після перемоги на парламентських виборах і, якщо він буде з нинішньою опозицією, то чи не побіжать з його рядів «тушки» до провладної коаліції. – Віталій Кличко впевнений у тому, що він і його партія УДАР обов'язково будуть обраними до Верховної Ради України і створять з іншими опозиційними силами парламентську більшість, яка продиктує президенту нашої держави прізвища тих, хто повинен стати новим главою уряду та міністрами, і прийматиме лише ті закони, які сприятимуть розбудові в Україні громадянського суспільства, зміцненню демократії і спрямовуватимуть нашу країну до Європи. І він впевнений, що в рядах його партії «тушок» не буде ні за яких обставин.

Розділяє Віталій Кличко погляди і наших опозиційних політиків, і погляди лідерів та дипломатів інших країн, а також Європарламенту у тому, що лідери опозиції не повинні сидіти у в'язницях за невірні з точки зору нинішньої влади політичні рішення, хоча одночасно він погоджується з тим, що газові контракти Юлії Тимошенко для України виявились не вигідними. Але оцінку її рішенням повинні давати виборці на парламентських виборах, а не судді. До речі, його спроби пробитись на побачення з Юлією Тимошенко виявились

безуспішними – керівники Качанівської колонії йому дозволу на побачення з нею не надали.

Лише в одному питанні «акули пера» не змогли змусити Віталія Кличка дати однозначну відповідь – чи буде він балотуватись на посаду мера Києва. Його відповідь на це запитання прозвучала приблизно так – спочатку нехай нинішня влада оголосить дату виборів мера Києва, ось лише після цього він дасть відповідь буде, чи ні, балотуватись на цю посаду. Як на мене, то Віталію Кличку, якщо вибори мера відбудуться до парламентських виборів чи разом з ними, обов'язково треба спочатку обиратись на посаду мера Києва, оскільки, по-перше, у нинішніх умовах лише він зможе виграти вибори у провладного глави Київської міської адміністрації Попова і гідно протистояти перетворенню столиці України у вотчину Партії регіонів, а по-друге, з посади мера Києва виграти наступні президентські вибори йому буде легше ніж з посади рядового депутата Верховної Ради України. І, вигравши індивідуально посаду мера Києва та разом з партією УДАР місце у Верховній Раді України, йому, на мій погляд, треба йти у мери, оскільки партія у парламенті і без його особистої участі буде робити усе те, що він скаже, а ось на справи у столиці в разі його осідання у парламенті ні він, ні його партія уже серйозно вплинути не зможуть. У свій час саме таким шляхом пішов Жак Ширак, який до того, як стати президентом Франції, встиг побувати і мером Парижа.

До речі, я не маю інформації стосовно якості членів партії УДАР, але те, що серед них немає людей пенсійного віку, мені подобається. Люди похилого віку краще працюють в умовах стабільності, а от реформувати країну молодь у сплаві зі зрілими людьми, які не є старшими 50 років, зможе краще і швидше. І хоча під час мого перебування у БЮТі у мене не склалися дружні відносини з Наталією Королевською, я вважаю, що такі, як вона, повинні бути у парламенті разом з такими, як Віталій Кличко, оскільки сплав лідера, який звик ставити перед собою високі задачі, домагатись їх розв'язання і гідно тримати удар в умовах тимчасових негараздів, та гарного економіста, яка уже має певний авторитет у середовищі середнього і малого бізнесу, досвід писати закони, що сприяють розвитку цього бізнесу, та досвід організації акцій протесту проти несправедливих законів, може сформувати нову якість у парламенті, нині переобтяженому людьми похилого віку і молодими непрофесіоналами, заведеними у Верховну Раду України впливовими бізнесменами, котрі самі брати участь у засіданнях парламенту бажання не мають.

Я теж з огляду на мій імідж на місцевому рівні, наявність власного засобу масової інформації та підтримку БЮТ міг достойно поборотись за місце у парламенті від Вінницького округу №11, від якого навіть без партійної підтримки обирався народним депутатом до Верховної Ради України 1-го скликання, але, розуміючи, що треба уже дати дорогу молодим, у яких більший запас енергії і честолюбства, я ще взимку на засіданні бюро Вінницької обласної організації БЮТ попросив вивести мене з його складу і не обирати делегатом на з'їзд партії ВО «Батьківщина», задля того, щоб на моє місце прийшов хтось із молодих. І я хочу звернутись до усіх пенсіонерів, які сьогодні є членами різних партій, як провладних так і опозиційних, і особливо ж тих, які

уже не одне скликання відсиділи у залі засідань Верховної Ради України, з таким закликком – шановані і заслужені, будь ласка, не претендуйте на місця у новому складі парламенту, який обиратиметься у жовтні! Адже, незважаючи на усі ваші попередні заслуги, ви сьогодні уже ні на що, окрім вигукування лозунгів, блокування трибуни, взаємних образ та штовханини, не здатні. Нехай на ваші місця прийдуть молодші більш енергійні, більш освічені і більш патріотичні колеги із команд Кличка, Королевської, Кириленка, Тягнибока, Яценюка та інших молодих лідерів – і на цю особисту жертву треба піти заради прискорення процесу демократичної розбудови нашої молодшої і багатостраждальної держави, заради щастя наших дітей і онуків.

**Про можливі негативні наслідки від застосування правила:
«Я – начальник, ти – дурень!»**

Учора ввечері (1-го червня 2012 року) та сьогодні вранці на сайтах усіх українських провідних інформаційних агентств з'явилися повідомлення під заголовком, який, наприклад, на сайті УНІАН виглядає так: «Президент Франції Франсуа Олланд и президент России Владимир Путин уверены, что место экс-премьер-министра Украины Юлии Тимошенко «не в тюрьме». В цих повідомленнях російського президента Володимира Путіна, котрий зустрівся у Парижі з нещодавно обраним французьким президентом Франсуа Олландом, цитують так: «Что касается госпожи Тимошенко, её осуждения, то позиция России и моя – известны. Госпожа Тимошенко осуждена за подписание газовых контрактов с Российской Федерацией. Наши юристы перед подписанием этих контрактов тщательно анализировали и российское, и международное, и украинское законодательство... РФ никогда не подписывает контрактов, которые противоречат законам страны контрагента, в данном случае – Украины». Заслуговує на увагу і цитата (взята із сайту УНІАН) з заяви французького президента Франсуа Олланда, на цій же спільній прес-конференції з президентом РФ в Парижі: «Да, мы говорили о ситуации в Украине, о госпоже Тимошенко, и мы пришли к одному выводу: её место не в тюрьме. И, как сказал президент Путин, её посадили за подписание контракта с Россией».

Якщо до цього додати ще й те, що (як повідомляють ті ж таки інформаційні агентства – цитую по «Лівому берегу»): «... в сенате США зареєстрований проект резолюції, передбачаючий призив к Організації Североатлантичного договору (НАТО) припинити співпрацю з Україною, Государственному департаменту США – отозвать посла и не выдавать визы властям Украины, а Організації по безпеці и співпраці в Європі – отменить запланированное в 2013 году председательство Украины в организации до освобождения Юлии Тимошенко», а також констатацію в резолюції Європарламенту, що в Україні є ув'язнені з політичних мотивів, та заклики канцлера Федеративної Республіки Німеччини Ангели Меркель в знак протесту проти ув'язнення Юлії Тимошенко бойкотувати чиновниками будь-якого рангу із країн Європейської спільноти

участь в якості вболівальників на футбольних матчах «ЄВРО-2012» із числа тих, які будуть проводитись в Україні, то стає зрозумілим, що наша держава підійшла до межі повної міжнародної ізоляції.

На те, що станеться саме так, нашого президента Віктора Януковича неодноразово попереджали протягом досить довгого уже часу і високі закордонні гості, і політики, політологи та журналісти, але з його боку позитивних кроків в напрямку розв'язання проблеми, про яку йдеться, не спостерігається. Складається враження, що він сподівається на те, що керівники країн Заходу його бездіяльність засуджувати не будуть із боязні, що він поведе Україну на зближення з Росією, а керівники Росії його бездіяльність засуджувати не будуть із боязні, що він поведе Україну до Європи. Але, як бачимо, до потужного хору голосів із Заходу, засуджуючих ув'язнення Юлії Тимошенко, приєднався на повну потужність і голос російського президента Володимира Путіна.

І, як на мій погляд, в такій неповазі з боку нашого президента до багаточисельних звернень (і до нього безпосередньо і через ЗМІ) посприяти негайному звільненню Юлії Тимошенко, засудженої (на думку переважної більшості читаючого і слухаючого новини світу) несправедливо, винні жителі Донбасу, які у бутність Віктора Януковича губернатором Донецької області своєю готовністю негайно виконати будь-які його розпорядження прищепили йому упевненість у тому, що завжди буде так, як він сказав.

Але жителі інших регіонів України і жителі інших країн – це не Донбас – від них беззаперечної підтримки усіх рішень чи побажань нашого президента, у тому числі і тих, які ставляться під сумнів світом, очікувати не варто. І чим раніше це зрозуміє наш президент, тим менше негативних наслідків буде і для нього особисто і для народу очолюваної ним держави.

І хотілось би, щоб він це зрозумів якомога швидше і, не доходячи до точки «не повернення», почав виправляти ситуацію.

Місце ВНТУ в академічному рейтингу університетів «ТОП-200 Україна» за 2012 рік

У №20 за 01-08 червня 2012 року щотижневика «Дзеркало тижня. Україна» опубліковано академічний рейтинг університетів України у 2012 році – «ТОП-200 Україна», повна таблиця якого розміщена на сайті www.euroosvita.net.

Цей рейтинг визначено кафедрою ЮНЕСКО при НТУУ «КПІ» за світовими «Правилами аудиту рейтингів (IREG Ranking Audit Rules)» з використанням інформації про досягнення університетів у 2011 році.

У цьому рейтингу Вінницький національний технічний університет, набравши сумарно 27,715 балів, посів 24 місце, опустившись, на жаль, на 5 місць і вперше за останні 4 роки випавши із першої двадцятки кращих 200 вищих навчальних закладів України III та IV рівнів акредитації. Нагадаю, що у попередні три роки ВНТУ міцно утримував 19 місце за загальною сумою балів і 10 місце за критерієм «Якість науково-педагогічного потенціалу».

Причина переходу в академічному рейтингу нашого університету з 19 місця (за досягненнями у 2010, 2009 та 2008 роках) на 24 місце (за досягненнями у 2011 році) в основному обумовлена тим, що у 2011 році з ВНТУ вибуло 2 доктори наук (Олег Мороз перейшов до ВНАУ, а Володимир Поджаренко помер) і не було захищено жодної докторської дисертації, тобто не було не те що нарощення докторського потенціалу університету на 3 одиниці, як це мало місце в кожному із попередніх років, а навіть не було заміщення тих, що вибули. Із-за цього за критерієм «Якість науково-педагогічного потенціалу» ми з 10 місця опустились на 11 місце, набравши за цим критерієм 14,46 балів.

Але, незважаючи на те, що рейтингові результати нашого університету на початок 2012 року дещо погіршились, ми все одно залишаємось кращим за цим академічним рейтингом університетом у Вінниці, оскільки Вінницький національний медичний університет імені М.Пирогова (ВНМУ), набравши 27,602 балів, за цим рейтингом посів 25 місце, Вінницький національний аграрний університет (ВНАУ), набравши 14,189 балів, посів 135 місце, Вінницький фінансово-економічний університет (ВФЕУ), набравши 13,693 балів, посів 143 місце, а Вінницький державний педагогічний університет імені М. Коцюбинського (ВДПУ), набравши 12,256 балів, посів 165 місце.

Цікаво порівняти університети Вінниці за найбільш об'єктивним рейтинговим показником «Якість науково-педагогічного персоналу», адже саме на значення цього показника повинні звертати увагу у першу чергу випускники шкіл, бажаючи отримати якісну вищу освіту. Цей показник має значення 14,46 балів у нашого ВНТУ; 14,20 балів у ВНМУ; 4,30 балів у ВНАУ; 3,67 балів у ВДПУ та 1,58 балів у ВФЕУ.

До речі, нижчими за наше мають значення показника «Якість науково-педагогічного потенціалу» і такі наші конкуренти у боротьбі за абітурієнта, як Національний університет «Львівська політехніка» – 8,03; Одеський національний політехнічний університет – 6,52; Кременчуцький національний університет імені Остроградського – 4,93; Дніпродзержинський державний технічний університет – 3,53; Житомирський державний технологічний університет – 3,17. У цьому ж діапазоні знаходяться значення даного показника і в усіх інших університетах регіонів, сусідніх з Вінниччиною.

Тож, шановні випускники шкіл, ВНТУ чекає на вас!

Ви не пошкодуєте, якщо поступите до нас, оскільки окрім відзначеного академічним рейтингом висококваліфікованого професорсько-викладацького складу наш університет має ще багато такого, чого не мають інші університети – це і повна комп'ютеризація навчального процесу за усіма спеціальностями та можливість взяти участь у першості світу з програмування, східноєвропейський чвертьфінал якого щорічно проводиться саме в нашому університеті, це і навчальні лабораторії, оснащені обладнанням, поставленим нашому університету провідними західними фірмами на спонсорських засадах, це і 100-процентне забезпечення іногородніх студентів місцями в кімнатах гуртожитків, обладнаних Інтернетом, це і студентська їдальня з вартістю обідів в межах 10 гривень, це і прекрасний стадіон з рекортановим покриттям бігових доріжок, це і льодовий палац, в якому протягом року усі студенти на виділених уроках

фізкультури безкоштовно катаються на ковзанах, це і тенісні корти для великого тенісу і тенісні зали для настільного та підземні тири для стрільби з лука, це волейбольні і баскетбольні зали в університеті та площадки в спортивно-оздоровчому таборі на березі Південного Бугу біля Ладижинської ГРЕС, це високий степінь розвитку студентського самоврядування та наявність можливостей огранки культурно-мистецьких талантів, це ще багато чого іншого, у чому ви братимете участь, ставши студентами нашого університету. – Отаку інформацію з таким же заголовком я розмістив на своєму персональному сайті 5-го червня 2012 року.

Червневі репліки

Репліка перша, стосовно місця, яке посів наш ВНТУ у нещодавно опублікованому рейтингу «ТОП-200 Україна», визначеному за результатами, досягнутими у 2011 році.

Ця репліка обумовлена тим, що дехто з вас, шановні читачі мого сайту, засумнівався у справедливості відведеного нам 24 місця, адже у 2011 році ми набрали 27,715 бала, тобто на цілих 0,785 бала більше, ніж у 2010 році, за результатами якого нам у році минулому було відведене більш високе 19 місце. Тож на перший погляд виходить, що спрацювали ми у 2011 році краще, а місце нам виділили гірше.

Але, усе справедливо, адже усі показники, за сумою яких визначається місце кожного університету в рейтингу «ТОП-200 Україна» є відносними, тобто ті показники, які характеризують науково-педагогічний потенціал університету, діляться на загальну кількість науково-педагогічних працівників цього університету, а ті показники, які характеризують якість навчання студентів, діляться на загальну кількість його студентів. А тому збільшення сумарного рейтингового балу на 0,785 бала за результатами 2011 року у порівнянні з результатами 2010 року наш університет отримав не за рахунок поліпшення якихось показників за їх абсолютними значеннями, а за рахунок зменшення кількості викладачів і студентів, обумовленого зменшенням держзамовлення у 2011 році і недобором контрактників, що привело до зменшення знаменників дробів. Але у того показника, який характеризує кількість докторів наук в університеті, у нас зменшився не лише знаменник, але і чисельник також, що дозволило 5 університетам, у яких цей показник не зменшився, обійти нас у підсумковій рейтинговій таблиці. Тож ректорату потрібно на підготовку докторів наук у нашому університеті звертати у наступні роки більше уваги.

У підтвердження висловленого вище наведу приклад Вінницького національного медичного університету, який з сумарним рейтингом у 27,602 бала за результатами 2011 років посів 25 місце у «ТОП-200 Україна», у той час як з сумарним рейтингом на 1,892 бала меншим, тобто з рейтингом у 25, 710 бала за результатами 2010 року ВНМУ посів більш високе 21 місце у минулорічному рейтингу. Але і їхній сумарний бал підвищився теж не за рахунок збільшення абсолютних значень рейтингових показників, які стоять у чисельнику дробів, а за рахунок зменшення знаменників цих дробів,

обумовленого тими ж причинами, що і у нас, тобто зменшенням обсягів держзамовлення та недобором контрактників.

Репліка друга, стосовно одного із факторів виховання любові до рідного краю.

У суботу 16 червня я на своєму автомобілі поїхав до Кривого Рогу на зустріч з одногрупниками з нагоди 45 річниці випуску з Криворізького гірничорудного інституту.

Оскільки начебто по усій Україні з нагоди проведення у нас європейської першості з футболу (ЄВРО-2012) було здійснено ремонт автомобільних доріг, то я розраховував домчати до Кривого Рогу швидко і комфортно.

І допоки я їхав Вінниччиною, дорога за виключенням кількох недовгих ділянок була непоганою. Але, коли я в'їхав на дороги Кіровоградщини, мій настрій суттєво зіпсувався – по цих дорогах навіть зі швидкістю 90 кілометрів за годину не можна було проїхати так, щоб кожні кілька хвилин не попасти якимось із коліс у вибоїну, наносячи удар по його амортизатору, або щоб не чиркнути днищем по асфальтовому горбу на дорозі, об'їхати який із-за вузького полотна дороги і зустрічного потоку транспорту не було можливості, як не було можливості різко загальмувати без суттєвого збільшення імовірності отримати удар від іншого автомобіля, що поспішав за тобою.

Тож за добу, двічі проїхавши дорогами Кіровоградщини, я став ще більшим патріотом Вінниччини, оскільки зрозумів, що дороги нашої області є на порядок кращими.

Репліка третя, обумовлена знайомством під час перебування у Кривому Розі з нагоди 45- річчя мого випуску із КГРІ, зі структурою Криворізького національного університету, який не так давно створено шляхом об'єднання Криворізького технічного університету (колишній Криворізький гірничорудний інститут), Криворізького державного педагогічного університету, Криворізького економічного інституту КНЕУ та Криворізького металургійного інституту НМАУ.

Оскільки, як мені відомо від одного із високопоставлених державних службовців, ідея об'єднання Вінницького національного технічного університету, Вінницького державного педагогічного університету і Вінницького економічного інституту КНТЕУ в єдиний Вінницький національний університет, подібний Криворізькому національному університету, продовжує набирати сили в державних керівних колах різних рівнів, то я вирішив, скориставшись нагодою, більш уважно придивитись до структури Криворізького національного університету і познайомити з нею вас, мої читачі, серед яких, я сподіваюсь, є не лише мої колеги з технічного університету, але і працівники педагогічного університету та економічного інституту.

У структуру Криворізького національного університету педагоги увійшли у вигляді Криворізького педагогічного інституту, який зберіг факультети, підпорядковані директорату і вченій раді цього інституту, економісти увійшли у вигляді Криворізького економічного інституту, який зберіг факультети, підпорядковані директорату і вченій раді цього інституту, металурги увійшли у

вигляді Криворізького металургійного інституту, який не має у своїй структурі факультетів, а інститути Криворізького технічного університету увійшли у вигляді факультетів загальноуніверситетського підпорядкування, тобто декани цих факультетів отримали ті ж права, що і директори педагогічного, металургійного та економічного інститутів. Така структура, як показав перший рік її використання, зберегла досить високий рівень автономії інститутів, як системоутворюючих структурних підрозділів, дозволила швидко розповсюджувати в інші підрозділи передові досягнення, котрі у чомусь були в кожному із цих вищих навчальних закладів до їх об'єднання, а також дозволила запровадити єдині підходи до процесів навчання та наукових досліджень і налагодити дієвий контроль за цими процесами.

Отакі три репліки я розмістив на своєму сайті у неділю 17 червня.

А до цього додаю, що 16 червня 2012 року у Кривому Розі на зустрічі з одногрупниками із групи «Електропривод і автоматизація промислових установок» 1962 року вступу до Криворізького гірничорудного інституту і 1967 року випуску я зустрівся з 11 випускниками нашої групи – 7 чоловіками (Золотаревський, Бугайов, Вітюк, Ємцев, Єременко, Сахно, Сементовський) та 4 жінками (Гадюкіна, Гриньова, Кисельова, Федорова-Сементовська).

За різними причинами не змогли приїхати на зустріч ще 6 випускників нашої групи – 3 чоловіки (Бондаренко, Польшинський, Шулін) та 3 жінки (Краснощок, Лейченко, Файнштейн).

На жаль, уже немає в живих 9 випускників нашої групи – усі чоловіки (Гребень, Єфремов, Жеребятін, Ілюшик, Лакеєв, Положко, Сідаш, Черняхівський, Шащенко).

Після зустрічі біля корпусу нашого електротехнічного факультету, який нині є головним корпусом Криворізького національного університету, ми двома машинами (моєю і колишнього старости групи, який є організатором зустрічі, Золотаревського) поїхали до кафе, де пообідали, підняли тости за померлих і живих, відзвітували, хто чого досяг у житті за ці 45 років, що пролетіли після закінчення інституту, і роз'їхались по домівках – хто у Кривому Розі, а хто і в інших містах.

Оскільки мені потрібно було після зустрічі долати автомобілем за кермом 600 кілометрів до Вінниці, то я, звичайно ж, усі тости піднімав безалкогольними напоями, що мені одногрупники вибачили, оскільки вони ще пам'ятали, що і в студентські роки на святкових зібраннях групи я теж завжди пив лише безалкогольні напої.

На згадку я кожному подарував по три свої останні книжки із моєї 12-томної історико-публіцистичної серії – думаю, що їм читати ці книжки буде цікаво.

Чому я не підтримав пропозиції ректора?

У четвер 21 червня 2012 року відбулося останнє у нинішньому навчальному році засідання Вченої ради нашого університету.

Після розгляду питань порядку денного і голосування за обрання завідувачами кафедр і професорами 12 претендентів голова Вченої ради, ректор університету, професор Володимир Грабко звернувся до членів ради з двома пропозиціями, перша із яких зводилась до того, щоб Вчена рада університету підтримала підготовлений ним наказ про попарне об'єднання з 3 вересня 2012 року 6 кафедр (кафедри філософії, очолюваної доктором філософських наук Хомою, і кафедри культурології, соціології, педагогіки та психології, очолюваної кандидатом філософських наук Буяльською, кафедри моделювання та моніторингу складних систем, очолюваної доктором технічних наук Віталієм Мокіним, і кафедри інженерної та комп'ютерної графіки, очолюваної кандидатом технічних наук Корчевським, кафедри хімії та хімічних технологій, очолюваної доктором хімічних наук Ранським, і кафедри безпеки життєдіяльності, очолюваної кандидатом технічних наук Кобилянським) і створення на їх основі 3 кафедр – кафедри філософії і гуманітарних наук на чолі з професором Хомою, кафедри комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки на чолі з професором Віталієм Мокіним і кафедри хімії та безпеки життєдіяльності на чолі з професором Ранським.

Обгрунтував ректор свою першу пропозицію так: напередодні чергової акредитації, яку наш університет проходитимемо у 2014 році, необхідно зменшити кількість кафедр, які очолюються кандидатами наук, а також які мають навчальне навантаження менше ніж на 5 повних ставок професорсько-викладацького складу, оскільки обидва ці фактори зменшують імовірність успішного проходження нами акредитації, яку ми проходитимемо на фоні закликів керівників міністерства створювати крупні кафедри шляхом об'єднання малочисельних.

Я взяв участь в обговоренні цієї пропозиції. А якщо бути більш точним, то лише я і висловив сумніви в доцільності її втілення у життя.

Аналізуючи пропозицію, щодо створення на базі шести кафедр лише трьох, я перш за все звернув увагу ректора на незавершеність цього його наказу, адже визначенням трьох об'єднаних кафедр наказ не повинен завершуватись. Його потрібно продовжити пунктами, в яких визначити, які факультети потрібно об'єднати у зв'язку з тим, що в їх структурі стане менше визначених законом України про вищу освіту трьох кафедр, та які інститути слід ліквідувати у зв'язку з тим, що в їх структурі залишиться лише по одному факультету. Адже на сьогодні у нашому університеті є 47 кафедр, тобто саме стільки, скільки їх і потрібно згідно з чинним законодавством для існування 14 факультетів, яких є по два у кожному із 7 навчально-наукових інститутів, та одного інституту науково-дослідницького спрямування, який був створений на основі 5 кафедр без поділу на факультети, оскільки готує фахівців з наукоємної спеціалізації «Комп'ютерний екологічний моніторинг» у супроводі більше ніж півмільйонного щорічного обсягу госпдоговірної наукової тематики.

Звернув увагу присутніх я також на те, що економічного ефекту від об'єднання кафедр немає ніякого, адже при об'єднанні кожних двох кафедр і переведенні однієї із двох посад завідувача кафедри в посаду професора

об'єднаної кафедри та однієї із двох посад завідувача лабораторіями кафедри в посаду інженера першої категорії об'єднаної кафедри ми матимемо щомісяця економію лише у 25 гривень, що за рік дозволить зекономити не більше 300 гривень, тобто 10% одного місячного окладу доцента, погіршивши суттєво при цьому керованість кожною із трьох об'єднаних кафедр, адже їхні складові знаходяться в різних навчальних корпусах.

Звернув увагу членів Вченої ради я також і на те, що жодними нормативними документами вищої школи не вимагається, щоб кафедра мала навчального навантаження на 5 ставок – є лише вимога, щоб на кафедрі працювали не менше 5 викладачів, троє із яких повинні мати наукові ступені доктора чи кандидата наук або вчені звання професора чи доцента, а працюють ці 5 викладачів на повні ставки на своїх посадах чи на якість частки, не менші 0,25 ставки, щоб йшов науково-педагогічний стаж, нормативними документами не оговорено. І навів приклад легітимності кафедри, на якій працюють на посадах асистента, старшого викладача, доцента, професора і завідувача кафедри 5 викладачів, маючи навчального навантаження кожний лише по 0,25 ставки за кожною посадою. Ректор намагався мені заперечити, діставши копію закону України про вищу освіту, але коли він прочитав вголос відповідну статтю цього закону, то і сам переконався, і переконались усі, хто його слухав, у тому, що закон трактує число 5 стовно викладачів кафедри саме так, як трактую його я. Тож вийшло, що ніякого сенсу об'єднувати ці наші 6 кафедр, на яких працюють по 7-8 викладачів, маючи навчального навантаження сумарно на 4-4,5 ставки кожна, немає. Сенсу в цьому об'єднанні немає, незважаючи навіть на те, що трьома кафедрами із цих шести керують кандидати наук, оскільки із 47 кафедр нашого університету на 39 завідувачами є доктори наук, а це 83% при нормативі для університетів з національним статусом у 80%. Але, незважаючи на доказану мною логічну, економічну і юридичну недоцільність об'єднання вище названих 6 кафедр, після того, як ректор навів аргумент, що цього вимагає перший заступник міністра, майже усі члени Вченої ради дружно підтримали пропозицію ректора про об'єднання – проти цієї пропозиції проголосували лише двоє: я і завідувач кафедри відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів Олександр Мокін, хоча наших особистих інтересів це об'єднання ніяк не зачіпало, а третій Мокін – Віталій, якого воно зачепило, з ним згоден.

Після голосування по першій пропозиції ректор Володимир Грабко сформулював другу пропозицію, суть якої полягала у тому, щоб Вчена рада підтримала його наказ про ліквідацію з 9 вересня 2012 року усіх факультетів в структурах існуючих навчально-наукових інститутів і підпорядкування кафедр безпосередньо органам керування інститутами, до складу яких входили ліквідовані факультети.

Свою другу пропозицію ректор обґрунтував тим, що треба зменшувати витрати на керівні органи в університетській структурі, аби зекономити фонд зарплати.

Я взявся опонувати ректору і при обговоренні цієї пропозиції теж.

У першу чергу я звернув увагу ректора і усіх інших членів Вченої ради університету, що ми не маємо права підтримувати цю пропозицію ректора одразу з кількох причин, а саме:

1) в законі України про вищу освіту факультет визначено в якості основного організаційного підрозділу усіх вищих навчальних закладів 3-го та 4-го рівнів акредитації, у той час як про інститути лише сказано, що вони можуть створюватись, маючи у своєму складі факультети або маючи дослідницький статус та готуючи фахівців з наукоємних спеціальностей – тож, голосуючи за ліквідацію факультетів, наша Вчена рада голосуватиме за прийняття завідомо протизаконного рішення, що перетворює її із органа, якому дозволено вносити зміни в структуру університету, в орган, діяльність якого направлена на порушення законів, тобто в організоване злочинне угруповання;

2) структура університету згідно з законом України про вищу освіту побудована так, що вибраними за конкурсом науково-педагогічними працівниками кафедр керують вибрані за конкурсом завідувачі кафедр, які у свою чергу підпорядковані вибраним за конкурсом деканам факультетів, котрі у свою чергу є підпорядкованими вибраному за конкурсом ректору університету, тобто маємо 4-рівневу ієрархічну структуру, на кожний рівень якої науково-педагогічний працівник обирається за конкурсом. Наші ж директори інститутів працюють на своїх директорських посадах на громадських засадах, отримуючи заробітну плату за це у вигляді надбавки до окладу за посадою професора чи завідувача кафедри, яка для них є основною. Тож, ліквідуючи факультети, ми викидаємо цілий рівень в ієрархічній структурі університету, позбавляючи її цілості і монолітності, що формує ще одну додаткову грань в порушенні нами чинного законодавства;

3) ліквідуючи 14 бюджетних посад деканів факультетів і перетворюючи одного із них в кожному із інститутів на заступника директора інституту з навчально-організаційної роботи, а другого на заступника директора цього ж інституту з виховної роботи з надбавкою за рахунок позабюджетних коштів до 30 чи 40 процентів від основного окладу доцента чи професора, яку він займе після звільнення з посади декана, ми у зв'язку зі суттєвим зменшенням абітурієнтів, бажаючих навчатись за контрактом, через рік-два дійдемо до того, що і директори інститутів, і ці їхні заступники, в яких перетворюються декани факультетів, будуть працювати на цих посадах, не отримуючи нічого за свою працю, оскільки позабюджетні кошти університету формуються в основному за рахунок оплати за навчання студентами-контрактниками, котрих з кожним роком стає усе менше. Але ж нині навіть у громадських організаціях ніхто даром не працює. А тому своїм рішенням про ліквідацію бюджетних посад деканів факультетів ми сприятимемо розширенню проявів хабарництва і корупції в університеті, оскільки керівники інститутів та їх заступники, яким не платитиме держава за їхню роботу, почнуть шукати інші (скоріш за усе, позазаконні) способи для оплати своєї праці;

4) нині кожний із 14 деканів працює додатково за сумісництвом на 0.5 ставки професора або доцента якоїсь кафедри, тобто він крім виконання функцій декана виконує ще й навчальне навантаження у 375 або 450 годин,

отримуючи за це додаткову оплату. Після ліквідації посад деканів факультетів кожному із них для отримання повної ставки професора або доцента, тепер уже основної для нього, потрібно додати ще 375 або 450 годин навчального навантаження, котрим сьогодні у зв'язку з суттєвим зменшенням кількості студентів кафедри не в змозі забезпечити у повній мірі навіть основних своїх штатних працівників. Відбирання цих необхідних колишнім деканам годин навчального навантаження у інших членів кафедр, більшість із яких у наступному навчальному році і так працюватиме на своїй посаді не на повну ставку, приведе до зростання незадоволення цією реформою не лише серед колишніх деканів ліквідованих факультетів, але і серед рядових викладачів, у котрих у зв'язку з реформою зменшиться зарплата – тож число тих, хто може звернутись до прокуратури з вимогою примусити ректора і його команду не порушувати чинне законодавство про вищу освіту, досягне того критичного числа, коли хоча б хтось один із 500 викладачів на написання такого звернення зважиться. А далі буде прокурорська перевірка і припис ректорові усунути порушення законодавства у 10-денний термін;

5) об'єднувати чи роз'єднувати або перейменовувати окремі кафедри, факультети та інститути нині діючий Статут університету Вченій раді і ректорові (на виконання рішення ради) дозволяє, але щоб ліквідувати усі факультети, які прописані у діючому Статуті, потрібно внести відповідні зміни до цього Статуту, що має право робити лише Конференція трудового колективу університету. Але і після рішення Конференції трудового колективу внесені зміни до Статуту університету не дають права ректорові видати наказ про їх імплементацію, оскільки спочатку ці Зміни повинні пройти експертизу у юридичній службі міністерства на відповідність чинному законодавству, що в разі її позитивного висновку, дає право першому заступнику міністра ці зміни до Статуту підписати – і лише після цього ректор набуває права видати наказ про імплементацію Змін у життя – у даному випадку видати наказ про ліквідацію факультетів. І, якщо цей ланцюг подій розірвати у часі, то знову по заяві тепер уже будь-кого із членів колективу в університеті з'явиться прокурор, робота якого закінчиться приписом усунути порушення чинного законодавства. То чи потрібно нам це?

Але, незважаючи на усю мою, висловлену вище аргументацію, коли ректор поставив на голосування свою другу пропозицію, проти неї проголосували лише четверо – я, завідувач кафедри філософії Хома, завідувач кафедри ВЕТЕСК Олександр Мокін та директор Центру міжнародних зв'язків Прадівляний, утримався завідувач кафедри ММСС Віталій Мокін, а усі інші члени Вченої ради, включаючи і деканів факультетів, котрих це рішення позбавляло посад, пропозицію ректора підтримали.

Сам же ректор Володимир Грабко після цього заявив, що він ще подумає і почекає з оприлюдненням обох цих наказів до кінця серпня і прийме остаточне рішення після серпневих зборів Конференції трудового колективу.

Але, мені здається, що під впливом моїх аргументів в його душі зародились такі сумніви, які навряд чи дозволять йому видати ці накази,

принаймні у такому вигляді, в якому їх тексти членам Вченої ради університету 21 червня були зачитані.

До речі, під час полеміки, на заяву ректора, що грошей мало, я напророчив йому, що у кінці року їх стане ще менше, оскільки після покладення чотирьох мільйонів гривень на депозит ректор позбавив університет статусу неприбуткової організації, адже проценти по депозиту відносяться до прибутку, а тому у нас різко виростуть податки, особливо на землю, якої в університеті є аж 35 гектарів – і це проявиться уже в кінці нинішнього року, коли податкова інспекція зверне увагу на те, що ми, випавши з обійми неприбуткових організацій, недоплатили податків.

І на ще одну обставину я хотів би звернути увагу, закінчуючи цю розповідь. На другий день після засідання Вченої ради я запитав двох деканів факультетів, підпорядкованих різним інститутам, чому вони голосували за прийняття рішення про знищення їхніх посад – чому у них не спрацював хоча б інстинкт самозбереження? На що отримав відповідь, що саме цей інстинкт у них і спрацював – декани підтримали пропозицію ректора одностайно саме тому, що в разі підтримки їм було обіцяно посади заступників директорів на громадських засадах з надбавкою до зарплати за основною посадою і доповнення навчального навантаження до повної ставки. Тож той із них, хто голосував би проти, в разі, якщо ректор усе-таки доб'ється свого і ліквідує факультети, не отримав би ні посади заступника директора на громадських засадах, ні надбавки до зарплати за основною посадою, ні доповнення навчального навантаження до повної ставки. А якщо ректор і не доб'ється свого, а прокуратура змусить факультети відновити, то навряд чи декану, який голосував проти пропозиції ректора, можна буде розраховувати на підтримку ректора під час чергових перевиборів, котрі у кожного із деканів відбудуться у вересні цього року.

Спочатку я хотів цю розповідь виставити на свій сайт, але, подумавши, передумав. Скоро розпочинається вступна кампанія і друкувати на сайті будь-які матеріали, котрі підриватимуть довіру до нашого університету, я (як людина, яка приклала за 21 рік ректорства чимало зусиль аби університет досяг національного рівня і яка бажає, щоб до університету подали документи якомога більше абітурієнтів) не можу собі дозволити. А ось у майбутню книгу із моєї історико-публіцистичної серії я цей матеріал включу обов'язково, аби майбутні покоління з ним мали змогу ознайомитись.

Здобутки і втрати ЄВРО-2012

У неділю 1-го липня 2012 року у Києві на стадіоні «Олімпійський» завершився черговий чемпіонат Європи з футболу з символікою ЄВРО-2012.

Завершився цей чемпіонат блискучою перемогою у фіналі збірної Іспанії над збірною Італії з рахунком 4:0.

Завдяки цій перемозі, збірна Іспанії стала першою командою, яка виграла підряд три чемпіонати: попередній чемпіонат Європи у 2008 році, чемпіонат світу у 2010 році і нинішній чемпіонат Європи у 2012 році.

Оскільки кістяк збірної Іспанії складають гравці двох протягом уже багатьох років найбільш іменитих у Європі футбольних клубів – «Реалу» із Мадрида та «Барселони» із Барселони, котрі демонструють прекрасну гру і нині, то більшість вболівальників футболу у Європі не сумнівались у тому, що саме збірна Іспанії виграє Євро-2012. Тож сенсації не сталося, якщо не брати до уваги рахунок фінальної гри 4:0, адже ще ніхто у фінальному матчі на попередніх чемпіонатах Європи не забивав у ворота суперників такої кількості голів.

У символічну збірну Європи із 33 кращих футболістів від усіх учасників Євро-2012 за голосами осіб, що обслуговували цей чемпіонат, увійшли 10 футболістів збірної Іспанії, тобто майже увесь її основний склад. Але, що дивно, у цій символічній збірній не знайшлося місця нападникові збірної Іспанії Фернандо Торресу, який отримав приз кращого нападника чемпіонату – «Золоту бутсу» за найбільшою кількістю очок, набраних по системі «гол+пас», і який, до речі, є єдиним, хто забивав голи в усіх трьох переможних фінальних зустрічах збірної Іспанії, тобто і у 2008 році, і у 2010 і у 2012.

Кращим футболістом Євро-2012 теж визнано гравця із збірної Іспанії Андреса Ін'єсту.

Слід відзначити те, що тренер збірної Іспанії Хорхе дель Боске взяв на озброєння стиль гри «Барселони», що було звичним для Шаві, Інєсти, Піке, Фабрегаса, Бускетса і Педро, «підтягнувши» під цей стиль і гравців «Реалу» Касільяса, Алонсу, Рамоса, Арбелоу та чотирьох футболістів основи із інших клубів Торреса, Альбу, Сілву і Мату. Тож, фактично, у перемозі збірної Іспанії є вклад і тренера «Барселони» до нинішнього року Гвардіоли, котрий цей стиль винайшов і прищепив усім до недавнього ще своїм футболістам.

А що можна сказати про футбольну збірну України?

Звичайно, не вийти з групи, граючи вдома, до числа досягнень ніяк зарахувати не можна. Але і на всенародне «охаяння» збірна України теж не заслуговує. Перемогла збірну Швеції вона блискуче і, якби не фатальна помилка угорського судді Кашшаї, який не зарахував чисто забитий гол, збірній Англії вона теж не прогнала б. А щодо програшу збірній Франції, то з нею наші футболісти теж грали достойно, і програли лише тому, що від них відвернулася Фортуна під час реалізації гольових моментів. Що ж таке у футболі буває!

На мій погляд, головний тренер нашої збірної Олег Блохін допустився лише однієї помилки на цьому чемпіонаті – йому потрібно було врахувати те, що граємо з Францією і Англією на стадіоні у Донецьку, а тому потрібно було випустити на поле в основному складі в обох цих матчах усіх збірників із «Шахтаря» – тобто до П'ятова додати ще й Кучера, Селезньова, Шевчука і Рокитського. Це додало б збірній України «допінгу» від підтримки стадіону, що змусило б збірників із «Шахтаря» грати з максимальною віддачею, це в разі програшу захищало б самого Блохіна від звинувачень в ігноруванні донецьких футболістів. Але, ще раз хочу наголосити на тому, що футбольна збірна у нас є, що Олег Блохін підібрав непоганих футболістів, і, якщо його не поспішать позбавити посади головного тренера, то з цією збірною на чемпіонаті світу у

2014 році від нього можна чекати того, чого ми, на жаль, не дочекались на ЄВРО-2012.

Щодо інших наслідків від ЄВРО-2012.

Ми отримали 4 дуже гарних стадіони, але якщо у Харкові і Донецьку ці стадіони були збудовані на гроші олігархів, то, на жаль, у Києві і Львові стадіони були збудовані на кошти платників податків, які практично повернутими у державну казну не будуть ніколи, оскільки ні «Динамо» у Києві, ні «Карпати» у Львові не демонструють такий футбол, який демонструють «Реал» у Мадриді чи «Барселона» у Барселоні, заповнюючи вщент їхні стадіони вболівальниками під час матчів і повертаючи за рахунок цього кошти, потрачені на будівництво цих стадіонів.

Нам були обіцяні тисячі кілометрів доріг європейської якості, але по інформації журналістів, навіть ті дороги, що будувались, до кінця недобудовані. Я, до речі, зможу підтвердити це чи спростувати лише у вересні, коли знову поїду до Києва для участі в засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України, тепер уже в ранзі радника президії – і наказ про призначення мене радником президії Президент НАПНУ, академік Василь Кремень підписав саме в один із червневих днів, коли Україна приймала ЄВРО-2012.

Україна під час ЄВРО-2012 продемонструвала світові, що у ній проживають гостинні люди, які з повагою відносяться до громадян інших країн незалежно від віросповідання і кольору шкіри, причому навіть ті, які в силу своєї міліцейської форми і службових обов'язків не завжди повинні бути толерантними, особливо по відношенню до порушників порядку – і це вагомий плюс для нашої держави, для її іміджу, від якого суттєво залежать потоки іноземних туристів у майбутньому.

Але, водночас, наша влада продемонструвала усьому світу, що вона непохитна в своїх рішеннях, причому навіть у тих, які викликають загальний спротив керівників країн, чії команди взяли участь у фінальній частині ЄВРО-2012 – я маю на увазі відсутність прогресу в справі звільнення із в'язниці колишнього прем'єр-міністра Юлії Тимошенко та колишнього міністра її уряду Юрія Луценка – а це недобре, оскільки ускладнить підписання договору про асоціацію нашої країни з ЄС, не додаючи при цьому ніяких дивідендів і у відносинах з Росією. І заяви нинішнього нашого прем'єр-міністра Миколи Азарова про те, що Україна не буде позиватись до Стокгольмського суду, оскільки не має претензій до Росії стосовно тих газових контрактів, за розпорядження підписати які Юлію Тимошенко відправлено до в'язниці, лише підвищують ступінь нерозуміння керівниками інших країн дій нашої влади у цьому питанні.

Тож після закінчення ЄВРО-2012, на мій погляд, слід очікувати додаткового пониження температури у відносинах керівників країн ЄС до очільників України, зупинити яке можна лише віднайшовши спосіб звільнення Юлії Тимошенко і Юрія Луценка із в'язниці ще до початку жовтневих парламентських виборів.

А в цілому – це добре, що з проведенням ЄВРО-2012 наша країна впоралась! І це добре не лише з позицій наших зовнішніх стосунків, але і з позицій зміцнення патріотизму та єднання нації також. І те, що під час ЄВРО-2012 відійшли на задній план навіть болючі мовні питання, продемонструвало і нам самим і світові, що ми є нацією, яку нікому не вдасться розколоти.

Отакий текст я розмістив у блозі новин на своєму персональному сайті 2-го липня 2012 року.

А може і вдасться

Я закінчив попередній розділ, написаний 2-го липня 2012 року, фразою, «що ми є нацією, яку нікому не вдасться розколоти», але події, що трапилися у Верховній Раді України наступного дня, тобто 3-го липня 2012 року, змусили мене засумніватись в істинності думки, вкладеної у цю фразу.

Розповідь про те, що саме сталося 3-го липня, я почну з роздрукування інформації, викладеної мною з цього приводу наступного дня на моєму персональному сайті під заголовком “«Піррова перемога» регіоналів, народників і комуністів та «ведмежі послуги» Адама Мартинюка Комуністичній партії, а Колесніченка і Ківалова Президенту України” з таким текстом:

– Вчора, тобто 3 липня 2012 року Верховна Рада України під головуванням першого заступника її Голови, комуніста Адама Мартинюка, не поставивши на обговорення і не розглянувши жодної із більше 2000 поправок, внесених народними депутатами України в установлений законом термін після прийняття проекту закону у першому читанні, проголосувала у другому читанні і в цілому проект закону про засади мовної політики, внесений народними депутатами від Партії регіонів Колесніченком і Ківаловим, згідно з яким, фактично, в 13 регіонах України додатково до державної української мови вводиться регіональна мова спілкування і діловодства, якою стає мова національної меншини, представники якої складають в даному регіоні не менше 10% від загального числа проживаючих.

Події 3-го липня 2012 року у Верховній Раді України розвивались у такій послідовності: через годину після обідньої перерви, коли зал засідань ще був наполовину пустий, перед народними депутатами виступив прем'єр-міністр Микола Азаров, після закінчення виступу якого Адам Мартинюк за пропозицією, яка пролунала із залу, запропонував поставити на голосування у другому читанні і в цілому без обговорення поправок проект мовного закону Колесніченка-Ківалова, яким в регіонах компактного проживання росіян, татар, угорців, молдаван, греків, болгар та інших національних меншин дозволяється користуватись у державних установах, у судах, в органах місцевого самоврядування, в освіті, у діловодстві наряду з державною мовою, якою в Україні є українська, також мовами цих національних меншин, котрим цим законом надано статус регіональних. Голосування виявилось негативним – «За» проголосували лише 219 народних депутатів, оскільки для частини депутатів провладної більшості це голосування виявилось несподіванкою, адже

планувалось воно лише завтра, тож не всі із них встигли мобілізуватись і натиснути на кнопки потрібної кількості відсутніх депутатів. Але Адам Мартинюк не розгубився і одразу ж поставив на голосування питання про повернення до голосування про постановку на голосування проекту мовного закону – і тут уже депутати від провладної більшості проявили проворство – вони натиснули на необхідну кількість кнопок. Після цього хтось із опозиціонерів, кинувшись до президії, зламав мікрофон Адама Мартинюка, але він знову не розгубився і, скориставшись вільним мікрофоном Голови Верховної Ради України Володимира Литвина, поставив-таки на голосування мовний закон. І цього разу народні депутати від провладної більшості – регіонали, комуністи і народники – не сплехували, а натиснули потрібну кількість депутатських кнопок, причому навіть тих, про яких точно було відомо, що вони знаходяться за межами Києва, наприклад, молодшого Януковича, Ахметова чи Горбала. Що цікаво, кнопка Володимира Литвина, який відмовився брати участь у цьому заході і покинув зал засідань ще до постановки проекту мовного закону на голосування, теж проголосувала «За». Звичайно, її міг натиснути хтось із об'єднаного загону регіоналів і комуністів, які встали на захист Адама Мартинюка, оточивши президію, але не нульовою є імовірність і того, що її натиснув і сам Адам Мартинюк.

Комуніст Адам Мартинюк своєю поведінкою під час проведення голосування по цьому мовному закону надав «ведмежу послугу» Комуністичній партії України, оскільки тепер уся Україна переконалась у тому, що заради досягнення поставленої мети керівники сьгоднішніх комуністів готові переступати через нормативні документи і суспільно визнані норми точно так же, як це робили і їхні попередники в Українській Радянській Соціалістичній Республіці. Тож в разі приходу їх до влади вони будуть нічим не кращими від своїх радянських попередників. І це відштовхне від комуністів на жовтневих парламентських виборах багато кого із тих, хто сьогодні їх ще підтримує, особливо із числа тих, які є патріотами незалежної України і підтримував їх лише тому, що на словах вони «борються» з олігархами. А вчорашнє голосування разом з олігархами і їхніми прислужниками за закон, який дає право громадянам України відмовлятися від використання державної української мови в регіонах, де проживають 10% представників не титульної нації, відкрило їм очі і дало змогу переконатись у тому, що комуністи є не борцями з олігархами, а борцями проти зміцнення українського в Україні, адже зрозуміло, що на Донбасі та у Криму віднині звучатиме скрізь лише російська мова, а державної української ніхто ніде використовувати не буде, тому і вчити її перестануть.

Але комуніст Адам Мартинюк може втішати себе тим, що народні депутати від Партії регіонів Колесніченко і Ківалов своєму лідеру і одночасно Президенту України Віктору Януковичу їхнім мовним законом надали «ведмежу послугу» набагато більших масштабів, ніж він своїм соратникам по партії.

Посудіть самі – якщо президент підпише цей закон, то після його опублікування у ЗМІ, його зобов'язані будуть дотримуватись усі громадяни

України. А це означає, що коли на Закарпатті у міську раду чи до суду звернеться громадянин України угорської національності з заявою, написаною угорською мовою, то і чиновник міської ради і суддя зобов'язані цю заяву прийняти і дати їй хід. Але задамося запитанням: «А хто сьогодні при владі і в судах на Закарпатті володіє угорською мовою? Чи хто із чиновників чи суддів на Буковині взагалі чи хоча б у Чернівцях сьогодні готовий вести справи молдавською мовою? Чи хто із чиновників чи суддів сьогодні готовий вести діловодство і засідання татарською мовою у Криму, чи грецькою мовою у Маріуполі або болгарською мовою на Одещині?» – Та, практично, ніхто, оскільки навіть ті небагаточисельні представники перерахованих вище національних меншин професійні терміни вчили в україномовних чи російськомовних вищих навчальних закладах, тому на мові своїх предків вони цими термінами у мірі, достатній для ведення діловодства, не володіють.

А тепер уявіть собі, шановні мої читачі, як буде сприйматись чиновниками чи суддями із Криму необхідність вивчити у короткі терміни татарську мову, якщо вони за 20 років проживання в Україні не змогли оволодіти державною українською мовою? Або як буде сприйматись чиновниками і суддями на Закарпатті необхідність вивчити професійно угорську мову, а на Буковині молдавську чи у Маріуполі грецьку, а на Одещині болгарську? Звичайно ж відношення у них до цієї необхідності буде негативним. А це ж яка смута вноситься в ряди членів Партії регіонів та їх прихильників, оскільки саме вони сьогодні і при владі і здійснюють судочинство? Та ще й перед виборами до Верховної Ради України? Хіба зможе за це почесний лідер Партії регіонів і одночасно Президент України Віктор Янукович подякувати народним депутатам Колесніченку і Ківалову? Тим паче, що він то обіцяв у своїй передвиборній програмі зовсім інше – він обіцяв надати російській мові статус другої державної мови, яку усі чиновники і судді і в Криму, і на Донбасі, і в Одещині, і у Чернівцях, і в Ужгороді, і в інших регіонах компактного проживання національних меншин в Україні і так знають.

Але, якщо, зрозумівши усі негативні сторони мовного закону Колесніченка-Ківалова, президент його не підпише, то він ризикує погіршити свої відносини з керівниками Росії, які уже висловились у підтримку цього закону. І у цьому випадку Віктор Янукович теж не може бути вдячним авторам вище вказаного мовного законопроекту, адже вони його, фактично, підставляють цим законом точно так же, як його підставила у свій час народний депутат Інна Богословська, яка запропонувала Генеральній прокуратурі України допитати прем'єр-міністра Росії Володимира Путіна на предмет змови з прем'єр-міністром України Юлією Тимошенко під час підписання газових контрактів.

Але, якщо в угоду керівникам Росії президент усе-таки підпише цей закон, то навряд чи його прийняття з такими порушеннями, які відбулися під час голосування у Верховній Раді України, буде позитивно сприйняте у Європі, договір про асоціацію з якою ми хочемо підписати якнайшвидше. Тим паче, що за нами, фактично, не стоїть Європейська Хартія, яка складена для захисту міноритарних мов національних меншин, що знаходяться на межі зникнення із

вжитку, у той час як захищені законом Колесніченка-Ківалова російська, угорська, молдавська, болгарська, грецька, будучи в Україні мовами національних меншин, одночасно є державними мовами в інших країнах, і їх використанню у цих країнах нічого не загрожує.

Тож можна стверджувати, що вчорашня перемога у Верховній Раді України регіоналів, комуністів і народників під час голосування по мовному закону Колесніченка-Ківалова є «Пірровою», оскільки вона нічого, окрім смуту в рядах їхніх чиновників в регіонах, викликаного створенням їм додаткових мовних труднощів, та лишньої головної болі у президента держави, не принесе.

Більше того, за літо усі про цю перемогу забудуть, а у вересні і жовтні, коли потрібно буде агітувати за підтримку на парламентських виборах, знову на перший план вийдуть економічні питання. Та й ігнорування чиновниками при спілкуванні регіональних мов і заяв від носіїв цих регіональних мов, швидко переорієнтують національні меншини з реїок вдячності за прийняття закону про регіональні мови на рейки обурення з приводу ігнорування чиновниками і суддями вимог цього закону.

Тож, панове із провладної більшості, завершувати ці роздуми я буду констатацією не лише досягнутої вами «Піррової перемоги», але ще й фальстарту та втрати легітимності парламентських рішень після добровільної відставки Володимира Литвина з посади Голови Верховної Ради України, Миколи Томенка з посади його заступника та відмови опозиційних фракцій від участі в роботі парламенту.

До цієї, виставленої на сайті, інформації я додам ще кілька фраз уже постскриптом.

Голова Верховної Ради України Володимир Литвин, який був відсутнім у залі засідання парламенту під час голосування у другому читанні проекту закону України №9073 «Про засади державної мовної політики» авторства народних депутатів Колесніченка і Ківалова, оскільки у цей час брав участь у засіданні Гуманітарної ради при президентові держави, дізнавшись про те, що «утнув» його перший заступник, комуніст Адам Мартинюк, одразу з оголосив, що йде у відставку з посади Голови Верховної Ради України і наступного дня зареєстрував у парламентській канцелярії свою заяву з цього приводу.

Це стало несподіванкою для депутатів Верховної Ради України із фракцій більшості, і вони, розраховуючи, що Литвина після спаду у нього емоційної напруги їм вдасться переконати забрати свою заяву про відставку, на засіданні у п'ятницю 6-го липня, яке було останнім сесійним днем перед парламентськими канікулами, відмовились включити розгляд його заяви у порядок денний. Не стали вони розглядати і заяву аналогічного змісту про відставку і заступника Голови Верховної Ради України Миколи Томенка.

Тож на парламентські канікули Верховна Рада України пішла ще під керівництвом Литвина, Мартинюка, Томенка.

У ці ж дні з'ясувалося і те, чому Партія регіонів і її соратники у парламенті відмовились відправити Володимира Литвина у відставку.

Справа у тому, що згідно з чинним законодавством лише за підписом Голови Верховної Ради України, тобто Володимира Литвина проголосовані

проекти законів можна направляти на підпис Президенту України Віктору Януковичу, після підпису якого і опублікування в ЗМІ ці проекти стають законами.

Більше того, ще не підписаним Володимиром Литвином виявився і проголосований напередодні проект закону про зміну до Регламенту Верховної Ради України, яким дозволяється відмінити існуючий порядок виборів її керівників таємним голосуванням бюлетенями за умови, що бюлетені взяли не менше 300 народних депутатів, новим порядком, згідно з яким після підписання президентом держави цього проекту змін до Регламенту вибирати спікера парламенту і його заступників уже можна буде відкритим електронним голосуванням, і голосування буде вважатись позитивним, якщо на табло засвітиться число 226.

Тож в разі, якщо парламент відправив би Володимира Литвина у відставку, то обирати собі нового Голову йому довелося би за старим порядком, яким передбачене таємне голосування бюлетенями, за яким не те, що забезпечити комусь 226 голосів не так то просто навіть у цьому «рукоячетовському» складі, а є проблемою навіть зібрати в середині літа у залі засідань 300 осіб з депутатськими мандатами. Тож регіонали, комуністи і народники вирішили, а може і за них вирішили, що легше буде спробувати віднайти такі аргументи для Володимира Литвина, після виголошення йому яких він і проект закону про зміни до Регламенту і проект закону про засади мовної політики підпише і відправить президенту держави на підпис.

До речі, наступного дня Президент України Віктор Янукович збирався в Українському Домі провести прес-конференцію для журналістів, на якій відповісти на запитання стосовно напрямків розвитку нашої держави, викладених в його цьогорічному Посланні Верховній Раді України на 250 сторінках.

Противники мовного закону Колесніченка-Ківалова оточили Український Дім і перекрили президенту підходи і під'їзди до нього. І хоча їх вдень було лише біля 3000 осіб, а вночі і зовсім лише 50, «Беркут», бійців якого було набагато більше, їх не розігнав – команди на це не поступило.

А поступило повідомлення, що Віктор Янукович свою прес-конференцію відмінив. Воно й зрозуміло, адже йому не дуже було б комфортно відповідати на запитання журналістів, у тому числі і закордонних видань, якби перед цим «беркутовці» побили протестантів і розчистили йому дорогу, завантаживши цих протестантів під телекамери журналістів усього світу в автозаки.

Деякі протестанти на чолі з народним депутатом В'ячеславом Кириленком під Українським Домом оголосили голодування і голодували до кінця дня 6-го липня, аж поки Володимир Литвин ще раз не проінформував, що проект мовного закону Колесніченка-Ківалова не підпише і на підпис президенту не відправить, а Віктор Янукович запропонував народним депутатам і експертам уважно проаналізувати те, як приймався закон у сесійному залі та його зміст, і подавати йому на підпис уже той варіант, в якому не буде ніяких порушень ні за змістом, ні за процедурою прийняття.

А як воно станеться насправді, побачимо.

Постскриптум до попередньої інформації від 04.07.2012 р. про «Піррову перемогу» регіоналів, народників і комуністів

Під таким заголовком 15 липня 2012 року я опублікував на своєму персональному сайті інформацію наступного змісту:

– 12 липня 2012 року у Криму відбулася зустріч президентів Росії і України, яка, судячи з повідомлень ЗМІ, віч-на віч тривала лише півгодини.

Нічого помітного окрім декларації про необхідність урегулювання питання про Керченську протоку (на поки-що не оприлюднених умовах) президенти не підписали.

Тобто, ці переговори у дипломатичному та економічному аспектах ні до яких нових проривних домовленостей у відносинах України з Росією не привели, а домовленість про те, що наступна зустріч президентів відбудеться всередині осені у Москві, засвідчила у першу чергу те, що на скидку в ціні за газ Україні, принаймні, у нинішньому році розраховувати не доводиться.

Але навіть не скромність досягнутих результатів кинулась усім у вічі у першу чергу.

А кинулось у вічі те, що російський президент запізнився на зустріч з українським президентом на 4 години, що можна було б вибачити, якби від росіян поступила інформація, що в літаку російського президента перед вильотом виявили якусь несправність, полагодження якої і спричинило затримку.

Але такої інформації від росіян не надійшло. Більше того, аби ніхто в Україні не сумнівався, що російський президент запізнився саме заради того, щоб продемонструвати українському президентові, хто у нього є «старшим братом», та хто буде «командувати парадом» на святах їх спільних зустрічей і складатиме порядок денний та проекти рішень цих зустрічей, російський президент, незважаючи на те, що його чекав український президент разом з більшою частиною українського Кабміну, запізнюючись уже на дві години, дозволив собі зупинитись по дорозі з аеропорту в таборі байкерів і провести з ними майже півтори години.

І, я думаю, що однією із причин такої поведінки російського президента, окрім бажання домінувати і диктувати свої умови на будь-яких переговорах, стало ще й те, що до дня його приїзду в Крим український президент не зміг подарувати йому уже підписаний президентом закон про засади мовної політики авторства Колесніченка-Ківалова, яким російській мові надається статус регіональної в 13 регіонах України, в яких місцева влада фактично і зараз державну мову ігнорує, тобто фактично з правами повного витіснення зі вжитку української мови у цих регіонах взагалі.

Тож я ще раз наголошую на тому, що своїм проектом мовного закону народні депутати Колесніченко і Ківалов зробили українському президенту «ведмежу послугу», оскільки, якби цього проекту не було взагалі, то, принаймні, рухаючись з аеропорту, біля байкерів російський президент не зупинився б, і перед від'їздом на кримську дачу свого кума – колишнього глави Адміністрації Президента України Леоніда Кучми і колишнього першого віце-

спікера українського парламенту Віктора Медведчука поспілкувався б з українським президентом на півтори години довше.

А до цієї, опублікованої на моєму сайті інформації, я додам на цих сторінках лише дві фрази, першою із яких буде така – міністр МЧС України Віктор Балога, який під час зустрічі президента Росії Володимира Путіна з президентом України Віктором Януковичом у Криму був серед оточення українського президента, наступного дня після цієї зустрічі на своєму персональному сайті висловив обурення як з приводу запізнення російського президента на зустріч, так і з приводу відсутності серйозних питань в програмі цієї зустрічі, а відомий український журналіст Віталій Портников на сайті «Лівого берега» цього ж дня у матеріалі «Суб'єкт федерації» охарактеризував поведінку Володимира Путіна як повелителя, який продемонстрував українському президенту, що в його особі він бачить лише одного із своїх губернаторів.

А другою фразою буде така – на жаль, станом на сьогодні – 16 липня 2012 року ні з боку українського президента, ні з боку його адміністрації жодних коментарів у ЗМІ з приводу запізнення російського президента і швидкого від'їзду його на кримську дачу до свого кума Віктора Медведчука не надійшло.

Вінниця на березі Чорного моря

Вчора (6-го серпня) я повернувся із «Вінниці» до Вінниці після недовгого відпочинку на березі Чорного моря у Миколаївській області біля села Коблево, де на багатокілометровому відрізку узбережжя біля самого моря розкинулось кілька десятків баз відпочинку, одна із яких називається «Вінниця» і належить, якщо вірити інформації, отриманій від обслуговуючого персоналу, нашому земляку Откидачу.

База відпочинку «Вінниця» – це 5-поверховий готель, в номерах якого, розрахованих на двох з можливістю на дивані розмістити при необхідності і третього, є усі зручності: туалет, душ з холодною і гарячою водою, холодильник, телевізор, кондиціонер, лоджія. Номер прибирається щодня. Вартість номера у середині літа 500 гривень за добу, в інші періоди ціна падає до 400 гривень. Тут же у дворі готелю, викладеному тротуарною плиткою, розташована їдальня з просторою залом і кафе-бар. Сніданок входить у вартість проживання на базі, обід і вечерю кожен замовляє і оплачує додатково. У дворі є два басейни – один для дорослих і один для дітей, є також дитяча площадка. Уся територія бази відгороджена від територій поряд розташованих баз «Парадіз», «Прикарпаття», «Янтарна» і «Ассоль». Йти від бази до моря проходом, до якого стікаються виходи із інших баз, три хвилини. На березі моря кожній базі відведена своя ділянка, але без огорожень. Ділянка «Вінниці» відрізняється від ділянок інших баз відпочинку тим, що на ній встановлено два складних намети з опорними стовпами посередині і з краями, що закінчуються на рівні людського росту над землею, під кожним із яких поміщається по 50 лежаків, розкладених у 4 ряди. Вартість одного лежака на цілий день становила 15 гривень, а на термін від ранку до обіду – 10 гривень. А

між цими наметами є ще на дві сотні лежаків території піскового берегу для тих, хто у змозі цілий день бути на відкритому сонці чи під власним тентом. База має також біля двох десятків зручних і безпечних катамаранів зі схованими під захисними пластмасовими кожухами лопатями коліс. До недоліків бази відпочинку «Вінниця» слід віднести те, що на її території немає стоянки автомобілів. Треба користуватись загальною платною автостоянкою, розташованою за крайньою від поля базою «Парадіз», однією із стінок огорожі якої є зарослі плавнів. Але нам з сином Олександром пішла назустріч адміністрація сусідньої бази «Прикарпаття» і дозволила поставити наші автомобілі на платну автостоянку на їхній території.

Кілька слів про харчування – воно у їдальні бази «Вінниця» є не дорожчим ніж у їдальнях міста Вінниці. В обід, беручи перші страви (борщ чи суп), другі (рибу смажену чи курку або м'ясний гуляш з гарніром чи пельмені), салати (з капусти, помідор, баклажан, буряка чи моркви з часником), соки (томатний, виноградний, яблучний, персиковий чи гранатовий) ми з дружиною удвох жодного разу не вийшли за 75 гривень. Вечеря нам коштувала ще дешевше, оскільки на ніч переїдати не хотілось.

Дуже цікавим є морське дно в районі пляжу бази «Вінниця» – воно має характер синусоїди, що заглиблюється, причому на першому від берега максимумі цієї синусоїди дорослій людині вода по пояс, на другому максимумі – по шию, на третьому максимумі – уже з головою, але, пірнувши, дістати дна можна. У мінімумі першої синусоїди вода дорослій людині по шию, у другому мінімумі – уже з головою. Тому діти без дорослих купаються самостійно в межах першої впадини синусоїди, а на кругах з дорослими поряд – в межах другої синусоїди. В межах другої синусоїди купаються і дорослі, котрі не дуже добре плавають. А за другим максимумом синусоїди дна купаються ті, хто добре плаває. Вода достатньо чиста і медуз не так уже й багато, а в окремі дні і зовсім немає.

По вільній від лежаків зоні вздовж моря увесь день ходять десятки місцевих жителів, які пропонують свіжі ягоди і яблука, мариновану і копчену та засолену рибу, раків, мідій, рапанів, креветок, а також свіжу піццу та варену кукурудзу і пиріжки. Їхні рекламні викрики спочатку дратують, а потім звикаєш. Поміж ними туди-сюди по березі снують з поводириями кінь, верблюди, поні, запряжена ішаком карета з мавпочкою і здоровенними собаками – усі вони пропонували покатати дітей і сфотографуватись на пам'ять. Заради фотографування вздовж пляжів під мелодії барабанів ходять також дві групи чорношкірих іноземців в племінних одягах та зі списами.

Не досить обтяжливою, хоча і не розгонистою, є дорога від Вінниці до «Вінниці» – це 450 кілометрів асфальту, причому 150 кілометрів до Умані – це дорога, на якій, на жаль, зустрічаються на певних відрізках і вибоїни і асфальтові гребні, але 250 кілометрів від Умані до Одеси – це дорога майже європейського рівня – автострада. Що ж до 50-кілометрового відрізка від Одеси до бази «Вінниця» з поворотом біля Коблева, то тут теж асфальт, але вздовж лиманів і з однією полосною руху в одну сторону, а тому зі швидкістю більше 50 кілометрів за годину не поїдеш, оскільки транспорту на цьому відрізку дороги

багато, і обгін здійснити майже неможливо. Тож у нас на дорогу з 30-хвилинною зупинкою на обід на одній із заправок пішло рівно 6 годин.

В цілому відпочинок біля Чорного моря на базі «Вінниця» мені сподобався, оскільки зранку і до обіду я купався у морі, виходячи з якого мав можливість сховатись від пекучого сонця під шатром на пляжі, а після обіду з 14 години до 17-ої ми з сином Олександром працювали в охолодженому кондиціонером номері над монографією, потім знову йшли на море. А увечері завдяки взятому з собою ноутбуку і модему я «гуляв» по інтернету і знайомився з усіма найбільш цікавими публікаціями та інформаційними повідомленнями на провідних сайтах, не пропускаючи, звичайно ж, і вечірні телевізійні трансляції футбольних матчів.

Звичайно, для тих, хто звик відпочивати у Туреччині чи Єгипті, відпочинок у «Вінниці» на березі Чорного моря може за сервісом і станом моря видатись гіршим, але ж і ціна цього відпочинку є вдвічі меншою ніж за кордоном, і доїхати сюди можна автомобілем, не поспішаючи, за 6 годин, а не витратити цілий день на переліт літаком та переїзди від Вінниці до аеропорту Бориспіль та від іноземного аеропорту до готелю на березі іноземного моря. Мені особисто порівняти важко, оскільки я ні в Туреччині, ні в Єгипті не відпочивав, але моя дружина, яка відпочивала і у Туреччині, і у Єгипті, і у Криму, і яка знає усі плюси і мінуси кожного із варіантів тепер віддає перевагу базі відпочинку «Вінниця» на Чорному морі, яку можна вважати оптимальною для відпочинку так званого середнього класу, до якого можна причислити і університетську професуру.

Не обійшлося під час нашого відпочинку у «Вінниці» і без пригод. 4-го серпня біля восьмої години вечора загорілася суха трава на підступах до нашої курортної зони. З трави вогонь дуже швидко перекинувся на сосняк за дорогою і через якийсь десяток хвилин уже палав на підступах до платної автостоянки та до крайньої бази відпочинку «Парадіз». Язики полум'я були настільки високими, що з нашої бази «Вінниця» проглядались, незважаючи на 5-поверховість «Парадізу». Народ кинувся забирати автомобілі з платної загальної автостоянки, і дехто навіть «рвонув» з території курортної зони. Але треба віддати належне бійцям Міністерства надзвичайних ситуацій. Не пройшло і двадцяти хвилин як між полум'ям і «Парадізом» з'явилися декілька пожежних машин, які збили вогонь на підступах до цього готелю і спрямували його в бік від нього, а потім з'явилися ще й два гвинтокрили – усі разом вони за три години не лише локалізували пожежу, але і погасили її повністю. Як повідомив наступного дня сайт МНС, вигоріло 6 гектарів соснового лісу. Оскільки вітер дув не в нашу сторону, то і гарі наступного дня майже не було чути.

Завершити цю розповідь я хочу кількома словами з приводу вичитаного мною в інтернеті під час відпочинку. Читаючи списки кандидатів до Верховної Ради України, які саме у ці дні оприлюднювались різними політичними силами, дивлячись на те, хто і в який раз перебіг із однієї політичної сили до іншої, читаючи люстраційні характеристики багатьох кандидатів у публікаціях провідних журналістів і політологів, я ще раз переконався у тому, що

українська дійсність є, по-перше, ще одним підтвердженням відомої історичної максими, що кожен народ має таку владу, на яку заслуговує, а по-друге, що усі народи на шляху до демократії повинні пройти з тією чи іншою швидкістю усі стадії політичного розвитку, що їй передують.

До речі, одним із провідних членів оргкомітету політичної платформи «Собор» у переддень мого від'їзду на Чорне море по телефону і електронною поштою мені було запропоновано увійти до її списку кандидатів до Верховної Ради України разом з братами Капрановими і колишнім міністром закордонних справ Огризком. Але я відмовився, мотивуючи свою відмову тим, що ще на початку весни, покидаючи бюро обласної організації «Батьківщина», оголосив, що більше не хочу займатись політикою, і заявив, що і ні до якої іншої політичної сили теж не подамся, а займатимусь виключно лише науковою і освітньою діяльністю в університеті та аналітичною журналістикою у блозі новин на своєму персональному сайті. І хоч було приємно, що «противсіхи» запропонували мені місце у своєму списку не заангажованої інтелігенції, але я змушений був відмовитись, оскільки, якби я погодився, то теж став би «тушкою», що перебігла із БЮТ до цієї політичної сили, а я «тушок» не поважаю незалежно від того, звідки і куди вони перебігають. З часів виходу з Комуністичної партії Радянського Союзу у 1990 році і аж до 2007 року я відмовлявся від вступу до будь-якої політичної партії, хоча пропозицій було немало, і дозволив себе умовити вступити до лав партії «Батьківщина», очолюваної Юлею Тимошенко, лише тому, що повірив у те, що Юлія Тимошенко наведе в країні порядок, зупинить розкрадання державного майна, подолає корупцію і зробить ідеологію соціал-демократії шведського типу, яку я сповідаю, ідеологією держави Україна. Але не судилося очолити владу в Україні Юлії Тимошенко, тож я сприйняв це як ознаку того, що і мені, її політичному прихильнику, політикою займатися в подальшому теж не судилося. І що для мене вершиною політичної кар'єри є те, що моє прізвище знаходиться у списку народних депутатів Верховної Ради УРСР 12-го скликання, який висить у будівлі українського парламенту на другому поверсі в честь проголошення нами у 1991 році незалежності України.

Отаку інформацію я набрав на комп'ютері зранку і розмістив на своєму персональному сайті у блозі новин після обіду у вівторок 7 серпня.

Кілька слів про вступну кампанію

Сьогодні (11 серпня) о 10 годині ранку за багаторічною традицією на університетському стадіоні у присутності абітурієнтів, що вступали до нашого університету, та їхніх батьків і друзів після вступного слова ректора, професора Грабка відповідальний секретар приймальної комісії доцент Сухоруков зачитав списки тих щасливців, які стали студентами 1-го курсу (за державним замовленням) Вінницького національного технічного університету.

Після оголошення прізвища чергового щасливця той покидав трибуну стадіону і виходив на футбольне поле до емблеми саме того із 8 інститутів, на навчання до якого він поступив, для першого знайомства з директором

інституту, котрий по закінченню церемонії оголошення списків відводив своїх нових підопічних до навчального корпусу очолюваного ним інституту для висловлення новому поповненню перших настанов.

Серед університетів Вінниці наш університет мав найбільший план державного замовлення (690 місць на стаціонар та 78 місць на заочне відділення) і я, як экс-ректор ВНТУ, дуже радий від того, що приймальна комісія нашого університету успішно провела вступну кампанію і виконала план державного замовлення як за формами так і за усіма напрямками підготовки. Це свідчить у першу чергу про те, що імідж нашого університету залишається стабільно високим, адже кожен абітурієнт мав право подавати заяви про вступ до 5 університетів, на три напрями підготовки в кожному з них, і, будучи зарахованими одразу в декілька університетів, 768 із цих зарахованих вибрали для подальшого навчання саме наш ВНТУ.

А після закінчення церемонії оголошення списків тих абітурієнтів, які вступили до нашого університету на місця державного замовлення, біля приймальної комісії вишикувалась черга тих, хто, не завоювавши право вчитись за державним замовленням, вирішив все-одно навчатись усе-таки у ВНТУ – на умовах надання платних послуг населенню, тобто за контрактом.

І, я думаю, що до 25 серпня – дня закінчення прийому на навчання за контрактом, ряди студентів нашого університету поповняться контрактниками за багатьма напрямками підготовки, яких ми маємо станом на сьогодні 25.

Постскрипtum 1: до 25 серпня до нас на навчання за контрактом подали заяви майже 100 абітурієнтів, тож разом із тими контрактниками, якими стали раніше випускники технікумів, що погодились на навчання за скороченою програмою, наш університет матиме у наборі цього року на стаціонарі 200 студентів контрактної форми навчання. У порівнянні з тими ВНЗ, які не спромоглися навіть державне замовлення по прийому на перший курс виконати, ми виглядаємо не так уже і погано, Однак, якщо врахувати те, що у нинішньому році навчання у ВНТУ закінчили, отримавши дипломи, 520 контрактників, це означає, що кількість студентів контрактної форми навчання у нашому університеті у цьому році зменшилась на 320 осіб. Тобто, наш університет цього року, фактично, втратив цілий факультет.

Постскрипtum 2: дещо пізніше я зрозумів, що попередні дифірамби, які я всловив на адресу нашої приймальної комісії виявились трохи завищеними, адже наш університет виконав план державного замовлення лише тому, що ще до закінчення приймальної кампанії ректор Володимир Грабко з дозволу першого заступника міністра Євгена Суліми «скинув назад у міністерство» частину попередньо визначеного міністерством державного замовлення. Тож фактично ми попередньо доведений нам план державного замовлення не виконали, а виконали цей план у зкоригованому у бік зменшення вигляді – у такий спосіб міністерство відкрило нашому університету шлях до зарахування контрактників, оскільки їх зараховувати можна було лише за умови виконання плану державного замовлення.

Почалося!

Вчора (13 серпня) Одеська міська рада, провівши позачергове засідання, проголосувала за імплементацію уже підписаного президентом мовного закону Колесніченка-Ківалова, згідно з яким в Одесі російська мова набула статусу регіональної.

І тепер уся ділова і навчальна документація в усіх організаціях (суди, навчальні заклади, правоохоронні органи, органи місцевого самоврядування і т.і.) повинна вестись в Одесі і державною українською і регіональною російською мовами.

У цій ситуації я, перш за усе, не заздрю як ректорам університетів Одеси, так і керівникам нашого міністерства – і ось чому.

В університетах Одеси половина студентів є одеситами, які краще знають російську мову, а друга половина є вихідцями із населених пунктів Одеської, Миколаївської, Херсонської і Вінницької областей, які краще знають українську мову, а російської, особливо природничої, практично не знають зовсім.

Тож половина студентів в університетах Одеси вимагатиме читати їм лекції і проводити з ними семінарські та практичні заняття і далі державною українською мовою, а друга половина на підставі мовного закону Колесніченка-Ківалова, імplementованого у життя рішенням Одеської міської ради, вимагатиме з 1-го вересня нинішнього року читати їм лекції і проводити семінарські та практичні заняття регіональною російською мовою.

Це породжує одразу три проблеми.

По-перше, де взяти з 1-го вересня ту необхідну кількість викладачів з науковими ступенями і вченими званнями, які зможуть одразу ж розпочати проводити навчальні заняття російською мовою в побажавших стати російськомовними половинах навчальних потоків і академічних груп? – Адже більшість радянських професорів уже або лекцій читати не може за станом здоров'я, або уже вийшли на пенсію, а молоді викладачі та викладачі середнього найбільш продуктивного віку уже і навчалися в університетах українською мовою, і дисертації свої писали та захищали українською мовою, і конспекти лекцій та навчальні посібники понаписували українською мовою, тож для них уже не так просто буде одразу ж в аудиторіях усе вивчене та написане українською мовою викладати російською.

По-друге, після поділу кожного навчального потоку та кожної академічної групи на україномовну і російськомовну половинки де взяти необхідну для забезпечення нормального ходу навчального процесу кількість навчальних аудиторій? – Адже не так багато є університетів в Україні, а в Одесі особливо, які і сьогодні – за не розділених на дві половини навчальних потоків і академічних груп – здатні забезпечити студентам навчальний процес в одну зміну (з 8-ї ранку і до 16-ї) і без «вікон» між заняттями.

По-третє, після поділу кожного навчального потоку та кожної академічної групи на україномовну і російськомовну половинки і збільшення вдвоє у зв'язку з цим у кожному університеті кількості викладачів де взяти

кошти на виплату зарплати цій додатковій кількості викладачів? – Адже фонди зарплати в університетах затверджені ще в кінці минулого календарного року на весь нинішній календарний рік, і кожна гривня позабюджетних коштів теж розпланована, тож університетам взяти додаткових коштів на виплату зарплати додатковій кількості викладачів, немає звідки.

А тому усі ректори університетів з двомовними потоками побіжать в наше міністерство просити додаткове бюджетне фінансування. Але ж у нашому міністерстві лишніх грошей теж немає, воно ж теж розподілило між університетами усі виділені йому на нинішній календарний рік кошти ще в кінці минулого календарного року. Та й на наступний календарний рік наше міністерство не зможе таким двомовним університетам виділити додаткові кошти, оскільки планування міністерством економіки кількості викладачів університетів і фонду їхньої зарплати здійснюється з використанням співвідношення в середньому 10 студентів на одного викладача в одномовному форматі навчання.

І навряд чи міністерство економіки, особливо ж після витрат на Євро-2012 та жовтневі парламентські вибори, зможе для наступного календарного року віднайти подвійне фінансування для університетів з двома мовами викладання. Адже для цього потрібно буде виділити нашому міністерству вдвічі більше коштів, оскільки в регіонах, в яких діятиме мовний закон Колесніченка-Ківалова, знаходиться дві третини університетів України з кількістю студентів, вдвічі більшою тієї їх кількості, які навчаються в університетах тих регіонів, яких цей мовний закон не зачіпає.

А є ще й такі університети як, наприклад, Ужгородський національний університет, в якому навчаються третина українців, третина угорців і третина словаків, що після імплементації мовного закону Колесніченка-Ківалова Ужгородською міською радою, вимагатиме у цьому університеті поділу навчальних потоків і академічних груп на три частини і збільшення у зв'язку з цим кількості викладачів та навчальних аудиторій утричі. І, я не впевнений, що цей університет буде в змозі з 1-го вересня забезпечити якісне викладання усіх навчальних дисциплін фахівцями високого професійного рівня з науковими ступенями і вченими званнями одразу українською, угорською та словацькою мовами, навіть якщо, наприклад, за рахунок спонсорства сусідніх країн віднайдуться кошти для того, щоб збільшити утричі фонд заробітної плати викладачам цього університету.

І я, як экс-ректор ВНТУ, дуже радий від того, що у Вінниці не проживає 10% росіян або представників якоїсь іншої національності. Адже це означає, що для нашого міста витвір Колесніченка-Ківалова не є законом, який потрібно виконувати. Тобто, в нашому університеті не потрібно буде створювати потоки з мовою викладання, відмінною від державної української, а тому нам не будуть потрібними ні додаткові викладачі, ні додаткові кошти для виплати цим додатковим викладачам заробітної плати, ні додаткові зусилля для забезпечення в університеті нормального психологічного клімату.

А таких зусиль по підтриманню нормального психологічного клімату в університетах, які опинились в зоні дії мовного закону Колесніченка-Ківалова,

керівникам цих університетів доведеться прикладати стільки, що це аж ніяк не сприятиме їхньому здоровому довголіттю. Адже нашому міністерству в нинішніх важких українських фінансових реаліях міністерство економіки додаткових грошей не дасть, а тому і наше міністерство цим двомовним університетам теж нічого не додасть. Тож навіть ті ректори, які позитивно відносяться до мовного закону Колесніченка-Ківалова, змушені будуть робити навчальні потоки одномовними, що порушуватиме або конституційні права однієї частини студентства, або порушуватиме регіональні права іншої частини студентства. І листи про ці порушення сотнями будуть надходити і до засобів масової інформації, і до прокуратури, і до міністерства. І на фоні таких листів і комісій по їх перевірці та ще й за умов фінансової, кадрової і матеріальної неспроможності університетів (із зони дії мовного закону Колесніченка-Ківалова) задовольнити вимоги, виставлені в цих листах, про нормальний психологічний клімат в цих університетах їхнім ректорам можна буде лише мріяти.

Постскриптум: до 1-го вересня 2012 року практично на усіх територіях, на яких проживають не менше 10% російськомовних українців (окрім Києва та Сум і Чернігова), рішеннями обласних рад, а у Севастополі, Харкові та Одесі і міських рад також, російська мова була визнана регіональною. При цьому у Криму Верховна Рада АРК відмовилась водночас надати статус регіональної кримсько-татарській мові, а Одеська обласна рада відмовилась ввести в якості регіональної мови в Ізмаїлі болгарську мову, хоча і татар у Криму, і болгар в Ізмаїлі проживає більше визначених законом Колесніченка-Ківалова 10%. У той же час під різними поводами затримується скликання обласних рад у Чернівецькій і Закарпатській областях, в яких регіональними мовами згідно з законом Колесніченка-Ківалова необхідно визнавати румунську, молдавську, угорську і словацьку мови.

Післясвяткові слова вдячності

Дорогі мої шанувальники! Прийміть від мене найщиріші слова вдячності за Ваші телефонні та СМС-поздоровлення та ті теплі слова, які Ви висловили безпосередньо чи надіслали мені електронною поштою в День незалежності України!

Я дуже радий від того, що поздоровлення надійшли мені і від колишніх соратників по Верховній Раді України, і від молодого поповнення політиків, і від авторитетних нині вінничан, і від членів ректорату та Вченої ради університету, і від представників професорсько-викладацького складу як нашого так і інших університетів Вінниці та України, і від колишніх та нинішніх аспірантів і докторантів, і від активістів студентського самоврядування.

Мені дуже приємно від того, що Ви не забуваєте про те, що я був одним із тих, хто на історичному засіданні Верховної Ради УРСР 24-го серпня 1991 року проголосував за незалежність України, долучившись тим самим до числа творців нашої держави.

Ще раз дякую і бажаю усім дожити до тих часів, коли Україна підніметься як за станом демократії, так і за умовами забезпечення життя до рівня держав Європейського Союзу.

Ваш Борис Мокін

Отаку інформацію я розмістив на своєму сайті 25 серпня 2012 року.

Наказ ректора ВНТУ №179 від 22 червня 2012 р. «Про структурні зміни в інститутах університету», його аналіз на предмет відповідності законодавству України та шляхи виходу із ситуації, що склалася

Саме під таким заголовком я розмістив на своєму персональному сайті 26 серпня 2012 року інформацію такого змісту:

– 22 червня 2012 року, тобто на другий день після засідання Вченої ради університету, яка підтримала пропозицію ректора, професора Грабка ліквідувати факультети в структурі університету і залишити у цій структурі в якості організаційних підрозділів, що об'єднують кафедри і організовують навчальний процес, лише навчально-наукові інститути, ректором університету було видано наказ №179 «Про структурні зміни в інститутах університету», текст якого подається трохи нижче.

На засіданні Вченої ради університету я у своєму виступі з посиланням на діючий Закон України про вищу освіту намагався переконати і ректора і членів Вченої ради у тому, що вищевказана пропозиція ректора є такою, що не відповідає законодавству України, а тому її прийняття є протизаконним актом.

Але ні ректор університету, професор Грабко, ні члени Вченої ради не захотіли дослухатись до моєї аргументації, і більшістю голосів Вчена рада підтримала вище вказану пропозицію ректора.

Для більшості членів Вченої ради основними аргументами на користь підтримки пропозиції ректора стали заява самого ректора про те, що йому не складе труднощів отримати дозвіл керівників нашого міністерства на запропоновані ним зміни у структурі університету, та заява одного із авторитетних членів Вченої ради, що в деяких інших університетах, наприклад, у «Львівській політехніці», такі структурні зміни зроблені ще рік тому назад. І більшість членів Вченої ради не захотіли дослухатись до моїх реплік, що прозвучали услід за цими заявами, що вчинене раніше правопорушення кимось іншим не стане виправданням (в очах прокуратури) аналогічного правопорушення, здійсненого нами, і що я не вірю в отримання ректором письмового дозволу від когось із керівників нашого міністерства на вчинення цього правопорушення, а телефонний дозвіл, якщо він через їхню недостатню поінформованість уже був чи ще буде, до пояснень у прокуратурі, коли вона займеться цією справою, взятим до уваги не буде, і що я, як экс-ректор, не хотів би, щоб прокуратурою, коли вона розглядатиме цю справу за заявою будь-кого із постраждалих, нашу Вчену раду було кваліфіковано як організоване злочинне угруповання із-за того, що вона колективно і усвідомлено підтримала це протизаконне рішення.

Оскільки Конференції трудового колективу університету, яка збереться 30 серпня 2012 р. для заслуховування річного звіту ректора, ректором за його ж усною заявою, зробленою на цьому ж засіданні Вченої ради 21.06.2012 р., буде запропоновано внести підтримані Вченою Радою структурні зміни до Статуту університету, то мені нічого більше не залишається, як спробувати шляхом завчасної публікації на своєму персональному сайті критичного аналізу запропонованих структурних змін переконати делегатів Конференції не підтримувати ці протизаконні зміни, аби зупинити їх втілення у життя, яке згідно з вищевказаним наказом ректора настане 3-го вересня 2012 року. А публікацію своїх аргументів я здійснию лише зараз, а не одразу після підписання ректором цього наказу тому, що не хотілось нашкодити нею вступній кампанії до університету, яка остаточно завершилася лише 25.08.2012 р., тобто вчора.

І хоча я цілком свідомий того, що від цієї моєї сайтівської публікації любові з боку ректора, професора Грабка до мене аж ніяк не прибавиться, я змушений це зробити, оскільки іншого виходу для того, щоб зупинити його і відвернути від нього ж можливу кримінальну відповідальність за вчинення порушення чинного законодавства України внаслідок реалізації в життя згідно з його ж наказом висунутої ним же протиправної ідеї, він мені не залишив.

Далі, шановні читачі, я подаю текст вищевказаного наказу ректора. Це я роблю для того, щоб, читаючи подальший критичний аналіз наказу, який розміщено мною після цих двох документів, ви могли своїми очима, а не у моєму переказі, побачити і протизаконні положення наказу і докази цієї протизаконності.

Отже, вищевказаний документ має наступний вигляд

Міністерство освіти і науки, молоді та спорту України
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

НАКАЗ

«22» червня 2012 р. №179
Вінниця

*Про структурні зміни в
інститутах університету*

На сьогоднішній день у структурі університету функціонують вісім навчально-наукових інститутів, в семи з яких структурними підрозділами є чотирнадцять факультетів, по два в кожному інституті. Така структура передбачала розбудову університету, нарощення загальної кількості студентів та покращення керованості навчальним, науковим і виховним процесами.

Але, починаючи з 2008 року, кількість студентів в університеті щороку зменшується, що приводить до зменшення навантаження на кафедрах і зменшення рівня напруженості роботи керівництва факультетів і інститутів у цілому. За умови зменшення кількості студентів, зменшується навчальне навантаження, тому виникає проблема існування кафедр.

Ураховуючи викладене вище, ректоратом для забезпечення нормального функціонування університету в цілому було прийнято рішення про проведення структурних змін, що передбачають об'єднання кафедр.

Законодавством поставлена вимога щодо наявності не менше трьох кафедр на факультеті, а тому відсутність необхідної кількості кафедр призводить до проблеми існування факультетів.

Крім того, виникають ситуації, коли інформація по ланцюгах «ректор-проректор-директор-декан-завідувач кафедри-викладач або працівник кафедри» та «ректор-проректор-директор-декан-студент» не доходить до кінцевого адресата навіть при застосуванні багаторазового дублювання інформації та використанні електронної дошки оголошень.

На підставі викладеного та відповідно до рішення ректорату від 18.06.2012 р. (протокол №41) та Вченої ради від 21.06.2012 р. (протокол №11)

НАКАЗУЮ:

1. Ліквідувати з 03.09.2012 р. в структурі навчально-наукових інститутів такі факультети:

1.1. В Інституті автоматики, електроніки та комп'ютерних систем управління (ІнаЕКСУ) ліквідувати факультет автоматики та комп'ютерних систем управління (ФАКСУ) та факультет функціональної електроніки та лазерної техніки (ФФЕЛТ).

1.2. В Інституті будівництва, теплоенергетики та газопостачання (ІнБТЕГП) ліквідувати факультет будівництва та будівельного менеджменту (ФББМ) та факультет теплоенергетики та газопостачання (ФТЕГП).

1.3. В Інституті електроенергетики та електромеханіки (ІнЕЕЕМ) ліквідувати факультет електроенергетики (ФЕЕ) та факультет електромеханіки, електроспоживання та енергетичного менеджменту (ФЕМЕСЕМ).

1.4. В Інституті інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії (ІнІТКІ) ліквідувати факультет комп'ютерних систем та мереж (ФКСМ) та факультет комп'ютерного інтелекту (ФКІ).

1.5. В Інституті машинобудування та транспорту (ІнМТ) ліквідувати факультет технології, автоматизації та комп'ютеризації машинобудування (ФТАКМ) та факультет автомобілів та їх ремонту і відновлення (ФАРВ).

1.6. В Інституті радіотехніки, зв'язку та приладобудування (ІнРТЗП) ліквідувати факультет радіотехніки та телекомунікацій (ФРТК) та факультет медико-біологічного і електронного приладобудування (ФМББП).

1.7. В Інституті менеджменту (ІнМ) ліквідувати факультет фінансового та зовнішньоекономічного менеджменту (ФФЗЕМ) та факультет інформаційного, промислового та спортивного менеджменту (ФІПСМ).

2. З 03.09.2012 р. вивести посади деканів факультетів, вказаних у п.1 наказу, зі штатного розпису університету.

3. Перевести з 03.09.2012 р.:

3.1. Довгальця Сергія Михайловича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри автоматики та інформаційно-виміральної техніки за його згодою.

3.2. Заболотну Наталію Іванівну, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри лазерної та оптоелектронної техніки за її згодою.

3.3. Очеретного Володимира Петровича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри містобудування та архітектури за його згодою.

3.4. Риндюка Володимира Івановича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри теплогазопостачання за його згодою.

3.5. Мадьярова В'ячеслава Губейовича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри теоретичної електротехніки та електричних вимірювань за його згодою.

3.6. Видмиша Андрія Андрійовича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті за його згодою.

3.7. Дудатьєва Андрія Веніаміновича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри захисту інформації за його згодою.

3.8. Войтко Вікторію Володимирівну, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри програмного забезпечення за її згодою.

3.9. Полякова Андрія Павловича, професора, д.т.н. на посаду професора кафедри автомобілів та транспортного менеджменту за його згодою.

3.10. Рудика Вадима Даниловича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри радіотехніки за його згодою.

3.11. Барася Святослава Тадіоновича, доцента, к.т.н. на посаду доцента кафедри проектування комп'ютерної та телекомунікаційної апаратури за його згодою.

3.12. Ткачук Людмилу Миколаївну, доцента, к.е.н. на посаду доцента кафедри підготовки менеджерів за її згодою.

3.13. Леська Олександра Йосиповича, доцента, к.е.н. на посаду доцента кафедри економіки промисловості та організації виробництва за його згодою.

4. З 03.09.2012 р. затвердити таку структуру навчально-наукових інститутів університету:

4.1. Інститут АЕКСУ у складі:

Кафедра комп'ютерних систем управління

Кафедра автоматики та інформаційно-виміральної техніки

Кафедра інтеграції навчання з виробництвом

Кафедра лазерної та оптоелектронної техніки

Кафедра метрології та промислової автоматики

Кафедра загальної фізики та фотоніки

4.2. Інститут БТЕГП у складі:

Кафедра менеджменту будівництва та цивільної оборони

Кафедра промислового та цивільного будівництва

Кафедра містобудування та архітектури

Кафедра теплоенергетики

Кафедра теплогазопостачання

4.3. Інститут ЕЕЕМ у складі:

Кафедра електричних станцій та систем
Кафедра теоретичної електротехніки та електричних вимірювань
Кафедра філософії та гуманітарних наук
Кафедра електромеханічних систем автоматизації в промисловості і на транспорті

Кафедра електротехнічних систем електроспоживання та енергетичного менеджменту

Кафедра відновлювальної енергетики та транспортних електричних систем і комплексів

4.4. Інститут ІТКІ у складі:

Кафедра обчислювальної техніки

Кафедра захисту інформації

Кафедра іноземних мов

Кафедра комп'ютерних наук

Кафедра програмного забезпечення

Кафедра вищої математики

4.5. Інститут МТ у складі:

Кафедра технології та автоматизації машинобудування

Кафедра металорізальних верстатів та обладнання автоматизованих виробництв

Кафедра автомобілів та транспортного менеджменту

Кафедра технології підвищення зносостійкості

Кафедра опору матеріалів та прикладної механіки

4.6. Інститут РТЗП у складі:

Кафедра радіотехніки

Кафедра телекомунікаційних систем та телебачення

Кафедра мовознавства

Кафедра проектування комп'ютерної та телекомунікаційної апаратури

Кафедра проектування медико-біологічної апаратури

Кафедра електроніки

4.7. Інститут М у складі:

Кафедра менеджменту та моделювання в економіці

Кафедра фінансів і кредиту

Кафедра суспільно-політичних дисциплін

Кафедра економіки промисловості та організації виробництва

Кафедра адміністративного та інформаційного менеджменту

Кафедра підготовки менеджерів

4.8. Інститут екології та екологічної кібернетики (ІнЕЕК) у складі:

Кафедра екології та екологічної безпеки

Кафедра комп'ютерного еколого-економічного моніторингу та інженерної графіки

Кафедра хімії та безпеки життєдіяльності

Кафедра фізичного виховання

5. Увільнити з 03.09.2012 р. від виконання обов'язків та зняти надбавку за складність і напруженість в роботі у розмірі 40% за виконання обов'язків заступників директорів інститутів з наукової роботи:

- Кучерука Володимира Юрійовича
- Ткаченка Станіслава Йосиповича
- Кухарчука Василя Васильовича
- Перевознікова Сергія Івановича
- Ісковича-Лотоцького Ростислава Дмитровича
- Злепка Сергія Макаровича
- Зянька Віталія Володимировича
- Ранського Анатолія Петровича

6. Увільнити з 03.09.2012 р. Іценка Віталія Анатолійовича від виконання обов'язків та зняти надбавку за складність і напруженість в роботі у розмірі 40% за виконання обов'язків заступника директора інституту ІнЕЕК з виховної роботи.

7. Увільнити з 03.09.2012 р. від виконання обов'язків та зняти доплату, яка призначена за виконання обов'язків заступника декана з виховної роботи у розмірі 30%:

- Ковтуна В'ячеслава Васильовича
- Ігнатенка Олександра Григоровича
- Христинича Олександра Володимировича
- Петруся Віталія Володимировича
- Бурикіна Олександра Борисовича
- Бабенка Олексія Вікторовича
- Войтович Олесю Петрівну
- Денисюк Аллу Василівну
- Семічаснову Наталію Степанівну
- Цимбала Сергія Володимировича
- Гаврілова Дмитра Володимировича
- Кравцова Юрія Івановича
- Рябко Наталію Вікторівну
- Остроого Ігоря Федоровича

8. Затвердити структуру управління вказаних вище навчально-наукових інститутів у складі:

- директор;
- заступник директора з навчально-методичної роботи;
- заступник директора з наукової роботи та міжнародного співробітництва;
- заступник з навчально-виховної роботи.

9. Затвердити розмір надбавки за складність та напруженість в роботі за виконання обов'язків заступників директорів інститутів залежно від кількості студентів інституту:

- заступнику директора з навчально-методичної роботи – до 40%;
- заступнику директора з наукової роботи та міжнародного співробітництва – до 30%;

- заступнику директора з навчально-виховної роботи – до 30%.

10. Першому проректору Романюку О.Н. визначити коло функціональних обов'язків заступників директора з різних напрямів роботи.

11. Директорам навчально-наукових інститутів до 25.08.2012 р.:

11.1. Визначитися з науково-педагогічними працівниками інституту, на яких буде прокладено обов'язки заступників і подати службові записки ректору університету.

11.2. Підготувати та затвердити зміни до Положення про навчально-науковий інститут.

12. Начальнику відділу кадрів Ляховченко Н.В. ознайомити з даним наказом під розпис деканів вказаних вище факультетів, директорів навчально-наукових інститутів та їх заступників.

13. Начальнику планово-фінансового відділу Шевчук Н.Г. внести відповідні зміни до штатного розпису університету з 03.09.2012 р.

14. Всі вищезазначені зміни внести після узгодження питань з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України.

15. Завідувачу канцелярії Кірчанову Е.В. довести зміст наказу до всіх підрозділів університету.

16. Контроль за виконанням наказу покласти на першого проректора Романюка О.Н.

Ректор /підпис/ В.В. Грабко

А тепер почнемо перевірку вищенаведеного наказу ректора на відповідність положенням Закону України про вищу освіту.

Пунктом першим наказу ректора 03.09.2012 р. ліквідуються усі 14 факультетів університету, пунктом другим цього наказу усі посади деканів факультетів цим ж числом виводяться зі штатного розпису університету, а пунктом третім з посад деканів за 5 днів до завершення конкурсного терміну обрання звільняються 13 осіб, причому звільняються не 14, а лише 13 тому, що на даний час посада одного декана є вакантною.

Але ж у 2-му пункті статті 30 Закону України про вищу освіту визначено, що «факультет – основний організаційний і навчально-науковий структурний підрозділ вищого навчального закладу третього та четвертого рівнів акредитації, що об'єднує відповідні кафедри і лабораторії».

А «основний» – це означає такий, без якого структура університету існувати не може, оскільки згідно з «Великим тлумачним словником сучасної української мови», рекомендованим Міністерством освіти і науки України і виданим ВТФ «Перун» у 2007 році, «основний – це такий, на якому що-небудь ґрунтується, тримається, базується. // Головна складова частина чого-небудь, серцевина, ядро» – кінець цитати.

І те, що у 5-му пункті цієї ж статті 30 закону вказано, що «Структурними підрозділами вищого навчального закладу четвертого рівня акредитації можуть бути наукові, навчально-наукові, науково-дослідні та науково-виробничі

інститути» не може бути використаним в якості підстави для ліквідації факультетів, оскільки далі у цьому ж 5-му пункті статті 30 закону дається роз'яснення, що *«Можуть створюватися: навчально-наукові центри (комплекси, інститути), що об'єднують споріднені факультети, ...»*, із якого витікає, що в складі цих створюваних навчально-наукових інститутів обов'язково повинні бути *«споріднені факультети»*.

Обов'язковість наявності у структурі університету факультетів, а у штатному розписі науково-педагогічних посад деканів підтверджується і статтями 48, 36, 33 закону, згідно з якими науково-педагогічна посада «декан», як керівник факультету, і робочий орган «деканат» є обов'язковими для вищих навчальних закладів III-го і IV-го рівнів акредитації, а науково-педагогічної посади «директор інституту» і робочого органу «директорат» не передбачено.

І саме тому, щоб залишатися у правовому полі Закону України про вищу освіту, ми (попередній ректор, попередній ректорат, попередня Вчена рада, попередня Конференція трудового колективу), створивши у 2003 році у ВНТУ, який є вищим навчальним закладом IV-го рівня акредитації, навчально-наукові інститути із споріднених факультетів, ввели посаду директора інституту на громадських засадах з доплатою йому за виконанням обов'язків директора надбавки (за складність і напруженість в роботі) в розмірі 50% окладу за основною науково-педагогічною посадою «завідувача кафедри» чи «професора».

Із вище наведених пояснень витікає, що і пункт перший наказу ректора університету, професора Грабка «Про структурні зміни в інститутах університету» і пункт другий цього наказу не відповідають вимогам статей 30, 33, 36, 48 Закону України про вищу освіту, а тому є такими, що постановлені ректором з порушенням чинного законодавства України, тобто є протизаконними і, у зв'язку з цим, вони є такими, що підпадають під статтю 365 «Перевищення влади або службових повноважень» Кримінального кодексу України, оскільки не має права ректор встановлювати своїм наказом в університеті норми, котрі не відповідають нормам Закону України, прийнятому Верховною Радою України і підписаному Президентом України, або ж ліквідують якісь норми цього закону (що є прерогативою лише Конституційного Суду України), або ж підміняють основоположні норми другорядними.

Звичайно, якби не було третього пункту в цьому наказі ректора, то прокурор міг би за результатами перевірки не ставити питання про порушення кримінальної справи за 365 статтею КК України, а обмежитись лише Постановою про усунення виявлених порушень чинного законодавства у визначений ним термін, але третій пункт переводить цей наказ у розряд таких дій ректора, в результаті яких суттєво порушуються конституційні права 13 громадян України, які працюють на посадах деканів 13 факультетів ВНТУ. Адже цим третім пунктом їх, що працюють на штатних посадах деканів факультетів, займаючись організаційною роботою, і на законних підставах працюють за сумісництвом ще й на 0,5 ставки доцента чи професора кафедри, виконуючи 450 годин навчального навантаження, і за виконання усієї цієї

роботи отримуючи півтора окладу зарплати, переводять цим наказом ректора на посади рядових доцентів чи професорів, причому декого навіть не на повну ставку, з аж до удвічі більшим навчальним навантаженням за суттєво меншу зарплату, яка у декого стане навіть удвічі меншою.

Я розумію, що ректор може виправдовуватись тим, що усі ці 13 осіб добровільно подали йому заяви про згоду на переведення їх з керівних посад деканів на посади рядових доцентів чи професорів, але хто може повірити у те, що вони, принаймні, хоча б без опосередкованого психологічного тиску, а лише з власної ініціативи та ще й одночасно вирішили з керівників, яким були підпорядковані завідувачі кафедр, перейти на рядові посади, підпорядковані цим завідувачам, та ще й за суттєво меншу зарплату.

Я запитав у одного із деканів, як таке могло статися. І отримав відповідь, що з уст одного із стоячих над ним керівників цей декан почув запевнення, що в наступному навчальному році запропоновані ректором структурні зміни рішеннями Вченої ради університету та Конференції трудового колективу все-одно будуть введеними в життя, оскільки у такий спосіб нинішній ректор для зміцнення своїх позицій започатковує процес внесення змін до складу Вченої ради університету та Конференції трудового колективу, прибираючи з них усіх тих, кого було призначено з ініціативи попереднього ректора. Тож, якщо цей декан зараз буде «брикатись», то отримає перспективу, коли ця акція по зміні структури університету усе-таки буде здійсненою, або взагалі не отримати ніякої, навіть рядової викладацької посади в університеті, або отримати її на рівні тієї 0,5 ставки, яку він зараз має за сумісництвом. А якщо ж він зараз проявить солідарність з ректором і напише заяву про згоду на його переведення з посади декана на посаду доцента чи професора, то високою є імовірність призначення його після 03.09.2012 р. заступником директора відповідного інституту з навчально-методичної чи виховної роботи на громадських засадах з надбавкою до окладу до 40% чи до 30% за рахунок позабюджетних коштів та забезпечення додатковим навчальним навантаженням поперх того, яке він має нині, працюючи на 0,5 ставки доцента чи професора кафедри за сумісництвом. А це хоч і збільшує обсяги організаційної та навчальної роботи удвічі, оскільки в інституті студентів удвічі більше ніж на факультеті, і навчального навантаження стає удвічі більше, та зменшує рівень зарплати у порівнянні з тим, що було раніше, і позбавляє штатної керівної посади з гарантованим фінансуванням з Державного бюджету та виводить зі складу Вченої ради університету, але усе ж таки є кращим варіантом у порівнянні з іншими можливими.

Тож, усвідомлюючи таку перспективу, писали «добровільно» заяви про згоду на переведення з посади декана на посаду доцента чи професора усі 13 нинішніх деканів, навіть Людмила Ткачук, яка нині перебуває у декретній відпустці, та Володимир Риндюк, який, як тепер з'ясувалось, навіть отримуючи півтора окладу, ніяк не міг зібрати суму, потрібну йому для проведення операції по заміні клапана серця. І, думаю, що у значній мірі стрес від перспективи переходу з 3-го вересня 2012 р. з посади декана на посаду доцента на 0.5 ставки, що похоронила його надію на пересадку клапана серця, привів до

того, що 13 серпня це серце зупинилось і декан факультету теплоенергетики та газопостачання, доцент Володимир Іванович Риндюк пішов із життя – світла йому пам'ять і Земля пухом!

Але третій пункт наказу ректора погіршив матеріальний і психологічний стан не лише 13 осіб, котрі до 03.09.2012 р. ще посідають штатні посади деканів факультетів. Він погіршив цей стан ще й, приблизно, 60 викладачів кафедр, на яких нині ще за сумісництвом працюють на 0,5 ставки ці 13 деканів. Це погіршення обумовлено тим, що після переходу деканів на штатні посади доцентів чи професорів кафедр для забезпечення їх навчальним навантаженням, хоча б трохи більшим за 0,5 ставки, це навантаження потрібно буде відібрати у інших членів цих кафедр, зумовлюючи у зв'язку з цим їхній перехід на роботу за неповну ставку, тобто за зарплату, нижчу нормативного окладу. А кожному із них треба годувати і одягати сім'ю, платити квартплату і комунальні послуги, тож будь-яке зменшення зарплати є болючим і таким, що викликає довготривалий стрес.

Однак ці перші три пункти наказу ректора зачіпають інтереси не лише тих 13 осіб, які працюють деканами факультетів, та тих 60 працівників кафедр, яких змусять поділитись частиною ставки на користь «демобілізованих» деканів. Вони суттєво погіршать матеріальний та психологічний стан і тих 14 осіб, які нині ще працюють заступниками деканів факультетів, і які пунктом сьомим цього ж наказу ректора з 03.09.2012 р. увільняються від виконання обов'язків заступників деканів зі зняттям 30% доплати за їх виконання. І якщо директорами інститутів більшості із деканів обіцяно зробити їх своїми заступниками з науково-методичної чи виховної роботи на громадських засадах, то більшості із заступників деканів ніякі інші керівні посади уже «не світять» у зв'язку з їх відсутністю.

Тож підстав, як бачимо, висувати прокурором звинувачення нашому ректору за 365 статтею КК України, перший другий, третій та сьомий пункти його наказу у сукупності дають достатньо.

А тепер я поясню, в чому полягає протиріччя з чинним законодавством четвертого та восьмого пунктів наведеного вище наказу ректора, якими ректор затверджує структуру інститутів без факультетів, а лише з кафедрами, та вводить в штатний розпис посаду директора інституту.

Згідно з Законом України про вищу освіту, потрібний витяг із якого наведено вище, керівники навчально-виховного процесу в вищих навчальних закладах III-го та IV-го рівнів акредитації усіх трьох рівнів (кафедра-факультет-університет) зобов'язані працювати на штатних посадах, визначених для науково-педагогічних працівників (завідувач кафедри-декан факультету-ректор університету), які заміщаються на конкурсній основі шляхом проведення виборів (на Вченій раді університету, на Вченій раді факультету, на Конференції трудового колективу) з таємною формою голосування та використанням бюлетенів. Тобто, обраний на конкурсній основі штатний завідувач кожної кафедри повинен бути підпорядкованим обраним на конкурсній основі штатним деканам, котрі у свою чергу повинні бути підпорядковані обраному на конкурсній основі ректору університету. Але

згідно з четвертим пунктом наказу ректора завідувачі кафедрами у ВНТУ будуть підпорядкованими не обраним за конкурсом штатним деканам, а працюючим на громадських засадах директорам інститутів, оскільки до визначеного Законом України про вищу освіту переліку науково-педагогічних працівників посада директора інституту не включена. І навіть включивши восьмим пунктом наказу посаду директора навчально-наукового інституту до штатного розпису університету, ректор водночас не зможе ввести її до штатного розпису науково-педагогічних працівників, оскільки закон цього не передбачає, і відповідні служби міністерства теж вважатимуть цю посаду лише адміністративною, не дозволяючи нараховувати особі, її посідаючій, навіть за умови обрання її на конкурсній основі, усі ті доплати і надбавки, які визначені для посад науково-педагогічних. Тож ввівши восьмим пунктом наказу штатну адміністративну посаду директора інституту замість науково-педагогічної посади декана факультету ректор розірвав визначений Законом України про вищу освіту вертикально-орієнтований ланцюг науково-педагогічних посад (завідувач кафедри – декан факультету – ректор університету), зобов'язаних керувати навчально-виховним процесом в університеті на нижньому, середньому та вищому рівнях.

Звичайно, закон не забороняє об'єднувати в межах університету споріднені факультети в інститути, але для того, щоб провідні вчені університету погоджувались стати директорами таких інститутів, їх потрібно призначати на громадських засадах, з оплатою у вигляді надбавки за основною посадою завідувача кафедри чи професора, оскільки жоден професор, а тим більше завідувач кафедри не погодиться перейти зі своєї науково-педагогічної посади для постійної роботи на адміністративну посаду директора інституту уже хоча б тому, що у нього суттєво зменшиться розмір зарплати. А в разі призначення штатними директорами інститутів когось із числа не провідних вчених, що погодяться піти на цю керівну адміністративну посаду, незважаючи на втрату у зарплаті, університет втратить керованість, оскільки завідувачі кафедрами, які є авторитетними вченими, не відноситимуться з потрібною повагою і не реагуватимуть на розпорядження інститутських адміністраторів, які рівними з ними за науковим статусом та авторитетом не будуть.

Однак і в разі призначення директорами інститутів на громадських засадах авторитетних професорів чи завідувачів кафедр університет за відсутності поділу його на факультети в межах інститутів теж буде погано керованим, оскільки способів проміжного покарання (окрім увільнення від виконання обов'язків) для посадовців, працюючих на громадських засадах, не існує в принципі, що робить їх не досить відповідальними, а штатних деканів, для яких різнопланова відповідальність за погану організацію якихось заходів законодавством визначена, у цьому випадку уже не буде. Для прикладу я нагадаю про винесення доган трьом деканам нашого університету на початку цього літа за виявлені прокуратурою факти відрахування без погодження з визначеними чинним законодавством інстанціями у минулому навчальному році 5 студентів 1-го курсу, які не досягли 18-річного віку.

І саме для того, щоб не мали місця такі відрахування із-за прояву неуважності когось із директорів інститутів, котрі вказівки ректора і проректорів отримують безпосередньо на засіданнях ректорату і потім ці вказівки на засіданнях своїх директоратів доводять до деканів, я під час свого ректорства забороняв директорам інститутів подавати на відрахування студентів 1-го курсу після першої екзаменаційної сесії. Але уже через півтора роки після того, як я залишив посаду ректора, директори інститутів про цю мою вказівку забули, підставивши нового ректора під санкцію прокуратури. Мабуть починає себе давати ознаки те, що переважна більшість нинішніх директорів інститутів, тобто критична маса ректорату, уже переступила межу пенсійного віку, і пам'ять у них уже не та.

І втрата інформації в ланцюгу «ректор-проректор-директор-декан-завідувач кафедри-студент», визначеному у преамбулі до наказу ректора, я думаю, сталася не з вини деканів факультетів, більшість із яких є вдвічі молодшими за директорів інститутів, а з вини тих із директорів інститутів, котрі по дорозі із зали засідань ректорату до свого кабінету уже встигають забути зміст вказівок, отриманих на цьому засіданні від ректора і проректорів.

І для боротьби з цим недоліком може варто не ліквідувати посади деканів, а знову повернути їх до складу ректорату, хоча б з правом дорадчого голосу?

І тоді декани будуть чути вказівки ректора і проректорів в оригіналі, а не у переказі директорів на основі того, що із висловленого на засіданні ректорату директорам вдалося запам'ятати. А на директорів покласти контроль за виконанням деканами цих вказівок. Ось у цьому випадку, можна сподіватись, що ніяка інформація, яка прозвучить на засіданні ректорату, не буде втраченою.

До речі, для збереження принципу виборності, який закладено в кадрову основу Закону України про вищу освіту, навіть тих директорів інститутів, які призначаються ректором на посаду на громадських засадах, попередньо потрібно обирати на Вченій раді відповідного інституту на конкурсних засадах шляхом таємного голосування. І саме так у 2003 році після введення у структуру ВНТУ інститутів обирались усі їхні директори, яким було визначено 7-річний термін перебування на цій посаді на громадських засадах. У вересні-жовтні 2010 року усі вони, окрім директора ІнЕЕК, повинні були на конкурсній основі з попереднім оголошенням в університетській газеті «Імпульс» шляхом таємного голосування бюлетенями на Вчених радах інститутів підтвердити своє право керувати на громадських засадах цими інститутами і далі. Як член редакції, я уважно вичитую кожен випуск «Імпульсу», а тому авторитетно заявляю, що ні восени 2010 року, ні протягом 2011 та першої половини 2012 років оголошень в «Імпульсі» про проведення конкурсного переобрання директорів наших інститутів не було. А це означає, що вони після завершення першого строку обрання на посади директорів інститутів на громадських засадах конкурсного переобрання на наступний 7-річний термін не проходили. І, оскільки виконувачем обов'язків директора інституту, як і декана факультету, після завершення терміну обрання згідно з Законом України про вищу освіту можна бути лише протягом одного року, то це означає, що, починаючи з

жовтня 2011 року усі наші директори інститутів, окрім директора ІнЕЕК, є нелегітимними.

У зв'язку з цим нелегітимними, починаючи з жовтня 2011 року, є і усі рішення ректорату, більшість членів якого з правом вирішального голосу становлять директори інститутів. Тож нелегітимним є і рішення ректорату від 18.06.2012 р. про структурні зміни в інститутах університету, яке ректор 21.06.2012 р. запропонував Вченій раді університету підтримати і на підставі підтримки нею якого. видав 22.06.2012 р свій наказ №179 «Про структурні зміни в інститутах університету».

А директор ІнЕЕК є єдиним на сьогоднішній день легітимним директором інституту тому, що ІнЕЕК був створений на базі факультету екології у жовтні 2009 року як навчально-науковий інститут дослідного типу, два завідувачі кафедрами якого були експертами ЮНЕСКО та ООН, виконали разом зі своїми колективами по кілька міждержавних науково-дослідних тем, провели кілька науково-організаційних заходів загальнодержавного та міждержавного рівня і мали найбільший в університеті на той час обсяг госпдоговірної тематики – це і створило для Вченої ради університету привід перетворити в порядку виключення один факультет єдиного в університеті природничого напрямку підготовки фахівців у навчально-науково-дослідний інститут, що не мав поділу на факультети (подібно до Інституту системного аналізу в НТУУ «Київський політехнічний інститут»). Тож термін переобрання на посаду директора Інституту екології та екологічної кібернетики на громадських засадах наступить лише у жовтні 2016 року.

До речі, коли хтось із професорів чи завідувачів кафедрами із числа тих, хто виконував на громадських засадах обов'язки директора інституту, звільнявся у зв'язку з виходом на пенсію науково-педагогічного працівника, то я звільняв його і з посади директора інституту на громадських засадах. А потім, поновлюючи цих професорів чи завідувачів кафедрами на їхніх науково-педагогічних посадах за контрактом, як того вимагав закон про науково-технічну діяльність, я дозволяв їм за їхніми заявами продовжувати виконувати обов'язки директорів інститутів на громадських засадах на термін конкурсного обрання. Але 7-го вересня 2010 року я був наказом міністра звільнений з посади ректора університету, як такий, що набрав під час конкурсного переобрання на один голос менше нинішнього ректора, і того ж таки числа втратив право відслідковувати виборчі процеси і втручатись у роботу ректорату. А самі його члени, на жаль, забули про те, що їм потрібно було до кінця того ж року, або хоча б до кінця жовтня 2011 року підтвердити своє право виконувати обов'язки директорів інститутів шляхом конкурсного переобрання на Вчених радах своїх інститутів таємним голосуванням бюлетенями з попереднім оголошенням про це в університетському «Імпульсі».

Варто, мабуть, підкреслити, що нелегітимність рішень ректорату, постановлених після жовтня 2011 року, не означає, що і накази ректора, видані на підставі цих рішень, є нелегітимними. Усі ці накази, окрім наказу №179 від 22 червня 2012 року, яким порушуються норми Закону України про вищу освіту, є легітимними, оскільки ректор згідно зі статтею 32 цього закону має

право одноосібно приймати рішення в межах повноважень, визначених для нього вказаною статтею, а ректорат створюється при ньому лише в якості робочого органу, на членів якого покладаються обов'язки втілювати накази ректора у життя.

А тепер проаналізуємо пункт п'ятий наведеного вище наказу ректора, яким вісім провідних вчених нашого університету увільняються від виконання обов'язків заступників директорів навчально-наукових інститутів з наукової роботи і з них знімається надбавка за виконання цих обов'язків у розмірі 40% від основного окладу завідувача кафедри.

Згідно з КЗПП, якщо якогось працівника увільняють з посади, то в наказі про увільнення обов'язково вказують причину увільнення. Цієї вимоги дотримується навіть президент держави, який в своїх указах про увільнення кожного із високих посадовців обов'язково вказує причину увільнення. Такою причиною може виступати ліквідація посади у зв'язку з ліквідацією установи чи структурного підрозділу або ліквідація посади у цій установі чи структурному підрозділі, заява працівника про увільнення за власним бажанням чи за угодою сторін, доказане суттєве зниження виробничих показників або наявність прогулів у визначені для роботи дні, а також рішення суду про відсторонення від посади у зв'язку з адміністративним чи кримінальним покаранням.

У нашому випадку немає ні факту ліквідації навчально-наукових інститутів в структурі університету, ні факту ліквідації посад заступників директорів з наукової роботи на громадських засадах, ні рішень суду про відсторонення від посад діючих заступників директорів інститутів з наукової роботи, ні підтверджених відповідними актами, узгодженими з профкомом, фактів прогулів.

Немає і факту суттєвого зниження їхніх виробничих показників, оскільки, оцінюючи звіт нашого проректора з наукової роботи в міністерстві у липні цього року, керівниками міністерства нашому університету відведено одне з перших місць у групі споріднених ВНЗ за результатами наукової діяльності за минулий навчальний рік, чого не можна було б досягти у разі неякісного виконання заступниками директорів інститутів своїх обов'язків. А додати заступникам директорів з наукової роботи додаткових функціональних обов'язків чи змінити розмір надбавки за їх виконання ректор має право і без їхнього увільнення з цих посад.

Тож виходить, що ректор звільнив усіх заступників директорів з наукової роботи на громадських засадах, мабуть, за поданими ними заявами про увільнення за власним бажанням – ще раз нагадаю, що причина їх увільнення в наказі ректора не вказана. Але, хто повірить у те, що усі вісім заступників директорів з наукової роботи одночасно захотіли добровільно залишити ці престижні посади, виконання обов'язків по яким давало їм можливість отримувати суттєво вищу (на 40%) зарплату?

Цілком імовірно, що ректор або особисто, або через директорів інститутів висловив «побажання», аби ці заступники директорів, призначені ще попереднім ректором, такі заяви написали. Але якщо хоч один із них офіційно

заявить про те, що написати заяву про увільнення від виконання обов'язків заступника директора інституту з наукової роботи його змусили, то проти ректора може бути ініційоване прокурором порушення кримінальної справи ще й за статтею 364 КК України «Зловживання владою або службовим становищем».

Усе вище сказане стосовно пункту п'ятого наказу ректора можна висловити і стосовно його шостого пункту, яким працівник увільняється від обов'язків заступника директора ІнЕЕК з виховної роботи і з нього також знімається надбавка за виконання цих обов'язків.

З мотивів, викладених при аналізі першого та другого пунктів наказу ректора, таким, що підпадає під статтю 364 КК України, є в разі його реалізації і тринадцятий пункт цього наказу, яким пропонується «Начальнику планово-фінансового відділу Шевчук Н.Г. внести відповідні зміни до штатного розпису університету з 03.09.2012 р.» Логічно припустити, що ректор, формулюючи цей пункт наказу, був цілком упевнений у тому, що Шевчук Н.Г., яка до призначення її начальником планово-фінансового відділу університету працювала у його ж, тоді ще проректорській, приймальні секретаркою, не посміє противитись його ректорській волі. Однак їм обом варто взяти до уваги те, що згідно зі статтею 60 Конституції України – цитую – «Ніхто не зобов'язаний виконувати явно злочинні розпорядження чи накази. За віддання і виконання явно злочинного розпорядження чи наказу настає юридична відповідальність».

До речі, якби Шевчук Н.Г. була призначена начальником планово-фінансового відділу університету не з посади секретарші проректора, а попрацювала хоча б з рік економістом чи бухгалтером в одному із фінансових підрозділів університету, то вона змогла б підказати ректору, що зарплата штатних деканів і доплати їхнім штатним заступникам фінансуються із Державного бюджету України, а зарплата директорів інститутів (на посадах, введених наказом ректора) та доплати їхнім заступникам (теж на посадах, введених наказом ректора) фінансуватимуться з позабюджетних коштів університету, якими наповнюється спецфонд за рахунок оплати за навчання контрактниками. А тому університет від запровадження ініційованих ректором структурних змін понесе суттєві збитки, оскільки нині з позабюджетних коштів на виплату зарплати 8-и директорам інститутів на громадських засадах та 8-и їхнім заступникам з наукової роботи на громадських засадах університет за рахунок надбавок до зарплати за основною посадою витрачає із розрахунку – $(8 \times 0,5 \times 5000 + 8 \times 0,4 \times 5000) \times 12 = 432\ 000$ гривень плюс накладні витрати у розмірі $432\ 000 \times 0,39 = 168\ 000$ гривень – сумарно до 600 тисяч гривень за рік, а після введення ініційованих ректором структурних змін на зарплату 8-и директорам інститутів та 24-ом їхнім заступникам потрібно буде з позабюджетних коштів витратити із розрахунку – $(8 \times 4000 + 8 \times 0,4 \times 4000 + 8 \times 0,3 \times 5000 + 8 \times 0,3 \times 3000) \times 12 = 768\ 000$ гривень плюс накладні витрати у розмірі $768\ 000 \times 0,39 = 299\ 000$ гривень – сумарно до 1 мільйона 67 тисяч гривень за рік. Тобто, після внесення запропонованих ректором структурних змін доведеться витратити з позабюджетних коштів університету (спецфонду)

на виплату зарплати та обов'язкових нарахувань на неї на 467 тисяч гривень більше, ніж витрачаємо зараз. А оскільки кількість студентів-контрактників з кожним роком в університеті зменшується, то уже через рік ректору доведеться замість виплати заступникам директорів 30% і 40% доплат перейти на виплату 20% і 30%, а ще через рік, дай Бог, щоб він віднайшов можливість утримати ці доплати хоча б на рівні 10% і 20%. До речі, цих 467 тисяч гривень різниці цілком вистачило б, аби повернути надбавки за високі досягнення у праці до зарплати усім тим працівникам університету з адміністративного, обслуговуючого і навчально-допоміжного секторів, які за часів мого ректорства виплачувались, а нині не виплачуються.

До числа відповідачів за цією ж 60-ю статтею Конституції України, якщо виконуватиме шістнадцятий пункт наказу, може долучитись і перший проректор університету, адже у цьому пункті ректором сказано: «Контроль за виконанням наказу покласти на першого проректора Романюка О.Н.», який, контролюючи виконання усіх пунктів цього наказу, автоматично стає співучасником.

До речі, контроль за виконанням цього наказу на першого проректора не може бути покладеним в принципі, оскільки у десятому пункті наказу йому теж ставиться конкретне завдання. І виходить, що йому доведеться контролювати самого себе, що нормами діловодства не передбачено. Контроль за виконанням цього наказу повинен був ректор покласти на самого себе, оскільки мова у наказі йде про структурні зміни в університеті, які згідно зі статтею 32 Закону України про вищу освіту за погодженням з Вченою радою, і не виходячи за рамки цього закону, має право здійснювати лише ректор.

Ще одне моє зауваження до змісту наведеного вище наказу ректора стосується його чотирнадцятого пункту, в якому зазначено, що *«Всі вищезазначені зміни ввести після узгодження питань з Міністерством освіти і науки, молоді та спорту України»*.

З цього приводу вважаю необхідним нагадати нинішнім керівникам університету про те, що згідно з правилами офіційного діловодства зміст наказів узгоджується не після їх підписання керівником, а ще на стадії підготовки до підпису проектів цих наказів. І з керівниками міністерства можна узгоджувати лише проект Статуту університету, а поточні накази ректору слід видавати без узгодження з міністерством, а лише з дотриманням чинного законодавства і без виходу за окреслене законодавством правове поле. Адже, якщо керівники усіх біля 900 ВНЗ I-IV рівнів акредитації почнуть надсилати до міністерства електронною поштою чи телефоном проекти усіх своїх наказів для узгодження, то крім розгляду цих проектів, а точніше їх якоїсь частини, ні на що більше у працівників міністерства часу не залишиться.

І останнє моє зауваження до змісту наведеного вище наказу ректора стосується не зовсім коректного за кінцевими висновками твердження у преамбулі, що – цитую – *«починаючи з 2008 року, кількість студентів в університеті щороку зменшується, що приводить до зменшення навантаження на кафедрах і зменшення рівня напруженості роботи керівництва факультетів і інститутів у цілому»*.

Я нагадаю, що це зменшення помітним стало лише у минулому році, але тоді воно торкнулося з відомих причин усіх вищих навчальних закладів України.

І ще я нагадаю, що у 2003 році, коли у нашому університеті створювалися 15 факультетів і 7 навчально-наукових інститутів, університет налічував 5850 студентів стаціонару, що дало можливість у кожному із 14 факультетів мати в середньому по 400 студентів стаціонару, що було кількістю, удвічі більшою визначеної для факультетів статтею 30 Закону України про вищу освіту. І лише на одному факультеті екології ми мали 250 студентів, що все-одно було кількістю, на 50 студентів більшою від визначеної законом. Одночасно в шести навчально-наукових інститутах ми мали в середньому по 800 студентів стаціонару, а в сьомому навчально-науковому інституті – Інституті менеджменту, екології та економічної і екологічної кібернетики, до структури якого входило три факультети, студентів стаціонару було 1050. І, нагадаю, що в кожному із цих інститутів ми мали ще й в межах від 100 до 300 студентів заочної форми навчання, закріплених за тими ж факультетами, на яких вчилися студенти стаціонару аналогічних спеціальностей.

В силу відомих причин у нинішньому році кількість студентів стаціонару у нашому університеті скоротилась до порядку 4500.

Тож, утворивши із цієї кількості 10 факультетів, в середньому по 450 студентів у кожному, та 5 навчально-наукових інститутів, в середньому по 900 студентів у кожному, можна було б і Закон України про вищу освіту вилученням зі структури університету факультетів не порушувати, і кількість керівників середньої ланки суттєво зменшити, оскільки нині їх з врахуванням заступників є 45, а стало б 30, тобто навіть на два менше від запропонованих ректором 32-ох в його наказі про структурні зміни. І витрати позабюджетних коштів на зарплату директорам інститутів і їхнім заступникам з наукової роботи у варіанті з 10 факультетами і 5 навчально-науковими інститутами стали б ще меншими, ніж зараз, приблизно на 225 тисяч гривень за рік, оскільки $(5 \times 0,5 \times 5000 + 5 \times 0,4 \times 5000) \times 12 = 270\,000$ грн. плюс накладних витрат $270000 \times 0,39 = 105000$ грн. – разом 375 000 грн. А декани і їхні заступники свою зарплату на законних підставах отримували б з Державного бюджету України.

На цьому я ставлю крапку в аналізі і перейду до викладення шляхів виходу із ситуації, що склалася в результаті підписання ректором вище вказаного наказу про структурні зміни.

Перше, що треба зробити ректору університету – це новим наказом негайно, чи, принаймні, не пізніше 31 серпня (оскільки 1-е та 2-е вересня є вихідними днями) відмінити наказ №179 від 22.06.2012 р., за яким усі структурні зміни в університеті і кадрові увільнення, ними обумовлені, наступають з 3-го вересня 2012 року. Завдяки цьому унеможливиться сама «подія» правопорушення, тож і не доведеться ректору в подальшому жити і працювати в умовах «інфарктного» очікування відповідальності за її «склад», яка обов'язково наступить або у формі «підвішування на гачок» з метою

примусу до виконання якихось не правових акцій, або у формі кримінального переслідування.

Другим кроком ректора повинен бути наказ про включення усіх деканів факультетів до складу ректорату – цим відновиться нормальна керованість усіма процесами в університеті.

В якості третього кроку я пропоную ректору підтримати мій проект структурних змін в університеті і винести його на голосування 30.08.2012 р. на Вчену раду університету і Конференцію трудового колективу.

Мій проект структурних змін в університеті, який не виводить їх за межі законодавчого поля та норм університетського Статуту як за нині діючого Закону України з вищої освіти так і за того, проект якого схвалено Кабінетом Міністрів України, полягає в наступному:

1). На базі усіх нині діючих 14 факультетів і 8 навчально-наукових інститутів сформувати 10 нових факультетів, а саме:

- факультет комп'ютерної та системної інженерії (ФКСІ) у складі кафедри АІВТ (Кветний), кафедри ОТ (Азаров), кафедри ПІ (Петух), кафедри МПА (Кучерук);

- факультет інформаційних технологій (ФІТ) у складі кафедри КН (Перевозніков), кафедри КСУ (Дубовой), кафедри ЗІ (Лужецький), кафедри ВМ (Михалевич);

- факультет промислового та цивільного будівництва (ФПЦБ) у складі кафедри ПЦБ (Моргун), кафедри МБА (Дудар), кафедри МБЦО (Сердюк), кафедри ТГП (Ратушняк), кафедра ІМ (Степанова);

- факультет машинобудування і транспорту (ФМБТ) у складі кафедри ТАМ (Сівак), кафедри МРВОАВ (Іскович-Лотоцький), кафедри АТМ (Біліченко), кафедри ТПЗ (Савуляк), кафедри ОМПМ (Огородніков);

- факультет електроенергетики (ФЕЕ) у складі кафедри ЕСС (Лежнюк), кафедри ТЕЕВ (Кухарчук), кафедри ЕСЕЕМ (Терешкевич), кафедри СПД (Корнієнко);

- факультет електромеханіки та теплової і відновлюваної енергетики (ФЕМТВЕ) у складі кафедри ЕМСАПТ (Грабко), кафедри ТЕ (Ткаченко), кафедри ВЕТЕСК (О.Мокін), кафедри ФГН (Хома);

- факультет менеджменту (ФМ) у складі кафедри ММЕ (Карачина), кафедри ФК (Зянько), кафедри ЕПОВ (Небава), кафедри ПМ (Мороз);

- факультет екології, екологічної кібернетики та управління безпекою (ФЕЕКУБ) у складі кафедри ЕЕБ (Петрук), кафедри КЕЕМІГ (В.Мокін), кафедри ХБЖ (Ранський), кафедри АІМ (Роїк);

- факультет радіоелектроніки (ФРЕ) у складі кафедри РТ (Осадчук), кафедри Е (Білінський), кафедри ТКСТБ (Кичак), кафедри ІНВ (Мізерний), кафедри МЗ (Азарова);

- факультет радіоелектронних апаратів та оптоелектроніки (ФРАОТ) у складі кафедри ПКТА (Філінюк), кафедри ПМБА (Злепко), кафедри ЛОТ (Кожем'яко), кафедри ЗФФ (Павлов), кафедри ФВ (Євсєєв).

2). На базі новостворених 10 факультетів сформувати 5 навчально-наукових інститутів, а саме:

- Інститут інформаційних технологій та комп'ютерної і системної інженерії (ІнІТКСІ) у складі факультету ІТ та факультету КСУ;
- Інститут будівництва машин і споруд (ІнБМС) у складі факультету ПЦБ та факультету МБТ;
- Інститут електроенергетики та електромеханіки (ІнЕЕЕМ) у складі факультету ЕЕ та факультету ЕМТВЕ;
- Інститут менеджменту, екології та управління безпекою (ІнМЕУБ) у складі факультету М та факультету ЕЕКУБ;
- Інститут радіоелектроніки та радіоелектронних апаратів (ІнРЕРЕА) у складі факультету РЕ та факультету РАОТ.

3). Передбачити, що кожним факультетом буде керувати декан на штатній посаді з визначеним окладом, а кожним інститутом буде керувати директор на громадських засадах з оплатою у вигляді надбавки у 50% від окладу за основною посадою завідувача кафедри чи професора, тобто передбачити 10 деканів у штаті і 5 директорів інститутів на громадських засадах.

4). Кожному штатному декану запланувати по одному заступнику (з виховної роботи) з доплатою у розмірі до 30% від окладу за основною науково-педагогічною посадою, оскільки сам декан, працюючий на штатній основі, буде вести усі питання організації навчальної та методичної роботи на факультеті, а кожному директору інституту на громадських засадах запланувати по одному заступнику з наукової роботи на громадських засадах з оплатою у вигляді надбавки у розмірі до 40% від окладу за основною посадою завідувача кафедри чи професора, тобто передбачити 10 заступників деканів і 5 заступників директорів.

5). Залишити і у новій структурі університету із нинішньої два інтегральних інститути, які по окремим напрямкам об'єднують усі факультети, а саме – Інститут інтеграції навчання з виробництвом (ІнІНВ), завдяки якому наш університет не має проблем у питаннях виробничої практики студентів і їх працевлаштування після отримання дипломів, та Інститут магістратури, аспірантури і докторантури (ІнМАД), завдяки якому університет має найкращі у системі нашого міністерства показники підготовки наукових кадрів.

Почати реалізацію запропонованих мною структурних змін варто на другий день після їх прийняття Вченою радою університету та Конференцією трудового колективу, тобто 31 серпня 2012 року – цього числа ректором повинен бути підписаний відповідний наказ, в якому реперною точкою оголосити 8-е вересня 2012 року – саме в цей день у більшості деканів закінчуються терміни обрання їх за конкурсом на нинішні посади і саме до цієї дати слід приурочити вихід у світ вересневого випуску університетського часопису «Імпульс», на шпальтах якого оголосити конкурс і на заміщення посад штатних деканів і на заміщення посад директорів навчально-наукових інститутів на громадських засадах. У цьому ж наказі ректору слід призначити виконувачів обов'язків деканів новостворених факультетів і директорів інститутів на громадських засадах на термін до обрання за конкурсом на ці посади тих науково-педагогічних працівників, які братимуть участь у конкурсі.

Конкурс на усіх факультетах провести до кінця вересня, в усіх інститутах – у першій декаді жовтня. А накази про призначення заступників деканів і заступників директорів інститутів ректору слід підписати уже після призначення деканів та директорів інститутів, обраних за конкурсом, аби уже саме ті, хто 7 років постійно працюватиме керівниками факультетів і інститутів, мали можливість запропонувати кандидатури своїх заступників.

Ще раз звертаю увагу на те, що у разі втілення у життя структурних змін, запропонованих ректором у його наказі, університет матиме у середній ланці керівництва (директори інститутів – заступники директорів) 32 особи, а в разі втілення у життя структурних змін, запропонованих мною, університет у середній ланці керівництва (директори інститутів – заступники директорів – декани факультетів – заступники деканів) матиме 30 осіб. І на оплату їхньої роботи за варіантом ректора потрібно буде витратити майже 1 мільйон 67 тисяч гривень позабюджетних коштів за рік, а на оплату за моїм варіантом – не більше 375 тисяч гривень за рік, тобто майже на 700 тисяч гривень менше.

Звичайно, в усіх у вас, шановні колеги, а у ректора, професора Грабка у першу чергу може виникнути запитання: «А чи не можна ввести в законодавче поле варіант структурних змін, запропонований ректором у його наказі №179?» Відповідаю:, «Можна! Але, по-перше, скасовувати цей наказ яким в університеті вводяться норми, що не відповідають Закону України про вищу освіту, ректору все-одно треба; по-друге, у новому наказі потрібно «ліквідацію усіх 14 факультетів», внаслідок якої в університеті всупереч нормам Закону України про вищу освіту запроваджується безфакультетна структура, замінити «об'єднанням факультетів у кожному із 7 навчально-наукових інститутів» зі збереженням за кожним об'єднаним факультетом назви навчального-наукового інституту, який в результаті цих дій ліквідується, оскільки не може існувати навчально-науковий інститут в складі лише одного факультету, що автоматично приводить і до скасування посад директорів інститутів; по-третє, декану кожного об'єданого факультету потрібно запланувати, як того вимагають нормативні документи вищої школи, не по три, а лише по два заступники (один з навчальної та навчально-виховної роботи, а другий з наукової та науково-методичної роботи); по-четверте, на термін до обрання за конкурсом обов'язки деканів об'єднаних факультетів покласти, як того вимагає КЗПП, на одного із деканів факультетів, що об'єднуються, а обов'язки заступника декана з навчальної та навчально-виховної роботи покласти на другого із деканів факультетів, що об'єднуються. Але, як ви розумієте, шановні колеги, такий варіант уведення в законодавче поле ініціативи ректора, закладеної у його наказі №179, не знайде підтримки ні в нинішніх директорів інститутів, оскільки вони автоматично втрачають свої директорські посади, ні в нинішніх заступників директорів інститутів з наукової роботи, оскільки вони, переходячи з посад заступників директорів на посади заступників деканів, по-перше, втрачають в іміджі, по-друге, втрачають 10% зарплати, по-третє, отримують за рахунок науково-методичної складової додатковий обсяг роботи.

Тож, шановний пане ректоре, і шановні члени Вченої ради університету та Конференції трудового колективу, я закликаю Вас уважно віднестись до

наведених мною викладок і віддати свій голос саме за мій варіант структурних змін, який і керованість університету поліпшить, і витрати на утримання керівників середньої ланки суттєво зменшить, і нинішнього ректора захистить від можливих серйозних неприємностей, що можуть закінчитись навіть ув'язненням, про що свідчить навіть те, що він свій наказ про структурні зміни підписав в історично нещасливу для початку акції дату – 22 червня!

Постскрипtum до моєї попередньої публікації від 26 серпня 2012 року, присвяченої структурним змінам в університеті

На жаль, мої заклики уважно віднести до аргументів, оприлюднених у моїй попередній публікації, на ректора, професора Грабка не подіяли – він все одно вийшов 30 серпня 2012 року на Конференції трудового колективу з пропозицією підтримати визначені його наказом від 22 червня 2012 року структурні зміни в університеті і внести ці зміни до Статуту університету. Я нагадаю, що згідно зі структурними змінами, ініційованими ректором у цьому наказі, в нашому університеті всупереч вимогам Закону України про вищу освіту ліквідуються усі 14 факультетів і виводяться зі штатного розпису усі 14 науково-педагогічних посад деканів цих факультетів, а натомість вводяться штатні посади директорів 8 навчально-наукових інститутів. Причому вводяться, незважаючи на те, що посади директорів інститутів, що не мають статусу самостійних вищих навчальних закладів, до визначеного законом переліку штатних університетських науково-педагогічних посад не входять, а відносяться до посад адміністративних, які у вищих навчальних закладах є менш престижними і менш оплачуваними у порівнянні з посадами науково-педагогічними.

Як і двома місяцями раніше (на засіданні Вченої ради університету) я намагався і на Конференції трудового колективу переконати ректора, професора Грабка В.В. у тому, що цей його наказ слід скасувати, оскільки він виданий з порушеннями чинного законодавства, які наступлять, починаючи з дати вступу цього наказу у силу, тобто з 3-го вересня 2012 року, і за які, рано чи пізно, доведеться відповідати. Але, посилаючись на те, що аналогічні структурні зміни уже введені в такому авторитетному вищому навчальному закладі, як Національний університет «Львівська політехніка», ректор не став дослухатись до моїх аргументів і цього разу, а запропонував делегатам Конференції підтримати ініційовані саме ним структурні зміни, мотивуючи це тим, що після їх введення університет матиме суттєву економію коштів.

І хоча у моїй публікації від 26 серпня 2012 року показано, що ректорський варіант структурних змін після його запровадження приведе, навпаки, до збільшення витрат власних університетських коштів на утримання керівних органів середньої ланки, делегати Конференції трудового колективу – навіть ті, що ознайомились з моїми розрахунками, – більшістю голосів все одно підтримали запропонований ректором варіант структурних змін – спрацювала магія посади ректора, якого з його слів підтримують міністр і перший заступник міністра. «Проти» проголосували лише двоє – я і завідувач кафедри

ВЕТЕСК Олександр Мокін – мій молодший син, але не голосував «За» і мій старший син – завідувач кафедри КЕЕМІГ Віталій Мокін, який утримався. А коли після закінчення Конференції я поцікавився у кількох делегатів, чому вони своїми голосами підтримали ініційовані ректором протизаконні структурні зміни, то почув у відповідь від одного із них, що він щиро вірить у те, що у такий спосіб ректор дійсно хоче зменшити витрати університету на утримання керівників середньої ланки. І заради цього цей делегат згоден закрити очі на порушення ректором закону, до яких, на його думку, ні у міністерства, ні у прокуратури руки ніколи не дійдуть, як не дійшли вони до цього часу до «Львівської політехніки». Від другого із делегатів я почув, що він голосував за підтримку ректорського варіанту змін тому, що так голосували і директор його інституту і навіть декан, який втратив посаду, тож якимось незручно було себе їм протиставляти. А від третього делегата я зі здивуванням почув, що у такий спосіб той вирішив допомогти ректору поставити хрест на його подальшій ректорській кар'єрі.

Але зовсім скоро, я думаю, настрої у багатьох делегатів Конференції трудового колективу із команди підтримки ініціатив ректора стануть дещо іншими. І у першу чергу настрої поміняється у директорів навчально-наукових інститутів, які дотепер виконували свої обов'язки на громадських засадах за надбавку до зарплати за основною посадою професора чи завідувача кафедри, і які після переведення їх зі штатних науково-педагогічних посад професорів та завідувачів кафедрами на штатні адміністративні посади директорів навчально-наукових інститутів побачать, що їхня зарплата зменшилась на величину надбавки за педагогічний стаж роботи, оскільки адміністраторам виплата педагогічної надбавки законом не передбачена, що віднині вони матимуть не два місяці відпустки за роботу науково-педагогічним працівником, а лише місяць за роботу адміністратором, і що вони втратили оклад на оздоровлення, який виплачується в університеті згідно закону лише педагогічним та науково-педагогічним працівникам.

Я, звичайно, не виключаю, що нинішня ще недостатньо досвідчена начальниця планово-фінансового відділу Шевчук Н.Г., усі надбавки і виплати, що передбачені законом науково-педагогічним працівникам університету, запланує до виплати і директорам-адміністраторам, але, упевнений, що ревізори КРУ, які 3-го вересня приступили до проведення планової перевірки університету, її ще до закінчення цієї перевірки поправлять. Але, думаю, настрої у декого з директорів інститутів зіпсується не лише від втрат у зарплаті і відпустці – він ще більше зіпсується після того, як буде оголошено конкурс на заміщення нинішніх їхніх посад, оскільки виконувати обов'язки директорам без конкурсного підтвердження повноважень більше одного року закон не дозволяє. І навряд чи усі із них будуть допущеними до участі в конкурсі чи будуть обраними, а назад на свої колишні науково-педагогічні посади на повну ставку із-за зменшення обсягу навчального навантаження на кафедрах і пенсійного віку нинішнім директорам після того, як вони стануть колишніми, буде повертатись, ой як не просто.

Думаю, що недовго перебуватиме в стані ейфорії від отриманої перемоги і ректор університету, професор Грабко. Адже ініціювавши і освятивши своїм наказом структурні зміни в університеті, що порушують норми діючого Закону України про вищу освіту, та втіливши з 3-го вересня ці структурні зміни в життя своїми наступними розпорядженнями і наказами, він поділив своє власне життя на – до 3-го вересня 2012 року і після, оскільки створив для себе ситуацію, коли віднині у будь-який день, навіть після того, як буде прийнято новий Закон України про вищу освіту, в якому можливо те, що зробив він зараз, уже не підпадатиме під визначення порушення чинного законодавства, керівники міністерства матимуть право розірвати з ним контракт, а працівники прокуратури матимуть право розпочати розслідування порушень, допущених за тим законом, який діяв у день скоєння порушення.

Звичайно, допоки нашим міністерством керують нинішні керівники, які позитивно ставляться до ректора Грабко, його контракт навряд чи буде розірваним, але хвилюватись йому віднині навіть за їх правління все одно доведеться, оскільки і вони змушені будуть реагувати, якщо у цю справу втрутиться прокуратура.

А коли ж на керівних посадах у міністерстві з'являться інші люди, а в їхніх приймальнях інші претенденти на посаду ректора ВНТУ, то для того, щоб одного із цих претендентів посадити у крісло виконувача обов'язків ректора ВНТУ, новому міністру навіть не потрібно буде шукати привід для увільнення з цієї посади нинішнього ректора, професора Грабко чи не допуску його до участі в конкурсі на переобрання у 2015 році – він сам собі, порушивши діючий Закон України про вищу освіту, створив цей «вічнозелений» привід.

І, я думаю, що той день, в який професор Грабко пошкодує, що не відреагував позитивно на мою пораду і не погодився втілити в життя мій варіант структурних змін, запропонований йому задовго до 3-го вересня 2012 року, не за горами.

А завершити цей постскрипtum я хочу попередженням про ще одну халепу, в яку наш університет може вскочити після запровадження запропонованих ректором і підтриманих Вченою Радою та Конференцією трудового колективу структурних змін. Про цю халепу я в попередній публікації не згадував, але про її небезпеку ректора через директора центру міжнародних зв'язків інформував. І полягає ця халепу у тому, що дипломи нашого університету, що вручатимуться іноземним випускникам після 3-го вересня 2012 року, в результаті будь-якої серйозної перевірки, обумовленої якимось запитом з посольства котроїсь з іноземних держав, можуть бути визнаними недійсними із-за того, що в цих дипломах проти викарбуваного на гербовому папері слова «декан», яке наряду зі словами «ректор» і «секретар» є обов'язковим в числі підписантів диплому іноземного випускника, стоятиме підпис не декана, а когось іншого, працюючого на іншій посаді, що дозволить іноземним бюрократам вважати такий документ фіктивним.

І, я боюсь, що після цього у нашому університеті не лише не побільшає іноземних студентів, а, навпаки, від нас переведуться в інші університети навіть ті триста, яких ми сьогодні маємо. А це приведе і до падіння престижу

університету, і до втрати щорічно 450 тисяч американських доларів. І, на жаль, не допоможе нам захистити університет від цього ініціатива одного із членів ректорату, який запропонував дописувати одному із заступників директора через дефіс слово декан, оскільки декан згідно з законом – це керівник факультету, а якщо немає факультетів, то незаконним є й іменування когось деканом.

Післямова

На початку літа 2014 року декілька постійних читачів мого сайту, у яких є чи усі, чи переважна більшість книжок із моєї історико-публіцистичної серії, що уже налічує 12 окремих томів, не змовляючись, звернулись до мене з пропозицією, аби я продовжив цю серію, включивши в наступний 13 том ті матеріали, які розміщені на моєму сайті після виходу у світ 12 книжки, і, принаймні, хоча б розмістив їх окремим упорядкованим електронним виданням на цьому ж сайті, а ще краще, якби усе-таки опублікував ці матеріали у якомусь видавництві у вигляді 13 книжки історико-публіцистичної серії в паперовому варіанті, внаслідок чого вона поступила б на реєстрацію у бібліотеки і зажила б повноцінним книжковим життям.

Я вирішив прислухатись до цих побажань, оскільки розумію, що мій сайт житиме не довше мене, у той час як книжки живуть вічно, а тому варто електронні матеріали закріплювати на папері.

Але коли я почав підраховувати в сторінках кількість уже розміщених на моєму сайті матеріалів після виходу у світ останньої 12-ї книжки моєї серії, то станом на початок літа 2014 року нарахував їх більше 700.

Розуміючи, що такої товщини книжку сьогодні ніхто в руки не візьме, я вирішив включити до 13-ї книжки лише ті матеріали, які розміщені на сайті у період з липня 2010 року до кінця серпня 2012 року.

А усе, що розміщене на моєму сайті, починаючи з вересня 2012 року і до кінця 2014 року, я уже включу у 14-у книжку, яка вийде у світ влітку 2015 року, тобто уже напередодні перевиборів ректора нашого університету, котрі відбудуться восени 2015 року.

Але ще до того, як віднести електронний рукопис цієї 13-ої книжки моєї історико-публіцистичної серії до типографії, я вирішив розмістити її в електронному вигляді на своєму персональному сайті у тій рубриці, в якій розміщені і тексти кількох останніх моїх книжок із цієї ж історико-публіцистичної серії, що вийшли в паперовому варіанті, і тексти декількох моїх останніх наукових монографій та навчальних посібників.

Ось на цьому я і поставлю крапку у цій книжці.